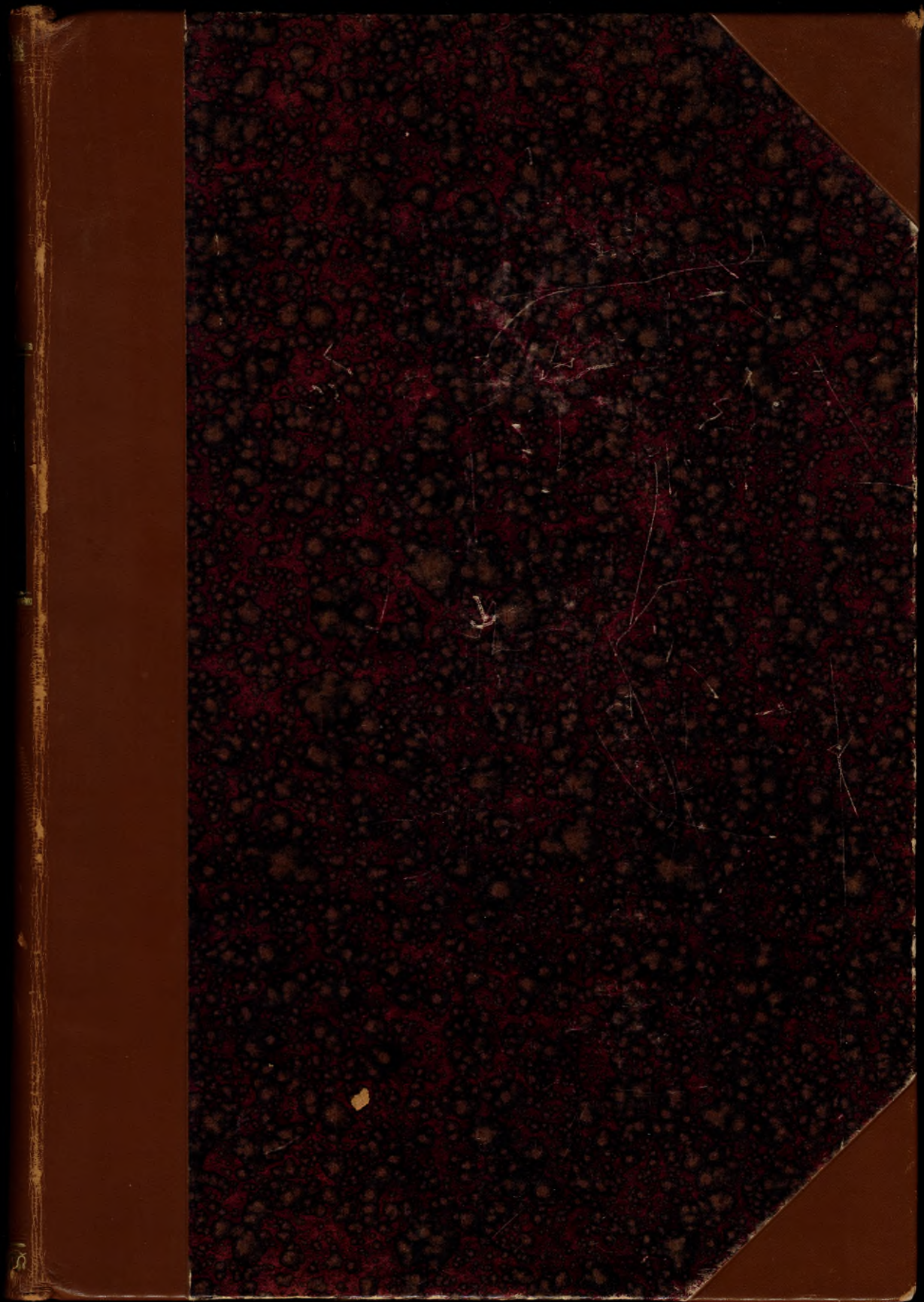

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

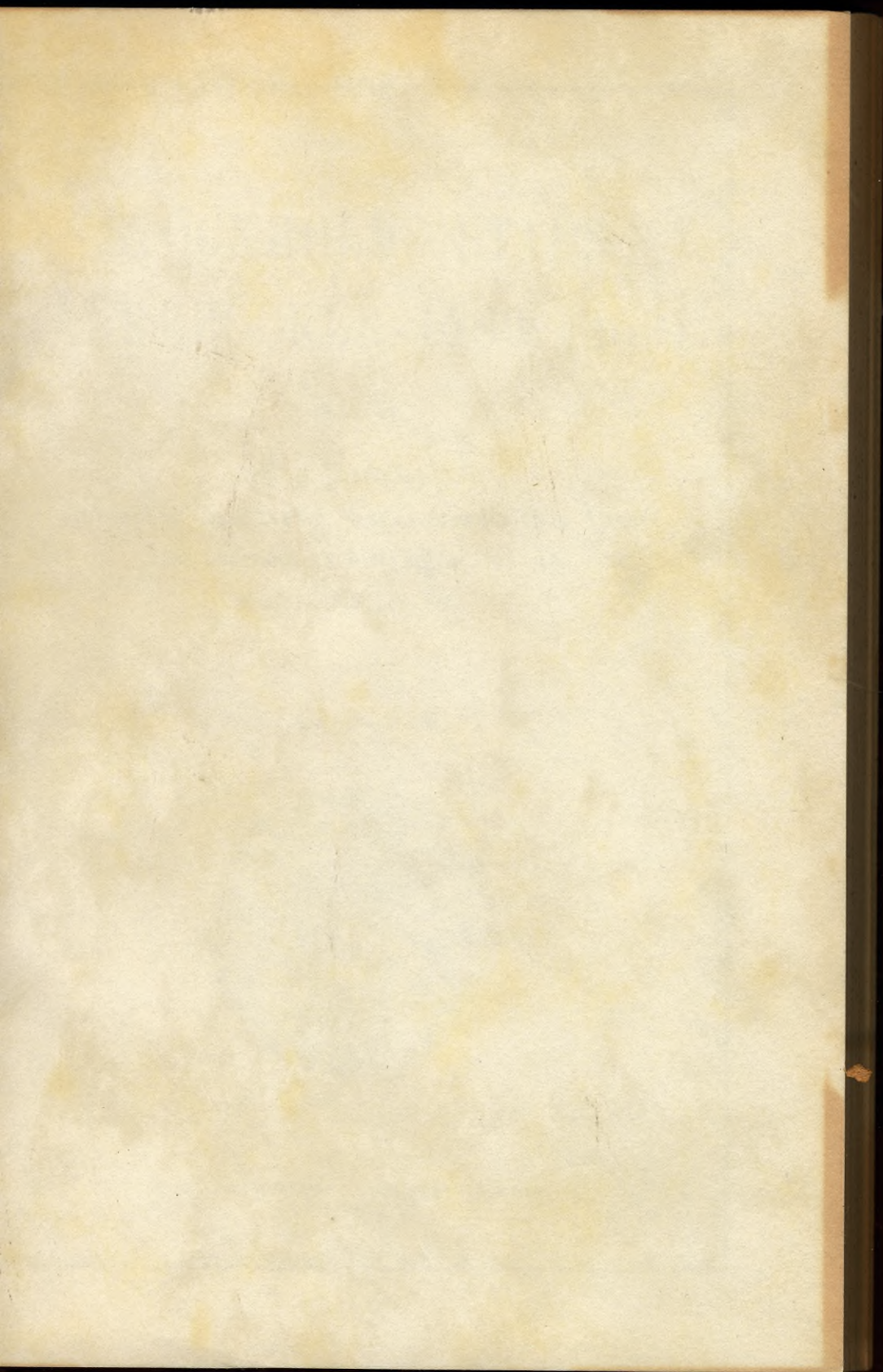

Allmänna Sektionen

Kommunalväs.
Sv.
Stockholm

STOCKHOLMS STADSBOKHUS

FRÅN 1826

STADSBOKHUS

1826

STOCKHOLMS STADS "TÄNKEBÖCKER 1589—1591

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

JOH. AX. ALMQUIST

STOCKHOLM 1948

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

470808

STOCKHOLM 1980-1991
TÄNKEBOKER

med utgångspunkt i den svenska
och internationella forskningen
om språkets betydelse för
kognitionen och lärandet

1980-1991

STOCKHOLM 1980-1991

INNEHÅLL.

Förord	VII
Tänkeboken 1589	1
» 1590	124
» 1591	207
Register	
Personregister	337
Yrkesregister	379
Ortregister	
1. Stockholm	386
2. Övriga orter	387
Sakregister	396

INDEX

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919

1920

1921

1922

1923

1924

1925

1926

1927

F Ö R O R D

Texten i föreliggande band återfinnes i den volym, som i stadsarkivets tänkeboksserie är signerad N. 27. Den innehåller utom protokollen från åren 1589—1591 även början av år 1592, som redan tryckts i första delen av den nya serie tänkeböcker, som 1939 började utgivas genom stadsarkivets försorg. I inledningen till denna publikation har redaktören Daniel Almqvist lämnat en beskrivning av manuskriptvolymens yttre habitus, till vilken således här kan hänvisas. Tilläggas må, att 1589 års protokoll omfatta 49 blad. Därefter följa tre blanka blad (folierade 50—52). 1590 års protokoll upptaga 42 blad som folierats i följd med de förra (53—95). Efter nya blanka sidor möter ett ofolierat titelblad till 1591 års årgång, vars text rymmes på 46 blad med ny foliering (1—46). De båda tidigare årgångarna samt början av den tredje visa genomgående samma handstil, som emellertid i maj 1591 ersättes av en annan eller densamma, som verkställt utskriften även av de fyra första månaderna i 1592 års protokoll (jfr text A i 1939 års utgåva).

I och med utgivningen av detta band ha tänkebokens äldre serier avslutats och K. samfundets befattning med publikationen Stockholms äldre stadsböcker åtminstone tills vidare upphört.

Stockholm i augusti 1948.

Joh. Ax. Almqvist.

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER

1589—1591

STOCKHOLMS STADS TRYCKERI

1888-1889

Stockholms stadz täncke book
begynnendes på thet år

1589.¹

På samme år 89
Slotzloffwenn
Jacob Bagge till Boo

Erich MatzBon till Nora } secretarij
Nils HanBon till Helgö }

Borgmestere
Oluff Grelzsonn
Lars ErichBon

Stadzschriffwere
Lars HenrichBon

Cemenäre
Erich BiörBon } både i thette
Vrban MichelBon } år tilsatte²

8 januarij.
Borgmestere och rådmän.

[1]

Same dagh loth Kong:e M:ttz o wår aller nådigiste herres tro
tienere och camerschriffwere ehrligh och wellförståndigh Oluff
LarBon Postill vdi rettenn betee och vpläse ett öpitt breff vnder
högtbemälte Kong:e M:ttz trogne tieneres, försichtigh Aßer

¹ Med senare tillägg: 1590, 1591, 1592.

² Längst ned på sidan står: Registeret på förschriffne 89 åhrs thenckebook
följer her strax. Ithem 1590 åhrs index. — De efterföljande fem opagnerade bladen
upptaga ett samtidigt personregister, som ej här avtryckts.

Peerßons och salige i Gudj Jöns Monßons förseglinger, daterett anno 80 thenn 21 maj, förmällendes att effther förnämpnde Oluff Larßonn och hans käre hustru Anna Ingewalzdatter wore tw barnlöös folck, och hwadh Gudh dem förlänth hade, thett war mäst deres afflinge godz, tÿ ändogh förnämpnde hustru Anna war någett lythett arff medh syne sysskene tilfallitt, så hade dogh Oluff Larßonn slätt inthet ärfft, vthenn thet som de ätthe, hade de i så motto förwärffwett, som förschriwwitt står; derfore hade de welbetencht aff en innerligh hiertens benägenheet och rätt ächteskapz kärleek skencht och giffwitt hwartt annett allt thet som de ätthe och ähn her effther medh Gudz nådige tillhielp förwärffwe och bekomme kunne, så well löst som fast, inthet vndentagendes, så att hwilken dere, som Gudh täckes längre vnne lÿffwett, skall och må samme testamentz goffwe vdi sin lÿffz tÿdh obehindrett niuthe, bruke och beholle för alle thens dödes slächt och förwanter, när eller fierran skÿlle, menn effther begges theres dödh måge erffwingerne på både syder tråde till arffwett, som då förhonden ware kann, och thet sig emellen skiffte och bythe, som lag medgiffuer 80. Dogh der och saaken igenom Gudz nådige försÿn sig så kunde begiffwe, att den, som Gud alzmechtig täckes länger lathe leffwe, kunde så rörligh och beqwemlig ware, att han sedenn wille sig på nytt igen vdi thett helige echteskapz ständh begiffwe, då må och skall han betencke och affwittre thens dödes slecht medh en ährligh skenck och föräringh, effther som råden då äre till. Menn hwar och thette fall sig och så icke begiffwe kann, måge då erffwingerne på både syder skiffte arffwett sigh emellen, som förberördt är 80. Och ändogh förnämpnde Oluff Larßon och hustru Anna sådanne wittne och bewÿs hade på förschriwwne deres gåffwe och testamenthe, så haffwe de dogh lÿkwell, medenn de her i stadenn wore byggendes och boendes, icke allenest welet lathe thett her för retten allmenne-
 [1 v.] wulig kunnugt göre vten och saken mere till styrke och befordingh wenligen och flÿteligen latidt begäre, att wÿ till åminnelße offtheberörde theres gåffwe wille vdi wår stadz tenckebook lathe inschriwwne, så och them ther vpå försiglett bewÿs vthur retten meddele; hwilken theres laglige och rättmätige begärenn wÿ them icke haffwe welett eller kunnit affslå, vten sampt thet att samme ärende är inschriwwitt, them och thette wårt öpne breff vnder wårt stadz insigle latidt förfärdige och tillställe 80.

Förmänderskap för Morten Smitzer.

Samme dagh kom Hans Fullerman profoß och Nichell v. Jenna för sittende rettenn, giffwendes tilkenne, att her i staden war en tÿdzsk, Tobias Smitzer benämpndh, död bliffwen och hade på sin sottesengh giffwitt och testementerett sin broder Morthenn Smitzer altt sitt efftherlathne godz, för hwilkenn Morthen förschriffne Hans Fullerman och Nichell v. Jenna wore satte och förordnade till förmündere aff M. Michell, tÿdzske predicanten, sampt Simon apotecher och Tonies suckerbaker ∞.

Än samme dagh presenterede theße efftherschriffne någre register och handschriifter på thet som salige Adam Klutz dem skÿlligh war:

Hans bastuuekarlz hustru och efftherleffwerske hade till att kreffie — 130 daler för kost och vthlänthe peninger.

Petter semskemakere kraffde effther Adams handschriift — 26 daler rede vthlänthe peninger.

Vallentin skinneres efftherleffwerske — 10 daler för ett mårdekelz foder ∞.

M. Erich Skipper.

På samme dagenn gjorde menigheeten her i staden mester Erichz Skippers endtskÿllen vdi de puncter och stÿcker, som honom vdi Vpsala wore tillmälte, seÿendes sig wele göre medh honom eedh, att han för samme artickler war frÿ, der vpå honom och stadzens wittnesbreff wart giffwitt.

11 januarij.

Erich Biörßon sampt borgmestere
och rådh.

Morten Lappz handell.

Bleff kemenarerne befalett att tillseÿe guldsmederne, som hade köpslaget medh Morten Lapp, att de skulle lathe komme thet sölfwer i rettenn, som de aff honom bekomitt hade.

Albrecht Hoppe tilbödth sikh att stå Caspar Lehusen till rette för thenn skade han honom giortt hade. Menn Caspar sade, att han kunde icke nu her på rådstuffwen beklage sig, effther han hade tilförenne på slothet andragitt sÿn saak, hade och icke betenckt sig, hwadh han klage will, tÿ han weet icke, huru medh skadenn bliffwe kan anthen till bettringh eller förwäre sig ∞.

[2]

Tiuffwerÿ.

Cristoffer Bagge ladegårdzfougtenn klagede, att fyre aff kongens bocker wore bortt stulne, och haffwer¹, morgenen effther som han sacknade bockerne, funnitz 4 kroper hoos en, benämpnd Swenn Nilßon, som haffwer waritt widh Åttwidz gruffwe i Östergötthlandh, och Nils Trulßonn trumeslagere på Skipzholmen \circ . De sade, att de hade köpt en bock och 3 gether aff åleninger, och skinnen hade de såldt en semskemakere. Och effther de wittne, som Christoffer sköth sig vpå, icke war till stades, sattes saaken vp i den reesenn, menn thenn 20 januarij bleffwe de förhörde, och sade en, benämpndh Matz Nilßon, skomakere på Norre malm, att han sågh 4 bocke eller gethekropper den tydh Swen och Nils bytte kött² sig emellen, hwilkett skedde i Michelzmeße wåren. Nils Larßon skipper berettede, att förschriffne Matz Nilßon kom till hans hustru och frågede henne (effther [han] icke war hemme), om Nils wille köpe någre bockskinn. Då sade hon, att hon wille bese dem, och gick så medh thet samme medh Matz till Swenn Nilßon och Nils Trulßonn, och sågh hon der 4 skinn vnder trappan \circ . En, benämpndh Swenn Peerßon, sade, att vdi Michelzmeße wickenn komme förschriffne Swen Nilßon och Nils Trulßon hem om nattetydh och hade i sin båt oxen fötter, inällfwer, leffrer och blodh, menn om² de hade till förenne fördt kroppen hem, wiste han icke, eller om sådant war rätt fongitt, kunne han icke seÿe, män ondt tecken war thett till att de hade thet wåäl fongitt, medenn de komme der medh till landet om natte tydh. Item berettedes, att Swen Nilßon hade en *tynna* oxeköt, som han bödh fhaal. Der swarede Swen så till, att köttett hade han bekomit aff en calmarbo, Peer Erichßon benämpndh \circ .

Thette ärende skötz vp ähnnu till wýdere randsaakningh. Och på sidzstene, effther de hade i long tydh lyditt fengelße och ingenn annen wittne ändå funnes, bleffwe de aff fengeßett vthstadde \circ .

Arff.

Same dagh kom för sittende rettenn Oluff Anderßon i Törßen vdi Adelunnda sochnn och bekende, att han hade effther registe-

¹ Ordet 'haffwer' är i ms. upprepat.

² I ms. står: 'och'.

rens inneholdh bekomitt sin salige sons, her Joens efftherlathne ägedeler aff Hans klockere och giorde honom för samme ägedeler qwitt och frö för allt yttermere tilltaal o.

18 januarij

war menigheten i Stockholms stadh på rådhusett församlet och begärede, att borgmesteren Lars Erichson samt medh Nils Erichson rådmannen och Erich Biörson aff borgerskapett motte drage till Vpsala der att frambäre in för Kong:e M:tt o, alles wår nådigste herre, stadzens nödige clagemäll och beswäringar o.

20 jaunarij.

[2 v.]

Michell Olsson vpbödh hustru Margit Hans Pröbes tomt på Södre malm — 1°.

Hielp aff staden.

Samme dagh bleff effther Kong:e M:ttz o wår aller nådigste herres schriffwelße förhandlatt medh menigheten her i stadenn om en hielp till archelarydt, nemligen tye decker oxehuder och ett skippundh skirdh talgh, der till och borgerskapet loth sig wellwillig befinne o.

Nils Jönson för rån anklagett.

Nils Jönson, en båtman, bleff aff Nils Hansson, borgere her i stadenn, anklagett, att han hade tagitt aff hans son kiortelenn vthe på isen westen till och luppitt medh honom den ene grenden op och denn andre nidh, på thet han skulle kunne komme medh samme kiortil aff wägenn. Samme Nils Jönson haffwer och slagitt stadzens tienere medh ett knaffwerspiut, när han bleff sändt att fordre honom för samme saak vdi rette. Thette ärende vpskötz till wödere randsackningh, och sattes åther ranßmannen i fengelbet o.

31 januarij

kom för nidre retten en benämpndh Påwell Matzson och gaff tilkenne, att wår medborgere Michell Perßon fisker hade till füllest leffrerett hans swäre, hustru Gertrudh Thomes Finnes, boendes i Snecken vdi Frötuna sochenn (som och nu her i stadenn tilstedes war och för swagheet skuldh icke förmotte vpkomme) den halff-

partt aff allt arff, som fallitt war effther hennes sonnesonn Johan Monßon. Menn den andre halffparten aff samme arff bekende förschriffne Michell, att thet war satt hoos honom, till theß förnämnde Johan Monßons modermoder, hustru Karin Peersdotter, boendes i Sibbo sochnn i Nýlandh (hwilken war offthenämnde Michels swäre) eller hennes fulmechtige komme her till städes att anamme samme arff. Och wore öffwer arffskiftett förordnade Jacob Iwarßon, Michell Olßon, Anders Olßon Åleningh och Anders Jönßon ∞.

[3]

1:a februarij.

Hans körsnär, hustrv Margreta
Tile Splitz efftherleffwerske.

Samme dagh bleff Hans körsnär för retten vdi Stockholms rådhus tilltalett vthaff Cortt Wolff och Morten Bosow på hustrv Margretas s[alig] Tile Splitz efftherleffde enkiar wengne (som då vthaff thenn harm och förtreet, som henne händt war vthaff förschriffne Hans körsnär, lågh halffrördh på sin sottesängh och förthenskuldh icke förmätte sielff komme till städes) vm någon smäligh, lögnachtigh och ährerörige ordh och schriffter, som han ochristeligen och otilbörligen emoth henne, fattige ensöriende och werlöse qwinne, hennes gode namn och rychte till all som störste förkrenckningh hade vthspridt och vdi mongens mans mundh komme latidt, effther som då honom ther vm vthaff mångom bleff vpå bewüst, som sådant både hördt och läsitt hade ∞. Her till förnämnde Hans körsnär inthet neeke kunde vthenn vppenbarligen förvthenn all blýgd föregaff, att sådant, som han således hade talett och latidt schriffwe, hade han och medh henne i sielffwe gärningen bedriffwitt. Och meden sådanne hans schriffter icke hade waritt i retten sedde eller läßne, bleff honom vpå lagt och befalett allffwarligen, att han skulle samme schriffter lathe tyt inkomme. Menn han sade dem ware förgiorde och sönder reffne ∞. Då bleff honom åther åthspordt, hwadh orsaak han hade haft ther till, thet han sig sådanth emoth henne hade företagitt, och att thet hwarken honom eller någon erlig man kunde ware berömligitt således sin egin skam till att vptecke til någers anners skade, och att han bleffwe therudinnen icke allene inthet betrodde vthen borde therföre warde tilbörligen näffster ∞. Ther vpå han theße swar gaff, att förthen-

skuld att hon åtredes medh then gifftermålshandell, som the sig emellen hade genom sacramentzens anammelße samttycht, thesligest att han ther vthöffwer bleff kallett en skelm aff moderliffwe född, kunde han theres handell icke förtye. Ther till vpå hennes wagne bleff swarett, att hon aldeles förneekede sig någon sin haffwe någon otucht medh honom bedriffwitt, eÿ heller vpå någenn echteskapz handell haffwe medh honom anammett thet högwärdige sacramenthet, tÿ att såsom thet icke är ther till instichtett, så borde thet icke heller ther till brukes, kunde och icke heller haffwe waritt tienligitt sådant att företage vthen prestens eller andres rådth och samttycke anthenn vdi schriffte mål eller elliest. Elliest wore thet iu ett stortt mißbruk och Gudz hårde förtörnillße och stelthes till hwars och ens betenkende, huru lyktt thet skulle ware. Men sådant allt oachtett och all annen skääl stoodh Hans körbnär fast vpå sin företagne meningh och ordh, att han hade medh henne haft mångh lägermåål, och att hon skulle ware för Gudh hans ächte hustru, trengendes ther vpå, att honom och henne emellen motte ther vm bliffwe en rettwiß dom affsagdh. Thette ärende togz i betenkende, och medenn att thet icke allenest war ähreröricht och thenn fattige wärnlöse qwinnen fast beswärligitt och hennes ähre förnär, vtaff hwilken man tilförenne aldrigh annett ähn ähre och godt hade sportt och förnumitt, vthenn elliest öffwermotten slemt och her i landett iblandh ährligitt folck ohördt, så och frome, tÿchtige meniskier till förargelse, sÿnthes bäst och rådeligitt ware, att thet affstiltes till thett fouligeste ∞. Och meden at Hans körsnär vdi thenne saak slett inthet haffwer till att bewÿse eller frambäre annett ähn sin egin skam och last, haffwer och till förenne ther medh waritt märeckt, att han är en wanartigh och genstörtigh menniske, thenn inthet achter hwadh han vdi en anners ähre taler, haffwer man hans föregiffwende föge wißordh kunnitt giffwe, och hon ther emoth är her i stadenn vpfödd och alle tÿde achtett för en tuchtigh danneqwinne oberÿchtett, ther effther lagh wärnsmåll bör, haffwer man för rettwist achtett, att hon må wärie sigh medh lagh och eedh, effther som saaken är till, hwilkenn eedh hon göre kunne, när Gudh täckes henne igen sin helße vnne. Och bleff saakenn ther medh thenn gongin vpskuffwin ∞. Menn effther thet att Hans körsnär åther någre dager ther effther begärede haffwe saaken till ände och sände ther vm mong budh till Kong:e M:ttz ∞ trogne män vdi

[3 v.]

slotzloffwenn och förschrieffne hustru Margreta lågh ändå lyke swagh widh sin sotte sängh, bleff då denn 7 martij befalett, att fyre eedsworne gode män aff rådzstuffwenn, som wore Hans Bilefeldt, Henrich Simonßon, Morten Olßonn och Gÿnthe Olßon, skulle hämpte eden aff henne, ther hon lågh i sin siuckdom vdi Hans körsnärs närware, thesligestt och två prester medh ther till förordnade, som henne först skulie förmane och föreholle, hwadh fhare och siälawåde henne förestoodh, om hon falskeligen swore. Och när Hans körsnär thet igenom profoßen bleff tilsagt, wände hann sigh till [4] mothwilligheet och wille ingelunde fölie tyt vthenn sade sigh ändeligen welle haffwe henne på rådzstuffwen, tyt henne vpå thenn tydth för sin siuckdom skuldh icke war mögeligitt att komme. Och sedenn thet bleff slotzloffwenn kunnigtt, befalthe the, att vm Hans körsnär ingelunde wille gå tyt, skulle då de gode män, som ther till wore förordnade, hämpte eedenn vtaff henne, när presterne hadhe henne först förmandt, effther som förre war befaledt. Och när de tyt komme, funne the henne redebogen till att wärie sigh medh fem andre danneqwinner, som då när henne tillstädes wore. Men effter thet att ärendett war medh henne icke ytterligere än tre marcker saak, ther hon ähn hade bliffwitt fäld, vplothe the henne wernsmålet till hennes sielffz egin eedh, thenn hoon widh theße ordh swor: 'Jagh Margreta Henrichzdotter beder migh så Gudh till hielp och hans helige euangelium och allt thet gode, som iag migh förwänther i himelen och på jorden komme migh aldrigh till gode, glädie eller tröst, om iag är brotzligh till de groffwe gärninger, som Hans körsnär migh wÿter, att iag skulle haffwe medh honom bedriffwitt, och är iag aldeles oskÿllig för hans krop och haffwer aldrigh sådanne menniskeligh swagheet medh honom bedriffwitt, som han haffwer migh vpå sagt, så sant hielpe migh Gudh till lÿff och siel.'

Odensdagenn ther effther, som war thenn 19 martij, bleff åther igen Hans körsnär vpfordrett på rådzstuffuen och åthspordh, hwarföre han förachtede de gode mäns befallningh i slotzloffwenn och icke sielff welett gå och hämpte eeden aff sin wederpartt, såsom honom stoodh till budz, medenn hann tillförenne hade så hårdt trängt vpå ändtskap i saaken. Ther till swarede han trosligen och stälthe sigh fast mottwilleligen för retten, att han achtede thenn eeden slätt inthet, vthenn att hon skulle stå ther brede widh honom

vpå rådstuffwenn, vm hon ähn wore så swagh, att man skulle före henne tyt vp vdi en slede, och gåå honom ther en eedh medh 12 danneqwinner, effther såsom han begärede, thenn han well wiste, att hon inthet skulle kunne göre, medenn han så offthe hade hafft medh henne sin wylie, ther vpå han well wille swärie. Der vpå swaredes honom, att sådanne hans föregiffwende vdi hans egin skam och ogerningh kunne ingen wißordh giffwes, vthen skall therföre bliffwe tilbörligen näfst, och honom kommer ingen eedh till vdi thette fall effther Swerigis lagh vthen henne, then hon och så lagligen haffwer iffrå sig giortt, att ingen ytterligere kan aff henne för thenne saak fordres. Thå begärede han att höre hwadh eedh hon giortt hade, och när han war honom föreläsin, sade han sigh inthet åthnöye å thenn vthen togh en schriffth vthur sin ärm, hwilken så lydde: 'Dis hebe ich vnd Margreten mitt einn ander gedhan, thom erstenn qwam se su mir vp de nastuwe im dysterenn vnde lette sich bei mich ins bette. Dha bedreff ich mitt er gelick alße echte lyde plegen zu thun. De nacht geskach datt, do her Michels sin son, dho wakett ich vnnndh Margreten dar, vnde vp den morgen do ginck se mitt mi[r] vp de nattstuffwe, do bedreff ich er vp einne kiste im lichtten dage. Ein wenig dar na dho bleff her Michels sin kind kranck, datt nu leffwett, do lagh ich och einne nacht by ehr vp der nattstuffwe. De förrige nacht alße er fründt van Dantske qwam, do lach ich och by ehr. Ditt skall se mitt ehr eit erleggenn', seyendes att her effther skall hon göre mig en eedh. Och när samme schriffth war öffwer sedd, sades honom, att allt thet hann therudinnen åstundede, thet war vdi thenn förre eeden nosampt författhet och än meer, och att honom effther Swerigis lagh vdi thenn mätten war nogh händt ∞.

[4 v.]

Menn mädenn att han ingelunde wille ware ther medh tillfridz, wistes hann vth, så lenge man samsatte sigh ytterligere i saaken. Och när han igen bleff infordrett, sades honom, att man actede thenn eeden, som hustru Margreta, framlidne Tile Splitz efftherleffde änckia, swuritt hade, fullen och godann och henne till warnsmåll vdi thenne saak nogsam, lathendes för honom (andre slike lättfärdige skamlöse ähre krenckere till spegell och efftherdöme) vplåse thet capittell vdi rådstuffwebalkenn, som så lyder: 'Hwar som liuger ähro mans aff mann eller qwinna ∞'.

Her emoth kastede hann wadh vnder rükzens råd, leggendes

20 ƒ peninger på rådstuffwe bordett. När hann hade för thenne saak satt tre boolfaste lyfftesmän och sedenn stäldt de andre till fridz, som för wetterligh gäldh honom hade qwarsatt vdi fengelße, bleff honom samme wadh efftherlatidt ∞.

5 februarij

höltz almenneligh rådstuffwe och bleff,¹ sampt thet att Kong:e M:ttz öpne breff wartt vpläsitt, menighetenn förmant och allfwarligen tillsagdt, att de skulle leffrere iffrå sikh vp i cemeräre camerenn alle de böker, som M. Abram Andree haffwer i Tÿdzland latidt prenthe och hÿt i rÿkett insändt ∞.

[5]

17 februarij.

Michell Olßonn vpbödh *hustrv* Margreta Hans Prÿßes tomt — 2°.

Anders Jönßon vpböd Erich Andersons malmborgeres tomt, liggendes her i stadenn vdi Erich Jönßons grenth wester om Smidiegathenn — 1°.

Berendt Jönßon vpböd salige Jöns Henrichßons barns tomt, belägginn på Södre malm — 3°.

19 februarij.

Jacob Bagge till Boo, Erich Matzsonn till Nora, Erich Björßon tÿgemester, Erich Larßon knechte höffwidzman sampt borgmestere och rådh.

Rederne til Engelen

contra

Andres de Bitter.

Samme dagh såsom och näste rådstuffwedagh, som war thenn 17 [*sic*] febr[arij], bleff thenn saak emellen rederne på thet stoore skip Engelen och theres widerpartt, Andres de Bitter effther Kong:e M:ttz ∞ wår aller nådigiste herres och rÿkzens högwÿse rådz schriffwelße nu på nytt vptaginn. Och sedenn som redernes inlagde klageschriff och beswåringem emoth förnämnde Andres de Bitter och hans schriffelige swar der vpå sampt thet breff, som Hans Hille iffrå Amsterdam förnämnde Bitter tillschriffwitt hade, så och Oluff

¹ Ordet 'bleff' är i ms. upprepat.

Wärmes (som skipperen på Engelen waritt hade) wittnesbörd war vpläsitt, item Hans Hilles berettelse samt styremansens Albrecht Hoppes medh trenne båtmäns, nemligen Hans Klütz, Oluff Erichson och . . .¹ wittnesbönder lagligen förhörde wore, togz saken vdi flytigt betenkende, och effther longh och nöge randsaakning fans, att rederne hade vthaff förnämnde Hans Hilles schriffwelse och mäst aff Oluff Wärmes osanfärdige berettelse fatthet stoor mistancke, att denn handell, som Hans Hille och Andres de Bitter sigh emellen hade medh de tw skip, som vdi Spanienn vpköpte bleffwe, skulle ware orsaaken till att deres skip Engelen icke kom på thet åhr, då thet vthlop, åther hüt in i Swerige igenn så well som thet lybske skip, hwilkett medh Engelen i reese och flotte till Spanien war, samme höst kom till Lybeck, vten skulle medh samme stoore skip Engelen allenest för förschriffne tw vpköpte skip skuldh haffwe luppitt till Säländh och i så motto giort dem en dråpeligh stoor skade, thett dogh förschriffne edhsworne wittne, både styremannen och båtmännerne, alldeles medh godh skääl grundtligen förlade och medh en almenack, der vdi dagh effter dagh war förtecknett, huru deres reese sigh förluppitt hade, bewyste, att hwarken Hans Hille eller någon annen hade giffwit orsaak till någon försumelse, vthenn thet att de medh samme skip i Säländh wore inlupne, kraffde högzste nöden och så framt de wille bärge och rädde sigh, skip och godz. Der emoth Oluff Wärme inthet hade till att säye vthenn måste bekenne thet allt så sant ware ω . Hwarföre medenn förnämnde Hans Hille i så motto bleff vrsechtett, kunne och ingen döme och fälle, att Andres de Bitter war skylligh att sware till någenn skade, som förnämnde redere kunne haffwe lyditt, i thet deres skip i dett åhret icke kunne komme hem till Swerige. Dogh effther Andres de Bitter hade för sin borgere eedh skuldh bortt latidt rederne om sin handell förnimme, helst både för den orsaak skuldh, att han menthe, att handelen war ährlig, hwarföre han och icke hade haft behoff honom förborge, så och att Anders Larson hade vdi lyke lägenheet tillförenne vptächt honom sin handell, derföre syntes lykest ware, att begge parterne motte förlýke sigh vdi thenne handell och saak, der till de och godwilligen lothe sigh finne och strax för retten gjorde hwar annen handstreckningh, så

[5 v.]

¹ Lakun i ms.

att ingen måtte effther thenne dagh tale vpå någenn skade eller de ordh, som dem emellen kunne ware falne, vthen skulle ware och bliffwe en alldeles afftalett och förlÿcht saak till ewigh tydth \circ .

22 februarij.

Jacob Bagge, Erich Matzßon sampt
borgmestere och rådmän.

Anders Swenßon till Eckna och
hustrv Emerentia s[alig] Staffen Saßes.

Samme dagh bleff denn saak emellen Anders Swenßon till Eckna på then ene syde och hustrv Emerentia Staffen Saßes och hennes barn på thenn andre syde förlÿchte om de peninger, som Anders hade till att kreffie effther s[alig] Staffen Saß then ÿngre, så att de skulle giffwe Anders 600 daler effther Staffens handschriftz lydelse. Och intereßett sampt den bekostningh, som Anders hade trenne reeser giortt hÿt vp effther samme syne peninger, gaff han för rettzens förbön skuldth vp vdi 50 daler. Samme förschrieffne summer skulle honom strax betalthe bliffwe. Der vpå de giorde hwar annen hondstreckningh.

Johan Saß opböð medh thet samme husett, som Anders hade i vnderpant för peningerne, liggendes inne i Matz Törnes grend — 1°.

[6]

Vrban Michelßon.

Samme dagh bleff Vrban Michelßon aff retten efftherlatidt att vdi stadzens tenckebook motte thenne efftherschrieffne handschriftt inschrieffwin bliffwe, lydendes som her effther fölier:

Bekennes iag migh Oluff Holm, borgere i Stockholm, att iag bleff skÿllig ährlig, försichtig man Vrban Michelßon, min medborgere, pro anno \circ 86 om Sancte Michaelj tydth 70 *tynner* rogh, och tillsade iag honom samme rogh tå strax nästkomende åkeföre om vinteren. Och effther medh samme betalningh är lenger fördrögdt, så loffwer iag förbemälte Vrban Michelßon förschrieffne 70 *tynner* rogh att betale nu nästkomendes Michaelis vdi rogh eller peninger, hwar *tynna* till $4\frac{1}{2}$ marck, löper peninger 78 daler 3 φ . Tette förnämpnde beplichter iag migh vpå gode tro och loffwen obrotzligen till att holle vthenn all skade och gennseyelße, och till yttermere wiße och wÿdere stadfestilße trycker iag mitt signet

her nedan vnder sampt medh min egin hondh vnderdecknet. Giffwitt i Stockholm then 17 julij anno 88.

26 februarij.

Erich Biörnson och Erich Larsson
sampt borgmestere och r[åd].

Swen salpetersiudere berettede in för retten, att hann hade satt sin hest och slede in till en benämpndh Bengt Perßonn på Norre malm och hade i samme slede ett röör och 10 alne kläde, och när han kom igen (sedenn han hade vthrettet sin ärende her i staden), war både klädett och rörett aff sleden tagitt. Och effther han fan sitt röör i Bengtz stuffwe, så täncker han, att Bengt eller hans folck skall och haffwe tagitt klädett. Menn Bengt nekede sigh haffwe sedt samme kläde, sade och, att han inthet hade tagitt hans kläde vdi antwardningh eller annett hans tingest vthenn allenest vndt honom gårdzrumet och allenest så lenge achtett, som han gick in i staden på en stundh tilgörendes 8.

Så effther thet att Bengt icke kunde necke sigh haffwe tagitt hans häst och slede i antwardningh, ehuru lenge thet och kunde haffwe warit vthloffwett, och klädett är derigenom bortt kommitt, synes ware lykkt, att han betaler der vdi en halffpartt, och vdi den andre halffparten skall Swen sielff drage skaden, effther han icke kom samme dagen igen och sågh om sitt tingest. Hwar och Bengt icke will lathe sigh her åth nöye, då må han om lögerdagh fäste lagh för sig och sitt folck för samme kläde. Menn ägenden sade sig inthet legge honom till att haffwe tagitt hans kläde, icke heller begärede aff honom lagh och eedh, vthen thet war hans meningh, att han skulle kunne winne sitt kläde igen, effther han hade tagitt sleden i anthwardningh 8.

Hans Stuth.

[6 v.]

Samme dagh begärede Hans Stut, att de handschriffther, som hann aff Oluff <Hemingz> Holm hade, motte vdi stadzens tänckebok innschiffne bliffwe, thett honom efftherlatidt bleff, och lyde samme handschriffter, som her effther följer:

1. Bekennes iag Oluff Holm och medh thenne min handschriff gör wetterligitt, att effther Kong:e M:ttz 8 vår aller nådigiste herres tro mann och secreterer, ehrlig, wellachtett och högförstån-

digh Johannes Henrichson haffwer nu udi min nödh och trångh länt och vndsatt migh på betalningh tuhundrede daler vdi rundstytcker och annat godt swenskt mynt, therföre iag honom wenligen betacker och her medh loffwer och förplichter migh wele förnämnde 200 daler innen fyre månaders tydh effther thette datum förschriffne Johannes Henrichsonn eller hans fulmechtige och rätte ärffwende vdi lye godtt mynt eller i guldh och daler till tacke och godh nöye betale. Theß till wiße och mere försäkringh haffwer iag thenne handschriftt sampt medh min käre hustrus samptycke vnderschriftwitt och försiglett. Datum Stockholm thenn 2 dag septembris anno 1585.

Oluff Holm medh egin hand vnderschriftwit.

2. För allom them thette breff händer förekomme, thå bekenner iag Oluff Holm, borgere i Stockholm, att iag medh min hustrus sampt min hustrus moder, hustru Anna, salige Nils Anderßons råd, ia och samptycke haffwer pantsatt ehrligh och wellförståndigh man Hans Stut, min medborger, en tomt liggendes widh mitt hws, ther iag vdi boor widh Jerntörgitt, för halfannett hundrede daler, them iag förschriffne Hans Stut skyllig är, och är samme tomt ingen annen pantsatt, dogh medh sådanne förordh, om iag icke löser igen samme tomt innen år och dagh effther thette breffz datum, då skall Hans Stut beholle sampt hans erffwinger samme tomt till ewärdelige äger, och ingen aff mine slecht eller min hustrus syskenn haffwe sedenn macht henne igen löse, thett haffwer min hustrus moder på theres wägne iakett och samptycht, och ey seden mere ther vpå klandre. Att thette så obrotzligen holles skall, thå trycker iag sampt min hustrus moders signete her vnder och beditt den ährlige mans Hans Anderson vm sitt signet och till wittnesbördh. Datum Stockholm then 12 octobris anno 87.

Anna Iwarsdotter.

3. Jagh Oluff Holm, borgere i Stockholm, bekenner medh thenne min egin håndh och fulkomligen tillstår, att iag haffwer anamett och vpburit i Lybeck aff Henrich Wedenhoff på Hans Stutz wegne 301¹ daler, hwar daler 32 β., hwilken suma iag migh beplichter att betale tillkomende Sancte Jacobj förvthenn allt hinder

¹ Ursprungligen har stått 300, som genom överskrifning ändrats. Jfr nedan i texten.

och förfall, som min handschrift förmäller, den iag haffwer giffwitt Henrich Wedenhoff, och till yttermere wiße sätter iag förnämnde Hans Stut medh min hustru samptycke mitt hws och grundh, der iag nu inne boor widh Jerntörgitt till vnderpant, till theß iag betaler förnämnde Henrik Wedenhoff. Och thesligistt, thet Gudh förbiude, att iag icke i rätten tydh betaler förnämnde Henrich Wedenhoff och Hans Stut för någett tiltaal förnämnde 301 daler, så skall Hans Stut haffwe macht sökia sin betalningh i mitt hus och giffwe migh så många peninger tilbage, som iag haffwer köpt förnämnde hus före, som thet förlykningzbreff förmäller, som Peer Jönßon, Henrich Simonßon, Berendt Jönßon mig giffwitt haffwe. Till yttermere wiße är thette min egin handh och mitt pitzere her vnder i Stockholm anno 1687 den 20 decembris. [7]

4. Bekennes iag mig Oluff Holm, borgere i Stockholm, och medh thenne min egin handschrift gör wetterligitt, att Kong:e Mttz 1685 vår aller nådigiste herres tro man och secreterer, ehrlig och högförstondigh Johannes Henrichßon, haffwer allrede anno 1685 vdi minn nödh och trongh ländt och vndsatt mig på betalningh 200 daler vdi rundstjcker och annett godt swenskt mynt, som samme tydh gongbartt war, hwilkett iag honom effther min handschriftz inneholle vpå före sagdh tydh skulle ware plichtigh att betale. Men effther iag samme min handschrift och förplichtelße icke haffwer kunnitt fulgiortt, derföre haffwer iag måstett beditt och begärett länger dag vpå samme 200 dalers betalningh, thet och förnämnde Johannes secreterer både för gode wänners sampt och min hustrus slechtz förbön skuldh som en god wän haffwer efftherlatitt, så att han ther medh will haffwe mig förskonett in till näst komendes jule högtjdh. Derföre vpå thett förnämnde Johannes eller hans rätte ärfwende och fulmändige på samme betalningh deste wißere skole ware, så loffwer iag och beplichter migh vpå ähre och redelighet innen före sagdenn tydh samme 200 daler i lyke godtt mynt eller i guldh och daler till tacke och gode nöye wele betale effther min förre handschriftz lydelse och der till för hans gode wilie wethe honom tilbörligen och wänligen betacke, desligistt her medh affqwitter all den deel, som iag honom vdi midlertjdh på interelße, nemligen tje daler aff hwartt hundrett, effther som oß emellen handlett är. Att iag thette vthen swick och

argelist holle will, beder iag mig så Gud till hielpe och thenne min
[7 v.] handschrifft och förschriffningh medh min käre hustrus samptÿcke
vnderschriffwitt och förseglett haffwer. Datum Stockholm thenn
20 junij anno 88 8.

Oluff Holm min egin hondh. Margareta Nilsdotter.

3 martij.

Jacob Bagge, Erich Matzßon.

Mårtenn Anderßon vpbödh hustru Emerentie salige Staffen
Saßes thenn äldre stenhus, liggendes näst nordenn för Matz Törnes
säthehus widh Köpmannegaten — 2°.

Michell Olßon vpböd hustrv Margitt Hans Prÿßes tomt — 3°.

Item opböd han Claes Joenßons hus i Laße Magges gränd widh
Slotzbacken — 1°.

Anders Jönßon vpböd Erich Anderßons tomt — 2°.

Henrich Simonßon vpböd salige Peer Anderßons korßwreckzhus
vdi Kåkebringzgrenden på norre sydenn — 1°.

Mårten Olßon vpböd hustru Emerentie salige Staffen Saßes
bastuffwe gårdh på Södremalm — 1°.

Jören hoffschrieffwer opböd den pant han hade aff Påwell
Saß — 1°.

Mordh.

Samme dagh bleff en qwinna, benämdh Elin Henrickzdotter,
född i Öregrundh, för rette stä[l]dt och aff profobenn anlaggett,
att hon hade skurit halßenn aff sitt barnn, som hon hade nÿ födt
till världenn, thet hoos henne fans vnder bälthet stuckitt, och ach-
tede gå bortt till att kastett i siön, hwilkett hon inför retten
onödd och otwingett bekende, och åtte hon samme barnn medh en
bonde, som giffit war, benämd Jacob Peersonn i Juringe vdi Hud-
dinge sochnn. Och giorde hon bondens endtsköllenn, att han inthet
rådth hade henne giffwitt till att mörde samme barnn. Hennes dom
bleff affsag[d] till eldenn effther thet 2 capittel i högmåles balcken,
och bleff någre dager der effther på Södermalm brändh.

Erich Anderßon haffwer tillförenne waritt vnder gårdzfenikenn,
hwilken för retten anklagedes, att han hade sinn hustru i Bladåker
sochnn och nu war beslagin, att han hade belägrett Tÿres sten-

huggeres dotter, den han och skall haffwe troloffwett. Der vpå gaff Erich till swar, att han war lagligen skildh iffrå sin hustru för hoor skuldh, som hon twenne reser haffwer waritt beslagin medh, och haffwer samme saak waritt för erchiebispenn. Her vm bleff så affsagdt, att samme Erich skall setties vdi godh förwaringh (om han icke kann få gode män i lyffte och borgenn för sigh), till theß hans hustru iffrå förschriffne sochnn kommer her tillstädes, eller och förskaffer hýt i retten skiliebreffwet iffrå erchiebispenn ω . [8]

Christoffer Perßon och Peer skinnere.

Än samme dagh kom Cristoffer Peerßon, borgere vdi Gäffle, för retten och loth förstå, att han hade förnummitt, seden han kom her i stadenn, thet Peer Olson skinnere, hwilkenn åtte hans syster till ächte, skall fast tyranneskligen haffwe förhollitt sigh emoth samme sin hustru, emeden hon haffwer vdi hans wåld waritt, och nu på sidzstene så omenniskligen tracterett och slagitt henne både på krop och i huffwett, att hon aff hans handewerck är död bliffwin. Hwilket, meden honom sådant är tilkenne giffwitt, haffwer han icke mindre kunnit görett, än hann iu motte fråge effther samme sin systers dödh och wille wethe, huru Peer wille <sådant> förlegge samme roop och rÿchte han vdi komin war. Peer skinnere swarede, att ändogh samme hans hustru offthe förorsa[ka]de honom till att låthe illa, både för thet hon myëkitt oachtsam war om thet han medh stoortt släp till hoope drogh, så och der öffwer hade ett argt sinne och en ond mun, så drogh han dogh sådant, huru han kunde, men nu 14 dager för Erichzmeße näst förliden haffwer han råkett aff hastigt modh slagitt henne någre slaggh medh en oxepeeß, och haffwer ett tagitt i huffwedett, och då thet war skedt, drogh han strax ett ärende i Rodenn, och när han kom hem, war hoon helbregde, så att henne inthet skadde, men hennes död hade sigh aff annen siukdom förorsaakett. Och effther thet sköttz till M. Hans bårdsker, som henne lächt hade, sattes samme ärende vp till näste rådz stuffwe dagh, att Peer deßförinnen och kan see till, huru han thette med granner och någranner förlägge kan ω .

10 martij.

Michell Olßon vpböd Claes Joenßons hws — 2°.

Henrich Simonßon vpböd Peer Anderßons hws — 2°.

Mårten OlBon vpböd hustru Emerenties tomt på Södre malm — 2°.

Mårtenn AnderBon vpböd hustrv Emerenties hws — 3°.

Anders JönBon vpböd Erich AnderBons tomt — 3°.

Jtem vpböd han och Oluff Knutzsons erffwingers tomt vdi Skipper Carls grendh på södre sydenn näst niden för Henrich Finnes tomtt — 1°.

Hans profoß vpböd den pant Jören skriffwere hade — 2°.

[8 v.] Samme dagh bleff för menigheten her i staden vpläsit Kong:æ M:tt[z] öpne vnderschiffne breff belangendes swar på stadzens beswäringar om olaglige hampner, Södre ström, öffwerföringen widh Telie och annett sådant mere ∞.

Om tompternes orenligheet.

Vpå samme dag samptychte och bewilgede meningheten, att den, som icke will holle reent för sin tomt, då skall hann haffwe henne förwärrket vnder stadenn ∞.

Peer skinnere.

Än på samme dagh hades åther Peer skinneres saak till förhör. Och effther Gäffle mester Hans bårdzskerre, som hade lächt Peer skinneres hustru dett såår, som hennes man hade henne i huffwedett slagitt, lågh på sin sottesängh och icke förmätte komme på rådstuffwenn tillstädes, derföre sändes till honom Mårtenn OlBon, Gynthe OlBon och Erich NilBon aff rådmännen samt Påwell Saß till att förhöre, hwadh han om samme skade wettne wille, hwilke, när de igenn komme, berettede, att M. Hans sade sigh ware aff Peer skinnere kallett till att läkia ett såår, som hans hustru hade i huffudett wid paß en nagellz långt. Thet lächte hann på 14 dager, hade och bekendt, att samme Peers hustru hade 3 blånader på armen och 3 på sydenn, menn aff samme hugg kunne han ingelunde tro, att hon skulle haffwe bliffwidh dödh. Och effther ingen war, som fulkomligen wille lägge honom någett dråp till, icke heller komme de fram, som sådant hade vthspridt, dogh medenn han icke neke kunde att haffwe slagitt henne, derföre staddes Peer att wärie sig medh lagh för thet roop och rÿchte han i så motto war vdi komin, och skulle göre samme lagh nu om lögerdagh nästkomen-des sielff tolfte. Den lag han nu och på thenne dag fäste.

15 martij.

Hans profoß vpbödd denn pant Jören schriffwere hade — 3°.

Peer skinneres laggärdh.

Samme dagh gick Peer skinnere lagh medh theße efftherschriffne män och bad sigh så sant Gudh hielpe både i thenne och thenn tilkomende werldh ∞ , att hans hustru Elin Peersdotter icke bleff dödh aff hans hondewärck eller war hennes död wollendes.

Theße wore hans lagmän:

Oluff Bengtsson skreddere	Joen skinnere
Matz Peersson skinnere	v[nge] Erich Nilsson
Laße Monsson qvartermester	Henrich Kranck
Joen Söderman qvartermestere	Henrich Matzsson
Nils Olsson guldsmedh	och Laße Persson gårdz-
Anders Törstensson	knecht.

Oluff Holms skuld.

[9]

Samme dagh bleff aff borgmestere och rådmännen efftherlatidt, att theße efftherschriffne motte vdi stadzens tenckebook lathe inschriffwe thet, som Oluff Holm, borgere her i Stockholm, är dem skyllig bliffwin, på thet att, om han hade her emoth någre insaager, att han motte sig då der vpå förklare. Och hade hwar till att kreffie, som her effther fölier, effther theres egin bekennelße:

Peer Olsson	— 250 daler
Hans Rode	— 150 daler
Gerdh Willamsonn	— 262 daler 2 öre
Mortenn Klinckz hustru	— 45 daler
Simon Kerekhoff	— 40 daler
Henrich Stren	— 75 daler
Jost Lambroch	— 58 daler 31 öre 12 peninger
Laurentz Filtzer	— 170 daler
Mattias v. Låår	— 51 daler 27 öre
Caterina Zilentz	— 26 daler
Danckwart Stýwer	— 126 daler
Dirich Skäkerman	— 25 daler
Thomes Feelbýr	— 114 daler
Christoffer Rebinder	— 91 daler
Andres Santman	— 100 daler
Henrich Santman	— 45 daler

Berendt Berendtson	—	38 daler 3 öre
Hans Foß	—	84 daler.

Petter Wörnick, Henrich Heße,
Petter Hane.

Effther thet Petter Hane neker sigh haffwe på Petter Wörnickz wegne anamett aff Henrich Heße de 16 daler, som förschriffne Hane haffwer waritt Petter Wernick skýllig, derföre skall han på nästkomendes rådzstuffwe dagh medh 2 boolfaste män sådant medh eed förlägge eller legge peningerne fram i retten.

Samme dagh tillsades Erich Bengtson, som hade waritt drabant, att han skulle betale de 4 [L]a humble, som han aff Törkill Birgeßons hustru til köpz tagitt hade.

Albrecht Hoppe skipper bödh sigh till rette emoth Caspar Lehusenn nu 3:ie resenn.

[9 v.]

Anders Olßon och hans hustru
Gertrudh Biörnsdotter.

Thenn 3 martij kom för sittende rettenn vår medborgere, erligh och försichtigh Anders Olßon, giffwendes tilkenne, att denn týdh kongh Christiern i Danmarck bedreff sitt týrannj her i Stockholm, förkomme och bortte bleffwe alle de gårde och tomppte breff, som hans käre hustrus, Gertrudh Biörnsdotters föräldrer hade, och ändogh ingen qwääl eller taler på de hws och tomppter, som han och hans hustru nu innehaffwe, lickewell för alle honde förefallende lägenheter skuldh haffwer han begärett, att förschriffne tomppter måge bliffwe honom medh stadzens breff försäkrede. Så effther thet de icke allenest vrminnes häffd haffwe på denn tomppt, som förnämnpnde hustru Gertrudh och hennes salige förre man Peer Grönskalle ett stenus haffwe lathitt vpmure, belägitt på södre sydenn vm Köpmanegathen emellen Philpus Peerßons och Casper Ilenfeldz hws, der offthenämnpnde hustrv Gertrud och hennes man Anders Olßonn nu boendes äre, vthenn finne och vdi vår stadz tenckebook på thet åhr 1504 odensdagenn näst effther Birgitte,¹ att förschriffne hustru Gertrudz modermoder, hustru Karin Peer Stingz, hade henne lagligen köpt aff enn widh nampn hustru Kirstin Lars Anderßons för 300 q , derföre kunne wy för rettwýsenes

¹ Se den tryckta editionen 9 okt. 1504 (s. 26).

skuldh dem samme deres begärenn icke wägre och förthenskuldh på vårt embetz wägne vdi thette vårt öpne breffz krafft stadfeste och gille thet köp, som wÿ vdi vår stadz tenckebook funnitt haffwe giortt ware emellen förschriffne salige hustrur. Och såsom förnämpnde hustru Gertrudh Anders Olßons icke allenest samme sin arfflige tomt vt henn och thett stenhus, som hon der vpå haffwer vpmure latidt, her till i roligheet nuttitt haffwer, så må och skall hon och förnämpnde hennes mann och theres efftherkomende nÿttie, bruke och beholle thett qwitt, fritt och oclandrett för alle åtalere till ewärdeligh ägendom. Och holler samme hus och tomt i bredden vth medh Köpmanegathenn 7 alner 3 qwarter, bredden sÿnnen till otte alne $3\frac{1}{2}$ qwarter, lengdenn 49 alner, och ett lÿthet gårdzrum offwan för bakerestuffwenn och kelleren holler i längdenn $4\frac{1}{2}$ alin, så att hele lengdenn både på stenhusett och gårdzrumett är femptÿe halffierde alin \circ .

19 martij.

[10]

Nils Hanßon, Erich Biörnßon, Erich Larßon
sampt borgmestere och rådmän.

Hustrv Jannicke s[alig] Petter de Krockz
och Antonius de Krok.

Samme dagh kom för sittende rettenn Påwell Saß fulmechtigh aff salige Petter de Krockz hustru Janicken, framleggendes i rettenn ett gåffwe breff vnder stadzens insigle, daterett anno \circ 77, innehollendes, att vpå samme datum är Petter de Krock guldsmedh och hans hustru Janiken Krockz¹ för retten kompne, der förnämpnde Petter gaff då tilkenne, att han icke hade giffwitt förnämpnde sin hustru någett i morgengoffwe, när theres brÿllop stodh, althenstundh han på then tÿdth aff landzens lagh och sedwane icke wiste. Och medenn de wore tw barnlöös folck, derföre gaff han henne in för retten i morgengoffwe och testementhe sexhundrede daler, effther thet the hade alle deres ägedeler, som Gudh hade vndt dem, sielff afflett och icke medh arff fongitt. Thernäst goffwe the hwartt annett aff en godh ächteskapz kärleek halffparthen aff alle sÿne ägedeler, som de nu åtthe [*sic*] och än her effther förwärfne kunde både i löst och fast, så hwilkett there Gudh alzmechtigh aff them

¹ I ms. står: 'Krockz'.

längzst täckes spara lyffwett, skall sådanne gåffwe, nemligen halffpartenn aff alle thens dödes efftherlathne ägedeler både i löst och fast obehindrett och oclandrett niuthe, bruke och till ewärdelige äger beholle förr vth för allt arff och vthenn alle theres erffwingers¹ mothstondh. Och ther Gudh så lager och skicker, att förschriffne *hustrv* Jannicke döör förr än förnämpnde Petter de Krook, då må och skall han de förnämpnde 600 daler, som han henne i morgengoffwe och testamenthe giffwitt haffwer i sin lyffz tydh niuthe och beholle, menn effther hans dödh skole de talle till *hustrv* Jannickes erffwinger igen, hwilkitt och så finnes i stadzens tenckebook inschrieffwitt ware, och haffwer ingen der vpå vdi theße för lidne och månge åhr talett ∞. Sammeledes betedde och förschriffne fulmechtige de wittneßschriffter fram i retten, som her Michell Keuler tydzske predicant, Tilemann Cornelius, Petter Möller barberer, Hans Meyes krutkremmer, Jeronimus Lintbortt, Jochim Dreier, Jochim Möller, hwilke alle förmälthe, att då salige Petter de Krook anamede thet helige högwärdige sacramente, gaff och förährede [han] sin hustru Jannicken Krook med ett halßbondh sampt thet hänge der till lydde ∞.

Her emoth lade salige Petter de Krook broder Antonius Krook, guldsmedh på Norre malm, fram i retten theße efftherschriffne frågestycker: Först om förschriffne morgengoffwe, som salige Petter de Krook hade giffwitt sin hustru anno ∞ 77, motte bliffwe bestondendes, althenstundh hon icke bleff giffwin på retten hinderdagh vthen någre åhr der effter, icke heller är thet ordett förbättringh der vdi nämpndt; thesligistt, att hon högre belöper sigh än Swerigis lagh vthtrycker ∞. Dernäst att effther vdi Petter de Krookz boo icke war allt afflinge godz, vthenn der war och arff inkommitt, förr än han dödh bleff, om den gåffwe, som Petter hade giffwitt sin hustru, nemligen halffparten aff syne ägedeler, skulle förthenskuldh ware lagligh ∞. Till thet tridie, om thet senere testamenthe icke är till inthet och ogiltt giortt genom then förre, effther Petter icke aff frÿ wilie vthenn är mant till att giffwe thet senere, som är halßbondett medh theß hänge ∞.

Theße begge parternes schriffter äre aff retten öffwerwägne ∞. Och effther vdi Swerigis lagh vthtryckeligen förmälles, att man må göre medh afflinge godz, hwadh mann² will, och giffwe så well

¹ I ms. står: 'erffwingingers'. — ² I ms. står: 'hann'.

oskylloom som skyllom, derfore är thett lÿke anthen thett kan giffwes i morgengoffwe, til förbättringh, testemente eller hwadh ordh och nampn han ther till bruke will, såsom thet och icke heller ligger macht vpå hwadh tÿdh thett skeer, anthen heel eller siuker, som lagh seger, thet är så lenge en menniskes lÿffztÿdh warer och måål och förnufft är hoos henne *o*. Hwarfore och meden thett förre testementhe är lagligen vpå rådzstuffwenn giortt och med stadzens breff och sigell bekrefftigitt och i stadzens book inschrieffwitt, vpå hwilken tÿdh inthet annett war förhondenn ähn afflinge godz, såsom och ingen kan seÿe annett ähn thett senere testementhe (som medh så många mans wittnesbörder stadfestett är) war och aff afflinge godz giffwitt, tÿ thet är iu wist, att thet lille arff, som förnämnde Petter de Krook 3 åhr för sin död effther sin fader skal bekommitt haffwe (thet dogh ännu icke bewÿst är, att han bekomitt haffwer) kunne på så ringe och kortt tÿdh sigh så högt förkoffre, att thet dÿre halzbondh kunne der aff komme och förwärffwett bliffwe; så hade och Petter de Krook sielff icke medh thet minste ord talet om thet förre testementhe eller thet åtherkallett *o*; weeth man förthenskuldh icke medh någon lagh förschrieffne gåffwe till att ogilla vthenn må stadigh och krafftigh bliffwe, såsom thett altÿdh och aff ålder haffwer her i stadenn waritt dömpdt och gillett vdi lÿke fall medh afflinge godz. Menn haffwer Petter de Krok något ärrft effther sin fader, när thet bewÿst warder, må thet gå til skifftes, som lagh seÿe och vthwÿse *o*.

Märthen Lapz tiuffwerÿ.

[11]

Same dagh lade Peer Jönßon schrifftligen in, huru Märten Lapp war komin medh honom i handell och huru listeligen hann hade affhändt och stulitt honom allt hans sölfwer vtur husett och elliest medh lögnn och bedrägerÿ fåth aff honom en hoop peninger, såsom samme Peer Jönßons schriefft thet widlöfftigen vthwÿser *o*. Men Morthen Lapp gaff vthöffwer sin onde gerningh inthet annett ähn en hoop ondh och troßigh ordh och wille slett inthet sware till sielffwe saakenn. Derfore bleff han, sÿnnerligen meden ähnnu inthet aff thet sölf, som han stulitt och bortt soldt hade, war i retten inkommitt, som befalett bleff, åther i fengelßet insatt. Dogh war de gode mens meningh, som i retten sette, att effther han haffwer till förenne waritt medh tiuffwerÿ beslagin, der han staal kop-

per aff slotthet och nu aff Peer Jönßon sitt gode så slemligen sompt stulitt och sompt bedragitt, så och elliest öffwer hele landett myckinn skalkkheet bedriffwitt, borde honom icke slippe med lyffwett *o*.

Staffan Krögård och Hans Kröger, fullmändige aff sin swäre . . .¹, boendes i Nyköpingh, begärede, att hon motte få thet arff vth, som henne effther sin . . .¹ Renholtts guldsmedh, borgere her i staden, tilfallitt war. Der vpå de finge til swar, att effther man förnimmer, att Renholtts skall haffwe en syster i Tjydlandh, som ähnnu i lyffwe är och en medarffvinge till samme arff, kan man thet her icke ähnnu vthstodie vthenn skall ståå till laglig tjdher tilstädes. Dogh måge de beskode och lathe opskriffwe hwadh der finnes *o*.

Henrich Prjßes fulmechtige iffrå Söderköpingh bleff aff retten på thenne dagh tilstadt att lathe inschreffwe vdi stadzens tenckebok den hondschriff, som Peer Jönßon, borgere her i Stockholm, honom giffwitt hade, lydendes som her effther fölier:

Bekennes iag migh Peer Jönßon, borgere i Stockholm, medh thette mitt öpne breff och egin handschriff, thet iag för någre åhr sedenn, thå man schreff åhren effther Christi bördh 1577, thå bleff iag skylligh förståndigh Henrich Prjß, borgmestere i Söderköpingh, tuhundrede femptye fyre daler, 4 *q* på en daler, på hwilke 254 daler thå gaff iag förnämpnde Henrich Prjß twenne handschreffter, och ther the effther thenne dagh finnes kunne, så äre de krafftlose och döde. Så beplichter iagh migh och mine erffwinger att wele redeligen betale förnämpnde suma thenn erlige man Henrich Prjß eller hans käre son Staffan Henrichßonn på hans wegne innen nästtilkomende Michaelis anno *o* 83, och haffwer iag loffwett der vthaff i renthe tiugu daler. Meen vm iagh kann i midler tjdher betale förnämpnde summa, thå haffwer then erlige mann Staffan Henrichßon loffwett migh på sin faders wegne, att iag skall ther ingen rånthe aff giffwe. Menn hwar Gudh effther sin guddomlige wilie kallede migh aff thenne wärl denn, förrän iag kunde betale förnämpnde 254 daler, thå skall then erlige man Henrich Prjß eller hans käre sonn Staffan Henrichsonn haffwe så myckit i mitt hus, ther iagh nu vdi boor, till vnderpant, så lenge förnämpnde summa betaldh bliffwer. Theß till yttermere wiße sätter iag mitt egitt signet her neden vnder och

¹ Lakun i ms.

beder de erlige menn Jacob Larßon och Waste Erichßon vm theres signether her niden före till wittnesbördh. Datum Stockholm thenn 30 septembris anno \simeq 1582.

Erick Swenson . . .¹ bleff på samme dagh aff sin hustru Barbro Jörensdotter in för retten beklagett, att han hade dragitt iffrå henne och nu gått på ett annett gifthe medh en benämpndh Britha . . .¹, boendes på Södremalm.

26 martij

bleff vdi Nils Hanßons, Jacob Bagges, Erich Matzßons sampt borgmestere och rådmäns närware vdi fractkameren thenne efftherschriffne saak förhördh:

Capitan Carll de Marres, ca[pitan]

Nicolaus Stagniola.

Och taledede then högborne furstes her Carlls \simeq hertigh till Södermanlandz \simeq tienere, capitan Carll de Marres till capitan Niclaes Stagniola om någett otillbörligitt taal, som han vthspriddt hade, thet förnämpnde capitan Carls ähre och redelighet gick förnär och till förklenningh, och war nu honom vdi högbemälte furstes hoff förekastett, begärendes derföre, att Stagniola skulle bewyse, hwadh skääl hann der till hade och sådant anthen godt göre (thet han hoppedes han aldrig göre skulle) eller sielff bliffwe en sådann man, som han honom vthfört hade, leggendes fram thet wittnesbreff, som han på Niclaes Stagniolas ord hade, lydendes som her effther föllier: Jagh Johann Baptista Pelegrin gör med thenne min bekenelse kunnigt och wetterligitt, att iag sielffkraffd och oträngd vdi ädle, welborne och welbördige mäns närware, her Mauritz Stenßons, Axell Rýningz, Lybertt Cauers och Oluff Hårdz, på Marieholms gårdh bekent haffwer, thet Niclaes Stagniola på Stockholms stoore törgh vdi Andres de Bitter[s] och Philippi Macarij närware sagt haffwer, att hwar han icke waritt hade, då hade capitan Carll de Marres för Pleschow vphengd bliffwit. Sameledes bekende iag Johannes Baptista, att förnämpnde Stagniola trugett och vndsagt haffwer, att så snart han i Pålenn kommer, will hann schriffwe min [12]

¹ Lakun i ms.

capitan Carll de Marres och doctor Theophilus Homodej äre, och sådant bekrefftiger iagh Johannes Baptista Pelegrin både medh mitt signett och egin hondh vnderschriffwitt. Actum Marieholm 12 martij anno 1589 stilo veterj 15. Till thette haffwer förnämnde Nicolaas Stagniola fast nekett, så well de ordh, som om förnämnde capitan Carll förmälles i förnämnde schriff, som Johan Pelegrin vdi welbemälte herrers och godemäns närware haffwer vthgiffwitt, hwilkett och thenn Andres de Bitter, som therudinnen bliffwer för-mält, och neker sigh hördt haffwe. Dogh han well bekenne måste, att han her i stadenn på store törgitt haffwer waritt tilstädes then tydh emellen förnämnde Niclaes Stagniola och Baptista Pelegrin någre hårdh ordh äre falne, them han icke haffwer kunnitt fulkom-ligen förstå, huruledes de woro eller hwem de tilgulle, såsom han och aldeles förswär, thet then Thomas dantzemester skall vpå honom wettne wele. Ther emoth hans wederpantt inthet hade att införe, ändogh han der vm nogsampt bleff spordh. Therföre, så och på thett att offthenämnde capitan Carll måtte vdi framtäden haffwe någenn skääl att frambäre om thenne handell, ther så kunde be-höffwes, bleff Niclaes Stagniola vpålagt, att han nu strax skulle schrifftligen och medh egin hondh författe, hwadh han i saakenn wille neeke eller förschriffne capitan Carll fulkomligen wÿthe, hwilken skriff han och iffrå sig leffrerede och vdi slotzloffwens schriffwelße insluttin till hertigh Carll sänd, stelliges till offte-nämnde capitan Carll, om han sigh ther medh will lathe äthnöye eller wÿdere ther vm giffwe sig i rettgongh, när han der medh är till högbemälte furste igen kominn. Och deßförinnen haffwer Niclaes Stagniola giortt handstreckningh sig wele her till städes bliffwe.

Hwadh och thet wittnesbördh tilkomer, som capitan Carll de Marres och doctor Theophilus Homodej haffwe giffwitt om capitan Nicolao Stagniola, att han skulle haffwe talett vm Johannes Bap-tista Pelegrin, seger capitan Nicolaus, att han icke haffwer vdi then meningh eller widh sådanne sätt talett, att han wiste någett oähr-ligitt medh honom, vten haffwer talett effther någre breff, som honom iffrå Italien wore tilschriffne, och haffwer her nu således syne ordh förclarett sielffwer. Thesligistt seger han capitan Karll och doc[tor] Theophilus äre hans affwundzmän och Theodorus Lanfusa är begges theres dreng. Derföre förkaster han deres wittnesbörder. Så bliffwer Horatius Baltzararo allena, och ett wittne kan icke göre

fyllest att binde någon till saak. Öffwer allt är förschriffne wittnesbyrdh icke eedfest, och nu i thenne tydth är fast olägligitt att staffwe någre eeder, synes och i thette fallett föge behöffwes, althenstundh capitän Nicolaus någerledes åtherkaller och rätter sin ordh *o*.

12 aprilis.

Jacob Bagge, Nils Hanßon, Erich Larßon
sampt borgmestere och rådmän.

Dråp, som Laurentz Hanßon bedreff
på Albrecht Hoppe.

Samme dagh stälthes en, benämpndh Laurentz Hanßon, född i Lybeck, som satt war till schriffwere på thett skip Engelenn, vdi rettenn, för thet att han vthenn någenn nödh och trångh hade tagitt aff daga skipperen på samme skip widh namn Albrecht Hoppe. Hwilkett dråp sigh så tilldragitt hade, som begges deres wärth Vrbann Michelßonn, der skadenn skedde, medh sworin eedh wittnade och bekende, att widh han och skipperen sothe vnder måltydth om afftenen, kom förnämpnde Laurentz in och satte sigh medh dem til bordz. Då begynte skipperen strax tale honom till och sade: 'Dw wiste well, att iag skulle i dagh löne folkett och iag kan sielff hwarkenn läse eller schriffwe, och dw går bortt och sätter tigh till drückz, iag skall skelie din boue iffränn migh och tage en swensk i din stadh'. Då swarede Laurentz: 'Thett må well skee'. Åther sade skipperen: 'Tiener du der vpå, då skall dw sielff betale din kost du haffwer förtärdt. Dw haffwer 2 eller 3 gånger tillförenne giortt mig förtreet. Tror dw, att iag icke kann lathe straffe en sådan bowe som du är'. Hwadth nu schriffweren der till swarede, gaff Vrbann icke acht vpå, menn skipperen togh medh thet samme till ett kruus medh öl der stodh och slogh till skriffweren, och i thett andre slagett drabbede hann honom i huffuudett offuenn för ögett. Då steegh skriffweren strax vp, som satt frammen till på stolenn och lopp kring vm bordett vp i bencken till skipperenn och stack honom medh en kniff i bröstett vnder hiertet, der aff han strax bleff dödh i samme stunden. Och strax gaff förnämpnde schriffwere till flyctenn. Menn han bleff på fl[y]yende footh fonginn.

Sententia.

Effther tilbörlich randsaakningh bleff om thette ärende så sampsatt, att ändogh förnämpnde skippere vthaff sin hastigheet

well gaff then andre orsaak till att hampnäs vdi sådann brådh åttskildnett, i thet att han sloogh honom tw hugg eller slagh, kunde [13] man dogh icke ligwell frÿe banemansens lyff, medenn att han någerlunde war skipperen medh hörsamheet vndergiffwinn, bleff och widh färske gärningh vpå flyende footh strax fonginn ∞.

Hans Perßons dråp.

Än samme dagh klagede Laße Bertilsonn, qwarteremestere vnder feniken her i stadenn, öffwer en hoffman Erich Jönßons till Bottna tienere, benämpndh Hans Perßon, född i Hußebÿ vdi Åkers sochn, att han hade oährligen vthenn all orsaak slagitt hans stiuffzson ihiel vdi Erich Rÿnings gårdh på Södremalm, begärendes rätt på samme dråpere ∞. Vdi lÿke motto gaff och Hans proföß tilkenne, att förnämpnde Hans Peerßon hade på samme dagh illa stuckit en bonde, som ligger för dödenn, om han elliest icke allrede dödth är ∞. Och effther inge wittne wore för hondenn, som wiste, huru samme dråp hade sigh tilldragitt vthenn allenest banemannen och en gamell hoffman, som bodde i förschriffne Erich Rÿnings gårdh, der gerningen giordes, benämpndh Nils Joenßon sampt hans hustru och folck, derföre tilfrågedes förnämpnde Nils, huru saaken sigh hade begiffwitt. Då berettede han och sade, att förschriffne Hans Peerßon och en widh nampn Oluff Falck komme in till honom och frågede effther Arffwidh Jönßon till Bothna. Då swarede Nils, att han plägede inthet wistes der. Begärede de då att köpe en kanna ööl. Åther swarede Nils: 'Iag haffwer inthet ööl att sälie'. Då sade de: 'Käre vndt oß til godhe, att wÿ lathe hämpte ölett hÿt och sittie här, så lenge wÿ dricke ett paar kanner'. Der till Nils inthet swarede, vten en benämpndh Siffridh mölnere sade: 'Du må icke vnne dem rummet', och medh thet samme bleffwe de sittienes och begÿnthe så Hans och Oluff spele kortt medh hwar annen och satte sÿne hatter vth på spelett. Då want Hans Peerßon Oluffz hatt, och effter Oluff icke wille löse hatten igen så dÿrdt som Hans begäredhe, komme de i trätthe medh hwar annen. Och medh thet samme gick Hans Peerßon sin wägh vth, seÿendes: 'Du skaltt wäll på en annen tÿdth betale migh'. Thette bestodh förnämpnde Hans så skedtt ware.

Då offthenämpnde Hans Peerßon kom vth på gathen, stode der någre bönder (och som han föregiffwer saaken), hwilke giorde

spee aff honom, för *thet* att han war druckin, och goffwe honom ordh och onyttig ordh, haffwendes vp sine yxer och wille bäre hugg på honom. Der stack han då endere medh sin wärÿe. Sedenn gick han och frågede annerståds effther förnämnde Arffwidh Jönßon och fann honom på sidzstene der hann satt och drack hoos en benämpndh Ewertt stockeknecht (der förnämnde Hans då berettede honom, hwar han skulle finne Oluff Falck, som tillförenne hade satt Arffwidh Jönßon tienist). Då steegh Arffwidh Jönßon vp och togh medh sigh en widh nampn Ingell tullknecht och en annen karll förvtten sin eginn tienere och badh dem stå by medh sigh. Och när han kom för förschrijfne Nils Joenßons portt, sade förnämnde Hans Perßon: 'Her inne sitter Oluff Falck'. Tÿt steeg Arffwidh Jönßon, och effter han fann portenn stängdh, loth han stige öfwer balckenn. När Nils Joenßons hustru *thet* sågh, stengde hon åther farstuffwedörenn. Då kom Arffwidh Jönßon till dören medh baar wärie, slog vpå och baadh läthe vp. Då steegh Nils Joenßon vth i farstuffwenn och sade: 'Käre juncker, hwadh sökie I här eller hwi skieke I eder så?' Då sade Arffwitt: 'Lätt vp eller dw skaltt få *thet* och dett', och medh *thet* samme sparnn han vp dörenn. Då fick Nilses hustru sin man vnden för Arffwidh Jönßon in i en kammer. Och som Arffwett hade sin werie i *thet* högzste att hugge till Nilses dotter, som bleff qwarr ständendes i farstuffwenn, fastnede wärien i taakett. Der medh slapp och pigan vndenn. Sedenn steegh han och hans sälskap medh syne bare wärier in i stuffwenn, der förnämnde Oluff Falck sampt 3 eller 4 andre medh honom sotte. Då Laße Bertilsons stiuffzsonn, som dödenn leedh, *thet* sågh, steegh han medh två blotte händer vp emoth Arffwidh Jönßon och badh honom holle fridh, och kom i samme Arffwidz och de andres hastige inträdende oförwarendes i fångh medh offthenämnde Hans Peerßon, och strax fick Hans honom vnder sigh och slogh honom (som Hans thett sielf bekende) ett slagh i huffuudett medh en dagertt och icke meere ∞. Och effther förnämnde Hans sade sigh icke haffwe giffwitt thenn, som döden leedh, mere ähn som ett stingh, och på honom finnes trÿ, spordes honom till, hwem som hade giffwitt honom de andre tw. Då sade hann, att om han hade meere ähn ett, då hade Arffwitt Jönson giffwit honom de andre ∞. Förnämnde Hans Peerßonn bekende och ytterligere, att Arffwidh Jönßon hooff den döde kroppen vth genom stuffwedörenn och

[13 v.]

sparrn på honom seÿendes: 'Jag skall i dagh legge flere der till.'

Sententia.

[14] Effther thenne förnämnde Hans Peerßons egin bekennelße kunde ingen, som i retten satt, frÿe hans lÿff, vten effther han war medh wredtmoodh gangin aff Nilses gårdh (thet well märkes kan både aff de ordh han hade då hann gick sin wägh, så och aff den onde gerningh hann bedreff på denn fattige bondenn, som stodh på gathenn) och kom sedenn igen medh hielp och wapnn och slogh denn, som honom aldrigh hade giortt ett ondt ordh emoth, skall han och alle de medh honom i flock wore haffwe förbruttitt edzörett.

Hustrv Kirstin Oluffzdotter, Nils
Larßons tulschriffweres effterleÿwerske.

Samme dagh kom för sittende rettenn wår medborgere, beskedeligh man Hans Wärner, fulmÿndigh aff hustru Margitt, salige Hans Prÿßes efftherlathne enkia, hemblede och medh hondh och mundh leffrerede ehrlich och försichtigh Oluff Nilßonn, som nu på sin moders, wår medborgerske, hustru Kirstin Oluffzdotter, salige hoos Gudj Nils Larßons fordom tulschriffwere efftherlathne enkia, sampt hennes mågh wällårdh mester Jörens Palmerij wegne her till städes war, en tomt på Södremalm, belägin östen före och näst in till den tomt, som de till förenne åtthe, hwilkenn holler vdi lengdenn iffrå gaten nidh till siönn fyretÿe siu alna och ett qwarter och i breddenn tiugu allne och ett halfft qwarter. Hwilken tomt förnämnde hustru Margitt erfft och nu lagligen såldt haffwer förnämnde hustru Kirstin för ett hundrede daler nu gongbartt mÿnt, der 4 q göre en daler. Samme summa tilstodh och bekende Hans Werner, att förschriffne hustru Margitt hade till godh och fulkomlig nöÿe redeligen bekomitt, anammett och vpburitt, thenn sidzste peningh medh thenn förste, hwarföre hann och nu in för sittende retten affhände förnämnde hustru Margitt och alle hennes efftherkomende förschriffne tomt och tillägnede henne förnämnde hustru Kirstin Olzdotter, hennes barnn och theres erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ, obehindrett och oclandrett för alle både födde och ofödde åtalere til ewärdelige lagfongne äger. Och war samme tomt vpbudin, lagstondinn, hem-

budin och fridzskillingh ågiffwin, effther som stadzlagenn kräffwer \s .

Än samme dagh loffwede Peer Jönßon rådman att wele betale Hans Anderßon nu nästkomendes pingeßdaga de 104 daler, som han nu på thett tjyende åhr haffwer waritt honom skylligh.

14 aprilis.

[14 v.]

Jacob Bagge, Nils Hanßon, Erich Larßon knechtehöffwidzman sampt borgmestere och rådmän.

Vpbud.

Michell Olßonn vpbödh Claes Joenßons hus — 3°.

Henrich Simonßon vpböd Lille Peer Anderßons hus — 3°.

Mårten Olßonn vpböd hustru Emerenties hws — 3°.

Anders Jönßon vpböd en tompt i Skepper Carls grendh — 2°.

Jacob Iwarßon vpböd Mårten bakeres hus — 1°.

Kong:e M:ttz breff om olaglige hampner.

Samme dagenn bleff Kong:e M:ttz \s öpne vnderschriffne breff, som staden giffwitt är om förbudett på olaglige hampner, som är Norre Telie, Harbouyk, Åkers åå, Estwýken, Brunne wýkenn och flere; ithem öfwerföringen widh Telie, månglerý och annett sådant olagligitt mere \s , nu annen gongenn för menigheeten vp-läsitt \s .

Om borgerskernes drächt.

Item Kong:e M:ttz breff om den oseedh, som är vpkomin så wel iblandh borgersker som andre hustrur her i stadenn medh främende drächt, som dem icke höffwes att drage eller bäre, sampt annen oskickeligheet medh gestebodenn, som öfwerflödeligen både i mathen så well som huseprýdningh medh flamsk och silke, hwilkett allt skulle afflegges widh straff tilgörendes, såsom der vm i samme breff vthtrýckligen förmältt är och vdi stadzens gömer finnes \s .

16 aprilis

höltz rettgongh på Stockholms slott och sotte i retten Jacob Bagge, Erich Matzßon, Nils Hanßon, Erich Larßon knechtehöffwidzman, M. Willam Boýe sampt borgmestere och rådmän.

M. Gilius myntemester.

Same dagh bleff mester Gilius myntemestere anklagett för någre puncter, vdi thett att hann skulle haffwe försnället Kong:e M:tt \circ , vår aller nådigiste herre, och swarede han på hwar punct, som her effther följer:

1. Först att M. Gilius skulle haffwe förwandlett och förwändt en smaragdh offwenn i dröttninge cronen. Der till swarede hann ney, att han *thet* icke giortt hade, vthen den samme stenen, som H. Kong:e M:tt hade honom öfwerantwardett, den hade han leffre-rett Christian stensnider. Han må saningen der vm berette.

2. Att han skall haffwe sö[n]derslagitt en stoor carelsk rubin och någre andre smärre stener. Swar: Thett war icke skedt aff [15] moothwile vthenn af olycke, och oförwarendes hade han fäldt¹ aff waxsticken sönder, och då han beddes före, hade högz**t**bemälte Kong:e M:tt honom *thet* förlåtidt och sagt, att han skulle icke så meer göre, och wore de större stycken sedenn komin till Kong:e M:ttz nytte, som stensnideren weeth berette, som dem skuritt haffwer. Att och någre andre smärre steener äre i sådant hastigt arbethe sönder gongne, kann han icke bättre, och vm H. Kong:e M:tt så täckes, will hann them betale. Guldsmederne haffwe och någre sönderbruttitt; der till måge de sielffwe sware.

3. Att han skulle haffwe myckitt arbete sönderslagitt, att hans arbethes lön skulle bliffwe theß större. Swarede han, att han hade in*thet* meere sönderslagitt än Hans Kong:e M:tt sielff eller H. M:ttz tienere hade honom befalett och thett man elliest icke wääl bygge och bota kunne.

4. Att han skulle tagitt fyre dubbeltt arbetes lön för *thet* stämplede arbete. Swarede hann, att han haffwer minste parten aff samme arbethe giortt, vthen guldsmederne haffwe *thet* vnder händerne haftt och the äre för theres arbethe betalte, menn han medh syne mesterswäner haffwer ähnnu ingen lön bekommit. Är någett aff gullett eller sölfwerett borthen, sade han, att reken-skapen kan *thet* åthskilie \circ .

5. Att han haffwer anamett 800 lödige marker sölfwer till sängerne, och fins icke en fempte partt. Swarede han, att han hade vdi alz anamett 900 lödige marker, och der aff är myckitt

¹ I ms. står fäldtdt(?).

annett arbethe giortt, och huru myckitt hwartt stycke wäger, må man sökie i rekenskapenn, som thet klarlige vthwyses.

6. Att han haffwer tagitt 1800 vngerske gyllen till drottninge kiortelenn, och fins icke 600, och tagitt dubbeltt arbethes löön. Han swarede, att honom kunde vm alle stycken så grant eller hastigt icke drage tillminnes. Menn rekenskapen, som han haffwer leffwererett i cameran må thet vthwyses. Sade och, att han ännu ingen peningh till arbethes löön haffwer bekommitt, och hwadh högmectigiste Kong:e M:tt nådigistt täckes honom giffwe till arbetes löön, will han lathe sigh medh benöye. Menn vm en annen skulle thet haffwe giortt, sade han, att thet wille haffwe så myckitt kostett. Och om gullett icke är nu så fint, som thett vthfickz, skött han till probenn, öffwerwichteñ och rekenskapen, som thet kan ått-skilia ∞.

7. Att han haffwer tagitt myckitt guldh till kyrkekorbenn, och findz icke ware en fierde partt der till kommitt. Swarede han, så myckitt guldh, som honom war hondfongitt, thet haffwer han leffrerett Frans Linke, som korben haffwer förgyltt vdi hans närware, och sade sig der vpå haffwe Franßes qwittentie.

8. Att han skall haffwe anamett 250 vngerske gyllen till ett swärdh. Swarede, att han icke hade mere der till anammett ähn 61 gyllen aff Mauritz Ribbingh, och sade, att han 6 eller 7 gyllen aff sitt egitt hade tillagtt.

[15 v.]

9. Att hann skall haffwe brukett sin fordell medh mynthe vthenn Kong:e M:ttz gagnn och sig sielff betaltt för arbethes lönen. Der vm sköth han sigh till Kong:e M:ttz vnderschriffne breff och mynthe rekenskapenn. Och att han skulle haffwe vmmynthett Kong:e M:ttz growe mynt, der nekede han aldeles till och sade, att thet skulle aldrih medh honom befinnes.

10. Att hann skulle haffwe anammett till drottninge cronen 700 vngerske gyllenn, denn icke 300 wäger, och är icke så fint guld, som thett vthfickz, och är plumpt och grofft arbethe. Swarede hann, att rekenskapen skall thet vthwyses, hwadh aff denne suma guldh giordtt är. Och vm tydenn hade så tilrächt, hade han well kunnitt göre thet lättare och bättre.

11. Till spiran och äplett swarede han, att Antonius giorde spyrann och Franz Beyér giorde äplett, och hwadh hann der till haffwer leffrerett, thet fins i rekenskapen. Sompt haffwer Nils Han-

Bon der till leffrerett. Fins der vdj någett flärdh, måge förnämnde guldsmeder der till sware \circ .

12. Att köölfathenn äre på wathnn hameren vthslagne, bekenner han wara skedtt, dogh medh hans eginn skade, och vm de hade bliffwitt tynnere giorde, hade de icke kunnitt regeres i elden eller toldt lödningen. Vm arbethes lönen stälthe han till Kong:e M:ttz nådige wilie \circ .

13. Att hann skulle haffwe driffwitt gullett aff Östre sölfbergz sölffrett, der till nekede han alldeles och sade sigh icke haffwe sölffwerett vnder händer hafft, vthenn Matz Anderßon haffwer thet i göme hafft, till theß han thet i smältevgnen leffrerett haffwer. Och thet skötz till Matz Anderßon.

14. Att sengelisterne och cronementer holle mindre i fint ähn thett sigh borde, sade han sigh icke kunne wethe, huru thet tilkomer, och hann haffwer leffreret guldsmederne sölffrett i händer, som thet sig börr, såsom hans rekenskap skall vthwÿse. Och är den ene sengen giordh i Vpsala och den andre her i Stockholm.

[16] Och medenn förschriifne mester Gilius hade sÿne insager och skotsmåål vm alle theße förnämnde punchter, kunne hann denne gongenn till någenn saak icke warde lagligenn vunnen eller bundenn \circ .

Morten Lapz tiuffwerj nu

3:ie gongen förhördt.

Samme dagh stälthes Morten Lapp trid[i]e resenn för rette på Stockholms slott och bleff så i denn gongenn som till förenne aff Peer Jönßon anlagett, att han hade aff hans hus stulitt thette efftherschriifne sölffwer, nemligen ett förgÿlth bälthe om 40 lodh, två sölffslÿder med sölffkedier, två skeder vm 7 lodh, en sametzpungh medh sölffdopper till $5\frac{1}{2}$ lodh, förgÿlthe malier 30 paar, förgÿlthe kiortillspenner fem paar, förgÿlthe haaker aff tre tröÿer, förgÿlthe spenner aff två krager, tw paar förgÿlthe kåpe spenne, förvthenn annett smått sölff, item två guldringer, såsom her vm vdi Peer Jönßons inlagde klage zedell, then till Kong:e M:ttz cantzelij sänd är, widlÿfftigt förmälles, huru saaken sig tildragitt haffwer. Her emoth hade Morten Lapp inthet annett förebäre, ähn sedenn som förnämnde Peer Jönßon hade begäret aff honom att göre effther thet, som hann mist hade, kom honom

thet orådth före, att hann sådant föregaff, som Peer Jönßon beretthet hade. Menn att han skulle allt thet haffwe stulitt, som Peer Jönßon vptalde, menthe han, att thet war honom förnär sagt, tÿ störste par[t]jenn aff samme sölff war honom aff Peer Jönßon och hans hustru hondfongitt. Dogh kunde han icke der till neke vthenn otwingett bekende, att sölffrett, som honom handfångitt war att inlegge vdi ett aff Peer Jönßons skrin, thett hade han honom och hans hustru, så well som thet han aff deres kläder skaar, dem alldeles owetterligen aff husett tagitt ∞. Sedenn tillfrågedes förnämnde Mortenn Lapp, hwadh skääl han hade till thet, som han på Anders Larßon in för hans hustru fördt och sagt hade, eller om någon hade beditt honom sådan oenigheet att stifte och vpwecke emellen förnämnde Anders och hans hustru. Så ändog samme Mortenn vdi förstenne neekede, att han icke [*sic*] hade någett sådant taal eller handell hafft emellen förnämnde Anders Larßon och hans hustru, såsom Anders i rettenn widlöfftigt berettede, men seden som offtenämnde Anders bewÿste så klarlige tÿdh och rum, så och hwadh personer, som sådant aff honom hördt hade, begÿnte han då bekenne sigh och sade, att ingen menniske hade beditt honom sådant att göre, vthenn thet han sådant orådth togh sigh före, wöltk hans fattigdom, att han sågh sig der medh fåå någett, som han kunde föde sig, sin hustru och barnn medh. Thette finnes widere vthtrÿcht vdi Anders Larßons inlagde schriff ∞.

Sententia.

[16 v.]

Efftther förnämnde Märthenn Lapp haffwer icke allenest nu så skamligenn bedragitt och lugitt förnämnde Peer Jönßon en hoop sölff och peninger iffrå, såsom han och sådanne skalckheet allt iffrå vngdomen mångom androm giortt haffwer, thet allt för longt wore vpreckna, och der till iffrå samme Peer Jönßon stulitt en hoop sölff, vtenn är och till förenne medh tiuffwerÿ beslagin, för hwilkett han då benådd bleff, menn haffwer och så der vthöffwer omeniskeligen och ochristeligen såsom en dieffvulz ledemoth stiftett emellen godt, ährligitt ächte folck sådan twist och oenigheet, att hustrun war endeels både derigenom, så och denn dryck hann henne ingiffwitt hade, kommin iffrå sin sinne och på wägenn till att förgöre sigh, hwar thett icke hade bliffwitt förhindrett, derföre kunne ingen frÿe hans lÿff, vten såsom en wetterligh tiuff och bedragere dömdh till galgenn ∞.

Morten Lapz saak fierde reesen
randsakett.

Än bleff effther Kong:e M:ttz \oslash , wår aller nådigiste herres
schriffwelBe förschriffne Mårten Lapp fierde reesen thenn 17 majj
för retten stältdt och 2 eller tre reeser tilfrågett, vm han ännu hade
någett thet förebäre, som han kunde frÿe och redde sitt lÿff medh
vdi de saaker, som han så offte hade her för rätte waritt anklaget
före, till hwilkett han inthet hade att sware vthenn beddes nådh.
Medh thet samme steg Hans Stut fram för retten och klagede,
huru förnämnde Mårten hade bedragitt och lugitt iffrå honom
16 daler peninger och någre aff Hanses hustrus kläder, i thett hann
hade loffwett att wele hielpe hans hustru till sitt måål och helBe
igenn \oslash . Och effther offthenämnde Mårten Lapp haffwer nu inthet
annerledes kunnitt eller wettett förlägge saaken iffrå sig än till-
förenne, derföre kunde retten icke förändre sin förre meningh och
dom \oslash .

19 aprilis.

Borgmestere och rådh.

Bespråkning.

Samme dagh bespråkede Erick Hanson camerschriffwere thet
hus, som Blasius Dundi haffwer köpt aff Claes Joenßon, och vplade
Erich fridz skillingen.

Gäldh.

Hustru Margreta s[alig] Matz Peerßons loth samme dagh
kreffie Gerdh målere 40 daler och effther hans swäre — $9\frac{1}{2}$ daler,
begärendes att der någon wille köpe husett han vpbiuder, att [sic]
hon der aff motte bekomme sin betalningh \oslash .

[17]

Nils Larson.¹

23 aprilis.

Borgmestere och rådmän.

Per Monson skreddere.

Samme dagh kom för sittende retten erligh och dÿgdesam
hustru Anna, salige Tomes Biörnßons efftherlathne enkia, och gaff
tilkenne, att hon hade för någre åhr seden tagitt till sikh sin broder-

¹ Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten.

dotter Gertrudh Peersdotter sampt thet arff, som henne effther sin fader och moder tilfallitt war, och effther störste delen der aff war förwändt och pigan war nu troloffwet en vngh man widh nampn Peer Monßon, som och nu in för retten til städes war, derföre wille hon nu gerne well och lagligen skilie samme arff iffrån sigh. Och förthenskuldh, dogh sünnerligen och mäst aff kärleck och godh benägenheet, som hon till samme sin broderdotter hade för den lydne, troheet och welwillige tienist, som hon henne bewüst hade, vnthe, skenchte och gaff förnämpnde Gertrudh Peersdotther för samme arff en halffpartt aff thett stenhus, nemligen nidredelen widh Öster longgathen, som är en boodh stuffwe medh den kellere der strax brede widh och winden der offwenn vpå allt vp till jerndören, som skil[er] den öfre och nidre deelen åth, och är samme hus belägitt emellen Jacob Långz och Willam Dawidzsons hus, hwilkett hustrv Anna lagligenn köpt haffwer. Och allthenstundh wÿ förnimme, att samme huspart icke allenest är en goffwe, den förnämpnde hustrv Anna kan och må förnämpnde sin broderdotter, nemligen den 10:de peningh, lagligen skencke och giffwe, vthen är och en wedelegningh och betalningh för thet arff, som hon på hennes wägne vpburitt och till sigh anammet haffwer, så döme wÿ förthenskuldh och vdi wårtt breffz krafft til seÿe, att förschriffne Peer Monßon må och skall medh förnämpnde sin hustrv offtenämpnde huspartt frÿ och obehindret så well för hustrv Anna, hennes barn och efftherkomende som alle andre åtalere niuthe, bruke och beholle till ewärde- lig ägendom. Her vpå vplade Peer fridz skillingen effther lagenn.

Jost van Vntzen.

[17 v.]

Än samme dagh kom för sittende retten her Peer Michaelis på sin hustrus Anna Peersdotters och Matz Mortenßon på sin hustrus Ingridh Peersdotters sampt Axell Peerßonn på sin egne wegne, hemblede och medh hondh och mundh vploteh erligh och wellförstondig Jost v. Vntzen, borgere her i Stockholm, ett stenhus och liggende grundh medh ett gårdzrum innenföre, belägitt östenn vm Swartmuncke gathenn emellen Måns Swenßons och Waste Erichßons hws, hwilkett hws och gårdzrum förnämpnde her Peers och Matz Mortenßons hustrur sampt theres broder, förnämpnde Axell Peerßon, ärfft hade effther theres fader salige Peer Anderßon, fordom borgmestere her i Stockholm, och nu lagligen såldt haffwe för-

nämpnde Jost v. Vntzen för halffottende hundrede daler rede peninger. Then samme summa bekende de sigh inför retten redeligen till godh och fulle nöye, then sidzste peningh så well som thenn förste, bekommitt, anamett och vpburitt haffwe, och förthenskuldh affhände sigh, sin hustrur, barnn och alle deres efftherkommende förschriffne stenus och grundh medh gårdrumet och tillägnede thet medh all sin tilbehörelse, såsom thet aff grunden vpmurett är och för ögenn står, för*nämpnde* Jost. v. Vntzen, hans hustru, barn och theres efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt och oclandrett för alle så födde som ofödde till ewärdelige äger. Och höltt för*nämpnde* gårdzrum innen planckewirkett vdi lengden på södre syden 33 alne och på norre syden 35 alner, menn bredden östentil $11\frac{1}{4}$ alin och på then syde näst inn till för*nämpnde* stenus $14\frac{1}{4}$ alin. Och war samme stenus och tomt lagbuditt, lagstonditt och alleles effther stadzlagen lagfaritt och fridz skillingh ågiffwin ∞ .

Dirick Skäkerman.

Vpå samme dagh hemblede och vplotth Renholt Lehusenn in för retten Dirich Skäkerman, borgere her i Stockholm, ett stenus och liggende grundh medh ett hwalff öffwer gränden näst sönnen före, belägit in moth Södreportt på högre hondenn, när man går vth aff stadenn, emellen salige . . .¹, hwilkett hus för*nämpnde* Renholt effther sin fader Hans Lehusen ärfdtt och nu lagligen såldt haffwer för*nämpnde* Dirich för . . .¹ hundrede daler rede peninger, dem offthenämpnde Renholt bekende sigh till godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh thenn förste, redeligen bekomitt haffwe, hwarföre han och affhände sigh, sin barnn och slächt samme stenus och tillägnede thet för*nämpnde* Dirich Skäkerman, hans hustru, barn och theres efftherkommende att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt och oclandrett för alle åtalere till ewärdeligh ägendom. Och war samme hus vpbuditt, lagstonditt.

Borgere eedh

giorde Jöns Iwarson, och war Hans Anderson rådman hans lyfftesman; Abram Nilson, Erich Nilson rådman hans borgen; Pelle Person, och Gynthe Olson rådman sade godh för honom.

¹ Lakun i ms.

28 aprilis.

[18]

Jacob Iwarßon vpböd Märten bakeres hus — 2°.

Anders Jönßon vpböd Oluff Knutzsons erffwingers tomp[t] i Skiper Karlz grend — 3°.

Henrich Simonßon vpböd Renholtt Lehusens hus widh Södre-portt — 1°.

Michell Olßonn vpböd den halffpartt vdi husett, som Iwar och Måns Clemetzöner haffwe widh Swarttmunkegathenn — 1°.

Peer Jönßon vpböd sitt hus, som Petter de Krockz hustru sitter vdi — 1°.

2 maj

höltz rettgång på Stockholms slott vdi närware Nils Hanßons, Erich Biörnßons, Erich Larßons samt borgmestere och rådhmän aff stadenn medh befålet vnder fenikenn.

Dråp, som Jacob bårdskerre bedref
på Jacob spiler.

Och kom för sittende rettenn Erich Biörnßon kemenären, fulmechtigh aff hustru Brita salige Jacob spylers efftherlathne enkia, klagendes öffwer thet wäldh, som giortt war vdi förnämpnde Jacob spileres dotters hws, derigenom samme Jacob spiler är dråpin wordenn, begärendes rett på dem, som der vdi skyllige wore. Då frågedes, huru saaken hade sigh tildragitt. Der vm bleff så tilkenne giffwit, att förnämpnde Jacob spileres mågh, Erich Märtenßon, hade tagitt in en läst tyst öl till att vthsälie. Och haffwer så händt sigh, att vid förlidne odensdagh, som war thenn sidzste aprilis, äre twänne högborne furstes hertigh Göstaffz tienere widh namn Erich Jörenßon och Henrich, en skreddere swänn, tyt kompne, hwilke, när de en stundh effther middagenn der druckitt hade, haffwe de gåett medh förnämpnde Erich Märtenßons hustru vdi badz-stuffwe, dedenn de henne åther igen hem fölgdt haffwe och satt sigh till att dricke thenn heele affthenen. In moth klockenn slogh 10 om natten kom en salig Geffle mester Hanßes bårskerres mester-swenn, Hans Skultt benämpndh, der vpå gathenn, och då han hörde Erich Jörenßons liudh, om hwilken hans mattmoder, förnämpnde Geffle mester Hanßes hustru, hade myëkin omwårdnett, ropede han åth honom och badh honom gå hem i sitt herberge.

Då kom Erich Jörenßon nidh och hade honom vp. När han hade sittitt en stundh, gick han nidh och wille gå sin wägh, menn Erich Jörenßon sampt pigan i husett hämptede honom vp igen, och [han] kunde ingelunde slippa. Då thet leedh in på nattenn, wille wärden gå till hwile och lade sig vpå sin sängh. Kom Erich Jörenßon och hade honom vp igen. När de åther hade sittitt en stundh och förnämnde Erich Jörenßon begynthe skrÿe och roope, då badh Hans Skultt honom wara tÿst och stille och sade, att erlige hoffmän pläge icke så läthe. Der till swarede wärden: 'Iag weet icke, vm her äre någre hoffmän'. Dett förtröth Erich Jörenßonn och badh honom försökiet och begÿnte att wilie före sikh i träthe medh wärdenn. Då gick han åther och kastede sikh medh kläderne på sin sängh igen. Någett ther effther gick wärdinnen, Erich Mårtenßons hustru, vth. Strax fölgde Erich Jörenßonn effther. Då nu Erich Mårtenßon sågh, att de wore för länge vtthe, steegh han vp, och som han kom til dören, mötte Erich Jörenßon honom der och slogh honom strax på munnen, fick och medh thet samme till sin wärie och dreff honom vth aff stuffwenn. När han kom vth, gick han vp i en kammer eller nattstuffwe och lade sikh der. Någett der effther gick bardzskerremesterswännen och lade sikh i en fällebenck i stuffwenn, och Henrich sompnede på stolenn. Menn in mooth klocken war widh tw effther midnatt, lade wärdinnen sikh i sängenn. Der lade Erich Jörenßon sikh hoos henne, och pigan, sedenn liusett war vthslecht, lade sikh i fällebäncken hoos mästerswänen. Thette bekende pigann sielff sampt en lÿten dieckne och Peer spileres lille pige, som och war i stuffwenn, till hwilkett hwarken Erich Jörenßon, Erich Mårtenßons hustru eller bardzskerremesterswänen neke kunde vthenn bekende så ware tilgongÿtt. Någett der effther, då Erich Mårtenßon hörde, att thet war stille, och meenthe, att de wore sin wägh gångne, steegh han nidh, och då han kom till stuffwedörenn, fann han hanne ware stängdh, gick så strax igen vp i nattstuffwenn och lade sikh till att soffwe, menendes, att hans hustru och pigan hade och sompnett *o*. Om morgenenn, som war Sancte Philippi och Jacobi dagh, och thet liust bleff, wächte bardzskerremesterswänen vp Erich Jörenßon der han lågh i sengen hoos hustrun, och ginge så sin wägh.

Vpå samme dagh, när klockenn kunde ware widh siw, är åther Erich Jörenßon sampt medh hertigh Göstaffz drängh Dawidh

Danielßonn och greffwe Magritz tienere Jacob bårdskerre kompne i samme Erich Mårtenßons hws till frwkost, der de någen stundh sothe och åther vthgongne.

Effther middagenn, då Jacob spýler förnam, hwadh skedt war vdi hans dotters hws, gick han aff sitt hus och hade achtett sikh till Peer spýler, menn Peer mötte honom på wägenn, achtendes sikh att gå till Jacob. Medh *thet* samme fölgdes de åth vth på malmen. När de komme in i stadenn igenn in moth den grändh, som Peer spýler bodde vdi, bödh han Jacob in medh sikh samt hans mågh Erich Mårtenßon. Då de komme nidh i grändenn, fick Jacob see sin dotter widh sin portt, kallede han henne vp medh sikh i Peer spýleres hws. När de komme der inn, sporde hann henne till, om danneqwinner plägede så holle hws, som hon denn natten giortt hade, och medh *thet* samme gaff henne någre slagh widh ögett och elliest någett på ryggen. Men Peer spiler och hans hustru lade sikh flux emellenn och förlýkte så saken, att dotteren fick wänskap både aff faderenn och sin man och bleffwe så medh *thet* samme sittiendes der qwar. När klockenn kunne ware in moth trý, komme förnämnde Erich Jörenßon, Jacob bardsker och Dawidh Danielsonn åther gängendes nidh åth gränden, ropendes och skrýendes, och då de förnume aff pigan i Erich Mårtenßons hws, att der war ingen hemme, vthenn mannen och hustrun wore der bredewidh i Peer spýleres hws, komme de der och sloge vpå portenn och bodhe lathe vp. Då sade Peer: 'Wý wele ware týste och in*thet* sware dem'. Menn de skickede sikh, som de wille haffwe portenn nidh aff hakerne, nödgede då förthenskuldh Peer gå vth i farstuffwenn och sporde dem till, hwi de lothe så eller hwem de söchte. De bode honom lathe vp. 'Iag kenner eder gode karler in*thet*, tillewentýrs I gån wiltt om thett hws I sökie'. De sade: 'Wý kenne tigh well, du heter Peer spýler, wý wele kööpe öl.' Hann swarede åther: 'Iag haffwer in*thet* öl faltt.' Theß mere sloge de på portenn och sade, att der de icke sluppe in medh gode, wille de ryffwe steen från steen. Och effther *thet* in*thet* halp dem, stege de affsýdes i grändenn, och då Peer spýleres hustru skulle gåå vth ett ärende, komme de till portenn och trängde sikh in. Då Peer hörde *thet* buller, som stoodh i portenn, steegh han och Jacob spýler vth, och togh Jacob en ellgaffell i hondenn och badh dem wýke aff trappenn. Menn då Peer sågh, att de droge syne wårier och begýnthe bäre stingh emoth honom, såsom

[19]

der vpå märke synes i trappenn, togh hann till ett spiut, som war der förhonden, och fick dem så nidh aff trappan. Åther stormede de till och wille vp, menn han dreff dem åther tilbake igen. Så hölle de 2 eller 3 reser. Då Peer och Jacob såge, att de inthet kunne stille sigh, begyñthe de ledes widh them och stege så in i stuffwenn och stängde åther vm sigh och ropede genom fänsterett till syne granner vm hielp. Är då en drabanth, *benämpnd* Oluff, samt en profoß kompne löpendes, hwilke både dem holle fridh och stillede dem, så att de ginge sin wägh denn gångenn *o*.

Sedenn dett war stillet, gick Jacob spyle[re]s dotter hem vdi sitt fadershws, och hennes man gick vdi sitt hws, menn Jacob spüler och drabanten bleffwe sittiendes qwar hoos Peer spüler. Lithet der effther, som klocken kunne ware widh 4 eller någett der öffwer, komme *förschriffne* Jacob bårdzskerre och drengenn Dawidh Danielßon igen till Erich Mortenßons hus, och då Erich, som i stuffwenn satt, förnam, att pigan hade släpt dem in, lop han vp i winden och öffwer taaken in vdi Peer spüleres hus och sade, att *thet* sälskaap, som till förenne hade waritt der för portenn, wore inkompne i hans hws, och begärede, att de wille gå medh honom tyt och fråge, hwadh de hade för ärende eller hwem de söchte. På [19 v.] sistene, ändogh Peer och hans hustru stode fast emoth, att Jacob icke skulle gå *med*, menn då de såge, att *thet* halp inthet, och Peers hustru ingelunde wille släppe sin man åstadh, då badh Peer, att drabanten wille göre wäll och fölie dem *o*. När de komme vp i stuffwenn, satt bårdzskerren på stoolen och Dawidh i benken och hade en book i honden, och frågede både Jacob och Erich dem till, hwadh de wille eller hade der att bestelle, eller hwi de icke lothe folck bliffwe tilfridz i sin hws. Bårdzskerren sade, att hann wille haffwe öl, och Dawidh sade, att han ingen skade giortt hade. Då slogh Erich Mortenßonn strax Dawidh medh ett jernlodh han hade i honden baak i nackann, och strax rymde Dawidh åth dörenn. I *thet samme* slogh och Jacob spüler *förnämpnde* Jacob bårdzskerre widh ögett och badh honom packe sigh aff husett. Kom och Erich Mortenßon och slogh bårdzskerren emellen skuldrerne medh en kniff, och strax han hade giortt honom skadenn, lopp han vth aff stuffwenn vp i winden och så¹ sedenn öffwer taaken bortt i Peer spüleres hws igenn. Då drabanten *thet* såågh, steegh han vth effther Erich och

¹ I ms. står: 'såd'.

fruchtete, att han ytterligere skade skulle göre på Dawidh, som han tillförenne medh lodett slagitt hade. Och effther han sågh, att ingendere war komin genom porten, söchte han nidh i kelleren och meenthe, att de hade waritt der. Och då hann kom vp igen, hade bardskerren giffwitt Jacob spüler dett stingh, aff hwilkett han strax död bleff. Och war bårskerren då på trappan och wille vthføre, menn effther han sågh drabanthenn för sigh, der de och komme i fångh tilhope och drabanthen fick wärien aff bardzskerren, gaff han sig strax vpföre åth winden. Der fick då förnämnde drabant honom fatt och fördenn i fängelset.

Och effther thett förnämnde Jacob bårdzskerre på någre dager dager hade waritt swagh aff thet stingh, som Erich Mortenßon honom giffwitt hade, bleff hann thenn 14 dagenn maij för rette stäldt och aff förschriffne fulmechtige för samme dråp anlagett. Och ändogh samme bårdzskerre wille förebäre och göre sin endtsküllen der medh, att han först fick hugg, så kunde han dogh icke frÿe och lede sigh der iffrå, att han tillförenne om samme dagenn, när han hade giort gerningen, hade waritt icke allenest i Erich Mortenßons hus medh förnämnde Erich Jörenßon och der druckitt, meden tydegierden höltz i kyrkenn, så och sedenn stäldt sigh fast sälßint vpå törget, vthenn och warit medh offtenämnde Erich Jörenßon vdi flock och fölie i hemgångenn till Peer spüler, och vthöffwer allt thette tagitt en ehrligh man aff daga för vthenn någon trångmäll eller nödwärn, til hwilkett dråp samme Jacob bårdskerre bekende sigh nu in för retten skÿlligh och banemannen ware. [20] Så och, effther samme Jacob bårdzskerre någre reeser bleff tilfrågett, om han hade någenn endtsküllen förebäre eller wiste någett sätt och medell till att frÿe sitt lÿff, då skulle han nu sådant fram säje, till hwilkett han inthet annett hade sware, än thet som till förenne förberördt är, att han först fick hugg och vdi så motto (thet Gudh bättre) hämde sigh sielff, och kunde icke neeke sigh ware medh vdi thet wäldh, som skedde i Peer spülers hws, derföre kunde och ingen, som i retten satt, frÿe hans lÿff, vthenn effther Swerigis lagh dömdh vnder swärdett ∞.

Bengt skriffwere och Laße Monßon.

Än samme dagh kom fram för retten Bengt skriffwere och Laße Monßonn, borgere i Westerårs, klagligen tilkenne giffwendes, huru-

ledes såsom de vthenn all saak och brott äre aff knechteprofoßenn Joenn Södermann sampt en stockeknecht för två landzknechters, Anders Dalbos och Longe Swens orättfärdige berettillße skuldh bleffne fengzlede och förde in vdi stockehusett her i Stockholm, der de någre dager sittitt haffwe. Och ändogh de på sidzstene, när man theres osköldigheet haffwer förnumitt, äre aff samme fengelße löös giffne och förloffwede att draga hem, så haffwe de dogh för allt effthertaal skuldh icke så welett lathe sigh affwÿse vthen wele vppenbarligen för rettenn ware frÿ kende eller, der någen hade dem medh någenn ogärningh eller mißhandell beslagitt, wille de ware redebogne att lÿde och vmgelle hwadh Swerigis lagh medhgoffwe, bidiendes att deres saak motte bliffwe förhördh, hwilken och vptagin bleff och nöge randsaakett. Och när förnämnde profoß och knechter bleffwe tillfrågede, medh hwadh saak och mißhandell de hade förschriffne borgere beslagitt, då swarede profoßenn, att Longe Swen hade för honom beretthet, att samme Westerårs boer skole haffwe någre nätter druckitt vdi ett oloffligitt hws på Södremalm, der de haffwe legett medh löse qwinner, hwilkett han sade sigh wele sådant öffwer dem bewÿse. Men när samme Longe Swen tillspordes, hwadh skääl och bewÿs han der till hade, då skött han thet iffrå sigh in vpå Anders Dalbo, hwilken giorde sin endtskÿllen och sade, att han inge andre ordh hade till Longe Swenn, än att han skulle randsake, hwadh förnämnde borgere hade der förhender. Och då allt vmkring gongitt war, hade ingen deere någett thet frambäre emoth förnämnde Bengt schriffwere och Laße Monßonn, som dem hade bortt lÿditt fengelße före, myckitt mindre att betÿge dem öffwer någenn oährligheet, som till lÿff eller ähre gå kunde, såsom de och in för retten bekende, att de ingen oähre hade seedt eller wiste med them. Hwarföre och offthenämnde Bengt schriffwere och Laße Monßon aldeles sades frÿ, ledige och löse för thet rÿchte och taal, som dem vpåkommitt war, och förnämnde knechter till straff vdi fengelße och betale borgerne deres kost och hwadh dem iffrå tagitt war ∞.

[20 v.]

Tomes Oglebÿ.

Vpå samme dagh looth Tomes Oglebÿ, borgere vdi Nyköpingh, förstå, att en hans landzman widh nampn Andres Concreor, som nu skall ware i Pälenn, haffwer vdi någre åhr waritt honom skÿlligh en

summa peninger, den han nu medh thet förste achter vm sin betalningh besökia, och effther han haffwer förnumitt, att samme Concreor skall haffwe latidt sikh höre, att han för förschriffne skuldh skall her i Stockholm ware nödtrengd att sättie borgenn och förthenskuldh mener sikh icke ware plichtigh någer annerstedes till att sware Tomes till samme gäldh, derföre haffwer samme Thomes Ogleby latidt för retten framkalle theße ährlige män, Blasius Dundj, Willam Dawidzson, Henrich Eller, Robbertt Clemett[sson] och Andres Lamiton, som vm thenne saak kunnigh war, hwilke widh sin eedh wittnede och bekende, att anno 1678, någre fhå wicker förr än som förnämnde Andres vdj Nyköping gaff förnämnde Ogleby sitt förplichtelse breff, loth samme Ogleby honom her i Stockholm fäncklig sättie på någre dager för förschriffne gäldh skul. Och allthenstundh han heer hwarken hade thett han kunde samme skuldh betale medh, eÿ heller någenn få, som för honom borgenn settie wille, måste förthenskuldh Ogleby på offthenämnde Concreors höge eeder, som han giorde (att wele komme till Thomes vdi Nyköpingh och der försäkre honom sin betalningh) giffwe honom löös aff sitt fengelße, så att han på thenn tydth ingen borgenn eller någen förplichtelße aff honom tagitt eller anamett haffwer, vthen förnämnde Tomes loth sikh medh förnämnde Andreßes egin handstreckningh och eedh nöÿ[e], och medh thett samme är heden aff stadenn till Nyköping förrest, der dhå Tomes haffwer förnämnde Concreor beslagitt medh thet han wille drage Tomes förby och då på nytt loth settien, der han haffwer sin förplichtelße giortt. Her vpå bleff offthenämnde Tomes Ogleby ett bewÿs vnder¹ stadzens insigle meddelett 1678.

7 majj.

Hustrv Brita Erickzdotter, Mårten

Olßons Mörckz efftherleffwerske.

Kom för sittiede retten Kong:e M:ttz tienere och skipper Oluff Simonßon, hembledde och medh hondh och mundh leffrede erligh och dÿgdesam hustru Britha Erichzdotter, salige Mårten Olßons Mörckz efftherlathne enkia, ett hus och grundh, kelleren och bodenn aff steen vpmurett, belägitt i Nygrenden på norre syden

¹ I ms. står: 'vnders'.

[21] emellen Michell Körels korbwirekzhus och Erich Nilsons stenus, hwilkett hus Oluff Simonson medh sin hustru bekomitt och nu lagligen såldt haffwer förnämnde hustru Britha för tuhundrede trettie fem daler nu gongbartt mynt. Samme suma bekende Oluff Simonson sigh till godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh then förste, bekomitt och vpburitt haffwe. Hwarföre han och affhände sigh, sin hustru och efftherkommende erffwinger samme hus och tilägnede thett förnämnde hustru Britha, hennes barn och theres efftherkommende att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt och oclandrett för alle både födde och ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Och war samme hus vpbuditt, lagstonditt och lagfaritt så och fridz skillingh ågiffwin, som stadzlagen inneholler o.

Hans Kock.

Samme dagh kom för retten Hans Kock, salige her Pontj barns landbofougte, klagendes öffwer en aff landbönderne widh nampn Enewal i Österöre, att han icke allenest i många stycker hade honom osanfärdeligen beklaget och förfördt inför Kongre M:tt o, vår aller nådigiste herre, vthenn och der till hafft om honom många ährerörige skeldhordh. Och ändogh sådant haffwer tillförenne waritt både på häredztingett och elliest i Bro härede förhördt och randsakett, såsom twenne vnderheredzhöffdingers försiglede breff, dem förnämnde Hans Kock framlade och i retten vpläbne bleffwe, förmälthe, att förschriffne Enewal wart med godh skääl och wittne öffwertygett, såsom han och tillförenne in för retten sielff såsom och nu bekendt haffwer, att hwadh han hade klaget war ingen sanningh medh, så haffwer dogh offthenämnde Enewall sådant inthet achtett vthenn brukede så well sedenn som för sin onyttige onde mundh både på Hans och andre, hwarföre och Hans sade sigh ware förorsakett att lathe fordre honom her för rette, begärendes att samme saak motte vptagin och förhördh bliffwe. Hwilkett ärende bleff randsakett, och haffwer man inthet annett kunnitt pröffwe, ähn hwadh som tillförenne i Broo häredt haffwer waritt randsakett och wettnett och förschriffne häredzhöffdingebreff om samme saak förmälle, finnes alldeles så i sanningh. Och effther förnämnde Enewals granner och någranner stode och her in för retten och i många stycker klagede öffwer honom, begärendes att de måtte bliffwe aff medh honom eller de nödgedes

öffwergiffwe syne heman, derföre och meden förnämpnde Enewall hade giortt förschrieffne Hans Kock (den öffwer honom satt war och hade bordt haffwe waxell) wäldh och wanheder, i thet att han både osanfärdeligen hade beklagett honom in för H. Kong:e M:tt och der öffwer giffwitt honom ährerörige skeldordh, bleff så affsagdt, att samme Enewall skall för hwartt oqwädensordh böthe sex marck, och der som han icke kan förlýke sigh medh dem, som haffwe godzett i anthwardningh, att hann må medh theres loff sittie qwarr, då är inthet annett på, vthenn han måtte see sigh om ett annat hemmen ρ .

Erich Marcußon sk[r]jeddere och hans
hustru Margreta Olßdotter.

[21 v.]

Samme dagh stegh Hans Anderßon rådmann fram i retten sampt hustru Margretas salige Tile Splitz efftherleffwerskes fulmechtige Kortt guldsmedh, borgere her i stadenn, hembledede och vplothede medh hondh och mundh wår medborgere, försichtigh Erich Marcußon och hans hustrv Margreta Oluffzdotter dett stenhus, som de aff Laße guldsmedh vdj gäldh anammett och vpburitt hade och belägitt är emellen Wästrelonggathenn och den grändh emellen muren, som är kiffwenäbben näst synnen för Wathnn brincken, hwilkett stenhus (vndentagendes thet ständellwirke, som vthen för husett på almenningz gaten vpsatt är) war skattett för 360 daler, der vpå förnämpnde hustru Margreta Oluffzdotter vdi sin förre mans Jacob skredderes lyffztýdh 270 daler giffwitt hade, och denn öffrige summa, nemligen 90 daler, haffwer hon och förnämpnde hennes man Erich Marcußon nu tilfýllest betalett. Och såsom förnämpnde Laße guldsmedh nu inför sittierende retten bekende, att han slett inthet mere tilltaal hade till samme hus, så tilstodh och bekende och Hans Anderßon på sine egne och Cortt guldsmed på sin hustru sýsters hustrv Margrete Splitzskens wegne, att de till godh och fulle nöye förnämpnde 360 daler bekommitt, anamett och vpburitt hade, then sidzste peningh medh then förste. Hwarföre och Hans Anderßon nu affhände sigh och sin barnn och Cortt guldsmedh förnämpnde hustru Margreta och hennes barn sampt alle deres efftherkommende offthenämpnde stenhus och tilågnede thet medh all sin tilbehörelße, såsom thet aff ålder haffwer vpmurett waritt medh syne 4 frýe murer (förschrieffne rum på gaten vnden-

tagendes) att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett så för födde som ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Her vpå förnämnde Erich Marcußon och hans hustru vplade fridzskillingen effther lagenn ω .

Hattmakere embetet och

Matz Olßon.

Än samme dagh klagede hattmakere embethet, huru såsom Matz Olßon skriffwere på Norremalm icke allenest faller vdi theres embethe och handtwerke, thet hann aldrig lärtt haffwer, der medh han och haffwer deres handell och näri[n]gh borte, vthen såsom han der vpå inthet förstondh haffwer, så måste han och förtinge sig mesterswäner, som samme handtwerke vppeholle kunne, hwilke han på thet dyreste leyer och deres löön öffwer tilbörlicheet stäger och vpsätter, embethet till ingen ringe skade, begärendes förthen-skuldh att samme embethe motte honom bliffwe förbuditt, hwilkett ärende bleff öffwerwägitt. Och effther vdi Swerigis lag liusligen och klarligen vthtryckes, att ingen må eller skall flere embete än ett idka och bruka, derföre bleff så besluthett, att förnämnde Matz Olßon skall effther thenne dagh slett inthet befatte sigh medh samme embethe eller handtwerke, såsom honom och aff Kong:e M:ttz trogne män, slotzloffwen på Stockholm, förbuditt är. Menn [22] hwar han medh gode thet icke affstå will vthen än ytterligere vdi mothwilligheet vppeholle, då må förschriffne hattmakere embethet haffwe loff och tillstondh beslå och vptage de hatter, som han lather tilwärke.

10 maij.

Nils Hanßon samt borgmestere
och r[åd].

Mattias v. Loo.

Samme dagh constituerede Mattias v. Loo in för retten Caspar Ilenfeldt, borgere i Stockholm, till sin fulmechtige att vthföre den saak hann hade emoth hustrv Marina Ambrosijdotter, salige Matz Perßons efftherlathne enkia.

Willam de Wÿk.

Vpå samme dagh bleff in för retten Willam de Wÿkz fulmechtige tillsagt, att der hann wille haffwe dett godz i arresteringh, som

han begärede på Willams wegne qwarsettie, då skulle han stelle borgenn, att han wille sware de gode män, som thett åtte, till all denn skade, som de kunne reckne sigh lyde på samme godzes arres-teringh, och seden skulle samme arresteringh bliffwe fast. Hwar och icke, då måtte han wethe, att godzett giffwes löst.

Margreta Jacob spilers dotter.

Än samme dagh bekende *hustrv* Margreta, Jacob spileres dotter, som war trolloffwett medh *Erich Mortenßon*, att hon hade haftt lägermäll medh en benämpndh *Erich Jörennßon* o.

Påwel Fyrhak, Nils Tjdzsk,
tiuffwer.

Samme dagh stelthes för rettenn twenne vnge karler, den ene benämd Påwell *Erichßon Fyrhake* och denn andre *Nils Siffridzsonn Tjdzsk*, hwilkett tilnampn han sielff sigh giffwitt hade, och bleffwe anklagede, att de icke allenest på allmannelige frye gather röffwede folck iffrå kläder, wärier och hwadh de på dem funne, som skede i Vpsala, der de toghe en wärie och en looskins myße iffrå her *Mauritz Gripz* tienere, och elliest många andre öffwerfallitt, dett profossen skulle schrifftligen inlegge, för hwilkett de vdi Vpsale bleffwe benådde medh den beskedh, att de skulle wyke stadenn och *Kong:æ M:ttz* hoff, vthenn haffwe sedenn stulitt her i stadenn en tynna kornn. Och effther de i så motto offthe haffwe waritt framme, och ingen förbättringh hoos dem finnes, derföre sades dem till, att de skole rede sigh till att stå thet straff, som de förtient hade.

14 maj.

Nils Hanßon samt borg[mestere]
och r[åd].

Hustrv Chirstin, s[alig] *Wenceslaj* swär [sic].

Samme dagh berettede *Märten Anderßon* cemenären thet swar, som han hade bekomitt aff *hustrv* Cirstin, salige *Wenceslaj* efftherlathne enkia, på then fråge, som han vpå *Mattias Skubertz* wegne till henne haftt haffwer.

1. Til *thet* förste frågede han, hwem som hade mant henne om betalningen, nemligen 4000 ƒ , som hennes man war Hans Beÿer skÿlligh. Der till hon swaret haffwer, att effter hon fan samme skuldh i sin salige mans rekenskapzbook, så war hon öffwerbödigh att omant betale samme skuldh.

[22 v.]

2. Till *thet* andre frågedes henne, hwem hon hade samme betalningh öffwerantwardet. Hon swarede, att hennes dreng haffwer leffrerett hustru Margreta Hans Beÿers dreng 97 skippundh stongeiernn, men hwadh drengsens namn waritt haffwer, må hustru Margreta sielff allerbest weta.

3. Till *thet* 3:ie haffwer Mårten frågett hustru Kirstin, hwadh åhr och tydth thett skedde \circ . Swarede hon, att *thet* är skedt för 23 åhr seden någett vpå thett fierde.

4. Åther är henne tillfrågett, hwarföre hon då icke fordrede sin mans handschrift igen eller togh en qwittentie på samme betalningh. Swaredes, att hennes man hade aldrih rördt eller latidt henne forstå, att någenn handschrift der vpå war vthgiffwin \circ .

Hans halmskerrer och Oluff

Biörnßon, tiuffwer både.

Än samme dagh anklagedes in för retten två tiuffwer, Hans halmskerrer och Oluff Biörnßon benämpnde, först aff Morten bakere, att de hade stulitt iffrå honom en kåpe, en grÿthe om 16 ƒ , en kettill och en wedÿxe; iffrå Hans i Walßon på Mundzön en brygge kettill om 1 [L] 17 ƒ ; jtem iffrå Peer Anderßon i Ekeby på förschriffne Mundzön en sölffskedh om 4 lodh, en kaßiacka, ett bonet, en skiorta, ett lakan, en säck, en skindfeldh, en teliebyla, en qwinfolckz kaßiacka, 3 alner hollandz läreffft, ett bett [*sic*] fårskin, en semsk bracka, 1 ƒ lerefftz garnn och 3 [L] 1 kött och flesk; iffrå Eskill i Oxlebÿ törp en kettill och än en kättill, som de hade såldt i Telie.

Sententia.

Och effther förschriffne halmskerrer haffwer tillförenne waritt her för rette steldt för sitt tiuffwerÿ och fåth dom öffwer sikh, derföre och meden han elliest war en öffwerdådigh skalck, sades honom till, att han skulle ware förtenckt att lyde *thet* straff, som han förtient hade. Men seden bleff han benådt medh *thet* han stupe-des widh kåken, miste ören och brendes i kinbenett. Men förschriffne

Oluff Björnsson, effther han tillförenne icke haffwer medh tiuffwerÿ warit beslagin, bleff han [*sic*] benådd.

Hustrv Marina Hansdotter.

Samme dagh stegh vp i sittiede retten Jacob Iwarßon och Märten Olßon rådmän, berettendes, att de hade waritt kallede till erligh och dÿgdesam hustru Marina Hansdotter, salige Henrich Skuthes efftherlathne enkia, som lågh på sin sottesångh, hwilkenn aff dem begärede, att de in för retten på Stockholms rådhus wille kunnugt göre och i stadzens tenckebook lathe inschrieffwe thenne hennes ytterste wile och meningh, nemligen att effther hennes frände på mödernett, Staffan . . .¹, boendes i Rostock, hade giortt henne myckitt godt i hennes enkedom, och de hws och grundh, som hon nu åtthe, war hennes mödernes hus och icke aff fädernett, tÿ hennes fader war kominn aff fremende landh her in i rÿkett och fick samme hus medh hennes moder, derföre gaff och testamenterade hon förnämnde sin frände Staffen den tridie peningh aff allt thet hon åtthe både i löst och fast. Dogh der som samme Staffen bleffwe dödh vthenn rette ächte brÿst arffwinger, då skall samme tridie peningz gåffwe komme Stockholms stadh och kyrke till godhe ∞.

17 maij.

Nils Hanßon, Erich Biörnßon sampt
borgmestere och rådmän.

Erick Swenßons eedh.

Samme dagh bleff den saak slittin om dett förköp, som Oluff Grelßon menthe, att Peer Olßon skulle haffwe giortt honom hoos en bottnekarll, Erich Swenßon benämnd, och giorde samme Erich sin eedh, att han icke annerledes hade giortt köp med Oluff vten så att der Peer Olßon icke wille beholle de wharer, som han hade, då skulle Oluff ware närmest att haffwe dem för någon annen ∞.

Morten Lapp.

[23]

Samme dagh bleff Mortenn Lapz saak 4:de reesen effther Konge M:ttz befalningh randsakett och förhördh, hwilken finnes inschrieff-

¹ Lakun i ms. för det ej utsatta tillnamnet [Möllemann?].

win then 16 dagenn aprilis näst förliden hoos thenn andre hans handell.¹

Peer Joenßon, boendes i Helßingelandh, talede till Anders Erichßons efftherleffwerske i Brundzgrendenn om 9 mans tÿgh harnisk, som hans hustrus broder Joenn Anderßon widh påß 20 åhr sedenn hade der nidsatt. Hon sade, att de woro der vthtagne igen. Och effther saaken war fast owiß, finge de gode män, som dem förlyke skulle ∞.

26 maij.

Nils Hanßon medh borgmestere och r[åd].

Jacob Iwarßon vpböd Mortenn bakeres hus — 3°.

Michell Olßon vpböd Swenn Larßons hus, som Iwar och Mons Clemetzöner haffwe i vnderpant — 2°.

Peer Jönßon vpböd sitt hus, som Janike Krockz besitter — 2°.

Henrich Simonßon vpböd Renholt Lehusers hus — 2°.

Henrich Balck vpböd Helge Nilsons tomp, liggendes i Nils Helßingz grendh emellen Erich Larßons och Hans Stutz hus — 1°.

Erick Hanßon bakere giorde sin borgere eedh på thenne dagh.

Samme dagh förordnedes embetherne her i stadenn effther gamell plägsedh, och medh thet samme bleffwe stadzens priuilegier vpläbne för menigheten.

2 junij

vdi wårdschriffwere stuffwenn i kemmenärerens närware.

Niclaes Hwetlj.

Samme dagh äskede Kong:e M:ttz tienere Niclaus Hettlj [*sic*] för nidre retten en sinn landzman, Sampson Mischin benämpndh, hwilkenn berettede, att de otte gamble engelotter, som han aff Niclaes anamede, dem haffwer han på hans wegne leffrerett en skipper i Rattleff vdi Engelandh, Jacob Ootkott benämpndh, derföre samme Jacob skulle leffrere Niclaes sucker, så myckett thet sigh der vpå belöpe kunne till 4 rundstÿcke pundett.

¹ Se ovan s. 36.

9 junij.

Nils Hanßon, Erich Björnßon sampt
borgm[estere] och rådhmän.

Jören öffwerskerre begärede sikh till hielp för all mistancke skuldh förmündere för sin broders Vallentin semskemakeres barnn, och bleff aff retten der till förordnade Dirich Harder och Stenzell semskemakere.

Dråp på Anders Bengtßon.

Samme dagh stälthes för retten en knecht vnder gårdzfenikenn, benämpndh Anders Dalekarll, hwilkenn hade tagit en vngh dreng aff daga wid nampn Bengt Personn, och hade sikh så tildragitt, som Jören smedh och Knut smed berettede, att förnämnde Anders Dalbo och Bengt Peersonn skutte pilketoffell tilhope, och i *thet* att Anders skööt felt vm brädett, logh Bengt och hwislede der åth. Medh thett samme togh Anders till sin dagertt och slogh strax drengenn der medh in i huffuudett widh örett, så att han gick vth widh strupan, att drengenn någre dager bleff dödh der effther. Och effther samme Anders Dalekarl hade ingen endtsküllen förebäre vten bekende sielff, att *thet* sikh så hade begiffwitt (dogh sade, att drengenn skulle haffwe honom sådant förlatidt), derföre, medenn hann aff en så ringe orsaak bedreff sådant ynkeligitt mordh på denn som ähnnu näpligen till manna kommin war, kunne ingen, som i rettenn satt, frye hans löff, vthenn sades honom till, att han skulle rede sikh vpå att stå *thet* straff, som han hade förtient. Och bleff någre dager der effther afflyffwett. Gudh miskunne sig öffwer sielenn.

[23 v.]

Antonius murmester.

S[amma] dagh kom för sitttende rettenn försichtigh Dirich Harder, borgere her i stadenn, hembledede och medh handh och mundh leffrerede sin medborgeres wellförstondig Antonÿ murmesteres hustru . . .¹, som på sin mans wegne på rådhusett till städes war, sitt korßwreckzhus, belägitt på södre sydenn niderst vdi M. Philip Kerens grendh, hollendes vdi lengdenn 17 alner 1 qwarter och vdi bredden 1 q[warter] och 12 alner, som han honom lagligen

¹ Lakun i ms.

såldt haffwer för 236 daler nu gongbartt mynt. Samme summa bekende förnämpnde Dirich Harder her in för retten sikh till fulle nöye, then sidzste peningh medh then förste, vpburitt, anamett och bekomitt haffwe, hwarföre han och nu affhände sikh, sin hustru, barn och efftherkommende förschriffne korßwirckzhus och tillägnede thet medh all sin tilbehörelße förschriffne Antonio murmestere, hans hustru, barnn och theres efftherkomende e[r]ffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obhindrett och oclandrett för alle åthalere, både födde och ofödde, till ewärdelige lagfongne äger, och war offthenämpnde korßwirckzhus vpbuditt, lagstonditt och effter Swerigis lagh lagfaritt och fridzskillingh ågiffwin o.

Albrecht Hoppes hustru.

Samme dagh kom för sittende retten skipper Albrecht Hoppes effterlathne enkia och begärede, att denn dom, som öffwer hennes salige mans baneman Laurentz Hanßon thenn 12 aprilis feldt och gongin war, motte fulfölgdh bliffwe, och [han] ingelunde benådd bliffwe.

Lasse Jönson, en vngh karll, bleff samme dagh anklagett, att han hade stulitt 6 marck peninger och belthe. Och effther hann icke allenest tilförenne war komin i roop för tiuffwerÿ, som han bedriffwitt hade, vten haffwer och icke wel skildt sikh iffrå sin juncker Claes Slatte, som han tient hade, bleff hann till wÿdere beskeedh insatt i fengelbett.

Her Nils, cappellanen her i Stockholm.

Vppå samme dagh tilbödh her Nils, cappellanen här i staden, sikh att gå lagh och eedh medh sielfz sins eede, för thet att han icke hade haftt lägermåll med . . .¹ hustru . . .¹, meden samme hennes man war her i stadenn staddh, denn han nu ändeligen wille (som och så skedde) tage till sin echte hustru, dett han och menthe sikh medh ett godt samwett göre kunne för thet skiliebref, som erchiebiskop Anders i Vpsale giffwitt hade, oansedt att samme hennes man ähnnu i Tÿdzlandh vdi lÿffwe war. Men effter man förnam, att hans werdinner, hustru . . .¹, salige Knut Porßhanckz effterleffwerske, och . . .¹ wiste göre annen berettelse om begges deres

¹ Lakuner i ms.

vmgänge, hwilke och sedenn bleffwe förhörde, derföre bleff honom samme laggårdh icke tilstadd.

10 junij.

[24]

Cort Huntenborgh.

Begärede Cortt Huntenborgh, att thenne hondschrift motte vdi stadzens tenkebook förtecknett bliffwe, och effther hon fans till schrift och signet oförfalskett, bleff honom thet till stadt, och innehöلت, som her effther fölier:

Jtem ich Philip Becker bekenne mitt dußer meiner egen schrift, datt ick hebe von dem ersamen Cortt Huntenborgh allhÿr affgenumen zu Stockholm ahn muntz achtehundrett daler. Diß förbe:d 800 daler soll ihm meinn broder Wollemar Becker zu Lubeck na 14 thage auff sicht betalenn, den daler tho tve vnd dortigh skillingh Lubeß. Bitte frundlich gi willen Cortt Hundtenborgh guthe betalingh dhon. Datum Stockholm ten 23 augustj anno 88. Hir vth betaltt ahn laken vnd ahn gelde viffhundrett daler 8.

16 junij.

Michell Olßon vpböd Swen Larßons halffwe hus på Swarttmunkegaten — 3°.

Henrich Balck vpböd Helge Nilsons tomt — 2°.

Henrich Simonßon vpböd Renholt Lehusers hus — 3°.

Peer Jönßon vpböd sitt hus, som Jannicke Krockz besitter — 3°.

Michell Olßonn vpböd en hwelffd kellere och en stenbodh vdi Lille Marcußes grendh, som hörer Joen skinnere till — 1°.

Samme dagh klagede Nils Anderßon och hans hustru öffwer sin piga, Gertrudh benämndh, att hon hade stulitt iffrå dem ett sölffstoo och en sölffskeedh, och hade ingen mere beskeedh der till, men pigan sade neÿ 8.

Laße Jönßon och Per Hemingzßon.

Jtem klagede och en, benämpndh Laße Jönßon, öffwer en, benämpndh Peer Hemingzßon, att han hade, der de sothe och drucke, stulitt iffrå honom 5 daler peninger vtur hans kökelbeck,

och effther han icke hade der skääl medh sigh, som han kunne fulkomligen binde den andre till samme tiuffwerÿ, bleff Laße tilsagd, att han skulle till näste rådzstuffwedagh förskaffe sigh sådänn bewijs, som han kunne binde honom till saakenn.

Nils Christofferßon, född i Danmarck och hade tient Bertill Matzßon, bleff anklagett, att han hade stulitt iffrå Peer Torstenßonn en beltheskedie och knoppen der till om 4 lodh 1 *quintän* sampt förbladett om 2 lodh, som i retten lågh. Och effther han bekende sin gerningh och icke allenest beddes nådh vthenn och effther han tillförenne (thet man wiste) icke war medh tiuffwerÿ beslagin, bleff han benådd och skulle rÿmme stadenn ∘.

Matz Mortenßon.

Vpå samme dagh kom för sittende retten hustru Gulich Persdotter och vdi sinn mans fråvare framlade en schriff, förmällendes, huru såsom hustru Anna Oluff Balckz, saligh hoos Gudj, hade anno ∘ 77 then 18 julij vdi erlige gode mäns, nemligen Peer Erichsons, på thenn tÿdh Kong:e M:ttz ∘ secreterer, och Oluff Larßons Åleningh sampt Jacob Iwarßons och Philpus Perßons rådmän närware för sin stoore fattigdom och trångmäll skuldh, så och effther hon war blindh worden och förskuttin aff sin slecht, som plichtige wore om henne haffwe omwordnett, tilbuditt sigh medh förnämnde Matz Mortenßon och hans hustru, att der som de wille giffwe henne 700 marck aff thet gemene klippingzmÿnt, som då gengzse war, och anamme henne på theres vmkostningh till disk och duuk, försöriendes henne medh huserum, maat och drÿck sampt tilbörlich sÿttningh och alle skälige nödtorffter, då wille hon vplathe dem och theres erffwinger den tomt, som hon hade liggendes westen till her i staden vdi s[alig] mester Michels grendh på norre sÿdenn näst offwen före, der Oluff Swinick nu boor. Så ändogh förnämnde [24 v.] hustrv Gulick Persdotter bekende, att hoon och hennes man icke hade giffwitt förnämnde hustru Anna Oluff Balckz förschriffne peninger, så war dogh bewisligitt nogh, att de hade vppehollitt henne hoos sigh halff siette åhr till maat, ööl och annen skötzell, och effther de icke allenest hade kostett och vthlagt till hennes begraffningh till 13½ daler peninger vten hade och giffwitt offtenämnde hustru Anna Oluff Balckz sonnesons stiuffader Laße guldsmedh på

samme tomt 23 daler, så att summan högre belopp sikh än som dem emellen affhandlett war, begärendes derföre, att förnämnde Laße guldsmedh motte der till bliffwe hollin, att han nu hembåde them tomt. Då stegh stadzens kemenerer, försichtigh Erich Biörnson fram fulmyndigh aff förnämnde Laße guldsmedh och bekende för sittende retten, att samme Laße guldsmedh hade förschriffne 23 daler till godh och fulle nöye thenn sidzste peningh medh then förste redeligen anamett, bekomitt och vpburitt, och förthenskuldh medh hondh och mundh vploth och leffwererede förnämnde Matz Mortenbons hustru Gudeligh Persbdotter förschriffne tomt, affhendendes offthenämnde Laße guldsmedh, hans hustru, barn sampt theres efftherkommende samme tomt och tillägnede henne offthenämnde Matz Mortenbon, hans hustru sampt theres barn och, efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ och oclandrett för alle både födde och ofödde åthalere till ewärdelige lagfongne äger. Och war samme tomt vpbudin, lagstondin och fridzskillingh ågiffwin, som lagh kräffwer. Och holler samme tomt vdi lengdenn 22 alner 3 quarter och i bredden $11\frac{1}{2}$ alin ∞ .

18 junij

sothe för rette på samme tÿdh herr Hogenskildt Bielcke, her Sten Banner, her Axell Bielcke, Jöns Poße, Erich Matzson, Niclaes Rask, Nilz Hanbon sampt b[orgmestere] och råd.

Helmich Marquardz fulmechtige och

Hans Fiendt.

Sententia

emellen Helmich Marquardz, borgere vdi Lybeck, fulmechtige och Hans Fiendt bleff så affsagdh, att effther thet ofall hendt är, att Hans Fiendt haffwer mist sin hustru emellen den tÿdh att förnämnde fullmechtige vdi thenn förre och nu senere gongenn kraffde vpå betalningen, nemligen etthundrede ottetÿe daler, och samme Hans Fiendt skiuter sikh in vpå sin hustrus reckningh, den nu vdi Räffle ware skall, och begärer tÿdh til Michelzmeße att hempten tädenn eller swaren ther, derföre sÿnes och ware rettwÿst, att man efftherlather honom samme tÿdh, så att han då skall ware her till städes medh samme reckningh och göre en fulkomligh ände på saken. Och såsom förnämnde fulmechtige haffwer sig förpflichtett icke allenest wele giffwe Hans Fiendt dubbeltt för hwar peningh,

som han kan medh godh skääl bewyse, att förschriffne suma icke ware rett, som han nu kreffwer vpå, vten will och der till vprette Fiendt all vmkostningh och skade, som han i thenne reese gör, der vpå han haffwer satt borgenn, så skall och Fiendt i lyke motte stelle borgenn, att der som han icke kan skäligen bewyse den summa orettwys, som nu aff honom fordres eller icke är på förschriffne tydh her tilstädes eller och då söker wydere vndflycht, skall han då ware plichtigh vthen genseyelse till att wederlegge och betale offthenämpnde fulmechtige sin vmkost och förtäringh igen sampt huffuudsuman ∞.

Thomes Klinck och Hans Fiendt.

[25] Samme dagh kom Thomes Klinck för sittende retten framleggendes den dom, som han på Hans Fiendt bekomit hade i Wadzstena then 27 martij på thet åhr 87, förmällendes att effther Hans Fiendt bekende sig haffwe köpt aff förnämpnde Tomes 19 stücker lemperlaaken, der vpå obetaltd stodh 281 daler, derfore skulle han ware plichtigh betale förnämpnde Thomes förnämpnde suma inom en månedz dagh der effther. Så allthenstundh Fiendt beropede sikh vpå, att han hade något fordre hoos högborne furste hertigh Carll, och hans f[ur]stlige] nåde hade medh sitt vnderschriffne breff tillsagt honom att wele affslå hoos Thomes Klinck förnämpnde summa vdi thett hann högborne furste skylligh war, hade och högbevälte hertigh Carls camereres Knut HenrichBons zedell och reckningh, att han en sådan summa hade till att fordre, och förthenskuldh begärede en månedz tydh vdi ödmiukheet besökie H. F. N. her vm, hwilkett retten icke sýnthes medh någon skääl skulle kunne honom förwägres, effther högbevälte hans F. N. war her så när tilstädes. Och bleff derfore Hans Fiendt tilsagt, att han skulle stelle wiße borgenn, att han ingen annerstedes skulle drage vthen till högbevälte furste, och der hann icke kann innen förnämpnde tydh förwärfwe sikh H. F. N. qwitteringh på samme summa, då skall hann ware skylligh att betale Thomes Klinck effther förnämpnde doms och sin handschrifftz inneholdh. ∞.

Oluff Larßon, borgmestere i Nylöse

contra

stadzens fulmechtige iffrå Nylöse.

Än vpå samme dag bleff thenn twistige saak, som war emellen Oluff Larßon, borgmestere i Nylödese, och samme stadz borgerskap

vptagin och förhördh. Och effther hon war mỹckitt widlöfftigh och många artickler, och förnäm̃pnde Oluff på sin syde så well som stadzens fulmechtige, Hans Nilsonn borgmesteren, Peer Swenßon och Renholtt Richart, hade på stadzens wegne schriffiligen inlagt hwadh klagemåll och beswäringar, som de till hwar annen hade, bleff derföre så besluthet, att hwar parten skulle tage dens andres schriffter och giffwe hwar annen schrifftligitt swar på hwar och en punct, som den ene hade emoth den andre, hwilkett de och så gjorde. Menn saakenn war ändå fast owiß, och de welborne herrar och gode män, som i retten sothe, beswärligh att dömmen om för de monge wittne och kundskaper, som parterne på både syder icke allenest skutte sigh till, vthenn den ene den andres förkastede och höllt för weelde, så att samme saak her icke slýtes kunde. Förthenskuldh togh den ädle welborne herre, her Hogenskildt Bielcke begges deres schriffter och dem vnder sin försiglingh förwareden.

21 junij.

Nils Hanßon, Erich Matzßon sampt
b[orgmestere] och r[åd].

Fru Ibbe greffwinnen.

Samme dagh stegh vp i sittende retten den ädle welborne frw Ibbes, greffwinne till Raseborgh, fulmeechtige Peer Jönßon rådman och framlade ett stadzens försiglede pergamentz breff, vthgiffwitt anno 175, förmällendes, huru såsom welbemälte fru hade lagligen bekomitt ett stenhus widh Smidiegathen, belägitt emellen fru Alfridz och gamble Jacob bårdzskerres hws, vdi gäldh effther salige Hans Beÿer guldsmed, begärendes der hoos wethe hwadh beskeedh, som Hans Clauer hade till att bespråke samme hus och göre hinder vdi thett köp, som H. N. medh Jörenn öfwerskerre giort hade. Der till swareden Hans, att thet haffwer waritt honom pantsatt. Då steegh Matthias Skubertt fram för retten och gaff tilkenne, att då han kom iffrå Rýdzlandh, begýnthe han betale Clauer på thet han hade till att kreffie, och vdi så motto gjordes den förpantningh om inthet, som samme Clauer i husett hade. Thette bleff vdi betenckende vptagitt, och effther thet klarlige fans vdi förnäm̃pnde stadzens breff (hwilkett, meden thet så många åhr seden lagligen war vthgiffwitt, icke stodh till att rýgge), att samme

pant haffwer her vpå rådhusett waritt lagligen vpbudin och hembudin, för ähn han bleff welbemälte fru Ibbe medh samme stadzens breff hemblett och stadfest, och förschriffne Clauer då inthet tilltaal vdi samme hus hade, såsom han och nu in för retten, när han bleff tillfrågett, hwi han då icke taleder vpå, när samme hus bleff vpbuditt, gaff swar iffrå sigh, att han icke kunde altÿdh achte hwadh saaker, som i rådzstuffwen fulle, derföre kunne man icke seÿe, att Hans Clauer medh någon rett kunde holle sigh anthen till husett eller frw Ibbe vthen till Mattias Skubertt, som bekende sigh haffwe begÿnt att betale Clauer ∞.

[25 v.]

G[amle] mester Oluff Petri och hans måger
Gisle Jacobson och Isaak Nilson.

Än samme dagh kom för rettenn Gisle Jacobson, kegenschriffwere widh tullen her i Stockholm och både på sine och sin måglagz wegne, Isaak Nilsons, fougte wid Örbÿhus medh Tÿerpe herede, giffwendes tilkenne, att deres swär, ehrlich och wellärdh man, mester Oluff, fordom kyrkeherde her i staden, som och nu in för rettenn medh tilstädes war, hade alldeles käriligen och wenligen well förlykt och förnögd dem för deres hustrurs möderne både i löst och fast så well innen som vthen stadenn, inthet vndentagendes, som dem medh rette borde och hade till att ärfwe, så att de inthet hade honom der um mere till att tale eller vpå fordre, vthen skulle ware och bliffwe en afftalett saak till ewigh tÿdh. Der rechte de hwar annen honden vpå in för rettenn ∞.

Jacob v. Filsteren och hustrv Margreta
Siffridh Vthenbÿs.

På samme dagh kraffde Jacob v. Filsternn hustru Margreta, Siffridh Vthenbÿs efftherleffwerske, 23 daler för någett godz, som förnämnde hennes man tagitt hade, och ändogh henne hade bortt effter lagenn medh eedh wärie de peninger, som hon eÿ kendes, dogh medenn hon badh sigh så Gudh hielpe, att hon icke wiste anthen förschriffne peninger wore betalthe eller eÿ och förthenskuldh icke betröste sigh göre samme eedh vthen gaff Jacob den eeden i wäldh att göre, derföre badh han sigh, så sant Gudh alzmechtigh hielpe, att saligh Siffridh Vthenbÿ war honom skÿlligh förnämnde peninger, effther som hans rekenskap vthwiste ∞.

23 junij.

Henrich Balck vpböd Helge Nilsons tomt — 3°.

Michell Olßonn vpböd en kellere och en stenbodh i Lille Michels g[rend] — 2°.

Peer Jönßon vpböd Joenn skinneres tomt i Lille Marcus grendh — 1°.

Anders Jönßon vpböd 2 korßwirckzboder, item en tomt och meltebodh på Södremalm, som hörer . . .¹ — 1°.

Borgere eed.

Thomes Miche, Jacob Erichßon och Jacob Anderßon gjorde på thenne dagen sin borgere eedh och wunne burgskap.

Joen Perßon skinnere.²

30 junij.

[26]

Nils Hanßon sampt borgm[estere] och r[åd].

Peer Jönßon vpböd ett sitt stenhus, liggendes öfwerst i Trappegrenden näst offwen för hans stoore hus — 1°.

Jtem vpböd han Joenn skinneres tomt — 2°.

Michil Olßon vpböd Pelle Perßons tomt i Lille Marcus grendh — 3°.

Anders Jönßon vpböd 2 korßwirckzboder — 2°.

Jtem en tomt och meltebodh på Södre malm — 2°.

Petter Seger

hustrv Eliana Oluffzdotter.

Samme dagh taledo hustru Eliana Oluffzdotter till Petter Seger om en guldkedie, wägendes 12 lodh, som hans framlidne husbonde Hans Berens hade aff henne och hade loffwett henne 8 daler vm åhrett, så lenge hann hade kedien. Thette bekende Petter och vprecknade någett saltt och annett, som hon hade bekommit, der medh hon skulle ware förnögd för åckerett, som vthloffwett war. Menn Petter kraffde aff henne 52 daler för någett sidentygh, som hon hade bekommit aff Hans Berendz, der vpå hon swarede, att

¹ Meningen är i ms. ej fullbordad.

² Endast rubrik. Plats är i ms. lämnad för den ej inskrivna texten.

hon inthet mere sydentÿgh hade bekomitt ähn 20 alne damask, för thet hans broder Facius Berendz vdi longh tÿdh gäste hoos henne, och sade sigh ändå der medh icke ware wäll förnögdh. Vpå thenne saak finge de till öffwermän Peer Jönßon, Gÿnthe Olßon, rådmän, Påwell Saß och Dirich Harder.

Melcher Folger den äldre.

Samme dagh begärede Dirich Böckman, att Kong:e M:ttz ö breff, som hans salige swär Melcher Folger hade bekomitt på denn tomt eller rum in på Jerntörget, motte i stadzens book bliffwe inschriffwitt, thet honom och efftherlotz, och lyder ordh widh ordh, som her effther följer:

Wÿ Johann thenn tridie medh Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes konungh, storfurste till Findlandh, Carelen, Ingermanlandh och Solonskipetin i Rÿdzlandh och öffwer de ester vdi Lÿfflandh ö hertigh, göre wetterligitt, att wÿ aff ÿnnest och nåde haffwe vndt och efftherlatidt, som wÿ och nu medh thette wårt öpne breff vnne och efftherlate wår tro vndersäthe, borgere i wår kong:e stadh Stockholm, Melcher Folger, att han må vthwidge thet hus, som han ther i förschriffne Stockholm köpt haffwer aff Hans Lehusenn, så att thet bliffwer lÿke widt vthsatt in vpå Jernntörget medh hörnett aff Hans Fougtz hus, och holler samme deel aff Jerntörget, som wÿ honom i så motto efftherlatidt haffwe vdi lengdenn 34 alner och i bredden 15 alner. Ther emoth haffwer förnämnde Melcher Folger till en vnderdånigh wederkennelße latidt tilbiude öß¹ 150 daler, hwilke skole bliffwe honom affrecknade vdi then summa, som han af öß och cronen medh rette kan haffwe till att kreffie. Hwarföre wÿ och hermedh tillägne förschriffne deel aff Jerntörget förnämnde Melcher Folger och hans efftherkommende erffwinger till ewärdelige ägendom, förbiudendes förthen-skuldh her medh wåre befalningzmän, thesligistt borgmestere och rådih i förschriffne wår stadh Stockholm, så och alle andre, som öß medh lÿdne och hörsamheet förplichtede äre, att göre förnämnde Melcher eller hans arffwinger her emoth någett meen eller förfång. Ther hwar och en haffwer sig effter rette. Datum Swartzö then 10 dagen octobris anno ö 82, vdi wår regementz tÿdh på thet 15 ö.

Medh konglig hondh vnderschriffwitt.

¹ I ms. står 'och'.

Laße Jönßons tiuffwerÿ.

[26 v.]

Samme dagh bleff en hoffman, Laße Jönßon benämpndh, anklaget nu såsom offthe tillförenne, att han hade stulitt iffrå en drabant, Laße . . .¹ widh namn, 6 $\frac{1}{2}$ peninger och ett bälthe ω ; item iffrå Marcus dödgreffwer ett timber gråwerck, 11 alna wadmäll och en book. Thette bekende han, effther *thet* fans medh honom, men för peningerne och belthet sade han neÿ. Bleff åther förddh in i fengelbett, effther hans juncker och hosbonde, erligh och welbördigh Claes Slatte, hade saak emoth honom.

Christoffer Perßon.

Ehnn samme dagh kom för sittende retten Knut Matzson, boendes på Norre malm, och vpå sin och sin sÿskenes wegne hembledede och vploth Kong:e Mittz ω tienere Christoffer Peerßon trädgårdzdrengh de hws, som de ärfft hade, ståndendes på Kong:e Mittz och cronenes tomt, Rundelen benämpndh, liggendes på förschriffne malm östen vm Brunckebergh widh Reperebanen emellen Erich Biörnßon skipperes och Matz Olßon byßeskÿtteres gårder, hwilke hus de lagligen hade såldt förschriffne Christoffer för 20 daler peninger, dem förschriffne Knut Matzson bekende, att han och hans sÿsken til fulle nöÿe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, hade bekomitt, hwarföre han och nu affhände sigh och offthenämpnde sÿne sÿskene och theres barnn förschriffne hws och tiläggnede them offthenämpnde Christoffer, hans hustru och barn till ewärdelige äge att niuthe och beholle. Och til wittne öffwer samme kööp Henrich Simonßon rådman och Erich Biörnßon kemenäre på thenne tÿdh.

20 junij

sothe för retten her Erich Sparre till Sundby, Swerigis rÿkes rådch och vice cantzeler, lagman i Weßmannelandh och Dalerne, her Axell Bielcke till Härsåther, lagman i Östergöttlandh, Erich Gabrielßon till Eeka, Jöns Poße till . . .¹, Erich Matzson till Nora och Nils Hanßon till Helgö, secretarij, sampt borgmestere och rådmän.

¹ Lakun i ms.

Arnold Grothusen, hans hustru och hustrv
Walborg Per Raßmusons.

Kom samme dagh för sittende retten ehrlich och welbördigh Arnoldus Grotthusenn och klagede öffwer hustru Walborgh Peer Rasmusons, att hon hade komitt hans käre hustru, närwarendes, vdi ett skamligitt roop och rÿchte icke allenest her i staden vten iämwell öffwer hele rÿkett, och begärede, att hon skulle bewÿse hwadh skääl hon der till hade, menn hwar hon *thet* icke göre kunde, såsom han *thet* alldeles förmodde och wille henne sielf för sådant ähreröricht taal befrÿe, då war han begärendes, att hon måtte androm till wardnett såsom en ähreskenderske effther lagenn straffett bliffwe. Effther sådanne Arnoldj klage frågedes hustru Walborgh till, hwadh hon her till sware wille. Då sade hon, effther [27] som hon *thet* och schrifftligen inlade, att effther hon icke allenest moste altÿdh höre monge förwÿtliche ordh aff sin man, när hann kom hem iffrå Arnoldo och hans hustru, att der stoodh allt skickeligen, herligen och well till fram för *thet* war i Peers hus, och att hustru Walborgz hele krop war icke lÿknendes moth hustru Annes minste lem, medh monge andre smädelige ordh, vthenn haffwer och deruthöffwer bliffwitt slagin aff sin man lam och lemmelöös, derföre haffwer hon fatthet mistancke om samme sin man och i harm och ongest obetencht latidt falle någre ordh om hustru Anna Arnoldj och bekende in för retten, att hon hade hwarken någer anner beskeedh, skääl eller bewÿs till *thet*, som hon i så motto sagdt hade, ähn sin blotte mistancke, som förnämpndt är. Sade och ytterligere, att hon in*thet* annet wiste medh offthenämpnde hustrv Anna ähn *thet* som en ehrlich, godh, dÿgdesam hustru tilhörer, ägner och bör. Her vpå gaff Arnoldus till swar, att hwadh thett tilkommer hon seger sigh sådant obetencht haffwe sagt, kunde hwar och enn märkie, att *thet* war in*thet* annett ähn en löß endtskÿllen, den in*thet* hielpe kunde, tÿ hon hade icke allenest sådant på en stadh eller för een eller två personer sagt och vthfördt vthen mångestädz, thett henne well skulle kunne öffwertÿges ∞. Thett och Peer Rasmußon skall haffwe slagitt henne lam och lemme-löös för de orsaker, som hon föregiffwer, thett war och icke heller sant, tÿ Arnoldus och flere haffwe kendt henne i mångh åhr och icke ofte seedt henne ware vthenn blå ögenn för hennes skamfulle mundh skuldh, som hon altÿdh brukede på sin man, der hon skemde

både moder och dotter, preste, borgere och bondehustrur för sin man skuldh, hwilkett nogsampt är kunnugt, att hon sådant på sin man lugitt haffwer, och war så argh, att hon wille göre sin man lyfflöös, der hon språngh till och achtede slå honom medh en kniff i ryggen, hwar nogre icke hade waritt emoth henne och thet affwardt ω . Thette bleff vptagitt och öffwerwägitt. Och ändogh förnämnde hustru Walborg icke stoodh på sin ordh vthenn dem igenkallede och gjorde hustru Annes endtsküllen, så bleff dogh thet 31 capittel i rådstuffwebalken för henne vpläsitt, att hon motte wethe hwadh straff, som falle wille och borde öffwer den, som ens anners ähre förkräncker. Och althenstundh hoon föll till ödmiukt, förmäcklede de godhe herrer och gode män, som i retten sothe, saaken så widt, att Arnoldus och hans käre hustru sampt Nicolaus Rask, som och tillstädes war, lothe falle sinn rätt och goffwe henne wänskap i thenn reesen. Der medh de och rächte henne honden, och hon skall giffwe de fattige någett. Och affhandledes saaken medh sådann beskeedh och förordh, att der hustru Walborgh bleffwe¹ framdeles medh skäligh wittne och bewys öffwertygett, att hon lather någre sådanne ordh falle som her till skedt är, då skall allt bliffwe en öpin saak; her vpå hon och sin förschriffningh giffwe skulle ω .

5 julij.

Nils Hanßon samt b[orgmestere] och r[åd].

[27 v.]

Matz Törne cammererer.

Samme dagh kom för sittende retten Påwell Saß, fulmündigh och mechtigh aff hustru Emerentia s[alig] Staffenn Saßes efftherlathne enkia sampt hennes barnn, hembledde och vplot Kong:æ M:ttz tro man och cammererer, ehrlig, achtigh och wellförständigh Matz Törnens fulmechtige, Lars Henrichßon stadzschriffwer her i Stockholm (effther samme Matz Törne och hans hustruu aff siuckdom wore forhindrede) ett stenhus och liggende grund, belägitt emellen förnämnde Matzes och hustru Emerenties hus, hollendes vdi lengdenn vth medh grenden tiugu alner och ett halfft qwarter mindre, hwilkett stenhus förnämnde hustru Emerentia och hennes barn lagligen såldt hade förnämnde Matz Törne för 300 daler

¹ I ms. står: 'belffwe'.

rede peninger, sådant mynte att 4 z göre en daler. Den samme suma bekende Påwell Saß in för retten, att hustru Emerentia hade till godh och fulle nöye bekomitt, anamett och vpburitt then sidzste pening medh then förste, hwarföre och förnämnde Påwell Saß affhände hustru Emerentia, hennes barn och alle theres efftherkomende erffwinger förschriffne stenus och grundh och tilegnede thet förnämnde Matz Törne, hans hustru, theres barn och efftherkommende medh syne fyre frye murer och all annen lägenheet vppe och nidre, inthet vndentagendes vthen allenest den ingong, som lyder till denn kellere, som är vnder förnämnde hustru Emerenties hws der brede widh, hwilken hon hade sigh förbehollitt, så att de samme hws qwitt, fritt och oclandret för alle åtalere, både födde och ofödde, till ewärdeligh ägendom niuthe, bruke och beholle måge. Och war samme hus lagbuditt, lagstonditt, tesligistt hembuditt och fridzskillingh ägiffwin, som stadzlagen förmälle O .

Eskill åkeres berettelse.

Vpå samme dagh bleff Eskill åkere aff borgmestere och rådmän tilfrågett, om han hade såldt Kong:e M:ttz O tro man och secreterer Henrich Matzson denn tomt på Södremalm wid Fatheburenn. Der till svarede han, att effther Henrich täpte wägen och ingongen åther til samme tomt, nödgedes han att selie honom wirkett och åbygningen, der före Henrich gaff honom 3 daler peninger. Menn ingen tomt hade han soldt honom, ty han war icke theß mechtig, effther hon hörde staden till, der aff han och åhrigen gaff tomtöre O .

Thomes Bureus och Morten bakere.

Samme dagh kom för sittende retten erligh och welbördig Tomes Bureus och talede till Morten baker, borgere her i Stockholm, vm 142 *tynner* tulmiöll, som han på någre åhr haffwer honom skyllig [28] waritt för Wellinge qwarnn, som han besittitt och brukett hade, hwilkett miöll sigh till 284 daler belop, recknendes otte z hwar tynna. Och effther samme Mortenn hade icke någett annett att betala samme skuldh medh ähn sitt hws, derföre så hemblede och vplot hann Tomes samme hus, liggendes westenn för Smediegaten, näst nidenn för salige Laße bakeres hws nidre i grendenn, hwilkett skattett war för 350 daler. Och althenstundh frv Carin

till Säby hade aff Morten samme hus i pant för 100 daler, så skulle förthenskuldh Thomes Bureus förnöye welbemälte fru samme peninger och sedenn beholle husett qwitt och fritt till ewärdeligh ägendom. Ther rechte de hwar annan honden vpå in för retten ∞ .

Clemet Bertilßon,
Oluff Henrichßon.

Än på samme dagh kom en finsk bonde, benämpndh Clemett Bertilßon för retten och klagede till Oluff Henrichßon, fougten widh Nacka, att hann hade honom iffrå den fierde partt aff arffwett, som honom haffwe borde effther sin fader broder Pawe Pelle boendes widh Salebergitt. Der till swarede Oluff, att han inthet hade bekommitt aff samme arff mere ähn thet ärffwingerne goffwe honom för sin omaak, att han skilde arffwett emellen slechttingerne, och der han hade någett att kreffie, motte han sökie dem der vm. Så effther hann bekende sikh haffwe vpåtagitt att rette vth arffwett och der på vpburitt lege, bleff honom alffwarligen tilsagt och befalett, att han skal göre Clemett beskeedh, hwar han skal bekomme sin deel, huru myëkitt samme arff waritt haffwer och hwadh som på hwars och ens deel fallitt är, eller fölie honom tyt, som thet fallitt är, och så lage, att han bliffwer tilfridz steldt.

Oluff Grelßon.

Samme dagh satte stadzens borgmestere Oluff Grelßonn i retten $21\frac{1}{2}$ daler, som wore rosterede hoos skipper Albricht Hoppe, och 22 daler skole rederne till Engelenn vthgiffwe, så att summan bliffwer alz $43\frac{1}{2}$ daler ∞ .

9 julij.

Begärede theße efftherschriffne, att thet motte vdi stadzens tenckebook bliffwe förtecknett hwadh som framlidne Cornelius organisten her i stadenn är dem skylligh:

Hans Santman på sin broders Henrich Santmans wegne — 29 daler 11 öre 6 peninger.

Jtem på Andres Santmans wegne — 3 daler 17 öre.

Joen Larßon haffwer leffrerett Cornelius 4 daler på thet han skulle göre att simfani ferdigt, dett icke ferdigt bleff.

Herman Harder — 8 daler 17 öre.

Cortt Huntenbergh — 5 daler 28 öre.

[28 v.]

Thenn 14 julij

Matz Nilson. loth Johann Baptista Pelegrin fordre för nidre retten Matz Nilson, hwilken hade anno 86 waritt skippere på thet skip Gyllenne hanen, som samme Johan och doctor Theophilus Homodeus hade köpt aff högborne furste hertigh Carl, och gaff samme Matz Nilson sådan wittnesbördh, att strax effther Michaelis på förschriffne åhr 86 lopp förschriffne skip vth iffrå Nyköpingh och kom till Öresundh, deden thet 3 wicker effther Martinj lop vth i Westersjön och kom så widt, att thet war in moth Skottlandh, deden thet är wäderdriffwitt in åth Norÿe och är komitt der vdi en godh hampn, benämpndh Målsundh, 14 dager för jul 8.

Simon
Pettersson.

Anno eodem then 5 septembris berettede Simon Pettersson, att otte dager effther S. Morten droge de medh thet skip Gyllenne hanen vtur Öresundh och 2½ wicke der effther komme de medh samme skip i Målsundh, som är en godh hampn. Der lågh han i skippet den wintheren vthöffwer medh en båtzman och en italia-nisk skipper sampt skafferen Bertolomeus och 4 pyttkere 8.

Robert
Juncker.

Samme dagh wittnade och en, benämpndh Robbertt Juncker, att anno 87 then 5 maj är han komin iffrå Hamborgh medh en dubbelbååth in vdi Målsundh och haffwer anammett all spannemålen vthur Gyllene hanen till 48 lester, den han seden förde till Franckerÿke, och hörde samme spannemåll till en borgere vdi Lybek, Arendt Köllen widh nampn. Sade och, att förschriffne Målsundh är den bäste hampn, som der ware kann 8.

16 julij.

Nils Hanßon.

Påwell Saß och Melcher Jönßons erffwinger.

Kom för sittende retten Påwell Saß och framlade twenne salige Melcher Jönßons zedler, daterett anno 86. Thenn förste lydde till Bertill Skillingh, att han skulle leffrere den edle welborne herre, her Claes Flemin[g], frÿherre till Wÿk, 5 *tyunner* smör och 40 *tyunner* spannemåll aff gården i Strömzholms lään, effther h[ans] h[ärlighet] hade förwißett att leffrere så myckitt aff sin förläningh i Findlandh till Helßingfors, hwilken skulle seden theden föres til Narffwen. Thenn andre zedell förmälthe, att Melcher Jönßon bekende sigh haffwe loffwett welbemälte her Claes 5 *tyunner* smör och

40 *tyinner* spannemåll aff gierden, som vthgå bör aff Strömsholms län för *thet* som h[ans] h[ärlighet] i Helßingfors till füllest leffrere skulle, hwilkett smör och spannemåll han nu haffwer loffwett att leffrere Påwell Saß, och allthenstundh förnämpnde Melcker hade i så motto loffwett honom förschriffne wharer, begärede Påwell nu, att Melchers erffwinger, som nu tilstädes wore, motte der till holdne bliffwe, att de vthenn lenger vpskuff lothe honom komme till sin betalningh. Så ändogh förnämpnde Melchers söner hade thenne insage, att offthenämpnde smör och spannemåll icke war komitt till deres faders gagnn vthenn till Kong:e M:ttz ω och cronenes krigzsaker, och förthenskuldh borde Påwell hoos högbemälte Kong:e M:tt i vnderdånigheet fordre sin betalningh, dogh effther offthenämpnde Melker hade icke allenest loffwett her Claes Flemingh her vdi Swerige wederlegningh för *thet* hann i Findlandh leffrerede, vthenn haffwer och medh sinn qwittentie försäkrett Påwell Saß, att hann förschriffne wharer bekomme skulle, derfore, så och meden in*thet* twiffwelzmåll är, att Melchers barnn äre plichtige sware till sin faders rekenskap, den döm bör göre in vdi H. Kong:e M:ttz reckningecammer, så är och tilbörigitt, att de förskaffe Påwell sin betalningh effther deres faders lyfftesbreffz inneholdh. [29]

Melcher Jönßons erffwinger och
Erich Nilsonn.

Samme dagh kraffde förnämpnde Melcher Jönßons barn Erich Nilßon, boendes östen till her i Stockholm, 21 daler, effther som the medh en hondschrift bewiste, att han skylligh war. Och effther samme Erich menthe, att thett war mesteparten betaldt, derfore sades honom, att hwar han icke kunne förlýke sikh medh dem innen näste rådzstuffwe dagh, då skall han vplegge på samme tÿdh hwadh han bekenner sikh skylligh ware och *thet* andre fÿlle medh eedh, att *thet* gullitt är ω .

Oluff Henrickßon,
Laße Tomeßon.

Samme dagh kom Oluff Henrichßon, fougten widh Nacka, för retten och wille rygge denn förlýkningh och arffskiffthe, som war giordh emellen Tomes Raffwelßons barnn och deres stiuffmoder, förebärendes myckitt, som henne skulle ware skett förnär. Och

effther Laße Tomeßon hade breff och beskeedh vnder gode mäns försiglinger, huru arffwett emellen honom och hans stiuffmoder samt hennes barn skiffth war, derföre, meden och ingen haffwer vdi så longen tydth klandrett samme skiffte, kunne retten icke ogille de breff, som förschriffne Laße Tomeßon hade framlagt, vten dömdes gode och gille, tÿ man dömdo effther de skääl, som då funnes och icke de, som nu äre *o*.

Oluff Hanßons dråp.

Vpå samme dagh kom för retten Gulich Erichzdotter och klagede till Oluff Hanßon breffdragere, att hann hade oährligen tagitt hennes man Jacob Larßon aff daga vdi Vpsala, der hann stoodh i försåth för honom vdi en farstuffwe, beropendes sikh på wittne, benämpndh Joenn Bucht, boendes i Helßingelandh, som på samme tydth vdi Vpsala war tilstädes, när slagzmålett skedde, hwilkens försiglede wittneschriffth hon i retten framlade, lydendes, att sakenn hade sikh så tildragitt, att han samt förnämpnde Jacob, hans broder Gulich Larßon och Oluff Hanßon sotte och drucke i Vpsala och iblandh annett taal, som der föll, sade förnämpnde den dödes broder Gulich till Oluff: 'Dw haffwer mångth ordh, betala titt öl'. Då vrsechtede Oluff sikh, att hann hade inge peninger. Med thet samme steegh Gulich vp och slogh Oluff på munnen, så att hann stalp strax widh gulffwett, och gick så vth iffrå honom. Sedenn språngh saligh Jacob vp och toogh Oluff i kragenn, der hann lågh, och stötte honom vid gulffwett och sade: 'Iag will ingen wärie bäre på digh vthenn medh min håndh', och gick så hann vth i farstuffwenn *o*. Ähn lade hon fram en schriffth, som en, benämpndh Herman Hanßon vnder sitt bomerke skulle haffwe vthgiffwitt, förälendes, att Jacob, som döden leedh, badh honom holle dörenn igen för Oluff, att han icke skulle komme vth och göre honom skade, och medh thet samme kom Oluff vthur thenn andre stuffwenn och hade wärienn vnder kappan draginn och stack Jacob til dödz i farstuffwen. Och effther hon hade inge andre wittne än som förnämpndt är, och Oluff Hanßon beropede sikh vpå sin wärdinne vdi Vpsala och klockerenn i Sichtuna samt Joen breffdragere, att de best wiste, huru hann bleff öffwerfallin aff både bröderne och nödedes till att wärie sitt lyff, derföre bleff thet vpskuttitt på någre dager, till theß hann förskaffer sikh iffrå dem bewÿs *o*.

[29 v.]

19 julij.

Christoffer Wibking betedde samme dagh denn fulmacht för retten, som hann hade aff Johannes Medeman, borger i Lybeck, till att kreffie 334 marck lybske effther framlidne Lýtke Bären, som her i staden är dödh bliffwinn \circ .

Laurentz v. Dremen.

Samme dagh stegh Blasius Dundj fram för retten oc vploth Laurens v. Dremen dett hus, som hann aff Claes Joenßon till Barkestörp köpt hade, beläggitt östentill . . .¹, så att samme Lars må thet till ewärdeligh ägendom niuthe och beholle, så frampt Hans trumeteres barn, som samme hus bespråkett haffwe, på nästkomendes rådstuffwedagh icke legge sine peninger i retten \circ .

Arffwidh Larßon och Jören bakere.

Än samme dagh klagede Arffwidh Larßon till Jörenn bakere, att han genom sitt oachtsamme folck hade latidt vpbränne hans pörthe på Södermalm, och begärede aff honom sin skades vprettilse, hwilkett ärende togz vdi betenkende. Och effther thet att pygan, som war sendh aff Jörenn att bliffwe i pörthet öffwer natten, hade vdi sitt ytterste bekendt och giortt sin eedh der på, att denn affthenen bleff pörthett inthet eldett, vthenn [hon] war ditt sändh aff sinn husbonde att wachte sädenn för tiuffwer, och så lenge hon hade liusett, då war der en piga, som thet höltt, medenn hon rörde om sädenn. Derföre kunne ingen medh ett godt samwett att döme, thet Jörenn skulle betale skadenn.

Fru Brita till Vthöö.

Gynte Olßon satte i retten 10 daler peninger på frw Britha Vlfzdotters till Vthöö wegne, som Willam de Wÿk skulle haffwe på thet hws, som hennes s[alig] man Erich Nilsson hade köpt aff hustru Ingridh Oluff Larßons, them hon förthenskuldh hade inne medh sig behollitt, att hon icke fick hwsbreffwett på samme hus.

21 julij.

Peer Jönßon vpböd sitt lille hus öffwerst i Trappegrendenn — 2°.
Item Joenn skinneres tomt — 3°.

¹ Lakun i ms.

Thesligistt vpböd hann Henrich Jönßons korßwirckzhus vdj Siffridh Olßons grændh — 1°.

Anders Jönßon vpböd två korßwirckzboder — 3°.

Item en tomt och en mältheboodh på Södremalm — 3°.

[30]

26 julij.

Frans Beÿer vpböd denn sölffpant, som hann hade aff hustru Margreta Hans bakeres efftherlathne enkia — 1°.

Laurentz Skultt.

Jochim Kortt, fulmechtigh aff sin husbonde Laurentz Skultt, gaff tilkenne, att framlidne Lüttke Bernn, hwilkenn den 10 augusti her i stadenn affsompnede, war förnämpnde hans husbonde skylligh 114 daler, och begärede, att hann motte bekomme sin betalningh aff hans efftherlathne godz. Der vpå bleff honom swarett, att när flere aff creditorerne komme tilstädes, skulle han och lathe sigh finne.

Oluff Olßonn, boendes i Arbogha, begärede qwarsetningh på Adam skomakeres godz, som står i Erlendh Johannßons hus, för 28 daler, som han är honom skyllig bliffwin.

Tjuffz saak.

Antonij murmesteres piga klagede till en, benämpndh Jöns Jacobßon, som sade sig ware Märthenn Böcklers dreng, att hann hade stulitt 2 daler peninger vthur hennes husbondes kellere, som hon skulle göre rekenskap före. Samme peninger bleffwe funne vpå honom, så han kom ingen dulzmåll widh vthenn bekende sigh samme peninger haffwe tagitt *o*. Pigan fick sitt igen, och hans [*sic*] sattes i fengelßet till wýdere betenkende.

Fru Anna til Bro.

Samme dagh talede Hillebrandh, fru Annas till Bro tienere, till Jacob bakere om 32 daler peninger, som hann war förnämpnde fru Anna skylligh, framleggendes Jacobz handschriftt, och effther hann icke kunde neeke samme handschriftt, sades honom till, att hann skulle ware i nöÿe medh frun eller hann skulle icke komme

aff rådhusett. Men Hillebrandh vnthe honom en månedz dagh, och skulle stelle borgenn, att då skulle betalningen ware vthe.

30 julij.

Mårten Jönßon.

Samme dagh kom för sittende retten wellförståndigh Jacob Iwarßon rådman och effther denn fulmacht, som Törkill Jönßon, borgere i Strengnäs, honom på sin och sin dotters wegne giffwitt hade, hemblede och medh hondh och mun leffrerede Kong:re M:ttz so tro tienere och slotschriffwere widh Örbÿ, försichtigh Mortenn Jönßon, thenn deel vdi thet stenus, som framlidne Siffridh Dawidzsonn medh thet wedernampnett Tatterknecht, fordom borgere her i stadenn, åth hade och samme Törchill och förnämnpnde hans dotter arffligen tilfallit war. Och är samme hws liggendes westen till vdi Hans Skultes grendh, som fordom kallades Oluff Skottes, på södre sydenn näst nidenn för Bertill Skellingz hus. Hwilken huspartt Törchill lagligen hade såldt förschriffne Mortenn Jönßon för 187 1/2 daler. Samme suma bekende Jacob Iwarßon inför retten, såsom och förschriffne Törchill vdi sitt egitt breff, thet han anno so 82 then 10 decembris hade förschriffne Märthen Jönßon giffwitt på samme köp och nu i retten vpläsitt bleff, tilstodh, att hann och offthenämnpnde hans dotter Anna haffwe till godh och fulle nöye thenn sidzste peningh medh thenn förste bekomitt, anamett och vpburitt; hwarföre och Törchill sielff vdi samme sitt breff, så och Jacob Iwarßon effther den fulmacht honom giffwin war, affhände honom och hans dotter förschriffne stenus och grundh och tilägnede thett medh alle de lägenheter, som der till lyde, offthenämnpnde Märten Jönßon, hans hustru, barn och theres efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt och oclandrett för alle åtalere, både fødde och ofödde, till ewärdelige lagfongne äger. Her vpå Märten vplade sin fridzskillingh effther lagenn.

Oluff Hanson breffdragere.

[30 v.]

Än samme dagh förhördes åther denn saak om dråpett, som Oluff Hanßon breffdragerenn bedreff i Vpsala på Jacob Larßon, en Henemore borgere. Och effther Joenn Bucht, som war tilstädes, när samme dråp skedde, war nu komin hÿt i stadenn, bleff han vpfordrett på rådstuffwen, hwilkenn medh sin lyfflige eedh bekende,

att Gulich Larßon och Oluff Hanßon sothe på hwar sin syde vm honom. Dogh gaff hann icke acht eller kunne drage tilminnes, hwadh ordh de hade sig emellenn, för ähn Gulich sade till Oluff: 'Betala titt öll för tigh', och stegh så vp iffrå bordett och slogh medh thet samme Oluff på munnen, så att hann stöerte strax widh gulwett, och sparn honom medh sýne fötter der hann lågh. I thet samme kom Gulichz broder Jacob, som dödenn leedh, i färdh medh Oluff och fick honom i halßenn, der han lågh, och stöttenn i gulffwett och sade: 'Iag will ingen wärie bäre på tigh, vthenn medh mine blotte händer will iagh slå tigh'. Menn huru seden tilgick, sade hann sigh icke wethe ∞. När thette wittne war förhördt, lade Oluff Hanßon fram en schriff, som klockerenn i Sichtuna vthgiffwitt hade vnder sitt bomerke, der vdi hann badh sigh så sant Gudh hielpe, att hann sågh, thett Oluff lågh på gulffwett och Jacob stodh och trampede på Oluffz huffuudh: 'Iag will ingen wärie bäre på tig, vthenn will trampa tigh ihiel'. I thett samme kom Joenn breffdragere och wille taga fridh. Menn Gulich kom ifärd medh honom och begynte rýckes medh honom. Seden lade Oluff fram förnämpnde Joenn breffdrageres wittnesbördh, förmällendes, att hans werdinne kom och ropede till honom och badh för Gudz skuldh att hielpe Oluff. Strax lopp han tyt åth stuffwen, och då stode the och trampede på Oluff, så hann rächte både hender och fötter iffrå sigh. Thett samme wittnede hann mundtligen i förste rettgonen. Och althenstundh dett wittne, som denn dödes målägende beropede sig vpå, war mere emoth dem ähn medh, i thet att både bröderne hade vthenn någenn sýnnerligh orsaak slagitt på förnämpnde Oluff, som förbemäldtt är, och samme Oluff war stadd icke allenest i sitt beskedde herberge vthenn bleff i sin sängestuffwe öffwerfallin, och som hann föregaff saakenn, att då både bröderne wore kompne aff stuffwenn, stegh han vp och togh sin werie och hade achtett sigh gå vth aff wägenn för them, tÿ han fruchtete, att de skulle komme igen och mörde honom då slätt medh allenne. Och när hann kom vth i farstuffwenn der (till olycke) mötte då Jacob honom, och strax stack Oluff honom. För förnämpnde orsaaker skuldh bleff saakenn ähnnu vp-skuttin. Och sades åklagerne till, att de skulle förskaffe sigh sådanne wittnesbörder, som giorde fyllest, att man medh ett godt samwett kunne döme dråperen lyffwet ifrå. Menn effther de droge hedenn och inthet mere giorde till saakenn eller seden någer budh hade

hýt till att fulfölie retten emoth förnämpnde Oluff vthen lothe honom sittie i fengelß[e], der hann war i en longh tÿdh och inthet hade til föde sikh medh, derföre stälthes hann i fast borgenn ∞.

Frantz Beier vpböd sölfpanthen han hade aff hustrv Margreta Hans bakeres, som bodde på Norre malm — 2°.

Hustrv Elin Hansdotter och Jörenn Sach.

Samme dagh bleff affsagdt emellen en malmborgerske Elin Hansdotter och en, benämpndh Jören Sach, att hann anthenn skulle stelle henne tillfridz för de 40 kanner öl, som hon miste vthur sine tÿnner i hans kellere, eller om lögerdagh frÿe sikh medh sex manne eedh, att han icke haffwer wattet någett af samme hennes öl ∞.

2 augustj.

Frans Beÿer vpböd sölfpanthenn — 3°.

[31]

Oluff Henrichßon, Laße Tomeßon.

Samme dagh bleff Oluff Henrichßonn annen gongenn til sagdh, att hann skulle göre fult dett, som gode männ hade samptÿcht och besluthet denn tÿdh de wore på arffskiftett emellenn hans hustru samt hennes moder, Tomes Raffwelßons efftherleffwerske, och hennes stiußzonn Laße Tomeßon.

Laße Perßons hustru och Michel
malmfougte.

Vpå samme dagh klagede hustru Margrete Laße Peerßons, boendes på Norre malm, hur såsom Michell malmfougte hade öffwerfallitt henne vdi sin egin gårdh, kallett henne en seck och en tiuff och sedenn kastett in i hennes gårdh en ÿxe, sedenn stener och trä till ähn 30 stÿcker, så att 4 åkomer sÿnes i weggenn, och slagitt sönder ett fenster, och vthöffwer allt thette sprungitt öffwer taakett in i gårdenn, hårdragitt och slagitt henne 5 blåneder. Ähn dogh samme Michell wille någre ändtskÿllinger förebäre, så bleff honom aff retten swarett, att althenstundh hann icke haffwer tagitt thet til gode, att honom bleff efftherlatidt att förlÿke sikh medh henne, då hon förre gongen klagede på honom, vthenn haffwer dervdöffwer brukett sin mundh på henne, bleff hann insatt i fengelße vdi tornett ∞.

9 augustj.

Simon Mårtenson.

Samme dagh loth Kong:e M:ttz \oslash vår aller nådigiste herres tro tienere och mynterswenn Simon Morten β on Preyer vdi rettenn på Stockholms rådhus vpläse ett pappersbreff, som Abram Melcher β on vnder sin förseglingh och handztecken vthgiffwitt hade, dateret thenn 20 julij på thette åhr 89, förmällendes vm en halffpartt vdi ett stenhus, belägitt westenn till her i stadenn på södre sydenn vdi Lille Brÿnielz grendh emellen hustru Emerentie Staffenn SaBes och förschriffne Simons hws, som hann tillförenne ätthe, hwilkett halffwe stenhus förnämnde Abram Melcher β on arffligen tillfallitt war effther sÿnom fader emoth thet faste, som hans sÿskenn vdi hus och grundh i Vpsala på sin deel bekomitt hade, och nu welbetencht såldt och vplatidt hade sin mågh förnämnde Simon Morten β on och hans käre hustru Karin Jönsdotter (som war Abrams fadersÿster) för 250 daler, begärendes flÿteligen, att sådanne kööp vdi vår stadz tenckebook motte bliffwe förtecknett och honom effther godh gamell sedwane ther vpå stadzens fästebreff meddeltt warde. Så effter thet offthenämnde Abram Melcher β on vdi sitt breff ödmiukeligen begärer, att wÿ effther lagen samme hws kööp bekrefftige skole, haffwe wÿ sådanne begge parternes rettmätige begärenn, såsom och vårt embete kräffwer, icke neeke kunnitt eller welett vthenn bekenne her medh offthenämnde kööp effter förschriffne breffz inneholdh aldeles lagligen ware giort och therfore obrotzligen och orÿggeligen hollitt bliffwe skall, affhändendes förthennskuldh her medh förnämnde Abram Melcher β on och hans efftherkommende erffwinger samme halffwe hws och tilägne thet medh grundh och rettigheet och tilbehörelße förnämnde Simon Morthen β on, hans hustru, theres barnn och efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt och oclandrett till lagfongne ewärdelige äger. Her vpå Simon Morten β on vplade sin fridzskillingh effther lagenn \oslash .

Hustru Elsa Hans bastuffwekarls.

Samme dagh tilsade rettenn hustru Elsa, framlidne Hans badzstuffwekarls efftherlathne enkia, att hon skulle aff Adam Klutzes godz bliffwe betalet de 34 daler för kost, som hann hade hoos henne förtärdt, och 95 daler, som hennes man hade förschriffne

Adam lånt. Gÿnte Olßon och Påwel Saß berettede och medh *thet samme*, att *thet godz*, som *samme Adam Klutz* hade hÿt in medh sikh, *thet* hade han anamett aff Simon Bardh i Dantzick på matzskapi och på winnest och förlusth ∞.

Henrich isersnider och Bastian
mÿntemester.

[31 v.]

Denn tråthe, som war emellenn Bastiann mÿntemesterenn och Henrich isersnider om denn åhrslöön och skadepeninger, som Henrich fordrer aff Bastian, bleff förwÿst till cemenäre camerenn, der hon tillförenne haffwer waritt till förhöör, och skole lathe sikh nöÿe medh *thet*, som dem der warder affsagt, eller wedie medh 3 ♣ vp i retten.

Claes Dÿpkin.

Klaes Dÿpkenn loth förstå, att hann hade trenne reeser latidt lagligen vpbiude her på radzstuffwen den sölffkanna, som Hans Wittenbergh hade honom pantsatt, och begärede, att någre gode män motte henne skatte. Der til förordnedes Hans Anderßon, Henrich Simonßon och Erich Nilsson aff rådet och Cortt guldmedh, och befalthes cemenärerne, att de skole henne ägenden hembiude.

Jacob Hildert taledede till Christian Reise stensnider om en handschrift eller restzedell, som hans salige hustru för någre åhr sedenn hade honom öffweranthwardett belangendes på 420 daler, den Christian vdi vnderpant hade för 125 daler ∞. Så effther her vdaff rådzstuffwenn haffwer tillförenne waritt gode män tilnåmpnde på förlÿkning dem emellen, derföre skole de åhnnu tage sig deres saak före och se till, om de kunne förlÿke dem, och hwadh som de partherne emellen affsäÿe, der skole de lathe sikh åthnöÿe medh eller giffwe de fattige 50 daler.

Emellenn hustru Elin Swen kornskriffweres och *hustrv* Anna Gilbertz bleff så affsagdt, att effther hustru Elin hade vdi gode tro lånt *hustrv* Anna sölffbelthet, och låån bör obelastett hambäres, derföre skall hon, som *thet togh*, stelle hustru Elin aldeles till fridz och klagelöös medh *thet* allerförste och derföre sättie faste borgenn eller sielff bliffwe borgenn.

Hustrv Margreta Anders guldsmedz och samme
hennes mans erffwinger.

Samme dagh komme fram för sittende retten salige framlidne Anders Ingewalßons, guldsmedh och borgere her i stadenn, brödher, Knut Ingewalßon i Guldsmedzboda och Laße Ingewalßon i Hingzhytta vdi Skedwÿ sochnn, sampt deres mågh Anders Erichßonn i Rörßhyttan vdi Hussebÿ sochnn, giffwendes tilkenne, att förnämnde deres broders efftherleffde änkia, hustru Margreta Christoffersdotter, hade aldeles wenligen well förlÿkt dem för allt arff, som dem både vdi löst och fast, så well innen som vthenn stadenn, inthet vndentagendes aff thet, som dem ärrfwe borde, och giffwitt dem ett för allt tuhundrede daler, der medh de sade sigh aldeles ware förnöde och tillfridzsteldte, så att dett skall ware en afftalett och förlÿcht saak emellen dem och alle deres efftherkomende, görendes henne och hennes efftherkomende icke allenest frÿ, lidigh och löös för all effthermaningh, vthenn tilägne de henne och hennes erffwinger så well hws och grundh, tompter samt annett fast, ehwadh nampn thet haffwe kann, som lößörerne till ewärdelige äger. Der rechte de henne honden vpå in för retten. Och wore öffwer thenne förlÿkningh . . .¹

[32]

20 augustj.

Hustru Madelin Philpus Perßons och
samme hennes mans erffwinger.

Samme dagh kom för sittende retten vår framlidne stoolbroders salige Philpus Perßons erffwinger, Laße Hanßon i Salebÿ på Tördzsenn, som åtte Philpußes broders dotter, Laße Personn i HoBestadh på Sella och Hans Larßon, boendes her i Stockholm, förnämnde Philpußes sÿster sönnner, och goffwe tilkenne, att de wore wenligen förenthe och förlichte medh offthenämnde Philpus Perßons efftherlathne enkia, erligh och dÿgdesam hustru Madelin Michelzdotter, vm allt arff, som dem war tillfallitt och medh rätte ärrfwe borde effther förnämnde Philpus Peerßon vdi löst och fast, så well innen som vthenn stadenn, inthet vndentagendes, för hwilkett arff samme hustru Madelin hade giffwitt förnämnde erffwinger ett för allt ett tusendh marck ortiger nu gångbartt mynt,

¹ Förlikningsmännens namn äro i ms. ej utsatta.

der 4 q göre en daler, och 20 lodh sölf samt alle Philpußes gongkläder och der till att niuthe och beholle fritt för henne och hennes erffwer den fierde partt, som samme hennes mann åtte vdi ett skatte heman i Hammerbÿ på Enhörningen. Och bekende samme erffwinger in för retten, at de förschriffne summa peninger, sölf och kläder till godh och fulle nöÿe, then sidzste peningh medh then förste, hade bekomitt, anamett och vpburitt, så att de wore aldeles wel tilfridz. Hwarföre de och nu in för sittende rettenn giorde både för sigh och alle syne efftherkomende erffwinger, så ofödde som födde, förnämpnde hustru Madelin och hennes efftherkomende qwitt, frÿ, ledigh och löös för allt yttermere tiltaal, klander och effthermaningh om all thenn arffwedeel så well i lößörerne som hus, grundh, tompter och allt annett, ehwadh namn thet helst haffwe kann, som de hade rett til att kreffie vpå effther offthenämpnde Philpus Perßon. Der rechte de hustrv Madelins fulmechtige, vår stolbroder Nils Erichßon, honden vpå in för rettenn, och Nils vplade på hennes wegne fridzskillingen. Och wore öffwer thenne förlykningh och arffskiffte Jacob Iwarßon, Michell Olßon, Hans Anderßon, Mårten Olßon, Gÿnthe Olßon och Erich Nilsonn rådmän o .

Hans Stut och hans hustrus testemente.

Samme dagh bleff Hans Stut efftherlatidt att inschriffwe lathe i stadzens tenkebook thet testemente, som han och hans käre hustru, hustrv Ragnill Harelzdotter hwar annen giortt hade, hwilkett i retten och bleff vpläsitt, lydendes ordh från ordh, som her effther följer:

Wÿ efftherschriffne Erlendh Biörnßon till Edbÿ aff wapnn, Erich Biörnßon tÿgemester, Petrus Paulj kyrkeherde i Stockholm, Laurentius Joannis Lelius philosophie professor der sammestedz, Oluff Grelßon och Lars Erichsonn borgmestere och Hans Anderßon rådmän i förnämpnde Stockholm bekenne och medh thette vårt närwarendes öpne breff göre allom wetterligitt, att åhren effther Christj vår frelberes bördh femptonhundet ottetÿe på thet siunde thenn 3 dagenn vdi aprils [*sic*] månedh wore wÿ kallede till ehrligh och dÿgdesam hustru Ragnill Hans Stutz, som lågh på sin sotte sengh, och ändogh hon någett swagh war vdi leckamligh motto, så war hon dogh till sinne, skääl och förnufft frÿmodigh och starck, hwilkenn frÿwilligen för oß bekende, att hon och hennes käre man Hans

Stut hade sin emellen aff en godh, fr̄y wilie och rätt ächteskapz kärleck besluthett att giffwe hwar annen den tridie penningh af alle s̄yne ägedeler både i löst och fast, ehwar de kunne ware belägne innen eller vthenn stadenn, inthet vndentagendes, så att hwilken there, som Gudh alzmechtig täckes lengzst vnne leffwe, skulle samme tridie peningz gāffwe aff obÿtten deel för vth för thens andres erffwinger fritt och obehindrett niuthe och till ewärdeligh äghe beholle. Och vpå thet att hwadh som de i så motte sikh allene emellen godwilligen samptÿcht, besluthet och bewilligitt hade (widh hwilkett vpsååth och meningh de ähnnu wore och i döden ware wille) motte framdeles stadigt, fast och orÿggeligen hollitt bliffwe, begärede de, att wÿ wittne till thenne theres laglige goffwe och testemente ware wille, thet wÿ them för rettwÿsenes skuldh icke haffwe wist till att neeke, hwarföre wÿ och thette wårt öpne wittnesbreff till stadfestilse haffwe wetterligen latidt trycke wåre signeter her vnder. Giffwitt och schriffwitt i Stockholm åhr och dagh som för schriffwitt står.

Anno 88 thenn 6 aprilis, vpå hwilken dagh förnäm̄pnde hustru Ragnill Hans Stutz anamede thet helige och högwärdige sacramente, wår Herres Jesu Christi lekamen och blodh, bleff henne thette testemente föreläsitt, och medh thet samme tilfrågedes henne, om hon wille och begärede, att thet skulle bliffwe försiglett, der till hon icke allenest swarede beskedeligen ja vthenn och medh handztecknende thet samptÿchte, och förthenskuldh vdi hennes åsÿn strax försigledes. Actum vt supra.

Vpå förschri^{ff}ne 6 dagh aprilis anno 88, då thette testemente wart försiglett, åskede förnäm̄pnde ehrlige och dÿgdesamme hustru Ragnill Harelzdotter fram en ask, hwilken hon sielff hade förwarett, der vdi tre guldkedier låge, den ene om 25 lodh, den andre om halff-tÿende lodh och den tridie vm tÿe lodh ett qwintin, gör tilhope 179 croner. Samme guldkedier skenchte och testementerede hon förnäm̄pnde sin käre man Hans Stut medh störste kärlickhetz tecknende och åthäffwer, som hon kunde och förmätte. Och vpå thet wÿ her vnderschri^{ff}ne vm hennes wilie och meningh ähn ytterligere måtte förwi^ßede warde, frågedes henne till, hwadh hon medh samme kedier wille eller hwem dem haffwe skulle. Då tecknade hon åther in vpå Hans Stut. Ähn frågede wÿ henne, om han skulle dem haffwe och om hon wille honom dem skencke i testemente, då swa-

rede hon der til så well som om besiglingen beskedeligen ja, och medh *thet samme* Hans Stut böge sikh nidh till henne och giorde henne derföre tackseielse, fick hon honom vm halßenn medh sin wenstre arm och begyñthe gråtha ω . Emoth thenne hennes kärilige goffwe och benägenheet loffwede och tilsade Hans Stut henne thette igenn, att der Gudh *alzmechtig* täckes kalle honom her aff werlden för ähn henne, då skall hon vdi sin lyffztödth niuthe och beholle allt *thet*, som effther honom vdi löst och fast falle kan, menn effther begges deres dödh skulle hans så well som hennes erffwinger träde till arffwett och *thet sig* emellen skiffte och bythe, som testementz breffwett inneholler och förmäller, bediendes och begärendes kärligenn, att hans efftherkomende erffwinger icke wille hans ordh och thenne hans ändelige wylie omyndigh göre vthenn fast och oryggeligen holle. Att thette *förschriffne* sikh aldeles så vdi saningh haffwer, haffwe wy her vnderschriffne thette medh egne händer till yttermere wittnesbördh vndertecknett. Actum anno, mense et die ut supra.

Petrus P. Ghothus	Erich Biörnßon	Lars Henrichßon
pastor Stockholmensis	Oluff Grelßon	stadzschriffwer.

Christian Reise.

Än på *samme* dagh begärede Cristian Reise stensnider, att *thet* pantebreff, som Henrich Jönßon hade giffwitt honom på sitt hus och tomt, widh Westre longgathen belägitt, motte vdi stadzens tencke book bliffwe inschriffwitt. Och effther *thet fans* oraderett och till signet ofördärfwett, bleff honom *thet* efftherlatidt, hwilkett lyder som her effther fölier:

För alle de erlige gode män, vdi hwadh kall de helst ware kunne, som thette mitt breff hender förekomme att läse eller höre, bekennes iag Henrich Jönßon, köpswenn i Stockholm, medh thette breff både för mig och mine närskülle fränder, slecht och erffwinger, att iag aff en frÿ och egin godh wylie haffwer vdi theße *efftherschriffne* erlige mäns och borgeres närware her i Stockholm, nemligh Henrich Simonßons och Berendt Jönßons och hustru Britha Peer Håkenßons efftherleffwerske, handlett medh erligh, konstrÿk och förståndigh man Christian Rÿese, ädellsteenskerer, vm en *summa* peninger i så motto, att iag haffwer anamett och bekomitt aff honom twhundrede femptye daler rede peninger konungh Johans

mynt hele rundstycker, recknett på hwar daler 32 öre c , och der emoth inrympt honom till vnderpant her i förschriffne Stockholm mitt egitt hus, som haffwer waritt mitt fädernes säthehus, hwilkett iag effter dem ärfft och lagligen fåth haffwer, liggendes widh Westre longgathenn på södre syden närmest Morten OlBons hws, så att samme hus medh en kryddegårdh, badzstuffwe och wedeboodh sampt all den lägenheet, som till samme hws lyder och lydt haffwer (som är belägitt strax niden för samme hws) niuthe och bruke skall, till theß och så lenge hann haffwer bekommitt sin fulle betalningh vdi hele rundstycker högbemälte konungh Johans mynt, then förste peningh medh dem sidzste. Jagh loffwer och her medh, att förschriffne Christian Ryese skall obehindrett bekomme husett i anthwardningh om nästkomendes Michelßmeßetydh, menn hwar thet icke skeer och han tager der öffwer någon skade, då skall iag honom altt thett tilfyllest betale och vpfylle. Sameledes will iag och her medh försäkre honom på min eedh och ähre tilgörendes, [33 v.] att iag icke skall vpbiude eller pantsättie samme hws någenn annen, så lenge förnämnde Christian är obetaldh för samme summa till en dalers wärde, icke heller är thet nu någon annen pantsatt, vthen han skall beholle och obehindrett besittie samme hws, till theß han haffwer bekomitt sin fulle betalningh, som förbemältt är. Och vpå hwadh tydh, som han will haffwe syne peninger igen eller och iag will betale honom, skal thet på både syder ske i retten tydh och wethe thet ett halfft årh tilförenne, på thet wÿ på både syder kunne oß ther till beredhe. Der som hann och i midler tydh som han boor vdi husett, lather bygge thet eller och tompterne sampt andre förnämnde hus, då skal han thet lathe wärdere och syne, och hwadh han der vpå bekoster, thet will iag medh thett andre honom till godhe nöÿe betale. Att thette så örÿggeligen skall hollitt bliffwe, beder iag förnämnde ehrlige männ sampt och hustru Britha om deres signeter iämpte widh mitt her nedenn vnder till bättre och större förwaringh. Schriffwitt i Stockholm thenn 18 junij anno c 1589.

Påwel Jonßon twegiffter.

Än vpå samme dagh stälthes Påwell Joenßon arbethes karll för rette, och klagede hans hustru Margitt Peerßdotter vdi Kÿre sochnn i Selckebÿ i Sawelagh, medh hwilkenn han ätte 3 barnn,

att han för ett år sedenn haffwer dragitt iffrå henne, och haffwer hon nu funnit honom her på malmen hoos en annen hustru, benämndh Kirstin Andersdotter, född i Lempelax sochnn, hwilkenn nu tilstüdes medh för retten stodh och hann fäst hade her på Norre malm vdi Matz Erichßons stuffwe. Och begärede samme Margit, att hon måtte få honom igen. Thette ärende bleff vpskuttitt, till theß randsakett bleff, hwadh prest dem hade tilhope giffwit, och befalthes profoßen att fören i fengelßet igen.

Augustinus Hanßon, borgere vdi Jöneköpingh, och Tileman Cornelius, borgere her i Stockholm, finge gode män, nemligen Henrich Simonßon, Berendt Jönßon, Gynthe Olßonn och Märten Anderßon, som dem emellen reckne skulle och förlýke denn longlige trätthe dem emellen waritt haffwer.

Emellen Joenn Larßon och Johan Jörenßon bleff så affsagdt, att effther den panth, som Joen haffwer aff Henrich Jönßon och hans handschrift vthwýser, icke är honom lagligen wädsatt och Johann haffwer tilförenne sträct på samme pant alz 40 daler, derföre må han löse Joen vth och giffwe honom de 28 daler och beholle den handschrift, som Joen aff Henrich haffwer på förnämpnde pant.

23 och 24 augustj

höltz rettgongh på Stockholms slott vdi närware den ädle welborne her Hogenskild Bielckes, stadhollere på Stockholms slott, sampt welbördige, achtige och welförståndige Jacob Bagge till Boo, Erich Matzson til Nora, Nils Hanßon till Helge, förordnade vdi slotzloffwen, medh borgmestere och rådmän.

Peer Rasmußon, Peer Jönson och Henrich Simonßon
på the ene syde
och Anders Larson på then andre.

Och kom för retten¹ Kong:e M:ttz tro tienere och secreterer welachtett Peer Raßmußonn sampt Peer Jönßon och Henrich Simonßon rådmän på then ene sydenn, framleggendes en berettelse vm theres saak schrifftligen författhet lýdendes således: Anno 1663 [34]
bleff ett skip widh namn Then mindre pelecenen, der Raßmus

¹ I ms. står: Rretten.

Skaningh, Peer Jönßon och någre flere wore redere till och en benämpndh Joen Larßonn war schriffwere vpå, tillastett medh master och annen trälast och medh konungh Erichz och stadzens paß heden afferdigött till Spanien. När nu the hade theres reese fuländett i Spanien och skulle löpe hýt tilbake igen och de komme in mott Säländh, bleffwe de wederdriffne, så att de måtte löpe ther in. Ther finge the strax spörie, att vppenbar feigde war emellen Sverige och Danmarck. Therföre förd[r]listede the sikh icke att begiffwe sikh åth Sundett. Togh så then Joenn Larßon sikh dristigheet till (effther han åtte sielff en ringe deel i skippett) vthen skipperens wilie och samptücke och borttsålde samme skip för 4000 croner en, som heet Bertolomeus de Doria och war hemme i en stadh i Italienn, som heter Jenua. Thenn samme Bertolomeus gaff strax vth i betalningh 1,300 croner och för thenn andre summa, som tilbake stodh, stälthe han två köpmän aff Andörpen i lÿffte. När nu then förste termin vthe war, foor samme Joen Larßonn till Andörpen och menthe, att han skulle bekomme de peninger, som tilbake stode, [men] wore samme lÿfftesmän affwickne och från hus och hem förlupne för myëckin gäldh skuldh. Togh så samme Joen Larßon the 1300 croner medh sikh och drogh till Italienn och fan sin köpman i en stadh, som heet Neapolis. Ther gick han medh honom i rätte 3 eller 4 åhr, så lenge de 1300 croner wore alle förtärde i rettgongen och annen bekostningh. På thet sidzste war aff retten så affsagdt, att samme Joen Larßon skulle draga till Sverige och hämpte bewÿs aff alle rederne, som deel och anpartt hade i samme skip. När samme Joen Larson war hemkomin, wore alle rederne tilhope och kallede samme Joen Larson och skipperen för sikh och taledede them hårdeligen til, hwi de hade tagitt sikh sådan dristigheet till att borttsälie samme skip vthen alle redernes wilie och wettskap. Skipperen, som her tillstädes är, hade her någre aff skipzfolckett, som alle wittnede medh skipperenn, att thet war honom hårdeligen emoth, att skippett skulle sälies vthen redernes wilie och samptücke. Therföre hade rederne achtett sättie Joenn Larßon. Och effther rederne kunne ingen wiß borgenn få för Joen, toge de så hans egin förplichtelße, så att han satte alle rederne til vnderpant allt thet han hade her i Stockholm både i löst och fast, altz inthett vndentagendes, och effther thet att samme handschriftt är förkommin och ingen aff rederne nu leffwe[r] vthenn allena Peer Jönßon, hwilkett han

medh sin eedh bekrefftige will, att förnämpnde Joen hade en sådanne handschrift vthgiffwit. Seden wore alle rederne öffwereens, att samme Joenn Larßon skulle på sin egin vmkostningh dragha till Italien och fordre rederne theres betalningh för samme skip. Ginge så rederne på nytt till och flödde honom konungh Erichz och stadzens paß till Neapolis. När nu samme Joenn Larßon rede war, gick han till vthenn alle redernes wile och samtücke medh två, som wore inmanthe hoos hans moder, och satte sin moder på nytt till vnderpant allt thet han hade i löst och fast \circ . När thette war öffwersedt, betedde de och fram en copie aff den förschriffningh, som (de sade att) förnämpnde Joenn Larßon hade vthgiffwit vnder sÿn förseglingh thenn tÿdh han war her hemma och anamede fulmachten till att vthføre saaken till ända vdi förnämpnde Neapolis, hwilken lÿdde ordh widh ordh, som her effther följer: 'Bekennes iag Joenn Larßon medh thenne min egin handschrift, att effther thet att iag haffwer vthenn alle mine rederes wile och samtücke bortt såldt theres skip, som heet Thenn mindre pelicanen, therføre haffwer iagh medh frÿ wile satt dem till vnderpant allt thet iagh äger her i Stockholm både vdi löst och faast, alzinthet vndentagendes. Och effther thet iag skal nu draga till Italien till en stadh, som heter Neapolis, ther saakenn henger i rettgångh emellen migh och en som heter Bertolomeus de Doria, then samme bedrogh migh samme skip iffrå för någre åhr sedenn i Selandt medh två bedragere, som skulle ware lÿfftesmän för thenn suma, som iag skulle haffwe för förschriffne skip, och hwar så hända kunne, att Gudh migh kallendes worde, förr än iag samme saak drÿffwer till ända och flÿr them thenn suma peninger igen, som them tilkommer för samme skip, thå skole the haffwe macht och wold öftwer allt thet migh medh rette tilkommer her i Stockholm, så lenge iag flÿr them thenn förschriffne summa i händer igen. Theß till mere wiße setter iag mitt egitt signet her nedenföre. Schriffwitt i Stockholm thenn 29 maj anno \circ 1568.'

[34 v.]

Her medh de wille bewÿse, att de hade rätt tiltaal och wore närmer att haffwe de penningar, som någre åhr i retzens twångh her i Stockholm stådt haffwe och wore Joenn Larßons moderne än samme Joenn Larßons ärfwinger, och att Anders Larßonn ingen godh skääl haffwer hafft til att förwärfwe sikh samme peninger vtur retten igenom högtbemälte Kong:e M:ttz breff.

Emoth tette *förschriffne* på thenn andre syden war Anders Larßons swar och meningh, att *samme* copie icke giorde fyllest, så att de der medh kunne winna *samme* peninger, tÿ hwar och en kunne lathe och stelle och schriffwe sådanne copier, så många som hann wille. Och begärede förthenskuldh see Joen Larsons egin försiglede *förschriffningh*, och der de kunne komme der medh fram, wille han well lathe seÿe sig och elliest icke. Her vpå gaff Peer Jönßon till swar, att sielffwe huffuudhbreffwett war dem förkommitt, och vm han elliest icke måtte bliffwe betrodd, då wille han göre sin eedh så högh honom kunne förelegges, att han samt de andre hans medredere hade hafft *förschriffne* Joenn Larßons försiglede *förschriffningh* aldeles lÿke lÿdendes medh *förschriffne* copie på pergament schriffwin och medh hengende insigle ∞ . Anders Larson swarede, att han well trodde, *thet* han skulle wilie göre eedenn, om lagen kunde honom *thet* elliest medgiffwe, menn han sade sigh wele bewÿse, att de aldrih hade en sådanne *förschriffningh* aff Joenn bekomitt, och lade så fram ett *offtenämpnde* Joen Larßons försiglede och vnderschiffne breff, hwilkes inneholdh så lÿdde: 'För alle de gode män, som *thette* mitt öpne breff hender förekomma kan, så bekennes iag Joenn Larßon medh thenne min egin handschriff, att iag aff min käre moder, hustru Ingeborgh salige Laße Jönßons, ellies salige Söffringh Jutes efftherleffwerske, mitt fäderne, hwadh som helst migh tilkommer i rörende och örörende, lööst och faast, hus och grundh, inge vndentagendes, hwars the finnes på min salige faders Laße Jönßons wegne och elliest till fyllest vpburitt haffwe, såå att en peningh icke tilkreffiende är, hwaske för migh eller för them iagh skÿlligh är, hwaske i min lÿffztÿdh eller effther min dödh, i min käre moders lÿffztÿdh eller och aldrih her vthöffwer iag eller någenn, som iag skÿlligh är, henne inthe tilltale haffwe eller medh någon rett affwinne kunne eller skole till en peningh. Her till äre erlige gode män wittne, som är erlig och discret Hans Lehusenn, Joenn Bÿrelßon, Oluff Siggeßonn, och theß till yttermere wiße, att så i saningh är, så setter iag mitt handtecken samt medh mitt egitt signet her niden vnder thenne min bekennelße, som giffwin och schriffwin är i Stockholm then 19 septembris anno ∞ 1568 I $\frac{1}{15}$ L. Jonas Larßon.' Her medh Anders Larßonn wille stadfeste, att Joenn hade allerede på then tÿdh bekomitt sitt fader-nes arff vth til fyllest och *thet* vdi gode mäns wederware sin moder

[35]

qwitterett, som då och longh tijdh effther Joen leffde. Och sade Anders Larson ytterligere, att althenstundh rederne icke kunne bewyse medh breff och segell, att Joen hade sigh i *thet* minste förschriffwitt emoth dem, som de nu frambäre, icke heller kunne anthen i stadzens tenkeböcker finne eller medh leffwendes wittne betyge, att de hade lagsöcht honom vm *samme* saak, meden han her i rükett war, förthenskuldh war *thet* och lykt nogh, att de ingen skääl hade att tale honom her vm till, helst och medenn de goffwe honom fulmacht att drage vth till att infordre betalningenn för skippet *o*. Men redernes swar war her twärtt emoth, att Joen Larsson hade ingelunde bliffwitt betrodd, hwar han hade dem icke i så motto nogsambligen försäkrett vm *thet* han her åtthe, ändog *thet* war ringe emoth förschriffne summa han skulle vpkreffie, meden han och allrede hade dem aldeles owetterligen och emoth deres wilie bortt såldt både skippet och lastenn och ther vthaff en stoor summa förtärtt, ther emoth dem icke en peningh war komin till godhe. Då swarede Anders Larsson, att hwadh *thet* tilkommer, *thet* Joen Larsson skulle haffwe såldt skippet dem owetterligen, dett gjorde han icke allenest såsom en fulmechtiger, den och vdi skippet hade partt och deel, vthenn och medh skipperens (som *thet* i anthwardningh hade) råd, wilie och samptycke. Och sade wydere, att som han hade sigh vm saaken granneligen förspordt, då haffwer högzste nöden dem ther till förorsaakett, och så frampt skippet icke skulle slätt legges i wraak, tÿ förste gången, då skippet kom iffrå Spanien in i Selandh och salthet war såldt, kunne peningerne icke förslå till skipzvthredningen åther till Spanien igen, vthen bleffwe en summa peninger skyllige, den de måtte betale, när de komme annen gongen igen iffrå Spanien, *thet* skipperen, Erich Mörtt benämdh, som då war medh, well wiste att berette. Och effther han war förhondenn, bleff han framkallett och tilfrågedes, hwadh honom kunne drage till minnes vm *samme* skipzhandell. Då sade han, att när de komme förste reesen vthur Spanien och finge höre, att vppenbar feigde war emellen Sverige och Danmark, lade de till Säländh och moste sälie salthet vdi wanwärde, der aff de bleffwe trängde till at vptage en summa peninger till borgens, förr än som de finge vthrede skippet till Spanien igen, såsom och, då de andre gongen komme till Säländh igen, icke kunne haffwe så myckitt till winnest aff sin reese, att de kunne

löse sigh aff de gäldh, som de förre gången giort hade vthen bleffwe ändå myckitt skyllige, så att Joen Larson sade sigh nödges till att sälie skippet. Då frågedes skipperenn till, om han gaff sitt samptycke till att skippet såldes. Han swarede 'neÿ, vthen iag badh Joen, att han skulle först der vm wetha redernes wile, menn Joen sade, att hwar wÿ icke sälie thet, då bliffwer der medh så gånghendes, som thet är skedt medh thet Ålenborgzskippet, som du seer der ligger', och medh thet samme sålde Joenn skippet för 4000 croner på tre terminer att förwänte betalningh; den förste summa, nemligen 1333 croner bekom han då strax, den andre skulle han fhå framdeles och den sidzste skulle giffwes, när åhrett war förlöditt. Mere sade han sigh icke wethe aff saakenn, tÿ hwadh köpenskapen anthen till opbördh eller vthgiffit tilkom, hade han slett inthet medh bestelle, vthenn Joenn Larson achtete sådant och Erich allenest skippet och skipzfolckett. *Förschriffne* skipperen bleff och tillfrågett, om rederne hade anthen honom eller Joenn Larßon för rette vm samme skipzhandell, när de hemkomme. Der sade hann neÿ till, menn Joen Larßon hade de för sigh och taledede honom till. Dogh wiste han icke, huru saaken bleff emellen dem fördragin \circ . Och haffwe parterne på både syder fast hefftigt vdi *förschriffne* twå dager medh myckitt taal saken driffwitt, och när allt war omkringh, lände träthen iu mäst der vpå, att de wethe wille, hwilken partenn skulle ware närmest och rettest till att haffwe *förschriffne* peninger, som Anders Larßon hade bekomitt her vthur retten. Therfore togz saken om syder vdi betenckende.

Och effther ingen parten sade sigh haffwe någett meere bewÿs till att frambäre än som her förberördt är vthenn en hoop löse ordh, icke heller hade man någett thet wist war att rätte sigh effther skipperens taal, effther han war en gamell och minneslös man, och när han tillfrågedes om någre lägenheter, war hans mäste swar: 'Jag war inthet tilfrågett eller betrodd, vthen skipperen [*sic*] lagede och gjorde som honom sÿnthes' \circ , så randsakedes derfore medh flÿt *förschriffne* schriffer, som wore inlagde, och ändogh thet breff, som Anders Larßon framlade, war aff Joen Larson försiglett och vnderschriffwitt, så fans dogh vthaff sielffwe schriffen, att hon war medh ingen godh skäl vthgiffwin, effther hon war hans geldenärer till swick och meen vthgiffwin, vdi thet att han der vdi twänne städz strax effther hwar annen wille them förtage att kreffie

theres rätt, ändå han bekende sigh skylligh att ware, och gaffz förthenskuldh ingen¹ krafft eller wisordh. Menn ändogh att *thet*, som rederne inlade, war icke vthen en copie, war then dogh lykwell mädh bättre skääl och sielfwe saaken så lykformigh, att well tro- ligitt ware kunde, att the honom förvthen en sådanne försäkringh [36] icke haffwe åstadh sändt, effther *thet* att han tillförenne skall haffwe them illa röntd, hwarföre man och then i så godt wärde achtede såsom then försiglede förschiffningh, som Anders Larßon framlade och offthenämpnde Joen Larson sin moder giffwitt hade vdi sin egin saak syne gäldenärer till förfångh. Therföre och medenn att ingen wödere skäl och bewys fans på någon sydenn, synthes saaken icke vthenn fharlig eedhgångh well kunne slýtes, och vpå *thet* att sådan sielewåde motte bliffwe förekommin och icke heller någett wödere ondt i framtýdenn der aff wäxe motte, haffwer man achtett rettwýbest och bäst så att besluthet, att offthenämpnde penningar, ther vm the tråthe, skole fordres i retten igen och seden vthfåes någon opartýsk wiß man vpå sådanne renthe, såsom the tillförenne haffwe waritt vthfongne (till theß saaken vdi Neapolis är vth- förddh) then parten till gode, som då kann finnes bäst rätt ther till haffwe.

När nu thenne meningh war parterne emellen affsagdh, wille Anders Larson sigh icke ther medh lathe åtnöye vthenn lade fram en schriff, huru han hade latidt vm samme peninger bestelle, seýendes sigh ther widh bliffwe wele, hwilken schriff her och är insatt ordh från ordh:

Effther thett de gemene schipzrederne till *thet* skip, Lille pelicanen benämpndh, förmente sigh haffwe rätt och skääl 294 daler belangende Siffrid Jacobßon i Westerårs på sin hustrus wegne och vnge Hans Hille, i *thet* att salige Joenn Larßonn, Hans Hilles moderbroder, skall emoth alle redernes tilståndh haffwe i fremende landh för någre åhr sedenn såldt samme skip, ther de seýe sigh in*thet* före bekommitt haffwe, therföre samme skipzredere äre förorsakede bliffne qwarsettie samme peninger i rette, hwilke 294 daler Kong:e M:tt \sphericalangle , wår aller nådigiste herre och konungh, haffwer latidt anam- me aff retten genom H. Kong:e M:ttz \sphericalangle tro tienere Anders Larßonn och honom vpålagt aff kopperköpet till att betale then parten, som retten winnendes warder, och äre wý nu alle samens rederne

¹ Ordet 'ingen' är i ms. upprepat.

medh Hans Hille så bliffne förenthe och fördragne, att Hans Hille på sin och Siffrid Jacobsons wegne aff förschriffne summa beholle skall 194 daler och de andre 100 daler wÿ alle skipzrederne emellen oß bythe och innebeholle, till theß alle reederne kunne komme tillstädes och thenne saak medh retten kann bliffwe vthfördh, therfore haffwe wÿ samptligen, som tilstädes waritt haffwe, aff förbemälte Anders Larsson på thet wenligiste begärett, att han wille oß samme peninger tilhonde stelle effther högtbemälte Kong:e M:ttz nådige befallningh aff kopperköpet, hwilkett han medh Oluff Swerchersons tilstondh giortt haffwer. Och vpå thet att oftenämnde Anders Larsson må theß better ware förwißett i saaken för allt wÿdere effthertaal, haffwe wÿ skipzrederne samptligen stäldt erligh man Oluff Larsson, wår medborger, till lÿfftesman för förnämnde 100 daler i thenne saak vdi sådanne motto, om förschriffne Anders Larsson samme peninger på högmectigiste Kong:e M:ttz wegne fordrendes warder eller och vm Hans Hille eller Siffridh Jacobsson kunne retten winne, skall iagh Oluff Larsson ware förplichtett på min tro och sanningh 14 dager effther som ther bliffwer påfordrett till fulle nöÿe och godh betalningh vthen all igenseÿelße vdi sådanne slagz mynt att betale såsom min egin skuldh. Att så vdi saningh är och skall fast och obrotzligen hollitt bliffwe, haffwer iagh thenne min bekennelße medh egin hånd vnderschrieffwitt och medh mitt signet försiglett. Datum Vpsala then 6 dagh aprilis anno 1589. Oluff Larsson.

[36 v.]

Och när thenne schriff war vpläsin, förtrött thet någerlunda thenn edle welborne her Hogenskildh, så och the ährlige gode män flere, som i retten sothe, att Anders Larson hade nu vdi två dager bemödt them medh thenne saak, thenn han dogh tillförenne effther sitt egitt sinne hade lagett, ther han och icke tänckte iffrå wÿke, och fördoltt allt sådant, in till theß man them emellen hade dömfäldt. Och bleff än affsagt, att thet skulle bliffwe ther widh såsom vthaff retten war affsagdt.

Menn Peer Rasmuson neekede fulkomligen att såsom han på thenn tydh icke war tillstädes i Vpsa[la], när samme schriff giordes, så haffwer hann och aldrigh samptÿcht ther till och är förthenskuldh falskligen ther insatt, att thet är medh alle redernes wilie och samptÿcke skedt; såsom Henrich Simonson ther vm icke heller haffwer waritt wetterligitt, och medenn han aldrigh hade giortt eller bekendt

honom för sin målzägende, kunne han ingelunde gille eller samp-
tücke *thet* han vdi hans saaker bestelthe. Och sÿnthes honom föge
rettwÿst ware handlett, i *thet* han flÿdde sigh the peninger vthur
retten till att bruke ther medh Kong:e M:ttz bäste och gick seden
till och delthe them vth effther sitt sinne, tÿ han hade bortt att
settie them ther han togh them, när han them icke meere på H.
Kong:e M:ttz wegne behöffde, och icke giortt sigh till herre ther
vthöffwer. Och tÿchte honom, att then fordeel, som han skall haffwe
kunnit giortt H. Kong:e M:tt ther medh skal ware ringe eller ingen,
effther *thet* att de wore så föge tÿdh vdi hans händer, och bestodh
förthenskuldh *samme* skriff vdi ingen deel. Och när allt öffwer-
sedtt war, då war ingen, som thette bedriffwitt och bewilligitt hade
vthen Peer Jönßon, som en deel vthaff peningerne hade bekom-
mitt, them androm owetterligen. Therföre man och ingelunde *samme*
schriff och handell gille kunne vthen bleffwe widh then dom, som
aff retten war affsagdh, nemligen att Anders Larßon skall lathe
komme peningerne, som han vthtagitt haffwer, åther in vdi retten
igen innen nästkomendes Micaelis sampt medh *thet* interese, som
vdi midler tÿdh aff *samme* peninger haffwer bortt giffwes, hwilke
sedenn aff retten skole vthsetties på renthe gode och wiße män i
händer, som medh saaken in*thet* haffwe att bestelle, den parten til
gode, som dem framdeles (när saaken i Neapolis slittin är) medh
rette winne kann. Och deßförinnen skall ingen parten anthen hem-
ligen eller vppenbarligen handle, fordre eller genom någett sätt och
medell flÿ sigh *samme* peninger löse anthen til att bruke dem sigh
till nytte och fördeel eller elliest sigh til gode beholle; till hwilkett
de på både syder godwilligen samptÿcht och beiakett haffwe, att
således vthenn all argelist skulle hollitt bliffwe ∞.

27 augustj.

[37]

Berendt Jönßon vpböd på Frantz Beiers wegne denn pant, som
han hade aff Hans bakere på Norremalm — 3°.

Peer Joenson gjorde sin borgere eedh, och satte Gÿnthe Olßonn
rådman borgann för honom ∞.

Tiuffwerÿ.

Samme dagh stälthes för rette en benämpndh Peer Andersonn,
som sade sig ware född i Östergöttlandh i Tingzstadh sochn

emellen wÿka och skall haffwe waritt vdi högborne furstes hertigh Carls tienst för en landzknecht vnder Laße Olßons fenike, och hade stulitt her på Södremalm 105 alne lerefft, hwilkett hann bekende, och effther målzägenden icke war tillstädes, sattes saaken vp til näste rådzstuffwedagh.

28 augustj.

Nils Hanßon sampt borgmestere och rådmännen.

Heden Joenßon, Fagre Margreta.

Kom för rettenn Hedenn Joenßon, knechtehöffwidzman i Weßmannelandh, giffwendes tilkenne, huruledes som han för någre år seden hade effther her Erich Sparres befallningh antastett en benämpndh Fagre Margreta och hennes man för thet öffwerwäldh och skalckett, som de bedriffwe der i förnämpnde Weßmannelandh, för hwilkett hon offthe haffwer hoothett och vndsagt honom, att hon skulle göre så myckitt åth honom, att [han] skulle trå och aldrih truffwes, såsom 4 schriff[t]lige bewÿs, de han i rettenn framlade på sådanne hennes ordh, thet och nogsampt vthwÿste. Och effther honom sådant är händt och att han sedenn aldrih haffwer sedt sin helßedagh vthenn myckin pÿne och plåge i sin krop lyditt hade, trodde han, att hon hade thet fulbordett, som hon honom tilförenne loffwett hade, och sade, att hon medh sin troldom sådant honom giort hade. Menn hon nekede aldeles till så well för orden som gerningen, och effther hon hade Kong:e M:ttz ω vår aller nådigiste herres förswarelße breff til rette, så att den edle och welbördige herre, her Erich Sparre, skulle förhöre saaken, derföre mäden thet och best wille så tiene, att saaken bleffwe der förhördh och randsakett, som wittnen bodde och¹ ärendett sig tildragitt hade, sköttz thett och till her Erich effther Kong:e M:ttz breffz inneholdh ω .

[37 v.]

30 augustj.

Erich Matzßon, Nils Hanßon samt borgmestere och rådmän.

Tiuffwerÿ.

Hustru Litzabet Dawid Gerdzsons klagede öffwer Peer Anderßon, som nu nästförlidne odensdagh war för rette, att han

¹ Ordet 'och' är i ms. upprepat.

hade stulitt vtur hennes gårdh på Södremalm 105 alner læreff, som hon hade till att bleke åth Gerdh Willamßon och Gilius Coet, och galtt alnen til 12 öre. Her till kunde han inthet neeke vthenn bekende, att han hade thet tagitt, och sade, att han wille betale thet, som han hade der aff förskingrett. Honom tilfrågedes och, hwar han hade bekomitt den hestenn, som han hade såldt Biörn Olßonn i Wesbÿ vdi Brennekÿrke sochnn. Han swarede, att han hade för 7 åhr sedenn bytt sigh honom till aff Bottwidh i Holstadh i Tingzstadh sochnn, der han född war. Samme Peer bleff dömdh till galgenn, om han icke kunde andre nåder fhå.

Arff.

Berend Jönßon rådman sade godh för thet arff, som Jöns Grelßon bekom effther sin sÿsterz [och] Henrich skomakeres barnn ∞.

1^a septembris.

Jacob Iwarson vpböd gamble Jöns skinneres tomtt liggendes vdi Jöns tÿnnebinderes grendh emoth Slotzbackenn östen till näst niden för Erich Larsons hus — 1°.

3 septembris.

Nils Perßon om 40 daler effther Adam Klotz.

Same dagh bleff Nils Peerßon vdi Jören Benickz kellere befalett, att han skulle lathe nu nästkomendes lögerdagh komme de 40 daler i rettenn, som hoos honom wore qwarrsatte effther Adam Klotz ∞.

Hans Klawer om 50 daler.

Sameledes tilsades och Hans Klawer, att de 50 daler, som han hade inne medh sigh effther förschriffne Adam, skulle komme och in i rettenn, men han neekede till så monge peninger. Då wartt honom swarett, att han skulle bäre fram thet, som han kenner sigh ware skÿlligh och thet andre fÿlle medh eedh att ware gullitt, om han icke haffwer leffwendes wittne.

6 septembris.

Samme dagh bleff Madelin Persdotter tillsagt, att hon må [38] niuthe och beholle thet tåstemente, nämligen en kåpe aff halfft engelst, som Siffridh skinnere på Norre malm hade henne för sin

sytningh giffwitt vdi Laße kannegÿtheres och Bengt Anderßons åhöre. sampt den 2 lodh sölffskedd, som hon och hade giffwitt hennes dotter. Och skall Erich Biörnßon kemenären förskaffe tillstädes *thet* som Erich Henrichßon, hwilken kallede sigh ware Siffridz syster sonn, hade anamett.

Än *samme* dagh anamede Laurentz Filtzer till sigh in för rettenn framlidne Adam Klutzes rekenskapz böker, skall och tage till sigh allt annett hans efftherlathne tingest och her effther sware till alle hans gäldh.

Tiuffwerÿ.

Sicila, Anders skredderes dotter i Wekall vdi Mustesar sochnn, bleff klagett i retten, att hon hade stulitt iffrå sin mattemoder, *hustrv* Karin Sellenrichz, en rödh engelsk kiortill, en damaskfodrett kraga och en swart kaßiacka fodrett medh fårskin och 14 öre peninger, hwilkett i retten lågh, och effther hon her till inthet neke kunde, dömdes hon til kåken eller löse sigh för 40 ş.

15 septembris.

Jacob Iwarßonn vpböd Jöns skinneres tomt — 2°.

Mårten Olßon vpböd 2 stenhus i Skärdzgrenden, hörde M. Johan till — 1°.

Tiuffwerÿ.

Samme dagh stelthes en benämpndh Nils Erickson för rette, född vdi Odensala sochnn, hwilken hade stulitt, som her effther fölier:

iffrå en malmborgere

sölffskeder — 4

och ett förbladh på ett sölffbelthe

iffrå en borgerske her i stadenn

peninger — 10 daler

sölffskeder — 2

och en sölffringh

iffrå en *hustrv* på Norremalm

en grÿthe och ett laakann

ähn iffrå en hustru

peninger — 1 daler

klåde — 5 alner

skiorte — 1

lerefftt — 7 alne

laakan — 1

ermekläde — 2

flesk ett halff[t] och

2 par skoor

sampt annett meere.

Sententia.

Och effther samme tiuff haffwer tillförenne waritt her twenne reeser för rette och för sitt groffwe tiuffwerÿ slagin widh kåken och mist örenn och är nu hÿt komin och på nytt stulitt, derföre bleff han effter lagen för samme sin mißgerningh dömdh till galgenn o.

Jören Sölffbeck kom för sittende retten och gaff tilkenne, att [han] hade länt hustru Litzabet Laurentz Etnärs efftherleffwerske 2 kiortler och kapper, en tröÿe och en damask kraga, hwilkett hon begärede aff honom, der hon skulle gå til sacramentet. Sådant haffwer hon latidt lage sig till motte, och [han] kan thet inthett igen bekomme. Der till swared hustru Litzabet, att Jörenn hade sådant giffwitt henne sampt en ringh på ächteskap och satte ringen sielff på henne i then helge trefaldighetz nampn och sade, att han skulle sittie der, till theß presten kommer och gör mere till saakenn. Thette skötz vp, till theß kyrkeherdenn kommer tilstädes. [38 v.]

Hans Santman presenterede för retten en fulmacht, som Rottger Campferbecken och Jaspar skredder hade giffwit hans broder Andres Santman till att inmane de gäldh, som Lambrecht Prouestingh och Hans Birgeßon sampt flere wore dem skÿllige.

Hustrw Eltza, Hans bastuffwekars efftherleffwerske, anammede vthur retten 29 daler, som Hans Klawer hade insatt och hann skÿlligh war framlidne Adam Klotz.

Henrick Beniken bleff tiltalett aff Herbert Medeman om 21 *tynna* smör, som Henrich hade på Herbertz wegne effther Kong:e M:ttz breff vdi Elffzborg vpburitt. Samme ärende bleff till näste rådzstuffwe dagh vpskuttitt.

17 septembris.

Swen Person, her Erich Sparres tienere, taled eeffther de gåffwer, som hans sÿskene barnn Laße Joenßon hade giffwitt sin trolloffwede piga Margreta Jönsdotter, som war 2 skeder, en ringh och 5 alna packelakenn. Så eeffther thet att förschrieffne Swen hade ingen fulmacht eller någett bewÿs til att kreffie på samme arff,

icke heller att han war Laße Joenßons närmste arffwinge, och bekende dogh, att samme Laße hade i Smålandh en stiuffbroder, derföre och medenn att åhr och dagh icke är ähnnu förlöditt, skall han förskaffe sigh bewys, att han är Laßes närmste erffwinge. Och hwadh skederne och ringen tilkomme, som pigan vdi troloffningen giffne äre, dett kunne ingen medh ett godt samwett henne iffrå seye, effter lagenn vthtrycker, att der brudgumen döör, för än han komer i seng medh brud sina, då beholler hon föring, som han henne gaaf eller förde. De 5 alne kläde, som han och taler vpå och för-
 [39] *nämpnde* Laße Joenßon vdi sitt ytterste henne giffwitt hade, dett kan och medh lagen bliffwe bestådt, helst meden thett war hans afflinge godz, der medh han motte göre, hwadh honom syntes. Thett Swen och berörer, att der äre många gäldh effther hans slächtman, sades honom, att der han finner, att arffwett icke will recke till emoth gäldenn, wore rådeligitt, att han medh samme arff sigh inthet befattede vthenn lothe thet stå geldenärerne till bythes.

Henrik Benekin
 Herbert Medeman.

Samme dagh komme åther Henrich Beniken och Herbert Medeman såsom någre reeser tillförenne för sittende retten om den oenigheet belangendes 21 *tynna* smör, som *förschriffne* Herbertt sade, att Henrich hade på hans wegne effter Kong:e M:ttz *o* vår aller nådigiste herres breff vdi Lödesö vpburitt, till hwilkett Henrich nekede och sade, att han thett anammede på sin betalningh och att hann ändå icke bekom i samme reese sitt vth till fyllest effther H. K. M:ttz *förschriff*. Thette ärende bleff vptagitt, randsakett och öfwerwägitt, och bleff till thet förste Kong:e M:ttz breff granneligen öfwersedt, der vdi war (brede widh denn summa, som Henrich Beniken haffwe skulle) förmältt, att Jören Erichson skulle effther H. Kong:e M:ttz förre breff, som om Herbert rörde, hielpe till, att Henrich Beniken, som war Herbertz fulmechtige, motte på hans wegne bekomme de 21 *tynna* smör för thet godz, som de samptligen leffrerett hade. Och effther thet fans icke allenest vdi wareschriffwerens i Lödesö Laße Christoffersons vthgiffne zedell, som smörett leffrerett hade, att Henrich Beniken hade *förschriffne* 21 *tynna* smör anammett på Herbertz wegne och thet inne medh sitt qwitteret, vthenn och camererernes Matz Törnes och Knut Peer-

sons zedell (den man wißordh gaff, effther han war aff dem både vnderschriffwin), lÿdde och vttrÿckeligen medh sielffwe rekenskapen, som förnäm^pnde Laße Christoffersonn in vdi H. Kong:e M:ttz reckninge cammer giortt och iffrå sikh leffrerett hade, att offthenäm^pnde 21 tynna smör wore leffrerede effther H. Kong:e M:ttz bref på thet, som Herbertt Medeman hade till att kreffie, derföre meden sådann godh klar skääl funnes och parterne iu ändeligen wille haffwe en dom sikh emellen affsagdh, kunne man icke annett seÿe, än att de 21 tynna smör, som de träthe vm, der aff bör Herbertt Medeman haffwe sin deel ∞.

20 septembris.

Nils Hanßon sampt b[orgmestere] och r[åd].

Hans Viffzson, Hans Stut.

Kom Hans Stut fram för sitttende retten och leffrerede Hans Viffzson rådman husbrefwett till thet hus, som de lenge hade waritt i träthe vm och salige Lille Jöns och Hans Stut någre år widh Wattenbrincken hade besittitt. Och rechte de hwar annen hondenn, att de wille bliffwe widh thenn dom och förlÿkningh, som dem emellen anno ∞ 86 then 5 decembris affsagdh och giordh bleff, och thet allt göre fÿllest.

Jören Erickson i Böle.

[39 v.]

Samme dagh bleff sagt, att den deel aff arffwett, som kommer Jörenn Erichßon i Böle vdi Karisloÿe sochnn till effter skipper Peer Andersonn Sothenn, thet skall stå her i qwarstadh, till theß hann sielff kommer tilstädes.

Tiuffwerÿ.

Än samme dagh bleff en, benäm^pndh Nils Nilsonn, född i Slada vdi Hollenäs sochnn, för retten stältt, och effther hann hade tilförenne stått widh kåkenn för sin stöldh skuldh, war han mistencht, att han hade stulitt den kappa, som Peer Raßmusons dreng Swen klagede effther och han mist hade, när Kong:e M:tt drogh her iffrå Stockholm, der vthaff han sikh hade latidt skäre ett par byxer. Menn tiuffwenn sade, att han hade latidt skäre dem aff en kiortill, som han fick på dubbell aff en staldreng. Bleff befalett kemeⁿärerne, att de skulle lathe förhörenn.

25 septembris.

Erich Matzßon sampt b[orgmestere] och r[åd].

Samme dagh war menigheeten vpkallett och förmantes, att de skulle försörje sine hws medh godtt folck, som wacht och wårdh öffwer thenne kong:e huffuudhstadh holle kunne, sÿnnerligen att icke någen skade vdi deres fråware tÿme måtte.

Bleff ähnnu såsom offthe tilförenne alffwarligen tilsagt, att aff de hws, der siukdommen kunne ware inkomin, skulle vthsetties eller henges teckenn, widh straff. Handledes och, att borgerskapett skulle hielpe till att brÿgge och bake til Kong:e M:ttz ankomst, och sÿnnerligen att de motte hielpe någre tÿnneträ till ölett.

4 octobris.

Hans Santman.

[40] Kom erligh och förstondigh Hans Santman, borgere vdi Lybeck, in för sittende retten på Stockholms rådhus, presenterede twenne vidimerede handschrieffter, som salige framlidne Lambrecht Prouestingh på thet åhr 83 hade vthgiffwitt, den ene lyden- des på 228 marck lybske, som hann war skÿlligh Jaspar skredder, den andre på 266 marck 14 skillinger, som han plichtigh war Rottger Kampferbeckenn; begärendes bliffwe tilfridzsteldt på deres wegne aff thet, som her effther förschrieffne Prouestingh finnes kunne. Så effther thet att förnämpnde Santman haffwer vdi lagligh tÿdh talett på samme skuldh och nu åhr och dagh förliuditt är, sedenn som offthenämpnde Lambrecht är dödh bliffwinn och icke någre andre förnämpnde Prouestingz gäldenärer innen thenne dagh kompe äre, derföre haffwer man icke wist eller kunnit förschrieffne Santmans begärenn neeke vthenn latidt förnämpnde Lambrecht Prouestingz kiste öpne, der vdi fans ett register på de gäldh, som hann hade her i rÿkett, så och i Råffle till att inmane, hwilkett register bleff aff retten öffweranthwardett Hans Santman, att han må der effther inmane den summa, som offthenämpnde Prouesting war Jaspar skredder och Rottgerdh Kampferbecken skÿldigh bliffwin, som vdi samme förnämpnde två handschrieffter vdwiste. Och sedenn skall offthenämpnde Hans Santman öffweranthwarde förschrieffne skuldregister her in i retten igenn o.

Hustrv Abbeluna Hans Heeses.

Samme dagh kom för retten hustru Abbeluna, Hans Heeses effterleffwerske iffrå Lÿbeck, och klagede öffwer Måns Knutzsonn, förnämnde sinn mans stiuffader, att han hade hafft hennes salige man husett iffrå, som han besitter och boor vdi, i sexton åhr, hwilket hus skatthet är för 150 daler. Och effther hon haffwer nu dragitt en longh wägh och her förtöffwett någre wicker och han will medh henne till ingen förlykningh, begärede hon derföre, att borgmestere och rådth wille hielpe henne till rette. Samme Måns bleff stämpdh att sware henne nu nästkomendes lögerdagh, om han deß förinnen icke förlyker henne.

Jöns Perßon, fougte vdi Wermdön, klagede öffwer en stadzens tienere, Jörenn benämndh, att han hade brukett på honom sin onyttige mundh och skeldt honom för en tiuff, menn kemenären Vrban Michelßon wittnade, att Jöns hade kallett Jörenn en tiuff, för än Jören kallede Jöns. Och effter bewisligitt war, att förschrieffne stadztienere hade fast obeskedeligen steltt sigh och många onyttige ordh latidt framfluge, spordes honom till, om han någett oährligitt wiste medh Jöns Perßonn. Då sade han, att han icke allenest inthet wiste medh honom thet oährligitt war vthen hade och icke heller någett annat hört om honom än thet som ährligitt war. Bleff för sin onde mund skuld, som hann brukett hade, insatt till straff i fengelsbet och skulle för sådanne sin obeskedelicheet miste sin tienist o.

6 octobris.

Vpbödh Jacob Iwarsonn en tomt i Gamble Jöns timbermans grendh, som hörer Bråwich Olßon och hans medarffwinger till — 3°.

Märten Olßonn vpböd M. Johans Ericj twenne stenhus vdi Skärsgrendenn — 3°.

Jacob glasmester och hans
hustru Anna Olzdotter.

[40 v.]

Samme dagh kom för sittende retten Kong:e M:ttz o wår allernådigste herres tienere, erligh och försichtigh Jacob glasmester och hans käre hustru dÿgdesam Anna Olzdotter, giffwendes tilkenne, att effther thet war en dödelygh tydh förhonden och inthet wißere är änn dödenn och inthet owißere än dödzens stund, derföre

medenn de icke hade lÿfzarffwinger tilhope, så goffwe de hwartt annett welbetenchte och aff rett ächteskapz kerleck hwar tridie peningh aff alle sÿne ägedeler vdj löst och fast och till en kärlich förbättringh tuhundrede daler aff sitt afflinge godz, såsom stadzens breff, hwilkett dem her vpå giffwitt bleff, wÿdere vthwÿser, och vplades her på fridzskillingen.

Daniel Person i Arboga bespråkede Jöns Jörenßons hws för 120 daler, som han hade på hans wegne betalt vdi Lÿbeck ∞.

Samme dagh öffweranthwardedes de fattiges förmÿndere vdj Danewÿkz hospital Kong:e M:ttz vnderschriffne breff vdi kyrkeherdens M. Peer Paulj närware, lÿdendes som her effter fölier:

Wÿ Johann thenn tridie medh Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes konungh ∞, storfurste till Findlandh, Carelen, Wotzskipetin och Ingermannelandh vdi Rÿdzlandh och öffwer de ester vdi Lÿfflandh hertigh ∞ göre wetterligitt, att ändogh wÿ vdi wårt kong:e testemente, som medh thet förste skall giordt bliffwe, iblandh annett wele de fattige vdi alle hospitaler öffwer allt Swerigis rÿke nogsampt försäkre vm deres nödtorfftige vnderholdh och hwadh mere dem är giffwitt eller förlänt til föde och vppehelle, dogh på thet att de fattige theß förinnen icke måtte lÿde nödh eller någett dem iffrå tagitt, som dem alrede giffwitt är och medh rette tilkommer, så haffwe wÿ nu welett stadfeste, som wÿ och nu medh thette wårt öpne breff stadfeste dem att niuthe och beholle allt thet vnderholdh, som dem är förlänt och de nu haffwe, dett ware sigh så wel vdi faste godz, gårder, åkrer, enger, tompter, qwarner och annett sådant meere, såsom i spannemåls vnderholdh och peninge renthe, så att inthet aff förschriffne vpbördh i någon motto skall bliffwe minskett för dem vthenn heller ökett och förmeeret, effter som tillfellen medgiffwe kunne, förbiudendes förthenskuldh her medh widh Gudz wrede och hämpndh såsom och widh wår onåde och straff alle, ehoo the helst äre, som Gudh medh eedh och oß medh trooheet och lÿdne förplichtede äre, her emoth någett att göre och the fattige [41] iffrå tage, thet ware sigh anthen vdi wiß eller owiß renthe och vpbördh. Wÿ wele och her medh allffwarligen haffwe buditt och befalett wåre trogne män, vndersåther och tienere, andelige och werldzlige, ädle och oädle, hwadh heller de haffwe befallningh i

städer eller på landzbyggh, att de der vpå flýtigh acht och inseende haffwe, att her emoth icke måtte någett giortt bliffwe och de fattiges renthe och vpbördh i någon måtto bliffwe förminskett, så frampt de wele bliffwe achtede för christne och ährlige män och undwýke Gudz hämpndh och wrede, så och vår onåde och straff. Der som och någre de fattiges skaffere, skriffwere eller andre finnes dem otrogne, de samme skole och som störste tiuffwer vthenn alle nåder straffede bliffwe. Der hwar och en haffwer sigh effther rette. Giffwitt och schriffwitt på vårt kongelige slott Reffwell thenn 13 augustj anno 1689 vdi vår regementz tydh på thet förste och tiugunde.

11 octobris.

Karin Larsdotters erffwinger.

Kom för sitttende retten Matz Knutzsonn och Michell Knutzson, fulmýndige aff sin faderfader Oluff Michelßonn i Siundwýk vdi Siundo sochnn och bekende, att Nils Erichsonn, rådman her i stadenn, hade leffrerett dem tilfýllest thet arff, som förnämnde Oluff Michelßonn effther sin sonedotter Karin Larsdotter, hwilken her i stadenn dödth bleff, ärfwe borde både i löst och fast, och hwadh löbörerne tilkomme, haffwe de der aff bekomitt på fäderne sydenes wegne en halffpartt, der aff stadenn tilföll vdi den tionde peningh — 8 daler, menn husett vpå Skomakare gathenn, hwilkett skattett är för ettusendh marck, står ähnnu erffwingerne emellen obýtt. Och haffwer öffwer thette arffskifte waritt Jacob Iwarsonn, Henrich Simonßon, Berendt Jönßon, Márten Olßonn 16.

20 octobris.

Märthenn Olßonn vpböd tw M. Johan Ericj stenus i Skersgrenden — 3°.

Berendt Jönßon vpböd salige Matz Månßons tomt medh 2 kellere widh Kinhestegathenn — 1°.

Göstaff Biörnsons skutha.

Jacob Henrichsonn, Halffwardh Birgeßon, Simon Michelßon, Aßmus Nilßon trumeter sade godh för Gabriell, som medh sin skuthe giorde skade på Göstaff Biörnßons skuthe på Råffwelske botnenn 16.

Hans Larsson.

Samme dagh kom för sittende retten vår medborgerske, hustru Britha, salige Jacob spylers efftherlathne enkia, hembledde och vploth Kong:e M:ttz \s tro tienere och camerschriffwere Hans Larsson en fierde partt vdi ett stenhus, belägit offwen för Westre longgathen emellen Gisle Nilsonns och Måns måleres hus, hwilken huspartt hon ärfvt hade effther sin förre man, salig hoos Gudj Michell [41 v.] Hwyt, den hon nu lagligen såldt haffwer förnämnde Hans Larsson för etthundrede daler nu gångbartt mynth, der 4 \pounds göre en daler. Samme summa bekende hon sigh till fulle nöye redeligen bekomitt, anamet och vpburitt haffwe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, hwarföre hon affhände sigh och syne erffwinger förschriffne huspartt och tillägnede honom offthenämnde Hans Larsson, hans hustru, barn och theres efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ och oclandrett för födde och ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger \s .

Wydere haffwer och förnämnde Hans Larsson på förschriffne åhr och dagh för vår sittende rett presenteret och latidt vpläse ett öpitt försiglet pappirsbreff, daterett anno \s 86 then 1 octobris her i Stockholm, lydendes, huru såsom Bertill Michelson Hwyt hade medh sin systers, förnämnde Hans Larsons swäre, hustru Karin Michelzdotters gode wille, ja och samptÿcke vdi gode mäns närware soldt och vplatidt offthenämnde Hans Larsson halffannen fierde partt i förnämnde hus, som han effther sin fader, förnämnde Michell Hwyt, ärfvt hade, och bekende sigh haffwe derföre halfft annett hundrede daler rede peninger effther sin egen begären til godh och fulle nöye anamett och vpburitt, then mindzste peningh medh then störste, begärendes att wÿ samme deres köp medh stadzens breff och segell stadfeste wille. Så effther thet samme hus är her vpå rådzstuffwenn lagligen vpbuditt och wÿ förnime ingen närmere finnes i byrdenn, som will samme hus till sigh löse än Hans Larson på sin hustrus, Anna Christoffersdotter, wagne, som är samme Bertill Michelsons systers, förnämnde hustru Karines dotter, haffwe wÿ icke kunnit samme kööp ogille vthen bekenne thet effther samme breffz inneholdh lagligen ware giortt och therföre obrotzligen och orÿggeligen hollitt bliffwe skall, affhändendes förthenskuldh förnämnde Bertill Michelson, hans hustru och barnn förschriffne huspartt och tilägne honom offthenämnde Hans

Larßon, hans hustru, theres barn och efftherkommende att niuthe och beholle till ewärdeligh ägendom och ther medh alldeles effther sin egin wylie och lägenheet att förhandle, qwitt och fritt för alle åtalere, så födde som ofödde, obehindrett och oclandrett. Her vpå Hans Larßon haffwer vplagt fridzskillingen effther lagenn \circ .

Hustrv Margreta Erichzdotter,
Siffrid Matzsons efftherleffwerske.

Samme dagh bleff testamentzbreffwett, som salige Siffridh Matzson och hans käre hustru Margreta Erichzdotter sigh emellen giortt hade anno \circ 88 thenn 14 januarij, der medh han hade giffwitt henne den tridie peningh och hon honom den tÿende, inför retten vpläsitt. Så hade de och der vthöffwer giffwitt hwartt annet til förbättringh en guldkedie om 32 croner, och effther förnämnde Siffridz syster Elsa Matzdotter vdi förstenne icke wille lathe sigh nöye medh den förlykningh, som Henrich Simonßon och Märthen Olßon rådmen hade giortt emellen förnämnde hustru Margreta Erichzdotter och förnämnde Siffridz twenne sÿsken, der hwart sÿsken skulle bekomme 20 daler någett öffwer, med hwilkett broderen loth sigh nöye, derföre tilskickedes än nu 2 gode män till de förre, som skulle lage hwadh rett wore. Menn förnämnde Elßsa gaff sigh på thet siste tilfridz medh thet, som giortt war \circ .

Hustru Agnis och hennes salige
mans Oluff Hemmingzsons erffwinger.

[42]

Än samme dagh kom för oß i sittiede retten vår framlidne medborgeres, s[alig] Oluff Hemingzsons erffwinger, på then ene syde Peer Erichson i Nylandzbÿn vdi Nora sochnn i Ångermanlandh, hwilken åtthe Oluff Hemingzßons halffsÿster Anna Hemingzdotter, och Amund Erichson, landzschriffwere i förnämnde Ångermanlandh, som war Oluffz halffbroders Erich Hemingzsons barns förmÿndere, och på thenn andre syde Oluff Hemingzsons sambroders Anders Hemingzsons ächte hustru, Malin Andersdotter, på sin barns wegne, giffwendes tilkenne, att de vdi gode mäns närware, som her aff rådstuffwen haffwe waritt förordnade, wore alldeles wenligen well förlichte medh offthenämnde Oluff Hemingzsons efftherlathne enkia, hustru Agnis . . .¹ dotter, om allt arff, som dem

¹ Lakun i ms.

både i löst och fast, så well innen som vthen staden, inthet vnden- tagendes, effther förnämnde Oluff Hemingzson tilfallitt war och ärfwe borde, vdi så motto att när samme arff så well i hus och grundh, tomter, boder och annett fast både vdi stadenn och på malmen, som skipzparter, köpenskapen, sölf, meßingh, kopper, thenn, kläder och annett husgerådth war skatthet, så fans och en stoor hoop geldh, som betales skulle, de sikh öffwer elleffwe hundrede daler beluppe och der emoth fast fhå och owiße att inkreffie. Och effther förnämnde Oluff Hemingzson och hans hustru, förnämnde hustru Agnis, hade vdi begges deres welmacht lagligen giffwitt hwartt annett den tridie peningh och samme hustru Agnis förthens- kuldh nu tilföll twädelerne så well i arffwett som i gäldenn, derföre och meden att hennes medarffwer war olägligitt både til att vp- kreffie de gäldh, som wore vtheständendes, så och sware till de, som betales skulle, bleff parterne så emellen besluthet, att hustru Agnis skulle giffwe Oluffz erffwinger ett för allt 600 daler. Der vthaff bekom förnämnde sunderkulle ångermännen vdi sin fierde partt 150 daler medh then 10:de peningh, som staden effther priuilegiernes inneholdh tilkom. Der vthöffwer skenchte hon dem en tynne saltt och 2 *tynner* kornn, som de henne skyllige wore. Men förschrieffne samkulle, Anders Hemingzsons barn, bleff tildeelt ett korßwirckz hus, belägit östen till her i stadenn vdi Store Jönßes grendh, skatthet för 300 daler, effter hon her wille bliffwe boendes [*sic*], och der till 150 daler i kläde och peninger. Hwilkett allt för- nämnde Oluff Hemmingzsons erffwinger her in för retten be- kende och tilstode sikh aff offthenämnde hustru Agnis bekomitt och vpburitt haffwe till godh och fulle nöye, thenn sidzste pe- ningh medh then förste. Och förthenskuldh giorde icke allenest förnämnde erffwinger både för sikh, syne hustrur, barn och alle deres efftherkomende, så födde som ofödde åtalere förnämnde, hustru Agnis och hennes erffwinger qwitt, frÿ, ledigh och löös för- allt yttermere tiltaal, klander och effthermaning om all thenn arff- wedel, slett inthet vndentagendes, som de hade rett till att tale vpå effther offthenämnde Oluff Hemingzson, vten hembledde och vplothe henne alle de hus, grundh, tompter, boder och allt annett, hwadh som hon igen åtthe i löst och fast både innen och vthen staden (förnämnde korßwirckzhus vndentagendes) att niuthe, bruke och beholle obehindrett och oclandrett till ewärdelige lagfongne äger. Och

her medh skall nu ware och bliffwe dem emellen en alldeles afftalett och förlÿcht saak till ewigh tÿdh. Der rechte de hwar annen honden vpå, och hustru Agnis vplade sin fridzskillingh. Och wore vth-öffwer thette arffördrag Michell Olßonn, Henrich Simonßon, Berendt Jönßon, Anders Jönßon, Gÿnthe Olßon, rådmän, sampt Lars Henrichßon, stadzens schriffwere, item Påwill Saß och Erich Biörnßonn.

22 octobris.

[42 v.]

Henrick Småpepper, Simon Dÿpkin.

Samme dagh haffwer Henrich Småpepper stämt Simon Döpkin för sittende retten och tiltalede honom om 50 daler, som han hade sagt godh och gået i lÿfte för en sin medborgere i Westerårs, Anders Peersonn benämpndh, och ändogh samme Simon Döpkin hade någre insager her vdi, så förlÿchte de sigh dog sielfwe in för retten, och loffvede Simon *med* hondh och mundh att wele giffwe Henrich Småpepper 25 daler rede peninger, och thet andre skall Henrich anamme aff thet godz i Westerårs vdi retta satt är.

25 octobris.

Mårten Erickßon och hustrv Margreta
Jacobsdotter.

Samme dagh kom för sittende retten framlidne Henrich Erichsons rÿdzsebårdmesterens broder Mårthen Erichsonn i Pellulasilche vdi Kiuenäbz sochnn widh Wÿborgh, giffwendes tilkenne, att han vdi godhe mäns, som är Hans Andersons, Matz Jacobsons och Mårten Anderßons rådmän, Erich Björnßons kemenerens, vnge Nils Hanßons och Peer spÿleres närware, war på sin och sin sÿsters wegne wenligen förlÿkt medh förnämpnde sin framlidne broders Henrich Erichsons efftherlathne enkia, Margreta Jacobzdotter, om allt arff, som dem tillfallitt war och ärfwe borde både i löst och fast effther förnämpnde sin broder vdi så motte, att effther oftenämpnde Henrich Erichsonn och hans hustru Margreta Jacobzdotter hade vdi begges deres wellmacht lagligen giffwitt hwar annen den tridie peningh, derföre hwadh lößörerne tilkom, så well i meßingh, kopper, then och kläder, som allt annett hußgeråd, ehwadh namn thet haffwe kunne, hade han och hans sÿster bekomitt tridie partenn, sameledes för fast, nemligen tridie-

delen i säthehusett aff standelwirke sampt en siette partt i ett gameltt ko[r]ßwirckzhus, hade de effther skattningen på sin deel (när förnämpnde hustru Margretes morgengoffwe sampt hedersgåffwen och wetterligh gäldh, som effther lagen aff oskifften deel wore afftagne) bekom[mit] 25 daler och 3 q i peninger och godz, medh hwilkett allt han her in för retten bekende sigh och sin syster well ware förnögdh och tillfridz steldt, så att han inthet mere hade till att kreffie, görendes förthenskuldh både för sigh och förnämpnde sin syster sampt alle syne efftherkommende erffwinger offthenämpnde hustru Margreta Jacobzdotter och hennes efftherkommende qwitt, frÿ, ledigh och löös för allt yttermere tilltal och effthermaningh såwell lößörerne som hus och grundh sampt allt annett, ehwadh namn thet helst haffwe kan, som de medh rette hade till att kreffie vpå effther offthenämpnde sin broder Henrich. Her vpå giorde de Laße Peerson, som förnämpnde hustru Margreta sigh till hustru nu tagitt hade, handstreckningh, och vplade Laße Perßon fridzskillingen effther lagenn.

Thesse effterschriffne skipper hade beset thet skip Christoffer och goffwe på thenne dagh beskedh, som her effther följer:

Oluff Simonßon Matz Tomeßon Nils Bagge
Erich Tusk Erich Olßonn och Laße Erichßon

[43] hwilke goffwe tilkenne, att de hade besedt och randsakett förnämpnde skip, effther som dem befalett war, och funne ther vpå inthet wanck vthenn på lårett vm baakbool vnder öffwerlopett är en vlffwingh och en wrångh ruttin. Och om han är elliest så i rönen som i synen, då tröste de well före der in opå de skÿtt, som der på tillförenne waritt haffwe, och der medh (om Gud förbiude så behöffdes) ähnnu sökie fienderne, althenstundh thet kunde töle 4 bomlagh (thet är 3 eller 4 trå vdi hwartt bomlagh), när thet syddes och bråddes. Menn öffwerlopitt måste bliffwe förbätthrett och taghe der någre plancker vth och settie nye in igen. Kobryggen felthe inthet annett än drÿffwes, och är samme skip så till anseendes, att man må well legge lastenn in och der medh löpe till siös.

Timbermännen, som haffwe arbethe
på bottnen vdi samme skip.

Jacob Erichsonn byggemesteren på thet skip, som kom iffrå Drakenäs sampt theße qwartermestere Matz Jönßon, Siffridh

Jön^{son} och Peer Ol^{son} berettede in för retten, att de hade huggitt beckett aff hwar plancke, på thett the skulle theß better besee, vm planckerne hade någett feel, och ehwar de funne feel, hugge the thet vth, och ginge så medh skarffyxerne och klappede på plancker, spöker och nagler, och de, som hade feel och wore fördärfwede, dem toge de vth och sloge nye inn igen, och wetttede, att bottnen är nu så förwarett, att man må wel legge de skytt der på, som tilförenne waritt haffwe, och der medh löpe till örlogz.

Stadzens timbermän, som haffwe
bygd^t skippet oppe vdj.

Bertill Ol^{son}, Eskil Ander^{son}, Matz Siffridzson, Simon Tome^{son}, Staffen Staffen^{son} och Matz Märten^{son} sade, att in-
hulthen wore så skarpe och hårde, att de näpligen kunde få spöken in, menn der som wattnett kom in offwen effther, wore någre wrånger fördärfwede. Sade och, att de well tröste stýge der oppå och wåge sitt lyff, om tydenn på åhrett icke wore förlýdenn. Och hwadh som på skippet felthes, menthe de, att 10 karler kunne thett vdi 14 dager göre färdigitt.

27 octobris.

Berendt Jön^{son} vp^böd Matz Mon^{sons} tomt — 2°.
Jtem hans brende hus vdi fru Gunille grenth — 1°.

Samme dagh war och menigheet på rådhusett vpkallet och nu såsom offthe tilförenne alffwarligenn förmanthe, att de skulle giffwe tilkenne, så snart pestilentien komme i theres hus och strax henge vth tecken, att man kunde tage sigh tilware, menn hwar theth icke bleffwe effther kommitt eller den ene döll medh thenn andre och icke giffwer tilkenne den, som her emoth lather finne sigh olýdigh, då skole de icke vndre, att Kong:en M:tt förorsaaakes på thet hårdeste der öffwer straffe lathe.

Bleff och bakerne alffwarligen tilsagde, att de skulle efftherkomme den ordning, som¹ dem föresteltt är, eller de skulle miste brödet och der öffwer böthe 40 f , så offte som the bliffwe beslagne, att de emoth ordningen brýthe.

¹ Ordet 'som' är i ms. upprepat.

[43 v.]

Johan Baptistas egitt folck,
som han hade på sin syde sendt till att
besee skippet Christoffer.

Mårtenn Möller, en styreman på ett skip iffrå Hamborgh \circ ,
Petter Rattke, skipper iffrå Strålesundh, och Matz Nilsonn, Hans
Skuthes köpman, bleffwe åthskilligen förhörde, och war dogh alles
theres meningh, att *thet* som war öffwer öffwerlöpett på *förschriffne*
skip, skulle affryffwes och öffwerlöpett vthtags och förbättrés och
insettie någre wrenger och bielcker sampt en nÿ betingh, elliest
kunde *thet* icke brukes siöwartt \circ .

Än komme theße efftherschriffne
fram, som Johan Baptiste på skippet brukett
hade till arbethes.

Tönies v. Hamborgh berettede, att om de hade inskuttitt i
skippet någre inhultt, då hade *thet* waritt godt, och der samme
skip hade i sommers kommitt vth, hade han well vågett sitt lyff
der vpå och tröste ähnnu begifwe sikh der vpå till siös.

Nils Jörenßon sade: Hade skippet waritt tilladitt, när Tile-
man wille leffrerett iffrå sikh, well hade han då dragitt der vpå medh
till siös. Sade, att han tröster ähnnu segle derpå.

Nils Jacobßon hade samme talett och sade, att der som de hade
stådt köp medh hwar annen, i[n]thet hade han waritt förfäret
att stÿge der vpå.

29 octobris.

Willam de Wÿk.

Samme dagh kom för sittende retten Bråwidh Olßonn och på
sin hustrus Elin Jönsdotters och hennes sÿster Madelin Jönsdot-
ters wegne hemblede och medh händh och mundh vplotth Kong:e
M:ttz \circ wår aller nådigiste herres tro tienere, ehrligh och wellach-
tigh Willam de Wÿkz fulmechtige, wår stoolbroder wellförstondigh
Berendt Jönßon rådman, en tomp, liggendes östen till her i stadenn
in moth Slotzbacken på södre sÿden vdi Jöns timermans grendh
emellen hustru Barbro, salige Peer Joenßons rÿdzetolckzens korß-
wirckz hus och Erich Larsons stenus, hollendes vdi lengden vth
medh grenden 11 alne $3\frac{1}{2}$ qwarter och i bredden $13\frac{1}{2}$ alin, hwilken
tompt förnämpnde sÿstrer ärfftt haffwe effther sÿne föräldrér och nu

lagligen soldt haffwe förbemälte Willam de Wÿk för femptÿe daler rede peninger, sådant mynt, som nu gäfft och gengzse är, der 4 ꝯ göre en daler. Den samme summa bekende förschriffne Bråwÿk sigh till godh och redelig betalning aff förnämpnde Willam de Wÿk anammett och vpburitt haffwe, then sidzste penning medh thenn förste, och förthenskuldh nu affhände sigh, sin hustru och förnämpnde hennes sÿster sampt theres barn och efftherkommende erffwinger och tilägnede henne offthenämpnde Willam de Wÿk, hans hustru och barnn och theres erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ, obehindrett och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewärdeligh lagfongenn egendom. Dogh haffwer förnämpnde Bråwick Olßonn sigh förbehollitt, att der som samme tomt och den åwerken, som der vpå kan bygd och vpsatt bliffwe, framdeles bliffwer faal, då skal hon i slechten igen hembiudes. Och war samme tomt aldeles lagfarin effther stadzlagen och fridzskillingh ågiffwinn ∞. [44]

Hans Stut, Petter Håke.

Samme dagh lade Hans Stut schriftligen in den beswäring, som hann hade till Petter Haake om de 3 000 *tyenner* maltt, som han sade sigh haffwe sendt medh honom till Elffzborgh och Petter skulle haffwe loffwett på hans wegne förÿttre. Her emoth lade Petter strax swar, lydendes, att han inthet hade tagitt Hanßes spannemål vdi anthwardningh vthen hade satt honom sin egin drengh i händer. Och effther ingen dere hade wittne, der de kunne skiuthe sigh vpå, bleff dem swarett, att de skulle förskaffe sigh wÿdere beskedh både iffrå Elffzborgh och aff dem, som på skippet warit hade.

Hans Fougth.

Än samme dagh framfordrede Hans Fougth i retten Påwell Saß, borgere i Stockholm, och Hans Santman, besittin borgere i Lÿbeck, sampt Henrich Lambrock och Petter Seger, köpswäner her i stadenn, begärendes, att deres wittnesbördh om en saak emellenn honom och Jochim Haas, borger i Lÿbeck, motte bliffwe förhördh. Och hade Påwell Saß der vpå giffwitt schriftlige sitt bewÿs således, att anno ∞ 80 thenn 2 dagh augustj är han aff Hans Fougth rådfrågett, huruledes han skulle förholle sigh medh Berendt v. Heÿdens (som då war afflÿdin) efftherlathne ågedeler och tingest, effther

han är godt folck i Tÿdzlandh skÿlligh. Der vpå Påwell swarett haffwer, att han måtte, såsom sedwanligitt och rätt är, borgmesteren der vm tillfråge. Och är så Påwell för Hans Fougzt begären skuldh gångin till borgmesterenn Matz Peersonn, den han fan på Store törgitt, och befalthe då Matz Peersonn, att Hans Fougzt, stadzschriffwerenn och kemmenärerne, att de [*sic*] skulle försigle thens dödes Berendz tingest och leffrere Hans Fougzt nyckelen i hender ω . Hans Santman bekende och så, att strax Berendt war dödh, är han och Jören Vthoff, nu waredes i Lÿbeck, gogne till Jochim Haas vdi Hans Fougzt hws och presenterett Hasen Berendt v. Heidens rekenskapzböcker, effther som samme Heiden på sin sotte sengh *thet* aff dem begärett hade, menn Jochim haffwer dem på samme tÿdh inthet welett dem [*sic*] anamme ω . Henrich Lambroch och Petter Seger haffwe samptligen certificerett och sagt, att Berendt v. Heiden hade i sitt ytterste vdi deres åhöre befalett, att om Gudh kallede honom, skulle man tillstelle och öffweranthwarde Jochim Haas de rekenskapzböcker deres handell berörendes, menn om Gudh wille hielpe honom vp och till helßen igenn, wille han göre reckningen klar medh Haasen och menthe, att han skulle få penningar aff honom. Och bekrefftede de medh sin eedh, att dem war well wetterligitt, att då Berendt war affsompnett, haffwer Jören Vthoff och Hans Santman presenteret och buditt Jochim rekenskapzböckerne, menn han haffwer då icke welett någett der till sware eller böckerne anamme.

Thette förschriffne bleff Hans Fougzt vnder stadzens försiglingh på tÿdzske tungemåll meddelett ω , der aff copie finnes.

[44 v.]

4 nouemberis.

Schippet Cristoffer.

Gÿnthe OlBonn och Märthenn OlBonn rådmän wittnade om skippet Christoffer, att *thet* vnder öffwerlöpett både i bottnen och elliest sÿntes ware godt och så bygd, att *thet* kann bestå sigh. Så war och kobryggen god nogh, när hon bleffwe driffwinn, menn öffwerlöpett medh skärstockerne duger slett inthet, och måste öffwerlöpett sampt hwadh som der öffwenföre är affrÿffwes. Emellen kobryggen och öffwerlöpett sÿnthes dagen fram på boghan i baakbool ω .

6 nouembris.

Wittne om skippet Christoffer.

Loth Johann Baptista Pelegrin fordre för nidre rettenn theße efftherschiffne Johan Henrickson schipper sampt Hans Mejer högbotzman och Henrich Jacobson, en båtzmän, hwilke widh sin eedh wettne och bekende vdi stadzschriffwerens Lars Henrichsons och kemenärerens Erich Biörnsons sampt Henrich Göblers närware, att thenn 13 septemb[ris] komme de hÿt till Stockholm medh sitt schip . . .¹, och 6 dager dereffther begÿnthe Tileman Cornelius först till att bråde och pÿnthe thet skip Cristoffer, der till förnämnde skipper medh sitt folck hulpitt haffwer, och iw mere the thet rördē, iu werre bleff thet, så att 3 dager öffwer en månedh lågh thet ändå på thenn ene sÿden i brådningen, och meden tÿden war förlÿdenn, på hwilkenn skippet borde ware sigellrede, befalthe då Johann Baptista dem att stige der iffrå ∞.

7 nouembris.

Tÿleman Cornelius

contra

Johan Baptista Pelegrinj.

Samme dagh bleff den saak emellen Tÿleman Cornelius och Johan Baptista Pelegrin, borgere vdi Stockholm, anrörendes thet kööp, som de medh hwar annen giortt hade om thet skip, Cristoffer benämndt, förhördh. Och bleff till thet förste contracten, den de vm samme skipzköp sikh emellen vpretett hade thenn 6 septembris nästförlÿden, vpläsin, hwilken allt der vpå gick vth, att Tÿleman skulle 14 dager eller aller sist en månedz dagh effther samme contractz datum leffrere Johann Baptista förschiffne skip tätt öffwen och vnder wathnet, aldeles såsom thet kunne löpe till siöß, medh de skipztÿgh, som i contracten vthtryckes ∞. Der emoth skulle Baptista giffwe honom för samme skip och redzskap 2200 daler, först 200 daler strax Tÿleman begÿnthe bÿgge på skippet och 100 daler 3 wicker der effther och seden den andre summa, som tilbake stodh, effther contractens inneholdh ∞. Sedenn randsakedes de wittnesbörder, som de gode män (hwilke parterne sielfwe förordnet och vthsändt hade till att besee skippet) någre dager her till-

¹ Lakun i ms.

[45] förenne på rådhuset giffwitt hade ∞ . Och när thette så war öffwerwägitt, fans så wel feel på Johan Baptistes som på Tylemann Cornelijsons syde, thenne vdi thet att kobryggenn på skippett war icke allenest ändå odriffwin och otääh funnin vthenn öffwerlöpett war så fördärffwett, att thet måste mäst allt sammens affröffwes och nye plancker samt någre bielcker inlegges. Thesligistt fattedes och ett nytt tugh till thet ene ancker, thet och skulle ware på före sagdh tydh hoos skippett tillstädes ∞ . Emoth thette hade Johann Baptista på sÿn syde försett sigh, att han förhölt Tyleman (och ähnnu haffwer inne medh sigh) the 100 daler, som honom hade bordt haffwe, när 3 wicker förlupne wore iffrå thet han togh vpå att bygge skippet, seden contracten dem emellen beslutin war. Och effther ingen parten hade i så motto hollitt contracten, och tillewentÿrs någen sÿnes, att Tyleman haffwer her vdi hafft större skuldh än som förnämnde Pelegrin, så haffwer man dogh förnummitt aff alle omständigheter, att samme Johan Pelegrin haffwer, allrede när skippett låg på brådebencken, besluthet hoos sigh att wele affslå köpet, i thet att då någre plancker wore effther offthenämnde Baptistes skipperes befalningh vtur bottnen på skippett vthugne och skipperen sågh att en aff talierne, som hölitt skippett på siden¹ i brådningen, gick sönder, lott han kalla sitt folek iffrå skippett och hade då vthen twiffwell gerna sedt, att werre hade gått än som thet skedde, och som Tyleman loth förstå, haffwer han måst holle wacht hoos skippett, att der vpå icke skulle skee skalckheet, in till theß att planckerne bleffwe insatte och tätt giortt. Så haffwer och Baptista strax annen dagenn, då tyden vdi contracten war vtthe och förr än Tyleman well fick göre honom budh om skippett, schrifftligen latidt giffwe tilkenne, att han hwarken kan eller will beholle skippett, protesterendes på all hinder och skade. Sameledes effther och mångom well wetterligitt är, att her haffwer waritt iffrå Amsterdam en, som böödh rede peninger på samme skip, så att Tyleman hade då therföre kunnit bekomme godh skääl, hwar Johan Baptista icke hade waritt, som då sade sigh thet wele beholle ∞ . Thette togz i nöge betenkende, och allthenstundh att Tyleman hade mjëckit sigh bekostett på samme skip och nu stodh i denn fhare, att han näpligen skulle thet fhå her effther förÿttre, ehuru well thet och kunde förbygdtd bliffwe, effther thet war nu för samme åthergongz-

¹ I ms. står 'suden'.

köop skuldh i wanwördningh och last kommitt och föghe annett än lågh för wraak, thesligist så bekom och Tyleman icke dett 100 daler vdi retten och föresagdhd tydh, att han der medh någerledes hade meere kunnitt fulfölie arbethet i samme skip och fulgiordt contracten, än som thet elliest skedde, bleff förthenskuldh aff retten så samfeldt och besluthet, att Johan Baptista Pelegrin, som köpett hade vpslagitt, skulle miste de 200 daler, som han haffwer giffwitt Tyleman på skippet, och Tyleman göre medh samme skip hwadh honom synes ω .

Emoth thenne dom haffwer förnämnde Johan Baptista Pelegrinn otte dager her effther kastedt waadh vnder rykzens högwyse rådhd och vplagt 5 daler i wadzpeningh.

10 nouembris.

[45 v.]

Berendt Jönßon vpböd Matz Monßons tomt — 3°.

Item den tomt i Fru Gunnilla grendh — 2°.

En prest, benämndhd her Joenn Olaj, kraffde Oluff Larßonn Åleningh för 84 dalers interese, 6 daler om åhrett. Parterne bekomme öffwermän, som dem förlÿchte vdi denne saak.

12 nouembris.

Bengt Nilson och Caspar Ilenfeldt.

Kom Bengt Nilson, boendes östenn till, för retten och gaff tilkenne, att hann hade förstrechtet [*sic*] en benämndhd Ernest Spren, som hade tient Casper Ilenfeldt för en dreng, någett godz, thet sigh til 12 skippundh stongeiern belop, och på samme betalningen haffwer drengen satt hoos Hans Osterman på Noraskoga 3 skippund stongeiern och $\frac{1}{2}$ lest oßmundz iern. Dett haffwer förnämnde Caspar iffrå honom borttagitt, oansedt att Caspar hade tillförenne giffwitt drengen orloff, att han måtte handle medh hwem han wille. Her vpå war Caspars swar, att hwadh heller drengen kunne haffwe bekommit orloff eller icke, så war han dogh plichtig att betale thet han honom skÿllig war bliffwin, meden han honom tienthe, och sade, att vpå thenne saak war dom giffwin i Arbogha ω . Skötz förthenskuld vp, att man skulle förnime, hwadh domen innehöltt.

Fabian Franck hade latidt fordre Qwant Swartt för retten om ett vittnesmål, och bekende Qwant, att han hade bekomitt aff Anders Larson, fougthe på Lindesbergh, 79 skippundh jernlodh på Willam de Wýkz wegne \circ .

15 nouembris.

Her Caspar och Niclaes Radt.

Kom her Caspar, týdzske predicanten, och gaff tilkenne, att hann hade för halfftridie år sedenn lånth *hustrv* Margreta wáffwelskenn vdi hennes högzste nödh 30 daler, och 5 daler betalthe han på hennes wegne Peer Jónßon. Och effther hon och Nicolaus Radt haffwe någon winhandell tillhope her i stadenn, och Niclaes haffwer tilförenne försäkrett her Casper der aff sin betalningh, dett han nu vndfaller, begärede samme her Caspar, att Niclaes motte bliffwe hollin till att göre honom hwadh skäl och rätt är. Och althenstundh att Niclaes sade, att wáffwelskenn inthet hade vdi samme win, bleff honom förelagt, att han skulle göre lagh och eedh, att hon hwarkenn till pening eller peningz wärdh något átthe vdi thet win, som her i stadenn och elliest vthborgett är \circ .

[46]

Per Olson.

Peer Olßonn taledo till en köpswenn, Henningh benämpndh, som hade waritt Wärthenbergz Prýbes tienere vdi Dantzick, om betalningen på någon sildh och penningar, som han tillförenne, nämligen anno \circ 86 thenn 26 nouembris, hade her waritt medh honom til rette. Och effther samme Heningh icke hade förskaffett hýt beskedh effther domzens inneholdh, som her på förschriffne týdh affsagd bleff, menthe Peer, att Heningh skulle ware skýlligh nu att betale honom förnämpnde peningar och sildh, sýnnerligen medenn han hade Wärtenbergz godz vnder henderne. Men Hening nekede sigh nu ware Wärtenbergz tienere, icke heller haffwe någett godz, som honom tilhörde. Och effther han der vpå giorde sin eedh, sades Peer, att han ingen rett hade att tale honom till, vthenn der han kunne finne offthenämpnde Wortenbergz godz, måtte hann medh rette och lagenn sökie thet \circ .

Emellen Caspar Ilenfeldt och Bengt Nilson bleff så affsagt, att hwadh som Caspar haffwer mere vndfongitt och vpburitt aff sin

tienerne Ernest Sprenn, ähn som han haffwer honom skylligh waritt, thett skulle han ware plichtigh att leffrere iffrå sikh dem til honde, som samme Ernest och är någett skylligh bliffwinn.

Samme dagh bleff åther på nytt om thet dråp förhördt vdi her Skenckz närware, som Jacob bårdskerreswen på Jacob spiler bedriffwitt hade, effther samme bårdskerre hade sikh både för förnämnde herre, her Skenck, och andre flere beklagett, att saaken tilförenne, systerligen hans endtskylenn, icke war så flyteligen förhördh, som thett sig borde, och ändogh han schriftligen och sedenn medh widlöfftigt taal wille gerne göre sin endtskylenn och henge skulden in vpå thenn döde, så war doch sådant inthet annett än en hoop ordh till att vpeholle och fördröye tyden medh, hwilke hwarke kunde eller borde gilles, allthenstundh de edsworne wittne, som medh flýt wore förhörde, stode widh sin förre ordh, och han sielf icke heller nu än tilförenne kunde neeke, hwarken till thet han hade druckitt i Erich Mårtenßons hus, meden tydegierden hölttz och seden steltt sikh fast selsint på törgett, när folckett kom vtur kyrkenn, der alle måste wyke för honom, thesligistt waritt i flock och fölie i hemgongen till Peer spüler, vthenn som han bekende både nu och tilförenne, att seden han hade fått hugg och war komin vth för trappen nidh till porten, är han åther vpgongin til att hämpne sin harm och medh ferske gärningh tagin widh lykett, haffwer retten förthenskuldh bliffwitt widh sin förre dom.

17 nouembris.

Berendt Jönßon vpböd Matz Månßons brende hus i Fru Gunnilla grendh — 3°.

Laße malmfougtes bekennelse.

Samme dagh bleff Laße vnderfougte tiltalett aff Anders Jönßon och Erich Biörnsonn om thet taal, som han må[n]gestedz hade vthspritt, nemligen att den ene war honom skylligh 200 daler och den andre 100 daler; item att Arffwidh Larßon skall och ware honom skylligh 100 daler. Her nekede Laße aldeles till och sade sig aldrig haffwe sådant sagt, icke heller hade han dem någon sin någre penningar länth, sade och, att hann aldrih hade eller åtte öffwer 40

daler vdi sender, sedermere att han skulle haffwe så monge peninger, och menthe, att sådant taal war honom orett vpå fördt.

[46 v.]

19 nouembris.

Hans Fiendt, Thomes Klinck.

Vdi Hans Fiendz fråware bleff högborne furstes och herres hertigh Carls o breff i retten vpläsitt, der vdi H. F. N. ingelunde består förnämpnde Hans Fiendt någenn skuldh vt henn begärer, att Hans Skultt skall lathe H. F. N. bekomme de 280 daler i rede peninger, som han haffwer sagt godh före Thomes Klinck.

Siffrid Nilson gaff in för retten tilkenne, att en stoor deel aff Hans Wellingz creditorer, nemligen han sielff, M. Lars Lelius, Arnoldus Grotthusen och någre flere, hade giffwitt förnämpnde Hans Wellingz efftherleffwerske till allt thet, som hon dem skylligh war, och begärede förthenskuldh, att hon måtte bekomme stadzens breff till att vpkreffie samme gäldh. Fick till swar, att hon skall stelle lyfftesmän för sigh, således att de, som icke wele bestå henne samme inmanthe skuldh, då skole de ther aff bekomme sin deel o.

Jochim belthere på Norre malm bleff in för retten hambudin thenn pant, nemligen 2 sölffbelthe, ett stoop, kedier och annett mere, som salige hustru Margitt Hans bakeres hade Frantz Beyër pantsatt och her på rådhusett lagligen vpbudinn war. Jochim begärede, att panthen måtte stå, till theß Frans Beyër komme her vp sielff tilstädes. Och är panthen vtshatt för 99 daler 14 öre.

24 nouembris.

Hustrv Madelin, Hans Wellingz
efftherleffwerske.

Samme dagh bleff thette breff hustru Malin, s[alig]¹ Hans Wellingz efftherlathne enkia, aff retten efftherlatidt, lydendes:

Wÿ borgmestere och rådmän i Stockholm göre wetterligitt, att på thette breffz datum äre våre medborgere, erlige och welförstondige Siffridh Nilsonn, fordom rådman, Påwell Saß, Hans Fougt, för vår sittende rätt kompne och tilkenne giffwitt, att ändogh de gode män creditorerne effther framlidne Hans Wellingh

¹ I ms står: 's. hustru Malin, Hans Wellingz . . . enkia'.

hade i sin betalningh sigh förbehollitt de skuldh och geldh, som han bådhe innen och vthen rykes hade vtheständendes, så haffwer dogh en stoor partt aff dem, sünnerligen de, som her i staden boendes äre, sedt till förnämnde Hans Wellingz efftherleffwerskes fattige lägenheet och aff medömken och christeligh kärleck vndt och giffwitt henne den partt och deel, som de i samme gäldh haffwe, så att hon må dem fritt och obehindrett sigh till gagnn, nytte och gode inmane, anamme och vpkraffie. Menn der och någon aff creditorerne, som i samme skuldh haffwer till att fordre, icke wille henne sin deel der vdi vnne och tillathe, då haffwe förnämnde Påwell Saß och Hans Fougst giordt handstreckningh och vdi lyffthe gongitt, att thenn skall, så myckitt som lagh förmäller, vthaff thet, som hon vpbärendes warder, sin deel bekomme, när omkostningen, som ther vpå giordh bliffwer, är först affrecknett *o*. Och vpå thet att hwar och en aff geldenärerne måge wethe, att förnämnde hustru Malin Hans Wellingz haffwer widh thette sätt loff till att inkreffie samme skuldh och gäldh, så haffwe wÿ för hennes flýtige bön skuldh [47] henne icke allenest thette breff till wittnesbördh meddelett vthenn wele och her medh alle, vdi hwadh ståndh och wÿrdigheet de helst ware kunne, tienstligen, wellwilligen och wenligen, effther som hwars och ens stonndh och lägenheet kreffwer och tilseger, beditt haffwe, att de för rettwÿsenes skuldh der till förhielpe och fordre wele, att förnämnde hustru Malinn sin salige mans gäldh vthenn drögzmål och genseÿelße inbekomme må. Sådant kräffwer rettwÿsens, och förtiene och förskÿlle wÿ altÿdh gerne vdi hwadh mögeligh motto, som wÿ kunne. Actum vt supra [sic].

Erich Biörnson och hans käre hustru.

Samme dagh stegh fram för sittende retten stadzens kemenär, försichtigh Erich Biörnson, sampt hans ächte danneqwinne, hustru Margreta Larsdotter, giffwendes tilkenne, att effther Gudh alzmechtigh icke haffwer täcktz att giffwe dem lyffzarffwinger tillhope, icke heller her effther någre sigh emellen haffwe till att förmode, derföre goffwe de welbetenchte vthaff rätt ächteskapz kärleck, såsom the medh lagen thet well göre måtte och kunde, hwartt annett hwar tridie peningh aff alle sÿne ägedeler, som de nu hade eller her effther förwärfwe kunde både i löst och fast, inthet vndentagendes, och der vthöffwer i testemente 100 lodh sölf aff sitt afflinge godz,

så att hwilken dere aff dem, som Gudh täckes lengzst vnne och förläne lyffwett, skall samme tridie penningz gåffwe och testementhe effther thens andres dödelige affgongh för vth för allt annett arff emoth alles teres erffwingers mothständh och insager niuthe och beholle qwitt och fritt för alle åthalere, födde och ofödde, till ewärdelige äger. Her vpå giorde the hwar annen handstreckningh in för retten och begärede stadzens breff på samme gåffwe vtur retten, thet dem och vnder stadzens insigle meddelthes.

Hustrv Madelin Anders HemingzBons.

Än samme dagh kom fram för sittende rettenn hustru Malin, Anders HemingzBons efftherlathne enkia, och gaff tilkenne, att förnämnde hennes mans broder hustru, hustru Agnis Oluff Hemingzsons, hade well förnögt och tilfridz steldt henne för allt thett arff, som hon medh sin barn både i löst och fast effther förnämnde Oluff Hemingzson ärfwe borde, och hade på sin och sin barns deel bekommit ett korßwirkzhus, belägit ostenn till her i stadenn vdi Store Jönses grendh näst niden för . . .¹ på . . .¹ sydenn och holler vdi lengdenn . . .¹ alner och i bredden . . .¹ alner, skatthet för 300 daler, och 150 daler vdi kläde och peninger, och bekende sigh nu inthet mere haffwe på samme sin barns wegne till att fordre effther deres faderbroder. Her vpå hon vplade sin fridzskillingh o.

Hans Vlffzson, Oluff Jönßonn i
Hellebÿ.

Vpå samme dagh lade Oluff Jönßon i Hellebÿ vdi Hamerlandz sochnn fram i retten Hans Vlffzsons zedell, der vdi han hade loffwett Oluff 2 tÿnner saltt vdi lege för en skuthe till Olzmeße tÿdh, menn om skuthen komme någett widh, då skulle Hans giffwe honom för henne 50 daler. Och effther skuthen icke är tilstedes, bleffwe de så förlichte, att Hans skall giffwe Oluff 30 daler peninger och 6 alne halfft engelst, och der samme skuthe bliffwer behollin, då hörer hon Hans till, men seglett och de tÿgh, som Oluff tilhörer, skall han då haffwe igen.

Jochim Fredrich belthere.

Hans Bilfeldt, Jacob Iwarßon och Michell Olßon lothe förstå, att de för 2 åhr sedenn hade waritt öffwer ett arffskifte effther

¹ Lakun i ms.

framlidne Hans bakers och hans hustrus erffwinger på Norremalm, och effther som de funne breff och bewys för sigh, skiffte[de] de arffwett såsom arfflyñien, den de i retten framlade, vthwyste. Menn Jochim Fridrich belthere på Norremalm, som haffwer Hans bakeres dotter, haffwer både i Strengnäs för Hans Anderßon, så och icke heller hafft försyn her på rådhuset skelle och vthrope dem, att de skole haffwe tagitt muther och gåffwer för hans arff, och tyeckte dem ware illa lönthe för sitt omaak. Och bleff om samme arffskiffte nöge och flyteligen randsakett nu her in för retten. Och effther thett fans ware lagligen och rett skiffte och giortt erffwingerne emellen, så att förnämpnde Jochim ingen foge eller skäl hade till att lathe sådanne ordh om förnämpnde gode män falle, derföre bleff för honom vpläsitt thet 12 capitell i konu[n]gz[balken], och så offthe som hann her effther taler på thette ärende, skall han böthe effter lagenn. [47 v.]

26 nouembris.

Hustrv Brita Petter Wernickz,
Hans Rodhe.

Samme dag wart saakenn emellen salige Petter Wernickz efftherlathne enkia, hustru Brita Hansdotter her för sittende retten förhörd anrörendes s[alig] Dirich v. Böckelens efftherlathne äger i löst och fast. Och ändogh Hans Rode stodh der fast vpå, att hans swär Dirich v. Böckelenn hade loffwett och tillsagt honom, när han toogh hans dotter till ächte, att wele giffwe medh henne alle syne ägedeler, halfparten medenn han leffde och den andre halffpartt effther hans dödh, framleggendes twenne wittneschrieffter vnder någre gode mäns signeter på samme lyffte, menendes, att samme Dirichz tillsejelle der medh nogsamligen war stadfest och lagligen giordh, och att han medh sñn barnn förthenskuldh hade rett till att niuthe och beholle thet arff, som effther Dirich fallitt war ; her emoth framlade hustrv Britha en copie aff Kong:e M:ttz ; vår aller nådigiste herres breff, H. K. M:ttz trogne männ och förordnede vdi slotzloffwenn Jacob Bagge, Erich Matzson och Nils Hanßon tillschrieffwitt, och effther der vdi iblandh annett förmälthes, att hwadh husett tilkommer, som förnämpnde Dirich genom arff haffwer waritt lottaginn vdi medh sin hustru, förnämpnde hustru Brithes moder, dett haffwer Kong:e M:tt samme hustru Britha nådeligen efftherlatidit att beholle, menn vm lößörenn befalett wýdere

att randsake *o*; derföre kan retten emoth samme H. K. M:ttz gåffwe inthet döme vthenn den, som der emoth haffwer någon insage, han må H. K. M:tt der vm vdi vnderdånigheet besökia, såsom och randsaakningen om löbören vnderdånigistt skiuthes till H. K. M:ttz nådige behagh, meden att the well äre aff förnämnde Dirich Hans Rode tilsagde, dog goffwen icke så lagligen fullfölgdh och fulkompnett såsom lagen vthwÿse, att sådanne gåffwer rettzligenn giffwes skole. Och then löböre, som thenn ene parten haffwer mistancke till then andre att skole haffwe vndendöldt, ther vm skall randsakes och effther contracten (hwilken widh macht holles och bliffwe skall), som parterne emellen vpretthet är, lages och iämkes dem emellen som thet bör. Dogh hwadh de två hondschriffter tilkomme [48] på de 200 daler, som Hans Santman vthgiffwitt haffwer och thenn hoos Jörenn Vthoff är till att infordre, der vdi må hustru Britha Hansdotter vpkreffie och anamme sinn deel, menn thet andre stånde till wÿdere beskeedh såsom sagt är.

Simon Larson
tiuffwerÿ.

Samme dagh stälthes för rette en benämndh Simon Larßon, född i Åbo, haffwer seglett på Kockebåthenn och gaffz skuldh, att hann hade stulitt 5 *tynner* saltt, 2 iffrå Waste Erichsonn, 1 iffrå hustrv Margreta Matz Persons, 1 iffrå Bengt Nilson och 1 iffrå Bengt Larßon. Sade, att han hade köpt 2 *tynner* aff Nils Larson, en båtzman på Swanen, som boor i Söderköpingh. De andre wiste han inthet, huru han war komin till, tÿ han war druckin, när han togh dem. Skötz vp till en annenn skrifftefader [*sic*].

Matz Herwell, Nils Anderßon.

Samme dagh sattes i rettenn 14 daler 3 $\frac{3}{4}$ peninger, som Nils Andersonn skaffer hade woldsamligen tagitt iffrå Matz Herwell. Samme peninger bekom förnämnde Matz vtur rettenn thenn 29 nouembris her näst effther.

29 nouembris.

Hans Foß och hustrv Marina
Matz Perßons.

Samme dagh talede Hans Foß till hustru Marina framlidne Matz Perßons om betalningh för ett stycke engelst, som samme hennes

man hade aff honom bekommit, menn hon wille neeke till samme klåde. Då wittnede Hans Vlfzsonn, att Matz hade fått klädett aff Hans Foß, der aff han gerne hade welett hafft medh Matz en halffpartt, men han kunde thet icke bekomme, och haffwer Hans Vlfzson seden sett klädett liggendes på Matzeß bode fenster. Der vpå wart sagt, att Foßenn skall om odenßdagh göre sin eedh, att han ingen betalningh aff Matz för samme klåde haffwer vpburitt.

Hans de Gorther talede till Hans glasmester om någett arff effther sinn syster, som war Hanses hustru. Der vm bleff randsakett, och effther thet fans, att Hans glaßmester togh hans syster till hustru, den icke många häffwer hade vten war en fattigh legegiga, och hon vdi sitt ytterste vdi tre gode mäns samt någre qwinners närware hade testamenterett sin moder ett för allt 50 daler, derföre kunne och retten icke meere til seye Hans de Görther att kunne haffwe til att fordre der vthaff på sin och sin broders deel ähn 25 daler och de andre 25 daler deres moder. Menn hwadh som Hans glaßmester hade bekommit vdi sitt hus aff Gorthers tingest iffrå Lucas Qwickelbergh, thet skulle Hans de Gorter bekomme igen samt thet som Qwickelbergh ähnnu inne medh sigh haffwer, thett skall och förnämpnde Görther them qwittere o.

Jacob Peerson.

[48 v.]

Ähn på samme dagh kom för sittende rettenn een saak anrörandes en benämpndh Jacob Peerßon, huru såsom han war vthaff stoor olücke aldeles obetencht komin i skade för sin hustru Agnis Siffridzdotter vdi så motto, att han hade vdi Lyffflandh ladett syne röer, hwilkett han hade förgätidt, när han hem kom, och i thet han satt hoos sin hustru och skulle lage om läsenn, gick rörett löst och lodett samme hans hustru i fothenn, der effther hon någre dager bleff dödh. Och effther han icke allenest hade wittne till att så war tilgongitt och förnämpnde hans hustru hade sielff giortt hans endtsküllenn, medenn hoon leffde, vthen och hans hustru syster Walborg Siffridzdotter samt hennes . . .¹ Margitt Olßdotter sade, att thet war skedt medh wåde och eý medh wilie, derföre och meden de wore medh honom i eedenn, den han in för retten giorde, som lagen i thet fall kreffwer, kunne ingen, som i retten satt, annett dömme än samme dråp war aff wåde tilkommitt o.

¹ Lakun i ms.

Antonius de Krok och *hustrv*

Anna, Petter de Krokz efftherleffwerske.

Vpå samme dagh kom för sittende retten Antonius guldsmedh på Norre malm och hans salige broders Petter de Krockz efftherlathne enkies, hustru Anna Krockskes förmyndere Påwell Saß, framleggendes ett försiglett och vnderschriffwitt förlykningz breff om ett arffskiffte, som dem emellan effther förnämnde framlidne Petter de Krok medh begge parternes och arfftagernes gode wilie, ja och samptycke aff godhe män, der till her aff rådhusett förordnede, som är Henrich Simonson, Berendt Jönßon, Märten Olßon, rådmän, Hans Bilefeldt och stadzens schriffwere Lars Henrichsonn, giortt och vpretthet war vdi så motto, som her effther fölier och samme breff wödere vthwöser, nemligen att sedenn som morgongåffwen och tridiepeningzgåffwen sampt testamenthet effther testementz breffzens inneholdh och de gäldh, som betales skulle, wore afftagne, bleffwe lößörerne, som war guldh, sölff, ädle stener, perler, meßingh, thenn, kopper och alle kläder, så wel syden som vln och lönkläder, ehwadh namn de haffwe kunne, skiffte och bytte som thet sigh borde. Menn effther guldsmedzredskapen icke kunde åthskilies och Antonius sade sig honom icke heller behöfw, bleff derföre så affhandlett, att förnämnde hustru Anna skulle giffwe honom för sinn deel vdi samme redskap sampt i skiffwer, bencker, skåp, kister, tafler och andre sådanne husens inwidior, som medh nagler icke fäst war, 25 daler ∞ . Och hwadh vtheständendes gäldh tilkomme, hwilke sig wid paß till 2000 daler kunne belöpe, måste parten owiße, äre de så öffwerens och förlychte wordne, att offthenämnde hustru Anna skall giffwe honom för sin tridie deel 200 daler och sedenn sielff kreffie in sÿn och sÿn salige mans gäldh på sin egin ewentyr och lycke thet bäste som hon kan ∞ . Och om then gårdh på Norre malm, som de effther sin salige fader ärfft haffwe, äre de så förenthe, att hwar aff erffwingerne beholler der vdi sin partt och deel ähnnu till wödere betenkende. Och allthenstundh offthenämnde Antonius de Krock och hans salige broders hustru, *hustrv* Annas förmyndere, förnämnde Påwell Saß, her in för retten lothe sigh alldeles nöye medh samme förlykningh, som förnämnde gode män i så motto emellen dem giortt hade, förthenskuldh dömdes samme arffskiffte fullt, fast och orÿggeligen holles till ewig tydh. Der vpå de och gjorde hwar annen handstreckningh in för retten och vplade fridzskillingen effther lagenn ∞ .

[49]

Nils Hanßon.

Wÿ borgmestere och rådmän vdi Stockholms stadh göre wetterligitt medh thette wårt öpne breff, att effther Kong:e M:ttz \circ vår aller nådigiste herres tro mann, secreterer och tillforordnett vdi slotzloffwenn vpå Stockholm, ehrligh och wellachtigh Nils Hanßon till Helgö, haffwer ofte fordrett wederlagh för 2 boder och den tomt vdi S:te Johannis grendh, hollendes vdi lengden $23\frac{1}{2}$ alin och i bredden $9\frac{1}{2}$ alin, som han mist haffwer, der nu stadzmuren östen till vpsatt är, derföre meden honom aff stadenn bör icke allenest fulkomlig wederlegningh för samme sÿne tomt vthen och vprettilse för thett han dem i många år vmburitt haffwer, så haffwe wÿ för samme tomt, som i så motto vnder stadzens mur lagd är, vpdragitt och i wederlag giffwitt förnämnde Nils Hanßon två andre stadzens tompter, denn ene belägin på södre sydenn niderst vdi S:te Johannis grend, hollendes vdi lengden 19 alner 1 *quarter* och i bredden $12\frac{1}{2}$ alin; den andre tompten ligger vdi Stadzgårdenn på Södre malm, hwilken holler vdi lengdenn $24\frac{1}{2}$ alin och 18 alner i breddenn; affhändendes förthenskuldh vdi thette breffz krafft oß och staden sampt alle våre efftherkomende vdi samme kall och ämbethe förschriffne tompter och tillägne dem förnämnde Nils Hanßon, hans hustru och begges theres efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett för alle så födde som ofödde åthalere till ewärdelige lagfongne äger. Theß till yttermere wiße, stadfestelße och högre förwaringh haffwe wÿ wetterligen latidt trycke stadzens insigle niden för thette breff, som giffwitt och schriffwitt är i Stockholm thenn 27 nouembris anno \circ 1587.

Stockholms stadz tenckebook

för thet år

1590.

Slotz loffwen

Jacob Bagge till Boo

Erich Matzsonn till Nora

Nils Hanßon till Helgö.

Borgmestere på thette år

Oluff Grelßonn

Henrich Simonßonn bleff satt till
borgmestere embethet thenn 4 maij i

thette år sampt medh

Gynte Olßonn.

Stadzschriffwere

Lars Henrichsonn.

Cemenäre

Caspar Ilenfeldt } både tillsatte thenn
Märthenn Jönßon } 4 maij i thette år.Bewys vthur retten meddelet Hans Fougt
belangendes Jochim Haas.

Kundt vndt offenbahr allermenniglichen dießes brieffwes an-
sichtigernn vndt beuorn den erbharnn hoch vndt wolweÿsen her-
ren burgermeister vndt radt zu Lubeck ∞. Demnach heut dato den
5 januarij anno Christi vnsers heÿlandes 1590 vorm gerichte zu
Stockholm Hans Fougt cleglich außgemeldt, wie er dorth iungest

verruchten herbst durch Jochim Haaßen beschaffen ohne allen fugk geschandt, fleckdt vndt van denn bödels knechtenn vmbgeleitedt, hett er ob iniurij gegen Haasen litis contestirt, auch burgen vndt volmechtuge achter laßenn (so balde ihnen die beschwarren zeugknuße, do er sich vffberuffen) von hinnen zu honden kommen solche litis contestation zu prosequirnn. Doruff angehefften demutig bittens vff *dat* nicht weniger mennigklichen bekandt wurdhe Haaße thätt ihme qwalt vndt vnrecht, wihr deren verglichne acta, so sie jemals vndt alle ihr lebthage zwischen sich hiero vor gerichte vrgirt, auch Haaße ein gleich lautende exemplar hat, in offenem vnther siegeltem instrument ihme vor gebur widerfahren laßenn möchten. Daraus zuuernemen, wo Vogdt dem Haaßen des verstorbenen von Heýdens hinderlaßne rechenbucher oder johwas vorenthalten (welches doch nimer geschen), wurde Haaße (sintdemahl ihnn so hoch vndt viel daran gelegenn) solches die zeit wohl rechtlich excipirt auß gedungen vndt auser den vordragk gesloßenn haben, welcher verdragk dieses warhafften lautz vndt inhaltts:

Wir burgermeister vnnnd rathmanne der koniglichen stadt Stockholm thun kundt vnnnd bekennen mitt dießem offenen brieffe, nachdem die erbare vnd fürsichtige Peter Jönßon, Andres Larßonn, Jacob Iffwarson, Hans Lehusen, Henrich Simonßon vnnnd Herman Skillingh, rathmanne, burger vnd einwhonen alhie zum Stockholm, aus dem gerichte auff einen gutlichen vnnnd frundtlich handell zwischenn den ersamen Joachim Haaßen, burger zu Lubeck an einem, vnd Hanßen Vogt, vnserm mitburger am andern theil von wegen etzlich ehrenrürigen rede, damit derselbe Vogt ermelten Haaßen angegriffen, verordent vnnnd deputiert, daß gedachte vnser deputerete sampt vorgenanten Joachim Haßen vnd Hans Vogt heut dato für vns in sitzendem gerichte erschienen, vnd haben dieselbe deputierte vnns berichtet vnnnd zuerkennen gebenn, wie sie beide parthe nach fleissiger tractation dahin vermöcht, das sie ihnen beiderseits wolbedechtigh und freýwilligh die sach compromittiert, darauf sie dan ihre clage, antwort, rede vnnnd widerrede, auch eingebrachte beweiß angehört vnnnd durchsehen. Vnd die weil sie vernommen, das Hans Vogt für seine person gemeltem Jochim Haßen nichts ehreuerweißlichs zumeßen können noch wollen, sondern was von ihme desfals beschehen war aus anderer

[54 v.] ausgesprengter rede vnd vngegründeten bericht endtsproßenn, derwegen hetten die deputierte nicht befinden könnenn, das derselbe Hans Vogt fugh oder einiche rechtmeßige vrsach gehab Joachim Haßen darauf vnd sonderlich wie alhie in der wärdschreiber stuben in beisein vnd anhören vieler ehrlicher leute geschenn, etwas ehrenuerletzlichs zuerweißen vnd nachzureden, sonder *dat* solchs aus mißuerstandt, hastigen vnd vnbedachtem muth hergefloßenn. Wie dan auch Joachim Haße von wegen zehen secke hopffen vndh dreÿ last saltzes, darumb Benedicht Beckhuß von Simon Bharenn gemanet mitt desselben Bhars seebrief, so er mitt eigner handt geschrieben vnnd seinem pitschier versiegelt, gnugsam erwiesen vnd dargethan, das *dat* saltz sampt dem hopffen an Joachim Haßenn diener Thomas Kloken geschickt vnd verschrieben, auch *dat* das gutt demselben Hasen vnd nicht Beckhaus zustendigh gewesen, wie¹ auch derselbe Beckhaus solchs nachmals selbst also in warheit befundett vnd Joachim Haße dasselb nun imgleichen mitt seinem eigenen schrieben an diesen Hasen erwiesen. Vnd solt derhalben aller zenck, hader, haß vnnd neidt, so zwischenn offtgemelten Joachim Haßen vnd Haus Vogt entstanden, gentslich aufgehoben sein vnd in vngutem nicht mehr vonn ihnen oder den ihren gedacht werdenn, sondern *dat* sie einander alle ehre vnnd guts nachreden, wie sie dan auch von einander nichts anderst wüsten. Würde aber einer von ihnen oder sie beide vber zuuersicht kegen diesen fruntlichenn vertragh mitt worten oder wercken handlenn vnd sich vergreifen, also *dat* eß gnugsamlich² zuerweisen vnd zubezeugen were, soltt der verbrecher immediate Kong:ē Mitt zu Schweden o vnserm allergnedigsten hern vnd der stadt Stockholm einhundert daler verwirckt haben, auch den armen hieselbst funfftzig thaler zugeben schuldigh sein, vnnd soltt dieser vertrag nichts desteweniger bei warden vnnd macht bleiben, auff welchs alles dieselbe parthe ihnen den deputierten untherhendlern die hende gudtwilligh gereicht, auch sampt den deputierten zu vrkundt vnd mehrer sicherheit den darüber aufgerichteten vertragsbrieff (der in dato auch offenbar im gerichte gelesen) mitt eignen handen vnterschrieben vnd ihren pitschafften becrefftigt hetten. Nachdem dan vilgemelte Joachim Haße vnd Hans Vogt solchs alles nun für

¹ I ms. stâr: 'wej'.

² I ms. stâr: 'gnugsamlich'

vnsernn gerichte vnwiderrufflich zugestanden, auch dieses Hans Vougt nochmals für vnns öffentlich bekindt, *dat* er von demselben Joachim Haßen nichts anderst alls alle ehre vnd guts wüste, vnd wir nun von ihme dem Hasen vmb schriftlichen schein vnd beweiß dessen, wie sich der handell zwischen ihnen verlaufen, ersucht vnd angelangt, alls haben wir ihme derselben billigkeit halben nicht weigren können, *sondern* vnter vnserm stadt insiegel mittheilen laßen. Actum 17 aprilis anno Christi 1581. Zu wahrer vndt¹ vhester vhrkunt, das zwischen obgemelten parten bei vns niemals von andernn sachen gerichtlich tractirt (außweisung vnser stadt bucher) ist dis instrument alz subsigillirt vorfertiged vndt wissentlich gegeben anno, die, mense et loco quibus supra.

21 januarij.

[55]

Hustrv Brita Selrickz arffwer.

Samme dagh bleff befalett Märten baker, att hann skulle i thenne dagh lathe alle the ägedeler, som han effther hustru Britha Selrickz till sig anammett haffwer, komme till städes igen, eller han skall bliffwe i stadzens förwaringh, så lenge thet skeer, althenstundh effther samme *hustrv* Britha finnes närmere arfftagere, ähn som Märthenn är. Och skole bönderne, som seÿe sikh ware *hustrv* Britha skÿlle, nu på nästkomende theres heres tingh lathe vthrechkne [*sic*] samme sitt skÿlskap och komme så her til stedes.

Hustrv Anna Thommes dotter, her Hans i Normelöses hustru, klagede öffwer Matz Monßon, skreddere på Norre malm, att han hade tagitt til sikh effther hennes broders Påwel guldsmedz dödh hans barnn och allt hans efftherlathne tingest, och kan ingenn beskeedh bekomme aff honom, anthenn hwartt barnen eller ägedelerne äre kommne och tagne vägen, vthen affwÿser henne medh en hoop onde och spotzske ordh. Och effther samme Matz lade fram ett wittnesbreff, som lÿdde, att en benämpndh Marcus Clemetzsonn i Cumo sochnn i Hastelby war komin medh en fulmacht och fordrede vth icke allenest samme tingest, som war effther Påwell guldsmedh, sampt barnen, vthen och hwadh som war bliffwitt effther en

¹ Ordet 'vndt' är i ms. upprepat.

widh nampn . . .¹, hwilken satte barnen sampt deres federnes tingest hem till honom, och haffwer ändå icke welett sådant iffrå sikh leffrere, förre än han fick der vpå tillstondh aff Nils Hanßon, hwarföre och ärendet bleff vpskuttitt, til theß Nils kommer til stedes.

24 januarij

kom för sittende retten Samuell, en hingströdere, och klagede till Brita Erich Johanßons, boendes på Norre malm, att hon hade lockett bortt hans dotter widh Michelßmeßetýdh och latidt sin syster Margitt, Peer Jacobsons hustru, boendes i Gäffwesiö, få samme piga². Och haffwer förnämpnde Margitt mäst allt sedenn haftt pigan medh sikh i någre hereder och tigdt i brudstuffwe. Wartt så affsagt, att de, som haffwe lockett pigan, skole hwar böthe 3 q effther lagenn, och hwadh bewýsligitt är, att de týgdt haffwe, skall fougtenn sände hýt till hospitalenn. Dett och förnämpnde Brita klager, att Samuell haffwer slagitt och faritt illa medh henne, der vm skall randsakes, och der effther skall han böthe o .

Hustrv Anna Tommesdotter och
Matz skreddere.

Samme dagh kom áther hustru Anna Tommesdotter och taledo till Matz skreddere om sin broders Påuell guldsmedz ágedeler och hans sonn o . Och effther samme Matz bewýste, att Marcus Clemetzson i Cumo sochn haffwer haftt Kong:e M:ttz wår aller nådigste herres breff, att godzett skulle honom leffreret bliffwe, så wore tw aff förnämpnde Påwells barnn i Biörneborgh och goßen haffwer sielff ástundett hem till sin sýskenn. Så haffwer och Oluff mýnther-swens hustru på Norremalm, hwilken war samme goße när skýldh, icke welett tage honom till sikh för pestilentien skuldh, som då wanckede, derforre kunne man inthet mere haffwe förnämpnde Matz skreddere her vm tiltale vthen thet allenest, att han skulle näste rádzstuffwe dagh medh sielff sins eedh göre lagh, att han hade tilfýllest leffreret iffrå sikh offthenämpnde Påwells ágedeler, som när honom nidsatte wore, och inthet der aff behollett mere än som han betalt haffwer o .

¹ Lakun i ms.

² I ms. står: 'pinga'.

Oluff i Telie, hustrv Anna
Tommes BiörnBons.

[55 v.]

En bonde, benämpndh Oluff, boendes i Telie vdi Åker Bochnn, taledo till hustrv Anna, s[alig] Tommus BiörnBons efftherleffwerske, om ett stoop och enn krantz. Der emoth framlade hon en handschrift, som en widh nampn Måns Gudmundzson hade vthgiffwit, der vdi han bekende sigh ware förschriffne Thomes BiörnBon skylligh 4 faat jern eller 9 daler peninger. Der vpå hade hann satt krantzen til vnderpanth. Menn stopett hade en borgere i Westerars, Laße MånBon benämpndh, satt henne i panth. Och wart honom swarett, när han leffrerer henne 4 faath jern, skall han bekomme krantzenn igen.

Dannemoraberg.

Samme dagh bleff Stockholms borgerskap Danemora bergzbruk tilbuditt på sådanne wilkor, som Vpsala stad thet bruke, nemligen vdi 20 åhr fritt medh hütter och hambrer, som thet nu är.

Halffward guldsmedz barns förmündere.

Än samme dagh bleff Hans AnderBon, Berendt JönBon, Matz JacobBon sampt medh åldermannen för guldsmederne befalett, att de skulle vpskriffwe framlidne Halffwardh guldsmedz ägedeler och ware barnBens förmündere.

26 januarij.

Jacob Iwarsonn vpbödh Peer Helsingz tomt näst westen för Erich JörenBons guldsmedzsens hus — 1°.

Peer JönBon vpböd Matz MortenBons hus i hwalffwett niden för Köpmannegathenn — 1°.

Erich BiörnBon cemenären vpböd Mauritz JörenBons hus widh Skomakeregathenn — 1°.

Matz skredderes eedh.

Samme dagh giorde Matz MånBon skreddere sin eedh och badh sig så sant Gud hielpe, att hann haffwer leffrerett iffrå [sig] alle de ägedeler, som hann haffwer hafft hender emellen effther salige Påwell guldsmedh och slett inthet anthen lýtett eller stoort der aff behollitt vthenn thet allenest, som han haffwer betaldt ∞.

Hoor.

Laße Månson skipzhöffwidzman gaff Erich Jörenn[sson] skred-dere skuldh, att hann hade belägrett hans hustru, och effther hann ingen bewÿs der till hade nu frambäre vthenn menthe sigh sådant medh godh skääl bewÿse; derföre skötz saakenn vp till framdeles att der vpå kommer better kundskap, och vdj midler tidh må förnämnpnde Erich Jörenßon och Laßes hustru Walborgh . . .¹ niuthe borgen. Så skall och Laße stelle borgenn för sigh, effther hustrun hans wÿther honom för tw hoor och belgmordh, som hon vdi någre åhr medh honom tegett haffwer.

[56]

28 januarij.

Jören Sölffbeck, Baltzer Stenike.

Samme dagh klagede Baltzer Steniken sadelmakere till Jören Sölffbeck, att han hade på hans löön opburitt widh Vpsala slott 80 *tyner* spannemåll i rogh och korn, och begärede Baltzer wethe, hwadh beskeedh Sölffbeck der till hade, eller hwar vdi hann hade sådant vthlagt. Och effther Jörenn Sölffbeck föregaff, såsom och hans qwittentie på spannemålen förmälthe, att spannemålen är kommin Baltzars hustru, som her på thenn tÿdh i landett war, til gode, derföre må Jören bewÿse, huru mycket som hon der aff haffwer bekommitt, och hwadh der öffwer är, bör Baltzer igen² bekomme aff Sölffbeck eller thenn som spannemålen i Vpsala haffwer vpburitt, effther Jörenn neeker till qwittentien. Och skall Frantz, som war slotzschriffwere på then tÿdh i Vpsala, samt medh Jörenn och Baltzer komme till orde medh hwar annen vdi wårdschriffwere stuffwen effther middagen.

Hans beltheres testemente.

Vpå samme dagh presenterede Hans Hanßonn Bilfeldt thet testementz breff, som framlidne Hans belthere och hans hustru hade sigh emellen giortt, hwilkett vdi rettenn bleff lagligen kändt och giortt ware.

Laße Wesgöthe staldrengh.

Bleff randsakett om den staldrengh, Laße Wesgöthe benämpndh, som war funnitt dödh på gathenn i Johannis secrete-

¹ Lakun i ms.² I ms. står: 'ingen'.

rerens grendh vthen för hustru Kirstines hus. Och berettede en hustru, Karin benämpndh, som i samme hustru Kirstines Per Lyderßons hus satt och bodde, att drengen kom i husett till henne och begärede öl, och då hon sade sikh inthet öl haffwe, gick hann vth, och effther hon inthet hörde, att thet gick i portenn, gick hon vp i winden och fann honom inthet ther, så gick hon nidh i stuffwen igenn och sade till två andre qwinner, som ther sotto: 'Gudh beware migh, hwartt monde karlen tage wegenn, inthet är han i winden, icke heller hörde iag honom gå genom porten'. Och då han fans igenn på gathen, war byxerne nidh om honom, och war meningen effter den randsaakningh, som skedde aff Hans proföß och flere, att samme drengh skall haffwe achtett settie sikh i winddörenn att göre sin torfft och skall medh thet samme ware fallin vthföre, tÿ hann war druckinn.

31 januarij.

Joachim skreddere på Södremalm.

Wart samme dagh randsakett vm thett arff, som effther framlidne Jacob Holtböther fallitt war. Och althenstundh nogsampt war kunnugt, att samme Holtböther hade vdi sin lyffztÿdh bekendt, att ingen war her i rÿkett närmere hans erffwinge ähn Jachim skreddere på Norremalm, till hwilkenn han vdi sin nöd och älendzheet hade sin tillÿt och myëkitt sÿdt och hulpin bleff, denn och sampt medh sin hustru om samme Holtböthes begraffningh loth sikh warde; der till medh så wittnade och nu in för rettenn Tönius skreddere, borgere her i stadenn, att samme Jacob Holtböthes efftherleffwerske, hustru Britha Selrichz, bekende offthe, att samme hennes man hade sagt, att Jochim skredder war hans erffwinge; haffwer och samme hustru Britha beditt och begärett aff Joachim, att han skulle lathe henne för samme arff vdi sin lyffztÿdh bliffwe omanth; thett samme wittnade Berendt Jönßon rådman och Oluff Bengtßon skredder på hustru Brittha Jacob Larßons wegne, att hon sådant och hörtt haffwer; item haffwer och hustru Kirstin salige Nils Larßonns efftherleffde enckia thet samme wittnett ¹.

¹ Stycket saknar i ms. eftersats.

[56 v.]

4 februarij.

Erick Matzson secretarius.

Samme dagh stege theße efftherschriffne rådmän, Peer Jönßon, Jacob Iwarson, Michell Olßon, Hans Andersonn, Henrich Simonßon, Berendt Jönßonn, vp i sittierende rettenn och goffwe tilkenne, att effther som de vdi nästförlidne rådstuffwe dagh her aff rådhuset haffwe effter Kong:e M:ttz ρ vår aller nådigiste herres tro man och secreterers, erligh och welachtigh Erich Matzsons begärens waritt tilnämpnde att skatte denn tomt samt stendellwerckzhus och kellere, som på samme tomt är, så haffwe de granneligen besedt både tomtten och åbygningenn och finne henne ware wärth 800 daler, och holler samme tomt i lengdenn 65 alner, breddenn twärt öffwer 24 alner, och är thette åbygningen på samme tomt: två hwälffde kellere, en sommersaal och en boodh, ther öffwer en windh, item två förmålede stuffwer aff ständellwyrke, liggendes på Swartmuncke kyrke tomt, hwilkenn tomt haffwer waritt förbemälte Erich Matzson lagligen skencht och giffwin ρ .

7 februarij.

Lucas Qwickelbergh.

Kom Hans de Gorter för nidre rettenn vdi borgmesterners Oluff Grelßonns och Lars Erichsons närware och gaff tilkenne, att erligh mann Lucas Qwickelbergh haffwer öffweranthwardet och leffreret honom dett arff, som honom och hans broder Christian tilkom och haffwe borde på sitt fäderne, hwilkett sigh belop till 35 daler rede peninger, och bekende sigh ware der medh alldeles tillfridzsteldt, görendes honom qwitt, frÿ, ledig och löös, så att ingen skall effther thenne dagh der vpå mere att tale. Der rechte förnämpnde Hans förschriffne Lucas hondenn vpå ρ .

18 februarij.

Danckwart Stÿwer, Berendt Zellingh.

Lade Danckwart Stÿwer fram i rettenn Oluff Holms handschriff på 110 daler och gaff tilkenne, att Oluff hade på samme summa satt honom ett perlehattebondh till en vnderpant, hwilkett war wid paß så godt som 50 daler. Sedenn haffwer Oluff wist Berent

Zelingz hosbonde til sin betalningh i samme hattebondh, och begärede Danckwartt, som hattebondett hade hender emellen, wethe, hwilken dere, anthen hann eller Berentz tienere war närmere att beholle panthenn. Och medenn de wore vthwÿste, haffwe de sielffwe så förlÿcht sigh, att Danckwartt bliffwer widh sin pant och Oluff bliffwer Berendt Zelingz man, och Oluff loffwede att wele stelle honom till fridz ω .

Jacob v. Löningz hustrv.

Samme dagh kom för retten Jacob v. Löningz [hustru] och gaff tilkenne, att hon hade länth Frans Frätöpz hustru ett bälthe, thet samme haffwer hon satt til pant hoos hustru Karin s[alig] Wilkenn Möllers för 15 daler, hwilke penningar Jacobz hustru satte i retten och begärede igenn bälthet. Då swarede hustru Karin Wilkens, att belthett war henne pantsatt för 45 daler, och försåge sigh till [57] retten, att hon måtte få sin fulle betalningh, för än hon släppte belthet. Bleff förthenskuldh så affsagt, att Franßes hustru skall göre belthett fritt hoos hustru Karinn, och skall thet ändå setties i retten, till theß man får höre, hwadh insager som welbördigh herre, her Claes Flemingh haffwer, som thet på nytt qwarrsatt haffwer ω .

21 februarij.

Witting Månsons systerman.

Samme dagh kom för sittiede retten Laße Olsonn i Olznäs vdi Finström s[och]n på Ålandh och gaff tilkenne, att stadzens borgmestere, erligh och wellwÿs man Oluff Grelßonn, hade wenligen wellförnögt honom för en fierde part i allt arff, som hans hustru Britha Månsdotter effther sin salige broder Witting Månßon ärfwe bordhe, hwilken fierde part sigh belop till 250 ƒ ortiger nu gångbartt mynt, der 4 marck göre en daler, och bekende sigh thette efftherschriffne haffwe vpburitt, nemligen siu alne swartt engelst, alnen för 4 ƒ , dÿstergrönt engelst sex alner, alnen till 4 ƒ , salttwedelskt swartt fyre alner $3\frac{1}{2}$ quarter, alnen 2 ƒ , saltt sex tÿnner, tynnen till 10 ƒ ; ähn swartt engelst fem alner, 4 ƒ alnen, som han tillförenne aff Wittingh på borgenn tagitt hade; item gaff Oluff honom nu rede peninger etthundrede otte ƒ 4 öre, så att hele summan, som han vpburitt hade för förnäpnnde sin hustrus fierde partt belop

sigh 250 q 2 öre; item en fierde partt i Wittingz gångeklader och den deel och rettigheet, som hustru Karin Wittingz haffwe borde vdi samme Wittingz heman på Ålandh. Och giorde förthenskuldh samme Laße Olßonn nu in för retten Oluff Grelßon, hans hustru och erffwinger qwitt och frÿ för allt yttermere tiltaal om samme arff, reckendes honom der vpå hondenn.

Gäffle M. Hanses borttstulne ägedeler.

Vpå samme dagh lade Erich Jörenßon guldsmedh och Henrich Eller in i retten schrifftligen deres beswäring emoth Erich Jörenßon, Jören Larßons oächte sonessonn sampt ett register på thet sölff och guldh, som hoos honom funnitt är aff salige Gäffle mester Hansses ägedeler och vnden bythet doldt är, nemligen sölffstoop — 5 *stycker* om 70 lodh, en sölffslÿda om — 20 lodh, sölffskeder — 7 *stycker* om $26\frac{1}{2}$ lodh, ett nålhus medh parlesticker werck, slagne daler — 4 *stycker*, thenn faat 2 *stycker*, och haffwer Oluff skredderes hustru, hoos hwilken thette funnitt är, bekendt, att den tydh Erichz kista kom i hennes hus hade samme Erich — 31 slagne daler.

Thette efftherschreffne bekende Erich Jörenßon, att hustru Karinn, salige M. Hanßes hade skencht honom til böther:

sölffstoop — 2	slagne daler — 40
sölffslida — 1	pungh och nålhus.

Thette efftherschreffne haffwer hon öffweranthwardett honom till att förware:

sölffstoop — 3	sölffskeder — 20
vngerske gÿllen — 8	guldringer — 6.

[57 v.] Jtem bekende och Erich, att hustru Karin haffwer skencht hans broder Jören Jörenßon slagne daler 40 *stycker*.

Än är funnitt i Vpsala effther samme Jören Jörenßon, som hÿt sendes:

slagne daler 25 <i>stycker</i>	skeder — 5.
--------------------------------	-------------

Samme Jören Jörenßon haffwer bekendt vdi sitt ytterste för prestenn, att han haffwer insatt hoos sin mattmoder i Rebro:

slagne daler — 20 <i>stycker</i>	sölffskeder — 7
guldringer — 2.	

När samme Erich Jörenßon war så för retten förhördh, fördes han åther vdi sitt fengelße igen.

Peer Kåres hustru widt för hoor
med Oluff snidker.

Samme dagh kom för retten Peer Kåre och klagede öffwer en benämpndh Karin Hansdotter, att hon hade komitt hans hustru vdi ett skamligitt rÿchte vdi så motto, att hon skal haffwe bedriff-witt hoor medh en benämpndh Oluff snidkere, som war ächte gifft, och begärede samme Peer, att hon måtte framseÿe hwadh skäl hon der till hade. Då sade Karin, att hon kom vdi Peers hus och kraffde hans hustru 9 öre peninger, som hon war henne skÿlligh. Då sade Peers hustru, der hon lågh i sengen: 'Iag är digh inthet meere skÿlligh ähn 4 öre, de 5 öre skall Oluff snidker betale tigh'. Med thet samme språngh Oluff vp vtur sengen iffrå henne och slogh henne allt fördärfwett, så att hon war både blå och blodigh, thet många sedt hade och presten, som henne i samme siuckdom besöchte. Och effther samme Karin bestodh sin ordh och klagede öffwer de hugg hon fået hade, derföre sades Peer, att der han wille haffwe sin hustru til en danneqwinne, då måste hon eller Oluff snidker göre sig frÿ medh lage eedh, hwilken och Oluff strax feste att gå sielff tolfte nu på lögerdag nästkomendes *o*.

Simon Kerkhoff, Hans Röper.

Om de 19 daler, som Simon Kerckhoff kraffde aff Hans Röper, skötz vp att randsake hoos den, som rekenskapen effther Gerdh tulschrieffwere göre skall.

23 februarij.

[58]

Erich Biörnnsønn vpböd Mauritz Jörenßons hus — 2°.

Jacob Iwarson vpböd Peer Helsingz tomt — 2°.

Peer Jönßon vpböd Matz Mortenßons hus i hwalffwet — 2°.

Påwell Saß vpböd s[alig] Hans Mogz efftherleffwerskes hus, liggendes westen till öffwerst i Rasmus Bagges grendh — 1°.

Berendh Jönßon vpböd Henrich Simonßons stathehus, ithem tomtten der nidenn före — 1°.

Swenn Peerson, en aff adell, vpböd thet stenus, som hans hustru effther sin fader Peer Staffenson ärfft hade — 1°.

Peer Jönßon vpböd fru Ibbes hus på Smidiegathen.

Jören Matzson taledede samme dagh till Anders Katt, nu såsom någre reeser tillförenne, om 4 skippundh stongejernn, som hans hustrus förre man Oluff Simonson hade länt honom, när han skildes iffrå sin husbonde Michell isersnider och begynte handle för sig sielff, och effther Anders aldeles nekede till samme gäldh, sade sigh och aldrigh haffwe kendt Oluff Simonson, och Jören hade ingen lagligh bewys, der medh han kunde binde Anders till gelden, derför sades, att Anders skulle om lögerdagh göre sigh frÿ för samme gäldh, som lagh seger.

Tiuffwerÿ.

Oluff Erickson, född i Granbö i Solletha sochnn vdi Ångermanlandh, bleff anklaget aff Erich Olsson, boendes i Warfrukÿrke sochnn widh Vpsala, att han haffwer stullitt iffrå honom ett fåår, en spann rogh, 2 flesk och någett brödh, der till han inthet neke-kunde, effther flesken och brödet låg i retten. Bleff sagdt, att bonden skall haffwe sitt¹ igen och tiuffwen i galgenn; bleff benådd.

Anders i Hoff.

Samme dagh bleff en bonde, benäpndh Anders Erichson i Hoff vdi Estuna sochnn, annen gången för rätte stäldt och aff Nils Erichsons effterleffwerske vdi Södrenånöö anklaget, att han hade oärligen vthenn all orsaak, trångmål och nödwernn tagitt förnäpnde hennes man aff daga, effther hwilken hon haffwer nye barnn, och begärede för rettwÿsenes skuldh, att hon måtte få rett på honom. Och effther begge parterne, så well dråperen som åklagerne, hade vdi thenn förre rettgongh beropett sigh på wittne, som tilstedes wore, när dråpett skedde, bleffwe de nu framkallede, [58 v.] nemligen Laße klockere i Estuna sochnn och Anders Johanson i . . .² Och berettede samme Laße, att förnäpnde Nils kom medh förnäpnde Anders Johanson hem till Anders Erichson i Hoff och krafde på någett höö och spannemål, som Anders borde vthlegge till Kong:e M:ttz foderoxe för ett hemman i Norre Nånö, som han borde sware till, hwilken oxe war nidsatt hoos Nils, att hann honom achte och rÿchte skulle. Då hade Anders i Hoff dem till bordh och swarede i förstenne inthet annett ähn wäll, seÿendes sigh

¹ I ms. står 'sett'.

² Lakun i ms.

wele före sådantt hem till Nils. När de hade sittitt en lÿthenn stundh, komme de till taals om en dreng, som Nils hade fået i tienst, hwilkenn Anders tilförenne, meden drengen tiente p[r]jesten der i sochnen, hade illa huggitt, och begÿnthe Nils bedie för honom, att Anders wille hielpe honom till bårdzskerre lön. Då sade Anders: 'Tag weeth icke, om iag giorde honom skade eller icke, iag will giffwe honom 6 q och inthet meere, och bleff myckitt förtörnett, haffwendes många selsamme ordh om drengenn. Med thet samme steegh Nils vp iffrå bordett och togh sÿne wanther och sinn hårsnärt och gick fram till högsäthett, der Anders satt, och som klockeren kunde tenckie till att biude Anders godh natt. Då reste Anders sigh vp och sade: 'Hålafem under, haffwer du inthet annett än bedie för thenn förbannede finnemerrrenn'. Och i thet samme stack han Nils, så att han signede in på klockerenn och talede sidenn aldrigh ett ordh. Her vpå giorde han sin eedh, att thet så tilgongitt war. Anders Johannsonn (sedenn han till eedhen hollinn wartt, att han skulle berette saningen) wittnede thet samme om theres ordh och taal, sade och ytterligere, att Anders hade kastett Nils före, att han war en matzhundh, men Nils achtede eller lade sådant inthet på sinnett vthenn badh Anders, att han skulle komme hem till sigh en gångh, han wille gerne pläge honom igen på thet beste som han kunde. Menn när skaden skedde, sade Anders Johanson sigh icke ware inne. Och der de hade förnummitt, att Anders och Nils hade hafft någon sÿnnerlig träthe sigh emellenn, då hade de well giffwitt acht vpå dem och förhindrett samme skade ∞ . Thesligistt lades fram i retten heredz öpne breff vnder häredz insigle, item fougstens öpne breff, huru på heredz tingett randsakett war, hwilke lÿdde, att Nils haffwer waritt en spaakferdig man alle sÿne dager och hwarken tillförenne eller nu denne gångh, som han kom ifärdh medh förnämpnde Anders i Hoff, giffwitt orsaak till någon oenigheet anthenn medh ordh eller gerninger. Der emoth hade Anders thet wittnesbörtt, att han altÿdh haffwer waritt en oroligh och träthesam man och redebogenn till att slås ∞ . Så effther ofthenämpnde dråpere inthet hade thet att förebäre, som någon skääl hade medh sigh eller någenn saningh lÿcht war, som han kunne seÿe sig till samme dråp wara nödtrengdh och förorsakett, vthenn alle wittne wore honom emoth och vnder ögenen, derföre meden her fans en vppenbar gerningh, till hwilken han inthet neeke kunde,

[59]

kunne ingen, som i retten satt, frÿe hans lÿff, och förthenskuldh bleff effther lagen dömdh till swärdett och näste rette dagh afflÿffwett ∞.

Hans Haß.

Hans Simsonn loth förstå, att hustru Karinn, M. Påwell bårdzskerres hustru, haffwer anammett på Hans Haßes wegne aff Herman Harder 60 daler peninger, och effther hon haffwer lagt samme peninger i thet hus, som hon köpte på Skomakere gathenn, derfore begärede han husett icke måtte någrom bliffwe hemblett, för ähn Hans Haß der vtur finge sin betalningh.

Jacobus Homodej.

Samme dagh loth Jacobus Homodej fordre för nidre rettenn theße efftherschrieffne Matz Siffridzsonn, Matz Thomeßon, Eskill Anderßon skipzbÿggere, borgere, och Swenn Birgeßonn, hwilke bleffwe förmanthe, att the widh theres eedh och saningh skulle giffwe sanfärdigt swar på theße efftherschrieffne frågor:

1. Till thet förste, huru lenge som the först aff Alexander Gwagnio och seden aff förnämnde Jacob Homodej, hans bröder och maschapÿ haffwe waritt bestelthe och vnderholdne till att bÿgge och förfärdige thett skippet Morianen?

Swar: Widh påß fem åhr, ifrån anno ∞ 82 och in till änden på anno ∞ 87.

2. Om thenn Jörenn de Salwadore, som på samme skip på thenn tÿdh skipper war, hade sigh så förhollitt, som en trogin skipper ägnede och borde?

Swar: Thett them ingelunde så sÿnteß.

3. Befrågedes tå ytterligere, hwarfore och hwadh orsaak thet war.

[59 v.] Swar: När han loth vmstielpa samme skip och latha bÿggia (och som elliest offta pläger hända medh nÿa skip) förbättre then vnderste delen, loth han thå hwarken then vndre eller achter deelen förbinde eller förstärkie, som icke allenest på så longh reese, som the ther medh achtede segle, vten och på fast kortere wägh nödtorffteligen behöffdes, menn offwenn till befalthe han thet mÿckitt bÿgge, som icke allenest onÿttigt war vthenn och för theß swagheet skuldh skippet storligen till skade och fördärf, om hwilkett han offthe aff them bleff warnett, och för thenn orsaak skuldh, effther

han icke wille aff them ther vm bliffwe lärddh och rettett, togh han wrede och owilie till them.

1. Kong:e M:ttz skipper, förnämnde Swen Bertilson [*sic*] bleff tilfrågett, huru lenge han haffwer aff doctor Theophilo Homodej och hans maschapÿ (meden Jören de Saluadore thå på någre måneder borte war) vpburitt lön och vnderholdh för sitt omaak och omwårdnett han vpå samme skipp hade. Swarede, att han vdi 6 eller 8 wicker, nemligen aprilis och maij måneder, haffwer förnämnde personer, såsom och många andre, som tå till stedes wore och nu borte äre, vdi skipper stadh vpå samme skipp förestådt.

2. Wÿdere frågedes honom, vm thet samme skippett Morianen på thenn tÿddh war ladt. Swarede han: 'Mestedeles'.

3. Till thett ytterste frågedes Swenn, om skippett vnder och achter så förwarett och bygdh war, att thet kunde tiene till att göre en sådann reese medh?

Swarede han: 'Ingeledes', tÿ förnämnde Jörenn de Saluadore hade myëkitt vthelatidt, som nödtorffteligen hade behöffdz att förbättres på förnämnde rum i skippet, men offwenn till haffwer han myëkitt onÿttigt och skippett till stoor skade förbyggia latidt ∞.

25 februarij.

Oluff Jacobson snidker.

Samme dagh gick Oluff Jacobson snidker lagh och eedh och swor widh Gudh alzmechtigh, hans helige ordh och euangelium och allt thet gode, som honom aff Gudj wederfares skulle både her i thenne wärlden och seden i thet tilkomende ewighe lyffwett, att han aldrigh haffwer hafft någett oährligitt att bestelle medh Peer Kåres hustru Gertrudh Nilsdotter, icke heller legett i sengh medh henne, då Karin Hanß[d]otter (som honom skuldh giffwitt hade) kom in vdi Peer Kåres stuffwe. Om han her vdi orett swore, då önskede han öffwer sigh Gudz retwÿse straff och pläghe, meden han i thette lyffwett är och seden till ewigh tÿddh ∞. [60]

Theße wore hans laggårdzmän:

Joenn Ösgöthe	Måns målere	Christoffer stenhugger
Mårthen tegelslager	Peer Nilsonn	Gudmundh Peerson
Marcus måler	Laße Monßon	Bertill murmester
Ambrosius kopperslager		Måns murmester.

4 martij.

Tiuffwerÿ.

Bleff thenne tiuff Erich Tursonn, född i Wigby vdi Lydzlena sochnn, steldt för rette och onödd och otwingett bekende, att han thette efftherschriffne stulitt hade:

Aff Matz i Sundby i Brumma sochn en hest, all then maath, som han hade, en hoop skoor och yxer och en sele öffwerdragin med sammet.

Iffrå Kålbergz [*sic*] kyrke 2 söloffstooop, 1 söloffskål och 5 söloffskeder. Iffrå Grÿtha och Girestadh kyrker 1 söloffstooop, 1 skeedh och 5 daler peninger. Thet står altt hoos Matz Mortenßon i Westerårs, vndentagendes 3 daler peninger, som han haffwer druckitt vp.

Ähn iffrå Kålbergz kyrke 1 söloffslÿdh medh två kniffwer i och en krans. Han är på Ekelsundh.

I Thärbÿ vdi Warfrukÿrke sochnn 1 skedh.

Iffrå sin broders dreng 2 skeder, een aff dem gaff han Oluff Erichsons dreng i Bodha för en byßa. Samme byßa är i Åkerby, then andre skeden sålde han i Eneköping.

Iffrå sin broders hustru ett paar förgÿlthe spenne. Är hoos Matz i Tompten.

Iffrå Erich i Bålstadh 1 söloffstooop, 1 skedh, 14 ströninger.

Iffrå samme Erichz dreng 1 ringh, 4 skeder, 3 alne kläde.

Aff Frantz i Gudj i Bogalöse sockn 1 hest, 1 rÿa, 1 laken, 1 skiorta.

Vdi Hageby sochnn 2 skeder, 1 ringh.

Iffrå Gerdz son i Fileke 2 daler peninger, 1 söloffbelthe och 1 stooop.

Thet togh en bonde och en knecht iffrå honom.

Item 3 hester, som han icke kunne minnes, hwar han dem tagitt hade.

Aff thette söloff är vptagitt:

Vpå Ekellsundh hoos furstinnen är 1 stooop, 1 söloffslÿda, 1 söloffskål och 5 skeder.

Haffwer han såldt en dreng i Myckleby i Fellesbro sochn 1 skedh för 3 alne kläde.

Dersamme stedz är en skedh pantsatt för 20 öre.

Thette breff bleff en piga Karin Joensdotter meddelett, thenn 2 martij vthgiffwitt:

Wÿ borgmestere och rådmän *o* göre wetterligitt, att effther någon twiffwelzmåll haffwer wartt vm den skÿldskap, som en dansk qwinna, Karin benämpndh, och thenne breffwÿserske Karin Joensdotter haffwe recknett sikh till en borgerske på Södremalm, hustru Karin Adam linwäffweres, som är dödh bliffwin, der de både sade sikh ware sÿslinga widh samme hustru Karin, och gaff den ene så före, att samme *hustrv* Karin war född i Danmarck, och den andre menthe, att hon war född i Westergöttlandh, derföre meden Karinn Joensdotter haffwer wÿrdeligh och wellärdh mans erchiebiskop Anderses i Vpsala och erligh och welachtigh Nils Jönßons, hertigh Carls secreterers wittneschriffter, att förnämpnde Karin Adam lÿnwäffweres hade någre åhr tienth hwardere och att de hade vdi saningh förnumitt, att hon war född i Westergöttlandh, så och alltenstundh att förnämpnde Karin Joens dotter haffwer kundskaper her vpå malmen, att förnämpnde lÿnwäffwerske haffwer bekendt henne för sin sÿslingh, förthenskuldh döme wÿ, att samme Karin Joensdotter må niuthe och beholle till ewärdeligh äghe den deel så well husen i Frÿsgården på Södremalm som allt annett, som effther förnämpnde *hustrv* Karin Adam linwäffweres dödellige affgång h fallitt är *o*.

[60 v.]

7 martij.

Laße Bengtßon och Jacob Tÿde.

Jacob Tÿde, skipper iffrå Ålde Stetin, klagede, att her Hogen-skildz tienere Laße Bengtson haffwer latidt anamme vtur hans skip en hoop godz widh paß till 70 daler, som kommer hans redere till. Der vpå gaff Laße Bengtßon till swar, att han haffwer leffrerett en benämnd Sander Forst en hoop godz vdi gråwerke och bocker til 331 daler, hwilkett godz hörde hans herre till, och haffwer han medh öffwerhetens her widh slotthet loff och tillstondh beslagitt samme Sander Forsts godz i skären til så stoor suma, som förnämpndtt är, 70 daler.

Erick Falck.

Samme dagh loth Kong:e M:ttz *o* wår aller nådigiste herres hofftienere welbördigh Erich Falck vpläse för retten H. Kong:e M:ttz öpne vnderschiffne breff, lÿdendes som her effther fölier,

hwilkett honom för hans begären skuldh efftherlatidt her inschrieffwes:

Wÿ Johann thenn tridie medh Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes konungh, storfurste till Findlandh, Carelen, Wotzski petinn och Ingermannelandh vdi Rÿdzlandh och öffwer de ester vdi Lÿfflandh hertigh, göre wetterligitt, att oß är klageligen förekomitt, huruledes her Göstaff Banner vdi vårt regementz begÿnnelße haffwer intagitt och till sig ägnett ett stenhus her i Stockholm, liggandes widh S:te Nicolaj portt, sampt alle the lößörer, guldh, sölff och rede peninger, som han ther i husett den tÿdh öffwerkom, förmenendes, att framlidne Torchill Joenßon, som effther kongh Erichz tillatilße hade sköfflett förnämpnde her Göstaffz gårdh Diurßholm, skulle ware rette ägenden till förnämpnde hus och ägedeler, hwilkett dogh icke förnämpnde Torkill vthen mestedeles hans hustru och hennes dotter effther hennes före mans Abell Palm medh rette tilkom. Så ändogh wÿ hade well på samme tÿdh nådeligen efftherlatidt, att förnämpnde her Göstaff motte intage hwadh som helst förnämpnde Torchill hade honom i så motto affhändt, haffwe wÿ lykwell ther medh icke meenth, att han sin skade vprette skulle aff hustrunes egne äger eller och barnsens affwittrede fäderne, hwilkett är emoth all rettwÿse och Swerigis lagh, som klarligen seger, att eÿ må barnapeninger siuncke eller brinna, eÿ hustrus lott, jordh eller hus, som å hennes tomt stonda, i sköfflingh gånga, vthen hwar bör saak sin ensam böthe och ingen anners lått förwärke. Hwarföre haffwe wÿ aff werckundsamheet och nåde efftherlatidt, såsom wÿ och medh thette vårt breffz krafft efftherlathe och biude, att hustru Karin Erichzdotter, offthenämpnde Torchill Joenßons efftherleffwerske, och förnämpnde Kirstin Abelsdotter måge och skole igen wederkennes, her effther niuthe, bruke och beholle förnämpnde hus medh theß kellere, gathebodh, stuffwe, nattstuffwe, windh och allt thet, som till samme hus aff ålder legett haffwer och ännu ligger, effther thet goffwe breffz inneholdh och lÿdælße wår käre her fader, saligh och höglofflig i hugkomelße konungh Göstaff och siden framlidne kongh Erich der vpå hade giffwitt förnämpnde Abell Palm, hwilke breff wÿ her medh aldeles gille och stadfeste, förbiudendes förthenskuldh her medh offthenämpnde her Göstaff Banner sampt wåre befalningzmän, borgmestere och rådh i Stockholm och alle andre, eho the helst ware kunne, att göre

förnämnde hustru Karin eller hennes dotter och efftherkomende erffwinger her emoth någett hinder eller förfongh widh vår onåde och straff. Vdi lyke motte wele wÿ och her medh alffwarligen haffwe buditt och befalett offthebemülte her Göstaff Banner, att han medh thet aller förste skall vprette och igen giffwe, hwadh som helst förnämnde hustru Karinn med skääl bewÿse kann, att han haffwer iffrå henne och hennes dotter, thet ware sig anthen guldh, sölff, rede peninger eller hwadh namn thet helst haffwe kan, så frampt wÿ icke skole lathe göre någett annett till saaken. Ther offthenämnde her Göstaff Banner haffwer sig fulkomligen effther rette. Giffwitt på vårt kong:re slott Stockholm then 5 martij anno 1590 vdi vår regementz tÿdh på thet andre och tiugende.

12 martij

sothe för rette Bengt Ribbingh till Fremiestadh, Göstaff Gabrielson till Fånöö, Nils Nilson till Säbÿ, Erlend Biörnson till Skattmansö, Swen Monson till Westerbÿ, Mauritz Jörenson till Diula, Göstaff Biörnson till Follenäs, Jörenn Posse till . . .¹, Swenn Lilie till Vglö, Johan Karlson till Öra, Arendt Karlson till Eeka, Christer Karlson till Seglinge, Måns Larson till Norgarne aff wapn, Erich Matzson och Nils Hanson secreterer sampt borgmestere och rådmän i Stockholm.

Palne Erickson til Raffnäs.

Kom för sittende retten welbördigh Palne Erichson till Raffnäs, giffwendes tilkenne, huruledes såsom han hade någre reeser tillförenne i Vpsala waritt i rette medh någre hustru Annes til Lydingö fulmechtige om tre gårdar, nemligen Leestadh och Inge-wastadh i Rasbo sochn samt Åswasta i Fröbunde sochn och Semingehundretz häredt, som hon vthenn lagha dom vdi någre åhr haffwer haft hans hustrus sÿster och Erich Gudmundzsons barn iffrå. Och effther hustru Annas fulmechtige goffwe då så före vdi then senere rettgångh, som skedde i Vpsala thenn 21 februarij anno 1584, att saaken war dem okunnigh och icke ändå hade rand-sakett de schriffte, som der vpå finnes kunne, såsom lykwell tillförenne war befalett, bleff dem då efftherlatidt iffrå förschriffne datum ett åhrs tÿdh, som war till Distingen der näst effther

¹ Lakun i ms.

komende, såsom her Hogenskildz dombreff, thet nu i retten vpläsitt bleff, wÿdere vthwÿste. Men meden förnäm^pnde hustru Anna haffwer icke allenest hafft förnäm^pnde ene åhrs tÿdh vthen många åhr tillfelle randsake lathe, hwadh skääl hon till samme gårder hade, och förnäm^pnde Palne allrede igenom welbemälte her Hogenskildz dom war vdi samme gårder inwÿst, begärede han, att de, som på hennes wegne kompe wore, som ähr Jöns och Jören Vlffzöner samt Erich och Lindorm Stake, wille nu framlegge thet, som de menthe sigh kunne winne iffrå honom samme gårder medh. Der till swarede de, att hustru Anna hade ähnnu ingen mere beskeedh kunnitt vpinne ähn till förenne, vthenn de stode såsom de andre för dem i then förre rettgångh der vpå, att samme gårder hade waritt hustru Annes salige mans broders Nils Larson till Sparstada rette arff och henne på sin salige sons Peer Engelbrehtzsons wegne tilfallitt, såsom de menthe att bewÿses kunne medh arff och lotte skiffett, som giortt war sÿskennen emellen, der vpå de ett register i retten framlade. Då lade Palne fram ett öpitt pappersbref, som

[61 v.] Iwar Mån^Bon till Edbÿ försiglett och her Oluff Rååd*h* i Runtuna vnderschriffwitt hade, der vdi de bekende, att de medh en benäm^pndh Nils Ol^Bon i Jerna hade tiugunde dagh jul anno 142 waritt kallede på en förlykningh emellen Nils Larson till Sparrestadh och Truls schriffwere till Raffnäs vm någen renthe, som Nils Larson hade vpburitt effther Trulses hustrus Madelin Nilsdotters modermoder hustru Botill, så och för all löbören, som sigh i als belöper ettusendh marck peninger och 200 lodh sölff, therföre förschriffne Nils Larson skulle haffwe giffwitt förnäm^pnde Truls och hans son Anders Trulson til ewärdelige äghe förschriffne gårdh i Åswestadh, som åhrligen renther 3 pundh korn och ett pundh kornn renthe i Börck i Åker sochnn, och der medh skulle dem emellen aldeles ware afftalett och förlykt. Och föregaff Palne, att såsom hustru Anna icke haffwer hafft rett till thenne gården, ändogh han står inschriffwin i thet arffskiffetes registerett, ther med the wille bewÿse hustru Annas rettigheet, vten war således rettwisligen fallin till Anders Trulsonn, såsom sagt är, så kan hon och ingen rett haffwe medh samme register att wärie the andre två gårder, the hon woldsamligen haffwer till sigh tagitt och i mång*h* år hafft Anders Trulsons erffwinger iffrå. Och begärede Palne ähnnu, att der som de hade någer anner och krafftigere skääl till att igen winne samme gårder, att de wille

dem framlegge, tÿ han försåge sigh till retten, att de medh sådanne löse ordh icke kunne drÿffwe barnen iffrå denn häffdh de till godzen så longh tÿdh haffwe hafft och medh wäldh wore iffrå trängde. Men the sade sigh på thenne tÿdh inge andre bewÿs haffwe. Therfore togz ärendet vdi nöge betenckende. Och hwadh thenn gårdh Åswedstadh tilkommer, althenstundh aff Iwar Monßons och her Oluff Rådz wittnesbördh finnes klarligen, att han är giffwin Truls och hans son Anders i wederlagh, som förschreffne breff vthwÿser, thet wÿ icke ogille kunne, tÿ dömdes och tillsades fulkomligen, att Palne Erichsonn må anamme och vpbäre den renthe, som aff förschreffne Åswedstadh hert till vdi qwarstadh stonditt haffwer, och her effther samme gårdh qwitt, frÿ och alldeles obehindrett att niuthe, bruke och beholle till ewärdelige äghe. Menn vm förnämpnde 2 gårder Leestadh och Ingewastadh sades, att de skole bliffwe vdi förnämpnde Palne Erichsons werie, så att han dem må obehindrett wederkennes effther welbemälte her Hogenskildz dombreffz och inwÿselles lÿdelße. Dogh hwadh renthen tilkommer, som aff samme godz her till haffwer bortt vthgöres, seden de komme Erich Gudmundzsons barn iffrå, och her effther aff dem bör vthgå, skall stå i qwarstadh, till theß saken bliffwer parterne emellen slithin och giffwes hustru Anna ähnnu till nästkomendes Distingh anno 1911 til att vpsökie och randsake effther de bewÿs, som hon förmener sigh kunne winne igen samme godz medh, och icke ytterligere. Actum 1911.

Hustrv Anna i Wele.

Samme dagh kom hustru Anna i Wäle vdi Tillinge sochhn fram för retten och kraffde effther Tordh Peersonn (som hon sade att skulle haffwe waritt hennes moderbroder) arff både i löst och fast. Då lades fram i retten ett pergamentzbreff medh hengiende insigle, som bleff vpläsitt, lÿdendes, huruledes förnämpnde Tordh och hans hustru hade bebreffwitt och testementerett hwartt annett allt sitt afflinge godz, som de åtthe, så att den som lengzst leffde, skulle thet effther thens andres död h niuthe och beholle, hwilkett breff bleff achtett för giltt, fulkomligitt och lagligen ware vthgiffwit. Och althenstundh nog bewÿslogitt war, att hwadh han åtte war hans afflingegodz, medh hwilkett han måtte göre, hwadh honom sÿntes, derfore hade hon inthet arff effter honom att wänthe. Menn der hon kunde på heredz tingh bewÿse, att hon är förnämpnde

[62]

Tordh skyldh och sünnerligen att hon hade tient Tordh i 6 åhr, såsom hon beretter, då haffwe Tordz hustrus erffwinger loffwett giffwe henne en ähre skenck.

14 martij.

Frw Anna til Bro.

Samme dagh stegh vp i retten stadzens byggemester, wellförstondigh Hans Anderßon rådman, och vpå stadzens wegne hemblede och vploth den edle och welbördige fru Anna till Bro, salige Anders Siffridzsons efftherlathne husfrues fulmechtige Hillebrandh Marcußon en tomt, liggendes vdi Bredgrenden östen till her i stadenn strax näst niden för förbemälte fru Annas standellwerckzhus, hollendes vdi bredden vth medh samme grendh 5 $\frac{1}{2}$ alin och i bredden på thenn syde moth stadzmurenn 14 alner, som staden haffwer förbemälte fru soldt för fempton daler nu gångbartt mynth, hwilken summa peninger förnämpnde Hans Anderson bekende till fulle nöye war vpburin, thenn sidzste peningh medh then förste, hwarföre han och affhände stadenn samme tomt och tillägnede henne offthenämpnde fru Anna, hennes barn och erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ, obehindrett och oclandrett till ewärdelige lagfongne äger. Her vpå förnämpnde Hillebrandh på sin frws wegne vplade fridzskillingen effther lagenn ∞.

Oluff Person.

Än samme dagh fäste Oluff Peerßon, salige Oluff Rÿningz tienere, lagh för thet, som Johan Karlßon till Öra hade honom tillmätidt och wÿt, och är komin på näste rådzstuffwedagen ther effther, som war then 16 dagen martij, till att wärÿe sigh för samme wÿteßmål medh theße efftherschriffne sÿne lagmän, som äre her Lars Haquinj, Hans Peerson, Oluff Peerson, Måns Henrichsonn, Oluff Henrichßonn, Thommes Matzson, Henrich Hanßon, Joen Abramßon, Enewall klensmedh, Johann Peerson och Erich Simonßon. Och effther Åke Karlsonn till Skratteby kom fram och sade, att hans broder, förnämpnde Johan, icke war till stedes vthen hade dragitt aff stadenn vth till att flÿ sigh bewÿs emoth Oluff, der medh han menthe sigh kunne drÿffwe de wittnesbörder, som han hade framlagt, och hade derföre begärett, att sakenn motte vpsetties, till theß han komme sielff tilstedes, der vpå honom gaffz

aff retten till swar, thet han skulle göre Johann budh, att han då icke skulle lenger dröye ähn otte dager der effther vthenn då ware förhonden, till hwilken tydth saaken och bleff vpskuttin i then reesen. Thenn 23 martij haffwer åther offthenämpnde Oluff Peerson betedt sigh för retten och meden hans åklagere ända icke war tillstedes kommin och Oluff icke heller hade tillfelle eller kunne le[n]ger förbyde honom, såsom och den tydth på åhrett war nu inne, att icke någre rådzstuffwe dager holles borde, förthenskuldh bleff förnämpnde Oluff för hans flýtige begärenn skuldh bewÿs meddelett, att han icke hade sigh för retten vndendöldt, vndstungitt eller sigh i någon motto försummet vthen warit redebogen till att försware sinn saak.

Arent v. Ölst[e]rn.

Michell Smuck, skinnere på Norre malm, kom fram för retten och gaff tilkenne, huruledes som hann för någre dager sedenn hade mist 15 stycker mårder. Och ändogh hann icke weeth derföre någenn att beskÿlle, dogh medenn Arent v. Ölstern, en skredderswen, hade bekendt för Jochim Laurentz Filtzers tienere, att han haffwer haftt mårder tilköpz och såldt dem för 6 ƒ styckett, och då som honom frågett är, hwem som samme mårder aff honom köpt hade, haffwer han sagt, att han war sin koos aff stadenn dragin, och nu neeker han sigh någre mårder haffwe haftt, och effther han sitt mist haffwer vdi then tydenn, som samme Arent haffwer sielff talett om mårderne, att han haffwer sagt sigh haffwe dem fale, wille Michell gerne wethe, hwar han dem hade bekommit. Då sade Arenth, att han sådant i skempt till förnämpnde Jochim sagt hade och hade achtet honom der medh fixere, och begärede nu ändeligen wethe, om Michell wille legge honom till, att han skulle haffwe tagitt samme mårder. Michell swarede, att han inthet lade honom sådant till, menn effther han hade sielff sådant öpett, kunde ingen förtencke honom, att hann taledde effther sitt. Då sade Arenth, att hann wille göre sig frÿ för samme taal, tÿ han wiste emellen Gudh och sigh ware oskÿlligh för samme mårder, och förthenskuldh feste samme dagh lagh ∞.

[62 v.]

Fra[n]tz Beier.

Vpå samme dagh kom för sittierende retten Arffwidh Larson, borgere vdj Linköpingh, hemblede och vploth erligh och wellför-

stondigh Frantz Beier, borgere her i stadenn, en mälthebodh på Södremalm vth på wathnett belägin på westre sydenn vm porten näst niden för Waste Erichsons pörthe och meltheboodh, hwilken melthebodh Arffwidh Larson medh sin salige hustru . . .¹ Hansdotter, bekommitt hade och nu lagligen såldt förnämnde Frans Beyér för 120 daler swenske peninger. Then samme summa bekende Arffwidh Larßon in för retten sigh till fulle nöye, then sidzste peningh medh thenn förste, bekommitt, anammett och vpburitt haffwe, hwarföre han och affhende sigh, sin hustru, barn och efftherkomende förnämnde melthebodh och tillägnede henne Frans Beyér, hans hustru, barnn och theres erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ för alle åtalere till ewärdeligh ägo, vpleggendes fridzskillingen.

16 martij.

Berendt Jönßon vpböd Henrich Simonßons hus och tomt — 2°.

Jtem Hans cantors tomt niderst i Gråmunke grendh — 2°.

Peer Jönßon vpböd Matz Mortenßons hus — 3°.

Jtem sitt trappehus — 3°.

Erich Biörnßon vpböd Mauritz Jörenßons hus — 3°.

Jacob Iwarßon vpböd Peer Helßingz tomt — 3°.

Påwell Saß vpböd Hans Mogz hus westentill — 2°.

Henrich Simonßon vpböd Swen Persons hus i Helge leckamme gårdh — 2°.

Jören Trost öffwerskerre.

Samme dagh stegh vp i rettenn Peer Jönßon rådmän och betedde vdi rettenn den edle, welborne fru Ibbes, greffwinne till Rasborgh och frw till Gräffznäs och Kegelholm, öpne vnderschiffne och försiglede breff, daterett Lericholm thenn 28 januarij på thette åhr 90, förmälendes om ett stenhus, belägit westentill widh Smidiegathen inn mooth Norre portt emellen s[alige] Sigwordh Kruses och M. Jacob bardskerres hus, som welbemälte frw Ibba lagligen haffwer såldt försichtigh Jörenn Trost öffwerskerre, borgere her i staden, för tryhundrede daler swenskt myntt, begärendes på begge

[63]

¹ Lakun i ms.

parternes wegne, att samme kööp motte vdi stadzens tenckebook bliffwe förtecknett och köperenn effther godh gamell sedwenie stadzens festebreff meddeltt warde. Så effter thett att förschriffne hus är her vpå rådzstuffwen tre måndager åth slagh vpbuditt och welbemälte frw Ibbe vdi samme sitt breff icke allenest bekenner sigh för 300 daler tillfyllest haffwe vpburitt then minste peningh medh then mäste, men ochså giffwer förnämnde Peer Jonßon fulmacht och befallningh att inrymme och hemble förnämnde Jörenn Trost förnämnde stenhus och grundh effther stadzens lagh och bruk, derföre och rettenn på embetzens wegne bekenner och seger sådanne kööp effther förschriffne breffz inneholdh och thet vpbudh, som her på rådzstuffwen skedtt är, lagligen alldeles giordh wara och therföre obrotzligen och oryggeligen hollitt bliffwe skall, afhendendes förthenskuldh och her medh welbemälte greffwinne, h[ennes] n[ådes] barnn och efftherkomende erffwinger offthenämnde stenhus och grundh och tilägnede thet medh synes fyre frye murer, kellere, boder, stuffwer, kambrer, winder sampt hwalffwett och rummett öffwer grendenn näst synnen före och all annen tilbehörelße förnämnde Jörenn Trost, hans hustru, barn och theres efftherkommende att niuthe, bruke och beholle till ewärdelige äghe och alldeles ther medh effther sin egin wilie och legenheet att handle obehindrett och oclandrett, qwitt och fritt för alle åtalere, så födde som ofödde, till ewigh tydh. Her vpå, medenn samme hus lagbuditt, lagstonditt och alldeles lagfaritt är, haffwer offthenämnde Jörenn Trost vplagt sin fridzskillingh effther lagenn.

Skottmän.

Samme dagh sattes skottmän till att vpbäre stadzens skott för thette åhr 90, nemligen Erich Nilsonn rådman, Peer Olßonn, Rickartt Pettersonn och Erich Nilsonn i Brundzrendenn.

Tönius skredder, Jochim skredder.

Vppå samme dagh stegh Donatus Donatjson fram för retten och qwitterede Tönnius skredder, borgere her i stadenn, och Jochim skreddere på Södremalm, för thet de hade waritt hans hustrus förmyndere, för hwilkett han dem wenligen betackede, görendes dem in för retten frj för allt yttermere tiltaal för samme förmynderskap, der vpå han och rechte dem hondenn ∞.

Simon apoteker, Påwell Saß.

Än samme dagh bleff randsakett den skelachtigheet, som war emellen Simon apoteker och Påwell Saß komin om de 20 daler, som feledes vdi den summa, som Simons stiuffbarnn, salig Donatj barn, til kom och Påwell hade waritt förmündere före, hwilkett kom aff thett kläde, som Petter Becker leffreredt hade, vdi så motto att Petter Becker war skylligh Simon 100 daler och loffwede derföre 2 *stycke* packelaken (och effther Petter haffwer sändt thet han loffwett hade, derföre haffwer man inthet honom der vm mere til att tale). Samme kläde haffwer Påwell tagett till sigh medh Simons tillstondh för 80 daler och haffwer åther såldt samme klede Konge Mitt, styckett för 49 daler. Will nu Simon bestå, att han haffwer efftherlatidt Påwell klädett *styckett* för 40 daler, då är thet Simons skade, menn vm han icke will bestådt, då bör Påwell legge fram de peninger, som han bekomitt haffwer för klädett och sedenn både stå och lyde skadenn om de 2 daler.

Påwell Saß.

Samme dagh qwitterede Berendt Berckholt¹ på sin hustrus wegne och Donatus Donatjson på sin egin wegne Påwell Saß för thet han hade waritt deres förmündere, bekennendes att han hade stådt dem före såsom en erligh och redelig man, att de hade orsaak honom der före att betacke, såsom de och in för retten gjorde [63 v.] honom handstreckningh vpå, att hann effther thenne dagh för dem och alle deres sampt deres hustrues och efftherkomende ware okraffdh och alldeles för samme förmünderskap omanth tillewigh tydh ∞.

Arendt v. Ölstern.

Samme dagh kom Arendt v. Ölst[e]rnn fram för retten medh sine laggärdzmän till att göre sigh frÿ för mårderne. Och effther Michell, som dem mist hade, icke gaff honom skuldh eller witte honom der före, att han dem tagitt hade, vten Arendt hade sielff medh löst taal kommitt sådant till wäghe, så och medenn hwarken Michell eller någenn den, som i retten satt, tror honom vm, att han samme mårder skall haffwe tagitt, derföre bleff honom samme laggårdh vpgiffwin och han frÿ sagdt, så att hann må nu så her effther som her till ware och bliffwe kendh för en ährligh karll. Der

¹ I ms. står Berckholm.

som och någer warder honom her effther sådant förbrændes eller förekastendes, att der finnes skäligh wittne till, den samme skall haffwe förwärrkett syne 40 marck \circ .

18 martij.

Laße Nilßon, Jonas Bödker.

Samme dagh kom Laße Nilsson, borgere i Calmar, för sittende retten, inleggendes sitt klagemåll schriftligen emoth Jonas Bödker, borgere her i stadenn, huruledes som samme Jonas hade icke allenest öfwerfallitt och slagitt hans hustru blå och blodig hemme vdi deres egne hus, vthen han haffwer och der vthöfwer tilmätitt Laßes hustru troldoms gerningh, thet dem mäst går till hierthet, hwarföre de och haffwe waritt förorsakede vdi thette beswärlige fhöre på stoor bekostningh drage thenne longe wägh till att sökie honom, effther han icke haffwer welett fulfölie saaken emoth dem, såsom han i Calmar begynth hade, vthen är emot förbudh draginn der vtur retten och latidt dem vdi sådant skamligitt rÿchte så bliffwe, thet de achte her och hwar stadh att förlegge och sitt gode nampn och ähre försware, såsom samme deres klageschrift och beswäringh emoth Jonas ydtere förmälthe \circ . Her vpå gaff Jonas Bödker medh monge widlöfftige ordh swar, att saaken icke hade sigh som Laße och hans hustru klagede vten menthe sigh medh wittne der nidre förlegge wele. Så effther förnämndh hans åklagere beropede sigh på wittne vdi Calmar så well som han, derföre, så och medenn saaken haffwer sigh vdi Calmar tildragitt, der och wittnen boendes äre, bleff hon och tyt skuttin och Jonas allfwarligen befalett, att han medh thet förste och så snart han kan komme till helßen igen, skall begiffwe sigh till Calmar, så att han är der aller senest nu förstkomendes pingesdagh och der vthförer saaken till ända \circ .

Hans Kock hoffbarberer.

Vpå samme dagh kom och för sittende retten Kong:e M:ttz \circ vår aller nådigste herres tienere och hoffbarber, erligh och försichtigh Hans Kock, klagendes, huruledes såsom en benämndh Berendt Koofhot haffwer förekastett honom, att han icke skulle ware aff ächte sengh född och förthenskuldh icke ware wärdh att bliffwe vdi thett embethe, som han nu brukes. Och allthenstundh

[64] att sådant är hans salige föräldrer och honom sielff för när och till håån och spott sagt, *thet* och nu iblandh så monge vthfördt är, kunne han *thet* icke anners göre, än att han in för rette sådant vppenbarligen wille förlegge och sitt ährlige nampn försware, bewysendes medh sitt bördzbreff, hwilkett han i retten framlade och vpläsitt bleff, att sådant war honom öffwerdichtett och lugitt, begärede och förthenskuldh, att den, som hade honom sådant vpå fördt och sagt, måtte tilbörliken effther lagen straffett bliffwe. Så effther förnämnde Koofoth war nu i retten fördh och icke kunde medh någon skääl och sanningh sådanne syne ogrundede ordh godh göre och bewyse, icke heller in vpå någenn annen skälige leeda, såsom han *thet* tilbödh och gerna göre wille, derfore, så och meden förnämnde Hans Kock vdi förnämnde sitt bördzbreff nogsamligen war för sådanne försmädeligitt taal, roop och rychte endtskyligitt, så bleff offtenämnde Berendt Kofhooth till straff vdi fengelße insatt. Och effther förnämnde Hans Kock menthe sigl *thette* bewys ware aff nöden, haffwer man för hans flýtige begären och rettwysenes skuldh honom *thet* icke neeke kunnitt eller welett vthen vnder stadzens insigle latidt meddele ∞ .

21 martij.

M. Henrich, Caspar Ilenfeldt sampt
fler biscop Nilßes i Strengnäs
erffwinger.

Kom för sittende retten ehrlige, wellärde och wellförstondige M. Henrich, kyrkeherde på Fougteön, Caspar Ilenfeldh, borgere her i Stockholm, salige hoos Gudi biscop Nilßes i Strengnäs måger, sampt hans son Hans Nilsonn på then ene syde och på thenn andre her Erich, kyrkeherde vdi Öffre Sela på sin hustrus, förbemälte framlidne biscop Nilses efftherleffwerske [wegne], giffwendes tilkenne, att de wore på alle syder wenligen wellförlykte och förenthe om de stenus och grundh sampt boder, tompter och allt annett, som dem her i stadenn och i förstäderne till arffz fallitt war och effther förnämnde biscop Nils medh rette ärfwe borde vdi så motto, att sedenn som skattningen war skedd på förschriffne hus, tompter och boder, haffwer förnämnde her Erich på sin hustrus wegne godwilligen vplatidt hennes medarffwer till lösen alltt *thet*

fast, som på hennes deel falle borde, för en summa peninger, nemligen 330 daler peninger, på en wiß tydh till att vthgiffwe effther den försäkringh, som de honom der vpå giortt haffwe. Der effther haffwe de sigh emellen så iämkett och laget, att M. Henrich medh sin barn effther saligh hustru Karin Nilsdotter och förnämnde Hans Nilson skole tillhope beholle stenhusett, belägitt på södre sydenn widh Köpmannegathenn emellen M. Jacob Erichsons och Anders Olßons hus medh syne fyre frye murer sampt boder, kellere, winder, gårdzrum och all annen lägenheet, som der inne är, inthet vndentagendes, thesligistt en köpmanneboodh, liggendes i Cartwsergrenden på södre sydenn näst offwen för stadzens boder, item twå tompter på Södre malm, hollendes både tilhope vdi lengdenn iffrå gathen nidh i siönn . . .¹ alner och i breddenn . . .¹ alner. Menn på Caspar Ilenfeldtz och hans barns deel, som hann medh hustru . . .¹ Nilsdotter åth haffwer, är fallitt thet hus widh Södre portt medh sine murer, boder och allt annett, såsom thet vpmurett är och för ögen står, sampt de tre köpmanneboder, som östenföre närmest vp til husett ligge i förnämnde Cartusergrendh, item en tompt på Södre malm, som ligger näst öster om de twå tompter, som komme på M. Henrichz och Hans Nilsons deel, hwilken holler i lengdenn . . .¹ alner och . . .¹ i bredden. Och effther samme arfftagere bekende in för retten sigh på alle syder medh samme arffskiffte ware wenligen wellförlükte och hwar sade sigh medh sin deel well ware förnögdh, der vpå de och gjorde hwar annen handstreckningh, att ingen parten skall effther thenne dagh på samme skiffte och bythe tale eller qwelie, derföre dömdes thett och fullt, fast och oryggeligen holles, och wore öffwer offthenämnde arffskiffte wellförstondige Peer Jönßon, Michell Olßonn, Hans Anderßon, Nils Erichßon, Berendt Jönßon och Gynthe Olßonn, rådmän, hwilke aff Stockholms rådhus der till förordnade wore *o*.

[64 v.]

Henrick Hanson wägere.

Samme dagh stegh vp i retten Michell Olßonn rådman och Erich Biörnßon, stadzens kemenere, fulmechtige aff wälbördigh Mauritz Jörenßon till Diula, hemblede och medh hondh och mundh leffrerede wår medborgere wellförstondigh Henrich Hanßon wägere ett stenhus medh theß liggende grundh, belägitt widh Store törgett

¹ Lakuner i ms.

vdi hörnett på wenstre honden, när man går in åth Skomakeregathen, som förbemälte Mauritz Jörenßon medh sin käre hustrus och begges deres slächt och weners welbetenchte rådth och samp-tycke lagligen såldt hade för femhundrede daler rede peninger, sådant mynt som nu i ryket gengzse är, der 4 marck recknes på en daler, och till en förähringh en vngersk gyllen och ett sölfstoop om 14 lodh, hwilke peninger samt medh gullett och stopett de inför retten bekende, att förbemälte Mauritz Jörenßon hade till godh och fulle nöye redeligen bekomitt, anamett och vpburitt, then sidzste peningh medh thenn förste, såsom och samme Mauritz Jörenßon med sitt egitt försigledhe och vnderschriffne pergamentz breff, som i retten vpläsitt bleff, thet wydere vthwiste och förmälthe. Och effther han vdi samme sitt breff icke allenest giffwer förnämnde Michell Olßonn och Erich Biörnßon (som wittne till thette köp waritt haffwe) fulmacht till att hemble förnämnde Henrich Hanßon samme hus vthenn begärer och wenligen aff oß, att wy samme kööp effther lagen medh vårt breff och stadzens insigle wele stad-feste och bekrefftige, derfor, och meden samme hus är her på vår rådzstuffwe tre mondager åth slagh lagligen vpbuditt, haffwe wy, effther som vårt embethe kreffwer, sådant icke neeke kunnit eller welett, vten bekenne her medh samme kööp effther förschriffne breffz inneholdh och thet vpbudh her på rådzstuffwen skedtt är, lagligen aldeles ware giortt och therfore obrotzligen och öruggeligen hollitt bliffwe skall, affhändendes förthenskuldh offthenämnde Mauritz Jörenßon, hans hustru, slecht och wener samt theres barn och efftherkomende samme stenus och grundh och tillägnede thet medh all sin tilbehörelße vppe och nidre, såsom thet aff grunden vpmurett är och för ögenn står, förnämnde Henrich Hanßon, hans hustru, barn och theres efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obhindrett och o[c]landrett för alle så födde som ofödde åthalere till ewärdelige laghfongne ägher. Her vpå Henrich vplade sin fridzskillingh effther lagenn o.

Frantz slotzschriffweren wittnede, att Jörenn Sö[]ffbeckz hustru och Selffbeckz sonn hade anammett aff Vpsala slott de 80 tynner spannemåll i rogh och kornn, som förschrifften lydde vpå för Baltzar sadelmaker. Men Jören sade, att thet war honom aldeles

[65] owetterligen och hade aldrig till en peningh sedermere lefferrett

Balzars hustru. Dogh bewiste Baltzar, att hans hustru haffwer i Tydzlandh bekendt, att Jörenn haffwer leffrerett och latidt henne bekomme 48 daler.

23 martij.

Henrich Simonßon vpböd Swen Perßons hus i Helge leckamme gårdh — 3°.

Berendt Jönßon vpböd Henrich Simonßons hus — 3°.

Jtem Hans cantors tomt widh Gråmunckegrendh — 2°.

Påwell Saß vpböd Hans Mogz hus — 3°.

Mårten Olßonn vpböd salige Grels Anderßons korßwirckzhus — 1°.

M. Henrick, kyrkeherde på Fougtön, talede på thet hus, som hans hustrus fader, salige erchiebiscop Lars hade i pant aff hustru Britha Henrich Nilßons, belägitt niden för Kåkebrinken.

Baltzar sadelmaker.

Agustinus Sölffbeck bekende, att hans moder hade giffwitt Balzers hustru thette efftherschiffne: smör $\frac{1}{2}$ *tyнна*, lax 1 *tyнна*, rogh 4 *tyнnor*, kornn 2 *tyнnor*, peninger 30 daler, en skinkiortill för 6 daler, engelsk tröye för $1\frac{1}{2}$ daler och 4 åhrs kost. Och när Steneken sände hýt in fiedrer och annett meere, som hon Sölffbeckesken loffwett hade, skulle hon sende vth till henne igen 14 daler.

Och på thett att saaken motte emellen Baltzar och Jörenn bliffwe förlýkt, stelthes Jören theße 2 wilkor före, att han anthen aff en godh wilie wille giffwe Baltzar Steniken 10 daler eller sielff siette wärie sigh, att han slett inthet aff de 80 *tyнnor* spannemäll, som hans hustru i Vpsala hade på Baltzars wegne vpburit, hade sigh til gode behollitt, vthenn allt war Baltzars hustru til gode kommitt.

1 aprilis.

Sententia emellen Raßmus Christersonn
på sin hustrus wegne och hustru Justina,
salige Erich Jönßons effterleffde enkia.

Effther thett att samme Raßmus Christersonn icke haffwer welett lathe sig nöya medh thett, som nu nästförlidne rådzstuffwe dagh (som skedde thenn 23 martij) affsagdt bleff, der man då sýn-

nerligh för hans trägenheet skuldh höltht rettgongh och medh myckin flyt winlade sigh till att bothe thet fell, som han klagde öffwer att finnes skulle vdi thett arffskiffte, som skedde anno 88 emellen hans hustru och hennes salige broder Erich Jönßonn, der honom då [65 v.] någre wilkor (mere för thett att *semmie* och wenskap partherne emellen ware och bliffwe måtte ähn för någenn rätt skuldh) bleffwe inrymde, vthenn sådanne retzens gode meningh slett förachtett och nu i dag, som är thenn 1:a aprilis, infördt ytterligere beswaringer än tillförenne och welett medh någre copier, som hann sade sigh aff Erich Jönßons handschiffter haffwe vthdragitt, aldeles vmstörtte allt thet, som tillförenne handlett och förlykt war; derföre, meden att de gode män, som på arffskiffthett tillförenne waritt hade, wittnade att iblandh *förschriffne* handschiffter, som hustru Margreta för dem frambar, funnes någre falske, hwilke Erich Jönßon inthet wederkendes och bleffwe strax ogillede, der emoth *förnämpnde* hustru Margreta då inthet seye kunde vthenn föll till föghe och beddes före 8; och bode samme män sigh så Gudh hielpe, att de ingen parten anthen till wilie eller aff haat och affwundh någett emoth gjorde vthenn såsom de funne retwist ware, så haffwe de och lagett thet them emellen, så att ingen parthen hade på thenn tydenn någett meere emoth thenn andre att införe men lothe sigh nöye medh thet, som giortt war 8; så och allthennstundh begge parterne, så well hustru Margreta som Erich Jönßon, haffwe der vthöffwer in för retten på Stockholms rådhus sielffkreffandes komitt och bekendt sigh aldeles ware wenligen welförlychte vm allt arff både i löst och fast, så att samme hustru Margreta på then tydh tackede sin broder och rechte honom honden vpå, att allt skulle ware och bliffwe en afftalett och förlykt saak dem emellen till ewigh tydh; förthenskuldh will eller kan retten, såsom och icke höffwes, att thet, som vdi lagligh tydh oqwaltt stonditt haffwer och medh breff och segell lagligen giortt och stadfest är, skall rygges.

Hwadh thet försiglede testamentz breff tilkommer, som Joen Månßon i retten framlade på korßwreckzhusett, der hann boor vdi, dett haffwer man icke kunnitt gille, både therföre att samme breff icke haffwer waritt tilstädes, när förlykningen skedde, effther thet skulle ware (som thet nu föregiffwes) för hustru Annas död giortt, icke heller är thet ähnnu eedfest. Så haffwer och hustru Margreta sielff, när bythet stooth, ogillett samme testemente och ingelunde

welett efftherlathe sin dotter samme hus, oachtett att Erich Jönßon tilbödth sikh att wele sin halffpartt efftherlathe och sampt medh de gode män, som på arffskiffett wore, myckitt beditt hustru Margreta, att hon skulle och på sin syda giffwe sitt samptycke till att hennes mågh och dotter måtte förschriffne hus niuthe och beholle. Menn hon sade, att hon icke hade bewyßt sikh som en lydigh och hörsam dotter emoth sin moder, och derföre wiste henne inthet till wilie igen. Dogh meden offthenämpnde gode män wittnade, att Erich Jönßon hade tillsagt och efftherlatidtt förnämpnde sin systerdotter, hustru Kirstin Joenn Månßons samme hus till köpz för 300 daler, thet och hustru Justina nu in för retten icke heller neekede skedt ware, och som man kann förnimma haffwer i samme kööp och medh waritt inrecknett dett, som Joenn Månßon på samme hus kostett haffwer, derföre må Joenn Månßon ähnnu (effther han på samme hus sig myckit bekostett haffwer) niuthe att lösett för de 300 daler, som salige Erich Jönßon honom thet loffwede, medh sådänn beskeedth och förordth, att han giffwer och til fylllest betaler hustru Justina samme 300 daler innen nästkomendes pingesdagha *o*.

[66]

Hans Åkeßon till Biurum,
Jöns Jörenßon.

Vpå samme dagh framlade denn edle och welbördige Hans Åkeßonn till Byrum för sittende retten her på rådhusett ett skuldt register, vthdragitt aff de rekenskaper, som hans tienere Jörenn [*sic*] Jörenßon hade giortt för de åhr 81, 82 och 83, meden han vpbar hans landgelle och honom borde sware till, hwilkett aff retten bleff granneligen öffwersedt, och när samme Jöns Jörenßons insager der emoth öffwerwoges, fans, att han bleff sin husbonde skylligh på förnämpnde 3 åhrs rekenskaper 97 daler 1 *q*, som han war plichtigh nu strax att betale, vndentagendes 30 daler, som hann förnämpnde summa förvthenn hade förtt sikh till vtgiftt och menthe sikh skole kunne bewyße att ware förbemälte Hans Åkeßon leffrerede, vpå hwilke 30 daler honom gaffz tydh till näst kommendes Larßmåße att vpsökie sikh der vpå fulkomligh bewyß. Menn hwar Jöns Jörenßon till samme tydh icke kann bewyße dem ware betalthe, skall hann då ware skylligh dem betale sampt¹ 2 daler 1 *q* för 81 åhrs fordringen

¹ Ordet 'sampt' är i ms. upprepat.

aff landbönderne i Neryke, om thet finnes, att han aff dem mere ähn 5 öre för hestenn haffwer vpburittt \circ .

2 aprilis.

Matz Nilbons dråp.

Bleff samme dagh en landzknecht vnder gårdzfeniken, Matz Nilson benämpndh, anklagett, att han hade slagitt Matz Olsson slotzliggere ihiel, och hade sigh så tildragitt, att Matz, som döden leedh, hade vthsändt sin piga effther öl. Med thet samme är knechten komin och haffwer på gathen öffwerfallitt pigan medh hugg. Då Matz thet hörde, är han vthkommin medh ett wäffträ till att försware sitt hion och stötte knechten widh ögett medh stängen, så att han gick till marken, menn förnämpnde knecht kom strax vp på fötterne igen och slogh Matz många blånedder på kroppen och tw dödzslagh i huffwedett. Och effther han hade som en nydingzman buritt syne hender vpå förnämpnde Matz Olsson och tagitt honom aff daga, derföre och meden samme Matz Nilson är widh ferske gerningen strax bliffwin fongin och thet icke war en sådanne gerningh, att någon kunde der vdi frye hans lyff, bleff han förthen-skuldh dömdh til swärdett effther thet 1 cappittell i dråpmålom.

Then 11 aprilis

Vlff Perßon bleff Vlff Perßon till Flyßhultt efftherlatidt, att Kong:e M:ttz breff, som försiglett och vnderschriffwit war belangendes hans betalningh aff her Anders Keyt, motte i stadzens tenckebook warde inschriffwit, lydendes som her effther fölier:

Wy Jahann then tridie medh Gudz nåde Swerigis, Göthes och Wendes \circ konungh, storfurste till Findlandh, Carelen, Wotzskipetin och Ingermannelandh vdi Rydzlandh och öffwer the ester vdi Lyfflandh \circ hertigh, göre wetterligitt, att thenne wår tro vndersåthe och adelzman Vlff Person till Flyßhultt haffwer vdi vnderdånigheet latidt giffwe oß tilkenne, att her Anders Keyt skall för någre åhr seden haffwe tagitt aff honom tillåns sexhundrede daler peninger och vthgiffwitt sin förschriffningh att wele medh thet aller förste icke allenest betale förnämpnde summa vthenn och holle honom skades löös, effther som förschriffningen inneholler och förmåller, hwilkett icke skedtt är, vthenn att förnämpnde her

[66 v.]

Anders är dragin sin koos her aff rijkett och icke ens latidt honom förstå, när eller hwar förnämnde Vlf sin betalningh bekomme skulle; hwarföre han ödmiukeligen begärett haffwer vår hielp i saaken, then wÿ honom för rettwÿsenes skuldh icke haffwe welett neeke. Så effther thet oß är beretthet, att förnämnde her Anders Keit will selie thet stenhus, som han haffwer her i vår stadh Stockholm, och allrede skall haffwe vpburitt någre peninger der vpå vthaff her Axell, greffwe till Rasborgh *o* och att en stoor deel aff betalningen ähnnu står tilbake, derföre haffwe wÿ inwÿst såsom och nu medh thette vårt öpne breff inwÿse förnämnde Vlf Person till then summa, som ähnnu kan ware obetaldd på förschriffne hus att bliffwe der aff tilfridzsteldt, och förthenskuldh her medh alffwarligen förbiude förbemälte greffwe Axell, honom och hans tienere, att lathe förnämnde her Anders Keitt, hans fulmechtigh eller tienere bekomme någre flere peninger på förnämnde husekööp eller annett hwadh them emellen ware kann, för än förnämnde Vlf Person är tilfridzsteldt för thet kan haffwer till att kreffie effther förnämnde handschrifftz inneholdh och lydelse, så frampt förbemälte greffwe Axell icke skall annen reese betale offthenämnde Vlf Person. Der hwar och en haffwer sigh effther rette. Schriffwit på vårt kongre slott Stockholm then 4 aprilis anno *o* 90 vdi vår regementz tÿdh på thet andre och tiugende.

27 aprilis.

Berendt Jönßon vpböd Herman Leppers hus — 1°.

Jtem Anders Peersons hus i Staffen köttmångeres grendh medh tompenn der strax brede widh — 1°.

Märthenn Olßonn vpböd Grelz Andersons hus — 2°.

Berendt Jönßon vpböd Hans cantors tomp — 3°.

Hustrv Brita salige Erick Simonßons.

Samme dagh steegh vp i retten wellförstondigh Henrich Simonßon rådman, fulmÿndigh och mechtigh aff welbördigh Swenn Peersonn til Wäsby, hembledede, vplotth och medh håndh och mundh leffrerede framlidne Erich Simonßons efftherlathne enkia, hustru Britha Hansdotters fulmechtige Berendt Jönßon rådman ett stenhus och liggende grundh, belägitt vdi Helge leckamme¹ gårdh widh

¹ I ms. står: 'leckmanne'.

Skomakeregathen emillen frw Annas till Åboö och Måns Swenßons stenus, hwilkett hus förnämnde Swenn Person effther sin swär Peer Staffenßon ärfft och nu lagligen såldt haffwer förnämnde hustru Britha Hansdotter för 300 daler nu gångbart mynthe, der 4 $\frac{3}{4}$ göre en daler. Och bekende förnämnde Henrich Simonßon in för retten, såsom och förnämnde Swenn Person i sitt fulmactz breff, thet han vnder offtenämnde Henrich Simonßons och Berendt Jönßons samt Jacob Erichsons försiglinger, hwilke wittne till samme köp wore kallede, bestodh, att han på sin och syne medarffwers [67] wägne förnämnde summa peninger till godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh then förste, redeligen bekomitt, anamett och vpburitt hade, och förthenskuldh affhände sig, syne medarffwer, theres barnn och alle theres efftherkomende förschriffne stenus och grundh och tillägnede thet medh all sin tilbehörelße, såsom förnämnde salige Peer Staffenßon thet tillförenne ätt och i haffwende wære hafft haffwer, förnämnde hustru Britha, hennes barnn och efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Och är samme hus vpbuditt, lagstonditt och medh all stadzret lagligen fulfölgd. Ther vpå hustrv Britha haffwer latidt vplegge fridzskillingen effther lagenn.

Berendt Pleÿ.

Än på samme [dag] stegh vp i rettenn Henrich Simonßon rådmann, hembledde och med hondh och mund vploth Kong:e M:ttz tro tienere och gardenär på Drötningeholm, försichtigh Berendt Pleÿs fulmechtige Berendt Jönßon rådmann sitt stenus, liggendes på södre sydenn vdi Helge leckamen grendh emellen s[alig] Peer Michelßons hws och Halffward kornnskriffweres, samt 2 tompter i samme grendh, belägne på norre sydenn näst offwen för salige Bertill Holstes korßwirekzhus, den ene, som han köpt haffwer aff en Arboga borgere, Siffridh Larson benämndh, och den andre sigh tillbytt aff Oluff Larsson her i stadenn för denn tompt, som samme Henrich aff wellärdh mann M. Erich Jacobßon köpt hade, hollendes hwardere vdi lengdenn nye alner och i breddenn $11\frac{3}{4}$ alner, som han samt medh förnämnde stenus förnämnde Berendt Pleÿ lagligen såldt haffwer för 300 daler rede peninger, sådant mynt som nu gengse är, der 4 marck göre en daler. Thenn samme summa

bekende Henrich Simonson sikh till godh och fulle nöye redeligen bekommitt, anammett och vpburitt haffwe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, hwarföre han och nu in för retten affhände sikh, sin hustru och begges theres efftherkomende erffwinger förnämpnde stenus och grundh sampt tompterne och tillägnede thet medh all sin tilbehörelße, såsom han thett åth haffwer och de förre huse och tompte breffwenn inneholle, offthenämpnde Berendt Pleÿ, hans hustru, barn och theres efftherkomende att niuthe, bruke och beholle o till ewärdeligh äghe, och är samme hus vpbudit sampt medh tompterne thesligist lagstonditt, hembuditt och fridzskillingh ågiffwin, som lagh förmäller.

2 maij.

Erich Persons tiuffwerÿ.

Kom för retten Michell Smuck skinner och klagede öffwer en benämpndh Erich Peersonn, som hade waritt en korndrengh her widh slottett, att han hade stulitt iffrå honom 15 stycker mårder och ett wargskinn. Och effther samme Erich her till icke neke kunde vthenn bekende så skedt ware, dömdes han derföre till galge och grenn, om Kong:ē M:tt honom icke benådendes warder o.

Sara Larzdotter.

Oluff Jönson [taleder] på någett arff effther sin broder Nils Jönson, som bleff dödh hoos hustru Anna Oluff Knutzsons, och haffwer mistancke, att pigann Sara Larsdotter, som i hustru Annas dienst waritt hade, att hon [sic] skall haffwe döldt bortt aff samme arff ett stoop, en sölffskedh och enn tröÿa, till hwilkett hon alldeles nekede och sade sikh derföre wele göre lagh och eedh, hwilkett henne och tilstaddes, effther ingen mere beskedh fans än hans mistancke, och skall frÿe sikh medh 6 männ.

M. Jochim, kyrkeherde i Vpsala,
hustrv Walborg Innemas.

[67 v.]

Samme dagh lade hustru Walborgh Innemas fram i retten en handschrift, som hustrv Karinn Nils Birgeßons hade anno o 67 vthgiffwitt på 400 ꝯ, som samme hustru Karin hade tagitt til låns aff hustru Walborgh, dem hon kraffde M. Jochim, kyrkeherde i Vpsala, till hwilkett han inthet neekede, vthenn dem war allenest

emellen åttskilnaden på myntheit. *Hustrv* Walborgh kräffwer konungh Göstaffz mynth, menn M. Jochim will betale kong Erichz mynt, effther handschriffthen war i hans regementz tydh vthgiffwin, helst och medenn *hustrv* Walborgh tillförenne vdi sin schriffwelße icke annett mynth hade krafft än kongh Erichz \circ . Hwadh boderne tilkomme, som hustru Walborgh hade i pant aff *hustrv* Karinn, swaredes, att då Kong:e M:tt \circ vår aller nådigiste herre bleff fongin i Åbo aff konungh Erich, togz huset iffrå hans moder medh wäldh. Finge männ, som dem förlyke skulle.

4 majj.

Berendt Jönßon vpböd Herman Leppers hus med tompten — 2°.

Jtem Anders Peersons korßwirckz hus — 2°.

Märthenn Olßonn vpböd Grelz Anderßons kor[s]wirckhus — 3°.

Borgmestere.

Samme dagh sattes embethe effther Swerigis lagh, och b[1]effwe Henrich Simonßon och Gynthe Olßonn satte effther Kong:e M:ttz \circ vår aller nådigiste herres befallningh till borgmestere, hwilke och samme dagh gjorde sin eedh \circ .

Theße efftherschriffne w[u]nne samme dagh burgskap och gjorde sin borgere eedh:

M. Petter Myller bardsker	Jacob Bengtßon.
Erich Marcußon	Thomes Clemetzson
Willam Cåll	Hans Böker
Berendt Johanßon	Bertill Richter
Laße Anderßon på Södermalm	Michell Hanßon
Hans Larßon	Henrich Matzson
Jöns Erichsonn	Matz Grelßon.
Måns Hanßon.	

6 majj

giorde theße efftherschriffne theres borgere edh:

Caspar Berendzson skomaker	Hans Krus skinner
Hans Faderkin skinner	Oluff Michelßon köttmånger
Mårten Berendzßon skomaker	Erich Tommeßonn.
Hans Remers glaßmester.	

Oluff Jönßon.

[68]

Samme dagh stelthes för retten en landzknecht, benämpndh Oluff Jönßon, hwilken war vnder Hedenn Joenßons fenike och hade gåett iffrå sin laggiffte hustru och belägrett en konna, benämpndh Madelin Nilsson, född i Tuna sochn i Rodenn. Samme Madelin hade och waritt berýchtett, att hon skulle haffwe stulitt iffrå biscopzhustrun i Westerårs. Thenne saak skötz till Kong:e M:tt o.

Her Nils i Hußebý emellen wýka vdj Östergöttlandh kom för retten och kraffde effther sin moderbroder Anders Olßon, fordom borgere her i stadenn, ett arff, som han menthe, att förnämpnde Anderßes efftherleffwerske, hustrv Anna (som nu seden átthe Oluff Knuttsonn) skulle haffwe inne medh sigh. Der vpå bleff honom swarett, att hans fulmechtige hade sampt medh flere aff Anderßes erffwinger waritt her på rådhusett anno o 70 thenn 24 junij och qwitterett förnämpnde hustru Anna samme arff, bekenndes sigh derföre ware aff henne aldeles well förnögdh, och giortt henne der vpå hondstreckningh in för retten, såsom stadßens breff vthwýser. Och der han inthet haffwer der aff bekomitt, som han beretter, då må han der vm sökie sine medarffwer, som thet på hans wegne haffwe vpburitt. Her haffwer han inthet til att kreffie o.

9 majj.

Witting Månsons erffwinger.

Komme för sittende retten salige Wittingh Måns[sons] erffwinger, Laße Olßonn i Olznäs och Siffrid Olßonn i Törbiörnstadh vdi Finströms sochn, Bengt Nilßon i Yttrenäs och Peer Tordzson i Södresundh i Jomala sochn sampt Bengt Nilßon, borgere her i staden, giffwendes tilkenne, att stadzens borgmestere, erligh och wellwýs Oluff Grelßonn, hade aldeles effther theres egin nöye wenligen wellförlýcht och steltt them tillfridz för allt arff, som dem effther förnämpnde Wittingh Monßon vdi löst och fast så well innen som vthenn stadenn tillfallitt war och medh rätte ärfwe borde, slett inthet vndentagendes, för hwilkett arff förnämpnde Oluff Grelßon hade giffwitt them ett för allt ettusendh marck ortiger nu gongbartt mynt, der 4 q göre en daler, sampt alle Wittingz gångekläder, der till att niuthe och beholle den lott och deel fritt vdi thet heman på Ålandh, som förnämpnde Witting Monßon tilkom

och offthenämpnde Oluff Grelßon på sin salige moders wegne hade rett till att tale vpå. Och bekende förnämpnde erffwinger her in för retten, att de till godh och fulle nöye hade förschriffne summa penningar, thenn sidzste peningh medh then förste, samt kläderne becommitt, anammett och vpburitt, så att dem der medh well åthnögde, görendes förthenskuldh för sigh, syne hustrur, barn och alle theres efftherkomende, så födde som ofödde, förnämpnde Oluff Grelßon, hans hustru och theres erffwinger qwitt, frÿ, ledigh och löös för allt yttermere tilltaal, klander och effthermaningh om all then arffwedeel the hade rett till att kreffie effther offthenämpnde Wittingh Månßonn, der vpå de och giorde Oluff hondstreckningh in för retten. Och wore vthöffwer thette arffskiffte Gÿnthe Olßon, stadzens borgmestere, Mårten Olßon och Erich Biörnßon, rådmän, samt stadzens schriffwere Lars Henrichßon o.

[68 v.]

11 majj.

Berendh Jönßon opbödh Herman Leppers hus medh tompenn der brede widh — 3°; jtem Anders Peersons korßwirckzhus — 3°.

Erich Biörnßon vpböd Wittingh Månßons korßwirkzhus vdi Brundzgrendenn — 1°.

Sara Larsdotter.

Samme dagh giorde Sara Larsdotter lagh och eedh, att hon slett inthet haffwer aff framlidne Nils Joenßons ägedeler inne medh sigh, icke heller weeth, hwartt thet komitt är, som samme Nilses broder skÿller henne före eller taler vpå. Och wore hennes lagmän Henrich Erichsonn och Laße Perßon . . .¹

Elin Clemetzdatter.

Vpå samme dagh lade rykzens profoß fram för retten en förörkett tumme, in sömett vdi attlask, item en hoop saltt och någet annett tingest, thesligistt 4 zedler, der vdi ropes och bedes hielp aff denn onde, hwilkett en drabanthe hustru, Cicila benempndh, hade honom öffweranthwardett, thet hon hade tagitt hoos en widh namn Elin Clemetzdatter. Samme Elin stodh för retten och kunde icke neke sigh sådant haffwe hafft men sade sigh haffwe thet becommitt aff en heter Sigridh, Swenn bottnekarls boolskap. Her vm skall ähnnu ydtere randsakes.

¹ Övriga edgårdsmän (de skulle vara sex) äro icke utsatta i ms.

Michell Körell fisker berettede, att han hade för någenn tyd sedenn köpslagett medh en Wårtman Prÿßes tienere widh namn Jacob Swichtennbergh, hwilken fick aff honom en halff lest jernn, derföre han tillsade honom betalningh, menn allt seden haffwer samme Jacob hollitt sigh vnden, der igenom han sin betalningh mist haffwer, och begärede, att han motte få loff til att sökie sin betalningh aff hans medtienere Jost . . .¹ Der vpå bleff honom swarett, att effther han inthet haffwer någon deel leffrerett samme Jost, så kan han och icke haffwe rett någett aff honom kreffie; icke heller hade han någon handschrift aff förnämnde Jacob på samme jern.

13 majj.

Herman Skilingh.

Samme dagh kom för sittende retten beskedeligh man Michell Christerßon, boendes i Arboga, fulmündigh och mechtigh aff sin swäre hustru Chirstin, Jörenn Helßingz efftherlathne enkia, och hennes sÿskenes, Hans Claeßons och hustru Karinn, Bertill Andersons efftherleffwerskes wegne och gaff tilkenne, såsom och wår medborgere Nils guldsmedh, hwilken medh siukdom war förhindrett, vdi sin schriffwelße (på sin och sin hustrus och barns wegne) för-mälthe, att de wore medh wår medborgere, ehrligh och wellförston-digh Herman Skillingh aldeles wenligen wellförlÿchte vm allt arff, som dem både i löst och fast så well innen som vthen staden, ehwad namn thet helst haffwe kunne, tillfallitt war och medh rette ährffwe borde effther theres sÿster, salige hoos Gudj hustru Britha Clae-dotter, som förnämnde Herman till hustru åth hade, och hade i så motto waritt öfwerens medh hwar annen, att effther thet Herman Skillingh och hans framlidne käre hustru hade vdi begges deres wellmacht lagligen giffwitt hwartt annett den tridie peningh, hwil-ken nu war förnämnde Herman tillfallin, och skulle han giffwe dem för theres deel ett för allt femhundrede daler i rede peninger sampt alle hustru Brithes gongekläder, hwilkett allt förnämnde ful-mechtige in för retten bekende, att förnämnde erfvinger tillfÿllest och [med] godhe nöye redeligen bekommitt, anamet och vpuritt hade, thenn sidzte peningh medh thenn förste, och att Herman hade ähndå ther vthöffwer till en kärlich förbättringh skencht och

[69]

¹ Lakun i ms.

tilgiffwitt förnäm^pnde hans salige hustrues sýskenn 319, som de honom skýllige wore. Hwarföre och förnäm^pnde Michell Christerson icke allenest qwitterede och medh hondh och mundh loffwede och tilsade Herman Skillingh, att han omanth och oclandrett effther thenne dagh för samme arff ware och bliffwe skall, vthenn och affhände förnäm^pnde erffwinger och theres efftherkomende så well hus, tompter, boder och annett fast både innen och vthen stadenn belagne, som alle löbörerne, ehwadh nam^pn de helst haffwe kunne, som offthenäm^pnde Herman medh förnäm^pnde sin hustru áth haffwer, och tillagnede thet allt samens Herman Skillingh och hans efftherkomende erffwinger till att niuthe och bruke och ther medh effther sin egin wílie och legenheet handle, lage, göre och lathe obehindrett och oclandrett så well för offthebemälte salige hustru Brithes sýskenn såsom alle andre¹ åtalere, både födde och ofödde, till ewárdelighe äger. Her vpå haffwer Herman vpplagt sin fridzskillingh effther lagenn *o*.

Hustrv Anna Oluff Knutzsons erffwinger.

Än samme dagh komme för sittierende retten salige framlidne hustru Annas Oluff Knutzsons erwinger, nemligen hennes bröder Hans Ander^on i Hwittån och Nils Ander^on i Söderby samt hennes sýsters Britha Ander^odotters man Dawidh Elffzson i Bredåker på sin barns wegne, hwilke förnäm^pnde boendes äre i Lula sochnn, och nu hade på sin partt och deel bekomitt hustru Annas säthe hus, item förnäm^pnde hustru Annas sýstersonn Nils Törbiör^on på sin moders hustru Margitt Andersdotter i Siulenäs i Pýthe sochnn och Sara Larsdotter medh sine 2 sýstrer Gertrudh och Anna hade vpå sin lott bekomitt dett lille kor^owirckzhusett i Skepper Karls grendh och bekende, att de her medh i thet faste så well som löbörerne (der aff hwar hade sin deel bekomitt) wore alldeles well förlýkte och tillfridz stelthe, vpleggendes fridzskillingen *o*.

[69 v.]

14 maj.

Karin Ol^odotter, Brýniell klockere.

Kom för sittierende retten hustrv Karin Ol^odotter och klagede till Brýniell klockere i Sollentuna sochnn, att han hade slagitt hennes son Peer Han^on ihíell för någre áhr sedenn, haffwendes

¹ Ordet 'andre' är i ms. upprepat.

till att sådant bewyse medh en wittneschriff, som twå löse drenger widh Salebergitt, benämpnde Staffen OlBonn och Siffridh OlBon, hade vthgiffwitt, hwilke icke wore eedfeste. Der emoth lade förnämpnde klockere fram ett schriffbligitt bewys vnder Sollentuna heredz insigle, förmällendes huruledes som samme ährende hade anno 87 vdi fyre lage heredztingh i förnämpnde Sollentuna waritt förhördt och randsakett. Och althenstundh förnämpnde Bryniell hade bewyßt vdi thet tridie heredztingett medh gode boofaste mäns witesbörder, att förnämpnde Peer HanBon war bliffwin dödh aff stingesott, som på thenn tydth wankede, och i sitt ytterste hade ingenn meniske för sin dödz wollende skyldt, bleff honom förthenskuldd efftherlatidtt, medenn han sielff sigh tilbuditt hade att gå lagh och weriemål för samme saak, hwilkenn han gick och fulgiorde vdi thet fierde tingett, som stodh thenn 16 octobris på förnämpnde år 87, såsom förnämpnde heredz wittnesbreff och dom wydere i len[g]den vthwyste. Och medenn förnämpnde hustru Karin inthet mere hade nu än förnämpndtt är frambäre och man inthet annett kan finne ähn ärendett är i så motto tillförenne nogsamligen flyteligen förhördt, randsakett och lagligen fulfölgdtt och vthrettett, derföre synes retten, att hon ingen skäl haffwer hafft, icke heller hade bortt her vpå ytterligere taale *o*.

16 maij.

Jacob Anderson, borgmestere i Arboga.

Kom för sittende retten Jacob Andersonn, borgmestere i Arboga, och framlade ett breff, som hans frende Jonas Matzsonn bårdzskerreswenn her i Stockholm, på samme tydth her närwarendes hade honom tillschriffwitt, der vdi han hade emoth all tillförsicht och förskyllenn otilbörligen grippitt och antastett samme Jacob Andersonn vdi hans ähre, och klagede högligen der öffwer, att hann aff sijn egin slecht och sijnnerligen denn han så myckitt godt bewyßt hade och vdi någre år hollitt såsom sin egin sonn, skulle så skamligen vthenn all försyn och skuldh bliffwe skäldh, begärendes att der han sådant icke bewyse kunde (thet han förmode, att han heller aldrih skulle tilwege komme) motte tilbörligen straffett bliffwe. Då frågedes förnämpnde Jonas till, hwadh skääl han hade hafft till att så otilbörligen och obliugsamligen att

[70] skelle den ehrlige man, der till hann inthet annett hade att sware vthenn sade, att effther hann förnam, thet Jacob hade ett register hoos sikh på de ägedeler, som honom vdi hans fäderne tillfalne wore, hade han meenth, att thet skulle haffwe waritt thet samme, som när arffwett hade bortt ligge, effther thet icke fans, när han och hans syster ärrfde och anamede ägerne till sikh. Så war och honom sagt, att Jacob skulle haffwe tagitt aff theres fäderlige arff ett stücke sajenn, och ther vthaff fick hann mistancke, att Jacob skulle haffwe honom och hans syster försnellett, och haffwer så aff oförståndigheet i ett hastigt moodh schriffwitt samme breff. Med thet samme lade Jacob fram ett register, som han effther barnzens förmynderes begären aff sielffwe huffuudhregisterett vth-schriffwitt hade, der vdi och stodh formältt 12 alne sayn, som lagde wore till barnsens nödtorffter, dem Jacob bekende sikh haffwe anammett, och sade sikh wele göre lagh och eedh, att hann aldrigh hade deres fäderne hender emellen eller någett der vthaff förminskett, och hwadh registerett tilkom, war han biidin, som försagdtt är, att hann skulle anamme en vthskriff emoth thet, som förmynderne hade, effther han war barnen så när åkomin. Åther frågedes förnämnde Jonas till, om han wille bestå thet han schriffwitt hade eller och om han hade någon mistancke till Jacob Andersonn, att han skulle haffwe honom och hans syster någett iffrå. Då sade hann, att han hade inge meere skääl till thet han schriffwitt hade, än som försagdtt är, och badh ödmiukeligen medh gråthende thårer, att Jacob icke wille stå effther hans skade vthenn så nu som tillförenne see öffwer medh honom, warendes honom för fader och förlathe sådanne hans oförståndh. Och ändogh Jacob stoodh hartt der vpå, att han wille göre sikh reen medh lagen för sådanne tillmätillße, lykwell meden Jonas föll till ödmiukt och bekende sikh haffwe giortt orett och han så well som hans mågh Laße kannegiuter sade sikh ingen lagh aff honom begäre eller någon mistancke her vm mere till honom haffwe, derföre, så och för rettzens förbön skuldh, gaff då Jacob Anderßon sikh på sidzstone tillfridz och tillsade honom wenskap medh sådanne beskeedh, att der som han framdeles bliffwer beslagin med någett sådant taal, då skall thet bliffwe en öpin saak, och her vpå rechte Jacob Andersonn förnämnde Jonas sampt hans mågh Laße kannegiuter hondenn ∞.

20 maj

sothe för rette her Nils Gyllenstierne, her Christer GabrielBonn, Göstaff GabrielBonn, Hans ÅkeBon samt någre flere aff hoffwett medh borgmestere och rådmän.

Laße Knutzsons, en adelsmans, dråp.

Samme dagh anklagede rýkzens proföß in för retten en adelman, benämd Laße Knutzson, fru Margretas son på Hagelzrum, att han hade vthen all trongmäll tagett Joen Gislesonn, som hade waritt knechtehöffwidzman, oredeligen aff daga. Och haffwer saaken sigh så begiffwitt, att Laße Knutzson kom till Joen Gisleson och beddes bethe till sin hest, hwilkett Joen loth honom giffwe och hade honom till bordh. Då komme tre aff Laßes bönder och skulle giffwe honom skiörtheläreffft. Dem badh Joenn gå till bordett och få sigh maath. Men Laße sade, att de skulle inthet gå. Då sade Joenn: 'Thet äre mine granner och gode wenner, jagh må göre vdi mitt hus, som migh teckes i thenne saak, och I vdi edertt hus, som eder synes'. Swarede Laße: 'Skulle de sitte her, så will iag [70 v.] hedenn', och begynthe her vm settie en trätthe vp medh Joenn och meer och meer förföre sigh på honom. Då steegh Joenn vp och fick Laße Knutzsonn fatt och sade: 'Her är någett annett på färde, du skaltt på Kong:e M:ttz wegne i dagh bliffwe min fonge' och rýchte medh thett samme dagerten iffrå honom, menn Laße hade qwar i slýden enn knýff, denn stoppede han i sin ärm, och då hann sågh sitt tilfelle, slogh hann till Joenn genest åth hierthet medh samme knýff, der aff Joen strax stalp dödh nidh, såsom thett wittnesbreff kyrkeherden i Fagerhultt her Peer Simonis hade vthgiffwitt och i retten vpläsitt bleff, förmälthe. Her emoth hade Laße Knutzsonn ingenn endtskýllenn anthenn lythen eller stoor, ia icke till thet endeste ordh, att förebäre vthenn bekende så skedt ware och beddes nådh. Och effther saakenn war her vm så klar och [han] hade icke allenest nu vthen nödwärn och orsaak tagitt samme Joenn Gislesonn aff daga, men och så i lýke motte dräpitt flere aff öffwerdådigheet och är nu strax på flyende footh widh thette dråp fongett, derföre kunde ingen, som i retten satt, frýe hans lýff, vthenn saaken skötz till Kong:e M:tt ∞. Bleff någre dager her effther på Store törgett afflýffwett.

Borgere eedh.

Samme dagh gjorde theße efftherschriffne sin borgere eedh och wunne burskap: Greger Bent, för honom gick Jörenn Smitter i borgen; Johann Tomeßon; för honom sade Jacob skomakere godh; Bengt Jönßon, lyfftesman för honom war Erik Biörnßon, att the skulle vppeholle stadzens tunge i förste 7 åhren.

Caspar Lehusen.

Vpå samme dagh kom för sittende retten Renholt Lehusenn och medh hondh och mundh vlpott och leffrerede sin broder Caspar Lehusen sin halffpartt vdi thet stenhus och grundh (beläggitt emellen her Knut Knutzsons och salige framlidne Wickman Lastorpz hus), som deres salige fader Hans Lehusenn dem tilbÿthes skencht hade, hwilken halffpartt samme Renholt förnämpnde sin broder Caspar soldt haffwer för . . .¹ daler, dem han bekende sigh till godh och fulle nöye anammett och vpburitt haffwe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, och förthenskuldh affhende sigh, sin hustru och efftherkomende [thette] halffwe stenhus och tilägnede thet medh all sin tilbehörelße förnämpnde Caspar Lehusenn, hans hustru och efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt till ewärdeligh ägendom.

[71]

27 maij.

Hustrv Anna s[alig] Petter de Krockz.

Kom för sittende retten wellförstondigh Peer Jönßon, fordom rådman her i stadenn, hembledde och medh hondh och mundh leffrerede dygdhesam hustru Annas, salige Petter de Krockz efftherlathne enkias fulmechtige Påwell Sass, borgere her i stadenn, ett sitt stenhus och liggende grundh, beläggitt widh Jernn torgitt emellen s[alig] Petter Wernickz och Peer Jönßons säthehus, hwilkett hann henne lagligen såldt haffwer för femptonhundrede daler nu gongbartt mynth, der 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler. Samme summa bekende förnämpnde Peer Jönßon in för retten sigh till godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh thenn förste, redeligen bekommitt, anammett och vpburitt haffwe och förthenskuldh affhände sigh, sin hustrv och barn och theres efftherkomende samme stenhus och grundh och tillägnede thet medh kellere, boder, stuffwer, winder

¹ Lakun i ms.

och all annen läge[n]heet, såsom thet iffrå grunden vpmurett är och för ögenn står, effther som de gamble husbreff der vpå vthwÿse, förnäm̄pnde hustru Anna Krocksken och hennes efftherkomende att niuthe, bruke och ther medh effther sitt behagh göre och lathe obehindrett och oclandrett så för födde som ofödde åtalere till ewärdelige äger. Och är samme hus lagbuditt, lagstonditt och hembudit sampt medh fridzskillingen ågiffwin som lag kreffwer ∞.

Qwant Swart.

Ån samme dagh hembledde och vplotth Peer Jönßon, fordom rådman, försichtige Qwantt Swart köpman her in för retten ett sitt stenhus och grundh, belägitt emellen muranar nordann widh Trappegrenden näst in till Hans Lehusens stenhus, hwilkett hus Per Jönßon köpt hade aff de fattiga i Stockholms hospitaal, thet han åther såldt haffwer förnäm̄pnde Qwantt för tryhundrede trettie daler nu gongbartt mynth, och bekende Peer Jönßon, att han samme 330 daler tilfÿllest medh otte alne engelst dubbelt ståål bekomitt och vpburitt hade til sidzste peningh och förthen-skuldh affhende sigh, sin hustru och barn samme hus och tillägnede thet medh all sin tilbehörelße förnäm̄pnde Qwanth och hans erffwinger qwitt, fritt för alle åthalere till ewärdelige lagfongne äger. Och är samme hws vpbuditt, lagstonditt och medh all stadzens rett fulfölgdtt, thesligistt fridzskillingen ågiffwin effther lagenn.

Hustrv Margit Larsdotter, Abbeluna
Beng[t]zdotter.

Vpå samme dagh kom en hustru, boendes på Norre malm, benäm̄pndh Margitt Larsdotter, och nu såsom vdi någre¹ rådzstuffwe dager tillförenne gaff tilkenne, huruledes som hon hade mist ett sölffbelthe, hwilkett hon widh sin farstuffwe dörr iffrå sigh slept hade. Och effther hon haffwer funnit hoos sin granhustru Abbeluna Bengzdotter, som är inhÿses hoos hustrv Litza-betz Siffrid dagzwerkeskarls samethet (som hon menthe) vnder belthett waritt hade, skÿlthe hon derföre henne, att hon skulle haffwe funnit thet och lagt der dööl vpå, skiuthendes sigh på någre hustrur, som skulle wittne, att samme samitt hade sitt vnder

¹ I ms. står 'mågre'.

thet sölfbe[]the, som hon mist hade. Thette ärende bleff vpskuttitt till lögerdagen, och då skulle hon komme fram medh sin wittne *o*.

[71 v.]

30 maj.

Göstaff Gabrielson, Nils Hanson.

Hustrv Karin v. Santfortz.

Menhart Willamson stodh för retten och bekende, att han hade tilfyllest¹ bekomitt aff hustru Karin v. Santfortz all thenn deel, som war fallinn effther Hans Rytter, född i Andörpen (hwilken her dödh bleff) aldeles effther tullenärens Claes Philipzsons zedelz inneholdh, thet sigh belopp till 28 daler. Och qwitterede samme Menhartt förschriffne hustru Karinn för allt till taal om samme arff.

Arffwidh Knutzson, Hans Andersons
tiuffwerö.

Samme dagh stelthes för rette Knut Henrichsons sonn (som är hoos enkedrottningen), benämndh Arffwidh Knutzsonn, och Hans Anderson, född i Försätra i Löstadh sochnn, hwilke hade stulitt iffrå salige hustru Karin salige M. Hans bordzskerres thette efftherschriffne:

sölffskeder — 2, en aff dem haffwe de såldt på myntheit;
qwinne krager, then ene aff swartt damask, fodrett al med hermelin,
thenn andre aff fiolbrunth damask, ofodrett;
longe förgylthe sölfhaaker vthur en qwinne krage — 8 par, woge
5 lodh;
sölffhaker utur en kaßiacka — 2 par;
kåpespenne — 1 stycke rödh qwinnehuffwe — en
kiortill malier — 1 stycke hwit tråd — 1 skålpund
förgyltt sölfhake — 1 stycke waxbottenn — 1 stycke.

Hustrv Margit Larsdotter,
Abbeluna Bengtzdotter.

Vpå samme dagh kom hustrv Margitt Larsdotter fram medh sin wittne hon hade beropett sig vpå om samethet, der sölfbelthett skulle haffwe sittitt vpå, hwilkes nampn är hustrv Anna Matz Erichsons, hustrv Margreta Siffrid fiskeres, hustru Margit Lars Hen-

¹ I ms. står: 'tilfyllett'.

richsons, och effther ingen deere kunne göre eller wille swärie den eden, att *thet* samettett, som i retten låg, hade sittitt vnder *thet samme* bälthe, som hustru Margitt mist hade, vthen *thet* war ty *samme* lykkt, derföre bores de i then saaken in*thet* vp för giltt eller något wißord giffwes kunne; så och allthenstundh att de spenger, som hon framlade, som wore aff *samme* belthe och hon menthe att på samethet nu närwarendes skulle haffwe sittitt, slett in*thet* bure öffwerens eller någon rett lyknelße der till haffwe,¹ bleff Abbeluna löös giffwin vtur sitt fengelße.

Johan Karlson, Oluff Peerson.

Än vpå *samme* dagh kom welbördig Johann Karlson till Öra fram för sitttende retten, framleggendes någre bewys på the ährerörige punchter, som han hade vdi förlidne mars månedt Oluff Peerson, s[alig] Oluff Rýningz tienere, tillmätitt. Der emoth betedde *samme* Oluff de wittnesschriffter, som han hade bekommit till att förlegge *samme* wýtesmål medh, hwilke schriffter bleffwe vpläßne| och granneligen ransakede och öffwerwagne. Och effther *thet* fans, att de personer, som i thenne saak hade wittnett, wore twätalige, i thett att de hade giffwitt först denn ene och så denn andre sine breff, hwilke lydde emoth hwart annett, och in*thet* dere war på laga tingh eedfest, såsom i sådanne saker ske borde och lagh kreffwer, hwarföre och in*thet* dere stodh till gillendes, och man förnam, att träthen dem emellen war kommin aff haath, så war och en ringe saak, som *samme* träthe gick vpå, vndentagendes de penningar, som Johan Karlson mist hade och hann mistenckte Oluff om, för hwilke hann och hade fest lagh thenn 14 martij nästförlýdenn (ändogh honom icke medh någon rett kunde thett vpålegges, effther Johann ingen skääl medh sigh hade vthenn blotte hans mistancke) och denn 16 martij kom på rådstuffwenn medh syne lagmän till att sådant fulborde, *thet* dogh bleff vpskuttitt, effther Johann Karlson icke war tillstedes, såsom thenne stadzsens tenekebook vthwýser; derföre, meden Johan Karlson och ingen lagh nu aff honom begärede, bleff *samme* laggårdh vppgiffwin och saaken partherne emellen alldeles förlýkt, så att ingen dere skulle her effther haffwe den andre her vm till att wýthe eller brå, så som och aff retten bleff fulkomligen affsagdt, att hwilken som²

[72]

¹ I ms. står: 'háffwe'. — ² I ms. är ordet 'som' upprepat.

effther thenne dagh förekaster eller tillmäther förnämpnde Oluff Person någett vthi thenne saak, hann skall haffwe förwärdett syne 40 q r .

1 junij.

Nils Hanßonn.

Oluff Grelsonn vpböd sitt korbwirkzhus i Brundzgrendenn — 1°.

Lars Henrichßon vpböd på hertigh Carls wegne thet hörnhaus på södre syden widh Kåkebrincken, som Johannes Herbouillanus¹ ätt haffwer sampt en tomt — 1°.

Item alle Henrich Matzsons hus och tompter både i staden och på malmerne belägne — 1°.

Michell Olßon vpböd Clemett Siffridzsons hus westen til belägitt — 1°.

Jacob Iwarson vpböd Jören kryddeschriffweres hus — 1°.

Hans Åkeßonn vpböd sitt hus i S:te Lars grendh — 1°.

Erich Biörnßons [*sic*] vpböd s[alig] Halffward guldsmidz hus wid Södre portt — 1°.

Hustrv Anna skipper Oluffz.

Samme dagh steg vp i retten Michell Olßonn rådman, fulmyndigh aff Kong:e M:ttz r tro tienere Iwar Clemetzsonn och på hans wegne hembledde och vplot hederligh och dögdesam hustru Anna, salige skipper Oluffz efftherlathne enkias fulmechtige, hennes käre mågh Hans Anderssonn rådman, en halffpartt vdi ett stenus och theß grundh, belägitt på westre syden vm Swartmunckegathenn emellen salige Gerd v. Embdens och förnämpnde Iwar Clemetzsons och hans broders Måns Clemetzsons stenus, hwilkett halffwe hus och grundh förnämpnde Iwar Clemetzsonn köpt hade aff hustru Margreta Laße Dalboes och nu lagligen såldt haffwer förnämpnde hustru Anna för 200 daler rede peninger och 5 alne engelst. Vdj lyke motto haffwer och förnämpnde Michell Olßonn, fulmechtigh aff Jöns Peerson och Margreta Persdotter sampt deres halffsýskenes måger, Amundh i Nybbela, Laße Michelsonn i Hallinge i Släm sochnn och deres hustrus syster Anna

¹ I ms. står: 'her Bouillanus'.

Erichzdotter hemblett och medh hondh och mundh leffrerett förnämnde hustru Annas fulmechtige denn andre halffpartt i förschriffne stenhus, som de erft hade effther deres moder, hustru Margitt . . .,¹ hwilken halffpartt de förnämnde hustru Anna vplatidit hade för 200 daler vdi nu² gångbartt myntt. Och bekendhe förnämnde Michell OlBonn in för retten, att förschriffne Iwar [72 v.] Clemetzsonn och Jöns Peerson sampt hans medarffwer haffwe förnämnde summar tillfyllest redeligen bekommitt, anammett och vpburitt, then sidzste pening medh thenn förste, så att dem alldeles well ätnögde, hwarföre han och affhände them och alle theres efftherkomende erffwinger förnämnde stenhus och grundh och tillägnede thet medh all sin tilbehörelße, såsom thet aff grunden vpmurett är och för ögenn står, offthe[nämnde] hustru Anna skipper Oluffz, hennes barn och theres efftherkommende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett till ewärdelige ägendom. Och är samme hus och grundh vpbuditt, lagstonditt och alldeles lagligen fulfölgt och fridzskillingh ägiffwinn ∞.

Erick Jörenson guldsmedh.

Vpå samme dagh kom för sitttende retten fordom borgere her vdj stadenn Peer Helßingz hustru Karin Olzdotter, och såsom samme hennes man och hans måger, Gunnar Peerson och Hans Nilson, tillförenne medh sýne breff hade såldt och vplatidtt försichtigh Erich Jörenßon guldsmedh, borgere her sammestedz, een tomt, belägen näst westen för hans hus in moth Prestegathen, hwilken holler i lengdenn vth medh grendenn, som ligger iffrå kyrkegården nidh åth förnämnde Prestegathe 15 alner och i bredden 17 alner, så hemblede och leffrerede hon nu ytterligere medh hond och mundh förnämnde Erich Jörenßon samme tomt her in för retten och tillstodh och bekende, att hon, hennes man och måger hade tillfyllest vdi godh och redeligh betalningh bekommitt, anamett och vpburitt aff offthenämnde Erich Jörenßon de 112 daler peninger, som han dem för förnämnde tomt loffwett och om köpet medh them öffwerens warit hade; hwarföre hon och nu affhände sigh, sýnom man och måger sampt deres

¹ Lakun i ms.

² I ms. står: 'nu vdi'.

hustrur och barn medh theres efftherkomende offthenämpnde tomt och tillägnede henne förnämpnde Erich Jörenßon, hans hustru, barn och theres efftherkomende erffwinger alldeles qwitt, fry, oklandrett för alle åtalere till ewärdeligh äge. Och är samme tomt lagbudin, lagstondin och näste slechten hambudin medh Laße Perßon och Peer skinnere. Der vpå Erich vplade fridzskillingen.

Petter Sundeman, Jost v. Landbrok.

Än på samme dagh kom för retten Petter Sundeman, fulmechtig aff framlidne Hans Michelßons barns förmyndere vdi . . .,¹ framleggendes en contract, som i Andörp anno 80 den 12 aprilis giordh war emellen M. Henrich de Bÿ och Jacob Artz på thenn ene och Jost v. Landtbrok på thenn andre syde, lydendes på 1150 gyllen, som Jost v. Landtbrok skulle giffwe för Hans Michelßons barns förmyndere för allt kramgodz och vtheständendes geldh samt rede penningar, som effther samme Hans Michelßon i Swerige finnes kunne, hwilken summa Jost betala skulle en halffpartt år och dagh effther förschriffne contractz datum och den andre halffpartt tre måneder der effther. Och begärede förnämpnde Petter [73] Sundeman, att Jost motte holles till att betale thett som han i så motto samme faderlöse barn i må[n]gh år är skylligh bliffwin 80. Her vpå gaff Jost Landbrock till swar, att hwadh samme contract förmäller, thet består han, menn han beropede sigh på en hond-schrifft, som en Andörpsk borgere Antonius v. Arpp (hwilkenn medh Jost icke allenest stodh en halffpartt vdi samme contract vthen war och en borgeßman för den halffpartt Jost betala skulle) hade vthgiffwitt någon tÿdh ther effther, som samme contract giordh war, den och offthenämpnde Jost Landbrock vnderschrifft witt hade, begärendes, att Petter wille den framlegge. Och effther samme fulmechtige icke hade samme handschrifft till att bewÿse, icke heller hade någenn fulmacht aff Jacob Artzßon, som är förnämpnde barns förmyndere på fädernet, beswärede han sigh att betale den halffpart, som honom bör sware till, myëkitt mindre hele summan, som nu fordres vpå, befruchtendes, att samme handschrifft kunne komme honom framdeles vnder ögenen och till skada, så att han motte betale en skuldh twenne reeser. Sammeledes gaff han och före, att vdi de 4 åhrs tÿdh han bodde i An-

¹ Lakun i ms. Jfr nedan s. 298.

dörpen, så och någre åhr sedenn, meden han der i landett wanckett haffwer, haffwe inge aff barnsens förmündere maanth eller krafft honom samme summa anthenn heel eller halff, vthenn de haffwe hollitt sigh in till Antonius v. Arpp, hwilken han meenthe en drygh deel aff summan betaltt haffwer. Hwarföre och Jost begärede, att contracten, som Petter hade her medh sigh (den honom dogh elliest hade bortt haffwe igen, när handschriefften vthgaffz) måtte bliffwe her til städes, till theß offthenämpnde fulmechtige komme igen medh förschrieffne handschriefft, så och en fulmacht aff Jacob Artzson medh hans breff och segell sampt en klar och oförfalskett rekenskap, på thet som allrede vpå förnämpnde handschriefft kann betaltt ware ∞ . Thette är vdi betenkende vptagitt, och allthensundh offthenämpnde Jost Landbrok sådanne genseyelße hade i förnämpnde fulmechtiges wärff, synes retten icke orettwüst ware, att thet motte efftherlathes, som han begärede, helst medenn att vthaff barnßens peninger går renthe. Och förthenskuldh bleff så affsagdt, att Petter Sundeman eller och en annen i hans stadh skall nu nästkomendes pingesdagh ett åhr till ware her tillstedes medh en sådann fulmacht, som Jost begärett haffwer, och att Jost v. Landbrock theßförinnen skall förskaffe sigh the bewys, som han beroper sigh vpå om Antonius v. Arpens borgzskap och betalningh på suman. Men der som och icke någenn saningh finnes vdi thett, som Jost v. Landbrok nu i så motto föregiffwitt haffwer, då skall han ware plichtigh att vpfülle Petter Sunnemans omkost och tärningh på thenn reese, som han görendes warder och der till betale strax huffuudsuman som nu kreffwes vpå ∞ .

Laße Nilson, Jonas Bödker.

Samme dagh kom för sittende retten Laße Nilßonn, borger i Calmar, och Jonas Bödker, borgere her i stadenn, giffwendes tilkenne, att de wore vdi gode mäns närware, som äre Hans Anderßon, Erich Biörnßon och Vrban Michelßons rådmän, som öffwer deres handell her aff rådhusett nämpnde wore, wenligen well förlychte om thenn longlige träthe, som dem och deres hustru emellen waritt haffwer, och effther förnämpnde Jonas Bödker haffwer bekendt hwadh thet oährlige nampn, roop och rÿchte tilkommer, som på Laße wägeres hustru Margreta Christoffersdotter komitt är, ther till haffwer han slett inthet beskedh eller någen grund

[73 v.] hafft, vthen onde menisker, som han och hans hustru allt för myckitt trot hade, haffwe skyndett och eggiait honom ther till, såsom hans egin förschriffningh der vm widlöfftigere förmäller. Meden och Jonas haffwer i så motto bekendt sikh haffwe giortt orett och begärer wenskap och Laße Nilsonn och förnämpnde hans hustru haffwe her in för retten latidt sikh nöye medh thenn förlykningh, som förnämpnde gode män dem emellenn giortt hade, så att Jonas skulle stelle dem tillfridz för deres vmkost och taringh, som de nu i thenne reese hýt till Stockholm giortt hade, medh hwilkett Laße Nilson bekende sikh förnögdh ware och gaff Jonas honden vpå, att allt skulle ware en afftalett saak, derföre sades offthenämpnde Laße Nilsonn wäger och hans hustru Margreta Christoffersdotter frý för samme roop och rýchte, som han vdi kominn war, så att ingen må eller skall dem effther thenne dagh någett sådant wýthe eller förekaste vthenn lagligh skääl och bewýs widh thet straff, som Swerigis lagh förmäller. Och althenstundh Laße Nilsonn meener sikh ware aff nöden ett bewýs her iffrå retten, huru thenne saak slýtin ähr, är honom thett för rettwýsenes skuldh icke bliffwit neekett vthen latidt honom stadzens breff vnder theß insighle meddele ∞.

Elin Clemetzdotter war áther för rette, och wittnade hustru Sicila Swenn guldsmedz, att hon fann hoos Sigrith Jacobzdotter Swenn bottnekarls dett finger, som sedenn fans hoos förnämpnde Elinn, och hon bekenner, att hon bekomitt thet aff Jonas. Samme Jonas bekende och, att hann hade giffwitt henne ett nåäl hus med swartt kartääk, ett haffwer han och ett är bortt kommitt.

3 junij.

Hustrv Walborg Anders skredderes,
Peer Bengtson.

Kom för sittierende rettenn hustru Walborgh Anders skredderes och klagede nu såsom tillförenne öffwer en hoffman vnder Vplands fhanan, att han hade i Åbo tagitt hennes son i Åbo aff daga ∞. Och effther Peer Bengtsonn, som för samme dråp war skýldh, sade, att hennes sonn Nils Anderßon, som dödenn leedh, hade tagitt någett tingest iffrå honom, och då han taledo honom der vm till,

bödh hann hugg iffrå. Der vthaff komme de tilhope, och när de hade haftt ett eller tw strek medh hwar annen, komme de i fongh; strax kastede Peer sin werie iffrå sigh och fick i festett medh förnämnde Nils, och i thet att de ther vm rýctes, bleff Nils stuckin i lårett. Hwadh heller Peer gjorde honom skaden eller han giortt sielff, weeth han inthet vthenn sköth sigh till wittne, som ther när wore. Derföre, medenn inge funnes her tilstedes mere nu ähn tillförenne, bleff åther saken vpskuttin.

Hoor.

En landzknecht, benämpndh Sixtus Olßon, anklagedes, att han hade gåett iffrå sin ächte sengh och lägrett sigh medh en benämpndh Anna, hwilken hade tilförenne legett medh två gifte karler i furstendömet. Honom effterlotz att löse sigh med thet han skall tiene vnder feniken vdi 2 år vthenn löön.

13 junij

[74]

stelthes för rette två tiuffwer, benämpnde Erich Blasiusson, född i Diuffwyk vdi Åker sochnn, och Simon Anderson, född her på Norre malm, hwilke haffwe stulitt, som her effther fölier:

Vtur Hans Stutz siöbodh westen till effther theris egin bekenneße kornn — 2 *tynner*, vtur en kista peninger — 2 *ƒ*, klädeskappor — 2, kledes byxer — 1 par, 1 skiorta, 1 ýxe, en hoop små nyckler och annat tingest, allt båtztagell, som hörde till en marcknatz bååt.

Hustrv Margreta Hans glaßmesteres klagede effther 2 kopper ketzler, 1 meßingz kettill, 1 grýtha, 1 betzell med puckler, 1 damask krage, 4 förgýlthe sölffspenne, 1 wedýxe, 1 sametzbonett, 1 sametz hwiffwe, 1 armbondh med perler och förgýlthe stener, 2 guldskins boneder, 1 flamskt täkin, godt om 4 daler.

Gamble Laße Peersonn skinner klagede effther 3 [L]æ gedder, 1 brennewinspanne, 1 kettill om 12 *ƒ*, fårskin — 12 *stycker*, 1 taakdrecht, 1 gamell skinnell, 1 gamell mannekiortill.

Willam Boýe klagede effther 2 fierdinger ströminger och 1 wedeýxe.

Iffrå Jacob spýleres hustru 3 spenn kornn och en ludin hudh.

Iffrå Raßmus smedh en hoop lýnkläder.

Item bekende förnämnde Erich Blasiusson, att han hade stulitt någre lýnkleder vpå Norremalm.

15 junij.

Hans Åkesonn vpböd sitt hus — 2°.

Lars Henrichsonn vpböd alle Henrich Matzsons hus och tompter både i stadenn och på både malmerne — 2°.

Ithem på hertigh Carls wegne Herbowillanj hus — 2°.

Michell Olßonn vpböd Jörenn kryddeschriffweres hus — 2°.

Jacob Iwarsonn vpböd Jacob Bagges hus — 2°.

Erich Biörnson vpböd Halffwardh guldsmedz hus — 2°.

Oluff Grelsonn vpböd sitt korswircz hus i Brundzgrenden — 2°.

Nils Hanßon vpböd sin tomt i S. Hanße grend östentill — 1°.

Vrban Michelßon vpböd her Oluffz i Östrehaninge trähus i Nýgrenden — 1°.

Hustrv Brita i Mýckleby aff Ångerman-
landh.

Samme dagh kom för retten en hustru iffrå Ångermannelandh, benämpndh hustru Britha i Mýckleby vdi Botha sochnn, klagede, att för någre åhr sedenn, då lagmannen sampt medh nämpnden vdi Ångermannelandh dömpde henne denn jordh iffrå i Aspenäs vdi Skarnes [*sic*] sochnn, som hennes fader hade bygd vt på, att hon derföre moste anamme peninger, bleffwe husen på samme týdh hwarken skattede eller betalthe, begärendes förthenskuldh ähnnu [74 v.] derföre betalningh. Der vt på gaff hennes wederpantt till swar, att ändogh de åtthe halffwe jorenn medh henne och förthenskuldh borde haffwe halffwe peningerne medh henne, så vtbar hon dogh betalningen så well för deres deel som sin egin och kraffde nu för samme sin halffpartt 40 q i thette gångbare mýnth. Her vt på bleff giffwit till swar och affskedh, att hon skulle bekomme sin betalningh för husen effther gode mäns skattningh och hennes wederpantt syne peninger för jordenn, effther thet mýntz wärde, som hon såldes före anno 1568 och samme åhr gick och galtt.

20 junij

sothe för rette Hans Åkeßon till Biurum, Lars Anderßon, Erlandh Karlsson och Nils Hanßonn.

Simon Henrickßon, Matz Gunnarson.

Samme dagh kom för sittierende rettenn hustru Elßa Henrichzdotter fulmechtigh aff sin swär Simon Henrichsonn till Skreddere-

böle vdi Findströms sochnn och talede till Matz Gunnarson om någre godz, item arff i sölff, peninger, åhrßgröder och annett sådant meer, som hans hustru, Ebbela benämpndh, vdi någre åhr haffwer hafft honom iffrå ω . Så effther *thet* war ett gameltt ärende och ingen parten hade hoos sigh någett beskeedh, der man kunde sigh effther rette ω , derföre sades dem, att de skulle först sökie hwar annen, der godzenn ligge, och der randsakes och dömes effther *thet* beskeedh, som de kunne¹ då haffwe framlegge.

Jören Vthoffz fulmechtige iffrå Lybeck kraffde effther Laße Perßon, en vngh borgere, 205 z lybske effther hans handschriftz inneholdh, som i retten framlades och vpläsin bleff, item på Jochim Lembkens wegne i förnämpnde Lybeck 240 z lybske ω . Och effther ther fans någett godz effther samme Laße Person, tilskickedes någre gode män, som *thet* vpskriffwe och förslå skulle, thesligistt randsake hwadh geldh, som effther honom wore till att inkreffie, der medh förnämpnde summa kunde betales.

Gärdh Willamson.

Thenn 15 junij kom för sittende retten försichtigh Henrich Lambroch, borgere her i stadenn, hembledde och medh hondh och mundh leffrerede sin medborgerske, erligh och dýgdesam hustru Beatha Gerdh Willamsons, hwilken vdi sin mans fråware tilstedes war, ett korßwirczhus vdi Berendt Jönßons grendh på norre sydenn näst offwen för vnge Peer Anderßons korßwircz hus, hollendes vdi lengden . . .² alner och i bredden . . .² alner, effther som gamble husbreffwen vthwýse, hwilkett korßwirczhus förnämpnde Henrich Lambrockz hustru Elitzabett v. Sanfortt tillförenne haffwer vdi samme sin mans broders Jost v. Lambrok [. . .³] lagligen såldt för 600 daler nu gongbartt mynth effther den contract, der vpå giordh, försiglett och vnderschriffwin är, wýdere vthwýser. Och bekende offthenämpnde Henrich Lambrok nu in för retten, att han förnämpnde summa peninger till godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh then förste, redeligen bekomitt, anamett och vpburitt hade, hwarföre han nu affhände sigh, sin hustru och begges

[75]

¹ I ms. står: 'kunne då kunne'.

² Lakun i ms.

³ Här torde ett ord i texten vara överhoppat.

deres barn förnämpnde korßwirczhus och grundh och tillägnede thett medh sin tilbehörelße, såsom thet aff grunden vpmurett är och för ögen står, förnämpnde Gerdh Willamsonn, hans hustru, barn och theres efftherkomende qwitt, fritt, obehindret och oclandrett så för födde som ofödde åtalere att niuthe, bruke och beholle till ewärdelige lagfongne äger. Och är samme hus lagbuditt, lagstonditt och medh all stadzrett lagligen fullfölgd. Her vpå förnämpnde hustru Beata vplade fridzskillingen effther lagenn.

22 junij.

Lars Henrichsonn vpböd Henrich Matzsons hus och tompter — 3°.

Item her Bouilani [*sic*] hus widh Kåkebrincken — 3°.

Hans Åkesons hus i S:te Lars grendh — 3°.

Michell Olßonn vpböd Jacob Bagges hus — 3°.

Jacob Iwarson vpböd Jören kryddeschriffweres hus — 3°.

Nils Hanßon vpböd sin tompt östenn till — 2°.

Michell Olßon vpböd Tönius byßeskýtters hus i Gråmunckegrendh näst offwenn för Erich Nilßons hus — 1°.

Jacob Iwarßon vpböd Oluff Eskilsons hus — 1°.

Erich Biörnßon vpböd Peer Olßon Torfastz hus — 1°.

Vrban Michelßon vpböd ett trähus i Nýgrendenn — 2°.

Oluff Grelßon vpböd sitt korßwircz hus i Brundzgrenden — 3°.

Hustrv Brita Anders Erichsons och
samme hennes mans erffwinger.

Samme dagh kom för sitttende retten Oluff Erichson i Kåga samt hans sýsters, hustrv Karinn Erichzdotters i Orengißmarek [*sic*] fulmechtige Oluff Anderson i Tonna [*sic*] vdi Skellethe sochnn på Westrebothnn, giffwendes tilkenna, att ändogh deres salige broder Anders Erichsonn, borgere her i staden, och hans käre hustru, närwarendes hustrv Britha Michelzdotter, hade lagligen giffwitt hwartt annett alle sýne ägedeler både i löst och fast, så att den, som lengzst leffde, skulle dem obehindrett för den andres erffwinger i sin lyffztýdh niuthe och beholle, så haffwe de dogh nu sigh medh henne vdi godhe mäns närware, som äre Berendt Jönßon och Erich Biörnßon, rådmän, samt Peer Olßonn, borgere hersammestedz, så

förlýkt och fördragitt, att hon haffwer effther deres begären föruth löst dem all den rättigheet iffrå, som de och alle andre förnämnde Anders Erichsons erffwinger kunne haffwe rett vpå förnämnde arff att tale, och hade der före giffwitt dem 40 daler vdi peninger och peningz wärde, hwilkett de bekende sigh till godh och fulle nöye bekomitt och vpburitt haffwe, och förthenskuldh affhände sigh och sine medarffwer, så well födde som ofödde, offthenämnde arff, både löst och fast, ehwadh namn thet helst haffwe kann, inthet vndentagandes, och tillägnede thet förnämnde hustru Britha och alle hennes erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett till ewärdelige ägendom. Der vpå offthenämnde erffwinger gjorde henne hondstreckningh och hon vplade fridzskillingen effther lagenn.

Henrick Erickson.

[75 v.]

Än vpå samme dagh kom för sittende retten wår framlidne medborgeres Peer OlBonn Törfastz erffwinger, Swenn Peerson, vnderlagman vdi Westerbothnn, Laße Larson, Abram Andersonn, Oluff Nilson och Anders Nilsonn sampt her Anders Störbiörnson, boendes alle i Pythe sochnn på Westrebothnn, hembledde och medh hondh och mundh leffrerede beskedeligh man Henrich Erichson, thenne stadzens inwänere, en halffpartt vdi ett stenhus, liggendes widh Westrelonggaten emellen M. Peer Aruidi och salige Henrich Arens hus, hwilken halffwe hußpartt de sampt medh förnämnde Henrich Erichsons hustru Margreta . . .¹ dotter effther förnämnde Peer OlBon erfft hade och nu lagligen såldt haffwe samme sin deel i offthenämnde hus förnämnde Henrich Erichsonn för 260 daler \circ . Wödere så betedde och förnämnde Henrich Erichsonn samme dagh för retten ett pappersbreff, däterett then 19 dagh julij anno \circ 87, hwilkett Kong:e M:tz \circ wår aller n[ådigste] herres tro mann och secreterer, erligh och wellachtigh Nils Hanson till Helgö sampt medh sin stiußzson, erligh och welbördigh Oluff Gammell till Konungzbergh, hade försiglett, innehollendes, huruledes samme Oluff Gamell hade vplatidit och såldt offthenämnde Henrich Erichson den andre halffpartt i samme hus för 400 daler, hwilken halffpartt han vpå byrdzretzens wegne köpt hade aff förnämnde Per OlBons efftherlathne enkia, hustrv Anna . . .¹ dotter. Och

¹ Lakun i ms.

meden samme Oluff Gamell vdi sitt breff, såsom och förschriffne Peer OlBons erffwinger nu in för retten bekende sigh förschriffne summa peninger tilfyllest haffwe redeligen bekommitt, anamett och vpburitt, then sidzste peningh medh thenn förste, hwarföre de och affhende sigh och alle syne efftherkomende barn och erffwinger förschriffne hus och grundh och tilägnede thet medh all sin tilbehörelse, såsom thet aff grunden vpmurett är och för ögen står, förnämpnde Henrich Erichsonn, hans hustru och theres efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt och oclandrett för alle åtalere, så födde som ofödde, till ewärdelige lagfongne äger, och althenstundh offthenämpnde hus her vpå rådzstuffwen är vpbuditt, lagbuditt och effther all stadzens rett lagfaritt, ty dömdes samme köp laglige ware giortt ∞.

27 juniij.

Påffwel Saß.

Kom för retten någre aff Påwell Saßes hustrus erffwinger och wille rygge den contract, som de andre erffwinger haffwe tilförenne samptyct, der vpå och Påwell lade i retten ett breff, som någre gode män aff rådet, som på arffskiftett waritt hade, dem emellen effther råden och ämpnen lagett hade och samme breff medh theres förseglinger stadfest ∞. Bleff affsagdt, att Påwell Saß skall effther samme breffz inneholdh lathe dem arffwett bekomme i gode mäns närware och inthet meer, och de skole her settie fulkomligh löffte och borgan för all effthermaningh, om någre flere arffwinger kunde her effther komme. Så skall Påwell Saß icke ware plichtigh dem meer sware till samme arff vtthenn söke hwar annen syne emellen; der medh de och sedenn lothe sigh nöye och skiffte arffwett ∞.

[76]

Siffrid belthere och hans hustrus erffwinger.

Samme dagh kom för rette her Matz i Nykyrke i Findlandh, fordom predicant för finske församlingen her i Stockholm, medh någre framlidne Siffrid beltheres och hans hustrus erffwinger, som på Norre malm bodde och döde bliffuit hade barn löös, och begärede, att de motte skipte theres efftherlathne arff, hwilkett dem icke neekes kunde. Bleff förthenskuldh Jacob Iwarson, Michell

Olsson rådman och Hans Bilefeldt förordnade, att de skulle effther samme dödes testamenthz breff skiffte samme arff, halffparten till de fattige vdi Danewyckz hospitaal och den andre halffpartt begge parternes erffwinger emellen. Och her Matz skall giffwe sin förschriffningh för wýdere tilltaal och effthermaningh på Siffridh beltheres arffwingers wegne o.

Tiuffwerj.

Än samme dagh kom för retten hustru Anna, fatheburðhustru her på Stockholms slott, och klagede till Eskill fathedrengh och Jacob N., att de för någre åhr sedenn hade stulitt 39 thenfaath, 49 thentallerker. Der till swarede de, att de icke mere tagitt hade ähn 2 faath och 12 tallerker, en býlegger och ett handklede. Finge för dom, att de skulle jernslåes och gå till arbethes till wýdere beskedh.

Kort Pust.

Kom för retten en benämpndh Kort Pust, borgere i Strålsundh, och lade i retten ett borgmestere och rådz breff i Vpsala, lydendes på ett gårdekööp medh theß inwidior, hwilkett kööp medh förordh skedt war, vm samme gårdh motte bliffwe stondendes oriffwin. Och meden gården nu riffwin war, begärede han wethe, om aff de 100 daler skall giffwes fullt åcker, som vthloffwett war, nemligen 6 daler. Bleff så affsagdt, att meden gården är riffwin, så och effther lagen icke giller någett åcker, att halffparten aff samme vthloffwede ocker skall affslåes.

Hustrv Karin i Wigby, her Mårten.

Vpå samme dagh klagede hustru Karin i Wigby till her Morten Hanßon, att hann förholler henne en sölffpanth, som hon för någre år seden satt hade för någenn spannemåll, meden han bodde i Nääs sochnn widh Vpsala, oachtendes att hon haffwer honom samme spannemål betaltt. Och lade hon i retten förnämpnde her Mårtens handschrifftt på samme panth. Så kunde han och icke neeke, att han war betaldh. Förthenskuldh affsades, att han skall förskaffe henne sin pant igen eller och stelle henne tilfridz och sittie så lenge fongin, att Kong:e M:tt befaler att giffwe honom löös, althenstundh H. Kong:e M:tt haffwer sielff befalett att sättie honom fenckligh o.

Tiuffwar.

Vm dhe tiuffwer Erich Blasijsonn och Simon Anderson, som så myckitt her i stadenn stulitt haffwe, bleff så dömp't och affsagt, att Hans Stuth och de andre, som sitt mist haffwe, skole vplegge för kemenarerne mestermans lönen och tage deres stulne godz igenn ∞ .

[76 v.]

29 juniij.

Willam de Wÿk, Laurentz Filtzer.

Haffwe theße vnderschriffne män waritt förordnade till att öfwersee en handschrift och reckningh emellen Willam de Wÿk och Laurentz Filtzer, och hwadh Laurentz Filtzers handschrift tilkommer på de 30 skippond 5 [L]æ 19 \ddagger råkopper, som han aff Willam de Wÿk vpå Kong:e M:ttz wegne köpt haffwer, hwartt skippond för 20 rÿkzdaler, den hade honom bortt vdi rettenn tÿdh all holle och skall ähnnu ware plichtigh samme sin förschriffningh tilfÿllest göre.

Denn contract, som Willam de Wÿk och Filtzer sig emellen på sin egin wegne giortt haffwe 20 dager effther hondschriften war vthgiffwin, förmäller, att Laurentz Filtzer skall leffrere vdi sådant godz, som i samme contract förmälles, belöper sigh widh paß 2940 daler, der till vdi slagne daler dubbeltt så myckitt. Och när Laurens thette allt tilfÿllest her i Stockholm leffrerett haffwer, skall Willam de Wÿk betale honom thet medh swenskt mÿnth, hwar slagin daler till 36 rundstycker och godzett för 32 rundstycker hwar daler, såsom sielffwe vnderschriffne försiglede contracten vthtrykeligen inneholler. Och vpå samme contract haffwer Laurentz Filtzer leffrerett Willam de Wÿk vdi godz 1521 dalers värde. Om nu samme contract skall hollin och gillatt bliffwe eller icke, dett stelles till rettwÿse domare.

Oluff	Henrich	Lars	Michell	Wolther	Påwell
Grelßon	Simonßon	Henrichßon	Olßonn	Laurentz	Saß.

1^a julij.

Matz Person i Bredwÿk, hustrv Brita

Oluff Larßons efftherleffwerske.

Kom för sitttende retten Matz Peerson i Bredwÿk i Wermdö s[ohn], giffwendes tilkenne, att framlidne Oluff Larßon, som hade

waritt kökemester vdi högborne fröykers, konungh Göstaffz dötrers hoff, hade för någre åhr sedenn satt honom en sölffdagertt i panth för 200 q 69 åhr[s] klippingzmünt, som han war homom skyllig på ett hus kööp, hwilkenn sölffdagert han effther rettzens befallningh haffwer måst settie her vpå rådzstuffwen i rettzens twångh, oansedt han ändå sine peninger icke hade igen bekommit, och begärede förthenskuldh anthen sine peninger igen eller dagerten löös vtur retten. Och effther samme Oluff Larßons hustrus senere man, Erich Simonßon, hade effther slotzloffwens befallning bekommit samme dagert igen, dogh medh then beskedh, att om framdeles kunne bewyses, att Erich på sin hustrus wegne är ther vpå någett skylligh, thå skulle han thet betala, dett han och vthloffwede, derföre bleff samme Erich[s] hustru Britha för retten vpkallett och tilfrågett, hwadh hon till samme Matz Erichsons klagenn sware wille. [77] Då sade hon, att Matz hade tillförenne krafft her för retten på samme peninger och haffwer icke kunnitt bewyse, att han sådant münt hade vthfått, som han kreffwer vpå, anthen medh wittne eller lagh och eedh, och nekede hartt till, att hennes salige man inthet [sic] war homom någett skylligh, sade och ytterligere, att hon icke hade tilfyllest bekomitt sin betalingh aff den Britha Marcußdotter, som fick husett aff dem igen, vthenn stodh ähnnu 10 daler tilbake på thet hennes man vdi samme hus bygdte hade c . Och meden att thet skötz på förnämpnde hustru Brita Marcußdotter, sattes saaken vp, till theß hon komme till stedes.

4 julij.

Petter Seger, hustrv Eliana s[alig]

Hans Köllens.

Kom för sittende retten Kong:æ M:ttz c vår aller nådigiste herres tro tienere och secreterer Jonas Petrj och taledde till Petter Seger om en guldkedie, som han i någre åhr haffwer haftt hans swäre, hustrv Eliana, salige Hans v. Köllens efftherlathne enkia iffrå, och att henne war loffwett otte daler åhrligen, så lenge samme kedie war vtur hennes woldh. Her emoth lade Petter Seger fram förnämpnde hustru Elines handschrift, som förmäller, att hon war anno c 76 homom skylligh bliffwin för saltt 816 marck klippingz münth, och för samme peninger hade hon satt homom kedien

i panth, såsom förnämpnde handschrift vthwyser. Och effther thet att förnämpnde hustru Elian icke kunde betala Petter Seger förnämpnde peninger på retten tydh, såsom vthloffwett war, derföre hade de så förlÿcht sigh, att Petter skulle bruke samme kedie på fyre åhrs tydh för förnämpnde 816 q , och när samme år wore framfarne, skulle förnämpnde hustrv Elian bekomme sin kedie och handschrift igen, men theß emellen att samme tydh förlopp, haffwer hendt sigh, att hans husbonde, salige Hans Berendz är i Narffwen dödh bliffwin, och då han war affsompnett, bödh Petter Seger strax förnämpnde sin husbondes broder Facius Berens, att hann skulle anamme till sigh sin husbondes godz och sielff inmane och sware till alle gäldh ∞ . Och althenstund Facius sådantt försaakede och förnämpnde Petter Seger icke allenest war förnämpnde Hans Berendz tienere vthenn befans, att han och war medh honom vdi matzskapi, förthenskuldh bleff thet för en sittende rett her på Stockholms rådhus affsagt, att han skulle betale sin husbondes geldh, som då hartt kraffdes, hwarföre han och menthe sigh haffwe rett till att inkreffie de gäldh, som vthestode. Och meden han fan vdi sin husbondes tenckebook eller gäldbook, att förnämpnde hustru Elian hade tagitt aff honom sammet och damask till 52 daler 7 öre, som obetaltt stooth, behöltt han derföre kedien inne medh sigh för samme gäldh och sade nu in för retten, att så snart som han får förnämpnde peninger, skall hon bekomme kedien igen ∞ . Her till swarede Jonas, att samme sydentÿgh hade hon vpburitt för thenn kost, som Facius Berendz hade hoos henne förtärt, meden han lågh på Ålandh och vpwäxlede en hoop mynth sin broder till fördell, och effther han tiente förnämpnde sin broder

[77 v.] Hans Berendz, menthe Jonas, att han war iu plichtigh att holle honom kost och taringh. Så hade och Erich Bertilsonn till Melchele wittnett, att Facius Berentz hade loffwett henne samme sydentÿgh för sin kost, menn Petter Seger sade, att thet Facius lågh på Ålandh war hans broder alldeles emoth och wille ingelunde bestå honom någon taringh. Thette bleff vdi betenckende vptagitt och så öffwerwägitt, att effther thet en dödh mans rekenskap fans, där vdi klarligen stooth schriffwitt, att förnämpnde hustrv Elin hade¹ förnämpnde sydentÿgh på kööp vptagitt, så är thet rettwÿst, att hon sådanth betaler, och så snart hon lefferer

¹ Ordet 'hade' står i ms. dubbelt.

Petter förnämnde 52 daler för offthenämnde sydentÿgh och sex daler, som hon haffwer vpborgett på ett henge, skall han ware plichtigh att stelle henne kedien och hengett tilhonde igen. Menn hwadh den kost och taringh tilkommer, som hustru Elin kreffwer vpå, må hon sökie hoos förschrijfne Facius Berendz ω .

Hustrv Anna Påwel SaBes erffwinger.

Samme dagh kom för retten hustru Anna Påwell SaBes erffwinger, nemligen her Knut i Hattula, hustru Elin her Johans i Pernow, Simon Erichsonn i Eneköpingh, Siffrid MonBon i Käinby, Nils IngewalBonn ibidem vdi HelBinge sochnn, Matz SimonBon i Böthe vdi HelBinge sochnn, förnämnde hustru Annas fädernes slecht och näste frender, giffwendes tilkenne, att förnämnde Påwell Saß hade wenligen och well förnögdth them för allt thet arff, som dem tilfallitt war och medh rette ärfwe borde effther förnämnde sin frencke, *hustrv Anna*. Och hwadh löBörerne tilkomme, hade de der aff sin deel bekomit, men för faast både innen och vthenn staden hade han giffwitt them 120 daler, dem de bekende sigh til gode rede anamett och vpburitt haffwe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, qwitterendes förthenskuldh förnämnde Påwell Saß her inför retten både medh hond och mundh för allt yttermere tilltaal och effthermaningh vpå samme arff, der vpå och Påwell vplade sin fridzskillingh ω .

Jören Vthoff och Jochim Lämkins
fulmechtige samt Laße PerBons
effterleffwerske.

Sententia

emellen Laße Peersons hustru och Jören Vthoffz samt Jochim Lambkens fulmechtige ω . Effther thet befinns, att hon haffwer icke allenest tagitt till sigh allt thet godz, som han infördt hade och vthrykes vpborgett haffwer, vthenn haffwer och begÿnth betale någre aff gäldenärerne, derföre bleff affsagt, att hon må och betale förnämnde lybske samt flere, som haffwe någett medh rette att kreffie effther hennes man ω .

[78]

6 julij.

Vrban Michelßonn vpböd her Oluff i Östrehaninges trähus och tomt — 3°.

Nils Hanßon secretarius vpböd sin tomt östen till i S:te Hans grendh — 3°.

Michell Olßonn vpböd Tönius byßeskütteres hus — 2°.

Jacob Iwarson vpböd Oluff Eskilsons stenhus i Hans Skultz grendh — 2°.

Erich Biörnßon vpböd Peer Olßon Törfastz hus — 2°.

Matz Person i Bredwýk och *hustrv* Brita.

Samme dagh framlade hustru Brita Marcusdotter i retten en wittneßschriff, som framlidne Baggens Birge, borgere her i stadenn, hade vthgiffwitt, förmällandes, att de 200 ƒ 69 åhrs mynt sampt sölfstopett och skedenn, som Matz Peersonn i Bredwýk kreffwer vpå, war allt inrecknett vdi den summa, nämligen 4002 ƒ , som hennes moder hade aff samme Matz upburitt. Dogh äre samme 200 ƒ 69 års klippinger icke högre inrecknade än till 4 ƒ gemene klippingz mynthet. Thett samme wittnade Henrich Simonßon och Hans Anderson sigh haffwe aff Baggens Birge hört, när han lågh på sin sette sengh. Bleff förthenskuldh affsagt, att när Matz Peersonn haffwer gået lagh, såsom honom efftherlatidt war för någre åhr seden, att samme 200 ƒ , som han kreffwer vpå, war 69 åhrs mynth, då bör honom haffwe 8 daler 6 öre ringere och inthet klander anthen på stopett eller skedenn.

Willam Cappel.

Vpå samme dagh kom för sitttiende retten hustru Karin Nilsdotter, framlidne Peer Olsson stadztieners efftherleffwerske, och bekende, att hon war wenligen förlycht medh Willam Cappel om thett dråp han war vdi kominn för samme hennes man, och hade loffwett henne vdi mandzbooth 50 lodh sölf, der medh hon och giorde honom frý för allt yttermere tilltaal vm samme dråp, reckendes Oluff Boosonn der vpå honden. Och hade hon vpå samme mandzbooth vpburitt 5 alne 3 quarter engelst, en sölfskedh om 10 ƒ och en vngersk gýllenn c .

Bespråkning.

Anders wardschriffwer bespråkede på Samuel Andersons wegne den tomt i Gråmuncke grendh, som Hans Hanßon köpt hade aff Hans cantor.

Jören Hanson, född her i Stockholm, hwilken hade giffwitt sigh vth före, att han skulle kunne bothe fallende sothenn, effther som han sade sigh *thet* lärtt haffwe aff en benämnd Jacob, boendes

Ljückeby i Danmarck, bleff för rette steldt och skuldh giffwinn att igenom de drycker, som han hade ingiffwitt en piga vdi Danewyckz hospital för fallende sothenn, är hon så öör och wildzse bliffwin, att hon haffwer sielff sprungitt i siön och förgiortt sigh. Tÿ förr än som *samme* Jören togh sigh före till att bothe henne, hade hon ingen annen siuke än dett hoon föll, men iu lenger han höltt vpå henne, iu werre bleff *thet* medh henne, så att fougtenn nödgedes till att lathe tage henne fatt och settien i dårehusett, der till han 3 eller 4 drenger bruke moste, för ähn han fick henne der in, menn Jören togh henne der vth igenn vthen fougtenns loff och formälthe sigh att göre henne färdigh, när han bleff tiltalett.

8 julij.

[78 v.]

Willam de Wÿk och en finsk bonde.

Samme dagh kom för retten en finsk bonde, benämpndh Jöns Mortensonn aff Niskapittileby och taledde till Willam de Wÿk om sin broders Laße Morthenßons ägedeler, som han menthe, att Willam hade till sigh anamett effther hans dödh. Her till swarede Willam, att hann hade vndsatt *samme* Laße Morthenßonn på förlagh 250 daler, mest allt i rede peninger, såsom Jacob Smitter och hustru Malin Erichzdotter medh honom vdi thenne saak in för retten bore witnesbördh, derföre han vdi Laßes lyffztÿdh icke till en peningh haffwer bekomitt betalningh, vthenn effther hans dödh anammede han til sig en tridie partt vdi en skutha för 30 daler, item 8 sölf skeder, ett sölfstoo och 28 daler peninger, hwilkett allt tilhope kunne högzst löpe 100 daler. Så stodh honom ähnnu tillbaka 150 daler på sin betalningh, der vpå han icke till en peningh wiste sigh haffwe till att vpkreffie. Menn förnämpnde Jöns wille in*thet* der medh lathe sig nöye vthenn begärede eedh aff Willam, den honom och strax bleff förestaffwett, och badh Willam sigh

så santh Gudh hielpe och allt thet gode, som han skulle haffwe vdi thenne och thenn tilkomende werlden, att han slett inthet arff haffwer inne medh sigh effther Laße Mortenßon, vthenn att hans peninger och peningers wärdh, som han haffwer förnämpnde Laße Mortenßon på wederlagh giffwitt och fåeth, äre honom icke tillfyllest betalthe vthen står ähnnu en godh deel tilbake, der vm han will ähnnu haffwe hans matzskapi Peer Morthenßon tillalett *o*.

Corth Pust iffrå Strålsundh gjorde in för retten Baltzar sadellmakere till sin fulmechtige.

13 julij.

Erich Biörnßon vpböd Peer Olßonn Torfastz hus — 3°.

Michell Olßonn vpböd Tönius byßeskütters hus — 3°.

Jacob Iwarsonn vpböd Oluff Eskilsons hus — 3°.

*Hustrv Anna Andersdotter om
handschriften.*

Same dagh kom för retten en hustru, benämpndh Anna Andersdotter, och klagede, att en widh namn Berendt hoffman hade henne en hondschrift iffrå, lydendes på 100 tjdzske daler, som giffwin war hennes sonn. Då berettede Agustinus v. Weyn och Jörenn Mechelborgh musterschriftwer samme handschrift war först vthkomin och nu är i Berendz hender, nemligen att en benämpndh Lucas Mechelborgh haffwer måst giffwe samme handschrift musterschriftweren, förnämpnde Jörenn, för en saak, som samme Lucas sigh emoth Jörenn försedt hade. Den samme haffwer Jören panthsatt Jacob Holst för 18 daler, och effther Jacobz dödh bleff hon giffwin hans oächte son han åtthe medh förnämpnde Anna Andersdotter. Och sedenn haffwer Henrich hattermaker, som hon [79] effther Jacob hade till man, såldt Berendt hoffman förnämpnde handschrift för 40 daler widh paß, och så är Berendt till hondschriftenn kommin och icke elliest. Då bleff samme hustrv Anna swarett aff retten, att der hon icke will bestå sin mans ordh och kööp, då må hon drage tyt, som honn finner samme Berendt ho[ff]man, som köpett giordes medh, och löse handschriften till sigh *o*.

Tomes Losenkampp.

Henrick Husman fordrede i retten Mattias v. Nottleff, lutinant vnder Dirich Anrepz fhane, och Agustinus v. Weyn, hwilke berettede, att en benämpndh Tommes Losennkamp är kommin till dem i Östergöttlandh medh 8 hester och begärett att bliffwe medh dem vnder fhanen, hwilkett honom bleff efftherlatidt, och haffwer han haft samme hester der vnder och medh dem handlett, skifft och bytt och latidt dem sigh tillschriffwe såsom sin egin man och sielf vthfordrett sin restzedell på förschriffne hesters besoldningh *o*.

Anders Larson wårdschriffwer satte i retten ett förgyltt sölffbelthe och en kniffljyd på denn tomt han bespråkede vdj Gråmuncke grendh på Samuell schriffweres wegne och Hans Hanßon köpt hade.

Ambrosius Palmbom, tÿdzsk secretarius.

Samme dagh stegh vp i sittiede retten på rådhusett her sammesteds Kong:e M:ttz *o* tro mann och secreterer, erligh och wellachtigh Nils Hanßon till Helgö, fulmÿndigh aff den ädle och wellbördige Hans Åkesonn till Biurum, hembledede och medh hondh och mundh leffrerede h[ögbe~~mäl~~]te Kong:e M:ttz tro mann och secreterer, erligh, achtigh och welförstondigh Ambrosius Palmbom ett förfallitt stenhus och theß liggende grundh, belägitt westentill her i stadenn vdi Sancte Lars grendh på södre sydenn näst niden för gamble skolstuffwen, hwilkett stenhus och grundh förbemälte Hans Åkeson på sin och sine medarffwers wegne lagligen såldt haffwer förnämnde Ambrosio för 300 daler nu gongbartt mÿnth. Och gaff förnämnde Nils Hanßon tilkenne, att Hans Åkeson hade förnämnde summa till godh och fulle nöje, thenn sidzste peningh medh thenn förste, redeligen anamett och vpburitt, såsom och samme Hans Åkesonn vdi sitt öpne breff then 2 dagen i förnämnde [sic] månedh och åhr vthgiffwitt, thet nu i retten vpläsitt bleff, bekende sigh förnämnde peninger haffwe tilfÿllest bekommit; hwarföre och offthenämnde Nils Hanßon affhände Hans Åkeßon, hans husfru och alle theres medarffwer förnämnde stenhus och grundh och tilägnede thett förnämnde Ambrosio Palmbom, hans hustru, barn och theres efftherkomende arffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett för alle så

födde och ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Och är samme hus vpbuditt, lagstonditt och effther stadzens rett alldeles lagfaritt. Her vpå Ambrosius sin fridzskillingh vplagt haffwer.

[79 v.]

15 julij.

Osmundh stadztienere.

Klagede Oßmundh, stadzens tienere, öffwer finske klockerenn, att han vthenn all skuldh och brott hade öffwerfallitt honom, der gick på stadzens wärff och ärender, och slagitt tw reff sönder i sydenn på honom medh en steen. Och effther sådant bleff öffwer klockerenn *med* skäl och wittne betygett, wartt han sackfeltt till 40 q effther lagen och skall betala och stelle bårdzskerenn tillfridz innen otte dager. Och der Oßmund kommer någett widh till lyffwett aff samme skade innen natt och åhr, då skall klockeren ware förtänch[t] att sware der till ∞ .

Jören Hanson.

Bleff åther Jören Hanßons saak förhördh, belangendes den piga, som vdi Danewyckz hospitaal drenchte sigh i siön. Och sade her Nils, de fattigas predicant, att när hann fick see pigan begynthe rasa och springa vp iffrå markenn, lyke som hon hade waritt galin och iffrå sin sinne kommin, talade han Jörenn till der vm. Då swarede han: 'Jag will så haffwen, hon bliffwer well werre'. Och bekende samme Jörenn, att hann hade giffwitt henne dricke för samme siukdom otte gonger vdi en månedt, som han hölft på att curere henne.

Sammeledes klagede en lam karll, att samme Jörenn hade och tagitt sig före till att bothe honom och haffwer giffwitt honom 10 gonger dricke, der aff han är bliffwin werre och inthet bättre, så att der han gick tilförenne medh en kepp, måste han nu bruke två. Item hade han och tagitt sig före att skole bothe en gamell hustru, som hade en bäwende krop, och derföre vpburitt peninger, hwilken inthet hulpin bleff.

Och effther ingen war, som fulkomligen lade honom till, att han war wollendes till pigenes dödh, eller sådan wittne, som saaken kreffwer, derföre stelthes han i borgenn, til theß pigens målz-ägande komme. Och de peninger, som han aff henne och andre

vpburitt haffwer, skall han giffwe tilbake igen. Och förbödz honom att bruke her effter någre läkedomer \oslash .

Bength Nilson i Brundzgrendenn.

Samme dagh stegh vp i sittende retten stadzens borgmestere Oluff Grelsonn . . .¹

16 julij

[80]

höltz almenneligh rådzstuffwe medh borgerskapett. Och bleff them alffwarligenn tillsagt, att der som thenn Gudz plåge pestilentien vdi någett hus inkommer, skall man thet strax tilkenne giffwe och hengia vth wordtecken och ingelunde gå aff husett vthenn alldeles holle sigh innen, så frampt att den, som sådant förachter och icke efftherkomer, icke skall såsom Kongre M:ttz \oslash och Swerigis rýkes argeste förredere straffett bliffwe.

27 julij.

Lars Henrichsonn vpböd hustrv Karin Törkil Joenßons hus öffferst i S. Nicolaj port — 1°.

Petter Seger vpböd den guldkedie och henge, som han hade aff hustrv Eliana — 1°.

Dirick Harder.

Samme dagh kom för sittende retten Oluff Eskillsonn, borgere her i staden, vploth och medh hondh och mundh leffrerede sin medborgere, erligh och försichtigh Dirich Harder ett stenhus och liggende grundh, belägit westen till på södre syden vdi Hans Skultens grendh näst nidenn för hwalffwett, hwilkett hus förnämnde Oluff effther sin fader ärfft och nu lagligen såldt haffwer förnämnde Dirich Harder för halfft annett hundrede daler nu gongbartt mynt, der 4 q recknes på en daler. Thenn samme summa peninger bekende han nu för retten sigh till fulle nöye redeligen bekommit, anamett och vpburitt haffwe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, och förthenskuldh affhände sigh, sin hustru, barn och theres efftherkomende samme stenhus och grundh

¹ Texten är i ms. ej fullföljd, men plats lämnad för den ej inskrivna fortsättningen.

och tillägnede *thet* medh sin tilbehörelße, såsom *thet* aff grunden vpmurett är och för ögenn står, förnämnde Dirich Harder, hans hustru, theres barn och erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt och fritt för alle så födde som ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Och är samme hus lagbuditt och lagstonditt och fridz skilling ågiffwinn \circ .

Beneditz Beckhusen loth förstå, att han hade till att kreffie 31 daler 1 q effther Joenn Joenßons hustru och begärede sin betalning aff hennes deel i husett \circ .

1:a augustj.

Bleff Gärdh Jostingh efftherlatidt, att thenne efftherschriffne handschriff motte in i stadzens tenckebook bliffwe antecknett, lydendes ordh från ordh, som her effter fölier:

Ich Andres de Bitter bekenne hie mitt dißer schriff, alz datt ich den ersamenn Tileman Corneliußon geloffwett hebbe, allt datt Gerdt Jostingh sall hebben en fierde partt in de 400 skippund koglen, so ich in augusto anno 86 an enen Abram v. Köllen förköpt hebbe, dies sall Gerdt Jostingh ståån skaden ende profit naer adwenant sin fierde partt, doch vp all solchen condition, dat my Tileman Corneliußon als volmacht v. Gerdt Jostingh wederum gelouet hebt en fierdepartt in hett contract, so Gerdt Jostingh mett der Kong:e M:tt vp sechre koglen geslotten hefft. Dat dit all so ist, so hebbe ich ditt geschrewen vnd vnderdecknen

Andres de Bitter m. p.

Jost v. Landbrock och Henrich v. Landbrock bekende, att samme schriff, som Gerdt framlade och her före copierett är, war Andres de Bitters egin hondh.

[80 v.]

12 augustj.

Qwant Swart, Henrick Skepperstede.

Kom för sittende rettenn Henrich Skipperstede, borgere i Lybeck, och taledede till Qwant Swartt, thenne stadzens inwåner, om ett wittnesbördh. Och effther samme Qwant beropede sigh vpå att saaken hengde vdi Lybeck i retten och sade sigh ther att wele

sware honom, syntes förthenskuldh icke ware aff nödenn, att hon her vptages skulle, vthenn Qwant bleff alffwarligen tilsagdh, att han skulle inneñ nästkomendes Michaelis ware i Lybeck tilstedes och sware förnäm^pnde Skipperstede till thet han medh rette kunne haffwe honom till att tala, der vpå han och giorde handstreckningh in för retten att wele efftherkomme.

Petter Seger vpböd kedienn och hengett han hade i pant — 2°.

Johannes Regneir organista.

Samme dagh kom för retten Kong:e M:ttz *o* tienere och fougte vdi Raßborgz län i Findlandh Henrich Erichsonn, hembledde och medh hond och mundh leffrerede högz**be**mälte Kong:e M:ttz tro tienere och organista, erligh och wellförstondigh Johannes Regneir, ett stenus och liggende grundh, belägitt widh Westre longathen emellen M. Peer Arwidj och salige Henrich Arens hus, hwilkett han köpt hade och nu förnäm^pnde Johannes Regneir åther lagligen såldt haffwer för 634 daler rede peninger i thette mynt, som nu gongbartt är, der 4 $\frac{1}{2}$ göre en daler. Samme summa bekende Henrich Erichson nu in för retten sigh till godh och fulle nöye redeligen bekomit, anamett och vpburitt haffwe, thenn sidzste pening medh then förste, affhendendes förthenskuldh sigh, sin hustru och efftherkomende förschri^fne stenus och grundh och tilägnede thet medh all sin tilbehörelße, såsom han thet köpt och andre för honom thet åth och besittitt haffwe, offthenäm^pnde Johannes Regneir, hans hustru, theres barn och efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och effther sin egin lägenheet handle och laghe qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett för alle, så födde som ofödde till ewärdeligh ägendom. Och war samme hus vpbuditt, lagstondit och hembuditt och fridskilling ågiffwin.

Claes Koppelmejer och hans
hustrus testamentz goffwe.

Vpå samme dagh kom och för retten Kong:e M:ttz *o* tro tienere Claes Koppelmejer samt hans elskelige käre hustru Anna Hansdotter och goffwe tilkenne, att effther thet war en dödeligh tydh förhendenn och Gudh alzmechtigh icke haffwer täcktz begåffwe dem barn och lyffzarffwinger tilhope, och hwadh som de nu

ätte thet war theres rette afflinge godz, derföre goffwe de aff en godh wilie och rätt ächteskapz kärleck hwarannen welbetenekte och medh berådt moodh allt thet som de ätte och her^effther förwärfwe kunde både i löst och fast, inthet vndentagendes, så att hwilkendere som Gudh täckes längzst vnna lyffwett, skall samme testamentz gäffwe effther then andres dödelige affgångh vdi sin lyffztödth obehindrett och oclandrett för then andres slecht och förwanter, födde eller ofödde, när eller fierrenn, skülle, niuthe, besitte, bruke och beholle. Och när Gudh då synes kalle den andre, [81] som lenger leffwer, och de både, förnämpnde Claes och hustru Anna, äre affsompnde, måge och skole då erffwingerne på både syder träde till arffwett, som då förhonden är, och thett christeligen och wäl medh hwar annen skiffte och bythe, som stadzlagen för-mäller. Ther rechte de hwar annen honden vpå in för retten och vplade fridzskillingen effther lagenn, flýtelligen begärendes, att thette theres frjwillige goffwe motte in vdi stadzens tencke book bliffwe inschrieffwin *o*.

Erich Biörnson tÿgmester.

Än samme dagh stegh vp i sittiede retten stadzens borgmestere, Henrich Simonson, fulmÿndigh aff Waste Erichsonn, borgere her i stadenn, sampt hans hustru, hembledde och vplotth Kong:e M:ttz tro mann och tÿgmester, erligh och wellachtig Erick Biörnsons fulmechtige Hans Stut, ett stenhus och theß liggende grundh, . . .¹

[82]

17 augustj.

Petter Seger vpböd kedienn och hengett — 3°.

Lars Henrichson vpböd hustrv Karin Törchill Joenbons hus — 2°.

Danckwart Stÿwer.

Samme dagh kom för sittiede retten hustrv Karin, framlidne Herman Leppers efftherlathne enkia, borgerske her i staden, hembledde och medh hond och mundh vplotth och leffrerede thenne stadzens borgere, erligh och försichtigh Danckwartt Stÿwer, sitt

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Plats är på den i övrigt tomma sidan lämnad för den ej inskrivna fortsatta texten.

stenhus och liggende grundh, belägitt widh Swarttmuncke gathenn vdi hörnett widh finske kyrkenn, sampt medh thenn tomt der till lyder, liggendes westenn widh samme hus och holler vdi lengdenn 25¹/₂ alner och i bredden 11 alner, hwilkett hus och tomt förnämnde hustrv Karin honom lagligen såldt haffwer för femhundred daler rede peninger, item 7 alner engelst dubbell stål och 7 alna packelaken och en bultt hollandz lerefft om 7 daler. Samme summa peninger sampt klädett och lärefftett bekende hon in för retten sigh till godh och fulle nöye redeligen bekommit och vpburitt haffwe, thenn ytterste peningh med then förste, och förthenskuldh affhände sigh, sin barn och efftherkomende erffwinger förnämnde stenhus och tomt och tilägnede thet medh alle syne tilbehörelser förnämnde Danckwartt Styffwer, hans hustru, barn och theres efftherkomende att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindrett och oklandrett så för födde som ofödde åtalere till ewärdelige lagfo[n]gne äger, der vpå Danckwartt vplade sin fridzskillingh effter lagenn, och är samme stenhus och tomt vpbudin, lagstondin och närmste slechten hembudin ∞.

18 augustj.

Hustrv Anna Michel Olßons och hennes syster
hustrv Margretha biskop Nilse i Wexiö.

Kom Michill Olßonn, rådman her i stadenn, sampt hans hustrus systerson, her Lars Ericj Swartt, fram för retten och goffwe tilkenne, att de wille bliffwe widh denn förlykningh, som till förenne giord war emellen Michelz hustru Anna och her Erichz moder hustrv Margreta biscop Nilse i Wexiö om husett widh Sancte Nicolaj portt, der Michell nu boor vdi, nemligen så att hustru Anna Michell Olßons beholler der vdi en fierde partt och förnämnde hustru Margreta tre parter, menn i korßwirkett inne i gårdenn som Michell bygdgt haffwer, som är två boder, en stuffwe, farstuffwe och kokeskorstenen, kommer Michel Olßon och hans hustru allene till ∞.

Frw Anna Fadersdotter [*sic*] till Broo.

Samme dagh kom för sittiede retten erligh och welbördigh Lars Andersonn till . . .¹ och gaff tilkenne, att han och hans sýsken

¹ Lakun i ms.

[82] hade welbetenchte aff en godh wille såldt och vplatidt deres salige faders Anders Siffridzsons efftherlathne husfru, den edle och welbördige frw Anna til Broo, en sin arfflige tomt, belägin östen till her i staden på södre sydenn niderst i Bredgrendenn, hollendes i lengden tiugu och halffannen alin och i bredden 14 alner, för hwilken tomt welbemälte frw hade giffwitt dem siuttie daler rede peninger, them förnämnde Anders Larsonn [*sic*] bekende in för retten, att han och förnämnde hans syskenn hade till godh och fulle nöye redeligen bekommitt, anammett och vpburitt thenn sidzste peningh medh thenn förste, affhändendes förthennskuldh sigh och offthenämnde sin sysken förschriffne tomt och tilägnede henne förbemälte frw Anna, hennes barn och efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ, obehindrett och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Her vpå giorde Lars Andersonn offthenämnde frw Annas fulmechtige, welbördigh Erich Jörenßon till Örbÿ, handstreckningh in för retten, och samme Erich vplade fridz skillingenn effther lagenn på frw Annas wegne o.

Hans Rodhe.

Ån samme dagh stodh för sittende rettenn hustru Karin Larsdotter, Jörenn kryddeschriffweres efftherleffwerske, hembledde och vploth medh hand och mundh Hans Rode, borgere her i stadenn, ett korzwirckz hus, liggendes i Laße Månßons grendh, westenn till her i stadenn på . . .¹ syden i förnämnde grendh näst . . .¹ hwilkett hon såldt haffwer för etthundrede tiugu sex daler, vdi hwilkenn summa Dirich v. Bockelen, salig hoos Gudj, haffwer betaldt 80 daler, och bekende förnämnde hustru Karin, att hon hade förnämnde 126 daler til godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh thenn förste, bekommitt och vpburitt, hwarföre hon och affhände sigh samme korßwirckz hus och grundh och tilägnede thet förnämnde Hans Rode och hans erffwinger till ewärdelige ägo. Her vpå vplade Hans fridzskillingen, och är samme hus her på rådzstuffwen vpbuditt och seden lagstonditt.

Nils Vlfzsonn.

Vpå samme dagh presenterede Nils Vlfzson, borgmestere i Westerårs, vdi rettenn en handschrift, som Per Swennson honom

¹ Lakun i ms.

på hans barns wegne giffwit haffwer, hwilken för hans flýtige begären skuldh, meden hon war till schriffth och försiglingh färdigh, bleff honom efftherlatidt att her inschriffwes, lydendes ordh fränn ordh, som her effther fölier:

Bekennes iagh migh Peer Swenßon, borgere i Stockholm, thet iagh haffwer anammett och vpburitt aff erligh och förståndigh mann Nils Vlffzsonn peninger — 200 daler, för hwilke peninger iagh haffwer satt honom mitt stenhuss vdi vnderpanth. Wýdere beplichter iagh migh och loffwer till att giffwe honom aff förnämpnde peninger vtj interese aff hundrede tye daler om åhrett, så lenge som iagh dem bruker, men när han dem fordrer och igen esker, skall iagh vthenn all genseyelse honom förnöye och betale. Theß till wiße att så i saningh är vnder mitt signet datum Stockholm then 24 aprilis anno 89. Samme peninger komme Nils Vlffz[sons] barn till, som förberördt står, thet han her för retten bekende 8.

Samme dag höltz rettgång på Wagnsön, närwarende högbor[n]e furste och herre, her Carll, Swerigis rýkes arffurste och hertigh till Södermannelandh, Nerýke och Wermelandh, wår aller nådigiste herre, sampt edle, welborne och welbördige herrers och erlige, achtige och welförstondige gode menn, her Claes Flemingh, fryherre till Wýk, Swerigis rýkes rådth, marsk och öffwerste admirall 8, her Christer Gabrielßon, her Mauritz Stenßon, her Mauritz Grýp, Bengt Ribbingh, Hans Åkeßon, Erlendh Biörnßon, Jören Månßon, Arffwidh Månßon, Nils Hanßon, Hans Johanßon, Hertwýk Henrichson, Erich Matzsonn, Swenn Elffzsonn sampt borgmestere och rådmän i Stockholm 8.

Nylödese stadz fulmechtige och
Oluff Larson.

[82 v.]

Och kom för sittende retten Nylöse borgernes fulmechtige, Hans Nilsonn, Söffrin Swartt, Peer Swenßon och Hans Birgesonn, på then ene syde och Oluff Larsson på thenn andre medh de twistige saker och klagemåll, som de vdi någre åhr emoth hwar annen hade haft, hwilke nu vptagne bleffwe, och seden som begge parternes tilltaal, swar och igenswar, som de vdi retten widlöfftigt framlade, wore medh flýtigt betenkende randsakede och öffwerwågne, bleff så för dom affsagt, som her effther fölier 8:

Till *thet* förste, att Oluff Larsson haffwer vdi Nylödesiö stadz tenkebook latidt inschreffwe, att borgerskapett haffwer vpsatt sigh emoth Kong:e M:ttz \circ , wår aller nådigiste herres breff \circ , den saak bleff skuttin till förnäm^pnde tenkebook att randsakes, huru orden lyde och hwars handstyl *thet* är \circ .

Till *thett* andre, om denn summa peninger, som Oluff Larson trenger vpå och will haffwe aff stadenn, bleff så sagt, att effther *thet* vnderschreffne breff, som Oluff Larsson aff cantzeliet bekommitt hade, är igenom orett berättelse vth giffwitt, *thett* och högz[t]bemälte Kong:e M:tt icke bestå will vthenn lott *thet* igenkalle, derföre skall Oluff Larsson giffwe de peninger ifrå sigh igen, som han allrede aff stadenn vpburitt haffwer, och settie dem i retten på Nylöse råd-stuffwe, skall och in*thet* kreffie aff stadenn någett, för än som han haffwer giort ifrå sigh en fulkomligh och klar rekenskap för *thet* han aff stadzens ingeldh haffwer haftt hender emellen. Sedenn måge de reckne sigh emellen, och hwadh som ehrlige, owelde gode män affseye, att den ene kan bliffwe den andre skylligh, der medh skole de sigh på både syder lathe åthnöye och sigh effther rette \circ .

Till *thett* tridie hwad breffwett tilkommer, som Oluff Larson framlade och vnder stadzens insigle samt Hans Nilsons, Söffrin Swartz och Hans Birgesons signeter war vthgiffwitt, *thet* förnäm^pnde män sade sigh aldrih haffwe hördt eller sedt, förr än her vppe in för retten i Vpsala, icke heller är *thet* medh theres wett och wilie förseglett, der vm bleff affsagdt, att på *thet* Gudz helige namn icke skall fåfengeligen ytterligere vdi sådanne ringe saaker misbrukett bliffwe, derföre måge de förlyke sigh, om de wilie, eller förskaffe sigh better bewys på både syder \circ .

Thill *thet* fierde, vm den truldom, som Oluff war witt före, att han skulle haffwe latidt bruke, sades så, att meden Oluff Larson haffwer gongitt lagh och eedh vdi Nylöse för samme wÿthes mål, derföre vm så skeer, att Henrich Hanßon (hwilken allene haffwer driffwitt thenne saak emot Oluff och förskaffett sigh breff och bewys till att binde honom ther till) icke kan medh skäligh och lagligh wittne ledett ifrå sigh in på Joenn Swenßon, som han skiuther sigh vpå, att sådanth skall för honom sagdt haffwe, då må samme Joen städies wäriemåål, och der hann kan wärie sigh, då bliffwer Henrich Hansonn Oluffz man och bör böthe, som lagh förmäller, och ändå medh breff och segell, såsom han *thet* her för

rette vthloffwett haffwer, göre Oluff Larsons endtsküllen, att hann [83] vdi sådanne stücker, som han honom tillagdt haffwer, inthet weeth medh honom. Så skall och samme Henrich ware plichtigh att stelle förnämnde Joenn Swenßonn till fridz för thet fengelße och myëckitt ondt, som han i longh tydh lyditt haffwer ∞.

Till thett fempte wartt Jacob Gaddz klagemåll emoth Oluff Larßon vptaginn och dem emellen så affsagdt, först hwadh skottzske rekenskapen tilkommer, som förnämnde Jacob skäller Oluff före, att han skall wåldsamligen haffwe honom iffrå tagitt, derföre må Oluff Larsonn frýe sigh medh lagh och eedh, effther hann allrede i Nylödese lagfästh haffwer och ännu tilbiuder sigh wele gå samme lagh ∞. Dernäst för denn skuldh, som Oluff kräffwer aff Jacob, skall samme Jacob bliffwe omanth, till theß Oluff kommer fram medh Jacob Gaddz eginn handschrifft, och när han henne framlegger, skall Jacob ware plichtigh att betale Oluff effter samme handschrifftz inneholdh. Wýdere skall och Oluff betale Jacob Gadd, hwadh som ähnnu tilbake står, för thet han gjorde hans skip löst i Skottlandh, men haffwer Oluff någett medh Willam Munkriff vthe-ständendes, der vm må han honom tiltale ∞.

Till thett siette om denn summa peninger, nemligen 800 daler, som Oluff Larßon tillmäther Peer Swenßon, att han skall ware Kong:e M:tt skýlligh på sin rekenskap, medenn hann war tullenär, thesligistt 406 daler skýlligh staden på thenn vpbördh han hade den tydh han war stadzschriwwere ∞, thett är vpskuttitt till wýdere randsakningh i Kong:e M:ttz reckninge cammer, thedenn han och skall förskaffe sigh bewýs, att hann haffwer giortt klartt för sigh, eller betale, hwadh hann skýlligh bliffwer ∞.

Sententia

emellenn Hanns Nilson och Oluff Larsonn,
både boendes i Nýelödöse.

Wý Carll medh Gudz nåde Swerigis rýkes arffurste och hertigh till Södermannelandh, Neryke och Wermelandh, göre wetterligitt, att åhren effther Christi wår frelßeres bördh 1590 thenn 18 augustj, då wý vpå Kong:e M:ttz ∞ wår elskelige käre her broders wegne sothe för rette på Wangzön widh Stockholm, närwarende edle, welborne och welbördige her Claes Flemingh, frýherre till Wýk, Swe-rigis rýkes marsk, öffwerste admiraal och lagman öffwer Vplandh

och Westre Nordlanden, her Christer Gabrielsonn till Hammskog fr̄yherre, lagman öffwer Södermannelandh, her Mauritz Gr̄yp till W̄ynes fr̄yherre, Bengt Ribbingh till Fremiestadh, lagman öffwer Weßmannelandh och Dalerne, alle Swerigis r̄ykes råd̄h, sampt flere erlige, wellbördige och welachtige gode mäns wederware, kom iblandh andre ärender för oß i retten Oluff Larsonn, borgere i Nylödese, och gaff sin medborgere Hans Nilson skuldh, att hann hade bött greffwe Axell 500 daler för tiuffwer̄y, thett han sade sigh wele bew̄yse medh twenne welbemälte greffwe Axels tieneres wittnesbreff, thesligistt tilmätitt honom, att han skall otroligen haffwe handlett medh gärdenn, som han förde till Räfte anno 83, der vp̄a han hade en bätzmans zedell vnder hans bomerke 8. Her emoth [83 v.] framlade Hans Nilson först twenne greffwens wittnesbreff på ättskelige tyder vthgiffne, thett ene öpitt och thet andre en missiue medh egin hondh schriffwitt till de gode män i Nylödese rådzstuffwe för rette sothe, ther medh welbemälte greffwe aldeles och på thett krafftigiste gjorde Hans Nilsons endtskylenn, att han icke hade för någett saakfall vpburitt aff honom någre peninger vthenn allenest för wetterligh gäldh, som han vdi någre åhr tillförenne haffwer waritt honom skylligh, thet och offthenämpnde och welbemälte greffwe bekende sigh till fulle nöye bekomitt och vpburitt haffwe. Thesligistt hade och Hans Nilsonn ett wittnesbreff vnder Jören Poßes och Jörenn Erichsons förseglinger, der vdi the wettne, att de och sådanne ordh aff greffwenn hördt hade. Dernäst så hade och samme Hans Nilsonn förschriffne bätzmans bew̄ys, som war twärt emoth thet, som Oluff aff honom bekomitt hade, sampt någre flere wittnesschiffter, som lydde, att hwadh som war Hans vmförschriffne gärdh vp̄a fördt, thett war honom osanfärdeligen öffwer dichtett. Vdi l̄yke motto bew̄yste och Hans Nilsonn medh theres bekennilße, som honom gärdh i händer vdi Elffzborgh leffrerett hade, så och medh deres qwittentie, som henne vdi Räfte iffrå honom anammett hade, att samme gärdh war tilfyllest leffrerett 8. Thenne begge parternes wittnesbreff bleffwe granneligen öffwerwagne, och kunde w̄y icke, såsom och ingen aff dem, som i retten sotto, t̄ycke ware rettw̄yst, att de breff, som offthenämpnde greffwe Axels tienere hade giffwitt Oluff Larßonn, skulle gilles och recknes emoth them, som theres herre hade vthgiffwitt, såsom och Hans Nilsons breff vdi thenn andre saaken wore bättre och skäligere, än

som de Oluff hade. Hwarföre medenn Oluff förnam, att saaken wille gå honom vnder ögenen, föll han till föge, och effther Hans Nilson på sin side gaff sikh någerlunde tilfridz, så att han icke begärede högzste retten ω , bleff förthenskuldh så samfeldt dömpdt och affsagdt, att Oluff skall medh sitt breff och sigell befrye Hans Nilsonn för samme taal och rÿchte och bekenne, att hann inthet annett weeth medh honom än ähre och godt. Seden skall Oluff böthe effther Swerigis lagh sextÿe marck för wÿtheßmålett, och för thet han haffwer tagitt vpå sikh twenne målzmandöme både i högz[t]-bemälte Kong:e M:ttz saak och greffwe Axels, skall han böthe twenne reser 40 marck och som lagh seÿe vprette Hans Nilson all thenn skade, som han her vdi tagitt haffwer, effther som skäligitt ware kann och ährlige owelde gode män kunne dem förlÿke och pröffwe rettwÿst ware. Effther och Oluff haffwer medh sin osanfärdige berettelse så widt komitt saakenn, att Hans haffwer måst förschriffwe sikh att giffwe högbemälte Kong:e M:tt 500 daler, der som thet funnes, att han för tiuffwerÿ hade bött welbemälte greffwe Axell, derföre medh Hans Nilson är nu för thette lagligen befryett, dömdes, att han skall haffwe sin förschriffningh igenn. Och allthenstundh offthenämpnde Hans Nilson är nu fry giordh i thenne saak, som förbemältt är, så stelles till högztbemälte Kong:e M:tt, hwadh straff H. Kong:e M:tt täckes Oluff Larson vpå legge för thet han medh sin osanfärdige berettelse icke allenest hade waritt orsaaken, till att Hans skulle göre förnämpnde förschriffningh på 500 daler, vthenn och der vpå fordrett och trängdt, att högbemälte Kong:e M:ttz breff är till Jörenn Erichsonn, stadthollere på Elffzborgh vthongitt, att han skulle vthkreffie och vpbäre förnämpnde peninger. Her medh skall på alle syder ware en afftalett och förlÿcht saak dem emellenn. Och bleff them thet wÿthe förelagt, att hwilken dere partenn, som effther thenne dagh förgrÿper sikh på thenn andre anthen medh ordh eller gerninger, skall haffwe förwärdett lyff och godz. Ther effther både parterne haffwe sikh fulkomligen att rätte. Theß till wiße haffwe wÿ sampt medh welbemälte rÿkz-rådth thette breff vnderschriffwit och wårt furstlige secret her niddenn före trycke latidt. Gifwitt åhr och dagh, som förschriffwitt står ω .

[84]

Breff för Oluff Larsson på thenn
tompt, som han stoodh i klander medh
hustrv Karin Anders guldsmedz.

Wy efftherschriffne Claes Flemingh, fryherre till Wyk, Swerigis rýkes marsk, öffwerste admiral och lagman öffwer Vplandh och Westre Nordlanden, Christer Gabrielsson till Hamerskogh fryherre, lagman öffwer Södermannelandh, Mauritz Grýp till Wýnås fryherre, och Bengt Ribbingh till Fremmestadh, samptligen Swerigis rýkes rådth, göre medh thette vårt öpne breff allom wetterligitt, att anno Christj 1590 thenn 8 augustj, då wy sampt flere edle, welbördige och wellachtede gode herrer och män effther Konge Mitth \oslash vår aller nådigiste herres befalningh sothe för rette på Wagnsön widh Stockholm, kom för öß i sittierende retten iblandh andre ärender Oluff Larsson, borgere i Nýlöse, och hans medborgerske, hustru Karinn Anders guldsmedz, medh thenn longlige tråthe, som dem emellen någre åhr waritt haffwer om den tomt vdi Nýlöse, som förnämpnde Oluff Larsson bygdth haffwer och nu besitter, hwilkett ärende granneligen och medh flyt bleff randsaakett och öffwerwägitt. Och effther Oluff Larsson med breff och sigell kunde bewýse sigh haffwe köpt förnämpnde tomt aff rette bördemännen både på fädernes och mödernes sydenn, der till så hade han och wederboende retten, her emoth förnämpnde hustru Karinn inthet bewýs på samme tomt hade att framlegge vthenn allenest thet att någre män hade på Nýlödese rådstuffwe sworitt, att hennes fader hade köpt tomtenn, hwilkenn eedh öß och de andre gode herrer och män, som i retten sothe, sýnthes icke alldeles ware lagligh giordh, derföre gaffz Oluff Larsson meere wißordh än henne, och medenn begge parterne wåldgoffwe retten i henderne samme saak, thett och best vdi thenne saak tienthe, på thett att icke någenn sielewåde medh flere eeder skee måtte, bleffwe de då på thet sidzste så wenligen förenthe och förlykte, att Oluff skall beholle tomtten, och för den rettigheet, som hon menthe sigh der vdi haffwe, skulle Oluff giffwe henne 200 q i thette nu gångbare mynth och 40 q för hennes bekostningh hýt vp och åther tilbake igen, hwilke 200 q hon in för retten anammede och vpbar, och de 40 q bleffwe henne thenn 21 augusti leffrede. Her vpå de rechte hwar annen hondenn, att thenne förlykningh skulle orýggeligen hollin bliffwe. Hwarföre wy och döme och tilseye offthenämpnde Oluff

Larsonn, att hann, hans hustru och theres efftherkomende erffwinger offthenämpnde tomt qwitt, frj, obehindrett och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewärdeligh ägendom niuthe, bruke och effther sin egin lägenheet handle och beholle må ω . Theß till wiße ω .

26 augustj

[84 v.]

wore theße efftherschriffne männ, Henrich Henrichßon, hertigh Carls secreterer, Henrich Simonßon, Gynthe Olßon borgmestere, Nils Erichsonn och Berendt Jönßon rådmän samt Hanß Hanßon Bilefeldt och Lars Henrichßon stadzschriffwere, förordnade och bidne på en förlykningh emellen Oluff Larßon och Hans Nilsonn, borgere i Nylödese, och wartt Oluff thette bewys meddelett (för hans flýtige begärenn skuldh), huru samme fördragh haffwer sigh förluppitt, och lüdde allt så:

Oluff Larßon och Hans Nilßon

Elffzborgz [*sic*] borgere.

Effther thett wj efftherschriffne, n[emligen] . . . haffwe waritt tilsagde och bedne till att ware vthöffwer en rettwys randsaakningh om thenn skade, som Oluff Larsonn effther laggiffwinn dom bör oprette och giffwe sin medborgere Hans Nilsonn, för thet han en gångh haffwer waritt fordrett hüt vp till att sware förnämpnde Oluff till rette [i] den saak dem mellen waritt haffwer och han her widh paß vdi 9 wicker haffwer waritt iffrå sitt; så althenstundh wj aff noga randsaakningh förnimme, att kyff och träthe haffwer nu waritt them meer än åhr emellen och förnämpnde Hans Nilson medh någre flere haffwer först beklagett förnämpnde Oluff om någre groffwe och åhrerörige saaker och nästen är en orsaak till thenn skade förnämpnde Oluff nu lüde måste ω , haffwe wj förthenskuldh effther wårt ringe betenckende, och som domen dem emellen vthwýser, att åhrlige owelde gode män skole dem förlyke, som rettwýst och förswarligitt kann ware, icke annerledes her vm kunnitt laga vthenn tilsagt förnämpnde Oluff att giffwe förnämpnde Hans Nilson 120 daler peninger för kost och förtäringh her vp på reesen hüt, så och thenn skade hann haffwer tilleffwentýrs måst lüda, att han nu i nästförlidne Larßmåße icke haffwer mått waritt hemma och achtet sin marcknatt och sitt bäste, och ingeles kunnitt medh

ett godt samwett samptycht till the 1000 daler förnämnde Hans Nilßon äskede aff förnämnde Oluff till skadeståndh för ett skip skuldhan seger sigh i wanwörde såldt haffwe, vdi midler tydh han haffwer waritt medh offthenämnde Oluff i trätthe. Thette wettne wy samptligen medh wåre signeter. Giffwit i Stockholm 26 augustj anno 90.

Per Anderßons och Oluff Hanßons
tiuffwerÿ.

Vpå rådhuset samme dag vdi närware Nils Biugz slotzfougten samt borgmestere och rådmän stelthes för rette två vnge drenger, Peer Andersonn, Nils Larzßons stiuffzsonn, och Oluff Hanßon, Erich Erichsons stiuffzsonn, boendes vdi Eneköpingh, hwilke bekende, att de medh två andre, Jöns och Joenn benämnde, hade vpbruttitt theße efftherschiffnes gatheboder, nemligen Berendt Hanßons, hustrv Margreta Jost mynthemesteres, Rýkartt Skottes, [85] Thomes Skottes, Henrich Kranckz och Henrich Tönneßons boder. Item klagede och Peer Kart, att hann hade mist en qwinne kiortill, sex marck peninger, en öffwerdeel, en skiorte krage och ett nålhus, och effther skiorthe kragenn och nålhusett fans hoos Oluff Hanßon, så kunde han och ingen annen tale till om dett andre ähn honom. Bekende, att thet godz, som de hade stulitt vtur gatheboderna, thet bytte de strax alle fyre sigh emellenn. Samme tiuffwer bleffwe insatte i fengelßett igen och efftherlatidt föräldrerne, att der som de wille löse dem, skulle dett stå i deres wilkor, elliest skulle de stå tiuffz straff.

Erick Perßons tiuffwerÿ.

Samme dagh anklagedes Erick Person, född i Gunbode vdi Wendele sochnn, att han hade stulitt iffrå Márten Olßonn malmborgere en heel kledningh, kappe,¹ byxer, strumper, 4 sölffskeder, 2 sölffringer och 1 [L]ä lÿn, item iffrå Bertill fiskere 7 daler peninger och hans borgklåde. Hans föräldrer bleff och efftherlatidt att löse honom och vpfylle dem sin skade, som sitt mist hade 90.

¹ I ms. står: 'kappå'.

29 augustj.

Nils Hanßon sampt borgmestere och rådmän.

Anders Larson, hustrv Botill Per
Andersons.

Vpå samme dagh kom hustru Botill Peer Andersons i Söderköpingh för sitttende rettenn och nu såsom förnämpnde hennes mann för 9 åhr sedenn taledede till Anders Larsson, borgere her i stadenn, om ett arff både i löst och fast, som hennes förre mans broder Påwell v. Yttrecht hade anno 148 till sigh bekommitt effther gamble Henrich v. Yttrecht, der vdi hon meenthe sigh på sin barns wegne (som hon åtte medh vnge Henrich v. Yttrecht) tilkomme en halffpartt, effther samme gamble Henrich v. Yttrecht war begges deres faderbroder, vthaff hwilkett arff Påwell icke meere hade giffwitt sin broder ähn 30 daler, thet dogh icke annett war än allenest huslegenn 10. Her vpå Anders Larßon sade sigh inthet annett swar kunne giffwe henne än thet som han tillförenne anno 1481 hade swarett förnämpnde hennes man, och effther de bleffwe då medh en dom åthskilde, så att Peer Anderson icke hade rätt till att tale på någett arff effther förnämpnde gamble Henrich v. Yttrecht, så menthe Anders förthennskuldh, att honom borde ware aff henne oclandrett i thenne saak. Dogh medenn förnämpnde hustru Botill hade så högligen beklagett honom både för Kong: M:tt och högborne furste hertigh Carl, haffwer han nödges leete vdi Påwell v. Yttrechtz gamble handlinger och schrifter, der iblandh han då haffwer funnith ett vnge Henrich v. Yttrechtz qwittebreff för allt tiltaal, som han sin broder Påwell giffwitt hade, hwilkett i retten vpläsitt bleff, lydendes ordh från ordh, som her effther följer:

Vor allen vnd jedermennigklichenn, was wir den, standes oder condition die sÿn, geistlich oder weltlich, thue kundt, bekennen vnd mitt dieser schriftt offendtlich bezeugende ich Henrich v. Vttricht der junger, nach dem ich dann widder die billigkeidt von allenn meinen vorwanthen so iammerlich verdrungenn vnd abgestossen, also das ich aus hochster nott geswu[n]genn mich zu meinem bruder Påwell v. Vttrecht im Sweden zugeben, der sich dan aus bruderliche truw und liebe meiner armudt vnd elendt angenommen vnd mich aus sunderlicher gunst vnd mittleidenn mitt sechtzig

[85 v.]

talerenn vorsorget vnd die selbige mich aus erbarmingh gegebenn, das ich ihme auff hogeste thubedanckenn, vnd wie woll er, so woll alz ich zu vnserenn vetterlichenn antheilen gnucksam berechtigett vnd rechtmessig zu spruche habenn \oslash , so haben wir vnß dennoch in krafft dießes guttlichen und eins vor alle endtlichenn vortragen, alzso das ich Henrich v. Vttricht mitt dem vorbemelten 60 daler, so ich von meinen bruder Pâwell zu voller genuge entpfangenn habe, seinent halben gentzlichen vnd vnwiderrufflichenn soll vnd will vortragen sin vnd bleiben, nimmer zu ewigen zeiten auff ihn oder seinnen ettwas rechtliches hinfortt zu machen, vile weiniger mir iennige zu vnd auß spruche alles vahls will vorbehalten habenn, insunderheidt mich aller vnd ieder zuespruch, wie die namen haben mugen, wegen derer guther, so mein bruder Pawell in Swedenn bekommen vnd erworben, hiemit ewichlichenn will vorzeichen vnd gegeben habenn. Dies alles (wie hiebevor vormeldet) festichlichenn vnd ohn all argelist, wie das menschlige vornunft immer erdencken konthe oder mochte, in allen vnd jedernn ihren puncten vnd clausulen zu halthenn, habe ich dieße nachvolgende ernhafftigen vnd fursichtigen guthe menner, nemlichen Georgenn Benicken, Andreas Ernst, Gertt Schroder vnd Maximilian Clemens genandt Krawsenn, vmb ire pistzstaffenn gebetten, die sie hir vnter wißentlich haben thunn druchken, des zu bekundt habe ich mich selbes mitt eigner handt unterschriben. Actum vnd gegeben in Stockholm den 12 nouembris anno \oslash 1559. Datt ditt altomael so sÿ, solches bekenne ich Henrich van Vtrecht mitt egen handt.

Så althennstundh samme ärende haffwer her tilförenne waritt för retten, som förberördt står, och då domfeldt, emoth hwilken dom ingen haffwer kastett wadh, och är nu ytterligere och klarere skääl funnitt än då bewÿsett bleff, så att förnämnde hustru Botill ingen rett haffwe kann till att tale på någett arif effther offthenämnde gamble Henrich v. Vtrecht, såsom och så lenge haffwer stådt, sedenn förlykningen ther vm skedde, bliffwer man widh thenn sententz och dom, som her vpå rådhusett om samme saak affsagdt är \oslash .

Petter Johanßon och Hans Hille.

Samme dagh komme för rettenn Petter Johanßon och vnge Hans Hille, haffwendes en trätthe om en skipzpartt, och effther thet sköttz in vpå Jeronimus, som war hoos Andres de Bitter,

hwilken her i stadenn tilstedes war och til retten icke stemder är, derföre finge parterne gode män, som thenne saak vdi Jeronimj närware förhöre skole ∞.

Philip kock, Petter Haas.

[86]

Vpå samme dagh stegh Philip kock fram för retten och taledde till Petter Haas om 341 daler, som hann någre åhr haffwer skylligh waritt sin hustrus salige förre mann Petter de Krook. Der emoth framlade Petter någre schriffter, der medh hann menthe sigh wele bewyße, att samme summa icke allenest war betaldh, vthenn kraffde nu aff *hustrv* Janika Kroockskenn 428 daler ∞, hwilke bewyß bleffwe öffwersedde och medh flýt randsakede. Och effther *thet* är enn owiß saak vdi samme bewyß, som Petter Haas framlegger, både i *thet* att der vdi in*thet* förmälles någett ware betaltt på thenn handschriff, som samme Haas Krooken giffwitt haffwer, så förmälles och vdi Adrian Haßes schriffwelße till förnäm^pnde sin broder, anno ∞ 84 vthgongin, att hans broder Petter Haas skulle ingenn omsorgh giffwe sigh, tÿ Petter de Krook skulle iu bliffwe betaldt, thett ändå icke skedt war. Der vthöffwer så haffwer och Hans proföß åhret der effther, nemligen anno 85, qvarsatt Petter de Haas på Petter de Kroockz wegne för förnäm^pnde skuldh, och ingen förlykningh är dem emellen sedenn skedd ∞. Derföre kann man icke giffwe Petter de Haßes bewyß någon wißordh, för änn man får tala medh den edle welborne herre, her Erich Göstaffzson, och må Haasen förthenskuldh göre en fulmechtigh i sin stadh, effther hann seger sigh för Kong:e M:ttz ∞ wordende ärender skuldh icke haffwe tÿdh her lenger töffwe. Menn will han och ändeligen her vpå strax haffwe en dom, då weeth retten inge andre medell och vthwäger her vdi, vthenn som lagh förmäller, att Petter de Haas går lagh och eedh sielff 12:te, att samme skuldh och gäldh, som aff honom effther Petter de Krok nu kreffies, är tilfÿllest betaldh ∞.

31 augustj.

Lars Henrichsonn vpböd *hustrv* Karin Törkill Joenßons hus
— 3°.

Hustru Anna Dirick Peppers
och Jacob Kraffwedh.

Samme dagh kom för sittende rettenn *hustrv* Anna Dirich Peppers, bårgere vdi Helßingör, och fordrede aff Jacob Kraffwedh, inwånere her i stadenn, 42 daler och 28 rundstycker, som tilbake stode på en handschrift, som han hade vthgiffwitt, samt wederlegningh för sin vmkostningh, som hon *haffwer* giortt på thenne reese till att kreffie på samme gäldh \circ . Her vpå gaff förnämnde Jacob till swar, att hann hade lenge sedenn sändt till Köpenhamn så myckitt hwethe, som samme handschrift skulle inlöses och betales medh, och kunne förthenskuldh icke annett tencke, ähn att hon *haffwer* bekomitt sin betalningh, och menthe, att han nu inthet war henne någett skylligh. Så effther sådanne hans föregiffwende war owiß och förnämnde *hustrv* Anna hade nu hans handschrift i retten tilstådes, then han icke neeke kunde, bleff honom derföre alffwarligen tillsagdt och befalett, att han strax skulle betale samme summa, som på hondschriftten tilbake stodh, och hwar som thett vdi saningh icke finnes, att han *haffwer* sändt hwethett på samme handschriftz betalningh, då skall hann ware plichtigh att giffwe henne skäligh wederlegningh för sin omkost, effther som gode män kunne pröwe rettwijst ware \circ .

[86 v.]

Baptista måler, *hustrv* Anna
Dirich Peppers.

Med thett samme stegh Kong:e M:ttz \circ , wår aller nådigiste herres tro tienere och målere Johan Baptista fram för retten och talede till förnämnde *hustru* Anna Dirich Peppers om tre lester oßmundzjernn, som hennes framlidne man Henrich Kock för nje åhr sedenn samt medh enn fulmacht till sigh anamett hade, framleggendes förnämnde hennes mans vnderschriftne och försiglede reuersal, der vdi han icke allenest hade loffwett att wele vthkreffie samme skuldh vthenn både sigh och syne erffwinger förplichtede ware att leffrere för samme gäldh fulkomligh betalningh her i Stockholm anthenn rede peninger eller godt godz, och war förnämnde Baptistes meningh, att allthenstundh han vdi så många åhr är medh betalningen vppehollinn, wille han nu ändeligh *haffwe* sådant aff henne effther förnämnde hennes mans för-

schriffningh, och hon måtte sökie sin skade igen hoos geldenärerne, sünnerligen medenn hon icke haffwer welett leffrere honom handschriffterne, när han för någre åhr seden loth them aff henne fordre, nemligen twenne reeser genom Jost v. Vnsenn, borgere her i stadenn, och tridie gången medh hennes medborgere Zacheus Lehusenn *o*. Her emoth giorde hustru Anna sin endtsküllenn i så måtto, att hon icke kunde sleppe förnämpnde handschriffter, förre än hon hade bekommit sin mandz reuersal igen. Menn förnämpnde Baptista måler bewyste der emoth igen, att förnämpnde Zacheus hade buditt henne sin mans förschriffningh, menn hon wille inthet sleppe handschriffterne, för än hon finge vdi föräringh en godh starck stålqwarnn, såsom och Jost v. Vnsen hade tilbuditt sigh att wele giffwe henne nogsam försäkringh på hennes mans förschriffningh. Och meden hon haffwer sådant affslagitt och är orsaken, att han nu icke weeth, hwar hann skall taga gäldenärerne igen, wille han förthenskuldh, som förberördt är, wethe sin betalningh hoos henne och ingen annen *o*. Thette bleff vdi betenckende vptagitt. Och ändogh offthenämpnde Baptista haffwer foge och rett att holle sigh widh förnämpnde hustru Annas mans Henrich Kockz förschriffningh, besünnerligen meden handschriffterne haffwe waritt honom förholdne, meden hann dem begärede, dogh effther thet war en qwins person, som nu til saaken swarede, bleff så förmidlett och henne efftherlatidit, att hon skulle giffwe sin förschriffningh vnder gode mäns signeter, att hon skulle leffrere förnämpnde sin medborgere Zacheus Lehusen förschriffne handschriffter och fulmachten och med honom så förhandle, att samme handschriffter och fulmacht innen nästkomendes fastelagen kommer her tillstädes förnämpnde Baptista till handa. Menn hwar thet icke skeer, då skall hon icke allenest tilfyllest betale honom hwadh förnämpnde handschriffter inneholde vthen och wederlegge honom all sin omkostnett, som han effther thenne dagh på thenne saak anwender, til hwilkett hon in för rettenn så well mundtligen vthloffwede, som hon thet schriffftligen stadfeste att obrotzligen holle *o*.

Petter bårdzsker.

[87]

Samme dagh stegh vp i rettenn våre stoolbröder Hans Anderson och Berendt Jonßon rådmän, förmyndere för salige framlidne Halfward guldsmedz barn, hembledde och medh hondh och mundh vp-

lothe och leffrerede wår medborgere, försichtigh Petter . . .¹ bårdzsker, thet stenhus, belägitt in moth Södre portt, när man går vtur stadenn . . .²

[87 v.]

2 septembris.

Påwell Hake.

Samme dagh haffwer Påwell Hake, en köpswen, medh sin lyfflige eedh certificeret och sworitt, att anno \simeq 85, då hans syster Eltzse Hackz bleff troloffwett widh sin man, skipper Claes skomaker aff Strålsundh, haffwer samme Påffwell tillsagt och förärett henne³ medh etthundrett sundiske marck och ändå till förbättringh otte gyllen till en högtýdz gaffwe \simeq . Vdi samme förhör bekende Georgen och Petter Hake medh sin eedh, att anno \simeq 88 haffwe de sampt medh Claes waritt vdi Påwels stuffwe, och då haffwer Claes bekendt, att han hade samme 100 marck sundiske och 8 gyllenn aff Påwell bekommit, för hwilkett han Påwell kerligen betackede. Her vpå bekom Påwell bewýs vnder stadzens försiglingh. Och är thenne eedh och certification skedd i wårdschriffwere kameren.

Creditorerne effther Oluff Simonßon [sic].

Qwant Swart loth samme dagh förstå, att Jochim Haas, borgere i Lybeck, hade till att kreffie effther Oluff Sigwårdzson, som war Henrich Simonßons wederlagzswenn, 141 daler, hwar daler till 33 skillinger, för hwilken summa Oluff hade bekomitt saltt.

Michell Olßon rådman berettede, att samme Oluff är Erich Perßon, borgere i Westerårs, skýlligh 22 faath jernn.

Hans Anderßon rådman gaff tilkenne, att Hermann Lepper haffwer waritt Lille Jöns skýlligh $107\frac{1}{2}$ daler och en halff lest jernn, begärendes betalningen vdi de peninger, som Danckwartt skulle giffwe vdi husett, som han effther Herman köpt hade.

Bertolomeus . . .⁴ kraffde på sin hustrus wegne aff Dirick Letzskou 8 vngerske gyllenn, och effther Leskou her till inthet

¹ Lakun i ms.² Texten är i ms. ej fullföljd. Plats är på den eljes blanka sidan lämnad för den ej inskrivna fortsättningen.³ I ms. äro orden 'och förärett henne' upprepade.⁴ Lakun i ms. för det ej utsatta efternamnet.

nekede vthen hade twiffwelzmåll, att Anna . . .¹ war hans hustru, och att hon skulle aff en skippere widh nampn . . .¹ ware betaldh, derfore skall samme Letzskou legge en schriffth i retten, att han will betale samme gældh, när Bertolomeus kommer medh bewÿs, att förnåmpnde Anna är hans hustru och är obetaldh.

Mårten Jönsöon.

Wart affsagt, att Mårthenn Jönöonn kemenären skall beholle tompten, som han haffwer i vnderpant, till theß han får sin betalningh.

Caspar Ilenfeldt bespråkede samme dagh thenn tomt, som [88] Hans Hanöonn hade köpt, belägin niderst i Gråmuncke grendh, och haffwer hördh Hans cantor till.

16 septembris.

Erick Jörenöon, Henrich Eller.

Samme dagh leffrerede Erich Jörenöon guldsmedh och Henrich Eller (som på syne hustrurs wegne wore salige Geffle M. Hanöes erffwinger) vdi rette på rådhusett 50 daler, som hustru Karin salige M. Hanses skulle haffwe effther then förlykningh henne och erffwingerne war emellen giordh.

26 septembris.

Hustrv Margreta, Andres Agnus
efftherleffwerske.

Samme dagh kom fram för sittende rettenn wår framlidne medborgeres Andres Agnus broder, Cornelius Agnus benåmpndh, och gaff tilkenne, att han war wenligh förlykt medh förnåmpnde sin broders efftherlathne enkia, hustru Margreta Wolthers dotter, vm allt arff, som honom, hans moder och sÿsken tillfallitt war och medh rette effther förnåmpnde Agnus ärfwe borde, vdi så motto att hon hade giffwitt honom ett för allt 90 daler peninger och alle förnåmpnde syne mans gångekleder sampt hans signetes ringh. Der emoth skall hon qwitt och fritt niuthe och till ewärdelige

¹ Lakun i ms.

äge oklandrett beholle allt annett hwad som hon och hennes man haffwe till hope åth, inthet vndentagendes, och haffwe macht inmane, vpbäre och beholle alle vtheståndendes geldh och sware till alle geldh, som förnämpnde Andres är skylligh bliffwen. Och bekende förnämpnde Cornelius in för retten, att han förschriffne peninger och ringh samt medh kledningerne redeligen bekommitt, anamett och vpburitt hade till fulle nöye, så att han der medh aldeles war tillfridz steldt, hwarföre han och nu inn för retten gjorde både för sigh, sin moder och sysken samt alle andre så födde som ofödde åtalere förnämpnde hustrv Margreta och hennes efftherkomende qwitt, frÿ, ledigh och löös för allt yttermere tilltaal om förnämpnde arff, som de medh någon rett kunde haffwe att kreffie vpå. Der rechte de hwar annen honden vpå, och hon vplade fridzskillingen effther lagenn. Öffwer thenne förlykningh och arffskiffte haffwer Nils Erichson, Märthen Anderßon rådmän, Blasius Dundj, Willam Dawidzson, Henrich Eller och Andres Lam waritt ∞.

Her Märten Johannis.

Samme dagh bleff her Morten Johannis beklagett aff Hans skinnere på Norre malm, att han hade vdi den wåde eldh, som der vpkom, tagitt en seger vtur en¹ miöl tÿnna, som han insatt hade, då han flÿtte vden för elden, hwilken seger han hade swept iblandh någre skinn och satt dem affsydes vdi en båth. Och effther förnämpnde Hans på samme tÿdh miste någre grÿther, hade han mistancke till, att her Morten skulle och haffwe tagitt dem, effther han foor medh sin båth der vthen före, meden thett brandh. Men her Morten nekede her till medh stoore och monge swäre eder ∞.

[88 v.]

Hustrv Margreta Nils Hanßons,
hustrv Emerentia Staffann Saßes.

Thenn 16 septembris loth Kong:e M:ttz ∞ tro mans och secreterers, erligh och wellachtigh Nils Hanßons hustru, hederligh och dÿgdesam hustrv Margreta Haralzdatter, för wår sittierende rett förkunna, thet hon medh förnämpnde sin käre mans och sons Oluff Gamels gode wilie, ia och samtÿcke hade giortt ett wenligitt och lagligitt tomppte skiffte och bythe medh hederligh och dÿgdesam hustru Emerentia salige Staffen Saßes efftherlathne enkia, vdi så

¹ Ordet 'en' är i ms. upprepat.

motto att förnämnde hustrv Margreta hade bekommitt aff samme hustrv Emerentia medh hennes barns samttycke en tomt, belägin på Södre malm på södre syden vm Westre longgaten emellen salige Wentzeslaj och Jacob glaßmesteres tomt, hwilken holler vdi lengden 58 alner och i bredden 13 alner. Her emoth haffwer samme hustru Margreta igen öffweranthwardett, öffwergiffwitt och vplatidtt förnämnde hustru Emerentia Staffen Saßes en tomt her i staden westen till, ligendes vdi Swen Stenßons grendh på norre syden aller niderst moth stadzmuren, hollendes i lengden 13 alner och i bredden 11 alner, hwilkenn tomt medh all sin rett och rettigheet förnämnde hustru Emerentia, hennes barn och efftherkomende erffwinger må och skal niuthe och beholle qwitt, frj och oklandrett för alle åtalere, både födde och ofödde, till ewärdelige äge, vpå hwilkett skiffte begge parterne lothe vplegge sine fridzskillinger effther lagenn *o*.

30 septembris.

Tiuffwerj.

Samme dagh bleff her Johan Gabriels[sons] til Årstadh kock, benämnd Bengt Jönßon, anlagett aff sin medtienere Oluff Nilson, att han hade stulitt iffrå honom en jacka, en brundzwjck hatt och ett par sölfhaker om 4 lodh, til hwilkett samme tiuff icke neke kunde. Och effther hans herre haffwer många reeser latidtt begäre rett på honom, derföre, meden han sielf bekende sin gerningh, dömdes han till galge och gren.

Tiuffwerj.

Knuth Henrickßons byßeskütteres hustru Karin Nilzdotter bleff samme dagh anlagett aff Pelle Personn, borgere östen till, att hon hade stulitt hans koo och slachtett henne på malmen *o*. Hon sade, att då hon gick til Oluff i Longebro til att köpe sigh slåthernöt, mötte henne en, som sade sigh ware Oluffz son, och han sålde henne kon för 6 q och bad henne tage kon, der hon gick i skogenn. Men för sin werdh Nils wachtmester hade hon sagt, att hon köpte koon af Oluff. Samme Karin bleff åther insatt i fengelßet till wýdere randsaakningh.

[89]

3 octobris.

Jören Mechelborg, Henrick Hwsman.

Samme dagh klagede Jörenn Mechelborgh musterschriffwer öffwer Henrich Husman, borgere her i stadenn, att han hade först öffwerfallitt honom medh en hoop skellordh och sedenn fulfölgdtt honom öffwer någre rennestener hem till hans herberge, Hans trumeters portt, och der slagitt honom i hwffuudett medh en hammer, så att blodett haffwer störtt honom öffwer ansichtett ∞. Effther thet att Henrich beropede sigh på wittne, som hörde, huru saken hade sigh begynt, skötz derföre ärendett vp.

Her Morten Johannis saak kom annen gångenn till förhör. Och effther hann medh många stoore eder så högligen swor, att han icke hade rördt eller kommitt widh någett aff Hans skinneres ägedeler, derföre, medenn Hans skinneres hustru, som vdi retten tilstedes war, gruffwede sigh för sådanne hans eder och förbanne, seyndes sigh inthet mere begäre aff honom vthenn loth sigh medh sådanne hans endtskyllen nöye, sade retten honom frÿ i thenne reese ∞.

7 octobris.

Förmündere.

Samme dagh begärede Henrich Hußman någre gode män till förmündere för sine st[i]uffbarnn, Melcher v. Swickels barn, effther Matthias v. Laar och Henrich Arens, som för samme barn tillförenne waritt hade, wore nu affalne, och althenstundh han sielff nampngaff der till Påwell Saß och Hans Fough[t], bleffwe de då der till förordnade ∞.

S[alig] Oluff Sigwordzsons creditorer.

På samme dagh kom fram för retten creditorerne effther framlidne Oluff Sigwordzson, som hade waritt borgmesterens Henrich Simonßons wederlagzswenn, och goffwe tilkenne, att effther de gode män, som för någre wicker seden hade waritt beskedde att reckne och iämke dem emellen thet godz, som fans effther för-

nämnpnde Oluff, haffwe inthet i saken kunnitt vthrette för thenn orsaak skuldh, att gelden wore många och betalningen ringe der emoth, och synnerligen effther den ene förmenthe sigh haffwe större rettigheet vdi samme godz än thenn andre, derföre begärede de medh en dom ware åthskilde \circ . Samme ärende bleff vptagitt och medh flýt randsakett. Och allthenstundh iblandh samme creditorer befans trenne åthskelige partj, bleff för then skuldh effther nöge randsakende och betenckende så för rettwüst kendt och affsagdt, att tollen, frachten och en skäligh begraffningh sampt thet godz, som medh breff, laglige wittne eller eedh kan bewyses att ware medh förnämnpnde Oluff Sigwordzson sändt, skall aldräförst gäldes \circ . Dernäst skole de, som haffwe gåett i lyffte och borgen för samme Oluff, bliffwe betalthe, effther de ingen fördeel aff godzett anthen begärett eller hafft haffwe. Seden gånge då om de andre gäldh, som lagen vthwyse, sampt wederlagett, meden thet är på winnest vthfongitt.

Henrick Hwsman, Jören musterschriffwer.

[89 v.]

Ähn samme dagh stegh fram för rettenn Jörenn musterschriffwere och taledde till Henrich Husman, borgere her i staden, om 114 kong Erichz klippinger, som samme Henrichz salige hustrus förre mans Hans v. Marieborgz stalmester widh nampn Theus Gußman, skall för någre åhr sedenn på samme sin husbondes wegne aff förnämnpnde Jörenn haffwe anammett, framleggendes twenne zedler, der med han sådanth wille bewyse, den ene lydendes, att förschriffne Gußmans hustru Kirstin Larsdotter wittnede, att hennes man hade vdi sitt ytterste bekennt sigh haffwe anammett aff förschriffne Jören 114 klippinger och då begärede aff henne, att hon skulle flý och förskaffe förnämnpnde Jörenn sin betal[n]ingh igen aff Hans v. Marieborgh; den andre zedell förmälthe, att Jörenn swerdzfejer bekende, thet han war sändh aff Jörenn musterschriffwer effther Theus, att han skulle komme till förnämnpnde musterschriffwere och förskaffe honom syne peninger igen aff Hans Marieborgh \circ . Her vpå gaff Henrich till swar, först att han war honom inthet skylligh och plichtigh, ty han hade skildt syne stiuffbarn, Hans Marieborgz naturlige erffwinger, iffrå sigh tilfyllest både i fäderne och möderne, thett han och medh breff och sigell bewyste, och förthenskuldh icke borde sware till någre flere vthgiffter på

theres wegne. Till thet andre så haffwer förnämpnde Hans v. Marieborgh leffwett vdi 4 åhr, seden som Jören seger sikh samme peninger haffwe vthlonth, innen hwilken tydh han hade well kunnitt fordre aff honom sin betalningh, om han hade någett waritt honom skylligh eller till thet minste tagitt aff honom der vpå en handschrift *o*. Till thet tridie leffde¹ och Melcher v. Swicken, som war Henrichz hustrus andre man, vdi någre åhr, hwilken aff Jören haffwer vdi sin lyffzttydh waritt omanth, och meden samme Jören haffwer då tegett och inthet rördt vm någon sådan betalningh, thet han dogh på then tyden icke heller mindre ähn nu hade tillbaka latidt, om han der till någon skäl hade hafft, derföre menthe Henrich, att honom sampt en hoop omyndigh barn borde nu så myckitt meere ware aff förnämpnde Jören frý och i thenne saak oqwalde *o*. Thette och annett mere, som begge parterne införde emoth hwar annen, bleff i betenckende vptagitt, och effther hoos förnämpnde Jörenn musterschriffwer icke äre funne någre sådanne bewys, som han kunde lagligen kreffie och mane någon betalningh medh vten förnämpnde twenne wittne, som han beropede sikh vpå, den ene en qwinne, hwilken lagen vdi sådanne fall icke giffwer witzordh, helst och meden hon war hans hustru, som peningerne anammett och vpburitt hade, dett andre wittne war en mandråpere, den icke heller bör bliffwe betrodd, derföre kunne man vdi thenne reese icke dömme förnämpnde Jören någre peninger till, vthen der han dem winne will, då måste han förskaffe sikh der vpå krafftigere bewys

[90] ähn som hann nu haffwer *o*. Hwadh thet tilkommer, att Henrich Hußman haffwer öffwerfallitt Jören musterschriffwer medh hugg och slaggh och denn ene haffwer skeldt den andre, som parterne öffwer hwar annen klage, der vm skole kemenerne randsake och vthsökie bötherne effther lagenn *o*.

Tiuffwerý.

Samme dagh klagede her Lars i Täby öffwer två syne drenger, Henrich Michelßon och Matz Michelßon brödre, födde på Arnön i Grönsundh, sampt en benämpndh Matz Nilsonn, som och hade sin fader i förnämpnde Grönsunde, att de hade stulitt iffrå honom någre peninger, kläde, rörer och en hoop annett tingest, der vpå han hade ett longt register. Item klage någre bönder öffwer samme tiuffwer,

¹ I ms. står leffdede.

att de hade stulitt en hoop peninger och någre sölffskeder vtur Danerydz kyrke, thesligist vtur Munbö kyrke en kalck sampt medh patinen, den de hade haft i elden widh påß vdj 2 timmer och haffwer inthet kunnitt smälthe, derföre haffwe de kastett thet i siön ∞. Ähn haffwe de tagitt vtur samme kyrke 3 sölffringer, ett sölffbelthe om 19 lodh, ett par kåpespenne, 2 skeder, 2 grÿther, 4 öre peninger, en tenflaske med wÿn, 2 [L]k kött ∞. Sattes förnämnde Henrich Michelßon och Matz Nilßon åther in i fengelBet, effther den tridie tiuffwen Matz Michelßon ähnnu icke war fongin, som hade waritt medh dem i samme gerninger.

Tiuffwerÿ.

Karin Nilsdotter, som war beskyld för Pelle Persons koo, bekende nu sin gerningh, menn effther hennes man icke war tillstedes vthenn stadh vth på rÿkzens reese, bleff hon insatt till wÿdere beskedh.

Om skattningen.

Gerd Olßon måler bleff tillfrågett, om han wille vplathe husett för thenn skattningh, som nu senest skedde, eller icke, på thet att geldenärerne motte bliffwe förwißede om sin betalningh. Då swarede han [att han] loth sigh nöÿe medh then förste skatningen, som tompthen bleff skatthet, och war tillfridz, att Rÿkertt Petterßon motte henne derföre beholle.

Erick Falck.

Samme dagh stegh [fram] Gÿnthe Olßon borgmesterenn och frågede stadzens schriffwere Lars Henrichßon till, vm han wille vplathe honom på Erich Falckz wegne dett hus, som Falckzens sÿster, hustru Karin Törkill Joenßons hade honom såldt för 350 daler. Der swarede Lars Henrichßon så till, att hustru Karin hade beditt honom der vm, menn effther han sigh der vdi förwägrede, såsom hans kall thet icke heller well wille medgiffwe, derföre begärede hon aff Peer Raßmußon, att han wille tage sigh thet omak vpå, thett han och henne loffwede och tillsade. Men thet bleff förhindrett genom then olycke (thet Gudh bettere) han kom vdj. Dogh sade Laße Henrichßon sigh haffwe hördt aff hustru Karin, att hon bekende sigh haffwe såldt förnämnde sin broder husett, som ligger i hörnett öffwer i S. Nicolaj portt.

Samme dagh och stundh gick Gynthe Olßonn sampt med Lars Henrichßon och berettede honom, hwarföre han i den gongen icke kunne få vplatelße på förnämpnde hus. Då sade han, att han hade köpt samme hus mest förthenskuldh, att vm honom komme någett widh i thenne rese han nu göre skulle, wille han giffwe thet sin yngzste syster Elitzabett, som ännu ogiftt är, vdi testemente, och begärede, att Gynthe och Lars wille ware her till wittne och att thet motte i stadzens tencke book inschriffwit bliffwe.

[90 v.]

10 octobris.

Tiuffwerÿ.

Samme dagh klagede Bertill smedh, boendes på Lidingön, öffwer de tre tiuffwer, Henrich och Matz Michelßon brödre och Matz Nilsonn, som hade stulitt Mundzö och Danerydz kyrker, att de hade tagitt iffrå honom 11 stycker låås, 4 hambrer, 10 naffrer, 1 stålboge, 4 yxer, 2 sadell röer sampt all hans smidie redskap.

Matz Michelßon bekende, att han war medh, när Danerydz kyrke bleff stullin, och toge de der vth 20 daler peninger, ett söloffstooop och 1 sölffskeedh, och 14 dager tillförenne hade de bruttit på Näs sakersteie, vdi Näs sochnn tagitt 2 [L]q kött, vdi Birkestadh sochnn 2 tynner maltt. Thet satte de nidh hoos Nils [i] Grönsundh. Bekende och, att seden som de stule Danerydz kyrke, haffwe de hafft sitt tillholl her på Norremalm hoos en skipper, benämpndh Tommes Lubb, vdi en nattstuffwe, som de legdt hade.

Wittne.

Hans v. Bÿren, en köpman, född i Dantzick, bekende, att Morten Tepche, som hade tient Petter Junge semskemaker på Norre malm, bleff siuk på Erich Thomeßons skip vdi skären och effther fem dager bleff han dödh aff pestilentie, när de luppe iffrå Karlsöö, och hade honom in ombordz vdi 2 dÿgnn, seden han war dödh, och emellen Ræffwekulle och Reßhöffwett bleff han vthkastett.

Erick Jörenßon och Henrich Eller
om arffskiffnett.

Än samme dagh kom för retten welförstondige Erich Jörenßon guldsmedh och Henrich Eller, borgere her i stadenn, och presente-

rede ett förlykningz breff, som welwÿse gode män, Henrich Simon-
 Bon, stadzens borgmestere, Michell Olßonn rådman, Hans Bilfeldt
 lagläsere och stadzens schriffwere Lars Henrichsonn hade vth-
 giffwitt, förmälendes, huruledes¹ som de hade waritt på ett arff-
 skiffte emellen salige framlidne Gäffle M. Hanßes barn, förnämpnde
 Erich Jörenßons och Henrich Ellers hustrur och theres broder
 Herman Hanßon sampt theres stiußmoder, hustru Karin Jörens
 dotter, förnämpnde M. Hanßes efftherlathne enkia, och att par-
 terne emellen war så iämnett och lagett, att förnämpnde M. Hanßes
 barnn, som hade 3 parter i arffwett, skulle beholle qwitt och fritt
 sitt fädernes stenus widh Swartmunckegathen emellen enke-
 dröttningens hus och finske kyrken belägitt, hwilkett war skatthet
 för 1200 daler, sameledes en lythen gårdh på Södre malm och 2
 wrether wid Gäffle belagne sampt alle vtheständendes gåldh, som
 wore till att inmane. Der emoth bleff förnämpnde hustru Karin
 tillagt och affwittrett en gårdh med stenus och grundh vdi Wes-
 terårs widh Smidiegathen belägin, skatthet för 150 daler, en
 skatte gårdh, Gillefors benämpndh, liggendes för 2 marcklandh
 jordh, recknett för 24 daler, effther som öre och ortigh der i byn
 geller, item en gårdh her vpå Norremalm, thesligistt allt thet
 sölff, som vndendölt war och her i retten stodh, som belop sigh
 till 118 lodh och 4 slagne daler. Der till skulle hon och obehindrett
 beholle den morgengoffwe, som hon annen gongen vpbar, när
 sölffrett och andre lößörer för ett åhr sedenn dem emellen bytte
 bleffwe, hwilken sigh till 100 slagne daler och 100 lodh sölff belopp.
 Och för fierde parten i alle vthestandendes geldenn, som henne til-
 kom, skulle de giffwe henne 50 daler i rede peninger. Och effther
 begge parterne, nemligen förnämpnde hustru Karines förmÿndere,
 erlige och welförståndige Philip Kernn, befallningzman öffwer Vp-
 sala slott och lään, sampt Hans Larßon archelieschriffwer på then
 ene och M. Hanßes barn på then andre syde, icke allenest medh
 hondh och mundh haffwe latidt sigh på thenn tydh medh samme
 arffskiffte och wenlige förlykningh åthnöye och förlykningz breff-
 wett medh förnämpnde gode män försiglett, vthenn förnämpnde
 Hans Larßon haffwer och nu in för retten anamett till sigh på
 offthenämpnde hustru Karines wegne thet sölff, som vndendölt
 och i retten satt war, der till vpbar aff Erich Jörenßon och Henrich

[91]

¹ Ordet 'huruledes' är i ms. upprepat.

Eller de 50 daler peninger, som *hustrv* Karine loffwede och tillsagde wore för fierde parten i alle vtheaständendes geldenn, och bekende, att förnämnde hustru Karin Jörens dotter war effther vprettede förlykningen aldeles och fulkomligen well förnögdh och tillfridz steldt till ytterste peningen, derföre dömdes nu in för retten samme arffskiffte fullt, fast och oryggeligen holles, så att ingen parten skall haffwe macht effther thenne dag meer att tale ∞ .

12 octobris.

Michell Olßonn vpböd en tomt östentill vdi Hans Andersons grendh på södre syden näst niden för Jacob Bagges tomt, hwilken haffwer hört Erich Monzon till — 1°.

Märthen Olßon vpböd en tomt westen till i her Jören Geres grendh på norre syden niden för Påwell Saßes hus och hörer *hustrv* Margreta Matz Perßons till — 1°.

Tiuffzsaak.

Matz Michelßon bleff annen gongen förhördh och hade samme ordh som tillförenne, bekende och, att då hans broder och den andre tiuffwen bleffwe fongne, fick hustru Karin Thomes Lubbes honom sölfbelthett, skederne och ringen, der medh kom han sin wegh.

19 octobris.

Michell Olßon vpböd Erich Monßons tomt — 2°.

Morthen Olßon vpböd *hustrv* Margreta Matz Perßons tomt — 2°.

Willam de Wÿk, Laurentz Filtzer.

Samme dagh kom Willam de Wÿk fram för retten och framlade den förschriffningh, som Laurentz Filtzer, borgere i Dantzick, hade giortt then 26 septembris vdi förlidne år 89, vdi hwilken han hade loffwett att leffrere förnämnde Willam en hoop godz och till dubbell så stoor suma i slagne daler, som på samme summa kunne belöpe ∞ . Och ändogh samme Laurentz Filtzer stoodh der hartt vpå, att han inge daler vdi then reesenn hade Willam tilsagdt

vthenn allenest godzett och menthe, att dalerne wore honom owetterligen i registerett eller contracten införde, såsom han och neekede sigh samme contract haffwe öffwerläsitt vthen vnderschreff och försiglede honom effther Henrich Lambrockz ordh, som sade, att han war lyke medh then andre, som han honom öffweranthwardede, så kunde han dogh icke neeke och medh sielff sins eedh sig för samme lyffthe befrÿe. Der till medh war och Willam de Wÿk så wiß på sin saak, att han förplichtede sigh wele förskaffe her in wittnesbördh iffrå Laurentz Fildtzers swåger, att han för honom bekendt hade sigh samme daler haffwe vthloffwett. Derföre, så och meden att Laurentz Filtzer war omögeligit samme förschriffningh fulborde och wille dogh gerne ware samme handell qwitt, tilbödh han sigh medh förnämpnde Willam vdi förlykningh, der till Willam icke heller loth sigh finne obenägin, dogh på någre wilkor, som han förestelte, dem Filtzer tÿchte sigh ware olydelige och icke kunne eller wille ingå. Och althenstundh de gode män, som i retten sotte, märckte, att de i then reesen inthet kunne vthrette, stege de förthenskuldh vp och ginge sin wegh. Då Laurentz war kommin aff rådhusett, betenchte han sigh och kom strax tilbake igen och sade sigh haffwe förstådt saaken better än tillförenne och stegh till Willam och begärede, att han wille lathe falle heele saaken, så att han inthet meere skulle haffwe medh honom till att bestelle, tilbiudendes der emoth att wele slå någre hundrede daler aff de 1521 daler, som han hade aff Willam till att fordre. Medh thet samme inloth Willam sigh i handell med Filtzer och bödh honom 800 daler för förnämpnde summa. Då begärede Laurentz 1000 daler. På thet sidzste förenthe de sigh så medh hwar annen vdi högborne furstes hertigh Carls *o* secreterers Henrich Henrichsons och borgmesterens Oluff Grelßons sampt Lars Henrichsons stadzschriffwerens närware, att Willam de Wÿk skall giffwe Laurentz Filtzer nu nästkomendes pingesdagh 900 daler i swenskt mjünt, och der med skole alle contracter och handlinger, som dem her till emellen haffwe waritt giorde (vndentagendes de 600 daler, som lyde kopperköpet till, hwilke Laurentz plichtigh är högbemälte furste hertigh Carll att betale, när H. F. N. der vpå fordrer) ware döde och krafftlose, och den ene skall den andre effther thenne dagh inthet mere vm samme handell haffwe till att tale vthen som wenner allt godt bewÿse. Der rechte de hwar annen honden vpå, begärendes att

[91 v.]

förnämnde gode män till thenne förlykningh wittne ware skulle ∞.

21 octobris.

Andres Rölicher, Fallentin Hudde.

Kom för sittende retten en lybesk köpswen widh namn Andres Rölicher och på sin faders Tileman Rölicher's wegne och kraffde aff Fallentin Hudde, borgere i Eneköpingh, 314 daler 9 skillinger 4 penningar, som han war skylligh bliffwin anno ∞ 87 thenn 18 decembris. Her emoth hade Fallentin inthet att förebäre vthen beropede sigh på den dom, som vdi Westerårs then 10 decembris affsagd bleff i thette år, der vpå förnämnde Andres hade en copie, som stadzschriffweren i Westerårs hade vnderschriffwitt, och effther Fallentins lyfftesmän, som skulle haffwe gåt i borgen och försäkrett Andres sin betalningh, effther som copien endels lydde, sade, att [92] de icke annerledes haffwe sagdt god för honom vthen thet allenest, att han skulle ware her i Stockholm tillstedes 14 dager effther nästkomendes påsche och sielff betale sin geldh, och om han rýmer innen den týden, då skole de på hans wegne betale. Menn dör han i midler týdh, då skulle de ware frý och inthet sware till hans geldh, vthenn han måtte då sökie hans godz, ehwar han thet beslå kunde. Derföre och meden copien war orett schriffwin, så att man der aff inthet kunne besluthe hwadh wist war, skötz ärendett vp, till theß man her vpå får swar iffrå lagmanen her Bengt Ribbingh, som domen feldt haffwer. Vdi midler týdh bliffwer Fallentin i sin borgenn ∞. Finnes domen ytterligere then 7 decembris.¹

Tommes Dubb.

Same dagh lades fram i retten 20 daler peninger, som funnes på vgnen vdi Thomes Dubbz stuffwe, der som kyrke tiuffwerne gäst haffwe. Och war twiffwelzmåll, hwadh heller de wore de peninger, som tiuffwa[r]na hade stulitt vdi Danerýdz kyrke, eller de hörde förnämnde Tomußes stiuffzson till, som han föregaff. Menn bönderne kendes inthet widh pungen, som de låge vthi, vthen en annen, som fans i tiuffwarnes gömme och lågh tom ∞. Skötz vp till wýdere randsakningh ∞.

¹ Se nedan s. 234 f.

24 octoberis [*sic*].

Samme dagh förordne[de]s theße efftherschrieffne gode män till att vpbare tomtptören her i stadenn: Erich Biörnßon rådman, Hans Werner; att vpbare tomtptörenn på Södre malm: Morthen Anderßon rådman, Laße Perßonn.

Hustrv Margreta Erich Perßons
i Eglingeby i Wermdö s[ochn].

Samme dagh kom för retten her på rådhusett Erich Perßon i Eglingeby på Ingan vdi Wermdö sochnn och klagede öffwer wår medborgeres Matz Jacobßons piga Sigridh Persdotter, att hon hade kommit hans hustru Margreta Persdotter vdi roop och rýchte, att hon skulle haffwe för ett åhr seden stulitt hennes kiorttill vthur hennes husbondes Matz Jacobßons hus, tilbiudendes sigh att wele sin hustru för sådanne oähre befrye. Och effther pigan stodh medh för retten tilstedes och gaff saken så före, att ändogh hon hade well hafft mistancke både till en och annen, thet ingen kunde förundre, effther hon hade mist thet som hon vdi någre åhr medh sitt släp och arbethe förtienth hade, så kunne hon dogh icke, ey heller wille, legge anthen förnämnde hustrv Margreta eller någon annen sådant till, althens stundh hon ingen skääl eller bewys der till hade. Derföre synthes retten icke ware aff nöden, att förschrieffne hustru Margreta Erich Persons skulle behöffwe någon lagh eller weriemål vdi thenne saak att göre, vthenn såsom henne bör ware owýdt för hwariom och enom, meden åklageren inthet kan eller will henne någett tilmäthe, så will och rettenn på embetzens wegne haffwe henne för samme rýchte aldeles frý giordh, så att ingen må eller skall offthenämnde hustru Margreta vdi thenne saak någett wýthe eller förekaste vthenn lagligh skäl och bewys widh thet straff, som Swerigis lagh för-mäller ∞.

[92 v.]

Samme dagh bleffwe theße efftherschrieffne männ förordnade att tage then saak för sigh, som Oluff Sigwordzsons creditorer emellen war och trätthe om, och beflyte sigh, att hon bliffwer dem emellen slitin och vthrettett effther den dom, som affsagdh är ∞: Berendt Jönßon, Morten Olßon, Márten Anderßon och Vrban Michelßonn ∞.

31 octobris.

Samme dagh höltz allmenneligh rådzstuffwe medh borgerskapett och förmanthes alffwarligen, att de skulle holle renth her i stadenn, såsom dem offthe tillförenne är befalett. Och sades brandmesterne och qwartermesterne till, att de widh straff tilgörendes skulle her effther haffwe större inseende medh sådanne orenlighet, än som her till skedt är, och så laga att vdi hwarie wicke motte holles vpå och göres rent i alle gater och grender, hwilkett skulle ske odensdagen och lögerdagen.

Och sattes Hans Olßon till brandmestere vdi framlidne Per Swensons stadh och Mons Larßon vdi Thomes Siekels stadh.

2 nouembris.

Lars Henrichßon vpböd Raßmus Lodwykßons tomt östen till — 1°.

Jonas Bödker vpböd sitt hus widh Norre portt — 1°.

Berendt Jönßon vpböd Pawell Saßes hus på Köpmannegaten med gårdzrumett och korßwirckzhusett widh Kinhestegaten — 1°.

Michell Olßon vpböd en tomt vdi Hans Anderßons grendh — 3°.

Mårten Olßon vpböd hustrv Margreta Matz Perßons tomt — 3°.

Theße efftherschriffne wore stelthe för rette och anklagede, att de om natte tydh ginge her i staden och giorde skalekhet, synnerligen hade de giortt stoor skade på Simon Bercholtz apotecherij:

Oluff Knutzßon haffwer tient i Jören Benichz winkeller.

Henrich Westhop, en lybesk.

Arendt Pren, en sundesk, och Bertill Bejer haffwe tient Hans Werner.

Anders Olßon, Peer Jönßon och Marcus Beng[t]zson, spelemän.

[93]

Hans Stuth.

Samme dagh stegh vp i sittiede retten Kong:e M:ttz s vår aller nådigiste herres tro tienere och befallingzman her på Stockholms slott, wellförstodigh Nils Biugg och på Kong:e M:ttz s tro mans och secreterers, erligh och wellachtig Nils Hanßon Braskz wegne hembledede och medh håndh och mundh leffrerede vår med-

borgere, försichtigh Hans Stutt, en tomt, liggendes på södre syden niderst vdi Sancte Johannis grendh, hollendes i lengden 19 alner 1 qwarter och i bredden $12\frac{1}{2}$ alin, hwilken tomt förnämpnde Nils Hanßon vthaff Stockholms stadh i wederlagh bekomitt hade anno 87 och nu såldt haffwer förnämpnde Hans Stut för 160 daler nu gongbartt mynt. Och bekende förnämpnde Nils Biugg nu in för retten, att Nils Hanßon hade förnämpnde summa peninger till godh och fulle nöye redeligen bekomitt, anammett och vpburitt, then ytterste peningh medh then förste, och förthenskuldh affhende förnämpnde Nils Hanßon, hans hustru och theres efftherkomende [sig] samme tomt och tillägnede henne förschriffne Hans Stut och hans efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frö, obehindrett och oklandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewerdelige lagfongne äger. Och är samme tomt vpbudin, lagtstondin och medh all stadzens rett laglige fulfölgdh och fridzskillingh ågiffwin, som lagh seger 8.

Nils Erickzßon.

Samme dagh bleff dömt, att Nils Erichßonn rådmanen skall innen en månedz dagh göre den hondschrift tilfüllest, som lyder på de 105 daler han gick i borgenn för salige Matz Perßonn, Ambrosius bryggers mågh, och när dett är skedt, må han sökie sin skade hoos Nils Vlffzsonn, borgere i Westerårs 8.

16 nouembris.

Berendt Jönßon vpböd Paffwell Saßes hus — 2°.

Jonas Bödker vpböd sitt hus — 2°.

Lars Henrichson vpböd Raßmus Lodwykßons tomt 2°.

Tiuffwerö.

Samme dagh klagede Henrich Persons hustru, såsom och hennes man tilförenne then 26 augustj,¹ att Peer Tordzsons söner hade i thenne sommer stulitt iffrå henne och hennes man en hoop trån, speck och kläder vtur theres sielebodh 8. Då bekende Tordh Perßon onödd och otwingett, att han och hans broder Bengt hade stulitt ett halfft åhm och 4 kanner trån, speck en fierdingh, 2 ryer, 5 hylene och en benckedyna, 1 wepa, 1 par byxer.

¹ Protokoll saknas för denna dag.

Bekende och, att de sampt medh Märthen i Wreta i Wermdö sochhn haffwe stulitt 2 kor, en noth, och haffwer bonden hafft den låås, som lagh i retten.

Joen profoß haffwer slept samme tiuffwer och tagitt nothen sampt allt thett, som Peer Tordzsons söner haffwe åth till 8 eller 10 daler, och aff bonden all sin sädh \s .

[93 v.]

23 nouembris.

Berendt Jönßon vpböd Påffwell Saßes hus — 3°.

Jonas Bödker vpböd sitt egitt hus — 3°.

Lars Henrichßon vpböd Raßmus Lodwýksons tomt — 3°.

Dirick Tÿßen.

Samme dag presentere[de] Berendt Röper vdi retten på Dirich Tÿses wegne en handschrift, som Gerdh Olßon målere hadhe anno \s 84 vthgiffwitt, der vdi Gerdh bekende sigh ware förnämpnde Dirich skýlligh 48 daler för 2 stycke klede.

25 nouembris.

Matthias Stren.

Loffwede Mattias Strenn in för retten, att han wille innen thette och fastelagen nästkommendes tage Karin . . .¹ till ächte, som han haffwer belägrett \s .

28 nouembris.

Frantz Beier.

Samme dagh stegh vp i sittende retten Märthen Olßon rådmän, fulmechtigh aff Kong:æ M:ttz \s tro man och secreterer Raßmus Lodwýkzsonn, hembledde och medh hondh och mundh leffrerede vår medborgere, försichtigh Frantz Beÿer guldsmedh en korßwircz bodh medh hennes tomt och grundh, belägin östen till her i staden vdi S. Johannis grendh på södre sydenn näst niden för Henrich Frantzsons bodh, hollendes vdi lengden 10 alner 3 *quarter* vth medh grenden och i bredden 12 alner 2 $\frac{1}{2}$ *quarter*, hwilken korßwircz bodh och tomt Raßmus lagligen hade såldt förnämpnde

¹ Lakun i ms.

Frantz Bejer för 150 daler 80 åhrs mynth. Samme summa bekende förnämpnde fulmechtige her in för retten, att förnämpnde Raßmus Lodwýkzson hade till godh och fulle nöye, then sidzste peningh medh then förste, redeligen bekommitt, anammett och vpburitt, hwarföre och Märten Olßon nu affhende offtenämpnde Raßmus Lodwýkßon, hans hustru och teres efftherkomende erffwinger förnämpnde bodh och tomt och tillägnede henne förnämpnde Frantz Bejer, hans hustru, barn och theres efftherkomende att niuthe, bruke och beholle qwitt, fry och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewerdeligh ägendom. Och är offthenämpnde bodh och tomt lagbudin, lagstondin och med all stadzrett lagfarin, så och fridzskillingh ågiffwin \surd .

Erick Larßon och hans hustru

Ludinta Larßdotter.

Än samme dagh stegh Kong:e Mittz \surd wår aller nådigste herres tro tienere och knechtehöffwidzman, erligh och wellförstondigh Erich Larßon och hans elskelige käre hustru, dýgdesam hustrv Ludinta Larsdotter fram för retten, giffwendes tilkenne, att effther Gudh alzmechtig icke haffwer sýntz att begaffwe dem medh lyffzarffwinger, icke heller haffwe de her effther någre till att förmode, och dogh inthet wißere är ähn döden och owißere ähn dödzens stundh, derföre och meden Erich Larßon sade sigh inthet arff effther sýne föräldrer och slecht haffwe bekommitt och förnämpnde hans käre hustru war der emoth någett arff till fallitt, hwilkett dogh sampt hwadh de mere hade tilhope förwärfwett, bleff dem i regementz-förändringen, som skedde ann \surd 68, allt iffrå tagitt, så att hwadh de nu äghe är deres rette afflinge godz, och förthenskuldh aff rett echteskapz kerleck med welbetencht och berådt moodh goffwe nu hwartt annett alle sýne ägedeler både i löst och fast så well innen som vten staden, ehwadh nampn thet helst haffwe kan, slett inthet vndentagendes, så att hwilken deere, som Gudh täckes lenger lathe leffwe, skall allt thet, som de nu äge eller her effther äghe fhå, qwitt, fritt, obhindrett och oklandrett för thens andres erffwinger, så födde som ofödde, till ewärdeligh ägendom niuthe, bruke och beholle. Dogh för skýldskapz kerleck, som de till sýne slecht och förwanther haffwe, så haffwe de dem icke heller welett slett vtheluthe vthenn medh en testamentz goffwe betencke vdi så motto,

[94]

att der som Gudh teckes för kalle Erich Larßon aff thenne werlden ähn hans hustru, då skole hans erffwinger bekomme 100 daler penningar, menn dör och hustru Ludenta för ähn Erich, då skall han giffwe hennes erffwinger 200 daler, menn hwadh som der öffwer bliffwer, skall den, som lengzst leffwer, ewärdeligen niuthe och beholle som förberördt är. Der och så kunde ware, att den, som aff dem lengzst leffde, wille aff de ägedeler, som vnder henderne hade, giffwe anthen vdi thenn ene slechten eller dem bådhe eller till kyrcke, skoler, hospitaler eller stadenn, *thet* skall stå frjyt vdi hans egitt wäldh och wilkor. Thenne theres gåffwe the medh hondstreckningh her in för retten bekreftede, begärendes ther hoos flyteligen, att wÿ thette icke allenest wille till äminnelße vdi wår stadz tencke bok lathe inschriffwe vthen och them ther vpå schriffbligitt bewÿs vtur retten meddele, hwilken theres laglige och rettmetige begären them icke haffwe welett eller kunnit affslå, vthen sampt *thet*, att förnämnde ärende är inschriffwitt i tencke bokenn, them och thette öpne breff vnder wårtt stadz insigle latidt förfärdige och tillstelle ∞.

3 decembris.

Borgere eedh.

Daniell Slieman giorde på thenne dagh sin borgere eedh och wan burgskap, och gick Mårthenn Olßonn och Anders Jönßon i lyffthe och borgenn för honom, att han vdi 6 åhr skall effther lagen vppeholle all stadzens tunge lyke medh andre syne medborgere effther sin förmöge ∞.

[94 v.]

Jöns Månßon ∞.

Samme dagh anklagede Hans profoß i retten Jöns Monßon, född vdi Öregrundh, att han vdi sin druckenskap hade tagitt vtur Anders Larßons hus ett par skoo, item öffwerfallitt sin stalbroder Hans v. Köllenn, meden han soff, slagitt honom och tagitt iffrå honom ett rör och en annen werie. Seden är han komin in till hustru Britha Wichmans och haffwer der öffwerfallitt hennes folck, och då profoßenn förnam, att hann ställthe sigh selsampt och otilbörligitt, stegh han till honom och badh honom giffwe sigh. Men Jöns achte[de] sådant inthet vthen gaff ond ordh iffrå sig, tagendes till

sin werie, och begynthe wile slå emoth regementhet, thet honom strax bleff förmeent. Och effther han haffwer så otilbörligen och mottwilligen steldt sigh, begärede han rett på honom. Thette bleff öfwerwägitt, och effther Jöns Monßon föll till föge och beddes nådh, derföre wille man icke fulfölie högzste retten, vthenn honom bleff til sagt, att han skulle förlücke sigh medh profoßenn och steller cemenärerne till fridz ω .

6 decembris.

Samme dagh stelthes åther Tordh Perßon för sitt tiuffwerj för retta och bekende han, att han och Morten i Wreta hade stullit 2 kor iffrå Laße Larßon i Harö, item iffrå Knutt i Rånö 5 *tyunner* ströming, och då war förnämnde Morten och Bertill hampespinneres dreng medh.

Thette efftherschriffne haffwer Joen profoß tagitt iffrå samme tiuffwer:

peninger — 20 q och 4 q Joens karll, Peer benämnd.

fisk — 1 halff *tyinna*

båther — 2 medh segell och all tÿgh

båtzkedier — 2

2 nötzfall kött och 2 kohuder.

Vthe på Ornön togh Joen:

peninger — 4 q

fisk — $\frac{1}{2}$ *tyinna*

en ny stuffwe

sköthe — 5 *stycker*, och 7 togh hans karll Peer.

ähn — 4 *stycker* sköthe widh Gröneborgh, när han fongede dem.

bÿßa — 1

grÿtha — 1, siökiortill, fodrett medh görlesk

strömingh — 1 *tyinna* och 2 longh secker.

Sökz [*sic*] vp till mondagen, att Joenn må ware tillstedes ω .

Hans Berens, Herman baker.

[95]

Samme dagh kom en köpswen, Hans Berendz widh namn, fram för retten och berettede, att nu i förlidne höst haffwer han mist vthaff sitt saltt, som han hade liggendes nidre widh muren, 10 *tyunner*, och då han sacknede thet, fan han en tÿnna vdi en bonde

båth aff samme saltt, och då han frågede, aff hwem de hade köpt samme tynne, då sade de: 'Aff Herman baker'. Och effther Herman hade såldt den ene tynne, som han sielff bekende, och icke hade Hanßes tillstondh, menthe förnämnde Hans Berendz, att han och wille wethe hoos honom de 9 tynner. Menn Herman stodh der vpå, att han icke hade latidt tage meere ähn den ene tynnen, och att Hans hade giortt honom tillståndh att tage aff samme saltt, men Hans sade der ney till. Då stegh Herman fram och feste lagh, att han inthet mere hade latidt tage aff Hanßes saltt än allenest then ene tynnen ∞.

Berendh Jönßon och Erich Biörnßon rådmän bekende in för retten, att de haffwe hembuditt Otte skomaker dett hus, som Påwell Saß hade såldt saligh Oluff Hemingzsonn.

7 decembris.

Hustrv Brita Joen profoßes och
Jonas Bödker.

Kom hustru Britha Joenn profoßes fram för retten, inleggendes schriftligen sin beswäringh emoth Jonas Bödker, som war hennes mågh, och menthe, att de wittne, som han hade bekommitt om barnet, som vthur hennes dotters lyff bleff vtshkuritt, skulle ware leffwendes, wore alle welde wittne, och Jonas hade dem ther till muthet och begåffwett. Der emoth lade Jonas fram de wittneschreffter, som han der vpå hade, hwilke alle wore eedfeste ∞. Och effther de på både sider beropede sigh på ytterligere bewys, sades dem till, att de skole förskaffe dem tilstedes till nu nästkomendes fastelagen ∞.

Andres Rölich, Fallentin Hudde.

Samme dagh bleff [uppläst] den ädle och welbördige herres, her Bengt Ribbing, swar om domen emellen Andres Rölicher och Fallentin Hudde, som i Westerårs feldt och affsagdh bleff nu nästförlidne septembers månedh, förmällendes, att effther förschreffne Fallentin sade sigh gerne wele betale de 314 daler, som han war Tileman Röllich i Lybeck skylligh, och hade tilbuditt sigh att wele stå förnämnde fulmechtiges vmkostningh, så att der han anthen wille

bliffwe hemme hoos honom eller ware på en annen stadh, då wille han vdi midler tydh han her förwenthe effther samme sin betalningh, betale hans skelige förtäringh, och meden Anders thet wilkor icke anamme eller inrymme wille, sades dem en termin emellen, nemligen att 14 dager effther nästkomendes paske skall förnämpnde Fallentin leffrere Anders sin betalningh i Stockholm, och äre två Stockholms borgere, Willam Daidhsonn och Henrich Eller widh nampn, bliffne lyfftes män för honom på sådanne beskedh, att samme Fallentin skall på förschriffne tydh ware i Stockholm tilstedes, om han vdi midlertydh icke dör, men vm han försticker sigh vnden och icke är då ther förhondenn och betaler sin geldh, så skole förnämpnde hans lyfftheßmän ware plichtige att betale skulden. Menn dör han innen föresagdh tydh, så må den, som skuldenn kreffwer, sökie hans erffwinger och godz, ehwar han thet beslå kann. Derföre meden thette är så vdi en lagmansdom affsagdt, haffwer thenne retten icke kunnitt der öffwer någon annen sententie felle, vthenn förnämpnde creditor må förwenthe sin betalningh effther förnämpnde doms inneholdh ∞.

[95 v.]

Thenne handschriftt bleff förnämpnde Anders Rölicher effterlatin att inschriffwes i tenckebooken, lydendes ordh från ordh, som her effther följer ∞:

Item so bekenne ich Fallentin Hudde mitt dusser schriffth vor my vnd mynen eruen vnd jdermennichlich, dat ich bin schuldich den ersamen Tÿman Rölicher na gelathener rechnu[n]gh 300 daler, welche ich auerst inn de betalinge sy sumich geworden hefft Timan Rölicher sine betalinge hebben willen, derent haluen hefft he dorch min vilfoldige anlanget my tho gude opgenamen van dem ersamen Hindrich v. Collen sodane 300 daler, also ich ehme skuldigh sy, dat also Tÿman Rölicher syne betalunge gekregen hefft, vnde ich schall den Henrich van Collen alle mant tho renthe geuen van hundred daler eyner daler, so vele manten also ich den houet summe nicht wedder erlegge vnde betale. Dat nu der Tÿman Rölicher vnd Henrich v. Collen des geldes gewiße sin, hebbe ich ehme hir vor tho borge gesteldt den ersamen Hans Higge, de duße schriffth sampt my förseglet hefft, sette ehme der enthbouen tho eyner vorpandinge alle myne redesten gyder, bewechlich vndh vndbewechlich, rorende vnd liggende, vor alle andere creditoren sick ahne alle rechtess

vorhindringe ahnthomatende dar vt tho skatten vnd tho werderen tho lathen, bit dat se de houet summa sampt interest mitt sampt allen vmkostingne vnd schaden, so dar op lopt edder dar noch vploopen mochten, wedder erlecht vnd betalen krigen. Datt ditt nu in der warheit so is, hebbe ick duße schrifft mit wolbedachten moden vndh guden willen vorsegelt mitt min gewantlige pitzer. Geschen in Lubeck anno 89 den 1 januarij hebben dußer schrifft maner des goudes.

Tiuffwerj.

Same dagh war äther Tordh Person för retten och bekende, att han och Bertill hampespinneres dreng[h] samp[t] Jören hade stulitt 7 *tynner* strömingh för 4 ähr seden. Bekende och, att han hade stulitt tränen iffrå Henrich Peerßon och koerne *med* Morten vdi Wermdön, föruthen myckitt annett. Dömdes derföre till galge och grenn ∞.

Stockholms stadz tenkebook

på thett åhret

1591.

Slotzloffwen

Jacob Bagge

Erich Matzsonn

Borgmestere

på thette åhrett iffrå prima maj och åther till

1:a maj på thet åhr 1592

Lars Erichßonn

Gynthe Olßonn.

Stadzkrieffwere

Lars Henrichßon.

Cemmenäre

Morthenn Anderßon

Laße Perßonn.

Anno 1591.

[1]

7 januarij.

Samme dagh handledes medh menigheten om 150 knechter, som de på någenn tydh motte holle till kost och sengh, till de 120 knechter, som de tillförenne haffwe.

Thommes Michees och hans käre hustrus

3:ie penningz gåffwe.

Samme dagh presenterede Thomes Miche in för retten ett försiglett pappirsbreff om den tridie peningz gåffwe, som han och hans hustru hwartt annet giffwitt hade, hwilkett breff aff retten bleff kendt och vptagitt för en lagligh gåffwe och förthenskuldh

efftherlatidt, att *thet* må vdi stadzens tenckebook bliffwe inschrieffwitt, huilkett lyder ordh widh ordh, som her effther följer:

För alle the ährlig, beskedeliga och rettrådige män, som thenne vår bekennelße se eller höre läses, thå bekenoms wý efftherschrieffne, nemligen jagh Petrus Pauli, kyrkeherde i Stockholm, Michell Olßonn, Swen Perßon, Willam Daidzson, Henrich Eller och Törbiörn Tydemanßon sampt hustru Kirstin Wenceslaj, hustru Gertrud Willam Dawidzsons, *hustrv* Walborgh Jacob Kraffwertz och *hustrv* Sara Måns Olßons, alle stadzens inwånere i Stockholm, och göre wetterligitt, att wý wore kallede till ährligh och förstondigh man Thomes Michee, vår medborgere her i Stockholm, then 13 dagh decembris anno Dominj 1590 vdi hans käre hustrus, *hustrv* Margreta Perßdotters swagheet, och seden som then dýgdesamme qwinne hade giortt sin bekennelße och anamett *thet* helige högwardige sacramente, wårs herres Jesu Christi lekammen och blodh, thå kallede hon oß alle tilstedes och sade, att effther *thet* Gudh alzmechtigh hade wellsignet henne och hennes käre man medh ett hederligitt, kärligitt och gudfruchtigt ächteskap och the sigh emellen icke hade någre lyffzarffwinger, så hade the samptligen på både syder lenge tillförenne medh welbetencht och berådt modh skencht och giffwitt hwart annett hwar tridie peningh, så att then, som Gudj täckes lenger spara lyffwett; skulle för then christlige kärlech skuldh, som them vdi theres ächteskap emellen war, niuthe och beholle hwar tridie pening aff hans halffpartt, som först i Gudj affsompnede, medh thens dödha erffwinger både i löst och fast, innen stadh och vthenn, hwilkett the och så nu vthi alles wåre åhöre skenchte och goffwe hwartt annett förnämnde hwar tridie peningh, ändogh the icke hade haftt tillfelle för hennes longlige siukdom skuldh sådanne theres kerlige gåffwe stadfesta på Stockholms rådhus. Therföre begärede hon sampt hennes käre man ödmiukelien aff vår christelige öffwerheet, så well som aff the ehrlige män, borgmestere och rådth, att theres welbetenchte skenck och goffwe them emellen krafftigitt och inschrieffwin bliffwe vdi stadzens tenckebook vpå Stockholms rådhus och seden oförkrencht och orýggeligen them emellen hollin bliffwe, hwarföre wý och för rettwýsenes skuldh icke haffwe kunnit neke welbemälte Tommes Michee och hans käre hustru thenne vår sanferdige wittnesbyrdh, och till yttermere wiße, att så i sanningh är, stadfeste wý förschrieffne

[1 v.]

sex mäns personer thenne vår bekennelße medh våre signeter, som giffwin och schriffwin är i Stockholm åhr och dagh som förschreff-witt står ∞.

20 januarij.

Samme dag war menigheten i Stockholm på rådhusett vp-kallett, och bleff Kong:e M:ttz ∞ vår aller nådigiste heres mandat vm myntheit almenneligen vpläsitt och förkunnett, innehollendes, att ingen skulle fördriste sigh till att thet så förachte, som nu skedt är, och vpsettie warerne öffwer myntzens rette wärde. Och på thet att ingen skall sig öffwer samme myntt att beklage, så loffwer H. K. M:tt att wele ett åhr her effther lathe anamme thet mynt in i sin kongelige renthe camer, som anno ∞ 90 och 91 prejett och slagitt är, och i den stadh leffrere dubbelt bettere mynth igen hwar och en, som någett in i cameran warder leffwererendes ∞.

Samme dagh leffrerede Märthen Olßonn rådman i retten 20 daler peninger, som tillförenne i rette satte wore vdi Eneköpingh för geldh skuldh effther Nils Olßonn.

Mäns Nilson, borgere her i stadenn, bespråkede i samme peninger 4 faath jernn.

8 februarij.

Hustrv Agnis Hansdotter.

Samme dagh kom fram för retten Peer Olßon i Wÿk vdi Vlänger sochnn och kraffde aff hustru Agnis, her Hans dotter, arff effther sin broder, her Erich Olaj, som hennes man waritt hade. Då lade hon fram ett testamentz breff, som her Hans, cappelanen her i stadenn, och Nils bokebinder hade försiglett, förmällendes, att förnämpnde her Erich Olaj hade vdi sin sottesengh testementerett förnämpnde sin hustru Agnis Hansdotter alle sine löbörer samt med then deel, som han åtte vdi malmgården på . . .¹ hwilkett war hans afflinge godz, hwilkett aff retten bleff dömt fast och giltt. Dogh effther samme Peer Olßon hade dragitt en longh weg, gaff hon nu in för retten honom godwilligen en tröye och

¹ Lakun i ms.

ett par hoßer aff sin mans kläder och der till en fell. Och bleffwe der med aldeles förlÿchte, görendes henne hondstreckningh, att hon effther thenne dagh skall ware frÿ och okraffd för allt arff effther her Erich.

- [2] Michell Olßonn vpbödh Henrich Henrichßons hus, beläggitt vdi Marcus båtzmans grendh östenn till, och bor samme Henrich i Brennekÿrke sochn — 1°.

Erich Biörnßon vpböd 2 belthe, som [han] hade för saaköre i panth aff Jochim belthere på Södre malm — 1°.

Hustrv Karin och hennes mans Oluff
skredderes erffwinger.

Samme dagh stege vp i retten Michell Olßonn och Erich Biörnßon rådmänn, fulmechtige gjorde aff Peer Andersonn i Hoostadh och Peer Erichßon i Lydenäs, boendes vdi Södrala sochn i Helßingelandh, salige framlidne Oluff skredderes i Helge lekamene grendh erffwinger, giffwendes tilkenne, att förnämpnde erffwinger wore aldeles wenligen wellförlÿkthe medh samme Oluff skredderes efftherlathne enkia, hustru Karin Peers dotter, vm allt arff, som de medh rette hade till att kreffie effther sin skÿldman Oluff både vdi löst och fast, så well vthen som innen staden, inthet vndentagendes, vdi så motto: först hade offthenämpnde Oluff och hans hustru welbetenchte vdi deres wellmacht giffwitt hwart annett den tridie peningh, så att henne war nu i allt arffwett twedelerne och erffwingerne en tridie partt tilfallitt, för hwilken $\frac{1}{3}$ hon hade giffwitt dem ett för allt sextÿe daler peninger, medh hwilkett de lothe sigh aldeles well åthnöÿe, hwarföre förnämpnde fulmechtige nu in för retten gjorde hustru Karin handstreckningh, att hon her effther skulle ware qwitt, frÿ, ledigh och löös för allt yttermere tilltall och effthermaningh om samme arff, der vpå hon vplade fridz skillingen effther lagen o.

Jöns Törchilßon.

Samme dagh begärede Jöns Törchilßonn, att thenne efftherschriffne handschriff motte vdi stadzens tenckebook bliffwe inschriffwin, hwilkett honom bleff efftherlatidt, meden hon fans till

schriftt och signet oförfalskett, och lyde ordh från ordh, som her effther fölier:

Kennes iagh Jöns Jörenßon, borger i Stockholm, och gör wetterligitt för alle vdi thette mitt öpne breff, att iagh haffwer medh min käre hustrus frywlie och samptycke vdi pant satt erligh och wellförståndigh mandt, Jöns Törchilßon, ett mitt husbreff, lydendes på thet niderste mitt hus vdi gamble Skolstuffwe grendt, hwilkett hus medh samt husbreff och liggendes tomt, som är förschriffne Jöns Törchillßon vdi pant satt för halfftridie hundrede daler, hwilke förschriffne 2¹/₂ hundrede daler iagh skall giffwe honom vdi intres hwartt åhr aff hwartt hundrett tye¹ daler, som löper åhrligen tilhope intresset till 25 daler. Och är samme hus vdi vnderpanth satt till en behageligh tydh, så han skall ware der voredder för någenn skall haffwe dett mere förpanthet vdi någenn måtte, och när förschriffne Jöns Törchildßonn får syne peninger igenn, skall iagh bekomme mitt hußbreff samt medh husbreffwett [*sic*]. Att så vdi saningh er, haffwer iag tröcht mitt signet neden dette mitt öbne breff och wenligen vmbeditt erligh mäandt Clemett Jacobßonn och Nils Morthenßon medh migh till wetterlighedt att försegle. Datum Stockholm 28 januarijus anno 1589.

10 februarij.

[2 v.]

Joen Person, Peer Tordzßon.

Samme dagh klagede Joenn Perßon Ångerman öffwer Peer Tordzßonn, att ändogh han hade vdi Peers store trongh och nöd efftherlatidt honom huserum vdi sitt hws, så är dogh sådant skedt medh de wilkor, att han icke skulle drage der in medh sigh någett otrogitt folck, som gör honom skade, och der han lede någon skade, då wille han ingen annen der vm tiltale vthenn honom. Thett haffwer Per vthloffwett, och der vpå är han komin in. Men seden haffwer Peers hustru och hans söner stulitt bortt iffrå Joenn en guldringh, någre grýther, bordduk och annett mere, och menthe [han], att han wille sökie sin skade igen hoos Peer för sådanne hans lyffte skuldh 10. Men Peer sade sigh aldrih haffwe giortt honom sådant lyffte, icke heller är honom wetterligitt, att hans folck iffrå honom någett haffwer stulitt, och sade att wilie göre för sigh renth.

¹ I ms. står: 'tygh'.

Så effther Joen skött sigh på wittne, som på deres taal hördt haffwe, sades honom, att han skulle haffwe dem tillstedes \oslash .

En vngh dreng, benämpnd Nils Larßon, född i Arboga, bleff i retten anlagett, att han hade stulitt en daler peninger och en förgyltt tenkeringh \oslash .

15 februarij.

Michell Olßonn vpböd Henrich Henrichßons hus — 2°.

Erich Biörnßon vpböd 2 belthe, som han hade i pant — 2°.

Än vpböd Michell Olßon hustru Britha Per Swenßons korßwirczhus näst niden för Arffwidh Larßons hus i Marcus båtzmans grendh — 1°.

Vrbanus Matzßons tiuffwerj.

Samme dagh stelthes för rette en benämpndh Vrbanus Matßsonn, född i Raugmo, som hade stulitt iffrå Tileman Cornelius nu för $6\frac{1}{2}$ år sedenn vdi Vpsala widh paß 300 daler, effther som Tileman sielff der öffwer klagede. Men tiuffwen bekende icke meere än thette efftherschrieffne: sölfßskeder — 7, sölfßringer — 3, peninger — 20 daler och en sölfßdagertz slýde vm 12 lodh.

Item bewistes honom vpå, att han hade vthe på Södre malm stulitt en kiste vtur en gamel mans hus, som der til trogin hondh war nidsatt aff en hoffman, för hwilkett samme gamble man lenge leedh fengelße för mistancke, att han skulle haffwe sådant tagitt och fördöltt, måste och på senesten derföre giffwe 20 daler peninger \oslash . Menn tiuffwenn bekende inthet mere haffwe tagitt i samme kiste ähn 1 skedh, 12 \ddagger peninge, 3 par hoßer, 1 kappa och 3 par strumper.

Samme tiuff gaff Joen profoß skuldh, att han hade tagitt iffrå honom 9 slagne daler och en kledningh.

[3]

Hustrv Agnis, s[alig] Oluff Hem[ingz]-
sons effterleffwerske.

Samme dagh stegh fram för retten wår medborgere, försichtigh Påwell Saß, och medh hondh och mundh oplotth och leffrerede erligh och dýgdesam hustru Agnis Matzdotter, salige Oluff Hemingzsons efftherlathne enkia, sitt säthehus, liggendes på södre sydenn vm Köpmannegathenn emellen Hans Vlfzsons och Peer Vlfzsons säthehus, samt medh gården och tompthen der innen före, hwilken

strecker¹ sig in till Kinhestegathen, thesligistt stendelwerckz husett, som widh samme Kinhestegathe vpmurett är, och alle andre bygginger i samme gårdh, effther som förnämnde Påwell Saß och hans hustru thet besittitt haffwe, hwilkett allt sampt med bordh och bencker i samme hws förnämnde Påwell Saße lagligen såldt haffwer förnämnde hustru Agnis för fiorthenhundrede och otte-tje daler peninger. Samme summa bekende Påwell Saß nu in för retten, att han till godh och fulle nöye redeligen bekommit, anammett och vpburitt haffwer, thenn sidzste peningh medh thenn förste, och förthenskuldh affhende sigh och alle syne efftherkomende erffwinger, både när och fierren skülle, offthenämnde steen- och korßwirckzhus medh theß liggende grundh och gårdzrum och tilägnede thet medh alle syne legenheter både i lengdh och bredd, effther som de gamble breff der vm vthwÿse, förnämnde hustru Agnis och hennes erffwinger qwitt, fritt, obehindret och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewerdelige lagfongne äger. Och är förnämnde hus, tomt och grundh lagbudin, lagstondin och medh all stadzens rett laglige fulfölgdh. Der vpå haffwer hustru Agnis vplagt fridzskillingen, som lagh kreffwer ๑.

27 februarij.

Christoffer perlesticker, Niclaes baker.

Samme dagh klagede Christoffer perlesticker, att Niclaes baker hade såldt bortt en guldhringh så godh som 25 daler, som Christoffer hade satt honom i pant för 12 daler, begärendes sin ringh igen och sade sigh wele betale, hwadh han war Niclaes skÿlligh. Effther thet att Niclaes hade her vdi insager och skött sigh vpå Hans trumeter, som hade waritt på förlykningen dem emellen vm samme ringh, derföre sattes thet vp, till theß Hans kommer tilstedes, och skall Christoffer nu näste rådzstuffwe dagh legge i retten de peninger, som han är Niclaes skÿlligh, och Niclaes skall förskaffe ringen i retten.

Asser Person och hans hustrus Anna

Perßdotters [*sic*] 3:iepenningzgoffwe.

Samme dagh begärede Asser Perßon wenligen, att thet testementz breff, som han och hans hustru sigh emellen giortt hade,

¹ I ms. står: 'streck-ker'.

mätte vdi tenckebooken bliffwe inschriffwitt, hwilkett lyder ordh fran ordh, som her effther fölier:

[3 v.] För alle de ährlige männ, som thette breff kan förekomme, bekenner iagh Aßar Perßon medh min käre hustru Anna Andersdotter, att wy nu vdi thenne elende tydß lägenheet i begges wåre wellmacht medh godt betenkende haffwe öffwerwägitt den trogne vnvårdnet, som ächte folck bör haffwe för hwar anners wellmåge, icke allene meden de her till hope leffwe och fölies åth vthenn och iämwel sedenn Gudh alzmechtig genom dödß fhall dem åthskilier, att den, som i thenne tunge werldh effter leffwer, må vdi sin ålderdom haffwe timligh vppehelle och niuthe sin afflidne make gådt åth [*sic*]. Derföre haffwe wy vdi theße ährlige mäns närware, som är Knuth Perßon cammererer, Matz Nilßon handlingzschriffwer, Anders Siggeßon bygningzschriffwere, Hans Hanßon sackörer och danearffz sochnere, så besluthet och samptycht, meden wy äre barnnlöst folck och ingen aff oß haffwer någett arff effther syne sköldmän vptagitt, vthen den ringe förrådß, som wy vdi fast och löst äge, är wårt rette afflinge godz, thet wy näst Gudz nådige wellsigelße genom möde och arbethe förwärfwet haffwe, hwilkett man må effther Swerigis lagh giffwe, hwem man will; derföre, när Gudh alzmechtig täckes genom döden loßna wårt hionelagh, så skall den, som effther leffwer, niuthe och beholle allt både fast och löst vdi sin lyffß tydß, och effther begges wåre dödellige afferdh måge begges wåre arffwinger tråde till och medh semie skiffte thet, som då finnes oförtärdt, som lagh seße, och önske dem godt, som för them arbethe haffwe. Och är thenne gåffwe skedd medh theße förordh: Vm thet, som effther leffwer, bliffwer vdi sin enkedom sittendes ogiffit, men wil thet gå på annett gifftermål, så skall thet tillförenne den afflidnes arffwinger widh sigh skilie och niuthe sin tridie peningzgoffwe vdi fast och löst aff den afflidnes lott och all annen fördeel, som lagh medgiffwer aff oskiffte godze. Och begäre ödmiukeligen, att de ährlige wellwße män, borgmestere och rådß i Stockholms stadh, wele denne wår goffwe stadfeste medh stadzens breff och sigell, och till thenne wår welbetenckte meningz mere wiße haffwe wy beditt förnämpnde närware män och witne vm theres signeter jämpte mitt Aßer Perßons egitt vnder thette breff. Datum Stockholm den 23 januarij anno 1591.

Lasse Påwelsonn.

Ähn samme dagh taledo Laße Påwelßon till Simon . . .,¹ boendes på Södremalm, om en gårdh, som han hade köpstadt aff hans mågh och loffwett för honom 18 daler peninger, der vpå han haffwer betaldt 10 daler och 8 stå ähnnu tilbage, dem han lade fram i retten, begärendes att bliffwe widh sitt kööp. Och effther Simon inthet annett hade förebäre, ähn Petter Håke haffwer lånth peninger på gården och [han] förthenskuldh icke war mechtigh till att selien, derföre och meden Laße hade sin köpewittne tilstedes och lengeseden giffwitt meere ähn halffwe peninger på köpett och thet som feledes satte nu i retten, bleff han inwüst i gårdenn. Dogh der Petter Håke kan bewyße, att gården honom förr pantsatt ähn Laße gjorde köpett och vthladhe peningerne, då skall han få löse Laße vtur gårdenn och giffwe honom syne peninger igenn *o*.

1 martij.

[4]

Michell Olßon vpböd Henrich Henrichßons hus — 3°.

Item hustru Britha Per Swenßons korßwirckzhus — 2°.

Erich Biörnßon vpböd belthenn han haffwer i pant — 3°.

Samme dagh förordnedes theße efftherschriffne gode män till att vpbäre stadzens skott i thette årh:

Anders Larßon

Hans Fougth

Willam Dawidzßon och Jacob Erichßon möller.

Huse eller tompteskiffte emellen Påwell

Saß och Hans Fougth.

Ähn samme dag kom för sittende retten Hans Fougth, borgere her i stadenn, och lott förstå, att han medh sin käre hustus och barns gode wilie och samptycke hade giortt ett lagligitt och wenligitt skiffte och bythe medh sin medborgere Påwell Saß vdi så motto, att förnämpnde Hans Fougth hade bekomitt aff samme Påwell Saße ett korßwirckz bryggehus och ett trähus medh theß tompth och grundh, belägne på södre sydenn i Brundzgrenden näst niden för Peer Jönßons stenus, hollendes tilhope i lengden fyretye alner 1 *quarter* mindre och i bredden tretten alner och 1 *quarter*. Her emoth haffwer samme Hans Fougth öffwergiffwitt och

¹ Lakun i ms.

vplatidt förnäm^pnde Påwell Saße ett korswirczkhus vdi her Jörenn Geras grendh på norre syden näst westen för förbemälte her Jörens tomt, hwilkett holler i lengden tiugufyre alner och vdi breddenn nye alner. Och effther thet att Påwell Saßes tomt så myckitt större är, som her föreschri^fwitt står, så haffwer Hans Fougt giffwitt Påwell Saße ett hundrede daler emellen samme bythe. Och her medh affhende Hans Fougt sigh, sin hustru och barnn och theres erffwinger förnäm^pnde åbygningh och tomt medh lengd och bredd och tillägnede thet offthenäm^pnde Påwell Saß och hans efftherkomende erffwinger qwitt, frÿ till att niuthe och bruke och obehindrett och oklandrett beholle för alle så födde som ofödde åtalere till lagfongne och ewärdelige äge. Der rechte de hwar annen honden vpå, och Påwell vplade fridzskillingen effther lagenn.

Ett lyke lydendes breff mutatis mutanda för Hans Fougt.

Påwel Saß.

Vpå samme dagh stegh vp i retten Mårthenn Olßonn rådman, fulmechtig aff hustru Margreta Matz Perßons, hembledede och medh hondh och mundh leffrerede sin medborger, erligh och wellförstondigh Påwell Saße en tomt vdi her Jörenn Geras grendh på norre sydenn näst niden för Påwels egitt korswirczkhus, som hann aff Hans Fougt sigh tilbÿdt hade, hwilken tomt holler i lengden 24 alner och i breddenn 9 alner, den förnäm^pnde hustru Margreta lagligen såldt haffwer förnäm^pnde Påwell Saße för sextÿe daler konung Göstaffz mÿnth. Samme summa bekende Mårthenn Olßonn, att hustru Margreta haffwer till god och fulle nöÿe redeligenn bekomitt, anamett och vpburitt till ytterste peningen. Och förthenskuldh affhände offthenäm^pnde hustru Margreta Matz Perßons, hennes barn och efftherkomende samme tomt och tillägnede henne förnäm^pnde Påwell Saß och hans efftherkomende erffwinger till att niuthe, bruke och beholle till lagfongne ewärdeligh ägendom och den effther sin egin wilie och legenheet förhandle obehindrett och oklandrett, qwitt och frÿ för alle åtalere, så födde som ofödde. Och är samme tomt lagbudin, lagstondin och effther stadzens rett aldeles lagfarin. Ther vpå Påwell haffwer vplagdt fridzskillingenn ω .

Blasius Dundi.

Ähn samme dagh kom för retten Hans Stut, borgere her i stadenn, hembledede och medh hondh och mundh leffrerede sin

medborgere, försichtigh Blasius Dundj, en halffpartt vdi en tomt, som saligh Nils Hanßon, fordom borgmestere, hade vdi förlidne år såldt förnämnde Hans Stut, hwilken belägin är på södre syden niderst vdi Sancte Johannis grendh, och holler samme halffwe tomt vdi lengdenn vth medh gathenn halfftyende alin och $\frac{1}{2}$ quarter och i bredden 6 alner och ett quarter, den Hans Stut samme Blasius Dundi såldt haffwer för . . .¹ daler redhe peninger. Samme suma bekende Hans Stut sigh till godh och fulle nöye, then sidzste peningh medh thenn förste, aff förnämnde Blasius redeligen becommitt, anamett och vpburitt haffwe, och förthenskuldh affhände sigh och syne efftherkomende förschreffne halffwe tomt och tillägnede henne offthenämnde Blasius Dundj, hans hustru, barn och theres efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, frö, obhindrett och oklandrett för alle så födde som ofödde åthalere till ewärdelige lagfongne äger o. Her vpå Blasius vplade fridzskillingen effther lagenn.

Om Jonas Bödkers barnn.

Samme dagh wittnede stadzschriffweren i Calmar, Nils Hanßonn benämndh, in för retten, att borgmestere och rådth i Calmar haffwe effther her Claes Flemingz schriffwelße giffwitt bewyß vnder stadzens insigle, huru för retten i Calmar wittnedes om² Jonas Bödkers barn, som i Calmar bleff vtskuritt aff moderlyffwett, der vpå de vthgoffwe twenne bewyß lyke lydendes, hwilke Joenn profoß och Anders Katt anamede o.

3 martij.

Adam Eckwedh.

Kom för retten försichtigh Peer Jönßon, fordom rådman, fulmyndigh och mechtigh aff Matz Morthenßon, hembledde och vplotth medh hondh och mundh förstondigh Adam Eckwedh, borgere her i stadenn, ett stenus och liggende grundh, belägitt vdi hwalffwett på norre syden widh Köpmannegathen, som samme Matz Morthenßon effther sin fader ärfft och nu lagligen såldt haffwer förnämnde Adam för 350 daler rede peninger och 10 alner

¹ Lakun i ms.

² I ms. står: 'och'.

[5] dubbeltt stål, hwilken summa peninger Peer Jönßon bekende nu in för retten, att förschrieffne Matz Morthenßon redeligen till fulle nöye och godh betalningh anammett och vpburitt haffwer, then sidzste peningh medh thenn förste, sampt medh förnämpnde kläde, hwarföre och offthenämpnde Peer Jönßon affhende samme Matz Morthenßon, hans hustru, barn och theres efftherkomende förschrieffne stenus och grundh och tillägnede thet medh syne 4 frye murer och all annen tilbehörelße, såsom thet aff grunden vpmurett är, förnämpnde Adam Eckwedh, hans hustru, barn och efftherkomende erffwinger att niuthe, bruke och beholle qwitt, fritt, obehindret och oclandrett för alle så födde som ofödde åtalere till ewerdelige lagfongne äger. Och är samme hus vpbuditt, lagstonditt och medh all stadzens rett lagligen fulfölgd, der vpå Adam vplade sin fridzskillingh effther lagenn ∞.

Erick Mortensonn.

Erick Morthenßon skredder lade fram vdi retten de bewyß, som han hade bekomitt aff Ambrosius Palmbom secreterer, Hans Anderßon rådman, Laße guldsmedh och hustru Margreta, Tyle Splitz efftherleffwerske, huruledes som han hade betaltt hwardere den deel, som de hade tilltaal vdi thet hus, som han aff dem köpt hade anno ∞ 89 then 7 maij, som stadzens breff wýdere förmåller, och effther de inthet tiltaal eller klander hade om samme hus, sades honom, att han skulle holle sigh widh sit köp och stadzens breff, som han der vpå lagligen bekomitt hade.

Oluff Larßon Åleningh.

Samme dagh stegh fram i retten stadzens kemenär Caspar Ilenfeldt, fulmechtig aff theße effther: schrieffne bönder, Anders Bengtßon i Replott, Erich Erichson i Biörckö, Henrich Larßon i Petzmo, boendes i Mustesar sochnn på Östrebothenn, hemblede och medh hondh och mundh leffrerede erligh och welachtett Oluff Larßon Åleningh, borgere her i stadenn, en bar tomt, liggendes vdi Herman Foßes grendh på södre syden näst niden för Baggernes tomt, hollendes vdi lengden 20 alner och i bredden 12 alner, hwilken tomt förschrieffne bönder effther saligh Erich Monßon, fordom borgere her i stadenn, ärfft och nu lagligen såldt haffwe förschrieffne Oluff Larßonn för 34 daler rede peninger. Samme suma

bekende Caspar Ilenfeldt in för retten, att *förschriffne* bönder hade redeligen till godh och fulle nöye, thenn sidzste peningh medh then förste, anamett och vpburitt, hwarföre han och nu affhände dem, deres hustrur, barn och efftherkomende erffwinger förnämnpnde tomt och grundh och tilägnede henne offthenämpnde Oluff Larßon, hans hustru, barn och theres efftherkomende att niuthe, bruke och beholle qwitt, frÿ, obehindrett och oclandrett för alle åtalere, så födde som ofödde, till ewärdeligh ägendom. Der vpå Oluff vplade sin fridzskillingh, och är samme tomt vpbudin, lagstondin och effther stadzens rett aldeles lagfarin ∞.

Anders Jönßon fougтетienere.

Item kom för retten Carll Nilßons tienere, fougthe vdi Westrebothnn, och på sin husbondes wegne klagede till Anders Jönßon, född i Helleby vdi Irestadh sochnn, att han hade rÿmpdt iffrå Carll och stulitt 3 $\frac{1}{2}$ daler, 1 byßa och en rÿa ∞. Anders swarede, att han köpte till samme sin husbondes behoff 2 timber gråwerck och gaff för hwarth timber 4 $\frac{1}{2}$ ∫ och leffrerede honom skinnen. Menn de peninger, som öffwer bleffwe, haffwer han beholitt hoos sikh och bekende, att han hade såldt byßenn och rÿan, sade och, att han icke hade rÿmpdt vthen war hÿt sendh medh her Tordh, som bodde i Huddinge, och hade med sikh en rÿdze fånge. Samme Anders sattes in på slotthet (effther hans egin begären) der att arbeta för sin föde till wÿdere beskedh. [5 v.]

Jeronimus skredder, Henrich
skinner.

Samme dagh klagede Jeronimus skredder öffwer en skinnere benämpndh Henrich, för thet han hade skeldt hans hustru för en hora. Så effther Henrich hade inthet annett förebäre vthenn sade inför retten, att hans ordh hade så waritt: 'Hon haffwer waritt min hoora', och menthe förthenskuldh, att hon war så well hans ächte hustru (effther han hade legett när henne) som Jeronimi, derföre sÿnthes och well ware lÿkt, att han hade skeldt henne för en hoora, och wartt förthenskuldh saakfelt till 12 ∫ och må sielff betala sin kost, meden han i fengelbett sittitt haffwer, så och haffwe samme sitt fengelße vm suß, effther han der till haffwer giffwitt orsaak.

Anders Larßon, *hustrv* Walborg,
Hans Hansons *efftherleffwerske*.

Vpå samme dagh stegh Anders Larßon rådmanen vp i retten och talede till hustru Walborgh, framlidne Hans Hanßons *efftherleffwerske*, om 76 daler, som samme hennes man är skylligh bliffwin vpå de penningar, som Anders haffwer honom leffrerett att anwende högmechtige furstinne *o* fru Gunnill, Swerigis rýkes och alles wår nådigiste fru och dröttningh, till gagnn och gode, och *effther* samme *hustrv* Walborgh icke haffwer beflýttett sigh om att betale samme peninger eller vdi vnderdånigheet lathe förhandle sin saak hoos högbemälte dröttningh, derföre begärede han om samme betalningh att bliffwe inwýst vdi hennes äger. Och allthenstundh hon till samme skuldh icke neeke kunde, bleff Anders *effther* sin rettmetige begären tilståndh giffwitt att sökie betalningen vthur Hans Hanßons *efftherlathne* äger, så well löst som fast, ehwad nampn *thet* helst haffwe kann, så widt som lagen medgiffwer. Dog synes retten, att henne måtte *efftherlathes* ähnnu dagh till paschen till att vdi vnderdånig ödmiukheet lathe hoos högbemälte wår nådige fru och dröttningh wärffwe sin saak till *thet* beste *o*.

Gerdh hoffman bleff ähnnu dagh giffwin till lögerdagen att fulborde sin lagh, som han fest haffwer för de 20 daler, som han hade till låns tagitt aff Henrich Simonßons borgmesterens drengh, Jören benämpndh *o*.

Samme dagh komme fram för retten theße *efftherschrijfne* skipperes hustru[r] och betedde de testamentzbreff och tridie peningz goffwe, som emellen dem och deres män gjorde wore, begärendes, att de vdi tenckebooken motte bliffwe inschrijfne, thett them aff retten bleff och *efftherlatidt*, *effther* de funnes ware lagligen gjorde och giffne. Och lýtde samme breff, som her *effther* följer:

[6]

Nils Larßon och hans hustru Åletha.

För alle the gode män, som thette mitt öpne breff händer att förekomma, bekennes och wetterligitt gör iagh Nils Larsson, öffwerste skipperen vpå Kong:e M:ttz skipzflotta, att iagh och sampt [*sic*] min käre hustru, Åletha Christoffers dotter, haffwe medh ett godtt och berådt moodh vndt och giffwitt hwar annen *effther* begges wåre dödelige affgång aff thenne werldenn, att hwilken aff *o* *effther* Gudz försyn täckes först kalle aff thenne sorgfulle jemmer-

daal, skall haffwe hwar tridie peningh vdi löst och fast, rörligitt och orörligitt, och för thenn kerlighet ächteskapz stadga, som oß är emellen, haffwe wÿ giffwitt hwar annen vdi testamenthe sölfwer tuhundredhe lodh \circ . Her vthöffwer äre theße efftherschriffne män till wittnesbördh, att thenne vår skenck och gåffwer skall orÿggeligen bliffwe både för födde och ofödde, som är först Ingemar Nilßonn skipzhöffwidzman, Christoffer Bagge, fougte widh gamble ladegårdenn, skipper Kiell Larßon, skipper Oluff Werme, skipper Nils Månßon, Abell skipzschriffwere och Måns Perßon skipzgårdzschriffwer. Att thette så vdi saningh är, begärer iagh theße förschriffne gode män vm theres signeter her niden vnder sampt medh mitt egitt, som schriffwitt är vdi Stockholm then 2 junij anno \circ 1590.

Oluff Wermme, hans hustru

Elinn Nilsdotter.

För alle the gode män, som thenne vår bekennelße höre, see eller läsandes warde, thå bekennes iagh Oluff Wermdö [*sic*] skipper och hustru Elinn Nilsdotter, att wÿ haffwe vthaff ett welberådt moodh och frÿ wilie nu samptÿcht, effther thet wÿ äre nu barnlöse folck, att giffwe hwar annen hwar tridie peningh aff allt thet wÿ nu äge både vdi löst och fast, och till wÿdere stadfestilße giffwe wÿ ähnnu hwar annen femptÿe daler peninger och femptÿe lodh sölfwer til förbättring. A[l]tt thette skall nu aldeles stå orÿggeligen både för födde och ofödde vthaff vår slecht, så att ingen skall nu her vpå att klandre eller emoth seÿe. Till yttermere wiße och stadfestilße, att thet så i saningh är, vdi theße gode mäns närware och vnder theres signeter, såsom thå till stedes wore, nemligen her Håken, kyrkeherde opå Norre malm, Nils Larßonn öffwerste skipperere, Oluff Simonßon, Kiäll Larßon, Nils Monßon, Anders Anderßon, Kong:e M:ttz skipperere, Matz Christofferson, fougte widh Nacka, Abell Larßon löningzschriffwere sampt Oluff Perßon skipzschriffwere. Datum Stockholm thenn 10 februarij anno \circ 1591.

6 martij.

Jonas Bödker.

Samme dagh bleff denn ädle och welborne herres, Swerigis rÿkes marsk, rådch och öffwerste admirall, her Claes Flemingz, frÿ-

herre till Swidie och lagman i Vplandh medh Westre Nordlandenn, breff för Jonas Bödker vpläsitt, der vdi honom allffwarligen biudes och seden förehollitt bleff, att han skall lathe vthen all gensejelse komme the ägedeler och thet arff tilstedes, som hans hustrus erffwinger äre berettigede till och nu vpå fordre \circ .

[6 v.]

Berendt Jönsonn.

Samme dagh stegh vp i retten Nils Erichßon rådmann och gaff tilkenne, att effther vår medborgerske hustru Brita, salige Jacob Larßons efftherlathne enkia, hade en tomt östen till her i stadenn, belägin på norre sydenn vdi Herman Skillingz grendh näst niden för förschriffne Nils Erichßons tomt, hollendes vdi lengden vth medh gathen $15\frac{1}{2}$ alin och i bredden 15 alner ett *quarter*, den hon på sin egin vmkostningh icke kunne eller wille vpbügge alene, derföre gjorde hon welbetencht en contract medh vår stolbroder Berendt Jönson rådmann vdi så motto, att på thet han skulle på sün vmkostningh lathe vpsettie på samme tomt en korßwirckz boodh medh enn halff steen vpmurett vthenn för träwirkett, wille hon skenchke och giffwe honom halffparthenn i samme tomt och der till 100 daler peninger. Och althenstundh samme Berendt haffwer nu sådant fulbordett, så haffwer förschriffne Nils Erichsonn på hustru Brithes wegne icke allenest vplatid och medh hondh och mundh leffrerett offtenämpnde Berendt Jönßon samme halffwe tomt vthen och her in för retten affhändt henne förschriffne hustru Britha och hennes erffwinger och tillägne[t] den Berendt Jönßon, hans hustru, barn och ther[es] efftherkomende att niuthe, bruke och beholle qwitt, frö, obehindrett och oclandret för alle åtalere, både födde och ofödde, till ewärdelige äge. Her vpå vplade Berendt fridzskillingen effther lagenn \circ .

Mårten Olsson.

Ähn samme dagh stegh förnämpnde Nils Erichsonn rådmann vp i rettenn fulmyndigh aff her Erich Laurentij, kyrkeherde i Vmå sochn i Westrebothnn, och loth förstå, att anno \circ 84 thenn 7 septembris war vdi hans sampt flere hans medbröders, nemligen Jacob Iwarsons, Henrich Balckz och Michell Olßons närware skett ett wenligitt skiffte och bythe emellen förnämpnde her Erich och erligh och wellförstondigh Mårthen Olßonn, rådmann her i staden,

om de husparter och tompter, som deres hustrur (salige framlidne Matz Persons, fordom borgmestere her samme stadz, döttrer) till arffz falne wore på theres möderne, vdi så motto att her Erich bekom på sin hustrus deel en ottende partt vdi ett stenhus, som kalles Skultens husett, belägit östen till her i stadenn, och en tomt vdi Skulthens grenden på norre syden näst niden för Morthen Olßons tomt, och bleff samme tomt skattett för 25 daler, hollendes vdi lengden $15\frac{1}{2}$ alin och i bredden 13 alner. Her emoth föll på Morthen Olßons part och en ottende deel i förnämnde Skulthens husett och en tomt i förschriffne grendh, hollendes vdi lengden $14\frac{1}{2}$ alin och i bredden 13 alner, skatthet för 22 daler, item en fierde partt vdi en tomt i Nils Larßons grendh westenn till, skatthet för $7\frac{1}{2}$ daler. Och effther förnämnde her Erich begärede löse till sigh den deel, som Märthen Olßonn i offthenämnde Skultens husett hade, så bleffwe de der um så wenligen fördragne och förlykte, att her Erich medh sin hustrus gode wilie och samptycke gaff och vploth Mortenn Olßonn thenn tomt i Skulthens grenden, som på hans hustrus anpartt kommin war och her förberördh är, sampt en tomt på södre syden i samme grendh näst offwen för M. Erichz stenhus, holler i lengden $14\frac{1}{2}$ alin och vdi bredden $13\frac{1}{2}$ alin, är skatthet för 25 daler; der till gaff her Erich Märthenn Olßonn $201\frac{1}{2}$ daler peninger. Och althenstundh offthenämnde her Erich Laurentij och Märthenn Olßonn äre i så måtto, som förschriffuitt står, på begge syder för sigh och syne efftherkomende erffwinger aldeles wenligen förlykte vm samme arff, skiffte och bythe, så att thet nu till en fulkomlig ände komitt är, så dömdes förthenskuldh thet fullt, fast och oryggeligen holles, så att ingen parthenn må eller skall effther thenne dagen her vpå taale, vthen ware och blifwe en afftalett saak och hwar niuthe, bruke och beholle thet han nu i så motto lagligen fångitt haffwer qwitt, fritt och oklandrett för thens andres erffwinger till ewärderligh ägendom. Der vpå giorde förnämnde fulmechtige och förschriffne Morthen Olßon hwar annen handstreckningh in för retten ∞ .

Tompte byte emellen Märten Olßon

[och] Peer Larßon.

Samme dagh steg vp i retten Märthenn Olßonn rådman och gaff tilkenne, att han medh sin käre hustrus gode wilie och samp-

tücke hade giortt ett lagligitt och wenligitt skiffte och bythe medh sin medborgere, försichtigh Peer Larßon, vdi så motto att förnämnde Märthen Olßonn hade fåeth aff samme Peer Larßon medh hans hustrues samptücke en tomt, belägin i Bredgrendenn på norre sydenn näst niden för den tomt, som Märten tillförenne åth haffwer, hollendes vdi lengdenn vth medh gathenn 13 alner och i breddenn 15 alner. Her emoth haffwer samme Märthen Olßonn öfwergiffwitt och vplatid förnämnde Per Larßon en tomt vdi Skulthens grenden på norre sydenn och holler i lengdenn vth medh gathenn 15 alner och i bredden 13 alner, der vpå Per Larßon nu ett stenhus vpmurett haffwer. Och ther medh affhende förnämnde Morthen Olßonn sigh, sin hustru och theres efftherkomende erffwinger förnämnde tomt medh lengdh och bredd och tilägnede henne förnämnde Peer Larßon, hans hustru, barnn och theres rette efftherkomende erffwinger qwitt och frý till att niuthe, bruke och beholle obehindrett och oclandrett för alle födde och ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Her vpå vplades fridzskillingen.

Ett lyka lydendes breff bekom Märthenn Olßon.

Danerydz sochne bönder och Tommes
Perßon.

Samme dagh war den saak om de stulne peninger, som funnes vdi kyrcketiuffwernäs herberge på Norre mallm hoos Thomes Perßon skipper, vdi retten förhördh, och menthe bönderne, som klagede vm de peninger, som vthur Danerydz kyrcke stulne bleffwe, att effther peningerne, som her i retten stode, funnes vdi ett selsampt rum vdi Tomeßes hus, nemligen på vgnen iblandh en hoop spåner nidgraffne, skulle ware de samme, som vthur Danerydz kyrcke wore stulne, och begärede förthenskuldh, att de måtte få dem vthur retten löse ∞ . Menn Tommes stodh hartt der vpå, att thet war barnepeninger och hörde hans stiuffzson till, och hade han samme peninger bekomitt för en gårdh, som soldes på malmen ∞ . Då bleff¹ bönderne först tillfrågett, hwadh mynth thet war, som de mist hade och huru mjäckitt. De swarede, att 15 daler wore der insatte aff Eskil Tomeßon i Luttergierde och aff Bengt Grelßon i Ekebý på en gårdh och war kong Göstaffz mynth, både hele och halffmarcke-

¹ Ordet 'bleff' är i ms. upprepat.

stycker, item Kong:e M:ttz 75 åhrs mÿnth, item war der och 8 daler kyrkenes peninger tregge marke *stycker* och allehonde annett slagh både gamle *ortiger* och fyriker. Thomas sade, att *thet* war 23 daler barnepeningar, deriblandh 4 q kongh Göstaffz marcke *stycker*, 10 eller 12 halffmarcke stycke och ett rundt 2-marckestycke, *thet* andre rundstycker och halfförer, menn fans der en gammell ortigh eller fyrick, då war *thet* icke hans stiußzsons peninger och wille då haffwe dem förwärdett. Och effther *thet* fans, som Tommes berettede och han närmast kendes widh mÿnthet, thesligistt offthe bödh sigh till att wele göre lagh, att samme peninger hörde hans stiußzson till, och bönderne icke wille eller kunne swerie sigh peningerne till vtthenn samptÿchte, att Tommes måtte *thet* göre, om han kunde, derföre bleff honom *thet* tillstadh och feste strax lagh sielff siette att gå näste rådzstuffwe dagh o .

Caspar Ilenfeldt stegh samme gångh fram för retten och gaff tilkenne, att han fan sigh ware wanlothet vdi *thet* huse och tomptheybythe, som är skedt emellen honom och hans medarffwer effther s[alig] biscop Nils i Strengnäs, som är M. Henrich och biscop Nilses son Hans Nilsonn, begärendes förthenskuldh, att *thet* motte bliffwe dem emellen jämkett och icke riffwitt, som lagh seger och medgiffwer o .

8 martij.

Michell Olßonn vpböd *hustrv* Britha Per Swenßons korßwirczhus — 3°.

Matz stÿremann bespråkede strax samme hus och vplade 4 q .

Thommes Perßonn.

Samme dagh gjorde Thomes Personn sin laggärdh, bediendes sig så santh Gudh till hielp och allt *thet* gode, som han skulle haffwe vdi thenne och then tilkomende werldenn, att de peninger, som Hans proföß och stadzens cemenerer haffwe i förlidne höst funnitt vdi thenn ask på hans vgnn lågh, hörde hans stiußzsonn Erich Albrechtßon till och ingen annen o .

Theße efftherschrieffne wore hans lagmän: Anders Perßon, Simon Perßonn, Morthenn Matzßon, Hans Olßonn och Thomes Erichsonn o .

Bönderne i Danerýdz sochnn ∞.

Samme dagh finge bönderne i Danerýdz sochnn de skeder vthur retten, som de hade köpt för de peninger, som de [*sic*] hade stulitt vtur theres kyrke ∞.

[8]

Jonas Bödker

stegh fram för retten och gaff till kenne, att effther han är en siuckligh mann och bliffwer aff sin wederpartt vppehollin, att han till ingen rett medh dem komme kann, derföre medenn han och inthet ärrfft haffwer, så gör han nu her vppenbarligen de fattiga vdi Danewýkz hospital till syne erffwinger, om Gudh teckis kalla honom vthenn lyffzarffwinger eller förr än han går till någett lagligitt gifftermåll ∞.

Tiuffwerý.

Samme dagh stelthes för retten en benämpndh Bottwidh Ol-Bonn, född i Bothekýrke sochnn, och bleff anklaget, att hann hade stulitt en hest iffrå sin husbonde, boendes i Hambra, item en qwinne kiortill och en kåpa i Grantorp, thesligístt en skedh och en ring iffrå sin medtienere i förnämpnde Hambra ∞. Thette allt bekende han sigh haffwe stulitt. Bleff derföre dömdh till galga och grenn ∞.

Samme dagh bleff Vrbanus MatzBon, som hade stulitt iffrå Tileman Cornelius och tillförenne thenn 15 februarij her för rette haffwer steldt waritt, dömdh till galge och grenn.

Samme två tiuffwer bleffwe straffede widh kåken och henderne aff dem hugne, och bleff Vrbanus aff sådanne plåge strax effther dödh.

Erich Blasiusson, som tillförenne någre gånger hade waritt her för retten bek[*l*]aget för sitt tiuffwerý och myckne skalkheet, bleff på thenne dagh merckt till mesterman ∞. Men han bleff strax effther dödh.

Caspar Lehusen

bleff aff cemenererne beklagatt, att han hade öffwerfallitt stadzens tienere vdi sitt eget hus, der de wore på stadzens ärende till honom skickede, och hade skuttitt den ene vth för trapperne, så att han haffwer slagitt sig en stoor skråmme i huffuudett fingers longh.

Och effther att Caspar neeke[de] till att han inthet [*sic*] hade skuttitt honom vthen aff sin druckinskap fullitt sielff vm kull, derföre bleff affsagdt, att Caspar skall anthen göre lagh och eedh, att han eller hans folck icke äre wällendes till denn skade, som samme stadztienere fick, eller böthe tweböther, som lagh förmäller, och betale bårdzskerre lönen hans kost och ware i nöye för hans swede och werck och der till wårde samme huffuudh såår åhr och dagh \circ .

Dirick Böckman och Niclaes Pleß

bleffwe samme dagh in för retten förlykte, och giorde Dirich Niclaebes endtsküllen, att han inthet oährligitt wiste medh honom, vthenn thet allenest, att han hade druckitt medh Dirichz tiuff, aff hwilkenn han och war begåffwett aff thett han iffrå Dirich stulitt hade \circ .

10 martij.

Samme dagh bleff Kong:e M:ttz \circ wår aller nådigiste herres mandat tullen belangendes almenneligen förkunnett och vpläsitt \circ .

Gilius Musches fulmechtige och Jören

[8 v.]

Benickz erffwinger.¹

Samme dagh kom fram för retten Gilius Musches, borgere i Lybeck, [fulmechtige] Henningh Jagentho och talede till Nils Personn, Jören Benickz stiuffzsonn, om 5 531 marek lybske och någett godz, som samme Jören haffwer waritt Gilius skylligh, för hwilken skuldh Jörenn skall haffwe giortt Gilius och hans barnn till syne erffwinger. Der till swarede Nils på sin moders wegne, att Jören hade vdi sin siuckdom i gode mäns närware, der hann giorde sitt testamenthe, bekendt, att anno 71 haffwer han giortt en klar rekenskap medh Gilius her i Stockholm, och bleff honom på samme tydh inthet mere skylligh på all sin handell ähn 200 daler, 25 timber gråwerck och en $\frac{1}{2}$ tynna smör, hwilkett han sende Gilius strax åhrett ther effther anno \circ 72. Och war deres samtäl så, att Gilius skulle sände Jörenn förschriffningen på arffz retten tilbake, när han finge sin fulle betalningh, och meden han sådanth inthet höltt, så giorde förthenskuldh Jörenn samme förschriffning om inthet. Sade och Nils ytterligere, att salige Jörenn Benike haffwer icke allenest

¹ I ms. står: '<Nilson Perßon> Jören Benickz erffwinger'.

sagt och bekent nu på sitt ytterste, att han hade giortt klart medh Gilius och war honom icke mere skyllig än förnämnde 200 daler och någett godz, som förschriwwitt står, der vpå leffwendes wittne ähnnu finnes. Då stegh Hans Fougt fram, wittnede och bekende, att på förschriwne åhr 71 kom Jörenn till honom och sade, att han war wenligen well förlÿcht med Gilius, allenest stodh någett tilbake, och begärede någett jernn til låns, hwilkett Hans efftherloth honom tage så myckitt han behöffde. Lÿthet ther effther kom Gilius till Hans Fougt och frågede, om Jörenn hade köpt någett jernn aff honom. Då sade Hans: 'Ney, vthen iag haffwer ländt honom någett'. Då rechte Gilius honom handen och tackede honom der före, menn vm thet bleff der medh allt betaltt, wiste han icke. Och effther Nils Personn sade sigh på sin moders wegne inthet mere her till kunne eller wele sware vthenn sköttz sigh in på testementhet, som Jören giortt hade nu emoth sitt ytterste, och till Henrich Beniken, som thet giortt war [*sic*] och der till borde sware, derföre sköttz thet vp i denne gongen *o*.

Hustrv Ingridh Rickwedh Perßons.¹

[9]

13 martij.

Rottgerdz Dewenter fulmechtige
och hustru Marina s[alig] Matz
Perßons.

Samme dagh kom Dirich wantmaker på Norre malm, fulmechtigh aff Rottgerd Dewenther, och nu tridie resenn framlade denn fulmacht, som han hade aff förnämnde Rottgerdh till att mana hustru Marina, salige Matz Persons efftherleffwerske, om de 150 daler, som samme hennes man effther hans handschriwftz innehould, (hwilken i retten lågh) war skyllig bliffwin anno *o* . . .,² och begärede, att han måtte bliffwe vdi hennes hus inwist om betalningen, effther hon nu 3 reser haffwer waritt stemd till retten och inthet haffwer sådanth welett achte. Der vpå bleff honom swarett, att thet måtte well skee och att henne skulle förbiudes att³ ytterligere

¹ Endast rubrik. Plats finnes i ms. på den halva blanka sidan för den ej inskrivna texten.

² Lakun i ms.

³ Ordet 'att' är i ms. upprepat.

förpanthe eller selie samme sitt hus, för ähn förnämpnde Rottgerdh och Nils Erichson rådman äre tillfridz stelthe ∞ .

Peer Michelsons erffwinger.

Än samme dagh stegh vp i retten Michell Olßonn rådmann, förmyndere för Per Michelßons sonn, Hans Person, och gaff tilkenne, att han på förnämpnde Hans Perßons wegne war wenligen wellförlýkt medh hans stiuffmoder, hustru Anna . . .,¹ om allt thet arff, som effther Peer Michelßonn fallitt war, vdi så motto att sedenn som lößörerne bleffwe dem emellen parterede² och bytte, föll på Hans Persons deel hans fädernes hus på Westre longgathenn, skatthet för 350 daler, item en halffmurett korßwirckz bodh, skatthet för 50 daler, ett wederum westen till på stadzens tomt, skatthet för 2 daler. Thette förschrieffne hws och korßwirckz bodh medh theß liggende grundh äger nu Hans Perßon ensam qwitt och fritt, och bleff hustru Anna, stiuffmoderenn, för hennes andeel ther vthlöst, som her effther fölier, thÿ så myckitt som hustru Annes andeel war i Per Michelßons hus, så myckitt war Peer Michelßons andeel åther i hustru Annes hus, och effther både husen bleffwe lyke högt skatthet, qwittede de medh hwar annen. Vthöffwer allt thette borde hustrv Anna ärrfwe $\frac{1}{16}$ deel effther den ene sin stiuffsonn, som dödh bleff, meden Per Michelßon och hon wore hionelagh, och belop sigh på then 16-parten 21 daler $3\frac{1}{2}$ mark i husett, och aff korßwirckzbodenn borde henne först, som hon war giff och giffwinn till, $12\frac{1}{2}$ daler och på en $\frac{1}{16}$ partt löper 2 daler 11 öre, löper allt tilhope 36 daler 23 öre. Thette bleff hustru Anna tildeelt aff Hans Perßons andeel i köpmans godzett effther en tilbörlich werderingh, så langt godzett rechte, och fylthes aff de wißeste vtheständendes geldh och en halffpartt vdi enn båth. Och sedenn som hustru Anna war tillfyllest förnögdh för sin deel i husett och korßwirckzbodenn, bleff samptycht, att Hans Person skulle aff all öffwerlöpz galdenn, som mäst owiße wore, inmane på sin deel 2 faath oßmundziern vdi Eneköpingh, der vm Elitzabett weeth beskeedh. Medh alle de andre owiße geldenn må hustrv Anna nappes och niuthe sÿn lÿcke och ewentyr. Vdi så motto haffwer nu Hans Person sitt hus och korßwirckz bodh qwitt och fritt sampt

¹ Lakun i ms.

² I ms. står: 'partedede'.

förnämnde stall och wederum, och hustru Anna beholler sitt hus i Helge leckamen grendh qwitt och fritt och ett stall på Södre malm. Och wore öffwer arffskiftett Michell Olßon, Hans Anderßon, Berendt Jönßon, Märthenn Olßonn, Erich Nilsson, Morthenn Anderßon, rådmän, och Hans Hanßon Bilfeldt, och skedde thette arffskiffte then 3 nouembris anno 1590.

[9 v.]

15 martij

vdi kemeenäre kamerenn vthi fougten och borgmesternes närware.

Johan v. Werle och hustrv Marina,

Matz Perßons efftherleffwerske.

Kraffde Nils Erichsonn och Nils Vlffzsonn aff hustru Marina, s[alig] Matz Perßons fordom borgere efftherlathne enckia, 105 daler, som samme hennes man war skylligh bliffwinn Johann v. Werle, borgere i Lybeck, och de hade waritt godh före anno 1588, denn tydh samme hustrv Marines fader, Ambrosius brýggere, war för samme peninger i rette steldt och insatt, der vth förschriffne män honom samme gångh borgede. Och effther hon sade sigh inthet wele wethe aff samme handschriff, som hennes man hade vthgiffwitt och hon manthes medh, derföre bleffwe förschriffne lyfftes män för deres begärenn och rettwýsenes skuldh inwýste för samme galdh i hennes hws.

Tileman Cornelius.

Samme dagh certificerede Tileman Cornelius och medh vthstrecht arm och vprechte finger på lagboken swor widh Gudh alzmechtigh, att han haffwer vdi förgångne åhr 90 vptagitt och anamett aff Florentz Willamson på bodmerý 200 daler på sitt skip, Christoffer benämpndt, der före han áther ther emoth igen skulle haffwe 440 curent gýllen, såsom thet bodmerý breffz lýdelße och inneholdh, dem emellen vpretthet och giortt är, förmår och inneholler 1590.

17 martij

sothe för rette samme tydh Hans Ákeßon och Axell Ákeßon sampt fougtenn medh borgmestere och rådmnen, item Erich Matzßon secreterer.

Kong:e M:ttz \s konung Johans \s jordebreff.

Samme dagh kom fram för retten Kong:e M:ttz till Danmarckz vnderståthe, Michell Nilsonn benämpndh, borgere vdi Oxlo, och framlade twenne fulmacher, den ene som en adelzman i Norige, widh nampn Jacob Frÿs till Landwÿk, hade vthgiffwitt, förmällendes, att han hade giortt en borgerske i förnämpnde Oxlo widh nampn Tora Åslagzdotter fulmechtigh till att inkreffie de peninger, som tilbake stode hoos stormechtige furste och herre, her Johan thenn tridie, Swerigis, Göthes och Wendes \s konungh \s wår aller nådigiste herre, på the godz och gårder, som förnämpnde hustru Thoras framlidne man Jöns Bonde hade H. Kong:e M:tt till Sverige på förlidne åhr 90 vpå förbemälte Jacob Frÿses wegne vpdragitt och köpstadt; den andre fulmacht lydde, att samme hustru Thora hade för sin swaghet skuldh åther i sin stadh giortt sin medborgere, förnämpnde Michill Nilsonn fulmechtigh samme ärende i Sverige att vthrette. Och effther högtbemälte Kong:e M:tt ähnnu inthet fastebreff på samme godz bekomitt hade, derföre stodh nu samme fulmechtige Michell Nilsonn för retten, hembledde och vploth H. Kong:e M:tt theße efftherschriffne godz och gårder, som förnämpnde Jöns Bonde på Jacob Frÿses wegne hade högtbemälte Kong:e M:tt \s vpdragitt, nemligen enn gårdh i Tößemåle i Longesiö sochnn i Konge heredt, en gårdh i Båldön, Muggetorp en gårdh, en gårdh Förlångzö, en gårdh Klippingzboda, en gårdh Tongan, två gårder i Hultt, en gårdh i Ruggemåle, en gårdh i Gÿemåle, två gårder i Lindönn, en gårdh i Bockeboda, en gårdh i Hultenn, alle liggendes i Wißefierde sochnn vdi Södre Möre, hwar gårdh renther till ett [L]¶ smör i landgelle, för hwilke godz högtbemälte Kong:e M:tt nu in för retten loth leffrere förnämpnde Michell Nilsonn 350 gode slagne swenske daler effther thet kööp, som offthenämpnde Jöns Bonde medh H. Kong:e M:tt giortt hade, der medh Michell sade sigh vpå Jacob Frÿses wegne well ware förnögdh och tillfridzstelt. Och förthenskuldh affhende offthenämpnde Jacob Frÿs och alle hans erffwinger, så födde som ofödde, förnämpnde fiorthenn godz och gårder medh alle theres tilläger, som är åker, engh, skogh, skiul, fiskewathenn, torp och torpesteder, qwarn och qwarne strömmen i wåthe och thöre, närby och fierren, innen gårdz och vthenn, inthet vndentagendes aff allt thet, som ther till lyder och aff ålder tillÿdt haffwer, och tilågnede thet H. Kong:e M:tt till

[10]

Swerige, H. Kong:e M:ttz högmechtige furstinne, frw Gunnill, Swerigis rykes dröttningh, wår aller nådigiste frw, sampt theres Maiesteters högborne lyffzarffwinger till ewerdeligh ägendom. Och ther någre aff theße förschriffne godz medh någon lagh eller rett ginge högbemälte theres Maiesteter eller theres Maiesteters efftherkomende erffwinger iffrå, då skole förnämpnde Jacob Frys eller hans efftherkomende erffwinger fülle thet vp igen till fullt wedelagh till gode nöye. Theß till yttermere wiße, att thette köp så lagligenn skedt är, haffwe wÿ latidt trycke Stockholms stadz insigle brede widh förschriffne fulmechtiges Michell Nilsons signet niden för thette breff, som giffwitt är i Stockholm åhr och dagh som förbemeltt är ∞.

Drötning Gunnill.

Samme dagh kom och för retten Kong:e M:ttz ∞ wår aller nådigiste herres tro tienere Willam de Wÿk och gaff tilkenne, att han welbetencht medh sin hustrus gode wilie, ia och samptycke haffwer såldt och vplatidt högmechtige furstinne, fru Gunnill, Swerigis rykes dröttning, wår aller nådigiste fru, ett sitt stenus och liggende grundh, som han aff framlidne Peer Swenßon, fordom borgere her i stadenn, köpt hade, beläggitt widh Jernntörgitt på norre sydenn vm Wåghusgrendenn, hwilkett sigh strecker iffrå Kong:e M:ttz nye vpbygde stenus och nidh till framlidne Matz Persons korßwirckz bodh. Och bekende förnämpnde Willam de Wÿh att högbemälte dröttningh haffwer till godh och fulle nöye till ytterste peningen well betaltt och förnögt honom för samme stenus och grundh, så att han derföre högbemälte Hennes M:tt ödmiukeligen betackede ∞, hwarföre hann och nu in för retten icke allenest lagligen hemblede och medh hondh och mundh leffrerede på högbemälte wår nådige dröttningz wegne H. M:ttz hoffmestere, edle och welbördige Axell Åkeßon till Algö, samme stenus vten och affhände thet sigh, sin hustru, barn och theres efftherkomende erffwinger och tilägnede högbemelthe fru Gunnill, Swerigis dröttningh, och Hennes M:ttz högborne lyffzarffwinger offthenämpnde stenus medh theß liggende grundh sampt boder, stuffwer, winder och all annen legenheet, inthet vndentagendes aff thet som till samme hus medh [10 v.] retthe tillhörer, qwitt, fritt, obehindrett och oclandrett så för födde som ofödde åtalere till ewärderlige lagfongne äger, der vpå fridz-

skillingen vplades. Theß till wiße och högre förwaringh haffwe wý latid trycke stadzens insigle brede widh Willam de Wýkz egitt signett niden för thet breff *o*.

1:a aprilis.

Drötning Gunnil.

Wore vdi fractkamerenn församlede wår nådige dröttningz hoffmester, denn edle och welbördige Axell Åkeßonn till Algönn samt Henrich Simonßon borgmesteren, Anders Larßon, Erich Biörnßon, rådmän, och stadzens schriffwer Lars Henrichßon, och kom på samme tydth en blind bonde iffrå Östergötthandh, benämpndh Michell Jörenßon och gaff tilkenne, att hann hade godwilligenn såldt denn högmechtige furstinne, frw Gunnil, Swerigis rýkes dröttningh, wår aller nådigiste frw, ett sitt skatte heman, liggendes för 5 öres landh i Skråby [*sic*] vdi Tåby sochnn widh Söderköpingh i Östergötthandh, som war hans rette fädernes jordh, för hwilkett H. M:tt hade giffwitt honom 30 daler rede peninger, och betackede hann ödmiuckeligen högbemälte H. M:tt för godh och redeligh betalningh *o*.

10 aprilis.

Margreta Olßdotter.

Kom för nidre rettenn Frantz Larßon, hemblede och vplotth Laße Jönßons, knecht vnder gårdzfenikens hustru, Margreta Olßdotter, en trästuffuue, liggendes westenn till nidh mott siön på norre sydenn vm hemelhusett widh Munckebronn, hwilken han förnämpnde hennes man, förnämpnde Laße Jönßon, för 2 åhr sedenn köpstadt hade för 5 daler, och effther han icke fick då strax peningerne, som vthloffwet war, derföre måste hon giffwe honom hwartt åhr en daler vdi huselege, så att hon lefferede samme Frantz nu in för retten 7 daler penningar, der medh han bekende sigh well förnögdh ware både för stuffwen och huselegenn och tilägnede henne stuffwen till ewärdelige äge, der vpå han rechte henne honden.

12 aprilis.

Michell Olßon vpböd Laße Michelßons tomt i Nýgrenden
— 1°.

Mårthen Olßon vpböd Erich Månßons erffwingers stenus, belägitt vdi Gråmunckegrendh — 1°.

Item Laße Michelßons tomt i S. Johannis grendh — 1°.

[11]

Mårten Anderßon.

Samme dagh kom för retten salige framlidne Anders Olßons Åleningh st[i]uffzonn, benämpndh Henrich Grelßonn, och gaff tilkenne, att all denn deel honom tilbake stodh på thet arff effther sin moder, hustru Kirstin Erichzdotter och han vdi förnämpnde sin stiuuffaders lyffztých icke hade tilfylllest bekommitt, thett haffwer nu erligh och försichtigh Mårten Andersonn rådman till fulle nöye honom redeligen förnögd och betaldt, så att samme Henrich Grelßonn nu slett inthet mere, anthen i löst eller fast, haffwer till att fordre och kreffie vpå vthenn är så well för gældenn som allt annett, ehwadh namn thet helst haffwe kann, aldeles tillfridz steldt och förthenskuldh nu in för retten medh hondh och mundh qwitterede och frý giorde förnämpnde Mårthenn Andersonn, hans hustru och theres efftherkomende för allt yttermere tilltaal och effthermaningh om förnämpnde sitt mödernes arff *o* till ewigh tých *o*.

Erick Matzson secretarius.

Ähn vpå samme dagh kom för retten å retten rådzstuffwe dagh Kong:e M:ttz *o* tromann, secreterer och förordnett vdi slotzloffwenn på Stockholm, ehrlich och wellachtigh Erich Matzsonn, för oß presenterede och loth vplåse ett denn edle och welbördige Johan Sparres till Bergqware pergamentzbreff vnder hans sampt hans käre broders, den edle och welborne her Erich Sparres till Sundby insigler, lydendes på ett hans rette fäderlige stenus her i Stockholm, belägitt offwenn för Westrelonggathenn emellen förnämpnde Erich Matzsons säthehus och framlidne her Swens Laurentij barns hus, hwilkett förbemälte Johann Sparre samme Erich Matzson lagligen såldt haffwer för 800 daler, halffparthenn vdi godtt guldh och thenn andre halffparthenn vdi nu¹ gångbartt mynth, der 32 rundstyecke recknes på en daler, hwilkenn summa förbemälte Johann Sparre bekenner sigh till fulle nöye och god betalningh redeligen bekommitt haffwe, thenn sidzste peningh medh thenn förste, begärendes weningh, att sådanne kööp vdi vår stadz tenckebook måtte bliffwe

¹ I ms. står: 'nu vdi'.

förtecknett och honom effther godh gamell sedwenie ther vpå stadzens fastebreff meddeltt warda. Så effther thet att samme hus her vpå vår rådzstuffuue 3 måndager åth slagh lagligenn vpbuditt är och vdi förbemälte Johann Sparres breff förmälles, att borgmestere och rådmän her i Stockholm fulkomligh macht giffwes sådanne köp effther stadzlagenn att bekrefftige, haffwe wÿ herudinnen för*schrifne* Erich Matzsons rettmelige begärenn, effther såsom vårt embethe och kreffwer, icke neeke kunnitt eller welett vthen bekenne her medh sådanne kööp, effther för*schrifne* breffz innehollelse och thet vpbudh her på rådzstuffwenn skedt är, lagligen aldeles giortt ware och therföre obrotzligen och orÿggeligen hollitt bliffwe skall; affhendendes förthenskuldh och her medh förbemälte Johann Sparre, hans husfru och theres erffwinger och efftherkomende same hus och tillägne thet medh grundh och all rettigheet och tilbehörelße offwenn och nidenn medh tre sine frÿe murer och all annen affwerkenn, inthet vndentagendes vdi någenn måtto, som ther till hörer och offthenämpnde Johann Sparres breff vthwÿser, förbemälte Erich Matzsonn, hans hustru och theres erffwinger till att niuthe, bruke och beholle till ewärdelige lagfongne äger och aldeles ther medh effther sin egin wilie och legenheet att förhandle obehindrett och¹ oklandrett, qwitt och fritt för alle åtalere så födde som ofödde till lagfongne ewärdelige äger. Och effther thett att samme hus, som föreschriwwitt står, her på rådzstuffwenn är lagbuditt, lagstonditt och aldeles lagfaritt, haffwer offthenämpnde Erich Matzsonn vplagt sin fridzskillingh effther lagenn ∞.

[11 v.]

Willam de Wÿk.

Vpå samme dagh kom för retten Jörenn Smitter, borgere her i stadenn, fulmechtigh aff sin salige broders hustru Kirstin, Valentin semskemakers erfftherleffwerske, såsom och en förmyndere för samme sin broders barnn, hembledede och medh hondh och mundh vploth och leffrerede Kong:e M:ttz ∞ tro tienere, erligh och welachtigh Willam de Wÿk enn tomt medh de trähus, som der vpå stå, på Gråmunckeholm liggendes widh siönn näst synnen föder nu mynthet är, hollendes vdi lengden 60 alner och i bredden 22 alner, hwilken tomt H. Kong:e M:tt hade medh sitt kongelige öpne breff anno 74 nådeligen skencht och giffwitt förnämpnde

¹ Ordet 'och' är i ms. upprepat.

Vallentin Trost och hans rette efftherkomende erffwinger till ewärdelig ägo. Samme tomt och hus haffwer hustru Kirstin och hennes barns förmündere lagligen såldt förnämnde Willam de Wÿk för halfft annett hundrede daler vdi nu gongbartt mynthe. Samme summa bekende nu Jörenn Trost in för retten, att hann och hans broders hustru hade till fulle nöye redeligen bekomitt, anamett och vpburitt, then sidzste peningh med then förste, och förthen-skuldh affhände offtenämnde hustru Kirstin och hennes barn offthenämnde tomt och trähus och tillägnede thet Willam de Wÿk, hans hustru, barnn och theres efftherkomende erffwinger qwitt, frÿ, obhindrett och oklandrett till ewärdeligh äge niuthe och beholle *o*.

Borgere edh.

Matz Olßon giorde sin borgere edh att in till thet förste vpeholle stadzens tunge i sex år, som lagh förmäller, och ginge för honom i lyffte Anders Jönßon rådman och Hans Wlffzonn.

14 aprilis

sothe för rette her Claes Bielcke, Hans Åkeßonn, Hans Prÿtz och Nils Biugg.

Erick Nilßon och hans stiußzson Willam
Willamßon.

Samme dagh kom fram för retten Willam Willamßon och gaff tilkenne, att hans stiußfader Erich Nilßon rådman hade well förnögd och steldt honom tillfridz för allt arff både löst och fast, som han både vdi federne och möderne hade rett till att kreffie vpå, och är dem emellen så affhand[l]ett och förlyk[t], som her effther fölier *o*:

Allom them, som thette breff hender förekomme, gör iagh Willam Willamsonn wetterligitt och medh thenne min egin hand-schriff fulkomligen tilstår och frÿwilligen bekenner, att sedenn som erlige, wellwÿse och welförståndige gode männ Lars Erichßon, Henrich Simonßon, Gÿnthe Olßon, stadzens borgmestere, sampt Michell Olßon, Mårthen Olßon rådmän och Stockholms stadz schriffwer
[12] Lars Henrichsonn hade lagligen skifft och bytt emellen min käre stiußfader, erligh och welförståndigh Erich Nilßonn rådman och

migh sampt mine syster, Karin och Elitzabett Erichzdöttrer, de ägedeler, som effther vår salige moder funnes, der iagh min fulle deel i lößörerne, både söloff, meßingh, kopper, thinn, senge och gångekläder, effther som lotten föll, bekommitt hade, bleff migh i köpenskapenn 600 marck och vdi tre skipzparter 85 daler tillsagt och dernäst effther skattningen i fast tilldeelt en tomt medh två hwelfde kellere och en stenbodh der offwenn vpå vdi Skulthens grendenn för 125 daler, en halff siöbodh på Södre malm medh Laße Michelßon för 30 daler, ett stall på Gråmunckeholm för 20 daler och en halff bodh widh Galgebergitt för 6 daler, en stuffwe och stall på stadzens tomt på Södremalm för 20 daler, en wedebodh westenn till för 30 daler, hwilkett fast sampt medh köpenskapen och skipzparterne på min lott och deel sigh belöper till 466 daler. Sedenn thette så war besluthet och förnämnde min käre stiuffader Erich Nilsson hade vdi min högzste trångh och nödh kommitt migh till vndsetningh och hielp medh en summa penninger, thenn sigh till 277 $\frac{1}{2}$ daler vdi rede peninger belopp, dem iagh och honom plichtigh och skylligh war till att betale, derfore gick iag godwilligen medh honom till rekenskapz och för förnämnde summa vpdrogh honom igen allt fast, som på min deel fallin war, vndentagendes förschriffne tomt, kellere och boder i Skulthens grendenn, hwilkett iag för mitt egitt beholle skall. Och effther samme fast icke will förslå, så affslogh och qwittede iagh der till de summer, som förnämnde min fader skulle haffwe bortth att giffwe migh för köpenskapen och skipzparterne på 63 daler när, som han migh nu leffrede, så att iagh der vpå nu inthet mere haffwer att kreffie effther thenne dagh. Och her medh äre wj aldeles kärligenn, well och wenligen medh hwar annen förlykte och fördragne, så att iag offthenämnde minn käre stiuffader ther före icke allenest ödmiukeligen betacker vthenn och medh thenne min handschrift gör honom, hans barnn och efftherkomende erffwinger qwitt, frj, ledigh och löös för all effthermaningh vm samme arff så well för migh som alle mine efftherkomende till ewigh tydh. Och ändog iag thette förschriffne framdeles vdi egin person will her på Stockholms rådhus förkunne, att thet måtte in vdi stadzens tenckebook till wjdere stadfestillse intecknett bliffwe, så haffwer iagh dogh för alle förefallende lägenheter skuldh, som sigh theß emellen begiffwe kunne, thette mitt öpne breff medh mitt signett försiglett. Datum Stockholm then 26 martij anno 1591.

Hans Fiendt, Jost Gutzloff.

Samme dagh kom för retten Hans Fiendt och högligen klagede öfwer Jost Gutzloff, att han förvthen någett skälighet bewys icke allenest hade swickligen latidt vdi Kong:e M:ttz *o* kammer tilreckne sigh på Herman Oldenhoffz wegne en tridie part vdi denn summa, nemligen 2 385 daler, som Jochim Haas och förnämnde Fiendt hadhe hoos H. Kong:e M:tt till att fordre för thet skip och Narffwiske godz, som anno *o* 81 bleff vptagitt, vthen förschriffne Jost hade och samme summa, förnämnde $\frac{1}{3}$ part anrörandes, thenn sigh till 795 daler belöper, allrede tilfyllest anammett och vpburitt, oansett thenn dom och thet bewys i Räfte daterett, som han offthe i kameren betedt hade (effther hwilckenn och reckningen i samme reckninge cammer infördh är), att förschriffne skip och godz kom allenest honom och Jochim Haas till och ingen annen. Dogh bekende samme Fiendt, att förnämnde Herman Oldenhoff, som för en köpman öfwer samme godz satt war, haffwer waritt tilsagt en tridie deel aff denn winnest, som på samme godz förwärfwes och bliffwe kunne. Men effther de icke allenest der vpå ingen winnest hade vthen lede en stor och merkeligh skade på samme godz, kunde Fiendt icke wethe, hwadh rettigheet han sigh der vdi wille tillmäte *o*. Her emoth lade Jost fram twenne Hermans egne breff, der vdi han skeldte Fiendt och widlöfftigt föregaff, att han åtte vdi samme godz en $\frac{1}{3}$ partt så well som Hans Fiendt och Jochim Haas. Dernäst betedde han och i retten en fulmacht, som Hermans broder Lambrecht Oldenhoff hade giffwitt Jost anno *o* 89 till att inmane den skuldh, som Herman hade hoos Kong:e M:tt vtheständendes. Thette bleffwe aff retten granneligen öfwerwägitt och fläteligen randsakett. Och effther förnämnde Jost ingen bewys hade att frambäre, huruledes offthenämnde Hermann Oldenhoff war till samme $\frac{1}{3}$ partt i godzett retteligen och lagligenn kommin vthen allenest hans egne breff och schriffwelser, them ingen wißordh giffwes kunde, ty han vdi sin egin saak icke wittne måtte, derföre och medenn offthenämnde Jost hade nu vpburitt förnämnde $\frac{1}{3}$ part på Hermans wegne, som förberördt är, så skall han stelle fulkomligh och faste borgenn för peningerne och innen nästkomendes Bertolomej förskaffe her inn sådanne bewys, som lagen kreffie och fyllest göre kunne, att Herman

[12 v.]

Oldenhoff är retter ägende till offthenämpnde tridie parttz godz, som nu i trätthe står \circ .

Gilius Mußes barns fulmechtige
och Jörenn Benickz erffwinger \circ .

Vpå samme dagh kom åther fram för retten Henningh Jagento, fulmündigh och mechtigh aff framlidne Gilius Musses barns förmyndere Hans Mensigh och Simon Skröder, borgere i Lybeck, såsom hans fulmacht vnder Lybke stadz insigle förmälthe, giffwendes tilkenne, huruledes framlidne och salige Jörenn Benick, bor-
[g]ere her i staden, hade i många åhr waritt vdi förnämpnde Gilius Musses tienist och är honom bliffwin skylligh öffwer 6 000 marck lybske, der vpå Jörenn haffwer betaltt honom anno \circ 71 icke mere ähn 100 daler och samme tydh sigh icke allenest förschriwwitt att sende Gilius åhrett der effther 100 daler, $\frac{1}{2}$ tynna smör och 25 timber gråwerck, thet han och fulkomnett haffwer, vthenn och för de 5 531 q lybske, som tilbake stodh, så förlýcht sigh medh Gilius Muß vdi Hans Wellingz och Hans Lehusens, fordom borgere her i stadenn, närware, att samme Jören Benicke haffwer medh sin egin handh vnder¹ sitt och förnämpnde wittnes signeter förpflichtett, att Gilius Mußes barnn, som han åtthe medh then senere hustru, skulle bliffwe hans erffwinger till alle hans efftherlathne ägedeler, inthet vndentagendes. Och der nu en sådan förschriwningh och arffbreff icke skulle bliffwe vdi sin fulle krafft, då förmodde och begärede han huffuudhsumman 5 531 marck lybesk, som tilbake står, måtte förnämpnde Gilius Mußes barnn bliffwe [13] leffrerede och betalthe \circ . Der emoth framlades offthenämpnde Jörenn Benickz testamenthe, som han anno \circ 87 thenn 6 aprilis vdi erlige och wellförståndige Påwell Saßes, Herman Skelingz, Hans Fougutz, Hans Hanßon Bilefeldtz och Hans Nougrådz, borgere och inwånere her i Stockholms stadh, [närware] giortt och vnder theres sampt sitt egitt signet stadfest och bekrefftiget hade, hwilkett och thenn 26 augustj der strax effther in vdi stadzens tenckebook inschriwwitt och förtecknett wartt, lydendes att han till thet förste bekende och sade sigh Gilius Muß, fordom borgere i Lybeck, eller hans barnn och erffwinger alz inthet skylligh ware, ia icke till en peningh, eý heller bestodh han them någon arffz rett

¹ I ms. står: 'vndett'.

eller lott effther sin dödh, som the meene och åstunde effther en förschriffne Jörens förschriffningh, som the skiuthe vpå, och sade Jörenn, att han hade anno \circ 71 giortt en klar rekenskap och affdragt medh¹ förnämpnde Gilius Muße her i Stockholm och war honom på samme tyd̄h vpå all theres handell inthet mere skýlligh bliffwin ähn 200 daler, 25 timber gråwerck och en halff *tynna* smör, hwilkett han hade honom åhret ther effther anno \circ 72 på föresagdann dagh betaltdt. Och hade theres wedertal her i Stockholm waritt, att Gilius Muße skulle sende Jörens förschriffningh, lydendes på förschriffne arffz rett iffrå Lybeck hýt till Stockholm, Jören Benike till honde, menn sådanne lyffthe hade Gilius Muße inthet hollitt. Therföre neekede och tilinthe giorde förschriffne Jörenn thenn förschriffningh, som på förschriffne arffz rett lyder; item bekende och Jörenn, att han war Henrich Beniken skýlligh 500 daler, som han hade honom lánth till att vppeholle kelleren medh och ther aff loffwett honom åhrligen till interese aff hwartt hundrett daler 10 iffrå anno \circ 80. Och ändogh Henrich der till neekede och sade sigh inthet interese begäre, begärede² förnämpnde Jörenn, att förschriffne peninge summa skulle vdi gode reede bliffwe Henrich betaltdt \circ . Thernäst bekende Jören Benike, att han war ingen annen, hwarken inlendes eller vthlendes till en peningh skýlligh. Item gaff Jörenn Benike sin käre ächte hustru, *hustrv* Aletha, tridingen aff alle syne godze, rörlige och orörlige, ohindrett och oqwa[l]dh effther hans dödh sigh till goda nytta och beholla, om hon effter honom leffwer \circ . Item gaff Jörenn Beniken sin stiuffzsonn Nils Perßon en malmgårdh på Södremalm belägin, och allt thet sedenn öffwer bliffwer aff förnämpnde Jörens lott, ther till giorde han Henrich Benikenn till sin erffwinge för then troheet, lydne och wellwilligheet, som han sade, att Henrich vdi alle tyder hade honom bewýst \circ .

Wydere berettede Henrich Benike att 3 åhr widh paß, förr än som thette testamenthe skedde, haffwer han effther Jörens begärenn fordrett iffrå Gilius Mußes erffwingers förmyndere, Englicke Goßwisk och Hans Mensingh, förnämpnde arffzförschriffningh och sagt dem, att Jören inthet wille sådant bestå, såsom och Jörenn sielff dem någre reeser der vm tillschriwwitt haffwer. Thesligi^{stt} haffwer och samme Henrich, seden testamenthet nu giortt war, beretthet

¹ I ms. står: 'meß'.

² I ms. står: 'och begärede'.

förnämnde erffwinger, hwadh som i så motto war skedt, och för-
mant dem till att de skulle komme eller sände sitt budh her in
och handle medh Jörenn sielff, meden han war i lyffwe, om de
hade någett medh honom vthestondendes, ty effther hans dödh
hade de inthet till att förmode; der vpå de haffwe swarett, att de
wele stå denn fharen och på sitt egitt ewentyr wåge ω .

Thette förschriffne sampt begge parternes tilltaal, swar och
igenswar togz vdi nöge betenkende och flytigh randsaakning. Och
haffwer man her vthaff icke annett kunnitt finne ähn att effther [13 v.]
förnämnde Jörenn haffwer vdi sin lyffztjydh, meden han ähnnu
medh godh skääl och förnufft war, thet förre testemente, som han
offthenämnde Gillius Mußes barn tillsagt och bekreffwett hade,
både då strax effter såsom och nu på sin sidzste ålder, åtherkallett
och alldeles krafftlost och till inthet giortt och i thenn stadenn vp-
retthet ett annett testemente med Henrich Benikenn, thet han medh
lagenn göre kunne och måtte, der effther han och tw åhr leffwett
haffwer, derföre kunde ingen, som i retten satt, samme hans frje
wilie ogille, vthenn synes rett och tilbörigitt ware, att thet må bliffwe
widh thet, som han giortt och lagett haffwer. Menn hwadh gelden
tilkomme, som erffwingernes fulmechtige fordrer vpå och seger
ähnnu ware obetalthe, der bör Jörenn Benickz erffwinger sware till,
så myckitt medh gode och oförfalskede handschiffter kan bewyses,
att Jörenn är skylligh bliffwin och alrede icke förlykt och parterne
emellen affdragitt är ω .

Greffwe Axell, Johann Karleir.

Ähn samme dagh kom fram för retten den edle, welborne
herres, greffwe Axels tienere och framlade en mißiue belangendes
enn lest miödh och ett faat prytzingh, som en Dantzicker borger
widh nampn Ignatius hade sendt vdi förlidne sommer hýt till
Johann Carleir effther hans schriffelige begären, thet sigh alz till
207 daler belop; item $10\frac{1}{2}$ daler, som tilbake stoodh på den halffwe
lest miödh honom tilförenne sändh är. Och effther welbemalte
greffwe war aff Ignatio förwißett sin betalningh på samme summa,
och samme Carleir medh godh förmaning icke will sigh seye eller
rette lathe, loth Hans Nådh begäre aff retten, att förnämnde
Johann Carleir måtte medh twångh holles till att vthgiffwe samme
summa ω . Så althenstundh förnämnde Johan hade theße insager

att förebäre, nemligen att då miödenn kom her till bron, hade han alrede förkastett sikh, hwarföre han och inthet haffwer welett anamme honom vtur skippet; dogh på thet sidzste effther med skipperen handlett wart, att han skulle lathe bruke sitt skip vnder ryzkens försler och strax begiffwe sikh på reesenn till Narffwenn, anammede Johann Carleir då för skipperens böön skuldh miöden vdi sin kellere, icke för thet han wille behollen, vthenn der hann kunde föryttren vdi peninger förnäm^pnde Ignatio till gode, wille han der vdi göre sin flýt; såsom han och medh stoor möde och arbethe haffwer en halff läst försäldt, och förthenskuldh skreff strax Ignatio swar tilbake igen, att han inthet wille beholle samme lest miödh, som han honom sändt hade, effther han hade sikh förkastett. Sade och ytterligere, att han för samme orsaak skuldh icke heller haffwer gifwitt skipperenn någenn fract vthenn allenest vthlade accisen för samme miödh, effther skipperen war nödsteltt på peninger. Och ändogh thet öpne breff vnder Dantzicker stadz insigle sampt någre mißiuer, som framlades och öffwerläsne bleffwe, nogsampt bewystes, att skipperen hade bekendt, thet miödenn war godh och ofördärfwett förnäm^pnde Carleir öffweranthwardett, så war thet dogh icke meer än allenest itt wittne, n[emligen] skipperen, som sådant betygett hade. Och meden offthenäm^pnde Johan Carleir stodh der fast och hartt vpå, att han medh sin schriffwelße [14] hade strax försakett förnäm^pnde miödh, som förbemeltt är, derföre bleff aff retten så samptyct och befalett, att Johan Carleir skall lathe öffweranthwardhe offthe och welbemelthe greffwe Axell medh thet aller förste de peninger, som han haffwer bekomitt för prytz-singen och den halffwe lest miödh, som han säldt haffwer, och ähnnu beflyte sikh till att föryttre thet, som han aff samme miödh tilstedes haffwer. Och hwadh denn trätthe tilkomer om miöden, hwadh heller hann war fördärfwett eller icke, dett må stå, till theß någenn dere parten kan medh bettere bewys framkomme, än som nu i retten betedt och framlagt är, och vdi midler tydth skall Carleir winlegge sikh, att hans breff, som han beroper sikh vpå, må komme her tilstedes ∞.

Dirick Hanßon.

Samme dagh stodh Dirick Hanßon för retten, giffwendes tilkenne, att effther hans broder, her Märthenn Johannis, haffwer

mere achtett peningenn och en ringe fordell ähn naturligh kerleck, som honom hade bortt haffwe till sin salige framlidne moder och syne syskenn, som ähnnu i lyffwe äre, och emoth tillseyelße, lyffthe och breff, som han Dirich giffwitt haffwer, åther såsom enn owenn otroligenn handlett och der twertt emoth giffwitt breff, der medh han haffwer icke allenest försmädett förbemälte sin s[alige] moder och syskenn vthenn och sigh sielff, derföre achter han honom effther thenne dagh icke för sin broder vthenn nu in för retten gör honom aldeles arfflöös i så motte, att der Gudh alzmechtigh teckes kalla Dirich vthenn hustru eller lyffzarffwinger för än förschriffne Mårthenn Hanßon, då skall ingen annen ware hans arffwinge vthen hans modersyster och hennes barnn, dem han tildeler en halffpartt, och den andre halffpartt aff hans ägedeler giffwer han och tilldeler sin käre syster Marina. Thette samme haffwer och Marina på sin syde vthloffwett ∞.

17 aprilis.

Matz Anderßon.

Kom för rettenn samme dagh Påwell Saß, borgere her i stadenn, fulmyndigh och mechtigh giordh aff dögdesam hustru Anna, salige Hans Mogz efftherlathne enckia, hembledde och medh hondh och mundh oplotth och leffwererede Kong:e Mittz ∞ vår aller nådigiste herres tro tienere och myntheschriffwer, erligh och wellförståndigh Matz Anderßon ett stenhus och theß liggende grundh, belägitt wid Westre longgathenn näst norden widh Herman Anderßons säthehus, hwilkett hus sampt medh tomtenn der strax westen före, som holler vdi lengdenn 17 alner 3 quarter och i breddenn 13 alner 3 quarter, förschriffne hustrv Anna lagligen såldt haffwer förnämnde Matz Anderßon för 430 daler rede peninger. Samma summa bekende förnämnde Påwell Saß in för retten, att hustru Anna Hans Mogz hade till godh och fulle nöye, then sidzste peningh medh thenn förste, redeligen aff förnämnde Matz Anderßon bekommitt, anamett och vpburitt, och förthenskuldh affhände förnämnde Påwell Saß samme hustru Anna, hennes barnn och efftherkomende förschriffne stenhus och tomt och tilägnede thet medh all sin tilbehörelße och legenheet förschriffne Matz Anderßon, hans hustru, barn och theres rette efftherkomende erffwinger att niuthe,

bruke och beholle qwitt, fritt och oklandrett så för födde som ofödde åtalere till ewärdelige lagfongne äger. Ther vpå Matz vplade fridzskillingen effther lagen. Och är samme stenhus och tomt vpbuditt, lagstonditt och näste bördemän hembuditt, som lagh kreffwer ∞.

[14 v.]

19 aprilis.

Michill OlBonn vpbödh Laße Michelßons tomt i Nýgrenden — 2°.

Mårthen OlBonn vpböd Erich Monßons erffwingers stenhus i Gråmun[kegrenden] — 2°.

Jtem en tomt i S. Johannis grend hörer Laße Michelßon till — 2°.

Berendt Jönßon vpböd hustru Kirstin Wenseßlaj korßwirckz hws — 1°.

Nils LarBonn.

Samme dagh stegh vp i retten Anders Jönßon rådman och effther thet fulmachtz breff, som Erich Andersonn honom giffwitt hade och i retten vpläsitt bleff, hembledde och vplot hwar medhinwåner Nils Larßon en bar tomt, belägin vdi andre grendenn iffrå Norre portt på södre sydenn näst niden för Henrich köttmångeres korßwirckz hus, hwilkenn förnämpnde Erich hade såldt Nils Larßon för 10 daler rede peninger, dem Anders Jönßon bekende, att Erich till fulle nöye hade vpburitt, vpå hwilken vplatilße och helst medenn att tomtten war lagligen på rådzstufwenn vpbudin 3 måndager åth slagh, som lagh förmåller, förnämpnde Nils Larßon då strax loth vphugge ett korßwirckzhus och gräffwe en kellere på samme tomt, menn i thet han skulle begynne vpå att lathe mure, komme förnämpnde Erich Anderßons stiußzsons Johan Knutzsons förmyndere Mårthen bakere och Anders köttmångere och goffwe saken så före, att tomtten war dem och drengzens moder, hustru Margreta, förnämpnde Erich Anderßons, owetterligen bårtt såldh, och hwarcken moderenn eller barnett hade någett aff samme peninger bekommitt, der till så tÿchte dem och, att tomtten war för lätt och ringe wärde såldh och förthenskuldh inthet wille bestå samme kööp. Och ändogh Nils bewÿste, att förnämpnde Erichz hustru war vthöffer medh och tillstädes, när köpet giordes, så war han dogh

tillfridz att stige iffrå sitt lage fångh medh den besked, att för-
 mänderne wille vplegge och betale honom hwadh han på samme
 tomt bygd och sigh bekostett hade. Och effther förmynderne
 samt med moderen sade sigh der till ingen förmögenheet haffwe,
 derföre förordnedes gode män, som tompen skatte och begge par-
 terne förlyke skulle. Och äre nu förnämnde förmyndere åter her för
 retten kompne på thette breffz datum och her förmäldtt står,
 kunnugt görendes, att wåre stolbröder, wellförståndige Berendt
 Jönßon, Erich Biörnßon och Vrban Michelßonn, rådmän, haffwe
 vthöffwer samme förlykningh waritt och så lagett och förenet saaken
 parterne emellen, att offthenämnde Nils Larßon skulle giffwe till
 på samme tompeteköp tye daler, så att summan skulle bliffwe 20
 daler, hwilke förnämnde 10 daler förschreffne förmyndere Märten
 bakere och Anders köttmångere bekende sigh redeligen bekommitt
 och vpburitt haffwe på förnämnde Johan Knutzsons wegne till
 fulle och gode nöye, then sidzste peningh medh thenn förste, och
 förthenskuldh nu afhände förnämnde hustru Margreta och henne-
 sonn Johann Knutzsonn samme tomt och tillägnede henne för-
 nämnde Nils Larsson och hans hustru samt theres effther-
 komende erffwinger qwitt, frj och obehindrett för alle åtalere till
 ewärdelige äge att niuthe, bruke och beholle. Der vpå haffwer
 Nils vplagt fridzskillingen. Och holler samme tomt i lengden 24
 alne $3\frac{1}{2}$ qwarter och i bredden 10 alne $3\frac{1}{2}$ qwarter \circ .

[15]

Willam de Wÿk.

Samme dagh loth Willam de Wÿk begäre, att thenne effther-
 schreffne förlykningh måtte vdi stadzens tenckebook förtecknett och
 inschreffwin bliffwe, lydendes som her effter fölier:

Wÿ efftherschreffne Claes Bielcke till Wÿk, Swerigis råd, Hans
 Åkeson till Biurum hoffmarsk, Axell Åkeßonn till Algöö, wår nå-
 dige dröttningz hoffmester, Tönne Erichßon, Lindorm Stake, Jören
 Vlffzson, Jörenn Prÿß, Thommes Bureus, Christoffer Wernestadh,
 wepnere, Lars Erichsonn, högborne furstes hertigh Carls \circ came-
 rerer, Oluff Klæßonn, högberälte furstes secreterer, samt borg-
 mestere och råd i Stockholms stadh göre her medh kunnugt och
 wetterligitt, att anno Christj 1591 thenn 12 aprilis, då wÿ för rette
 sothe på Stockholms slott, kom för retten Dirich Hanßon och til-
 talede Willam de Wÿk om någre gäldh, nemligen 2 000 slagne daler,

som Willam skulle haffwe bliffwit hans moder, hustru Ingridh, skýlligh anno 74 för förtårdh kost, så och någett sydentýgh och annett godz, vpå hwilkenn förnämnde peninge summa Willam hade giffwitt Dirich Hanßons moder sin handschrift, thet han och bekende. Dogh nekede han, att han ingelunde [*sic*] hade bliffwit henne sådanne summa skýlligh för godz eller förtårdh kost vthenn på en annen handell, som them emellen waritt hade och vpå thet att hwarkenn hoon eller hennes söner skulle hindre hans gifftermåll, som då på färde war medh gamble Oluff Larßons dotter, så och att dem emellenn vdi alle týder skulle ware trofast wenskap, såsom hennes egin förschriffningh lýdde, der medh och öffwerens kom den edle welborne herres her Göstaff Banners försiglede förlykningz breff, som vdi welbemälte herres närware dem emellen giordt war medh någre wilkor och förordh. Och meden wý effther begge parternes widlöfftige tiltaal och swar, så och theres inlagde breff och bewýs, icke kunne annett förnimme, ähn att förnämnde hustru Ingridh och hennes söner hade förbruttitt sådanne förschriffningh, wilkor och förordh, så och att Dirich Hanßon effther thenne týdz lägenhet wille mane Sto[ck]holms stadz förmän förnämnde 2 000 daler, der emoth de dogh aldrih (som Willam de Wýk sielff bekende) hade icke till en peningh vpburitt; derfore meden saaken war vdi sikh sielff oren och ingen parten till berömelse, haffwe wý vdi en godh wellmeningh rådt både parterne till sämie och enigheet, der till de på både syder effther longh vnderhandlingh haffwe samptýcht och woldgiffwitt oss saaken. Och bleff så besluthet medh begge parternes gode wilie och samptýcke, att Willam de Wýk skulle giffwe Dirich Hanßon aff en godh wilie 200 daler i wenskapz goffwe, och ther medh skulle dem och theres afföde effther thenne dagh ware en afftalett saak och fulkomligh wenskap. Och Dirich skulle iffrå sikh lefrere Stockholms stadz reuersal, som på förschriffne 2 000 daler är giffwin, och samme reuersal skall her medh aldeles ware dödh och ogildh och Stockholms stadz förmän omanthe, althenstundh de haffwe der vpå icke en peningh vpburitt 7. Item bekende och Willam de Wýk sikh, att Dirich Hanßon hade honom medh någre ährerörige ordh förwýdt, att han skulle aff Kong:e Mitt två reser bekomitt betalningh får någre harnisk och rustninger, thesligistt hembligen och oloffwendes stulitt någre kopper skýtt vthaff rýkett, till hwilkett Dirich Hanßon någerledes neekede,

och bleff nu effther Kong:re M:ttz befallningh sådanne wÿthe them emellenn afflagt och affsagt, att ingen dere skall effther thenne dagh sigh på thenn andre anthenn medh ordh eller gerninger förbrÿthe widh lÿffz straff \circ . På thenne förlykningh giorde de hwar annen hondstreckningh, att ingendere eller theres efftherkomende ther vpa klandre eller qwelie skole. Theß till mere wiße, att så bleff handlett och affsagt, tryckie wÿ wåre signeter her vnder. Datum som förschreffuit står \circ .

26 aprilis.

Michell Olßonn vpböd Laße Michelßons tomt — 3°.

Märthen Olßonn vpböd Erich Monßons erffwingers stenhus i Gråmunke grend — 3°.

Item Laße Michelßons tomt i S. Johannis grendh — 3°.

Berendt Jönßon vpböd hustrv Kirstin Wenceslaj korßwirckz hus — 2°.

Peer Jönßon vpböd en tomt, som Axell Johanson hade såldt Matz Anderßon, liggendes niden för Herman Anderßons säthehus — 1°.

Samme tomt bespråkede Herman Anderßon och vplade i retten 3 \ddagger .

Hustrv Anna Kocksken.

Samme dagh stege vp i retten Berendt Jönßon, Märthenn Olßonn, Märthenn Anderßon och Vrban Michelßon rådmän, giffwendes tilkenne, att de haffwe waritt vthskicke[de] till rÿkzens proföß Hans . .,¹ som då lågh på sin sotte sängh, att förfråge om thette efftherschreffne wittnesbördh, och haffwer han för dem bekendt, att vdi förlidne åhr 90 then 30 augusti haffwer honom waritt befalett att qwarsettie Petter de Haas på hustru Anna de Krockz wegne, hwilkett han och så giorde, och sade honom allffwarligenn till, att han icke skulle drage her aff stadenn, för ähn som han hade giortt klartt medh henne, widh 100 dalers straff eller göre en fulmechtigh i sin stadh.

Jacob Långh.

Än samme dagh stegh Berendt Jönßon rådmän, fulmechtigh aff Henrich Jönson, hembledede och medh hond och mundh leffrerede

¹ Lakun i ms.

försichtigh Jacob Longh, borgere her i stadenn, en tomt, belägin på Södre malm ...¹

[16]

Alerth Vthoff.

Samme dagh kom fram för retten Alertt Vtthof och presenterede en handschrifft, som hustru Madelin Oluffzdotter, framlidne Laße Persons efftherleffwerske, hade giffwitt honom på 120 daler, som samme hennes man aff Jochim Lemke, borgere i Lybeck, vptagitt hade, och begärede Alertt, att hon måtte holles der till, thet han kunne samme betalningh bekomme ∞ . Och effther hon hade försäkrett Alertt samme suma att betale innen 2 åhrs tydth och satt honom i pantt sitt hus (dett ähnnu oförborgett war, såsom förschrifftne hustrv Malin sampt hennes moder thet in för retten bekende), såsom hennes vnderschrifftne försäkringh, then i retten upläsin bleff, lüdde och vthwyste, derfore sades honom, att han skulle till försagdenn dagh ähnnu hålle sigh widh panthenn ∞ . Och bleff honom efftherlatidt till mere försäkringh på sin betalningh, att samme hennes förplichtelße måtte vdi stadzens tenckebook bliffwe inschriffwin, hwilkenn lyder ordh frånn ordh, som her effther fölter ∞ :

Jagh Madelin Olßdotter, framlidne Laße Perßons efftherleffwerske vdi Stockholm, gör wetterligitt och bekennes medh thenne min egin handschrifft för alle mine rette erffwinger, att effther thet min salige man, Laße Person, är en borgere i Lybeck, benämndh Jochim Lemcke, anno 89 thenn 26 augusti skylligh bliffwin, såsom min salige mans handschrifft förmäller, etthundrede tiugu daler lybeskt mynt, beplichter iag migh förthenskuldh och loffwer, att iag will betale förnämpnde Jochim Lemcke eller hans fulmechtige same 120 daler lybeskt mynth eller theß wärde innen 2 åhrs tydth vthenn allen hinder och skade. Och till yttermere försäkringh sätter iagh honom till vnderpant mitt hws, som ligger i Bredgrenden westenn till neder för Frans Bejers hus, hwilkett iag aff mine föräldrer ärfft haffwer, thesligistt alle mine ägedeler, både löse och faste, och allt hwadh iag äger. Och om thet så hände, att Gudh kallede migh aff thenne werlden, förr² ähn iagh förnämpnde 120

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd. Plats är lämnad på den nederst blanka sidan för den ej inskrivna texten.

² I ms. står: 'för förr'.

daler betaldt haffwer, så skall min moder eller andre mine erffwinger ware förplichtede att betale förschriffne Jochim Lemcke samme gäldh, som sagt är, vthenn all hinder och skade, förr än de någett skole ärfwe effther migh. Theß till yttermere wiße, att så i saningh är och iagh thenne min handschrift fast holle will, haffwer iag minn salige mans signet her vnder trycht och medh egin hondh vnder-schrieffwitt. Datum Stockholm thenn 16 augustj anno \circ 1590.

L P

 Malin Oluffzdotter.

Bengt Henricksons tiuffwerj.

Vpå samme dagh kom Michell slachteres hustru fram för retten och klagede öffwer sin dreng, Bengt Henrichsonn benämpndh, att han hade stulitt iffrå henne 4 vngerske gyllen, en guldh ringh vm 3 vngerske gyllenn, 4 sölffskeder och en hoop rede peninger, allz tilhope 108 daler, ithem 4 slagne daler. Samme tiuff bekende, att han war medh, när thet togz, menn han war icke der ene vm, vthenn en malmborgere, benämpndh Matz Peersonn, war denn, som togh samme tingest, och Bengt wachede der vm kringh, så lenge han staal. Matz nekede aldeles, att han inthet [*sic*] hade stulitt samme tingest, icke heller waritt medh eller någett wiste der aff, menn thet bekende hann [att han] hade gömpt 40 daler peninger, som han bar till honom, item någre höns och fårelår, och kunde icke neke, att han haffwer medh honom sådant tårtt och nött. Bleffwe insatte till wydere randsakningh \circ .

Kom och på samme dagh fram för retten Walborgh Knutz dotter, Matz Bengtsons tieniste piga, framleggendes en fulmacht, [16 v.] som hon hade aff sin fader, Knuth Michelßon i Soppizoki vdi Halicho sochnn, till att kreffie på ett arff effther sin modersyster, som Hans Grelsonn haffwer hafft till hustru, der vpå Hans gaff till swar, att samme arff haffwer nu stådt widh påß 2 eller 3 åhr oklandrett, så att der vpå ingen talett haffwer förr ähn nu. Orsakenn der till, att pigenes fader, förnämpnde Knuth, icke haffwer sielff willitt kome till stedes, ty han haffwer hafft inne medh sigh förschriffne Hans Grelßons hustrus både fäderne och mödernes arff, och war samme Hanses meningh, att förnämpnde Knuth borde först legge iffrå sigh thet, som han i så motto vdi mångh åhr haffwer med orette

hafft inne medh sigh och sedenn gå medh hwar annen till arffz. Hwilkett ärende bleff vptagitt och partherne emellen så affsagt, att Hans Grelßon skall få gode män, som lößörerne emellen honom och hans hustrus syster dotter bythe skole, och den deel, som hans framlidne hustrus erffwinger kan tillfalle, skall setties i taka hender, och halffparten aff peningerne, nemligen 60 daler, som ähnnu stå obetalthe på gårdenn, som han såldt haffwer, skole strax leffreres her in i retten på rådhusett, och i midler tydth, nemligen till Micaelis, skall han haffwe dagh att drage till Findlandh och förfare, hwadh som hans s[alige] hustru kunne haffwe der till att fordre aff förnämnde Knuth i Soppizoki. Och när samme Hans komer tilbake igen medh breff och skäligh bewijs på thet, som offthenämnde Knuth Michelßon haffwer hafft samme hans hustru iffrå, då skall honom igen leffreres aff thette arff så myckitt, som honom medh lagen kan tilfalle och med rette haffwe bör aff thet honom i Findlandh förhollitt waritt haffwer och han der tilfyllest icke kann bekomme *o*.

Ytterligere kom på samme dagh för rette Andres Dusterbak och hans kere hustru . . .,¹ presenterendes ett breff, som sa[lige] framlidne Hans Dusterbak, borgere och bokförer her i Stockholm, hade giffwitt förnämnde sin stiuftdotter, och begärede, att thet måtte vdi stadzens tenckebook bliffwe inschrieffwitt, hwilkett henne för rettwysesens skuldh (helst medenn thet fans aldeles till schriefft och signet oförfalskett) bleff efftherlatidt, och lyder ordh widh ordh, som her effter följer:

Jagh Hans Dusterbak, borger och bokeförer i Stockholm, gör wetterligitt medh thette mitt öpne breff, att iagh i närware erlige män, Knuth Nilsonn och Hans Hanßon Bilfeldt, haffwer waritt öffwer ens med min stiuftdotters man, M. Gerdh v. Grawe, och vdi wenligheet med honom sådanne semie och affdracht giortt, att iagh beholler hele boedh oriffwitt och sware till alle the gäldh, som iagh och² min käre framlidne hustru wore skyllige, så och ther emoth på min egin lycke och ewentyr skall inkreffie till mine egne nytte alle the gäldh, som wj hade vtheständendes, och giffwe min stiuftdotter i sitt möderne till thet förste alle hennes moders kläder,

[17]

¹ Lakun i ms.

² I ms. står: 'om'.

både lynkläder och andre, hwadh namn the helst haffwe kunne och till hennes lyff wore skipett och skurin; item fyre senger medh alle tÿ ther till hörer och ett perlebelthe; item ett stall på Södre malm och ther till peninger tryhundrede daler till goda nöye vpå tre terminer till att betale, then förste om Johannis anno 87 etthundrede daler, thenn andre om Johannis anno 88 och etthundrede daler, thenn tridie och sidzste termin tw åhr ther effther, som är om Johannis 89, etthundrede daler; och vm min rådth och legenheet så till seger, haffwer iag loffwett thenn sidzste termin förre afflegge och ingelunde senere widh min ähre och gode tro. Och om så hände kunne, att iagh innen thenne förnämnde tydh medh dödh affginge, så skall allt thet, som i så motto ähnn thå är ogullitt, betales aff oskiffte boo såsom min käre stiuiffdotters rette mödernes arff och för all annen gädh först geldes, som lagh för-mäller. Deß till yttermere wiße, att thette så samptycht är och obrotzligen holles skall, haffwer iagh thenne min bekennelße medh egin handh vnderschriffwitt och beseglett och beditt förnämnde erlige män, som öffwer thenne contract haffwe waritt mecklere och wittne, vm theres signeter. Datum Stockholm thenn 16 junij anno 86.

Daß diß in der warheit so sey, habe ichs mitt meiner eýgener handt vnter schriben vnd mitt meýn pitzir voersiglet.

5 maij.

Kom för retten en finsk hustru, benämndh Brÿta, och gaff en borgere på Södre malm, Anders Matzson widh namn, skuldh att hann hade tagitt hennes man aff daga, och skulle Michell Werre ware medh, när thet skedde. Och effther inge wittne wore nu tillstedes, som hade sett, huru thet hade sig tildragitt och förnämnde Anders Matzson och Michell sade aldeles neý til dråpett och att de inthet hade komitt widh honom, derföre skötz thet vp, till theß wittnen komme tillstedes, och om der haffwer någon synt honom, som döder är. Och stelthe Anders i borgen för sigh Oluff Michelson malmfougtenn, Erich Larson, Laße Matzson, Jöns Knutzson och Henrich Jönson. Vdi lÿke motto satte Michell borgen för sigh: her Erich, finske predicant her i staden, och Erich Biörnson.

Hustrv Margreta s[alig] Hans
Prýtzes.

Samme dagh kom för retten Hans Werner fulmechtigh aff hustru Margreta, salige Hans Prýtzes efftherleffwerske, och taledede till Hans Fougt om ena tompst, liggendes westenn till, som hustrv Dordi s[alig] Berendt v. Geýstes átt hade \circ . Her vpå bleff honom swarett, att hustru Karin Peer Anderßons bör sware her till \circ .

8 majj.

[17 v.]

Per Olßon, Oluff Holm.

Kom fram för retten Peer Olßonn östenn till och kraffde aff Oluff Holm 350 daler. Der vpå gaffz beskedh, att Oluff skulle lathe komme peningerne i retten och Peer Olßon der emoth Oluffz hondschrift, hwilkett och skedde thenn 15 majj her näst effther.

Alertt Vthoff.

Samme dagh kom Alertt Vthoff fram för retten och taledede till Henrich Simonßon borgmesterenn om betalningenn för thet, som hans wederlagzswenn Oluff Sigwardßon är hans broder Jörenn Vthoff skjýlligh bliffwen. Der vpå bleff swarett, att Henrich Simonßon skall lathe komme peningerne i retten \circ .

Samme dagh förordnedes män, som skulle bestelle vm inköpet för thet pålniske sendebudett \circ :

Hans Klauer
Oluff Holm.

12 majj¹

[18] war menigheeten församledt på rådhusett, och handlede her Claes Flemmingh vdi greffue Mauritzses och her Claes Bielkes sampt Erich Matßons och Oluff Sue[r]cherßons nærware medh borgerskapet, alffuarligen tilseyendes dem, att de icke skulle förachte och wanwörde Koung. M:tz mynt vtan holle thet i thet wärde, som thet är slaget före, widh högste straff och onåde \circ .

Jtem bleff befalett, att borgmestere och rådmæn sampt the förnempste kiöpmæn her i staden skolle settia köp på alle inlendzske warur.

¹ Från och med denna dag är texten i ms. skriven med annan hand än den tidigare skrivarens. I marginalen står som rubrik för detta och de följande styckena: Menigheeten.

Thesligi^{stt} bleff dem och förehollit, att Koung. Ma:tt är tilkenne giffuit, huru en part aff borgerskapet förstinge sitt godz för de fremmende och wilia thet dem icke vplathe för thet mynt, som nu slagit ähr, vthan fråga de fremmande, när de wilia kiöpslage, hwadh mynt de haffue, och om de sware om de haffue klippinger, då sæger strax borgeren, att han inthet godz haffuer att sælia för thet myntet. Dherföre hwar och en skulle tage sigh ware, thÿ den der medh bliffuer beslagen skall bliffue til det hårdethe straffett. Her wpå gaff borgerskapet swar, att den motte nempnes fram, som sådant giort haffuer, och straffes tilbörligen, på thet at den oskÿllige motte bliffue vtan mißtancke och att alle icke motte haffue skuldh för thet en olydigh och genstörtigh brÿther.

Bleff och aff her Claes noget talet om rådzens winkellere, der opå borde giffuas swar och lathe hans h[ärlighe]t rett förstå dervm ∞.

15 majj

handlede Hendrich Matßon medh menigheeten om myntheit, huru thet bliffwer aff borgerskapett wanwördat och förachtet. Der wpå swaredes, att ingen förachter thet vtan de, som thet nu nogen tiidh haffue vpwexlet, och klagade borgerskapet högeligen, att thet mynt, som i fiord bleff slagit sampt alt thet i någre åhr tilförrenne myntet ähr, både smått och stört, bliffuer vpwexlat och på myntheit ommyntat och slagit til klippinger. Och ähr thet små myntheit så vpwexlat, at man inthet kan få kiöpslage. [18 v.]

Thet Hinrich klagade, att nogre haffue satt sit merckie på thet godz, som til Koung. Ma:ttz behoff vptagit är, de måge dherföre straffes androm til warnagell, som sådant giort haffuer ∞.

Såthe for rætte:

Her Claes Bielke	her Magnus Brae
Hans Åkeßon	Suen Månßon
Jacob Bagge	Claes Slatte
Jören Vlffßon til Nornäs	Åke Åkeßon
Policarpus Kopp	Niels Simonßon
Isaak Jönßon	Erich Matzßon
Niels Biugh	borgmestere och rådmæn.

Lasse Daudzson klagade til Erich Humble, att han hade huggit aff honom tumen och itt stÿcke aff fremste fingeren på högre handen. Bleff sagt, att gode mæn skolle förlika them ∞.

Tiuffuery.

Anders Larson klagade öffuer Simon Joenßon, att han hade stulit ifrå drotningen 7 timber gråskin och fem räffuer.

Matz Peerson dragare witnede, att han sågh honom bæra skinnen westan till wid Anders wårdschriffueres hws, och hade samma Simon en kappa på sigh.

Bleff beiaket, att samme Simon skall bliffue skremdh medh bödelen, att han honom pina skall til att bekenne sanningen etc.

Jören Prÿß.

Rikzens profoß Mattias v. Vttleff anklagede Jören Prÿß för hoor, kætterÿ och mördt tu barn.

Bekiende, att han hade belægret sin sÿsterdotter Barbro effter hans hustrus dödh. Barnet, som han gjorde medh henne, förgicks henne. Thet andra barnet hade en kiöpman giort ∞.

[19] At hans sÿster war om faderen och icke om moderen.

En missiue til mester Hans bårdzsker, der vdi han förmaner honom, at han seer sigh wißlige före, hwadh han bekenner, om han fordres för rætte, att han icke sielff bringer sigh och honom om liiff och leffnett ∞.

Jören sade, att hans hustru war dödh, när han lågh hoos förnämnde sin sÿsterdotter.

Giorde hennes enskÿllen, att hon inthet rådde för honom, när han henne belægrede, vten haffwer most giöret och är tuingen. Ifrå Martini tidh haffuer hon icke hafft sin siukdom och tre wicker effter Kÿndersmesse. Thet andra ifrå Michaelis och tre wicker effter jull ∞.

Arffuid Jönson.

Anklagedes Arffuid Jönßon om thet öffuerwoldh och orætt, som han både i Finlandh, Östergöttlandh och her i Vplandh be-driffuit haffuer.

Prestehustrun ifrå Biörneborgh kom löpandes effter honom och hade tagit af henne et sÿlffbelthe, ett stop, tre skeder, 2 kædier.

Ifrå hans landbo togh han en hest och ett skiut, en gammull rÿa och 2 hÿende, för thet at han hade honom något affradt ifrå, och sade sigh wele förlÿke sigh medh honom.

Dragit in i Matz Olßons gårdh medh berådt moodh och slagit honom. Arffuidh sade, att han inthet rörde honom, vthen hans

karll slogh honom medh en byße, Staffen Drake benempdt. Samme Staffen haffuer slagit en bonde i hiell i Finland vdi sitt eget högz-sæthe och gaff ingen mansboot vth \s .

Bekiende han och, att han hade belægreddt en giffte mans hustru i Vpsala för tolff eller 14 åhr seden och gaff bonden 10 daler och menthe den saken wara förlykt.

Lasse köttmångere i Vpsala sade han sigh inthet haffua ifrå tagit vthan myket kostet på hans dotter. Faderen haffuer troloffuet henne medh en annen, och hon haffuer hans gåffuor bortte. Matz Olson, en kopperslager, hade berettedt för Arffuet, at han hade belegret henne, och mente, att honom der vdi icke skedde rett.

Om affradz kornet han vdi 8 eller 9 åhr haffuer hafft emot [19 v.]
Koung. M:tz förswarelße breff ifrå sin fader syster, menthe han, att de haffue hafft honom någon jord ifrå vthan lagh och domme, men att han skall haffua vndsagt dem eller theras söner och måger, nekede han till.

Clemet Matson cammerschriffuer.

Clemmeth Matson anklagades, att han hade slagit sin medtienere, en cammerskriffuere, ihiell, Hans Thomasson widh nampn, född i Perno sochen, och effter han ingen enskyllen hade förebare, der med han nogerledes kunne rædde och frye sit liiff, vthan bekende, att han slogh Hans först på munnen, och i thet samma komme de widere i hoop, och Hans fick Clemet i sengen, och då Clemet kom vp, stack han honom i axlen. Der effter i samma stunden bleff han dödh. Dherföre medan banemannen bleff strax om natten fången wed ferska gerningh och hade sådant dråp bedriffuet i oträngde måle, kunne ingen, som i rættten satt, frye hans liiff, vtan dömdes att giffue liiff för liiff och bleff nogre dager ther effter affhuggen \s .

Jacob v. Dÿßen.

Jost Lambrock lætt forstå, att en vngh drængh Jacob v. Dÿßen är bleffuen dödh then 11 octobris anno \s 90, och åhr funnit, effter honom inthet annat än nogor klæde och vteståndendes geldh, hwilket sigh belöper alz til 30 daler 22 öre effter den wærderingh, som der vpå giord åhr och en nederlendzsk skriff vdtwiser. Der aff är betalddt 10 daler och 22 öre, och bliffuer sedan behollit 20

daler, hwilket kommer förnämpnde Jacobz bröder, Hans och Florentz van Dÿßen till *o*.

17 maij.

Vpbudet.¹ Barendt Jönson vpbödh hustru Kirstin Wenceslai korzuerkz hws — 3°. Peer Jönßon vpböd Jahan Åkesons tomt — 2. Anders Jönson vpböd sit korßuerkz hws westen til — 1.

[20] Samma dagh sattes effter Sueriges lagh och gammull sedwenie embether i Stockholms stadh.

Borgere eedh.

Danckwart Stÿuer	Jacob Krafft
Hans Erichson	Dauid Bisk
Adam ² Eckwedh	Frantz v. der Busk
Jochim Meyër	Mårten Perßon
Hans Anderson	Herman Anderßon
Hans Olßon	Peer Simonßon
Abram Olßon	Niels Olßon
Jören Erichßon	Lasse Matßon.

Påwell Sasse och hustru Anna Thomas Biörsons vpsade sin borgere eedh.

Joen profoß.

Joen profoß blef aff den edle och welborne herre, her Claes Flemmingz tienere anklaget, att han hade vnder welbemelte herres signet giffuit någre tattere (dem man kaller gardianer) påß att draga frÿtt her i riket, oansett att thet aldeles ähr emot Koung. Ma:ttz förbudh, derföre han haffuer tagit aff dem store skencker, föregiffuendes sådant wele leffrere in vdi Koung. Ma:ttz renthe cammer och i så måtthe lugitt sigh en hoop sÿlff och peninger thill. Joen bekende, att han haffuer giffuit påß vnder sit signet, men tatteren bekenner tw signet och det ene signet war rödt wax, någet mindre än det, som her Claes nu haffuer.

¹ Marginalanteckningen är två gånger upprepad.

² I ms. står: 'Adan'.

Tatteren sade, att Joen haffuer aff tatterne bekommit thill 700 daler, 135 lod sylff. En förgylt belthes tamph skal Joen haffue aff Mons Roberttson och Philpus Dirichson til att leffrere vdi Koung. Ma:ttz rentecammer.

Widh Holuegen i Råby wedh Erich Gallis gårdh haffuer han tagit aff dem 13 sylffskeder, 2 sylffstop, 3 hester, 30 alner engelsth, Anders Larson war giffuit til att leffuerere til K. M:t.

Item aff andre tattere — 6 hester.

Ifrå Oleff Person för 3 åhr seden en elgzhudz tröie om 8 daler, 3 hester, en båth för tolff daler, aff hwart paar folck 2 daler, och wore 3 paar folck, att före til Koung. Ma:t 3 hester o.

Twå skeder nu jule tidh vdi Sictuna och 2 vdi Vpsala och ett stycke sölf. [20 v.]

Nw för fiorten dager en båth vm 12 daler, alle hans gangeklæder, en tröye aff kolbomesy.

Nw påske tidh bekom Joen aff Påwel Larson en hest.

Joen haffuer sagt til Påuell Larson: 'Kære, kan man icke giöre Anders Larson budh, att han drager aff landet medh thet påß han haffuer?'

Joen bekende ett sölfstooop vm tolff lodh, och 5 skeder togh han i Östergötlandh widh påß sex åhr seden o.

Hinrich Simonson och hans tieneres
creditorer.

Samme dagh satte Hinrich Simonson i retten de peninger, som Lasse Olson och Alertt Vthoff fordre effter Oluff Simonson [sic], Hindrichz wedderlagzsuen.

Kööp.

Samma dagh handlede her Claes Flemmingh medh borgerkapet, att de åndeligen skulle sættie kiöp på alle svenske wharer, och bleff då samtycht, att these effterskreffne partzeler skulle icke dyrere sælies her i Stokholm æn som her effther følger:

Ett skippundh plåthekopper för — 30 daler

Ett skippundh stongejern för — 6½ daler

En lesth oßmundzjern för — 24 daler.

29 maij.

Gynte Olson, her Larß Erichson.

Her Lars Erichson Swartt hemblade och vploth stadzens borg-
mestere Gynte Olßon en sielebodh och hennes tomt, som Matz
Månßon hade köpt vtaff hustru Anna, skipper Oluffz dotter, hwilken
Gynte hade igen byrdet för 100 daler. Vplade fridzskillingen — 4 q .

Handledes medh menigheeten, att de skulle sættie kiöp på
jærn och spannemåll.

[21] Michel Olßon vpböd hustru Karin Peer Anderßons tomt, be-
lägen westan til vdi Pelle Perßons grendh på norre sidan nest
offuan för Anders Larßons korbwerkzboder — 1°.

Mårthen Anderßon vpböd Axel Johansons tomt — 2°.

Anders Jönßon vpbudit sit korbwerkzhws — 2°.

Handles medh menigheeten
om jærnet.

Samma dagh bleff Stokholms borgerskap sampt vpstäders
borgerne tilsagt, att de skole vplathe Koung. M:tt v för bettal-
ningh en trediepart aff thet jærn, som de i thetta åhr vpköpt haffue
och her effther köpendes warde v .

2 juniij.

Clemet Nielsons erffvinger.

Samma dagh stodh för retten Måns Erichson i Sæby vdi Gärna
sochnn på sin hustrus wegne, hustru Madelin Jacobzdotter, och
hennes faders systerson Erich Bengtßon och gaff thil kienne, att
deres faders broders, Clemet Nielßons hustru Kirstin Hindrichz-
dotter hade wel förnögdt förnämpnde Clemetz erffvinger för allt
arff, och gjorde henne frÿ för allt efftertaal, der vpå rächte han
Erich Biörßon handen, och Erich vplade på hennes wægne fridz-
skillingen. Hans Anderßon och Erich Biörßon sade god för att sta-
den skall wara frÿ för allt tiltaal aff förnämpnde Erich Bengtßon,
som åhr en jæmpnærffue och är bortluppen, att ingen weet,
hwart han åhr, antingia han ar leffuendes eller dödh, och Måns
Erichßon i Sæby togh hans lott v .

Mordh.

Samma dagh anklagade profoß en benempdh Erich Perßon, att han hade i hiel slagit en finsk karl vpå wægen vdi Slæm sochen i et gierde på andre siden vm kyrkian och taget aff honom tre daler peninger ∞. Effter hans egen bekiennelße ähr han dömd til stægell och hiull ∞.

Bleff så affsagt emellen Hans Werner och Willam skipper och Anders Wall, Tönius Folmerßons tienere, skriffuer på Gottlandh, att samma Tönius skall stella borgen före, att thet godz, som hörer Hans och Willam til och nu ligger på Gottlandh, 25 secker humble, 5 storlester saltt, skall medh thet förste komme her tilstedes ∞. [21 v.]

5 junij.

Senge klæder til siuke knechter.

Handledes medh menigheeten vm sænge klæder til the siuke knechter, der till och beiakat bleff och tilskickedes nogre vdi hwart quarter, som samme senge klæder vpbæra skulle ∞.

7 junij.

Michel Olßon vpbödh hustru Karin Peer Anderßons tomt i Pelle Perßons grendh — 2°. vpbud

Mårten Anderßon vpbödh Axell Johanßons tomt — 3°. vpbuditt

Anders Jönßon vpbödh sit korswerkies hws — 3°. vpbudt

Mårten baker och Pelle Person.

Samma dagh bleff den förlikningh, som Barendt Jönßon, Erich Biörßon samt Hindrich Thomesson haffuer giort emellen Mårten baker och Pelle Perßon, der Mårten haffuer loffuet att betale Pelle huffuud stolen medh renthen, den sigh belöper 168 daler, på tre terminer, som är nu pingisdaga framfarin, then andra Olai tidh, then tridie Michaelis nestkommendes. Förlikningzbreffuet dateret 12 februarij anno ∞ 91. Mårten bestodh samma förlikningh och sade sigh wele förseglet, när han får sit signet iffrå gulsmedhen, will och betala, när han får der til rådth.

Hans Grelson.

[22] Samma dagh presenterede Hans Grelson det breff, som hans salige hustrus swär, Knut Mikilson, boendes i Breyla vdi Halicho sochn, hade vnder fru Kirstinæ til Åminne, her Philpus, kyrkieherde i Halicho, och Lasse Prÿß, her Christer Claeßons fougtes försinglingh ∞, att han bekenner sigh haffue inne medh sigh behollet alle Hanßes hustrus Karin Marcusdotters fæderne och möderne och gör den fulmacht om inthet, som han sin dotter her i Stokholm giffuit haffuer.

Per Wasteson.

Peer Wasteson, borgere i Westerårs, klagede, att vdi förlidne hösth bleff hans skuthe tagin på rikßens rese til Ræffle. Der vpå war en benempd Grels til styreman. Samma Grels haffuer såldt bort skuthen för tolff daler och haffuer nu funnit skuthen her i staden hoos en ræffuelsk, Matz Jönson, och haffuer Matz kiöpt skuthen aff Hertwiik Sander, och begierede, att han måtte få sitt igen ∞. Gode mæn skolle besee skuthen, och hwad som nu der widh åhr och tilförenne der widh warit haffuer.

Matz Jönson berettede, att då han kiöpte skuthen aff Hertwyk, sade han: 'Jagh fruchter, att då jagh kommer til Stokholm, bliffuer skuthen migh förhollen'. Då sade Hertwiik: 'Så bliffuer thet min skade och icke thin' ∞. Finge gode mæn, som dem förlika skolle ∞.

9 junij.

Niels Erikson.

Hemlede och vploth Lasse Mikelson, borgere i Stokholm, Niels Erichson rådman en tomt, belegen vdi Sancti Johannis grændh på norre siden emellen Lasse Michilßons korswerkzhws och Herman baakers stenbodh ∞. Vplade fridzskillingen — 4 ♀.

Tileman Cornelius.

Tileman Cornelius tilbödth sigh att swara Matz Perßon i Gäffle om skippet, der och saaken må slithes.

Hustru Brita Christoffer Stedner[s] och
Mårten Rådsack.

Hustru Brita Christoffer Stedner[s] loth begiære, att Mårtten Rådsack och Hans Heß wille giffua beskeedh medh hwadh skææl dhe haffue aresteret hennes mans peninger vdi Lybeck, nemligen 330 rikzdaler.

Mårten swarede, att när han bekommer sin bettalningh för 90 rikzdaler, 2 skippundh lÿn, 2 skippundh hampa och 5 daler peninger, skall samma aresteringh bliffua loß giffuin ∞.

Tiuffuerÿ.

[22 v.]

Bengt Hinrichson, född i Vpsala, bleff anklaget, att han hade stulit ifrå Mikil slachtere 108 daler vdi gull, sylff och peninger, en semsk klædningh, 2 kappuner, 2 tÿske höner, ähn 5 daler peninger.

Samme Bengt sade, att en benempdh Matz Person war jnne och staal peningerne, men Matz sade neÿ.

14 junij.

Mikil Olßon vpbödh hustru Karin Peer Anderßons tomt vpbudet
— 3°.

Tiuffuerÿ.

Joen Ångerman klagade öffuer Peer Torsons söner, att de hade stulit ifrå honom en guldringh, trÿ spenne, 3 borduker, en grÿtha och en båtzkædie, och effter Peer Torson haffuer loffuet att wele see huset til beste vdi hans fråware, så att ther inthet skulle förminskes, derföre taler han Peer thill och ingen annan ∞.

Herman baker och Hans Berens.

Herman baker lade skriffiligen sit klagemåll in emoth Hans Berens, der vdi han widlöfftigt gör sin ensköllen om thet salt han ähr mißtenckt före, nemlige 9 *tynnor* att skolle haffua oloffuendes tagitt vtaff Hans Berendz saltstapell, och begierer att niuthe Sweriges lagh, så att effter thet att Hans Bærendes haffuer hwarken nu eller tilförrenne begæret lagh och eedh aff Herman och ändå samme Herman haffuer friwilligt fæst lagh her på råd-

huset then 6 decembris nest förleden för samme saltt, dogh effter han seden på sin sottesænggh haffuer in för sin schrifftefader her Mikel, tydtske predicant, sampt M. Erich Olai, skepper Waste Erichson, hustru Margreta Matz Persons och nogre flere giort sin vppenbara bekennelße medh högh förplichtelße, att han aldellis är oskyllich för förnempnde saltt, som han war kommen i mißtancka före, der vpå han och haffuer annammet thet högwerdige sacramente med sådana gräseligh förwilkorelße,¹ att thet aldrigh [23] skulle komme honom til sin siel saligheet, vm han war skyllich vdi thet honom tilmättis, effter som thet witneßbreff aff förnempde gode mæn och dannequinnor der vm vtgiffuit ähr och i rættten vpläsit bleff widere förwälthe; derföre syntes rættten sådane hans eedh nogsampt göre fyllest i thenne saak, helsth och meden åkærenden ingen laghgärd hwarken nu eller tilförrenne begæredt haffuer, som förberördt ähr. Och wart så besluthet aff rættten, att när någen almenneligh rådzstuffue dagh hållen bliffuer, skall förnempde witnesbreff vppenbarliga läsit och förkunnet bliffua, der och förnempde Herman baker skall då förkunnes frÿ, ledigh och löß för sådana saak och withesmåll, så att hwar nogen effter then dagen der på taler eller honom sådant wither och förekaster, skall haffua förbruttit 40 ş, så offte som thet skeer, med mindre han medh fullom skælom kan til saaken wunnin bliffua ∞.

Knut smed, Anders Olson.

Knut Erichson bad sikh så Gudh hielpe til liiff och siell, att han slett inthet mere ähr framledne Anders Olsson, som honom tient haffuer, skyllich bliffuen ähn de 6 ş 2 öre, som han nu framlagt haffuer.

Samme Knut smedh och Anderßes hustru bleffue sedan så förlichte, att Knut skulle giffue henne 20 ş, der vpå de ræchte hwar annan handen in för rættten ∞.

Arffuid Person och klockerehustrun.

Arffwidh Person klagade, att klockarehustrun haffuer för-giffuit hans dotter, meden hon war vdi fölie medh henne thil Vp-sala. Dher sade hon aldeles neÿ till och sade, att hon hade inthet medh sikh dett förgiffit arsenicum, som de skÿlle henne före, att

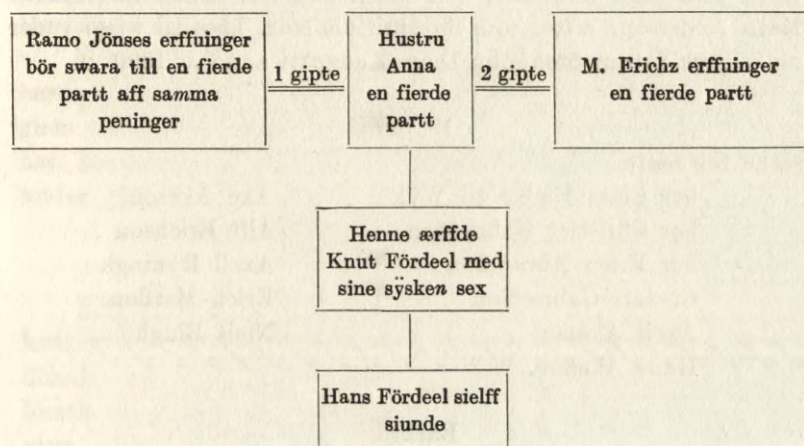
¹ I ms. står: förwickorelße.

hon skall haffue bruket, när hon war til Vpsala, der medh dhe mene henne skolle haffue förgiffuit pigan ∞ .

Skötz vp til neste rådstuffuedagh. Då skolle bårskerre embethet komma vp och witna, huru de lÿket beseedt haffue.

Hustrv Sunäffua, Hans Fördeel.

Hustru Sunäffua, her Anderßes dotter, talede til Hans Hanson Fördeel om ett hundrede mark, som hennes fader, her Anders, hade henne testamenteret, effter hon war oächte, hwilke peninger Jöns Jacobßon, Ramo Jöns, hade til sigh annammet aff [23 v.] Åbo rådstuffue ∞ .

16 juny.

Tiuffuerÿ.

Malin Erichz dotter, född i Salebærgz by, war steltt för rættten, för thet hon hade stulit ifrå hustru Elin Staffan Larßons på Södre malm en rödh engelsk kiortell, en engelsk tröÿa, ett blagarns lakan. Samme Malin haffuer offthe tilförende waret för rættten för stöldh och bleff nu nesth förledne torßdagh stupet vpe i rådstuffegången ∞ .

Matz Anderson och Herman Anderson.

Herman Anderson talade på en tomt, som ligger nest nedan för Hermans hws och Matz Anderson haffuer köpt aff Axel Johanßon til Göxholm, och mente, att han war närmer att behållen för wederboende rættten skuldh än Matz Anderson.

Jagh Axell Jahanson til Göxholm gör witterliget och fulkom-
lige tilstår medh thenne min egen handskriff, att jagh haffuer
såldt och affhendt min tomt, belägin neden före Oluff Suinickz hws
och mellen Matz Anderßons och Christoffer Bagges hws och tomt
medh lengd och bredd, som för ögon står, til Matz Anderßon mÿn-
[24] theschriffuer för peninger 60 daler. Hwarföre affhender jagh före-
schreffne tomt ifrå migh och mine arffuinger och setter henne
vnder Matz Anderson och hans erffuinger til ewerdelige lagfongne
ægør och beder then erlige man Per Jönßon, borgere i Stokholm,
att han på mine wegna vpbiuder *samma* min tomt på rådzstuffuen,
effter som lagh förmäller, och seden hembler henne förschriffne
Matz Anderson, effter som föreskriffuit står. Thes til wisso vnder
mit signet datum Stokholm then 3 augusti anno 1590.

19 juni

såthe för rætte

her Claes Bielke til Wÿk	Åke Åkeson
her Christier Gabrielßon	Alff Erichson
her Erich Abramßon	Axell Rÿningh
Göstaff Gabrielßon	Erich Matßon
Axell Åkeßon	Niels Biugh
Hans Åkeßon.	

Barbro.

Bekende och berättade Barbro, att Jöran Prÿß, hennes moder-
broder, begärede henne ifrå sin moder i Hopsall och loffuede, att hon
skulle bliffua hans erffuinghe. När han fick henne til Räfte, be-
lägrede han henne i Räfte hamn emot hennes wilie. Frågades
henne, hui hon icke ropade, medan der war folck i skeppet. Då sade
hon, att hon inthet torde.

Sex wecker effter jull gaff bårskärren henne dricka, då henne
förgickz barn.

Det förste hade inthet liff, när det föddes.

Tre wecker der effter belågh han henne åter, annen gången,
då hon icke wille.

Bekende hon och hennes broder, att Jören och deres modher
äre både aff en fader och en moder. Hon wiste inthet aff, att hon
war medh barn förste gången, när bårskerren gaff henne dricker.

Att bordskerren haffuer ibland annett giffuit henne in sewenbom, att 3 eller 4 dager sedan, som lille mester Hans gaff henne dricka, dhå förgickz henne barn \circ .

Jören Prÿß nekede aldeles, att han icke [*sic*] haffuer mördett [24 v.] barnett, som hon beretter.

Beretter, att hans moder war aff Friß slecht och hennes moder aff Meler slechtett.

Bekende och Jören Prÿß, atth han belegrede henne emot hennes wilie.

Sade, att han inthet vppenbarede bårskerren, att hon war medh barn, vthen seden hon bekende sigh ware medh barn, sade han thet för bårdzskerren och badh honom holle vp medh drÿckerne \circ .

Förste barnet mißgick henne, och då sågh hon thet och badh en piga taga thet vp och föddes fastelagz tidh, och som hon kunde gisse vdi Findlandh bleff hon med barnett. Annan gången belegrede han henne effther sin hustrus dödh, och det barnet lade han sielf vnder gålffuet och slogh der vpå ett ember wathn.

Sententia

för hoor, mordh och ketterÿ.

Effter Jörens egen bekennelße, både wåldtächtet, horet och kætterÿdt, kunde ingen, som i rætten satt, frÿe hans liiff vthan dömdes till döden effther Suerigis lagh, den honom förelesen bleff, försth thett 11 cap. vdi edzöres balken vm woldtächtet, och seden vtur högmålis balken i landzlagen om kætterÿdt, att han war skÿlligh i båle brännes.

Bleff benådet med suerdet och affrettedt then 21 junij, och hon bleff dömdh att gå vnder kyrkiestrafedt.

Lille M. Hans bardzskerre berettede, att han bleff kallet til Jören Prÿß att hielpa honom och hans gamla hustru, och då beklagade han, att hon war förstoppett i sitt liiff och hade icke sin tydh. Derföre gaff han henne in sådant, som der tilbrukas pläger, och sade, att han inthet kunne merkia det hon war haffuendes, icke heller bekende nogon thet för honom.

Gamble eller store M. Hans berettede, att Jören haffuer klaget [25] för honom, att hans sÿster dotter war altÿdh mÿkit siuk, i thet hon war förstoppett i lÿffuet och begerede, att hanskulle giffue henne noget derföre in. Då gjorde han sin enskÿllan, att han inthet hadhe hoos

sigh. Då finge de honom gammelt ööll, suesker, rußin, muskathe blomer ∞.

21 juni.

Erich Biörßon, *hustrv* Abbeluna
Peer Erichsons.

Vdi kæmnære kammeren i Hinrich Simonßons och Gÿnte Olßons närware bleff den saak emellen Erich Biörßon rådman och hustru Abbeluna Peer Erichßons, den Erich hade witt för någott lerefft, som hon ifrå honom skulle haffua stulit, och effter hon hade tilförrende någre reser warit beslagen med tiuffuerÿ, kunde man icke städie henne att göre lagh, och meden Erich ingen skæll hade mere ähn allenest sin blotte mißtancke och hon stod med någre quinnor til att göre lagh, som hon fest hade, derföre på thet ingen siele wåde skulle wara eller Gudz helge nampns misbruck icke skee motte, gaffz henne laggården vp, och wore thesse, som hon hade medh sigh: *hustrv* Agda Peer Påwalßons
hustrv Karin Hans Erichsons *hustrv* Cicila Eskil Larßons
hustrv Dordi Bengt Andersons *hustrv* Kirstin Biörn Nielsons
hustrv Margit Erich Hendrichsons *hustrv* Sara Mårtten Larßons
hustrv Barbro Per timbermans *hustrv* Elin Thomas Hinrichßons.

Och bleff så affsagt, att hwilken, som henne förekaster och wÿter vm thet lerefft, som Erich mist haffuer, han skall böthe 40 ꝯ, med mindre thet med fullom skælom kan henne öffuertygis ∞.

Ithem för thet att Erich hade slagit henne, bleff han effther lagen fäldt til 12 ꝯ och skulle giffue henne (thet och kæmnären strax vthlade) 8 ꝯ för sin sueda, och der medh bleffue de förlÿchte och rächte hwar annan hender ∞.

Borgere eedh.

Vdi Oleff Grelßons, Hindrich Simonßons och Gÿnthe Olßons närware giorde Gregers Jönßon sin borgere eedh och wann burskap her i Stokholm, derföre Oluff Larßon Ålenningh bleff lÿffthesman.

23 juni.

[25 v.]

Anders Jönson rådman \circ .

Oleff Larßon hemblede och vploth Anders Jönßon rådman den fierdepartt i Michel Perßons stenhws, som salige Peer Erichßons barn och jungfru Anna Jacobz dotter ærffdt haffue. Anders Jönßon vplade fridzskillingen 4 q .

Jahan Petterson, Petter v. Biuren.

Jahan Petterson lade fram i rätten Petter v. Biurens förschreffningh, som han haffuer giffuit Jahan på 18 lester wedaska, som han hade gådt i lyffthe att betala för Gerd Nöttingh.

Efftter her finnes en klar handschrift, der vdi Petter v. Biur loffuer på ähre och redeligheet att wele betala förnempde aska på 3 terminer, och der som Petter innan then tydth icke förnöyer Jahan samma bettalningh, då skall han haffua macht att lathe sættia honom fengzligh och aff hans godz annamme sin bettalningh, dherföre ähr rättwisth, att han gör sin handschrift fyllesth effter sin förplichtelße, och hwadh kiöpet tilkommer, som de sedan kunne haffue giort sikh emellem, det skall stå sedan öpit, och Petter må haffua Johan der vm fritt tiltale \circ .

Her Håken Germundi och Frans

Saltougz hustru \circ .

Her Håken Germundi i Åby vdi Östergötlandh lott kræffie Frans Saltougz hustru $4\frac{1}{2}$ daler för en hesth, som samme Frans borgade aff hans cappellan för någre åhr sedan. Och effter samme her Håkens fulmechtige hwarken hade Frantzes breff der vpå att han bekende sikh nogen hesth haffue borgatt, vthan allenest, att tuenne bönder wtnede, att så hade sikh, att her Håken hade sagt god för Frans, derföre skall samma prest på hæredztingh låthe samma witne bliffue eedfeste, så att de suerie, att her Håken loffuede för Frans om bettalningen och sedan hwarken han eller then hesten solde haffue der vpå någon bettalningh vpburitt \circ .

Joen skipz profoß stelthe borgan för att han will næste rådz- [26]
stuffue dagh stå Jonas Bötker til rætte \circ .

5 julij.

Vpbudet.

Lasse Hindrichson vpbödh Willem de Wiiks hws på Sielegaten — 1°.

10 julij.

Niels linwæffuer.

Niels linwæffuer fæste eedh sielffridie, att han inthet meer hade aff framlidne N., som henne [*sic*] tient haffuer, ægedeler, ähn som han inför rættten bekende *o*.

Petter Sunneman, fulmechtigh på Hans Michilsons barn vdi Certefanbus wægne, quitterede Gerdt Willemson in för rættten för allt tiltaal och efftermaningh, som förnempde barn eller deres förmyndere kunne haffue til Hans Suckat, hans hustru, *hustrv* Lizabett v. Santfers och dheres erffuinger. Der rächte de hwar annan hender vpå *o*.

12 julij

såthe för rætte

her Göstaff Gabrielson

Gjöstaff Biörson

Jahan Åkeson

her Bengt Ribbingh

Axel Åkeson

Niels Biugh, fougten på slottet.

Upbudet.

Lars Hinrichson vpbödh Willem de Wÿks stenhws på Sielegathen — 2°.

Ithem Bertil Skellingz korswerkes hws vdi Hans Skulthes grändh — 1°.

Hans Anderson vpbödh Vallentin plåtslageres hws på Smidiegathen — 1°.

Hans Foget.

Michil Olson, fulmechtigh aff hustru Karin Per Andersons, hembledede och vplotth på hennes wægne Hans Fogett en tompth, som hustru Karin Per Andersons honom soldt haffuer wæstan til belægin, der på Hans vplade fridzskillingen, och holler tompthen

i lengden 31 alin och i bredden 12 $\frac{1}{2}$ alin, soldh för 120 daler och förähratt hennes mågh Matz Månßons hustru 1 *stycke* groffgrön. Tompten ligger neste grenden nest nordan Bredegrenden emellem Pelle Perßons och Anders Larßons korswerkis hws \circ . [26 v.]

Hans Person, Oleff Person.

Hans Perßon klagade på sin broder Oleff Perßon,

1. att han hade hans faderliga arff ifrå honom med wold och welle;
2. att han haffuer taget honom vthur skolestugen;
3. att Oleffz hustru haffuer bracht hans sambroder til att slå sina moder;
4. att han hade tubbet sine moder til att bære falsk eedh.

Hanßes hustru gaff sigh vth för en diechne, seden de nogen tidh hade gått och arbethett \circ . Effter Hans Perßon haffuer förskuttit alle domer och wittnesbreff, som Oleff haffuer emot Hanßes inlagde klagemåll framlagt, och säger, att han inthet haffuer warit til stedes för lagh och rætte, när domer vtgåffues \circ , synes rættten dherføre, att thetta ährende bliffuer ännu skuttet til hæredztingh, der owilde gode män skolle förordnes, som saken skole ransake \circ .

Anders Holsth.

Anders Holstz saak om dråpet, som skedde i Arboga på Robbert Skotte och Anders är sköldt före, bleff nu andre reesen förhördt, och till thet förste bliffue de witesbörder, som i Arboga förhördes, vpläses [*sic*]. Jöns Jörenson winede, att Anders Holsth och han komme til Bertil gulsmedh och såthe der til att dricka koldskåål. Dyt kom Robbert, och de såthe der en stundh, gick Robbert theden, och the andre såthe quar til effter middagh. Då kom der tjyende til Anders, att han skulle komme och hielpa sin stalbroder. Då haffuer han luppit dytt och ähr kommen til mangels medh. Bekende och, att de som sloges moth Robbert, de hade kortlasser. [27]

Jöns gjorde sin eedh och badh sigh så sant Gudh hielpe både i thenne och thet tilkommende euige liffuet, att han hwarken sågh eller weeth, icke heller haffuer hördt, huem som hade giffuit Robbertt sitt banesåår \circ .

Skiötz vp til odensdagen \circ .

Gæld som staden tilkommer.

Samma dagh bekende hustru Barbro Jöns Jörenßons, att hennes salige man Tileman Abram haffuer tagit aff staden 100 daler til læns, der han kiöpte dett hws medh, som nest neden för det andre hennes barns säthehws belägit ähr i Sancte Larsse grendh.

Erich Persons ogerninger.

Klagemåll emot Erich Person, som han i Westergötlandh medh woldh och mykin skalckheet bedriffuit haffuer. Der vpå war Bogesundz stadz förseglede klagemåll, hwadh han i Bogesundh bedriffuit hade.

Item Jöns Nielsons til Siletorp witnesbreff, huru han för thu ähr seden haffuer vthen all orsaak tagit en aff daga dher i Westergötlandh ∞.

Skiötz vp til widere ransakningh, effter han sade, att dråpet skedde i nödwärn och Jöns Nielßon hade til honom stoor affuundh, der vpå och eliest finnes mere beskeedh aff den ransakningh, som Peer Suenßon haffuer hoos sigh ∞.

Axell Åkeson.

Samma dagh satte Johan Åkeson på sin broders Axell Åkesons wægna vdi rätten widh påß 500 daler vdi klippinger och guldh på thet hws, som Hans Skultt haffuer i pant aff Hans Skult [o: Jöns Jöransson]. Togh samme peninger igen then 14 julij ∞.

14 julij.

Giöstaff Gabrielßon	Giöstaff Biörßon
Hans Åkeson	Hans Prýtzt
Niels Biugh	Borgmestere och rådh.

Jöns stockeknecht.

[27 v.] Jöns stockeknecht bleff anklaget, att han hade taget medh wäldh vt aff these effterschriffne på theres rætte reese, när de wore til Finlandh:

Iffrå Anders Mortenßon, Per Jönßon och Per skinner halff-annen *tynna* ööll, vthöffuer thet the gäffue honom 12 öre peninger och en fierdingh strömingh.

Aff Erich Hanßon i Nörköpingh $\frac{1}{2}$ *tynna* ööll och en fierdingh strömingh.

Aff Matz Arffuidson i Strængnæs 1 *tynna* ööll.

Ithem haffuer han slagit och fengzlet nogre aff them.

Bleff vpläsit thet 40 capitell vdi edzöres balken vdi landzlagen.

Bespråkningh.

Erich Nielson bespråkede thet hws, som Jöns Jörenson haffuer pantsatt Hans Skultt, och vplade fridzskillingen, och skall begge [*sic*] peningerne, nemligen 6¹/₂ hundret daler, [sättas] i rættten andre 8 dager.

Jöns Jörenson och hans hustru lade schriffteligen in besuerninger emot honom. Effter de ähre ächte folck, och hon haffuer echte barn medh sin förre man, dherföre skole de både lefrere barnzens förmyndere tilfülleth, hwadh som barnen ähr affwittredt, och hwadh de gäld tilkomme, som dem kræffies, skolle de både betale *o*.

Anders Holst om dråpet i Arboga.

Om dråpet, som skedde på Robbert Skotte vdi Arboga, att ingen, som i rættten satt, kunne frie Anders Holst för woldzbane, effter han kom öffuer balken och begynte på nytt slagzmålett, der thet war förlÿkt, och skall derföre böthe 20 daler i wäldzbane böther, och den andre, benempdh Per Olson, född i Wester bergzlagen, som ähr och vdi mistancke och rÿchte, att han skall haffua giffuit then döde ett stick, effter de ære både, så well Anders som Peer, i mistancke, derföre skole de både frÿe sigh för san]bane dråpet eller böthe, som lagh säÿe och effter som målzægenden åtnöÿes.

17 julij.

[28]

Hustrv Karin s[alig] Stentzell
semskemakers.

Jören Trosth smitter, fulmechtigh aff Jören Wirtzick och Laurentz Wirtzick, salige Stentzell semeskemakers bröder, hembledde och giorde hustru Karin, samme Stentzells effterleffuerske, quitt, frÿ för allt yttermere tiltaal om allt arff och giffuit vtt för allt 24 lodh sölff, 10 daler peninger och alle hans gångklæder och vplade fridzskillingen. Wore vtöffuer arffskifftet Niels Erichson, Bærendt Jönson, Märten Olson, Erich Biörson *o*.

Henrich v. Bremen, Hendrich Jönson.

Henrick v. Bremen klagede, att han hade giortt kiöp medh Hendrick Jönson vdi så mätto, att Hendrich v. Bremen haffuer såldt honom 22 *tynnor* saltt och leffreret honom 2 *lester* järn, och hwadh som saltet icke kunne förslå, skulle Henrich giffue honom peninger, nemlige 30 *daler*.

Skall bliffue wedh den dom, som felthes i wårdzschriffuer stoffuen.

Ambrosius Palmboom.

Effter thet att det köp, som her til skedt ähr om den tomt, som Hans cantor såldt haffuer, ähr icke lagligh giordt, derföre och meden Casper Ilenfeldt ähr byrdeman til tomtten, så sades, att han ähr nermesth til att lösen, derföre han och bespråkede tomtten medh 4 *q* och sedan vploth samme sin bördzrætt Ambrosius Palmboom för sex *daler* och skulle löse tomtten in aff Siffridh Nielson, som henne hade i pant aff Hans Hansson *o*.

19 julij.

Uppbudet.

Lars Henrichson vpbödh Willem de Wyks stenhws på Sielegathen — 3°.

Jtem Bertill Skellingz korßwerkzhws — 2°.

Hans Anderson vpbödh Vallentin plåtslageres hws — 2°.

Elin Henrichz dotter, Philpus schriffueres hustru, bleff anklaget, att hon haffuer slagit en annan hustru i hiell, benempd Barbro, hwilket skedde vnder högmessan *o*.

Witne	{	Oleff sengedrengh	hustru Margit bastuffue hustru
		Siffridz Margreta	koppersken hustru Karin.

[28 v.]

24 julij.

Matthias Stren.

Anders Jönson hemblede och vploth Matthias Stren sit korßwerkzhws, liggendes vdi Simon Morthenbons grenndh westen till, för 250 *daler*, och Matthias vplade fridzskillingen. Samme hws är och Mons Siffridson hembudet *o*.

26 julij.

Axell Åkeson, Niels Biugh sampt b[orgmestere]
och r[åd]h.

Lars Henrichson vpbödh Bertill Skillingz korßwerkzhws — 3°.
Hans Anderßon vpbödh Vallentin plåtslageres hws — 3°.

Elin Hendrichzdotters dråp.

Åther bleff hustru Elin Hendrichzdotter, Philpus schriffueres hustru, anklaget för thet dråp hon hade giort på hustru Barbro Jöns dotter, framledne Matz Månßons bolskap, och berettede Elin, att då hon kom hem och latidt giffue sit folck maath, gick hon vth aff holmen in i staden, och då hon kom tillbaka, fan hon tre gässer, som trätte sin emellen. Den ene war Barbros son, den andre hennes husquines, den tridie Willem de Wiikz, hwilken de andre tuå trätte vppå, och då hon hindrede dem, att de icke skulle öffuerfalle Willem de Wiikz gosse, kom Barbro medh thett samme, och då haffuer hon talat til Barbro och straffuet henne, att hon höldt så mykit sielffz wold medh sin son, och sade, att ther aff kommer skade, hwar hon icke lade näffzt vpå honom. Tå begynte Barbro skella henne för en hora och wille slå henne, och endogh Elin badh henne, att hon skulle lathe bliffue henne tilfridz, så halp thet inthet, vtan hon söchte thil henne och fick henne i huffuudet och knöstrede thet emot muren. Med thet samma kom en inhyses kona och sleth Barbro ifrå henne widh paß 2 fiett, och dhå Elin sågh, [29] att hon sleet sikh löß och kom til henne igen, togh hon vth sin kniff och stack henne i armen ∞.

Skiötz vp, til thes witnen komme, som hon skiuter sikh vpå. Jthem presten och bardzskerren komme och vp ∞.

Om dråp.

Mæreta Erichz dotter, Lasse Bertilsons hustru, bleff stelt för rættten, att hon skulle haffua slagit en, benempdh Margreta Per Anderßons, och haffuer sikh så tildragit, att samma Margit hade kommit om affthenen, seden Mæreta och hennes man hadhe lagt sikh, och reef henne vthur sengen och skelthe henne. Dhå haffuer Mæreta slagit henne tu slagh på munnen, och sedan haffuer hon legat fiorton dager och föge annet giort än druckit och haffuer vm nattetidh fallet på gathen och bleff dher dödh.

Må stelles vdi borgen, til thes målþæganden kommer tilstædes, som rätte åklagere ähr ∞.

Wåda dråp.

Marckus Månson camerschriffuer bleff anklaget, att han aff wåde war kommen i skada för hustru Brita Markus dotter, och hade samme Markus Månson her Sten Holgeri, cappellan widh S. Clara, witesbreff, att hu[st]ru Brita, då han henne besökte medh Herrans natwardh, bekiende, att thet icke war hans wilie, vtan hon hade sielff oförwarendes luppit på hans wærie och skaden fått honom owetterligen.

Thet är wåde, som både sæye wåda wara, och effther sonnen Markus Markusson seger sikh sådant aff sin moder haffua hördt, dherföre dömdes, att han skall giffue wåda booth, nemligen 20 daler ∞.

Drotningenes saak och insatte peninger.

Samma dagh satte Axell Åkeson på drotningenes wæгна 200 daler i rættten för den tomt, som Koung. Ma:tt haffuer lathit vpbbyggie wedh Jærntorget, och doom, som winner samma peninger, tilhande ∞.

[29 v.]

Jacob Brosius.

Her Michell Keuler, tyske predicant, Anders Gottewiß boke-trýcker och Hans Werner bekende, att Jacob Ambrosius ähr anno ∞ 88 then 4 octobris her på klostergården begraffuin, hwilken bleff dödth och affsompnede vdi *hustrv* Emerentie Staffen Sasses hws nogre dager effter then 29 septembris, sedan förnempde her Michell honom med sacramentet besökt hade i sin siukdom. Samma Jacob haffuer och giffuit sin broder Hans Brosius sine gångk klæder och thet lille bohagztýgh, såger och höffler, som han åtte ∞.

28 julij.

Witne om Elin Hindrichzdotters dråp.

Oleff sængedrængh witnede, att först de komme tilhope, begýnte de trætte om nogre påiker och skelthe hwar andre för hoorer och tiuff och begýnte slå munslagh med hwar annen. Dhå komme

två hustrur och skilde dem åth. Sedan de wore kompne ifrå hwar annen, kom hustru Elin tillbaka igen och sade: 'Kaller du migh en hoora?' 'Ja, thet tör jagh wåga' och slogh henderne tilhope. Medh thet samme slogh hustru Elin til medh kniffuen ∞.

Her Erich witnede, hwadh Barbro hade bekendt på sitt ytterste, att trätten hade kommit dem emellem om en poike, som Barbro slogh, och Elin sade til henne: 'Hui slår tu en annars folck?' Tå sade Barbro: 'Hwadh kommer thet tigh wedh?'

Hertman sadelmaker bleff anklaget, att han hade slagit Frans bokebinder i hiell, och bekiende han sielff, att Hans nålmaker hade warit hoos Frans och sagt för honom, att Hertman skulle haffue skeldt Frantzes hustru för en hoora. Medh thet samma haffuer Frans och Hans gåth vth til Hertwÿk [*sic*] och mött honom wedh sin portt. Der haffuer han talet . . .¹

Hertman sadelmaker bleff nogre dager effter för thetta dråp halshuggen ∞.²

7 augusti.

[30]

Påwell Saß och M. Philip kock begärede, att thet breff (för-mälendes, huru samme Philip haffuer affwittret sine barn deres möderne) motte vdi stadzens tenckiebook bliffue inschriffuit, huilket ähr lydendes ordh från ordh, som her effter fölier:

Jm namen der heligen dreifaltigkeit amen ∞. Kundt vn[d] zu wißenn sei allermeninglichen, das zu forderst eine volkomne abrede vnd vergleichunge zuischen dem erbarenn vnd volgeachten Philip Liebertz vnd seinen kinderenn, do er sich mitt der tugentsamen frouwen Johanna, seligernn Petter de Krogs wittfrauenn, in die aber nachligenn ehe begeben vnd ein zu laßen bedacht gewesenn, von wegen seiner vorigenn frauenn, also der selben seiner kinder mutter (selige) angefell manhafttigh gemacht vnd ausgesegst hatt, was sie seine kinder von derselbigen verlassenschafft erben vndt gewerug sein sollen ∞, also nemblich, das ehr gedachter Philip seinen kinderenn jngesamt von wegen ihrer seligen mutter dreihundrett thaler geben vnd vermachenn, thutt domitt, also sie noch sonstenn andre weder ahn gedachten Philip nach ahn ihrer stiffmutter vm

¹ Meningen är i ms. ej fullföljd.

² Denna notis är i ms. införd i marginalen.

wegenn derselbigen mutterlichen verlaßen schafft, keine einige ansprache weder beim¹ leben oder nach seines todlichen abschiect haben sondernn domitt fridlich vndt abgeschieden sein sollenn vnd wollen. Das auch dieselbige kinder solche summa der dreihundert thaler mutterlichen anfall deste gewißer sein sollen, will ehr Philip ihr watter solches vm seiner bei Kon. May. restittender besoldungh nehmen vnd seinen kinderenn zum besten ahn gewisse ortter von sich belegenn, da sie es vber kurtz oder langk habhafftich werden sollenn, welches also zu allen theilin bewilligt vnd angenohmen².

[30 v.] Des zu mehrenn glauben, auch vester halung seind die erbaren vnd wolgeachten Pawell Saße vnd Herman Skillingh also vnderhandler hier ahn vnd vber gewesen, vnd zur gezeugnus hatt ein jeder diesen briff mit seinen eigen handen vnderscrieben vnd mitt ihren gewonlichen insigeln neben Philip Liebertz, ihren vatter, befestigt. Geschehenn den 21 tag julij anno der weiniger ihar zall 91.
Philip Libert. Páwel Sasse. Herman Schillingh ∞.

Johannes secreterer.

Samme dagh kom för rættén Blasius Dundi på Johannis secretereres wegne och her Håkon på sin hustrus och hennes sýskenes wegne, satte i rættén 220 daler på thet hws Johannes aff de fattige köpt hade för nogre åhr seden, hwilke peninger meden [*sic*] de fattige dem på then tyden icke bekomme ∞.

Hwadh den handschriftt tilkommer, belangandes de 7 daler, som Hans Suchat haffuer giffuit Hans Michelßon anno ∞ 77, 24 septembris, der vm kan man inthet annat döme, vthan hon är iu beslutin vdi det quitte breff, som Gerd Willemsen och Antonius v. Arp anno ∞ 89 then 7 octobris haffuer vtgiffuit, vtan dher nogen skall bettale samme 7 daler, då bör Gerdt Willemsen der til sware.

Om borgensbreffuet bleff så sagt, att de skolle stella hwar annen sådant lyffte, effter som domen förmåller, som de bekommit haffue ∞.

11 augusti.

[31] Hustru Karin Simon Mårtenßons och hustru Margretta Lasse Dalboes sade, att de haffue beseedt den piga, Sigrith Persdotter,

¹ I ms. står: 'bein'. — ² I ms. står 'angemohmen'.

som klockere hustrun war kommen i skuld före, att hon skulle haffua förgiffuit, och war hon mykit suullin, så att halßen och huffuudet war lyke medh bröstet, och som de kunne tenckie, skulle hon ware förgiffuin. Men huem som dett kunne haffue giort, wiste de icke ∞.

Lasse Nielßon, som war kommen i skuldh för sin syster, fæste lagh til näste rådzstuffue dagh sielff tolfte.

Bekiende, att han haffuer legett her i byn vdi Hans Krancks hws vdi 8 dager och på malmen vdi tuå nætter ∞.

16 augusti.

her Erich Göstaffßon	greffue Mauritz
her Claes Bielke	Jacob Claeßon
Hans Åkeßon	Axell Åkeßon
Hans Erichßon	Jahan Bagge ∞.

Vpbudet.

Bærendt Jönßon vpbödh salige Lille Per Andersons korswirkz-hws vdi Kåkebrinkzgrenden westen til på norre siden — 1°.

Oluff Simonson, borgere i Nylödese ∞.

Samma dagh kom för rætten Vlff i Bastetorp vdi Ala heredt och tale[de] til Oleff Simonßon, borgere vdi Nilödese, vm halffue Baste-torpe gårdh, framleggendes Lasse Heließons sittienes vdi hæredzhöfddinge stadh vdi Ala heredt fö[r]seglede pergamentz breff, der vdi samme Laße hade dömppt honom gården till. Her emot framlade Oluff Simonßon Lasse Matsons vnderhæredzhöfddinge vdi Ala hæredt dombreff, jtem Jöran Erichßons och Anders Olßons, som såthe i lagmans stadh att förhöre samme ährende i förnempde hæredt, dombreff. Der öffuer opå hadhe han och Koung. Ma:ttz stadsfestelße breff, och effter sådane hans bewys, synnerlige Koung. Ma:ttz stadsfestelße breff, bleff Oluff Simonßon tildömppt samme halffue Bastetorpz gårdh til euerldelige ægo att behålle ∞.

Oluff Suinickz erffuinger.

[31 v.]

Oluff Swinickz erffuinger bleff suaret, att dett testamentz breff, som samme Oluffz hustru hade honom giffuit, bleff i så måtto ogillat giort, att effter thet icke war afflinge godz, som hon gaff,

derföre kunne thet icke gilles. Men effter dett ähr testamenteret, då må Oluff niuthe Suerigis lagh, nemligen den 3 peningh.

Hertig Karls enspennere.

Ähn kom för rätten hertig Carls enspennere Hans och framlade ett breff, lydendes på en malmgårdh, som han aff Peer Siffridson köpt haffuer.

Der emot framlade Märten baker och ett köpebreff på husen i samma gårdh, som samme Peer Siffridson Märthen soldt haffuer ähr och dagh för än hertigens tienere.

Dett breff, som Peer haffuer vtgiffuit först, bleff gillet, så att Mortten beholder sit köp och Hans söker sin man.

Frans Beier och Mattias Skubertz

saak ∞.

Frans Beiers och Mattias Skubertz saak bleff ænnu förhördh.

Hustru Margreta bekende, att jernet kom inthett barnet till; item att det icke heller kommer Niclaes v. Giuß til ∞.

Biörn Weßgiöte.

Biörn Weßgiöte klagade öffuer nogre knichter vnder hans fenike, som haffuer honom öffuerfallit och slagit honom förderffuet.

Att den knichten, som hugh fick, hade gåth vp som han hade achtat klage sin saak, då hade han giort rætt, men dett de flere öffuerfölle Biörn, der vdi gjorde de orætt, och skall der om bliffue Koung. Ma:t tilkienne giffuit.

18 augusti.

Jost Lambrochz fulmechtige.

[32] Kom Joest Lambrock och constituerede thesse gode mæn, Hinrick Lambrock, Tileman Korneliuðon och Jahan de Martanie til sine fulmechtige vdi den saak Petter Sönnemann haffuer haft moth Josth v. Lambrock på Hans Mikilðons barns wægne. Der och så kunde behöffues, att de för sine legenheeter skuldh behöffde settie andre vdi sin stadh, då skolle de ware lyke fulmechtige til att göre och lathe såsom förschriffne fulmechtige nu vpnepmde ähre ∞.

Thomas Miche.

Samma dagh kom Oluff Perðon skipzschriffuer fram för rätten, hembledede och vploth Thomas Miche den arffbrætt, som han hade vdi thet hws han ærffde effter sin syster, hustru Margretta Pers

dotter, som war Thomesses hustru, och hade Thomas gifuet Oleff ett för¹ allt, både löst och fasth, jnnan och vthan staden, 155 daler, der til alle sine hustrus gångeklæder, vndantagendes then beste kiortellen. Den behöltt Thomas ∞.

Borgere eedh.

Samma dagh giorde Jahan v. Mortanien sin borgere eedh och wan borgerskap ∞.

21 augusti.

Giöstaff BiörBon	Hans ÅkeBon
Axell ÅkeBon	Henrich MatBon
Niels Biugh	Borgmester och rådth.

Willem de Wyk, Bertil Skillingh.

Samma dagh kom Bertil Skillingh på sin och sin broders Mårten Skillingz wegna, hembledde och vplotth Willam de Wiik[z] fulmechtige Hans Smitt, sit korswerkz hws, beleget vdi Hans Skulthes grendh på norre siden emellen Hans Skulthes tomtpt och Erich muremesteres hws, hwilket de effter sin moder ærffdt haffue och nu lagligen soldt Willem för 196 daler nu gangbart mynt, hollendes i bredden 10 alner och i lengden 22¹/₂ alin, och vplades fridzskillingen ∞.

Oluff Suinick.

Ähn kom för rættten Oluff Swinick och hans hustrus erffuinger, och gåffue samme erffuinger tilkienne, att Oluff hade aldeles wel förnögd^t och tilfridz steltt för allt thet arff, som de effter förnempde Oluffz hustru med rette hadhe til att kreffie opå, både löst och fast. Der rechte de huar annen handen vpå.

[32 v.]

Samma dagh bleff Margretta Staffans dotter, Tileman klockeres hustru, och hennes boler för rættten framförde.

Suen gulsmmedh bleff klaget i rætte aff Hans profoß, att han haffuer haft en teen aff huith kopper. Den haffuer han vdsatt för peninger.

¹ Ordet 'för' är i ms. upprepat.

Hustru ElBa, Hans baders efterleffuerske, kraffde Andres v. Lucu nogre peninger, som han henne skylligh ähr bliffuin. Förordnedes gode mæn, som dem emellen reckne skolle ω .

Hans Larson.

Samma dagh bekende Anders Hanßon, borgere i Westeråhrs, att han hade annammet til sigh allt thet arff, som Hans Larßon hade hafft i ware och Marina Anderße dotter tilkomer, hwilken Anders war Marinas fader broder.

Ähn samma dagh kom för rættten Bertil Perßon, borgere i Wÿborgh, och klagade på sin medborger Herman Breier, att han hade öffuerfallit honom på Wÿborgz gathe och slagit honom. Derutöffuer haffuer honom hans hustru ifrå hans patrimonium, oansedt att han der vpå haffuer borgmestere och rådmäns dombreff, hwilket i rættten vpläsit bleff ω .

[33] These *efterskriffne* partzeler skole göres tilförningh til krigzfolcket:

		Summa aff alle städer:				
2 040	tynnor brödh — 170 lester — 483 lester	— 3 060 d.				
	maltt — 1000 <i>tynnor</i> — 4070 <i>tynnor</i>	— 2 000 d.				
160	[L]☉ humble — 8 skip[pundh] — 47 skip[pund]	— 320 d.				
576	[L]☉ smör — 3 lester — 7 lester, 2 <i>tynnor</i>	— 576 d.				
160	[L]☉ kiött — 20 skip[pun]d — 129 skep[pun]d	— 300 d.				
576	[L]☉ lax — 3 lester — 7 lester 10 <i>tynnor</i>	— 360 d.				
72	<i>tynnor</i> strömingh — 6 lester — 22 lester	— 216 d.				
400	[L]☉ torfisk — 20 skip[pun]d — 32 skip[pun]d	— 200 d.				
3 daler	$\left. \begin{array}{l} \text{för } 174 \\ \text{lester} \\ \text{fracht lön} \\ 522 \text{ daler} \end{array} \right\}$	wadmall 2 000	$\left. \begin{array}{l} \text{alner — 6 010 alner — 375 d.} \\ \text{lerefft 2 000} \\ \text{skoor 1 000 paar — 6 190 paar — 500 d.} \end{array} \right\}$	5 630 alner	— 375 d.	
lesten						
120	<i>stycker</i> barkedede huder — 10 decker — 55 decker	— 240 d.				
		Summa	8 522 d.			

Hustru Margreta Niels Hansons.

Samma dagh bleffue the tu quittebreff, som Peer Brask och Arffuidh Larßon hade giffuit hustru Margreta s[alig] Niels Hansons i rätten presenteredhe och med borgmestere och rådmäns wilie i tenckieboken inschriffuit, lydendes ordh från ord, som her effter fölier:

Wÿ effterschiffne Peer Brask och Arffuid Larßon bekenne her medh och för allom witterliget göre, att effter thet Gudz nådige wilie warit haffuer til sikh kalle aff thenne syndige och sorgfulle wärldh högbetrodh och welachtetd Niels Hanson Brask til Helgöo, fordom tilförordnet vdi slotzloffuen på Stokholm, til hwilkens godz och ægodeler wij rætte arfftagende ære, så haffue wÿ vdi gode och ährlige mäns, som ähre Oluff Grelßons och Hindrich Simonßons borgmesteres, Lasse Hinrichßons stadzsecretereres samt Frans Beyers och Bærendt Jönßons, borgeres vdi Stokholm, närwarelße wenligen och medh godh semie hollit bythe medh hederligh och dÿgdesam quinne, hustru Margreta Hareldzdotter, salige förnempde Niels Hansons effterlátne enckia, på the lößörer, som effter hans dödelige affgång i Stokholm funnes och frambåres, så att wÿ gerne och godwilligen inrÿmdt och effterlatidt haffue, hwadh som welbemelte Niels Hansons testemente och goffueschiff förmäller och eliest vdi Stockholms stadh sedwane ware pläger. Dogh förbeholle wÿ oß her medh, att ther nogett anthen genom glömske eller eliest andre orsaker icke haffuer framkommit och kunnogt wordit och wÿdere vspörries kan, ther til haffue wÿ fritt tiltaall och ingång, och hwadh nogre små geldh tilkommer, som nu obetalthe ähre och än ytterligere kreffies kunne och betales moste och eliesth bekostninger til en graffsteen, haffue wÿ her til ährnet aff obÿtten deel rogh 38 *tynnor*, maltt 48 *tynnor*, hwilket til bettalingh wendes och förÿttres skall, ther til och 4 *tynnor* huethe, och ther nogett öffuer bliffuer, wile wÿ på både sider ther vm welförlikas, såsom och framdelis skee skall (ther Gudh sÿnes liffuet spare) medh the lößörer wÿ bytt haffue på landzbÿgden och hwad jordegodz, hws och faste grundh vdi staden ytterligere tilkommer. Thes til wisso och stadfestelße, att wÿ medh thet, som her til dagz affhandlet ähr, oß aldeles och well äthnöie lathe, tryckie wÿ wære

[33 v.]

signeter vnder thenne bekennelße och medh egen handh vnder-
schriffue. Actum Stokholm then 7 junij anno 1591.

Peer Brask
medh egen handh.

Arwidh Larßon
medh egen handh.

[34] Jagh Arffuidh Larßon bekennes her medh och giör wetterligit,
att jagh vdi these erlige mäns närware, som är Matz Anderßon
och Hans Hanßon Bilefeldt, Oluff Erichßon i Torßholm och Erich
i Vredha, haffuer vpå min kære hustrus, så och på min kære broders
Peer Braskz wegna medh rätt skipt och lottkasth bekommet och
annammet aff ehrligh och dögdesam hustru Margrette s[alig]
Niels Hanßons alle the lößöre partzeler vdi sænge kläder, lin-
kläder, kopper, thin och messingh, som fans på Helgöö gårdh,
och föll thetta effterschreffne på min broders Peer Braskz lott
och andeel, hwilket förnempde hustru Margretta til göme an-
nammede, thill thes Gudh foger honom til Suerige igen, och haffue
wÿ henne inthtet mere kreffie eller tiltale vm samme lößöre partzeler
och skipte. Dhes til mere wisso haffuer jagh Arffuidh Larßon
bedet förnempde närware män vm theres signeter iämppte mit egit
her vnder. Datum Helgöö then 13 junij anno 91.

Peer Braskz lott, som hustru Margreta
behöltt til göma:

Reckebolster med blå render —	1
Recke[bo]lster medh pecklingz whar —	1
Huffuudh bolster med engelst whar —	1
Huffdebolster med peklingz whar —	1
Nÿe rÿer —	2
Nÿtt teken medh goltt och blott —	1
Teken medh rött och blått —	1
Nÿtt lederlaken —	1
Italians bordukz wäff —	16 alner
Machiers forlott med blå frantzler —	1
Rödh klädes wepa —	1
Örnegoth medh waar —	1
Guldskins hÿende —	1
Flamskt hÿende gammalt —	1

Lerefftz laken —	1 ¹ / ₂ paar	
Lerefftz borduk —	1	
Bileggere aff drell —	4	[34 v.]
Lerefftz handklåde —	1	
Ny kopper —	6[L] 8 ƒ	
Thin —	2 ¹ / ₂ [L] ƒ	
Messingh —	12 ƒ.	

Nota.

Så mynken kopper, som föll på Peer Braskz deell, så mykit föll på Arffuidh Larßons hustrus lott, then leffde och Arffuidh quar på Helgöö til winther dagh och åkaföret bliffuer. Datum som föreschreffuit står ∞.

23 augustj.

Vpbudet.

Vrban Michelßon vpbödh en tomt i Vrueders grenden, som hörer Hinrick Kranck thill — 1°.

Margit Persdotter.

Samma dagh komme för rätten Jacob Perßons bröder och systre, Ingell Perßon, Niels Thomesson på sin hustrus Anna Persdotter [wegne], Margit Perß dotter, Walborgh Persdotter, boendes i Angermannelandh, giffuendes tilkienne, att de aldeles wore förlykte vm alt arff, som dem arffue borde effter förnempde sin broder Jacob, och giorde sin systre, förnempde Margit, som haffuer hafft godzett hender emellen, quitt och frÿ för allt yttermere tiiltaal ∞.

Vpbudett.

Barendt Jönßon vpbödh Lille Peer Anderßons hustrus korß-wirkzhws — 2°.

Isaak gulsmedh.

Samma dagh kom för rätten Joen Knutzson, hertigh Carls kökenskriffuer, hembledde och vploth Jsaak guldsmedh en natz-stuffue, tuå boder och tuå kellere vnder Finwidh guldsmidz hws, hwilke Joen haffuer såldt Jsaak för 155 daler nu gongkbart mynt, och bekende sigh samme peninger haffue vpburet til fyllesth. Der vpå vplade Jsaak fridzskillingen.

[35]

25 augustj.

Om tilförningh til lægrett.

Höltz almenneligh rådstuffue och bleff menigheeten Koung. Ma:ttz breff vpläsit om den tilförningh, som her aff staden giöres skall til krigzfolcket, derföre dem loffues bettalningh, när de leffrere beskedh på hwadh som de til lägret fördt haffue ∞.

28 augusti.

Förmünderskap.

Samma dagh kom för rätten Hendrich Jönßon och bekende, att hans förmündere Hindrich Simonßon och Bærendt Jönßon haffuer ståt honom ährligen och well före, så att han dem dherföre ödmiukeligen betackade ∞.

Jacob Skröder segermaker hades för rätten för thet han hade öffuerfallet Anders wårdschriffuer och stadztienere med oquedens ordh ∞.

Thesse effterskreffne skole vpbære den hielp, som Koung. Ma:tt loffuet ähr, hwilken löp r:

brödh —	500 <i>tynnor</i>
maltt —	200 <i>tynnor</i>
humble —	3 skippundh
strömingh —	6 lester
kiött —	7 skippundh
torfisk —	7 skippundh
wadmall —	500 alner.

Löper på hwar knecht:

peninger —	5 daler
brödh —	4 <i>tynnor</i>
kiött —	1 [L]ē

Vdi östre quarterett

Jacob Erichßon	Joen skinner
Niels Anderßon	Hans Olßonn

Södre

[35 v.]

Herman Anderßon
Niels snidker

Mattias Strenn
Anders Mikelßon

Westre

Morthen Perßon
Peer spýler

Michel Olßon
Eskill Olßon

Jndre

Clemet Jacobßon
Riikartt Petterßon

Lasse Olßon
Anders taskemaker.

Erich Biörson, Peer Erichson.

Erich Biörßon framlade Peer Erichßons, borgere vdi Söderkiöpungh, [handschrift] på 150 daler, som han skulle giffue honom och hans medredere för thet skip, han köpt hade anno 89 på tre terminer till att betale.

Her emot haffuer Peer sådana jnsagor, försth att [de] honom loffuet haffue, att skipp:d [*sic*] skulle ware mere ähn 6 öre [*sic*] gameltt, och fick icke heller all redskapen til skippet och framlade borgmestere och rådmäns i Söderköpingh breff, dateret anno 90 then 15 octobris, der vdi förmälles, att Jacob Bengtßon och Peer Erichßon hade in för rätten förlýkt sigh medh hwar annen om 60 daler, 30 strax vtgiffue och de 30 daler på en wiß tidh, der vm de skulle förlýke sigh 8.

Sententia.

Bleff sagt, att Peer skall settie de 60 daler i rættten, som Jacob haffuer förlýkt sigh medh honom vm och stadzens breff witner, att de peninger, som reste och Erich kreffuer vpå efter Peers lýffthesbreff, skall thil Morthensmesse [betales]. Då skall Peer komme heer, efter Jacob icke ähr tilstådes 8.

30 augustj.

Vpbudett.

Vrban Mikelßon vpbödh Hindrich Kranckz tomtt vdi Vrweders grenden — 2°.

Bærendt Jönßon vpbödh Lille Peer Anderßons hws — 3°.

[36]

Lucas Jacobson.

Michel Olßon, fulmechtigh aff Knut Larßon i Jffwarilabÿ och Jacob Thomesson vdi Kaukoilabÿ, boendes vdi Kÿro sochenn, hemblede och vploth Lucas Jacobßon ett korswerkeshws vdi Nÿgrenden niddan för Erich Biörßons hws, huilket de ärrftt hade effter sin broder saligh Erich Lärßon, och bekende sigh haffue vpburit för husett 230 daler, en siöbodh för 4 *tynnor* saltt, 2 daler *tynnan*, och ett stall för en *tynna* öll, ähr 10 *ƒ*.

Jören Piper klagede öffuer Christer Jönßon, att han haffuer skeldt honom för en skielm, och effter Christer schriffuer war godh för honom, talade han nu til honom om *samma* saak *o*.

Tinnfuery.

Bengt Henrickßon, född i Vpsala och hade stulit ifrå Michell slachter 108 daler i guldh, sölf och penningar, en semsk kledningh, 2 kappuner, 2 tÿske höns.

Seden han bleff pintligen förhördh, togh Erich Aßmußon honom til sigh medh profoßes loff til att läkie honom och höltt honom medh maat och drÿck vdi tre wecker. Ifrå honom staa han 3 daler. Peningerne haffuer han förtärtt hoos Matz Perßon, boendes på Nörre malm.

Bengt dömdes til galgen, och Matz, som haffuer förtärt medh Bengdt, skall stå widh kåken *o*.

13 septembris.

Vpbudet.

Vrban Mikelßon vpbödh Henrich Kranckz tomt — 3°.

Dråp.

Hans Suenßon, en landzknecht vnder Peer Monßons fenicke i Westerstongh i Östergöttlandh, war för rætte och beklagett, att han hade i hiel slaget en landtogz byßseskÿtter, benempdh Anders Marcußon, och bekiende han sigh sielff haffue giort *samma* dråp, men huru thet gick thill, wiste han inthet.

15 septembris.

Michell Mikelßon, mölnere widh stadzens quarn, och Siffridh Jönßon, borgere i Biörneborgh, bleffue förlichte om ett arff effther

deres hustru[r]s syster, så att Siffridh gaff Michell 4 r , och bliffue der medh förlichte och reckte huar annen handen o .

Dråp.

[36 v.]

Samma dagh bleff åther thet dråp, som Hans Suenßon hade bedriffuit på Anders Markußon, [ransakat], och bekende han nu som tilförenne sigh haffue giort samme dråp.

Effter hans egen bekennelße, och att han bleff strax fången widh ferska gerningh, kunde jngen frÿe hans liiff.

Hustru Margit Thomeßons [*sic*] dotter, boendes på Nörremalm, kraffde hustru Gunnill Daud skriffueres någett arff effther sin son Bertil Olßon, som vdi Daudz hws i Biörneborgh bleff i hiell slagen. Samma hustru Margitt hade inthet beskedh på samma arff.

18 septembris.

Hustru Brita Matz Olßons sade sigh haffua mißtancke til Abbeluna, sin granhustru, att hon hade vpbruttit hennes kister och vttagit tre sølffskeder och tolff daler peninger Helge kors dagh.

Abbeluna sade, att då åtta slogh, gick hon i bÿn och kiöpte aff Erich Nielson östen til humble och aff Dirich Harder kiöpte hon saltt.

Handelen på grensen vpläsin.

Samma dagh bleff den affhandlingh på grentzen emellen begge rikerne vpläsin.

Främmande bygge huus eller driffwes
af rÿket.

Samma dagh bleff effter Koung. Ma:ttz o befalningh tilsagt alle fremmende tÿdzsker, skotter och nedderlender samt alle andre, som sin handell wele haffue her i staden, skole ware förtenckte att bygge eller köpe sigh hws. Huem thet icke gör, den will *högmectigiste* Koung. Ma:tt inthet lyde her i riket vtan skal bliffue vtdriffuin.

Samma dagh leffrede hustru Gertrudh Olßdotter, Jacob i Husens effterleffuerska, Knut Perßon 18 daler, 3 r och 2 koor, som Jacob i Huset haffuer bliffuit skÿlligh förnempde Knut för hans

[37]

fæderne och möderne, som han hade thil sigh annammat, och war öffuer förlickningen emellem dem Bærendt Jönßon, Mårtten Olßon och Erich Biörßon, och rächte de in för rætten hwar annen handen vpå, att de äre aldeles förlychte ∞.

Niels Erichßon rådman klagede öffuer Erich Anderßon, en kiöpsuen, att han opå almans törgh och gathe haffuer skieltt honom för en skielm.

Erich bekende, att han inthet oärligen wiste medh honom vthan war ett förfluet ordh och badh Niels vm wenskap ∞.

20 septembris.

Samma dagh kom för rætten Erich Monßons erffuinger, Anders Bengtßon i Replott vdi Musser sochn, Anders Olßon i Walgrundh ibidem, Erich Erichßon i Biörköö vdi Mussar sochn, Lasse Erichßon i Petzmo i Mussar sochn, hembledede och vplåthe Birge Olßon[s] fulmechtige Bærendt Jönßon thet hws, som de ärrfft haffue effter förnempde Erich Monßon, och haffuer giffuit dem 300 daler vdi thette nu gångbare mynth, der medh de sade sigh well ware förnögde, och Byrge vplade fridzskillingen ∞.

Dråp.

Samma dagh bleff aff rikzens profoß Philpus Anderßon, skipper på en skuthe, född på Torßen, anklaget, att han hade i hiel slaget sin båtzman widh namn Thomes, och bekende Philpus, att dhen döde hade sittit på landet och drucket in på natten, och då han ropade effter båtzmannen och badh dem komme til skipz och effter ingen swarede honom, gick han åth landh och föll medh thet samme aff bryggen i siön, och då han kom i landh, stodh Thomes dher för honom och fan strax en handspiük. Den togh han och slogh strax til honom öffuer huffuudett. Richart witnede, att han sampt dhe flere sätte och drucke på landett. Dher gick Philpus ifrå dem och lade sig i skuthen til att soffue. Vdi skýmningen wacknede han vp och skulle gåå ått landett och föll så medh thet samma i siön och gick ått landett. Dher stodh Thomes för honom och strax togh Philpus en handspiük och slogh honom öffuer huffuudet, så att hiernen gick vth och slogh honom än då sedan try slagh öffuer

weke liffuett. Thette togz i betenckende, och effther Philpus bekende sielff sin egin gerningh och hade ingen orsaak til samme slagzmåål, dherföre kunne ingen frye hans liiff ∞.

Drötningen.

Samma dagh hembledede och vploth Henrich Benicken vår nådige drötningz hoffmester Axell Åkeßon den korszwerkz bodh sampt tompten, som Hendrich haffuer soldt drotningen för 600 daler peninger ∞.

28 septembris

sätthe för rette

her Christiern Gabrielßon	Giöstaff Biörßon
Jöran Pässe	Sewedh Ribbingh
Jacob Bagge	Oluff Anderßon
Suen Lillie	Johannes Bærendßon
Jahan Koskull	Hindrich Matßon
Jöran Ladaw	Gynthe Olßon
Henrich Simonson	Bærendt Jönßon
Anders Larßon	

Matz Skubbert, Frans Bejer.

Samma dagh kom för rætten Matz Skubbert och taledede til Frans Bejer, att han och Wilh[el]m Dantzewill hade honom owitterliget och vdi hans fråware ifrån taget och bortsoldt 107 skippundh stonge järn. Der til swarede Frans Beier, att Wilh[el]m Dantzewil hade soldt Wolther Laurentz noget stonge järn anno ∞ 68, ändå han icke wiste, huru mykit thet war och war inskippet, och skippet war allerede kommet vthÿ skæren, och tå hadhe Matz Skubbert genom öffuerhetennes befalningh medh riksens proföß tuinget honom, att han emot sin willie moste låthe hempte samma järn vthu skippet igen och lætt sættie thett för Wolters bodh, hwilket han bewiste med Wolter Laurentz och Hindrich Husmans witesbyrdh. Berettede och Frans Beier, att thå han hade låthet järnet vpsættie för Wolter Laurentz bodh, hade Han[s] prophos, som honom ther till tuinget hade, tilsagt, att järnet ther stodh och sade sigh inthet wethe, huem samme järnn hade sedan borttaget. Men Matz Skubbert sade, att Wilh[el]m Dantzewill och Frans Bejer hade stulit järnet [38]

vthu boden och witte Frans Bejer fulkomligen, att han skulle wette, hwart samme jærn war kommet, dher til Frans Bejer hårt nekede och sade, att thet aldrih honom till nytto kommet war. Thetta ærendet bleff öffuerwäget och ransakatt och befans, att Matz Skubbert vdi så många åhr icke haffuer talet om samma jærn, ändå att han medh fast ringere saaker haffuer nogre gånger waret medh Frans Bejer för rätten, besynnerlige tå the för try åhr seden vdi Vpsala för riksens råd h wore til förhöör, der honom då såsom i flere rättegånger bleff tilfrågett, om han flere puncter hade emot Franz än han då inlade, til hwilket han nekede. Men för tu åhr seden haffuer han först begynt tale vm samma jærn *o*. För thenne och nogre andre tuiffuelmåll skuldh sÿnthes the gode mæn, som i rätten såthe, fast besuerliget att fælle nogen doom vdi en sådan blindh och tuiffuelachtigh saak och menthe sigh thett vthan theras samwetz besueringh icke göre kunne. Therföre grepe the til sådane lage meddell, der vm Sueriges lagh sigh vdi sådanne fall förklarar, att när ährendet ähr så blÿndt, att then beklagede medh fullom skælom icke kan til saken laglige bindes, skall han för sådane withes måll så well som för annat vppenbare rÿchte ghå wæriemåll, och för then skuld ähr (på Koung. Ma:ttz nådige behagh) så affsagt, att Frans Beier skall medh tolf bolfaste manne eede wærie sigh för samma wites måll, att jærnet är aldrih kommet honom til nytto eller weet, huem thet bortogh från thet rummet, som thet stodh, och skall vdi samma eedh inslutes, att han icke weet, hwart then rekenskapen är kommen, som Matz Skubbert påtaler, theslikes att han haffuer medh sådane loff och minne bekommet then gulsmedz redzskapen, som then vnderskreffne handschriften förmäller, som Matz Skubbert neker och seger, att hans hustru haffuer icke vnderskriffuit, sammuledes att han icke weet vm then handskrift, som lydde på 500 daler, som Matz Skubbert honom wÿther. Och när han thenne eeden giort haffuer, skall han wara frÿ för offtenempde Matz Skubbertz withesmåall, som lagh sæÿa *o*.

[38 v.]

2 octobris

såthe för rætte

her Christiern Gabrielson

Jöran Pässe

Sewidh Rybbingh

Giöstaff Biörson

Axell Rÿningh

Axell Åkeßon

Jacob Bagge
 Boo Rybbingh
 doctor Sacharias
 Peer Stolpe
 Suen Eluffson
 Lasse Weßgiöthe

Oleff Anderßon
 Johannes Berens
 Erich Matzßon
 Niels Jönßon
 Ambrosius Palmboem.

Blasius Dundi.

Samma dagh kom för rätten Arendh Karlßon til Eke och på sin och sin swågers Jahan Bagges wæгна hembledede och vploth Blasius Dundeit ett deres stenhws, liggendes widh Kiöpmannegathen vdi hörnet på högre handen, när man går in åth Sielagathen, hwilket de haffua såldt Blasio för 900 daler. Ther vpå vplade Blasius fridzskillingen ∞.

Samma dagh giorde Ambrosius Palmboem och Samuel Anderßon tomptebythe medh hwar annen.

Erich Person, Per Joensons son
 på Gaffle.

Samma dagh bleff Erich Perßon, Peer Joenßons son på Gaffle, [39] steldt för rætte, för thet han haffuer slagit en, benempd Niels N., ihiell och aldrigh haffuer budit boot eller bættringh för samma dråp, effter som Jöns Nielßons til Siltorp i hæredzhöfdinge stadh sittandes i Redwegh öpne breff förmälthe.

Her til swarede Erich, att samma Niels förhölt honom en hest, som honom skenckt war. Då togh han i grimmen, medh thet samma togh Niels til en bysse och welet skiuthe Erich och trychte aff, men hon slogh felt förste gången, och [han] spenthe annan gången. Då togh Erich til en stake dher lågh och slogh honom ett slagh i huffuudet, der aff han strax bleff dödh, och beropade sigh på tw witne, som såge, att han giorde samma dråp i nödwærn, så att der han icke hade slagit honom medh staken, då hadhe den andre skuttit ∞.

Hans Skult klagede, att han tuenne resor haffwer latidt arrestera Ewert Möller, och begerede, att han motte framlegge, hwadh bewis han haffuer ifrå Spyr.

Rotgerd Lodes breff, som han hade giffuit Hans Skultt, bleff vpläsit, der vdi han bekenner sigh haffue såldt honom en hand-

schrift för 400 daler. Effter thet att Euertt Möller haffuer appelleret in vnder keyseren till Spyr såsom sin ordentelige öffuerheet emot den dom, som Hans Skultes fulmechtige i Lybeck bekom opå Euertt, dit samme fulmechtige citeret bleffue och waritt haffue, der förnempde de lybskes dom bleff aldeles ogildh giordh och de för samme orette dom böthe måtte, derföre kunne såsom thet och icke heller wille sigh skicka her nogen dom der emot felle, vtan de gode herrer sade sigh her vm wele giffue H. K. M:t til kenne ∞.

Wulter Delwiik, Jahan Yxkull.

Emellen Wolter Delwÿk och Jahan Yxkull den ÿngre v. Mentz bleff så affsagt, att effter de gode herrer och mæn, som henne vdi then förre rättegånghen på slottet förhördt haffue, haffue skuttit saken til de andelige personer och så besluttet sin meningh, att hwadh som de der vm dömmendes worde, skulle bliffue der widh, derföre meden de henne nogsambligen haffue öffuerwägitt och finne många skææl thill att Yxkull haffuer bruttit den troloffning, som han medh jungfrun giort haffue[r], såsom de thet widtlÿfftigdt och skæligen med sin vnderschreffne och försegleda schrift bewist haffue, så lathe the och bliffue wed dett, som de der vdi affsagt haffue ∞.

[39 v.]

4 octobris.

Vpbudett.

Michel Olßon vpbödh Jacob Jwarßons stenhws niddelst vdi Jahannis secretereres grenth på södre syden — 1:o.

Bærendh Bercholt.

Samma dagh hemblede och vplot Isaak gulsmedh medh sin hustrus wilie, ia och samtÿckie sampt hans hustrus broder Niels Nielßon sit stenhws, belegett i hörnet wid finske kyrken, Berendt apoteker och hans hustru, hwilket de honom såldt haffue för 500 daler, och bekende dhe sigh tilfÿllesth samma summa haffue vpburitt ∞.

Borgere eedh.

Samma dagh gjorde Anders Eskilßon sin borgere eedh och wan burgerskap och vplade fridzskillingen ∞.

6 octobris.

Jochim skredder på Södremalm *o*.

Samme dagh stodh för rætte Hans Mortenßon, hæredzschriffuer vdi Nyeslotz län, fulmechtigh aff Mortten Thomesson, fougte vdi Nyeslotz län, och bekende sigh effter sin fulmacht, dateret then 1 augusti anno *o* 91, att haffue tilfyllest bekommet och vpburitt aff Jochim skredder på Södre malm thet arff, som Mårtten tilfallet war effter sin syster, Walborgh Thomesdotter, nemligen 20 daler.

Dagen tilförenne haffuer Frans Beier betedt i rættten sine laggerdzmæn, som her effter fölier:

Hans Anderßon rådman	Jsaak guldsmedh
Willam Daudßon	Anders Dusterbaak
Hans Clauer	Niclaes guldsmedh
Gerdt Willemßon	Erich Olßon gulsmedh
Lucas Quickelbergh	Zion organisth
Hans Stutt	Hindrich Hanßon wægere
Erich Jörenßon guldsmedh	Niels Perßon
Petter Kemp	Knut cammersuen
Anthonius guldsmedh	Simon Kerkhoff.
Hans Wærner	

Peer Jönson

[40]

Samma dagh kom Peer Jönßon, fordom rådman, för rætte och gaff tilkenne, att ændogh han hade bygdte den winkeller vnder thet hws, som han Petter de Krok soldt haffuer, så haffuer dogh rætte winkellere waret vnder dett hws han nu besitter, presentere[n]des ett pergamentz breff, dateret anno *o* 1492, huruledes och hwadh rettighet han der til hade, begerendes för then skuldh, att han motte samma rettighet niuthe, och att den kellere, som vnder Petters hws war, motte förlegges, effter Peer haffuer allenest soldt honom husett och icke den rettighet han hade til att holle winkellere. Thetta bleff öffuerwäget, och fans, att ändogh Per Jönßon hade sedan bewys, att en winkellere hade i förtiden warit vnder hans hws och förthenskuldh (som han mente) motte haffue

honom anten der samma stadz eller vdi det hws der nest brede widh, så lengie han thet åtte, och seden flýttien i sitt förre stelle, så kunde han dogh icke bewise, att sådane friheet war aff öffuerheeten effterlatin och priuiligeret. Dherföre och meden samme Peer Jönßons kellere är igenom Koung. Marttz breff ogillet och afflýst, så må och hwarken han eller Petter de Krokz erffuinger någre frýkellere haffue ∞.

9 octobris.

Menigheeten förhollit

om myntheit, att thet icke motte förachtes; att renligheet motte holles i staden; att giestgiffuere skole bliffue så well på Norre som Södre malm, fyra på hwar malm, tre öre för milen;

jthem 2 borgere östen och 2 westen til, som holle båther för wægfarende.

Samma dagh klagade Anders Siggeßon öffuer Måns Siffridßon, att han hade kallet Anderßes hustru en slamsack och en schriffuere býcke. Måns swarade, att en quinna kastade vt aff Andersses hws en hoop wathn och vndfledigheet, och den, som thet giorde, gaff han någon ondh ordh och förbannade sigh, om han skelthe Anderßes hustru eller wiste nogot oärliget medh henne ∞.

[40 v.]

Hustru Brita Peer Håkonßons.

Hustru Brita Peer Håkonßons gaff tilkenne, att hennes man hade anno ∞ 68 lånth hustru Ingridh, salige Söffringh Juthes effterleffuerske 300 ƒ och loffuet vdi interesse 10 ƒ om åhrett på hwart 100 ƒ . Der opå gaff Siffridh Jacobßon och Hans Hille til swar, att 2 tompter wore satte Peer i pant för samma summa medh sådane förordh, att om hon eller hennes erffuer icke wille löse dem igen, då skulle Peer beholle dem, och wille för then skuldh, att hon skulle beholle panthen, ändogh de icke kunne henne dem hemble, tÿ de hörde seden till och begerede, att hon motte bettale dem den summa peninger, som Peer Håkonßon hade sagt god före på Knut Gladz wægna. Men hustru Brita wille affslå det ene emot thet andre. Her opå finge de öffuermän, som dem förlyke skulde ∞.

Then 10 octobris.

Hustru Margreta s[alig] Niels Hanßons.

Hustru Margreta salige Niels Hansons effterleffuerske [begärede], att thenne effterskreffne handschrift motte bliffue inschriftu, lydendes ord från ordh, som her står:

Vor idermennichlich bekennen wir Simon Wolder vnd Hans Stortelbergh, das wir aus befelich her Gottskalck Czinnermans heut dato von der Kon. May. zu Sweden radt vnd diener dem erethafften vnd hochgelerten Johanni her Bouelano [*sic*] haben aufgenommen vnd empfangen zue hundert taler, die zu Lubeck durch her Gotskalck Czinnerman oder sein husfrw oder so es her Bouilano gefalt alß dan die gemelten 200 taler zu Antorff von Pawell Czinnerman durch sich oder bringer disser schrift widumb empfangen vnd zu guten genugen betzalt werden sol. Des zu vrkuntt mitt vnseren angebornen vnd gewonlichen signeten vndersiglet vnd eigen handten vnderscriben. Gesken zu Stokholm mitwoch nach co[n]uersionis S. Pauli anno 1663.

Simon Wolder Gotskalck Czinnerman Hans Stortelborgh [*sic*]
 manu propria manu propria

11 octobris.

[41]

Vpbudett.

Michel Olßon vpbödh Jacob Jffwarßons stenhws vdi Johannis Hindrichsons secretererens grendh — 2:o.

Jtem vpböd han samma dagh Peer Erichßons korßwerkzhws vdi Herman Anderßons grendh på norre sydan — 1:o.

16 octobris.

Hindrich Franson.

Samma dagh kom för rätten Hindrich Hanßon wæger, fulmechtigh aff Ambrosius Bertilßon, skolmester vdi Söderköpungh, hembledede och vploth på Hindrich Frantzsons wægna Märten Olßon en bodh vnder Hinrichz hws nest öster om portten til Hindrichz hws, för hwilken bodh Hinrich haffuer giffuit Ambrosio 50 daler klippingz mynt, och bekende Hindrich Hanßon, att samma Ambrosius haffuer samma summa tilfülleth bekommit, vpleggendes fridzskillingen 1663.

Suen Monson hingztrider och hans hustru ∞.

Samma dagh kom för rættten en hingzstrider, Suen Monson benempd, och klagade öffuer sin hustru Margreta Andersdotter, att hon haffuer bedriffuit try hoor och mördt barn i sitt liiff, jtem stulit iffrå en presth, til hwilket hon aldeles nekede, men han beropede sig på witne ∞.

Johannes Bureus cantzelieschriffuer bekende, att Siffridh klädeschriffueres son hade vdtslaget aff windzfensteret vthur Johannis hws en kruke medh piß opå Mons Knutzson ∞.

Gestgiffuere.

Samma dagh bleffue Måns Person, Erich Suenson och Hans Spikernagell, boendes på Södermalm, [tillsagde] att de skole [ware] gestgiffuere och holle hester för Koung. Matz och hertigens folck, och skole få för milen 4 öre ∞.

20 octobris

såte för rætta Jören Pässe, Giöstaff Biörson och Sewidh Ribbingh.

Alle, som haffue fryheetz breff, skole lathe komma dem tilstädes och skole vpteknes. På dem will H. Koung. Matz giffue beskedh, som fryheet niuthe skolle ∞.

[41 v.]

Om myntheit, som myket bliffuer wanwördett, thet Koung. Matz jngelunde will lathe bliffue ostraffatt, och skolle hwar och en ware förtencht att selie effter thet kiöp, som warit haffuer ∞.

Johan, en Arboga kiöpsuen, bleff beklagett, att han hade öffuerfallit och slagit wachten med en kniff i handen. Kemenerne skole tage vth bötherne effter lagen ∞.

23 octobris.

Casper Jlenfeldt, Jochim Bertilson.

Casper Jlenfeldt klagede öffuer Jochim Bertilson, skipper iffrå Dantzick, huru han hade förrådt honom hans godz vdi Dantzick och kommet honom vdi 50 daler skade, der til samme skepper nekede och sade sigh icke ware wollendes til sådane skada, derföre han gjorde eedh sielff tridie, och wore medh honom i eeden hans

egne båtzmæn, n[emligen] Galmenlin tho Galleno in Pomeran och Mårten Ruls, boendes i Mömlin o.

Mårten Jönson, Peer Olsson.

Samma dagh klagade Mårten Jönson öfuer Peer Olsson, att han hade slagit honom i huffuudet medh en kannan, så att blodett vthgick, der aff han nogen tidh motte holle sengen, och derutöfuer giffuit honom smedeligh ordh och sade, att han hade en kukewalshatt, och effter thet befans, att Mortten hade ingen orsak giffuit Peer til sådana skeldhordh och slagzmåll, bleff derföre affsagt, att Peer skulle böthe för samma saak effter lagen dubbelt, för thet han hade sådant giort en rådman o.

25 octobris.

Vpbudett.

Opbödth Michel Olsson Jacob Jffwarssons hws — 3°.

Jthem Peer Erichssons korßwerkzhws — 2°.

Bærendt Jönson vpbödth framledne Henrich skomakeres hws på Skomakeregaten — 1°.

8 nouembris.

[42]

Vpbudett.

Bærendt Jönson vpbödth Hinrich skomakeres hws — 2°.

Michel Olsson vpbödth Sickla Peer Erichssons hws — 3°.

Jthem Jacob Anderssons hws i Stokhwsgrenden westan till — 1°.

Matz Anderson.

Samma dagh satte Mattz Anderson i retten de 10 daler, som Herman Anderson hade medh gode män latidt leffrere honom på tompten, som Herman lagwan ifrå Matz o.

Samma dagh bekende Michel Hindrichson i Techter i Jngo sochn, fulmündigh och mechtigh giordh aff sin moder, hustru Gertrudh Oluffsdotter samt hennes syster Anna Olssdotters man, Oluff Persson i Öffuidz by vdi Siunde sochn i Nyländh in för borgmesteren Hindrich Simonson och stadzschriffueren Lars Hindrichson, att han tilfyllest war förnögd aff deres mågh, Erich skreddere på Södre malm, för allt arff, som förnempde systre hade att kræffie

effther sin broder Lasse Olßon, och hade han bekommit för fast på samme tuå sýstrers lott 61 $\frac{1}{2}$ daler, men för loßörerne ett oförgylth sölfbelthe, rechnet för 13 daler, och 2 förgylthe kædier \circ .

Erick skreddere på Södremalm war siuk på samme tidh, at han icke kunne komme sielff tilstädes.¹

10 nouembris.

Oluff Person och *hustrv* Margitt
om Oluffz dotter.

Samma dagh stodh för rættten Oluff Perßon, boendes i Vpsala, klagede til hustru Margitt Hans Jacobßons på Norremalm, att han oloffuendes hade tagett hans dotter til sigh, hwilket haffuer sigh så tildraget, att pigan haffuer warit hoos samme hustru vdi 4 wecker medh samme Oluffz loff, men effther hon bleff siuk, dreff han pigan ifrå sigh, och kom til en anner hustru, benempdh Margreta Erichzdotter. När hon bleff til paß igen, tubbede Margit åter pigan til sigh, och aff thet hon war hordh emot henne, haffuer pigan aff redduga sprunget i strömen och förgiortt sigh \circ . Margit swarede, att hon hade pigan medh faderens loff bekommit och hade aldrigh warit hårdh emot henne. Icke theß mindre lop hon bortt på någre dager, och då hon gick in i staden, fan hon pigan sittiendes widh [42 v.] ytterste stadzporten iblandh the fattiga, som wenethe effter almoße ifrå slothet. Då sade hon til henne: 'Hwi sitter du her, will du icke gå heem?' Pigan sade ja² och gick fram för henne sampt hennes gårdzquinna, och då de kommo fram på bron emot ytterste quarnen, stege de fram om henne, och medh thet samme haffuer hon sprunget i strömen, så hon kom vnder quarnehiulett \circ . Effther inge witne war til städes, der vpå de sigh både skutte, sattes thet vp thil lögerdagen, och då skole dhe på både sider haffue sin witne tilstädes \circ .

12 nouembris.

Om förnempde Oluffz dotter.

Michell malmfougde på Norremalm witnede, att då hustru Margitt Hans Jacobßons kom in om portten, fick hon see pigan. Då sade hon: 'Min dotter, hui sitter du her, gack hem', och strax gick pigan medh henne. Meer sade han sigh inthet der aff wette, men seden hörde han, att hon skulle haffue sprunget i strömen.

¹ Det sista stycket står i ms. som marginalanteckning. — ² I ms står: 'ju'.

Sententia.

Hwadh thet tilkommer, att Oluff klager, att Margitt haffuer oloffuendes tagit pigan och emot hans willie, thet må han bewyse ∞. Men ingen kan döme, att samma Margitt är plichtigh sware til pigenes lifff ∞.

Hans Skulthe.

Thetta *effterskrifne* gåffue breff bleff effter Hans Skultz flyttige begeren vdi tenckebooken inskriffuit och sÿnnerligen meden thet bådhe til skriffit och signeter war ferdet och ocantzeleredt och oraderet, hwilket lydde ordh från ordh, som her effter fölier ∞:

Wÿ Jahan then tridie, medh Gudz nåde Sueriges, Göthes och Wendes ∞ konu[n]gh, giöre witterliget, att ændogh wÿ aff gunsth [43] och nåde haffue skenckt och giffuit framledne Nicola Calderola ett stenhws medh en tomt der hoos, huilkett är belegen [*sic*] vdi wår konungzlige stadh Stokholm widh Westre longgathen, thet vnder oß och cronen aff Jören Perßon förbruttit bleff, så effther förnempde Nicolai döttrer haffue giffuit sigh vdi clöstrer och samme hws sielffue icke bruke eller besittie kunne, vthan aff oß vdi vnderdånigheet ödmiukeligen begerett, att wÿ dem thet til beste wilie lathe sælie, och effter thet thenne wår tro vndersåthe Hans Skultt, borgere vdi Stokholm, haffuer aff oß vdi vnderdånighet begerett, att han förnempde hws och tomt vdi bettalningh för nogett godz, som han til wåre nödtorffther leffrerett haffuer, bekomme motte, så haffue wÿ honom sådant icke welet förwägre vthan aff sÿnnerligh gunst och nåde effterlåtidd, att han thet för tusendh tryhundrede tiugo fem daler vdi bettalningh skall beholle. Dherföre affhende wÿ oß och förnempde Nicolai¹ barn samme hws och tomt medh all thes bredd och lengdh och tilegne thet förbe-mälte Hans Skultte och hans efftherkommende erffuinger ewärdeligen² til att niutha, bruke och besittie, förbiudendes för then skuldh her medh alle, ehoo the helsth ware kunne, som för wår skuldh wele och skole göre och lathe, att göre förnempde Hans Skulthe eller hans effterkommende erffuinger nu eller i tilkommende tyder her emot nogett hinder eller förfångh. Ther hwar och en haffuer sigh effter rætte. Schriffuit på wårt hws Swartzöö then 12 majj

¹ I ms. står: 'Nocolai'.

² I ms. står: 'owärdeligen'.

åhr effter Christi födelße tidh femptenhundrett på thet nyende och siuttiende, vdi wår regementz tiidh på thet elleffthe ∞.

I. R. S.

Raßmus Lodwickßon.¹

Samma dagh loth Raßmus Lodwichßon och hans kære hustru Klara NielBedotter theres testementzbreff, som de hwart annat giffuit hade, vdi rådhuset vplåse, begerendes, att the motte vdi tenckebooken bliffue inschiffne, thett man icke haffuer wisth them att neke, meden the wore lagligen giorde och til schriffth och signeter oförderffuede, lydendes, som her effther följer ∞:

[43 v.]

Bekennes jagh Raßmus Lodwichßon, boendes i Stokholm, och her medh gör witterligett, att effter Sueriges lagh medgiffue, att laggifte hion måge vdi begges theres lifftidh aff kerleck och en godh wilie haffue hwar annen inbördes, mannen sin kære hustru hwar tridie peningh i löst och fasth och hustrun sinom kære manne hwar tiende peningh aff allt thet hon æger i lösth och fasth ∞; hwarföre effter min ælskelige kære hustru Clara Nielsdotter haffuer migh både vdi min mothgångh och medhgångh, besynnerligh vdi min longlige siukdom, all tiensth, ähre och kärlek bewist, thes jagh henne käriligen betacker, och ther emot aff en god wilie, bene-genheet och kärleck skencker och giffuer henne hwar tridie peningh aff allt thett jagh æger i lösth och fasth effther min dödh til att niuthe och beholle til ewerdelige æghe ∞. Hwarföre beder jagh ödmukeligen och wenligen the ährlige welwiise män, borgmestere och rådher i Stokholm, att the [t]henne min sidzste fulkomlige wilie wele styrke och stadfeste, lön tagendes aff then mildhe Gudh, som alle rättwse styrcker och elsker, och thes thill yttermere wisse och högre förwaringh trycker jagh mitt signete her neden före och beder ganska wenligen these erlige, welachtede och welförståndige män Lars Hindrichßon stadzschriffuere och Mårtten Olßon rådman ther samma stedz, att the wele trycke theres signeter bredhe widh thetta mit egitt, som giffuit och schriffuit ähr vdi förnempde Stokholm på Sancte Simonis och Judæ dagh anno 1591.

Hustru Clara NielBedotter.

[44]

Bekennes jagh Clara Nielsdotter, boendes i Stokholm, och her medh gör witterligett, att effther thet min kære ælskelige man

¹ Denna rubrik står införd i ms. s. 43 v.

Raßmus Lodwichßon haffuer vtaff echteskapzkærleek och en god frý wílie lagligen testementerett och giffuit migh huar tridie peningh vdi löst och fasth aff allt thett han æger, så haffuer jagh och der emoth (effther Suerigis lagh thet medgiffuer) medh min kære barns råd, godh wílie och samptýcke welbetenckt skencht, för- ährett och giffuit honom igen hwar tiende peningh aff allt thett, som migh vdi lösth och fasth så well innen som vthan staden til- hörer, så att ther Gudh alzmechtigh tæcktes kalle migh förr än honom aff thenna werlden, då skall han samme tiende peningz gåffue niuthe och ewerdeligen beholle. Och thes til yttermere wisse och högre förwaringh, att thetta skall så obröztligen hollit bliffue, hwarföre haffuer jagh wenligen bedett, att thesse erlige gode män Knut Perßon cammererer och Peer Anderßon fordom hoffschriffuer wele thenne min fulkomlige och ändelige wílie medh theres signeter bredhe widh min kære barns vnderschriffningh stadfeste och krefftige. Datum Stokholm then 2 nouembris anno Christi 1591.

Pelle Perßon, Márten baker.

Pelle Perßon framlade de gode mäns, næmligen Bærendt Jönßons, Erich Biörßons och Hindrich Töniesßons förlykningz breff emellen Márthen baker och honom, der han loffuede then 12 febru- arij i thetta åhr att bettale Pelle på tre terminer 168 daler, som Morthen för nogre åhr seden hade vdttagit aff Ekerö kyrkie och war Peers fæderne ∞.

Morthen sade, att han hade förräknedt sigh och begerede en ny rekningh.

Morthen skall sielff bliffue borgen, effter han icke haffuer hollet förlikningen, til thes han haffuer bettalatt de tuå terminer til fyllest, och seden må han komme til en ny rekningh och see til hwadh han winner ∞.

Hustru Margit Thomesdotter,
hustrv Gunnill Daidz.

[44 v.]

Hustru Margitt Thomeßdotter klagede nu som tilförrenne öffuer hustru Gunnill Daidh schriffueres, att hon hade arff inne medh sigh effther hennes son Bertill Olßon, som ihíelslagen bleff vdi Biörneborgh, och kreffuer hon ett hengie, en sölffdagertt och hans gongekläder ∞.

Hustru Gunnill framlade ett witnessbrefv vnder trenne borgeres vdi Biörneborgh signeter, Melcher Jönßon, Erich Matßon och Joen Elffzson, att ett hengie förgylt fans effter förnempde Bertill, och thet hade Daidh i pant för 12 daler och war icke better än 5 daler, och att dem är witterligett, att Daidh vthlade, hwadh behöffdes til lykzens jordefærdh, men hwadh han fick derföre, wiste de icke; jthem att fougten Hans Mårthenßon togh Bertils beste klæder til sigh, som lågh hoos Bertils wedh Erich Matzson ∞.

14 nouembris.

Vpbudet.

Bærendt Jönßon vpbödh Hindrich stokmakers [*sic*] hws — 3°.

Michell Olßon vpbödh Jacob Anderßons hws — 2°.

Ähn Bærendt Jönßon vpbödh Per Vlffßons hws — 1°.

Jthem Jahan Preyers tomt — 1°.

H[ustru] Marina Matz Persons.

Erich Biörßon och Caspar Jlenfeldt bleffue sende til hustru Marina Matz Perßons att sæye henne till, att hon steller Niels Erich-ßon och Dirick wantmaker tilfridz för thet hon på sin mans wæгна skylligh ähr jnnen tiugende dagh jull nästkommendes; hwar och icke, då bliffuer dem giffuit skatningzmæn, och de bliffue der inwÿste att sælie thett eller hÿrett vth ∞.

[45]

20 nouembris.

Lasse Person mölnere.

Samma dagh stegh vp i rættten Michel Olßon och hembledhe och vploth Lasse Perßon mölnere en tomt medh ett trähws och en kellere, liggendes vdi Nÿgrenden på nörre siden emellen Niels schriffneres och Peer Körels hws, hwilket han hade köpt aff *hustrv* Margretta her Oluffz vdi Östrehaninge barn, Oluff Michilßon, Peer Michilßon och Peer Olßon, för 120 daler och 10 daler för wÿrcket, och ähr samme hws Henrich Frantzßon medh Erich Biörßon för halfftannet ähr seden hembudet ∞. Her vpå vplade Lasse fridz-skillingen ∞.

22 nouembris.

Vpbudett.

Michel Olßon vpbödh Jacob Anderßons hws — 3°.

Hans Anderßon vpböd Jahan Bagges och Aren Karlßons hws
— 1°.

Bærendt Jönßon vpböd Peer Vlffßons hws — 2°.

Jtem Jahan Prejers tomt — 2°.

Niels Erichßon vpböd Jacob Jffwarßons tomt, liggendes widh
Slotzbacken näst Anders Dysterbackers hws — 1°.

24 nouembris.

Drötningen.

Samma dag stegh Suen Nielßon, fougde vdi Danewyken, fram
för rætta, hembledde och vplot hwar nådige drotninghz fulmechtige
hoffmester Axell Åkeßon til Algöö en gårdh, hwadh som husen til-
kommer, för hwilken H. M:t haffuer giffuit honom 100 daler.

Jochim Haas, h[ustru] Kirstin

Per Lyders.

Jochim Haas bespråker hoos hustru Kirstin Peer Lyderßons
erffuinger 153 daler. Jthem efter doctor Bengt 49 daler.

Jöns Hollender.

1790 gyllen.

Samma dagh kom för rætten Anders Larßon och på syn och
sine medrederes wægna och klagede öffuer deres skipper Jöns Hol-
lender, huru ynkeligen [han] aff mootwilligheet haffuer bracht
deres gode skip om halßen, i thet han emot deres befalningh aff
mottwilligheet lopp vthur admirall skapett. [45 v.]

1. Begere, att han motte göre en fulkomligh rekenskap.

2. Att han haffuer mottwilligen luppet ifrå admirall skapett,
om han icke bör vpretta dem deres skade effter sin förmögo.

3. Effter han haffuer tagit sin fulle hyre, om han icke ähr
plichtigh att förskaffe kongens skytt hüt in i rikett och vthföre
saaken eller den rettgångh, han begynt haffuer i Niderlandh, och
hwadh mere som han haffuer ähnnu oklartt.

Bleff så besluthet, att skipparen skall anthen bliffue sielff
borgen eller stelle borgan, til thes rekenskapen bliffuer giordh och
skytten komme hütt i sitt beholl igen; vpå hwars vmkostningh thett
skee kan, kan framdeles slýthes. Och skole siöfarne män ransaka
rekenskapen, så och wethe theres skades vprettelße.

27 nouembris.

Blasius Dundei.

Samma dagh kom Jahan Bagge för rätten, hembledt och vploth medh handh och mundh Blasius Dundi, borgere her i Stokholm, sin lott och deell, nemligen en halffpartt vdi dett stenhws wedh Köpmannegathen på södre siden, hwilket är hörnehuset på högre handen, när man går in åth Sielegathen, och haffuer Blasius giffuit Jahan och Aren tilhope 900 daler. Her vpå haffuer Arendt giffuit honom vpplathelße then 2 octobris ∞ .

[46]

29 nouembris.

Vpbudett.

Hans Anderßon vpböd Jahan Bagges och Arendt Karlßons hws — 2°.

Bærendt Jönßon vpböd Peer Vlffßons hws — 3°.

Jthem Jahan Prejers tomt — 3°.

Niels Erichßon vpböd Jacob Jffuarßons tomt — 2°.

19 decembris.

Samma dagh höltz almenneligh rådzstuffue vdi rikzens rådz nærware, nemligen

her Claes Bielcke

her Christiern Gabrielßon

her Göstaff Gabrielßon

her Göstaff Biörßon

her Jören Påsse

Hans Åkeßon

Sewidh Ribbingh

Erich Matzßon.

Vpbudett.

Niels Erichßon vpböd Jacob Jffwarßons tomt wid Slotzbacken — 3°.

Hans Anderßon vpböd Jahan Bagges och Arendt Karlßons hws, som de Blasius Dundei såldt haffue — 3°.

REGISTER

REGISTER

Personregister.

A.

- Abel (-ll) Larsson, löningsskrivare 251.
 — Palm, avl. 142. Hans änka, se Karin Eriksdotter, Torkel Jönssons hustru; hans dotter, se Kristina Abelsdotter.
 — skeppsskrivare 251.
 Abeluna (Abbe-).
 — Bengtsdotter 171 ff.
 — Hans Hesses änka i Lybeck 99.
 — Per Erikssons hustru, anklagad för stöld men frikänd 296, 317.
 Abraham (Abram).
 — Andersson, bosatt i Pite sn 183.
 — Andreæ [Angermannus], M:r 10.
 — v. Köllen 196.
 — Melkersson 76. Hans faster, se Karin Jönsdotter.
 — Nilsson, avl. borgareed 38.
 — Olsson, avl. borgareed 286.
 — se även Tileman.
 Adam Eckwedh, borgare i Sthm 247 f; avl. borgareed 286.
 — Kluge (Klutz), avl. 3, 76 f., 93 ff.
 — linvävare 141. Hans avl. hustru, se Karin.
 — skomakare 72.
 Adrian Haas 211. Hans broder, se Petter Haas.
 Agda, Per Påvelssons hustru 296.
 Agnes Hansdotter 239. Hennes fader, se herr Hans; hennes avl. man, se herr Erik Olai.
 — Matsdotter, Olof Hemmingssons änka 103 ff., 118, 242 f.
 — Sigfridsdotter, Jakob Perssons avl. hustru 121. Hennes syster, se Valborg Sigfridsdotter.
- Agnus, se Anders; Cornelius.
 Albrekt (-cht) Hoppe, styrman (skeppare) på skeppet Engeln, hans mellanhand med Kasper Leuhusen 3, 20; hans tvist med redarne 11, 67; mördad 27; hans änka omn. 54.
 Alert, se Ålert.
 Aleta, se Åleta.
 Alexander Guagnino (Gwagnio) [italiensk riddare] 138.
 Alf Eriksson [Ikorn] bisittare i rätten 294.
 Alfred [Månsdotter (Natt och dag)] fru till Lundby, Sigvard Kruses änka, hennes hus vid Smedjegatan 59.
 Ambrosius Bertilsson, skolmästare i Söderköping 325.
 — [—], bryggare 229, 260. Hans dotter, se Marina Ambrosiidotter; hans avl. måg, se Mats Persson.
 — kopparslagare 139.
 — Palmbohm, tysk sekreterare, köper hus i S. Lars' gränd 193 f.; hans intyg åberopas 248; övertager bördsrätt 302; gör tomtbyte 321; bisittare i rätten ib.
 — se även Jakob.
 Amund Eriksson, landsskrivare i Ångermanland 103. Hans fader, se Erik Hemmingsson.
 — i Nibble 174.
 Anders (-dres, -dreas).
 — Agnus, borgare i Sthm 215 f. Hans änka, se Margareta Woltersdotter; hans broder, se Cornelius Agnus.
 — Andersson, K. M:ts skeppare 251.
 — Bengtsson 53.
 — — i Replot 248, 318.

- Anders de Bitter, borgare i Sthm, tvist med redarne för skeppet Engeln 10 f.; hans förskrivning 196; omnämnd 25 f., 210.
- Concreor, skotte 44 f.
- dalkarl l. dalbo, knekt under gårdsfänkan 44, 53.
- Dusterbak 280, 323, 333.
- Eriksson, borgare i Sthm 182 f. Hans hustru, se Brita Mikelsdotter.
- — i Hov 136 ff.
- — i Rörshyttan 78.
- Ernst 210.
- Eskilsson, avl. borgareed 322.
- guldsmed (i Nylödöse) 206. Hans hustru, se Karin.
- Gutterwitz (Gottewiß), boktryckare 304.
- Hansson, borgare i Västerås 310.
- Hemmingsson, avl. 103 f., 118. Hans hustru, se Malin Andersdotter; hans avl. broder, se Olof Hemmingsson.
- herr 293. Hans naturliga dotter, se Soneva.
- Holst 299, 301.
- Ingvaldsson, guldsmed och borgare i Sthm, avl. 78. Hans änka, se Margareta Kristoffersdotter; hans bröder, se Knut Ingvaldsson; Lasse Ingvaldsson.
- Johansson 136 f.
- Jönsson, fogdetjänare 249.
- — rådman, godman vid arvskifte 6, 105; uppbjuder fastigheter 10, 16, 18, 31, 39, 61, 72, 286, 288 f.; går i borgen för nybliven borgare 266; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 274; köper huspart 297; omnämnd i övrigt 115.
- Katt 136, 247.
- Keith (Keýt), herr, avvikit ur landet 158 f.
- köttmångare 274.
- Lamiton 45, 216 (Lam).
- Larsson, borgare i Stockholm [en eller flere], 35, 209, 288; skottherre 245.
- — [Gammal], fogde i Noraskog (Lindesberg) 114.
- — rådman och K. Maj:ts köpman, hans mellanhavande med hustru Valborg, Hans Hanssons änka 250; svarande i rederimål 83—91; förlikningsman 125; klagar över stöld från drottningen 284; bisittare i rätten 263, 319.
- Anders [Larsson] vårdskrivare 191, 193, 284, 314.
- — [obestämt vem] 11, 232, 287, 299, 333.
- Laurentii, ärkebiskop i Uppsala (17), 54, 141.
- v. Lucu 310.
- Markusson, bösseskytt, dräpt 316 f.
- Matsson, borgare på Södermalm 281.
- Mikelsson 315.
- Mårtensson 300.
- Nilsson i Pite 183.
- Olsson, borgare i Sthm, avl. 163, 292. Hans änka, se Anna, Olof Knätssons hustru; hans systerson, se herr Nils Andersson.
- — borgare i Sthm [på Köpmangatan] 20 f., 153, 232. Hans hustru, se Gertrud Björnsdotter; hans antecessor matrimonii, se Per Grönskalle.
- — [Oxehufvud], tf. lagman i Västergötland 307.
- — spelman 238.
- — i Valgrund 318.
- — Ålänning, godman vid arvskifte 6; omtalad som avl. 264. Hans hustru (änka), se Kerstin Eriksdotter; hans styvson, se Henrik Grelsson.
- Persson, hans hus i Staffan köttmångares gränd uppbjudes 159, 162, 164; edgärdsmän 255.
- — borgare i Västerås 105.
- Rölicher, lybsk köpsven 226, 234 f. Hans fader, se Tileman Rölicher.
- Santman 19, 67, 95. Hans bröder, se Hans Santman; Henrik Santman.
- Sigfridsson [Rålamb], avl. 146, 200. Hans änka, se Anna Brorsdotter; hans son i ett föreg. gifte, se Lars Andersson.
- Siggesson, byggningskrivare 244, 324.
- skräddare 94, 178. Hans hustru, se

- Valborg; hans dotter, se Cecilia; hans dräpte son, se Nils Andersson.
- Anders Storbjörnsson (Stör-), herr, bostätt i Pite sn 183.
- Svensson [Stråle] till Ekna 12.
- taskmakare 315.
- Torstensson (Tö-) 19.
- Trulsson [Marbo] 144 f. Hans fader, se Truls Andersson.
- Wall 289.
- vårdskrivare, se Anders Larsson.
- Angermannus, se Abraham Andrea.
- Anna Andersdotter 192.
- — Assar Perssons hustru 244 (jfr 243, där hon kallas Anna Persdotter).
- Bartolomei hustru 214 f.
- [Blasiidotter], Arnold Grothusens hustru 64 f.
- [Brorsdotter (Butz)], fru till Bro, Anders Sigfridssons [Rålamb] änka 72, 146, 199 f. (Fadersdotter!).
- Didrik Peppers hustru 212 f. Hennes man i ett föreg. gifte, se Henrik Kock.
- Eriksdotter 174 f.
- Fadersdotter, se Anna Brorsdotter.
- fatburshustru på Sthms slott 185.
- [Gerlaksdotter v. Emden], skeppar Olofs [Eriksson] änka 174 f., 288. Hennes mäg, se Hans Andersson.
- Gilberts [Sölf] hustru 77.
- Hansdotter, Claes Koppelmeyers hustru 197 f.
- — [Gerstenberg], fru till Åboö 160.
- Hans Mogs änka 273.
- Hemmingsdotter, Per Erikssons i Nyland hustru 103. Hennes avl. halvbroder, se Olof Hemmingsson.
- [Henriksdotter], Tomas Björnssons änka 36 f., 129; uppsäger sitt burskap 286.
- Ingvaldsdotter, Olof Larssons hustru 2.
- Ivarsdotter, Nils Anderssons änka 14. Hennes mäg, se Olof Holm.
- Jakobsdotter, jungfru 297.
- Jöns Jakobssons änka, omgift med M:r Erik 293.
- Kristoffersdotter, Hans Larssons hustru 102. Hennes moder, se Karin Mikelsdotter.
- Anna [Larsdotter] 166.
- Mats Erikssons hustru 172.
- Mikel Olssons hustru 198. Hennes syster, se Margareta, biskop Nils [Stefani] hustru; hennes systerson, se herr Lars Erici Svart.
- Olof Balcks hustru, avl. 56.
- Olof Knutssons hustru, 161, 163, 166, (292). Hennes man i första giftet, se Anders Olsson; hennes bröder, se Hans Andersson i Vittån och Nils Andersson i Söderby; hennes systrar, se Brita Andersdotter och Margit Andersdotter; hennes systerson, se Nils Torbjörnsson.
- Olofsdotter, Olof Perssons hustru 327. Hennes syster, se Gertrud Olofsdotter; hennes avl. broder, se Lasse Olsson.
- — Jakob glasmästares hustru 99 f.
- Per Mikelssons änka 259 f.
- Per Olsson Torfasts änka 183.
- Persdotter, Assar Perssons hustru 243. (kallas s. 244 Anna Andersdotter).
- [—] till Lydinge, hustru 143 ff. Hennes son, se Per Engelbrektsson [Böllja].
- — Nils Tomassons hustru 313. Hennes avl. broder, se Jakob Persson.
- — herr Per Mikaelis hustru 37. Hennes avl. fader, se Per Andersson.
- Peter de Kroks änka, se Johanna.
- Påvel Sasses hustru (184), 189.
- skeppar Olofs änka, se Anna Gerlaksdotter v. Emden.
- Tomas Björnssons änka, se Anna Henriksdotter.
- Tomasdotter, herr Hans' i Normlösa hustru 127 f. Hennes avl. broder, se Påvel guldsmed.
- [Torkelsdotter] 73. Hennes fader, se Torkel Jönsson.
- i Väla, hustru 145. Hennes morbroder, se Tord Persson.
- Anrep, se Didrik.
- Anton (-nius, -thony).
- v. Arp (-pp) 176 f., 306.

- Anton murare 53 f., 72.
 — de Krok (Krook), guldsmed på Norrmalm, klandrar sin broders testamente 21 f.; förfärdigat spiran (av riksregalierna) 33; uppbär arv 122. Hans avl. broder, se Peter de Krok.
 Aren, se Henrik Arendz.
 Arent (-dt).
 — Karlsson [Månesköld] till Eke, bisittare i rätten 143; säljer fastighet 321, 334; d:o uppbjudes 333 f.
 — Köllen, borgare i Lybeck 68.
 — Pren, en »sundisk» 228.
 — v. Ölsteren, skräddelesven 147, 150.
 Arnold Grothusen 64 f., 116. Hans hustru, se Anna Blasiidotter.
 Arpp, se Antonius v. Arp.
 Artz, se Jakob Artzson.
 Arvid (-ffwidh).
 — Jönssoh [Soop] till Bottna 28 f., 284 f.
 — Knutsson, anställd hos änkedrottningen, anklagad för stöld 172.
 — Larsson [en eller flere] 71, 115, 242.
 — — borgare i Linköping 147 f. Hans avl. hustru omn. 148 (. . . Hansdotter).
 — — arvtagare efter Nils Hansson Brask (dennes sväger) 311 ff.
 Arvid Månsson [Stierna], bisittare i rätten 201.
 — Persson 292.
 Asmus Nilsson, trumpetare 101.
 Assar Persson 1 f., 243 f. Hans hustru, se Anna Andersdotter (jfr Anna Persdotter).
 Augustinus Hansson, borgare i Jönköping 83.
 — Selbeck (Sölffbeck) (154), 155.
 — v. Weyn 192 f.
 Axel Johansson [Natt och dag] till Göksholm 277, 288 f., 293 f.
 — [Johansson] Bielke, herr, till Häradsäter, lagman i Östergötland, bisittare i rätten 57, 63.
 — Persson 37. Hans avl. fader, se Per Andersson.
 — Ryning 25; bisittare i rätten 294.
 — [Stensson (Leijonhufvud)], greve till Raseborg 159, 204 f., 271 f.
 — Åkesson [Soop] till Algö, hovmästare hos drottning Gunilla, bisittare i rätten 260, 263, 294, 298, 303, 307, 309; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 262 f.; brevutfärdare 275; låter insätta penningar på fastighet 300, 304; mottager fastighet på drottningens vägnar 319, 333.

B.

- Bagge, se Jakob; Johan; Kristoffer; Nils; Sven Persson.
 Baggens Birge 190.
 Balck, se Henrik; Olof.
 Baltzar Steniken, sadelmakare 130, 154 f., 192.
 Baltzararo, se Horatius.
 Baner (-nner), se Gustaf Axelsson; Sten Axelsson.
 Baptista målare, se Johan Baptista.
 Barbro Jönsdotter, hustru, »Mats Månssons bolskap», dräpt 302 f., 305.
 — Jöran Pryss' systerdotter 284.
 — Jöransdotter, Erik Svenssons hustru 25.
 — Per Joensson rysstolks änka 108.
 — Per timmermans hustru 296.
 Barbro, Tileman Abrams änka, omgift med Jöns Jöransson 300.
 Bard, se Simon.
 Bartolomeus (Ber-), [skepps-]skaffare 68, 214 f. Hans hustru, se Anna.
 — de Doria 84 f.
 Bastian myntmästare 77.
 Beata, Gert Willamssons hustru 181 f.
 Becker, se Filip; Peter.
 Beckhus (-haus), se Bengt.
 Beijer, se Bertil; Frans; Hans.
 Benedikt, se Bengt.
 Bengt (Benedikt).
 — Andersson 94, 296. Hans hustru, se Dordi.
 — Beckhus (-haus) 126, 196.
 — doktor, se Bengt Olai.

- Bengt Grelsson i Ekeby 254.
 — Henriksson, tjuv 279, 291; dömd att hängas 316.
 — Jönsson avl. borgareed 170.
 — — kock i tjänst hos herr Johan Gabriellsson [Oxenstierna], dömd för stöld 217.
 — Larsson 120.
 — Nilsson i Brunnsgränden 194.
 — — i Ytternäs 163.
 — — östantill 113 f.
 — — [obestämt vem] 120, 163.
 — [Olai], med. doktor 333.
 — Persson, ung dräng, dräpt 53.
 — [—] tjuv 229, (291). Hans fader, se Per Tordsson; hans broder, se Tord Persson.
 — — på Norrmalm 13.
 — skrivare, borgare i Västerås 43 f.
 — [Svensson] Ribbing till Främmostad, lagman över Västmanland och Dalarna, bisittare i rätten 143, 201, 204, 206, 298; hans yttrande skall införas 226; d:o avgivet 234.
 Beneke (-nick), se Henrik; Jöran.
 Bent, se Gregers.
 Berchtold (Berckholt), se Bernt; Simon.
 Berendes, se Johan Jakobsson.
 Berendz, se Facius; Hans.
 Bernn, se Lytke Bären.
 Bernt (Berendt).
 — Berckholt. apotekare 150 (Berckholm!), 382. Hans broder, se Simon Berckholt; hans svärfader, se Donatus.
 — Berendtsson 20.
 — v. Geÿste, avl. 282. Hans änka, se Dordi.
 — Hansson 208.
 — v. Heiden, avl. 109 f., 125.
 — hovman 192.
 — Johansson avl. borgareed 162.
 — Jönsson, rådman, uppbjuder fastigheter 10, 101, 107, 113, 135, 148, 155, 159, 162, 164, 228 ff., 274, 277, 280, 307, 313, 315, 327, 332 ff.; d:o pant 91; förlikningsman 15, 83, 207, 227, 275, 289, 318, 331; vittne vid pantförskrivning 81 f.; går i borgen 93; godman vid arvskitte 101, 105, 122, 153, 182, 260, 301; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 108, 159 f., 277, 318; förmyndare 129, 213, 314; vittnar inför rätta 131; värderingsman 132; hembjuder hus 234; bebygger tomt 252; upptager vittnesmål 277; närvarande vid arvsförlikning 311; bisittare i rätten 319.
 — Kofot (Koofohot) 151 f.
 — Pleÿ, trädgårdsmästare (gardenär) vid Drottningholm 160 f.
 — Röper 230.
 — Zelling 132 f.
 Bertil (-ll).
 — Andersson, avl. 165.
 — Beÿer i tjänst hos Hans Werner 228.
 — fiskare 208.
 — guldsmed 299.
 — hampspinnare 233, 236.
 — Holste, avl. 160.
 — Matsson [Huggut?] 56.
 — murare (murmester) 139.
 — Olsson, avl. (dräpt) 317, 331 f. Hans moder, se Gunilla, David skrivares hustru.
 — —, timmerman i stadens tjänst 107.
 — Persson, borgare i Viborg 310.
 — Richter avl. borgareed 162.
 — Skilling, sedel ställd till honom 68; hans hus omnämnt 73; d:o uppbjudes 298, 308 f.; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 309. Hans broder, se Mårten Skilling.
 — smed på Lidingön 222.
 Beurraeus, se Tomas.
 Bhar, se Simon Bard.
 Bielke, se Axel Johansson; Gunilla Johansdotter; Hogenskild Nilsson; Klaus Nilsson.
 Bilefelt, se Hans Hansson.
 Birge Olsson 318.
 — se även Baggens Birge.
 Bisk, se David.
 Bitter, se Andres de Bitter.
 Biug, se Nils.
 Biuren, se Peter v. Biuren.
 Björn Nilsson 296. Hans hustru, se Kirstin.

- Björn Olsson i Väsby 93.
 — Västgöte (Weßgiöte) 308.
 Blasius Dundee (-di), borgare i Sthm, köper fastighet 36, 246 f., 321, 334; säljer d:o 71; avger vittnesmål 45; godman vid arvskifte 216; ombud vid fastighetsbespräkning 306.
 Bo Ribbing, bisittare i rätten 321.
 Boije, se Willam.
 Bonde, se Jöns.
 Bosow, se Mårten.
 Botill, hustru, avl. 144. Hennes dotterdotter, se Malin Nilsson.
 — Per Anderssons i Söderköping hustru 209 f. Hennes man i ett föreg. gifte, se unge Henrik v. Utrecht.
 Botvid (Bottwidh).
 — i Holstad 93.
 — Olsson, tjuv 256.
 Bouelan, herr, se Johannes Herbouville.
 Brae, se Magnus Brahe.
 Brask, se Nils Hansson; Per.
 Breier, se Herman.
 Bremen, se Henrik v. Bremen.
 Brita (-tha).
 — Andersdotter, David Elfssons i Bredåker hustru 166. Hennes avl. syster, se Anna, Olof Knutssons hustru.
 — Erik Johanssons på Norrmalm hustru 128. Hennes syster, se Margit, Per Jakobssons hustru.
 — Eriksdotter, Mårten Olsson Mörcks änka 45 f.
 — Hansdotter, Erik Simonssons änka 159 f.
 — — Peter Wernikes änka 119 f.
 — Henrik Nilssons hustru 155.
 — Jakob Larssons hustru (änka) 131, 252.
 — Jakob spilares änka, anklagar sin mans dråpare 39; säljer hus 102; bestulen 179. Hennes man i ett föreg. gifte, se Mikel Hvit.
 — Joen profoss' hustru 234.
 — Klausdotter (Claes-), avl. 165 f. Hennes man, se Herman Skilling.
 Brita Kristoffer Stedners hustru 291.
 — Markusdotter 187, 190.
 — — avl. 304. Hennes son, se Markus Markusson.
 — Mats Olssons hustru 317.
 — Mikelsdotter, Anders Erikssons hustru 182 f.
 — Månsdotter, Lasse Olssons i Olnäs hustru 133. Hennes avl. broder, se Witting Månsson.
 — Olof Larssons änka, omgift med Erik Simonsson 186 f.
 — Per Håkansson's änka 81 f., 324.
 — Per Svenssons hustru 242, 245, 255.
 — Sellricks, Jakob Holtböters avl. änka 127.
 — på Södermalm 25.
 — Ulfsson [halvhjort], Erik Nilssons [Schack] änka, fru till Utö 71.
 — Wichmans hustru 232.
 Brosius, se Jakob Ambrosius.
 Bryniel (-ll), klockare i Sollentuna 166 f.
 Bråvik (-wich, -wedh) Olsson 99, 108.
 Hans hustru, se Elin Jönsdotter.
 Bröms, se Joakim Olai.
 Bucht, se Joen.
 Bureus, se Johannes Bure; Tomas Beuræus.
 Busk, se Frans v. der Busk.
 Butz, se Anna Brorsdotter.
 Bÿ, se Henrik de Bÿ.
 Bÿren, se Hans v. Bÿren.
 Bååt, se Erland Björnsson; Erland Johansson; Gustaf Björnsson.
 Bååt-Snakenborg, se Jöns Ulfsson; Jöran Ulfsson.
 Bären, se Lytke.
 Böckelen, se Didrik v. Bocklen.
 Böckler, se Mårten.
 Böckman, se Didrik.
 Bödker, se Jonas.
 Böker, se Hans.
 Böllja, se Nils Larsson; Per Engelbrekts-son.

C.

Calderola, se Nikolaus.
 Cappell, se Willam.
 Carl, se Karl.
 Carleir, se Johan Karlëij.
 Caspar, se Kasper.
 Casten, se Karsten.
 Causer, se Libert Kauer.
 Cecilia (Cicila, Si-).
 — drabanthustru 164.
 — Eskil Larssons hustru 296.
 — Anders skräddares dotter 94.
 — Sven guldsmeds hustru 178.
 Christer (-iern), se Kristiern.

Christina, se Kristina.
 Christoffer se Kristoffer.
 Claes, se Klaus.
 Clawer, se Hans Klawer.
 Clemens, se Maximilian.
 Clemet, se Klemet.
 Concreor, se Anders.
 Cornelius, se Kornelius.
 — se även Tileman.
 Cort, se Kort.
 Coÿet (även Coet), se Gilius.
 Czinnerman, se Gottschalk; Pável.
 Cåll, se Willam.

D.

Dalbo, se Anders; Lars.
 Dankwart Stÿwer, äger fordran hos Olof Holm 19, 132 f.; köper hus 198 f.; ang. likviden för detta 214; avl. borgareed 286.
 Daniel Persson i Arboga 100.
 — Stieman avl. borgareed 232.
 Dantzeville, se Willam.
 David Bisk avl. borgareed 286.
 — Danielsson, dräng i tjänst hos hertig Gustaf 39 ff.
 — Elfsson i Bredåker 166. Hans hustru, se Brita Andersdotter.
 — Gertsson 92. Hans hustru, se Elisabeth.
 — skrivare (i Björneborg) 317, 331 f. Hans hustru, se Gunilla.
 Delwig (-wÿck), se Wolter.
 Depken, se Klaus; Simon.
 Dewenter, se Rutger.
 Didrik (Dirich).
 — Anrep, ryttmästare 193.
 — v. Bocklen (Böckelen), avl. 119, 200.
 — Böckman (Böck-) 62, 257. Hans avl. svärfader, se Melker Volger d. ä.
 — Hansson 272 f., 275 f. Hans moder se Ingrid; hans broder, se herr Mårten Johannis (Hansson); hans syster, se Marina Hansdotter.

Didrik Harder, borgare i Sthm, utses till förmyndare 53; säljer fastighet 53 f.; förlikningsman 62; köper hus 195 f.; säljer salt 317.
 — Letzskow 214 f.
 — Pepper, borgare i Helsingör 212.
 — Scheckerman (Skä-), borgare i Sthm, hans fordran i Olof Holms bo 19; köper hus 38.
 — Tÿse 230.
 — vantmakare på Norrmalm 258, 332.
 Donatus, avl. 150. Hans son, se Donatus Donatison [Teutschman]; hans måg, se Bernt Berckholt; hans successor matrimonii, se Simon Berckholt.
 — Donatison [Teutschman, apotekare] 149 ff.
 Dordi, Bengt Anderssons hustru 296.
 — Bernt v. Geÿstes änka 282.
 Doria, se Bartolomeus de Doria.
 Drake, se Staffan.
 Dreier, se Joakim.
 Dremen, se Laurentz v. Dremen.
 Dubb, se Tomas.
 Dundi, se Blasius Dundee.
 Dusterbak, se Anders; Hans.
 Dypkin (Döp-), se Klaus Depken; Simon Depken.
 Dÿßen, se Florus; Hans; Jakob.

E.

- Ebba (Ibbe) [Månsdotter (Lilliehöök)], fru till Grävsnäs och Käggleholm, grevinnan till Raseborg, Sten Erikssons [Lejönhufvud] änka, hennes hus vid Smedjegatan omnämnt 59 f.; d:o uppbjudes 135; d:o säljes 148 f.
- Ebbela, se Hebbla.
- Eckwedh, se Adam.
- Elberts, se Gert.
- Eliana, hustru 195.
- Olofsdotter, Hans v. Köllens änka 61, 187 ff. Hennes måg, se Jonas Petri.
- Elin Hansdotter, malmborgerska 75.
- Henriksdotter, Filip skrivares hustru 302 f., 305.
- — från Öregrund 16.
- herr Johans i Pernau hustru 189.
- Jönsdotter, Bråvik Olssons hustru 108. Hennes syster, se Malin Jönsdotter.
- Klemetsdotter (Cl-) 164, 178.
- Nilsdotter, Olof Vermes hustru 251.
- Persdotter, Per Olssons avl. hustru (17), 19. Hennes broder, se Kristoffer Persson.
- Staffan Larssons hustru på Södermalm 293.
- Sven kornskrivares hustru 77.
- Tomas Henrikssons hustru 296.
- Elisa (-zse) Hackz, Claes skomakares hustru i Stralsund 214. Hennes broder, se Påvel Hake.
- Elisabet (Elitzabet, Litzabet) 259.
- David Gertssons hustru 92 f.
- Eriksdotter 267. Hennes fader, se Erik Nilsson; hennes syster, se Karin Eriksdotter; hennes halvbroder, se Willam Willamsson.
- [Henriksdotter?] 222. Hennes broder, se Lars Henriksson.
- Laurentz Etzners änka 95.
- v. Sanfortt, Henrik Lambrocks hustru, 181, 298.
- Sigfrid dagsverkskarls hustru 171.
- Eller, se Henrik Elder.
- Elsa, Hans badstugukarls änka 76, 95, 310.
- Henriksdotter 180. Hennes svärfader, se Simon Henriksson i Skraddareböle.
- Matsdotter 103. Hennes avl. broder, se Sigfrid Matsson.
- Emden, se Gert v. Emden.
- Emerentia [Hansdotter], Staffan Sasses änka, hennes mellanhavande med Anders Svensson till Ekna 12; hennes tomt 12; hennes hus vid Köpman-gatan samt hennes tomt på Södermalm uppbjudes 16, 18; d:o säljes 65 f.; hennes hus i Lille Bryniels gränd omtalas 76; gör tomtbyte 216 f.; dödsfall i en av hennes fastigheter 304.
- Enevald (-wal, -wall).
- klensmed, edgårdsman 146.
- i Österrör, landbo 46 f.
- Englike (-cke) Gossvisk 270.
- Erik XIV, konung av Sverige, avl., av honom utfärdat pass 84; tillåtit Djursholms skövling 142; tillfångatagit hertig Johan 162; hans klippingsmynt 219.
- Abrahamsson [Leijönhufvud], herr, bisittare i rätten 294.
- Albrektsson 254 f. Hans styvfader, se Tomas Persson.
- Andersson, borgare på malmen 10, 16, 18.
- — säljer tomt vid Norreport 274. Hans hustru, se Margareta; hans styvson, se Johan Knutsson.
- — fd. gårds knekt 16 f.
- — köpsven 318.
- Asmusson 316.
- Bengtsson 288.
- — fd. drabant 20.
- Bertilsson [Slang] till Mälkilä 188.
- [Birgeri], kyrkoherde i Över-Selö 152. Hans antecessor matrimonii, se biskop Nils Olai.
- Björnsson (Björson), rådman, käm-när 1; sändebud från staden till ko-nungen 5; vittnar inför rätta 57;

- köpvittne 63; skall tillrättaskaffa arv 94; godman vid arvskitte 105, 164, 182, 301; upptager vittnesmål 111; upprättar inbördes testamente 117; uppbjuder fastigheter 129, 135, 148, 164, 174, 180, 182, 190, 192; d:o panter 240, 242, 245; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 153 f., 318, 331; d:o vid arvsuppgörelser 288 f.; löftesman för nybliven borgare 170; förlikningsman 177, 275; borgensman 281; skall uppbära tomtören 227; hembjuder hus 237, 332; kärande i stöldmål 296; dömd för överväld ib.; sålt skeppspart 315; hans hus i Nygränden omnämnt 316; skall fram-bära rättens beslut till part 332; om-talad i övrigt 115, 263. Hans hustru, se Margareta Larsdotter.
- Erik Björnsson skeppare 63.
- — [Katt] tygmästare, befallningsman på Sthms slott, bisittare i rätten 3, 10, 13, 21, 39, 51, 53; vittne till tredjepenningsgåva 79, 81; köper hus 198.
- Blasiusson, tjuv 179, 186; utsedd till mästerman, men kort därefter avl. 256.
- i Bålstad 140.
- Eriksson i Björkö 248, 318.
- — i Enköping 207. Hans styvson, se Olof Hansson.
- Falck, hovtjänare, välb. man 141, 221. Hans syster, se Karin Eriksdotter.
- Gabrielsson [Oxenstierna] till Eka, bisittare i rätten 63.
- Galle 287.
- Gudmundsson [Ulf], avl. 143, 145.
- Gustafsson [Stenbock], herr, hans ut-talande skall inhämtas 211; bisittare i rätten 307.
- Hansson bagare avl. borgareed 52.
- — kammarskrivare 36.
- — i Norrköping 300.
- Hemmingsson 103. Hans son, se Amund Eriksson; hans avl. halvbro-der, se Olof Hemmingsson.
- Henriksson 296. Hans hustru, se Margit.
- Erik Henriksson, »vilken kallade sig vara Siffrids [skinnare] systerson» 94.
- herr, finsk predikant i Sthm 281, 305.
- Humble 283.
- Jakobsson, Mr 160.
- Johansson på Norrmalm 128. Hans hustru, se Brita.
- Jönsson avl. 155 ff. Hans änka, se Justina; hans sväger, se Rasmus Christersson; hans systerdotter, se Kirstin Joen Månssons hustru.
- — [Soop] till Bottna 28.
- Jöransson [Ista-släkten] till Örby, välb. man 200.
- — guldsmed, hans hus omnämnt 129; mottagit silverpjeser och penningar 134; köpt tomt vid Prästgatan 175 f.; inlevererar arvsmedel 215; ingår arvs-förlikning 222 f.; edgårdsmän 323. Hans svärfader, se Gävle Mr Hans; hans broder, se Jöran Jöransson.
- — skraddare 130.
- — i tjänst hos hertig Gustaf 39—43, 49.
- Larsson, avl. 316.
- — knekthövitsman, bisittare i rät-ten 10, 13, 21, 27, 31, 39; upprättar tredjepenningskitte 231 f. Hans hustru, se Ludinta Larsdotter.
- [—] Sparre, riksråd och vice kansler, lagman i Västmanland och Dalarne, bisittare i rätten 63; skall förhöra trollkona 92; omnämnd i övrigt 264. Hans tjänare, se Sven Persson.
- — [obestämt vem] 52, 93, 108, 281.
- Laurentii, herr, kyrkoherde i Ume 252 f. Hans svärfader, se Mats Persson.
- Markusson avl. borgareed 162.
- — skraddare 47 f. Hans hustru, se Margareta Olsdotter.
- Matsson, borgare i Björneborg 331 f.
- — [Körning] till Nora, k. sekreterare, slotsloven på Sthm 1, 119, 124, 237; bisittare i rätten 10, 12, 16, 25, 57, 59, 63, 83, 92, 97, 143, 201, 260, 283, 294, 321, 334; påfordrar husvär-dering 132; hans fd. tomt 224; köper fastighet 264 f.; närvarande vid för-handlingar med borgerskapet 282.

- Erik murare (muremestere) 309.
 — Månsson 224.
 — —, avl. borgare i Sthm, ang. arvet efter honom 248, 318; hans hus upp-
 bjudes 264, 274, 277.
 — Mårtensson 39—42, 49, 115. Hans
 trolovade, se Margareta Jakobsdotter.
 — — skräddare 248.
 — Mäster (M:r) 293. Hans hustru, se
 Anna Jöns Jakobssons änka.
 — Mört (-tt), skeppare 87.
 — Nilsson i Brunnsgränden 149.
 — — [i Gråmunkegränden], rådman,
 upptager vittnesmål 18; löftesman för
 nyvorden borgare 38; värderingsman
 77; godman vid arvskifte 79, 260;
 skottherre 149; hans hus omnämnt
 182; utreder arv 266 f.; bespråkar
 hus 301; Hans styvson, se Willam
 Willamsson; hans döttrar, se Elisa-
 bet Eriksdotter och Karin Eriksdotter.
 — Nilsson [Schack] till Utö, avl. 71.
 Hans änka, se Brita Ulfsdotter.
 — — unge 19.
 — — östantill 69, 317.
 — — [obestämt vem] 46.
 — Olai, herr, avl. 239 f., 292. Hans
 hustru, se Agnes Hansdotter; hans
 broder, se Per Olsson i Vik.
 — [—] Skepperus (skipper), M:r 3.
 — Olsson 106.
 — — guldsmed 323.
 — — i Vårfrukyrka 136.
 — Persson, tjuv och rånare 208, 289;
 dömd till stegel och hjul ib.
 — — anklagad för mord 300, 321 f. Hans
 fader, se Per Joensson till Gavlö.
 — — fd. korndräng vid slottet, dömd
 för tjuveri 161.
 — — i Eflinge (Eg-) 227. Hans hustru,
 se Margareta Persdotter.
- Erik Persson, borgare i Västerås 214.
 — Ryning 28.
 — Simonsson, avl. 159. Hans änka, se
 Brita Hansdotter.
 — — 187. Hans hustru, se Brita Olof
 Larssons änka.
 — — edgårdsman 146.
 — skipper, M:r, se Erik [Olai] Skep-
 perus.
 — skräddare på Södermalm 327 f.
 — Stake 144.
 — Svensson 25. Hans hustru, se Barbro
 Jöransdotter.
 — — bottnekarl 51.
 — — gästgivare 326.
 — Tomasson avl. borgareed 162; ett
 hans (?) skepp omtalat 222.
 — Turesson, tjuv 140.
 — Tysk (Tusk) 106.
 — i Vreda 312.
- Erland Björnsson [Bååt] till Skattmansö,
 väpnare, brevutfärdare 79 (där han
 skriver sig till Edeby); bisittare i
 rätten 143, 201.
 — Johansson [Bååt till Edeby (jfr föreg.)]
 72.
 — Karlsson, bisittare i rätten 180.
 Ernst (-nest) Spen, dräng i tjänst hos
 Caspar Ylenfelt 113, 115.
 Eskil (-ll) Andersson, timmerman i sta-
 dens tjänst 107, 138 (skeppsbyggare).
 — fatdräng på Sthms slott 185.
 — Larsson 296. Hans hustru, se Cecilia.
 — Olsson 315.
 — i Oxelby 50.
 — Tomsson i Luttergårde 254.
 — åkare 66.
 Etzner (-när), se Laurentz.
 Evert Möller 321 f.
 — stockeknekt 29.

F.

- Fabian Franck 114.
 Fabricius, se Filip Theobaldi.
 Facius Berendz 62, 188 f. Hans avl.
 broder, se Hans Berendz.
 Faderkin, se Hans.
- Fagra Margreta anklagad för trolldom 92.
 Falk (-ck), se Erik; Olof.
 Fallentin, se Valentin.
 Feelbyr, se Tomas Feelbyr.
 Fiendt, se Hans.

Filip (Philpus, Philippus).
 — Andersson, skeppare 318 f.
 — Becker 55. Hans broder, se Valdemar Becker.
 — Didriksson tattare 287.
 — Kern [M:r] befallningsman på Uppsala slott 223.
 — kock (jfr följ.) 211.
 — Liebertz (Libert), M:r, kock, avvittrar sina barn 305 f.
 — Macarius 25.
 — Persson, rådman, hans hus omnämmt 20; vittne vid sytningsuppgörelse 56; omtalas som avliden 78 f. Hans änka, se Magdalena Mikelsdotter.
 — skrivare 302 f. Hans hustru, se Elin Henriksdotter.
 — [Theobaldi Fabricius], kyrkoherde i Halikko sn 290.
 Filsteren, se Jakob v. Filsteren.
 Filtzer, se Laurentz.
 Finne, se Henrik; Tomas.
 Finvid guldsmed 313.
 Fleming, se Klaus (Claes).
 Florus (-entz) Willamsson 260.
 — v. Dýßen 286. Hans bröder, se Hans v. Dýßen; Jakob v. Dýßen.
 Folger, se Melker Volger.
 Fordell, se Hans Hansson; Hans Knutson; Knut Hansson.

Forst, se Sander.
 Foss, se Hans Voss.
 Fougt, se Hans Vogt.
 Franck, se Fabian.
 Frans Beijer, guldsmed, borgare i Sthm, förfärdigat riksäpplet (bl. regalierna) 33; uppjuder panter 72, 75, 116; köper fastighet 147 f., 230 f.; hans hus i Bredgränden omnämmt 278; hans mellanhavande med Mattias Schubert 308; närvarande vid arvsförlikning 311; anklagad för försnilling av järn 319 f.
 — bokbindare, dräpt 305.
 — v. d. Busk avl. borgareed 286.
 — Frätöp 133.
 — i Gåde 140.
 — Larsson 263.
 — Linke 33.
 — slottsskrivare i Uppsala 130, 159.
 — Soltow (Saltoug), [borgare i Sthm] 297.
 Fredrich, se Joakim bältare.
 Frÿs, se Jakob Friis.
 — (släkt) 295.
 Frätorp, se Frans.
 Fullerman, se Hans Fällerman.
 Fyrhake, se Pável Eriksson.
 Fördeel, se Fordell.

G.

Gabriel 101.
 Gadd, se Jakob.
 Gadolenus, se Henrik.
 Galle, se Erik.
 Galmenlin tho Galleno, båtsman 326.
 Gammal, se Anders Larsson; Olof Hansson.
 Garstenberg, se Anna Hansdotter.
 Geÿste, se Bernt v. Geÿste.
 Gera, se Jöran.
 Gert (-dh, -tt, Gärdh).
 — [Elberts], tullskrivare 135.
 — v. Emden 174.
 — i Filke 140.
 — v. Grawe, M:r 280.
 — hovman 250.

Gert Josting 196.
 — målare 36. Jfr Gert Olsson.
 — Nötting [borgare i Strängnäs] 297.
 — Olsson målare 221, 230. Jfr Gert målare.
 — Schröder 210.
 — Willamsson, borgare i Sthm, hans fordran hos Olof Holm 19; köper hus 181 f.; får kvitto 298; utgivit d:o 306; edgårdsman 323; omnämnd i övrigt 93. Hans hustru, se Beata.
 Gertrud Björnsdotter, Anders Olssons [på Köpmangatan] hustru 20 f. Hennes man i ett föreg. gifte, se Per Grönskalle; hennes mormor, se Karin Per Stings hustru.

- Gertrud [Larsdotter] 166.
 — Nils Anderssons piga 55.
 — Nilsdotter, Per Kåres hustru 139.
 — Olofsdotter 327. Hennes son, se Mikkel Henriksson; hennes syster, se Anna Olofsdotter; hennes avl. broder, se Lasse Olsson.
 — Olsdotter, Jakobs i Husen änka 317.
 — Persdotter 37. Hennes trolovade, se Per Månsson; hennes faster, se Anna, Tönnes Björnssons änka.
 — Tomas Finnes hustru 5. Hennes måg, se Påvel Matsson; hennes sonson, se Johan Månsson.
 — Willam Davidssons hustru 238.
 Gilbert [Sölf] 77. Hans hustru, se Anna.
 Gilius [Coÿet] Mr., myntmästare 32 ff., 93 (Coet).
 — Musche, avl. borgare i Lybeck 257 f., 269 ff.
 Gisle Jakobsson, tullskrivare 60. Hans svärfader, se Mr Olof Petri.
 — Nilsson [Struss] 102.
 Giuß, se Niklas v. Gius.
 Glad, se Knut.
 Gosswick, se Englike.
 Gottewiß, se Anders Gutterwitz.
 Gottschalk Czinnerman 325.
 Gregers (Grels).
 — Andersson, hans hus uppbjudes 155, 159, 162.
 — Bent avl. borgareed 170.
 — Jönsson avl. borgareed 296.
 — styrman 290.
 Grip, se Mauritz.
 Grothusen, se Arnold.
 Grönskalle, se Per.
 Guagnino, se Alexander.
 Gudmund Persson 139.
 Gulik (-ch) Eriksdotter, Jakob Larssons änka 70.
 — Larsson 70, 74. Hans avl. broder, se Jakob Larsson.
 Gunilla (Gunnil).
 — David skrivares hustru 317, 331. Hennes son, se Bertil Olsson.
 — [Johansdotter (Bielke)], drottning, Johans III:s gemål i hans andra gifte 250, 262 f., (284), (303), (319), (333).
 Gunnar Persson 175. Hans svärfader, se Per Helsing.
 Gußman, se Theus.
 Gustaf I, konung av Sverige, avl., hans förläningsbrev omnämmt 142.
 — hertig av Sachsen 39 f. Hans tjänare, se David Danielsson; Erik Jöransson; Henrik skräddelesven.
 — [Axelsson] Baner (Banner) till Djursholm 142 f., 275.
 — Björnsson [Bååt] till Fällnäs, hans skuta 101 f.; bisittare i rätten 143, 298, 300, 309, 319 f., 326, 334.
 — Gabrielson [Oxenstierna] till Fånö, bisittare i rätten 143, 169, 172, 294, 298, 300, 334.
 Gutterwitz, se Anders.
 Gutzloff, se Jost.
 Gyllenmärs, se Olof Andersson.
 Gyllenstierna, se Jöran Eriksson; Karin Jöransdotter; Nils Jöransson.
 Gynte Olsson, rådman, slutl. borgmästare 8, 124, 162, 237; upptager vittnesmål 18; löftesman för nyvordna borgare 38, 91; förlikningsman 62, 83, 207; deponerar penningar i rätten 71; vittnar inför rätta 77, 110; godman vid arvskifte 79, 105, 153, 164, 266; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 221 f.; igenbördar fastighet 288; närvarande vid borgareds avläggande 296; d:o i kämnärsrätten ib.; bisittare i rätten 319.
 Gävle Mr Hans, bårdsckärare, avger intyg på sin sotesång 18; omtalas som död 39; hans bortstulna ägodelar 134, 172; arvskifte efter honom 223. Hans änka, se Karin Jöransdotter; hans mågar, se Erik Jöransson och Henrik Elder; hans son i första giftet, se Herman Hansson; hans mästare, se Hans Skult.
 Göstaff, se Gustaf.
 Göbler, se Henrik.
 Görtzhagen, se Hans Johansson.

H.

- Haake, se Peter Hake.
 Haas, se Adrian; Joakim; Peter.
 Hake, se Elisa (Hack); Peter; Påvel.
 Halvard (Halffwardh).
 — Birgesson 101.
 — guldsmed, avl., hans bo skall upptecknas 129, hans hus vid Söderport uppjudes 174, 180; d:o säljes 213.
 — kornskrivare 160.
 Halvhjort [vapenbild], se Brita Ulf-dotter; Ulf Persson.
 Hamborg, se Tönnes v. Hamburg.
 Hand, se Lasse Knutsson.
 Hane, se Per.
 Hans Andersson avl. borgareed 286.
 — — [guldsmed], rådman, löftesman för nybliven borgare 38; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 47, 146, 174; värderingsman 77, 132; godman vid arvskifte 79, 105, 153, 260; vittne vid tredjepenningsgåva 79; förmyndare 129, 213; förlikningsman 177; vittnar i kravmål 190, 214; uppburit likvid 248; går i borgen 288; uppjuder fastigheter 298, 302 f., 333 f.; omnämnd i övrigt 31, 119. Hans svärföräldrar, se Olof Eriksson och Anna Gerlaksdotter v. Emden.
 — — tjuv 172.
 — — i Vitån 166. Hans syster, se Anna Olof Knutssons hustru.
 — badare avl. 3, 76, 95, 310. Hans änka, se Elsa.
 — bagare, avl. 72, 75, 91, 116, 119. Hans änka, se Margareta; hans måg, se Joakim bältare.
 — Beijer, guldsmed, avl. 50, 59. Hans änka, se Margareta.
 — Berens [jfr D. 7: s. 330: Berms] avl. 61, 188. Hans broder, se Facius Berendz; hans tjänare, se Peter Seger.
 — — köpman 233 f. (Berendz), 291 (Bærendes).
 — Bilefeldt, se Hans Hansson.
 — Birgesson 95.
 — — borgare i Nylödöse 201 f.
 — v. Byren, köpman 222.
 Hans bårdskärare, se Gävle M:r Hans; M:r Hans d. ä. och d. y.
 — bältare, avl. 130.
 — Böker avl. borgareed 162.
 — Dusterbak, borgare och bokförare i Sthm 280.
 — v. Dýßen 286. Hans avl. broder, se Jakob v. Dýßen.
 — enspännare i tjänst hos hertig Carl 308.
 — Eriksson avl. borgareed 286; dens. (?) omnämnd 296; Hans hustru, se Karin.
 — — bisittare i rätten 307.
 — Faderkin, skinnare, avl. borgareed 162.
 — Fiendt, hans mellanhavande med Helmik Marqvard 57 f.; d:o med Tomas Klinek 58; d:o med Jost Gutzloff 268; hans fordran hos hertig Carl förnekas av denne 116. Hans avl. hustru omnämnd 57.
 — Fordell, se Hans Hansson; Hans Knutsson.
 — Foss, se Hans Voss.
 — Fougt, se Hans Vogt.
 — Fällerman (Ful-), profoss, förmyndare 3; uppjuder pant 18 f.; företagit ransakning 131; kvarsatt pant 211; anklagar inför rätta 232, 309; omnämnd i övrigt 255, 319.
 — glasmästare, borgare i Sthm 121, 179. Hans avl. hustrus broder, se Hans de Gorther; hans hustru i andra giftet, se Margareta.
 — de Gorther 121, 132. Hans broder, se Kristian de Gorther; hans sväger, se Hans glasmästare.
 — Grelsson 279 f., 290. Hans hustru, se Karin Markusdotter.
 — halmskärare, tjuv 50.
 — Hansson, avl. 250. Hans hustru, se Valborg.
 — — köpt tomt i Gråmunkegränd 191, 193, 215, 302.
 — — »saköres och danarvssocknare» 244.
 — [—] Bilefelt (-dt), lagläsare, upptager ed 8; godman vid arvskiften 118, 122, 185, 260, 280, 312; fullmäktig vid

- testamentsbevakning 130; förlikningsman 207, 233; testamentsvittne 269.
- Hans Hansson Fordell (Fördeel) 293.
- Hass [borgare i Hamburg] 138, 291 (Heß).
- herr 239. Hans dotter, se Agnes Hansdotter.
- — se även Hans Laurentii.
- Hesse (Heese) i Lybeck, avl. 99. Hans änka, se Abeluna.
- Higge 235.
- Hille d. y., köpman på skeppet Engeln, hans brev åberopas 10 f.; part i skeppsmål 210; svarande i kravmål 324; omnämnd i övrigt 89. Hans systerson, se Joen Larsson.
- Jakobsson 328. Hans hustru, se Margit.
- Johansson [Görtzhagen] bisittare i rätten 201.
- kantor, hans tomt i Gråmunkegränden uppbjudes 148, 155, 159; d:o bespråkas 191, 215; d:o säljes 302.
- Klausson (Claes-) 165.
- Klawer (Cl-) bespråkar hus 59 f.; skall redovisa penningar 93, 95; uppköpare för polska sändebudet 282; edgårdsman 323.
- klockare 5.
- Klytz, båtsman 11.
- [Knutsson] Fordell (För-) 293.
- Kock, hovbarberare 151 f.
- — landbofogde i tjänst hos herr Ponti [de la Gardie] barn 46 f.
- Kranck [k. sekreterare] 307.
- Krus, skinnare, avl. borgareed 162.
- Kröger 24.
- v. Köllen (Cöl-), avl. 187. Hans änka, se Eliana Olofsdotter.
- — misshandlad 232.
- körsnär 6—10.
- Larsson avl. borgareed 162.
- — arklskrivare 223.
- — kammerskrivare 102 f. Hans hustru, se Anna Kristoffersdotter.
- [obestämt vem] 78, 309.
- [Laurentii], herr, kaplan i Sthm 239.
- Leuhusen, avl. borgare i Sthm, säljer hus vid Järntorget 38, 62; givit sina söner ett hus 170; hans hus vid Trappgränden 171; vittne till arvsuppgörelse 86; d:o till förlikning 269; själv förlikningsman 125. Hans söner, se Kasper Leuhusen och Reinhold Leuhusen.
- Hans v. Marienburg (-borgh), avl. 219 f. Hans successor matrimonii, se Henrik Husman; hans stallmästare, se Theus Gußman.
- Meyer, högbåtsman 111.
- Meyes, krutkrämare 22.
- Mensing (-igh) 269 f.
- Mikelsson, avl. 176, 298, 306, 308.
- Mog, avl., hans hus västantill uppbjudes 135, 148, 155; d:o säljes 273. Hans änka, se Anna.
- Mårtensson [fd.] fogde [i nedre Satakunda] 332.
- — häradskrivare i Nyslotts län [dens sôm föreg.?] 323.
- M:r, bårdsklärare, »gamle» eller »store» 284, 295.
- — bårdsklärare, »lille» 295.
- — se även Gävle M:r Hans.
- [Nicolai], herr, kyrkoherde i Normlösa sn 127. Hans hustru, se Anna Tomasdotter.
- Nilsson 175. Hans svärfader, se Per Helsing.
- — 152 f., 255. Hans fader, se biskop Nils Olai.
- — borgmästare i Nylödöse 59, 201—208.
- Nowradt (Nougråd), borgare i Sthm 269.
- nålmakare 305.
- Olsson, utsedd till brandmästare 228; edgårdsman 255; avl. borgareed 286; uppbördsman i östra kvarteret 314.
- Osterman på Noraskoga 113.
- Persson 299. Hans broder, se Olof Persson.
- — omyndig 259. Hans avl. fader, se Per Mikelsson.
- — edgårdsman 146.
- — i tjänst hos Erik Jönsson [Soop], förövat dråp 28 ff.

- Hans profoss, se Hans Fällerman.
- Prytz (-De) 5, 10, 16, 30, 282. Hans änka, se Margareta.
- — bisittare i rätten 266, 300.
- Remers, glasmästare, avl. borgareed 162.
- Rode 19, 119 f.
- Rytter från Antwerpen, avl. 172.
- Röper 135.
- Santman, borgare i Lybeck, bevakar fordringar 67, 98; inlämnar fullmakt 95; vittnar inför rätta 109 f.; hans revers 120. Hans broder, se Henrik Santman.
- Simson [borgare i Tälje] 138.
- skinnare på Normalm 216, 218.
- Skult, barberaremästarsven 39 f.
- Skulte (-tt, -the), borgare i Sthm, kräves på borgen 116; har hus i pant 300 f.; hans tomt 309; hans mellanhavande med Evert Möller 321; k. förläningsbrev för honom 329.
- Skuthe 108.
- Smitt 309.
- Spikernagel (-ll) på Södermalm, gästgivare 326.
- Stortelberg 325.
- Stut (-th, -tt), borgare i Sthm, hans mellanhavande med Olof Holm 13 ff.; d:o med Hans Ulfsson 97; d:o med Peter Hake 109; klagar på Märten Lapp 36; hans hus omnämnt 52; upprättar inbördes testamente 79 ff.; bestulen 179, 186; ombud vid fastighetsöverlåtelse 198; köper tomt 228 f.; säljer d:o 246 f.; edgårdsman 323. Hans hustru se Ragnhild Haraldsdotter.
- Suckat [borgare i Sthm] 298, 306.
- Svensson, landsknekt, dråpare 316 f.
- Tomasson, kammarskrivare, dräpt 285.
- trumpetare (trumetere) 71, 218, 243.
- Ulfsson [Svan], rådmän, hans mellanhavande med Hans Stut 97; d:o med Olof Jönsson i Hälleby 118; vittnar inför rätta 121; hans hus omnämnt 242; löftesman för nybliven borgare 266.
- Hans i Valsön 50.
- Vellingk (Welling), avl. borgare i Sthm 116 f., 269. Hans änka se Malin.
- Werner (Wä-), borgare i Sthm, fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 30 och i mål rör. fastighet 282; uppborädsman för tomtören 227; hans saltupplag på Gotland 289; vittnar inför rätta 304; edgårdsman 323. Hans tjänare, se Bertil Beijer.
- Wittenberg 77.
- Vogt (Fougte, Foget), borgare i Sthm, hans hus vid Järntorget 62; hans mellanhavande med Joakim Haas 109 f., 124—127; går i borgen 116 f.; förmyndare 218; skottherre 245; gör fastighetsbyte 245 f.; vittnar inför rätta 258; testamentsvittne 269; svarande i mål rör. fastighet 282; köper tomt 298.
- Voss (Foss) 20, 120 f.
- Åkesson [Soop] till Bjurum, hovmarskalk, hans räkning med sin landbofogde 157 f.; bisittare i rätten 169, 180, 201, 260, 266, 283, 294, 298, 300, 307, 309, 334; uppbygger sitt hus i S. Lars' gränd 174, 180, 182; sålt d:o 193; hans tomt uppbygger 286; deponerar penningar 300.
- Harder, se Didrik; Herman.
- Hartvig (Hertwÿk).
- Henriksson [Voltis-släkten] bisittare i rätten 201.
- sadelmakare, dömd från livet för dråp 305 (även kallad Hertman).
- Sander 290.
- Hass (-se), se Hans Hass.
- Hebbla (Ebbela), Mats Gunnarssons hustru 181.
- Heden Joensson, knekthövitsman i Västmanland 92, 163.
- Heijden, se Bernt v. Heiden.
- Helge Nilsson, borgare i Sthm, hans hus uppbygger 52, 55, 57.
- Helmik Marquard, borgare i Lybeck 57.
- Helsing, se Jöran.
- Henning i tjänst hos Wartenberg Pryss i Danzig 114.

- Henning Jagenthö 257, 269.
 Henrik (Hindrich).
 — Arendz (Aren), avl. borgare i Sthm 183, 197, 218.
 — Balck, rådman, uppbjuder fastighet 52, 55, 57; godman vid arvskifte 252.
 — Beneke (-kin), hans mellanhavande med Herbert Medeman 95 f.; d:o med Gilius Musches arvingar 270 f.; testamentstagare 258; sålt hus till drottningen 319. Hans farbroder, se Jöran Beneke.
 — v. Bremen 302.
 — de Bj, M:r 176.
 — Elder (Eller), borgare i Sthm, avger vittnesmål 45; redovisar tidigare undandolda värdeföremål 134; inlevererar penningar 215; part i förlikning 223 ff.; godman vid arvskifte 216; borgensman 235; intygar tredjepenningsgåva 238.
 — Eriksson, fogde i Raseborgs län 197.
 — — borgare i Sthm 183 f. Hans hustru, se Margareta.
 — — edgårdsman (dens. som föreg. ?) 164.
 — — råssbärmästare, avl. 105. Hans änka, se Margareta Jakobsdotter; hans broder, se Mårten Eriksson i Pellulasilkä.
 — Finne 18.
 — Fransson 230, 325, 332.
 — [Gadolenus], M:r, kyrkoherde i Fogdösn 152 f., 155, 255. Hans avl. hustru, se Karin Nilsdotter; hans svärfader i andra giftet, se ärkebiskop Laurentius Petri.
 — Grelsson 264. Hans moder, se Kirstin Eriksdotter; hans styvfader, se Anders Olsson Ålänning.
 — Göbler 111.
 — Hansson vägare, edgårdsman 146, 323; köper hus vid Stora torget 153 f.; hans mellanhavande med Olof Larsson i Nylödöse 202 f.; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 325.
 — hattnakare 192.
 — Henriksson i Brännkyrka 240.
 Henrik Henriksson, hertig Carls sekreterare 207, 225, 242, 245.
 — Hesse 20.
 — Husman, borgare i Sthm 193, 218 ff., 319.
 — isensnidare 77.
 — Jakobsson, båtsman 111.
 — Jönsson 314, 281, 301 [en eller flera].
 — — köpsven, hans hus uppbjudes 72; pantförskriver d:o 81 ff.; säljer d:o 277.
 — Kock, avl. 212 f. Hans änka, se Anna Didrik Peppers hustru.
 — Kranck, edgårdsman 19; hans gatubod utsatt för inbrott 208; hans tomt i Urvädersgränden uppbjudes 313, 315 f.
 — v. Köllen (Cöl-) 235.
 — köttmångare 274.
 — Lambrock (-ch, Landt-), köpsven och borgare i Sthm, avger vittnesmål 109 f., 196; säljer hus 181; rättegångsfullmäktig 308; omnämnd i övrigt 225. Hans hustru, se Elisabet v. Sanfort; hans broder, se Jost v. Lambrock.
 — Larsson i Petsmo 248.
 — Matsson avl. borgareed 162.
 — — [Huggut], k. sekreterare, köper tomt vid Fatburen 66; hans fastigheter uppjudas på hertig Carls vägnar 174, 180, 182; förhandlar med borgerskapet om myntet 283; bisittare i rätten 309, 319.
 — Mikelsson, dräng hos prästen i Täby, tjuv 220 ff. Hans broder, se Mats Mikelsson.
 — Nilsson 155. Hans hustru, se Brita.
 — Persson 229, 236.
 — Pryss, borgmästare i Söderköping 24. Hans son, se Staffan Henriksson.
 — Santman 19, 67. Hans broder, se Hans Santman.
 — Simonsson, rådman 8; borgmästare 124, 162; förlikningsman 15, 83, 103, 125, 186, 207, 223; uppbjuder fastigheter 16 f., 31, 39, 52, 55, 148, 155; säljer d:o 160; köpvitne 63; värderingsman 77, 132; vittne vid pantförskrivning 81 f.; d:o i kravmål

- 190; kärande i skeppshandelsmål 83, 90; godman vid arvskifte 101, 105, 122, 266, 311, 327; krävd för sin vederlagssvens skuld 282; hans hus uppjudes 135, 148, 155; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 159 ff., 198; deponerar penningar i rätten 287; närvarande vid avläggandet av borgareed 296; bevistar kämnärsrätten ib.; förmyndare 314; bisittare i rätten 319; omnämnd i övrigt 214, 218 f., 250, 263. Hans avl. vederlagssven, se Olof Sigvardsson; hans dräng, se Jöran.
- Henrik Skepperstede, borgare i Lybeck 196 f.
- skinnare 249.
 - skomakare 93, 327, 332 (stokmakere!)
 - skrädresven i tjänst hos hertig Gustaf 39 f.
 - Skute, avl. 51. Hans änka, se Marina Hansdotter.
 - Småpeper (-pper), borgare i Sthm 105.
 - Stren 19.
 - Tomasson 289.
 - Tönnesson, borgare i Sthm, 208, 331.
 - v. Utrecht (Ytrecht), gamle 209 f.
 - — unge 209 f.
 - Wedenhoff i Lybeck 14 f.
 - Westhöfft (-kop) från Lybeck 228.
- Herbert Medeman 95 ff.
- Herbouville, se Johannes.
- Herman Andersson, hans hus omnämmt 273; avlägger borgareed 286; bespråkar tomt 277, 293, 327; uppbördsmän i södra kvarteret 315.
- bagare 233 f., 290 ff.
 - Breier, borgare i Viborg 310.
 - Hansson 70, 223. Hans fader, se Gävle-Mr Hans.
 - Harder 67, 138.
 - Lepper, avl., hans hus vid Svartmunkegatan uppjudes 159, 162, 164; d:o säljes 198; skuldbetalning kräves av köpeskillingen 214. Hans änka, se Karin.
 - Oldenhoff, köpman 268. Hans broder, se Lambrekt Oldenhoff.
- Herman Skilling (Ske-, Skilingh), borgare i Sthm 125, 165 f., 269, 306. Hans avl. hustru, se Brita Claesdotter.
- Hertman, se Hartvig sadelmakare.
- Hertwÿk, se Hartvig.
- Herwell, se Mats.
- Hesse, se Hans; Henrik.
- Hettli, se Niklas Hwetli.
- Higge, se Hans.
- Hildebrand (Hill-) Markusson i tjänst hos fru Anna [Broresdotter (Butz)] till Bro 72 f., 146.
- Hildert, se Jakob.
- Hille, se Hans.
- Hjortö-slakten (Ulfsparre), se Måns Larsson.
- Hogenskild [Nilsson] Bielke till Vik, friherre till Läckö, riksråd samt lagman i Uppland och ståthållare i Östergötland, bisittare i rätten 57, 83; tagit handlingar i förvar 59; uttalar sig i rätten 90; hans dombrev åberopat 144 f.; en hans tjänare (Lasse Bengtsson) omnämnd 141.
- Hollender, se Jöns Holländer.
- Holm, se Olof.
- Holst, se Anders; Jakob.
- Holste, se Bertil.
- Holtböter, se Jakob.
- Homodeus, se Teofil. Jfr Jakob Homodei.
- Hoppe, se Albrekt.
- Horatius Baltzararo 26.
- Horn, se Krister Claesson.
- Huggut, se Bertil Matsson; Henrik Matsson.
- Hudde, se Valentin.
- Humble, se Erik.
- Huntenborg, se Kort.
- Husman, se Henrik.
- Hwetli, se Niklas.
- Hwÿt, se Mikel Hvit.
- Håkan Germundi, herr, kyrkoherde i Åby sn 297.
- herr, kyrkoherde på Norrmalm 251, 306.
- Håke, se Peter Haake.
- Hård, se Olof.

I.

- Ibbe, se Ebba.
 Ignatius, borgare i Danzig 271 f.
 Ikorn, se Alf Eriksson.
 Ilenfeld, se Kasper Ylenfelt.
 Ingeborg, Söffring Jutes änka, tidigare gift med Lasse Jönsson, 86, 324 (Ingrid). Hennes son i första giftet, se Joen Larsson.
 Ingel Persson 313. Hans avl. broder, se Jakob Persson.
 — tullknekt 29.
 Ingemar Nilsson, skeppshövitsman 251.
 Ingrid, Olof Larssons hustru 71, 275 (Didrik Hanssons moder).
 — Persdotter, Mats Mårtenssons hustru 37. Hennes avl. fader, se Per Andersson.
- Ingrid, Rickved Perssons hustru 258 (endast rubrik).
 — Söffring Jutes änka, se Ingeborg.
 Innema, se Valborg Innemas.
 Isak guldsmed 313, 322. Hans hustrus broder, se Nils Nilsson.
 — Jönsson [Rosenbielke] bisittare i rätten 283.
 — Nilsson, fogde på Örbyhus och i Tierps härad 60. [Sonen adlad Rosen-crantz]. Hans svärfader, se M:r Olof Petri.
 Ista-släkten, se Erik Jöransson.
 Ivar Klemetsson (Cl-), »K. Maj:ts tro-tjänare» 39, 52, 174 f. Hans broder, se Måns Klemetsson.
 — Månsson [Liljeörn] till Edeby, avl. 144 f.

J.

- Jagentho, se Henning.
 Jahan, se Johan.
 Jakob, tjuv 185.
 — Ambrosius (Brosius), avl. 304.
 — Andersson avl. borgareed 61; hans (?) hus uppjudes 327, 332.
 — — borgmästare i Arboga 167 f.
 — Artz l. Artzsen 176.
 — bagare 72.
 — Bagge till Bo, ståthållare (slotts-loven) på Sthms slott 1, 119, 124, 237; bisittare i rätten 10, 12, 16, 25, 27, 31, 83, 283, 319, 321; hans hus uppjudes 180, 182; hans tomt omnämnd 224.
 — Bengtsson avl. borgareed 162; dens.(?) omnämnd 315.
 — bårdskärare, M:r, gamle, hans hus vid Smedjegatan omnämnd 59, 148.
 — bårdskärare i tjänst hos greve Mauritz, dråpare 39, 41 ff., 115.
 — v. Dýßen, ung dräng, avl. 285 f. Hans bröder se Florus v. Dýßen; Hans v. Dýßen.
 — Eriksson avl. borgareed 61.
 — — mjölnare 245.
- Jakob Eriksson, skeppsbyggmästare 106; hans (?) hus omnämnd 153 (M:r Jakob).
 — — (obestämt vem) 160, 314.
 — v. Filsteren 60.
 — Friis till Landvig, norsk adelsman 261 f.
 — Gadd 203.
 — glasmästare 99, 217. Hans hustru, se Anna Olsdotter.
 — Henriksson 101.
 — Hildert 77.
 — Holst 192.
 — Holtböter, avl. 131. Hans änka, se Brita Selricks.
 — Homodei 138.
 — i Husen 317.
 — Ivarsson, rådman, godman vid arvs-kifte 6, 79, 101, 118, 184 f.; uppjuder fastigheter 31, 39, 52, 93 f., 99, 129, 135, 148, 174, 180, 182, 190, 192; vittne vid testamentes upp-rättande 51; d:o vid sytningsupp-görelse 56; fullmäktig vid fastighets-överlåtelse 73, 252; förlikningsman 125; värderingsman 132; hans hus i Johannis sekreterarens gränd uppju-

- des 322, 325, 327; hans tomt vid Slottsbacken d:o 333 f.
- Jakob Klausson (Claesson) bisittare i rätten 307.
- Kraft (-fft) avl. borgareed 286.
- Kraffwert 238. Hans hustru, se Valborg.
- Larsson, avl. 131, 252. Hans hustru (änka), se Brita,
- — borgare i Hedemora, dräpt 70, 73 f. Hans änka, se Gulik Eriksdotter; hans broder, se Gulik Larsson.
- — sigillvittne 25.
- i Lyckeby 191.
- Lång, borgare i Sthm 37, 277 f.
- v. Löning 133.
- Ootkott, engelsk skeppare 52.
- Persson, avl. 313. Hans broder, se Ingel Persson; hans systrar, se Anna Persdotter, Margit Persdotter och Valborg Persdotter.
- — 121. Hans avl. hustru, se Agnes Sigfridsdotter.
- — i Juringe, bonde 16.
- skomakare 170.
- skraddare, avl. 47. Hans änka, se Margareta Olsdotter.
- Skräder, urmakare (segermaker) 314.
- Smitter, (överskärare?) 191.
- spillare, dräpt 39—43, 49, 102, 115. Hans änka, se Brita; hans dotter, se Margareta Jakobsdotter; hans måg, se Erik Mårtensson.
- Swichtenberg i tjänst hos Wartenberg Pryss 165.
- Tomasson i Kaukola by 316. Hans avl. (halv-)broder, se Erik Larsson.
- Tyde, skeppare från Alt-Stettin 141. Janiken, se Johanna.
- Jasper skraddare 95, 98.
- Jena (Jenna), se Niklas v. Jena.
- Jeronimus i tjänst hos Andres de Bitter 210 f.
- Lintbort (-tt) 22.
- skraddare 249.
- Joakim (-chim, Jochim).
- i tjänst hos Laurentz Filtzer 147.
- Bertilsson, skeppare från Danzig 326.
- Joakim bältare på Norrmalm 116, 118 f. (Jochim Fredrich).
- bältare på Södermalm 240.
- Dreier 22.
- Haas, borgare i Lybeck 124—127, 214, 333.
- Kortt i tjänst hos Laurentz Skult 72.
- Lembke (Lämbkin), borgare i Lybeck 181, 189, 278 f.
- Meijer avl. borgareed 286.
- Möller 22.
- [Olai (Bröms)], M.r., kyrkoherde i Uppsala 161 f.
- skraddare 131, 149, 323 (på Södermalm).
- Joen (-nn). Se även Johan och Jöns.
- tjuv 208.
- Abramsson 146.
- Andersson 52. Hans svåger, se Per Joensson i Hälsingland.
- brevdragare 70, 74.
- Bucht från Hälsingland 70, 73.
- Byriellson 86.
- Elfsson, borgare i Björneborg 331 f.
- Gisleson, knekthövitman, dräpt 169.
- herr, avl. 5. Hans fader, se Olof Andersson i Torsne.
- Joensson 195.
- Knutsson, köksskrivare i tjänst hos hertig Carl 313.
- Larsson 67, 83.
- — skeppsskrivare 84—91. Hans fader, se Lasse Jönsson; hans moder, se Ingeborg Söffring Jutes änka; hans systerson, se Hans Hille d. y.
- Månsson 156 f. Hans hustru, se Kirstin.
- Olai, herr, präst 113.
- Persson skinnare 61 (endast rubrik).
- — Ångerman 241 f., 291.
- (skepps)profoss, släppt tjuvar lösa 230; lagt beslag på stulet gods 233 f., 242; tagit skriftligt bevis i förvar 247; ställt borgen 297; anklagad för missbruk av pass m. m. 286 f.
- skinnare, edgårdsman 19; hans källare och stenbod i Lille Markus' gränd uppbjudes 55, 61; hans tomt likaså

- 61, 71; uppbördsman i östra kvarteret 314.
- Joen Svensson 202 f.
- Söderman, kvartermästare, även kallad knektprofoss 19, 44.
- Ångerman, se Joen Persson.
- Östgöte 139.
- Johan (Ja-). Se även Hans; Joen; Johannes; Jonas; Jöns.
- III, konung av Sverige, hans öppna brev 62, 100 f., 142, 158 f., 329; inköpt fastigheter i Småland 261; hans tillfångatagande i Åbo under hertigtiden omtalat 162; omnämnd i övrigt passim.
- Bagge [till Siggesta], bisittare i rätten 307; säljer fastighet vid Köpmangatan 321, 334; d:o uppbjudes 333 f.
- Baptista, k. konterfejare 212 f.
- Baptista Pelegrin, borgare i Sthm, hans vittnesskrift (in extenso) 25 f.; hans skeppsaffärer 68, 108, 111 ff.
- Berendes, se Johan Jakobsson.
- Erci, M.r., 94, 99, 101.
- Gabrielsson [Oxenstierna] (fri-)herre till Årsta 217; hans tjänare, se Bengt Jönsson; Olof Nilsson.
- Henriksson, skeppare 111.
- herr, i Pernau 189. Hans hustru, se Elin.
- [Jakobsson] Berendes, k. sekreterare, bisittare i rätten 319 (Bærendson!), 321 (Berens).
- Jöransson 83.
- Karleÿ (-leir, Carleir), borgare i Sthm 271 f.
- Karlsson [Månesköld] till Ora, bisittare i rätten 143; part i mål 146 f., 173.
- Knutsson, omyndig 274 f. Hans moder, se Margareta Erik Anderssons hustru.
- Koskull bisittare i rätten 319.
- köpsven från Arboga 326.
- [Larsson] Sparre till Bergkvara 264 f.
- de Mortanie (Mar-), konstituerad till fullmäktig 308; avl. borgareed 309.
- Månsson, avl. 6. Hans farmoder, se Gertrud Tomas Finnes; hans mormoder, se Karin Persdotter.
- Johan Persson edgårdsman 146.
- Pettersson 297.
- Preÿer 332 ff.
- Sasse (Saß) 12.
- Sparre, se Johan Larsson.
- Tomasson avl. borgareed 170.
- v. Werle, borgare i Lybeck 260.
- Yxkull d. y. von Menzen 322.
- Åkesson [Soop], se Hans Åkesson.
- Johanna (Janiken), Peter de Kroks änka 21 ff., (39), 52, 55, 122 (Anna!), 170 f. (Anna Krockskén), 211 (Janika), 305.
- Johannes Bure (-eus) kansliskrivare 326.
- [Henriksson] sekreterare 306.
- Herbouville (-illanus), avl., ägt hus vid Kåkbrinken som uppbjudes för hertig Carls räkning 174, 180, 182 (her Bouilani!); omnämnd i övrigt 325 (her Bouelan).
- Medeman, borgare i Lybeck 71.
- Regneir, organist 197.
- sekreterare 306. Jfr Hans Kranck; Johannes Bure; Johannes Henriks-son.
- Jonas Bödker, borgare (tunnbindare?) i Sthm, anklagad för överväld 151; ingått förlikning 177 f.; uppbjuder sitt hus vid Norreport 228 ff.; tvist rör. hans barns födelse (om dött eller levande) 234, 247; frändömes arv efter sin hustru 251 f.; upprättat testamente till förmån för Danviks hospital 256; stämt sin vederpart 297. Hans svärmoder, se Brita Joen profoss' hustru.
- Matsson, bårdskäraresven 167 f.
- Petri, k. sekreterare 187 f. Hans svärmoder, se Eliana Olofsdotter, Hans v. Köllens änka.
- Jost Gutzloff 268.
- (v.) Lambrock (-ch, Landt-, Landbrok) bevakar fordran 19; hans mellanhavande med Hans Mikelssons barn 176 f., 308; bevittnar namnteckning 196; redovisar Jakob v. Dyßens kvarlätenskap 285; utser fullmäktig 308. Hans broder, se Henrik Lambrock.

- Jost i tjänst hos Wartenberg Pryss 165.
 — myntmästare 208. Hans hustru, se Margareta.
 — v. Untzen, borgare i Sthm 37 f., 213 (Unsenn).
 Josting (-gh), se Gert.
 Juncker, se Robert.
 Justina, Erik Jönssons änka 155, 157.
 Jute, se Söffring.
 Jöns. Se även Hans; Joen; Johan.
 — Bonde, avl. 261. Hans änka, se Tora Åslögsdotter.
 — Eriksson avl. borgareed 162.
 — Grelsson 93.
 — Henriksson, avl. 10.
 — Holländer, skeppare 333.
 — Ivarsson avl. borgareed 38.
 — Jakobsson (Raumo-Jöns) 293.
 — — »som sade sig vara Mårten Böcklers dräng», tjuv 72.
 — Jöransson, borgare i Sthm 241, 300 f. Hans (?) hustru, se Barbro Tileman Abrams änka.
 — — i tjänst hos Hans Åkesson [Soop] 157.
 — — [obestämt vem] 100, 299.
 — Knutsson 281.
 — [—] Posse bisittare i rätten 57, 63.
 — Månsson, avl. 2.
 — — 232 f.
 — Mårtensson i Niskapitille 191. Hans avl. broder, se Lasse Mårtensson.
 — Nilsson till Silarp (-etorp), tf. domhavande i Redvägs härad 300, 321.
 — Persson 174 f. Hans syster, se Margareta Persdotter.
 — — fogde på Värmdö 99.
 — Posse. se Jöns Knutsson.
 — skinnare 93 f.
 — stockeknekt 300.
 — tjuv 208.
 — Torkelsson (Törch-) 240 f.
 — Ulfsson [Bååt-Snakenborg] 144.
 — se även Lille Jöns.
 Jöran (-en) bagare 71.
 — Beneke, avl., hans källare 93, 228; sigillvittne 210 (Georg); hans testamente 269 ff. Hans änka, se Åleta;
 hans styvson, se Nils Persson; hans brorson, se Henrik Beneke.
 Jöran, dräng i tjänst hos Henrik Simonsson 250.
 — Eriksson avl. borgareed 286.
 — — i Böle 97.
 — — [Gyllenstierna] ståthållare på Älvsborg, tf. lagman i Västergötland 204 f., 307.
 — Gera, herr, avl., hans tomt omnämnd 246.
 — Hansson 191, 194.
 — Helsing, avl. 165. Hans änka, se Kirstin.
 — hovskrivare uppbjuder pant 16, 18 f.
 — Jöransson 134. Hans broder, se Erik Jöransson.
 — kryddskrivare 174, 180, 182; omtalad som avliden 200. Hans änka, se Karin Larsdotter.
 — Ladau (-aw), bisittare i rätten 319.
 — Matsson 136. Hans antecessor matrimonii. se Olof Simonsson.
 — Mechelberg, mönsterskrivare 192, 218 ff.
 — Månsson [Stierna], bisittare i rätten 201.
 — Palmerius, M:r 30.
 — Persson [Tegel] avl. 329.
 — Piper 316.
 — Posse, bisittare i rätten 143, 319 f., 326, 334; utfärdat vittnesbrev 204.
 — Pryss 275, 284, 294 f. Hans systerdotter, se Barbro.
 — Sach 75.
 — de Salvadore, skeppare 138 f.
 — Selbeck (Sölff-) 95, 130. Hans hustru (»Sölffbeckesken») omnämnd 154 f. Hans son, se Augustinus Selbeck.
 — skrivare, se Jöran hovskrivare.
 — smed 53.
 — smitter (överskärare), se Jöran Trost.
 — stadstjänare 99.
 — svärdfejare 219.
 — tjuv 236.
 — Trost, överskärare (smitter) och borgare i Sthm, begär medförmyndare för sina brorsbarn 53; köpt grevinnan

- Ebbas hus vid Smedjegatan 59, 148 f.; löftesman för nybliven borgare 170; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 265, 301. Hans avl. broder, se Valentin sämskmakare.
- Jöran Ulfsson [Bååt-Snakenborg] till Norrnäs, fullmäktig i mål rör. fastighet på landet 144; utfärdare av försäkringsbrev 275; bisittare i rätten 283.
- Jöran Uthof (Vthoff) i Lybeck 110, 120, 181, 189, 282.
- Wirtzick 301. Hans bröder, se Laurentz Wirtzick och Stensel sämskmakare.
- överskärare, se Jöran Trost.

K.

- Kampferbecken, se Rutger.
- Karin. Jfr Katharina.
- dansk kvinna 141.
- hustru 131.
- Adam linvävares hustru, avl. 141.
- Anders guldsmeds hustru (i Nylödöse) 206.
- Bertil Anderssons änka 165.
- Eriksdotter 267. Hennes fader, se Erik Nilsson; hennes syster, se Elisabeth Eriksdotter; hennes halvbroder, se Willam Willamsson.
- — Torkel Joenssons [Lilliesparre] änka, får tillbaka mannens hus vid S. Nikolai port 142 f.; d:o uppjudes 195, 198, 211; d:o säljes 221. Hennes son i ett tidigare gifte, se Abel Palm.
- — i Ovan-Kusmark 182.
- Gävle-M:r Hans' änka, se Karin Jöransdotter.
- Hansdotter 135, 139.
- Hans Erikssons hustru 296.
- Herman Leppers änka 198 f.
- Joensdotter, piga 140 f.
- Jönsdotter, Simon Mårtenssons hustru 76, 306. Hennes brorson, se Abraham Melkeresson.
- Jöransdotter, Gävle-M:r Hans' änka, 134, 172, 215, 223 f.
- [— (Gyllenstierna)], fru till (Bjärka-) Säby 66 f.
- kopperska, hustru 302.
- Larsdotter, avl. 101. Hennes farfader, se Olof Mikelsson i Sjundvik.
- — Jöran kryddskrivares änka 200.
- Markusdotter, Hans Grelssons hustru 290.
- Mattias Strens fästekvinna 230.
- Karin [Mauritzdotter], M:r Pável Melbergs hustru 138.
- Mikelsdotter 102. Hennes fader, se Mikel Hvit; hennes broder, se Bertil Mikelsson; hennes dotter, se Anna Kristoffersdotter.
- Nils Birgerssons hustru 161 f.
- Nilsdotter, avl. 153. Hennes man, se Henrik Gadolenus; hennes fader, se biskop Nils Olai.
- — Knut Henriksson bösseskytts hustru 217, 221.
- — Per Olsson stadstjänares änka 190.
- Oldsdotter, hustru 166 f.
- — Per Helsings hustru 175.
- Per Anderssons hustru 282, 288 f., 291, 298. Hennes mäg, se Mats Månsson.
- Persdotter, Olof skräddares änka 240.
- — i Sibbo 6. Hennes avl. dotterson, se Johan Månsson.
- Per Stings avl. hustru 20. Hennes dotterdotter, se Gertrud Björnsdotter.
- v. Santforts hustru 172.
- Stensel sämskmakares änka 301.
- Tomas Lubbs hustru 224.
- Torkel Joenssons [Lilliesparre] hustru, se Karin Eriksdotter.
- i Viggby, hustru 185.
- Wilken Möllers änka 133.
- Witting Månssons änka 134.
- Karl (Carl, -ll).
- hertig av Södermanland, tvist mellan några hans tjänare 25 f.; skuldfordran hos honom 58, 116; sålt fartyg 68; låter uppjuda fastighet 174, 180; ordförande i rätten 201, 203; en

- landsknekt i hans tjänst anklagad för stöld 92, 207; fått emottaga klagomål 209; omnämnd i övrigt 207, 225, 275, 308, 313. Hans sekreterare, se Henrik Henriksson; Nils Jönsson; Olof Claesson; Sven Elfsson; hans kamrerare, se Lars Eriksson; hans köksskrivare, se Joen Knutsson; anställd i hans tjänst se Hans enspannare.
- Karl de Marres, kapten 25 f.
— Nilsson, fogde i Västerbotten 249.
Karleÿ, se Johan.
Kart, se Per.
Kasper (Ca-).
— Berendsson skomakare avl. borgareed 162.
— herr, tysk predikant i Sthm 114.
— Leuhusen (Leh-) 3, 20, 170, 256 f.
— Ylenfelt (Ilenfeld), rådman, hans hus omnämmt 20; konstituerar fullmäktig 48; hans mellanhavande med Bengt Nilsson 113 f.; kämnär 124; deltagar i arvsförlikning 152; bespråkadt tomt 215; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 248 f.; klagar över arvsifte 255; d:o över en skeppare 326; bördeman till tomt 302; skall frambära rättens beslut till part 332. Hans avl. svärfader, se biskop Nils Olai; hans dräng, se Ernst Spen.
- Katharina [Govert?] Silentz [hustru] 19.
— [Gustafsdotter (Stenbock)], Gustaf I:s tredje gemål (änkedrottningen) (172), (223).
- Katt, se Anders; Erik Björnsson.
Kauer, se Libert.
Keÿt, se Anders Keith.
Kemp, se Peter.
Kerckhoff, se Simon.
Kern, se Filip.
Keuler, se Mikel.
Kirstin, se Kristina.
Kjell Larsson, skeppare 251.
Klara (Cl-) Nilsdotter, Rasmus Ludvigs-
sons hustru i hennes 2:a gifte 330 f.
Klaus (Claes).
— Bielke, se Klaus Nilsson.
- Klaus Depken (Dÿpken) 77.
— Filipsson (Ph-), tullnär 172.
— Fleming, friherre till Vik, riddare och riksråd, riksmarsk och överste amiral, ståthållare i Finland samt lagman över Uppland och VästerNorrland, hans fetalieleverans 68 f.; lagt beslag på ett spänne 133; bisittare i rätten 201, 203, 206; hans skrivelser åberopade 247, 251 f.; förhandlar med borgerskapet 282; hans tjänare klagar över pass, utställda för tattarene 286.
— Joensson till Barkestorp, välb. man 16 f., 31, 36, 71.
— Koppelmeyer, k. trotjänare 197 f. Hans hustru, se Anna Hansdotter.
— [Nilsson] Bielke, herre till Vik, riksråd, bisittare i rätten 266, 283, 294, 307, 334; brevutfärdare 275; närvarande vid förhandlingar med borgerskapet 282.
— skomakare, skeppare i Stralsund 214. Hans hustru, se Elisa Hack.
— Slatte, bisittare i rätten 283; omnämnd i övrigt 54, 63. Hans tjänare, se Lasse Jönsson.
- Klawer (Cl-), se Hans.
Klemet (Clemett, Clemmeth).
— Bertilsson, finsk bonde 67.
— Jakobsson 241, 315.
— Matsson, kammarskrivare 285.
— Nilsson 288. Hans hustru, se Kirstin Henriksdotter.
— Sigfridsson 174.
- Klinck, se Märten; Tomas.
Kloken, se Tomas Klucken.
Klutz, se Adam Kluge.
Klytz, se Hans.
Knut Eriksson smed 292, Jfr Knut smed.
— Glad 324.
— [Hansson] Fordell (För-) 293.
— Henriksson, bösseskytt 217. Hans hustru, se Karin Nilsdotter.
— — kamrerare i tjänst hos hertig Carl 58, 172. Hans son, se Arvid Knutsson.
— Ingvaldsson (Ingewals-) i Guldsmeds-

- boda 78. Hans bröder, se Anders Ingvaldsson; Lasse Ingvaldsson.
- Knut kammarsven 323.
- Knutsson [Lillie till Ökna], herr, hans hus omnämmt 170.
- Larsson i Iffwarila 316. Hans avl. broder, se Erik Larsson.
- Matsson på Norrmalm 63.
- Mikelsson i Breila 290.
- — i Soppizoki 279 f. Hans dotter, se Valborg Knutsdotter.
- Nilsson 280.
- Persson 318.
- — kamrerare 96 f., 244, 331.
- Porshanck, avl., hans hustru 54.
- i Rånö 233.
- [Sigfridi] herr, kyrkoherde i Hattula 189.
- smed 53. Se även Knut Eriksson.
- Kock, se Filip; Hans; Henrik.
- Kofot (Kooftot), se Berut.
- Kopp, se Polykarpus.
- Koppelmeijer, se Klaus.
- Kornelius (Cor-).
- Agnus 215 f. Hans broder, se Andres Agnus.
- organist, avl. 67.
- Kort (Cortt).
- guldsmed, borgare i Sthm 47, 77.
- Huntenberg (-bergh) 55, 67.
- Pust, borgare i Stralsund 185, 192.
- Wulf (Wolff), borgare i Sthm 6.
- se även Joakim.
- Koskull, se Johan.
- Krafft, se Jakob.
- Kraffwert, se Jakob.
- Kranck, se Hans; Henrik.
- Krausen, se Maximilian Clemens.
- Kristiern (Christian, Christer).
- II konung av Danmark, avl. 20.
- IV konung av Danmark (261).
- Gabrielsson [Oxenstierna], friherre till Hammarskog, lagman över Södermanland, bisittare i rätten 169, 201, 204, 206, 294, 319 f., 334.
- [de Gorter] 132. Hans broder, se Hans de Gorter.
- Jönsson 316.
- Kristiern Karlsson [Månesköld] till Seglinge, bisittare i rätten 143.
- Klausson (Claes-) [Horn], herr 290. Hans fogde, se Lasse Pryss.
- Reise l. Rysse, stensnidare (ädelstenskärare), 32, 77, 81 f.
- skrivare 316.
- Kristina (Kirstin, -ne, Cirsten).
- Abelsdotter 142 f. Hennes avl. fader, se Abel Palm; hennes moder, se Karin Eriksdotter, Torkel Jönssons änka.
- Andersdotter, hustru 83.
- Eriksdotter, avl. 264. Hennes avl. man i andra giftet, se Anders Olsson Ålänning; hennes son i ett föreg. gifte, se Henrik Grelsson.
- Henriksdotter, Klemet Nilssons hustru 288.
- [Jakobsdotter (Krumme)], fru till Äminne 290.
- Joen Månssons hustru 157. Hennes moder, se Margareta Rasmus Christerssons hustru.
- Jöran Helsings änka 165.
- Lars Anderssons avl. hustru 20.
- Larsdotter, Theus Gußmans hustru 219.
- [Månsdotter] Venceslai [Herold] änka 49 f., 238, 274, 277, 280.
- Olofsdotter, Nils Larssons änka 30, 131. Hennes son, se Olof Nilsson; hennes måg, se M:r Jöran Palmerius.
- Per Lyderssons änka 131, 133.
- Valentin sämskmakares änka 265 f.
- Kristoffer (Cr-) Bagge, fogde vid Sthms gamla ladugård 4, 251, 294.
- Persson, borgare i Gävle 17. Hans avl. syster, se Elin Persdotter; hans svåger, se Per Olsson.
- — trädgårdsdräng i K. Maj:ts tjänst 63.
- pärlstickare 243.
- Rehbinder (Reb-) 19.
- [—] Skenck, herr, bisittare i rätten 115.
- Stedner 291. Hans hustru, se Brita.
- stenhuggare 139.
- Wernstedt (-estadh), väpnare 275.
- Wibking 71.

Krok (-ok) se Anton de Krok; Peter de Krok. Jfr Johanna (Janiken).	Kröger, se Hans.
Krumme, se Kristina Jakobsdotter.	Kåre, se Per.
Krus, se Hans.	Köllen (C-), se Arent; Hans; Henrik von Köllen.
Kruse, se Sigvard.	Körel, se Mikel; Per.
Krygård, se Staffan.	Körning, se Erik Matsson.

L.

Ladau (-aw), se Jöran.	Lars Etzner (-när), avl. 95. Hans änka, se Elisabet.
Lambrekt Oldenhoff 268. Hans broder, se Herman Oldenhoff.	— Filtzer bevakar fordran 19; övertager Adam Kluges affärer 94; hans mellanhavande med Willam de Wÿk 186, 224 f.; omnämnd i övrigt 147. Hans tjänare, se Joakim.
— Prövesting (Prouestingh) 95, 98.	— guldsmed 47, 56 f., 248.
Lambrook, se Henrik; Jost.	— Hansson i Salby 78.
Lamiton, se Anders.	— — skeppsskrivare förövat dråp 27 f., 54.
Landtbrok (Landbrock), se Henrik och Jost Lambrook.	— Haquini, herr, edgårdsmän 146.
Lanfusa, se Teodor.	— Heliesson, tf. domhavande i Ale hd 307.
Lapp, se Märten.	— Henriksson 172. Hans hustru, se Margit.
Lars (Lasse, Laurentz, -ius).	— — stadsskrivare i Sthm 1, 124, 237; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 65; vittne vid tredjepenningsgåva 81, 330; godman vid arvskifte 105, 122, 164, 266, 311, 327; upptager vittnesmål 111; uppjuder fastigheter 174, 180, 182, 195, 198, 211, 228 ff., 298, 302 f.; förlikningsman 186, 207, 223, 225; skall bortresa 222; omnämnd i övrigt 221, 263. Hans syster, se Elisabet.
— Andersson, avl. 20. Hans änka, se Kirstin.	— Ingvaldsson (Ingewals-) i Hienshyttan 78. Hans bröder, se Anders Ingvaldsson; Knut Ingvaldsson.
— — [Rålamb], bisittare i rätten 180; säljer hus till sin styvmoder 199 f.	— Joannis Lelius, filosofie professor [i Gråmunkekollegiet] 79, 116.
— — på Södermalm avl. borgareed 162.	— Joensson, avl. 95 f. Hans trolovade, se Margareta Jönsdotter.
— bagare 66.	— Jönsson, avl. 86. Hans hustru, se Ingeborg Söffring Jutes änka; hans son, se Joen Larsson.
— Bengtsson i tjänst hos Hogenskild Bielke 141.	— — knekt under gårdsfänikan 263. Hans hustru, se Margareta Olsdotter.
— [—] underfogde på Normalm 115.	
— Bertilsson 303. Hans hustru, se Märta Eriksdotter.	
— — kvartermästare vid Stockholmsfänikan 28 f.	
— Dalbo 174. Hans hustru, se Margareta.	
— Davidsson 283.	
— drabant, bestulen 63.	
— v. Dremen 71.	
— Erici Svart, herr 199, 288. Hans moder, se Margareta, biskop Nils Olai hustru.	
— Eriksson, borgmästare 1, 237; sändebud från staden till konungen 5; vittne vid tredjepenningsgåva 79; närvarande vid arvsöverlåtelse 132; förrättar arvskifte 266.	
— Eriksson, kamrerare hos hertig Carl 275.	
— — skeppare 106.	
— — i Petsmo 318.	

- Lars Jönsson i tjänst hos Claes Slatte, anklagad för stöld 54, 63.
- — [obestämt vem] 55 f.
- kanngjutare 94, 168.
- klockare i Estuna 136 f.
- Knutsson [Hand], dråpare 169. Hans moder, se Margareta Arvidsdotter [Drake].
- Kristoffersson, varuskrivare i Lödöse 96 f.
- köttmångare 285.
- Larsson i Harö 233.
- — i Fite 183.
- malmfogde, se Lasse Bengtsson.
- Mattsson avl. borgareed 286.
- — underhärads hövding i Ale hd 307.
- Mikelsson, hans tomter i Nygränden och S. Johannisgränd uppbjudas 263 f., 274, 277; do säljas 290; dens. (?) omnämnd 267.
- — i Hallinge 174.
- Månsson 139.
- — kvartermästare 19.
- — skeppshövitsman 130. Hans hustru, se Valborg.
- — borgare i Västerås 43 f., 129.
- Mårtensson, avl. 191 f. Hans broder, se Jöns Mårtensson.
- Nilsson 307.
- — välgare och borgare i Kalmar 151, 177 f. Hans hustru, se Margareta Kristoffersdotter.
- [Olai], herr, kyrkoherde i Täby 220.
- Olsson, avl. 327. Hans systrar, se Anna och Gertrud Olsdöttrar.
- — knekthövitsman i hertig Carls tjänst 92.
- — i Olsnäs 133 f., 163. Hans hustru, se Brita Månsdotter.
- — 287, 315.
- Persson, avl. 278. Hans änka, se Magdalena Olsdotter.
- — 75, 166. Hans hustru, se Margareta Jakobsdotter.
- — gårdsknekt 19.
- — mjölnare 332.
- — skinnare, gamle 179.
- — »ung borgare», avl. 181, 189.
- — kämnär 237; edgärdsman 164; förmedlar hembud 176; uppbördsman för tomtören på Södermalm 227.
- Lars Persson i Håsta (Hoßestad) 78.
- [Petri], avl. ärkebiskop i Uppsala 155.
- Hans måg, se Henrik Gadolenus.
- Pryss, fräsefogde i tjänst hos Krister Claesson [Horn] 290.
- Påvelsson 245.
- Skult 72.
- Tomasson 69 f., 75. Hans avl. fader, se Tomas Ragvaldsson.
- Wirtzick 301. Hans bröder, se Jöran Wirtzick; Stensel sämskmakare.
- Västgöte (Weßgiöthe) bisittare i rätten 321.
- — stalldräng, avl. 130.
- Lasse, se Lars.
- Lastorp, se Wikman.
- Laurentz (-tius), se Lars. Jfr även Wolter.
- Laxmand, se Mauritz Jöransson.
- Lehusen, se Hans, Kasper, Reinhold och Zacheus Leuhusen.
- Leijonhufvud, se Axel Stensson; Erik Abrahamsson.
- Lelius, se Laurentius Joannis.
- Lembke, se Joakim.
- Lepper, se Herman.
- Letzskou, se Didrik.
- Lhar, se Mattias v. Lhar.
- Libert (Lj-) Kauer (C-) 25.
- Liebertz, se Filip.
- Lilie, se Sven Lillie.
- Liljetopp, se Nils Simonsson.
- Liljeörn, se Ivar Månsson.
- Lille Jöns, avl. 97, 214.
- Lillie, se Knut Knutsson; Sven.
- Lilliehök, se Ebba Månsdotter.
- Lilliesparre, se Torkel Joensson.
- Lindorm Stake 144, 275.
- Linke, se Frans.
- Lintbortt, se Jeronimus.
- Lisbet (Litzabet), se Elisabet.
- Lo, se Mattias v. Loo.
- Lode, se Rutger.
- Losenkamp, se Tomas.
- Lubb, se Tomas.
- Lucu, se Andres v. Lucu.
- Ludinta (även -enta) Larsdotter, Erik Larssons hustru 231 f.

Lukas Jakobsson 316.
 — Mechelberg 192.
 — Qwickelberg, borgare i Sthlm 121, 132, 323.
 Lydke (-tke) Bären (Bernn) 71 f.

Lång, se Jakob.
 Länge Sven, landsknekt 44.
 Låår, se Mattias v. Lhar.
 Låmbkin, se Joakim Lembke.
 Löning, se Jakob v. Löning.

M.

Macarius, se Filip.
 Madelin, se Malin.
 Magdalena, se Malin.
 Magnus Brahe, greve, bisittare i rätten 283.
 Magritz, se Mauritz.
 Malin (-lÿn, Madelin, Magdalena).
 — Andersdotter, Anders Hemmingssons änka 103, 118.
 — Eriksdotter 191.
 — — från Salberget, tjuv 293.
 — Hans Vellingks änka 116.
 — Jakobsdotter, Måns Erikssons i Säby hustru 288.
 — Jönsdotter 108. Hennes syster, se Elin Jönsdotter.
 — Mikelsdotter, Filip Perssons änka 78 f.
 — Nilsdotter, tjuvkona 163.
 — — Truls skrivares hustru, avl. 144. Hennes mormor, se hustru Botill.
 — Olsdotter, Lasse Perssons änka 278.
 — Persdotter 93.
 Marbo, se Anders Trulsson; Truls Andersson.
 Margareta (-grete, -gretta, Margit, -tt).
 Se även Märta.
 — hustru [obestämt vem] 308.
 — Andersdotter i Sjulnäs 166. Hennes son, se Nils Torbjörnsson; hennes avl. syster, se Anna Olof Knutssons hustru.
 — — Sven Månssons hustru 326.
 — Arvidsdotter [Drake], fru till Hagelsrum 169. Hennes son, se Lasse Knutsson [Hand].
 — badstuguhustru 302.
 — Erik Anderssons hustru 274, 296. Hennes son i ett föreg. gifte omnämnd 274 f.
 — Eriksdotter, hustru 328.
 — — Sigfrid Matssons änka 103.

Margareta, Hans bagares änka, avl. 72, 75, 116, (119).
 — Hans Beÿers änka 50.
 — Hans glasmästares hustru bestulen 179.
 — Hans Jakobssons hustru på Norrmalm 327.
 — Hans Prytz' änka, hennes tomt på Södermalm uppbjudes 5, 10, 16; d:o säljes 30; bespråkar tomt 282.
 — Haraldsdotter, Nils Hanssons [Brask] hustru 216 f., 311 f., 325. Hennes son i föreg. gifte, se Olof Hansson Gammal.
 — Henrik Erikssons hustru 183.
 — Henriksdotter, Tile Splitz' änka 6—10, 47, 248.
 — Jakobsdotter (40 f.), 49. Hennes fader, se Jakob spilare.
 — — Henrik Erikssons änka, omgift med Lasse Persson 105 f.
 — Jost myntmästares hustru 208.
 — Jönsdotter 95.
 — Kristoffersdotter, Anders Ingvaldssons änka 78.
 — — Lasse Nilsson vägares hustru 177 f.
 — Larsdotter, Erik Björnssons hustru 117.
 — — på Norrmalm, hustru 171 f.
 — Lasse Dalbos hustru 174.
 — Lars Henrikssons hustru 172.
 — Lasse Perssons hustru 75.
 — Mats Perssons [Skulte] änka, kårande i kravmål 36; bestulen 120; hennes tomt uppbjudes 224, 228; d:o säljes 246; vittnar 292.
 — Nils [Stephani] hustru 199. Hennes son i föreg. gifte, se Lars Erici Svart; hennes syster, se Anna Mikel Olssons hustru.
 — Nilsdotter, Olof Holms hustru 16.
 — herr Olofs i Österhaninge änka 332. Hennes söner (i två giften), se Olof

- Mikelsson, Per Mikelsson och Per Olsson.
- Margareta Olsdotter, Erik Markussons hustru 47. Hennes man i föreg. gifte, se Jakob skräddare.
- — Lasse Jönssons hustru 263.
- — [obestämt vem] 121.
- — Pär Anderssons hustru, avl. 303.
- — Per Jakobssons hustru i Gävsjö 128.
- — Persdotter 313. Hennes avl. broder, se Jakob Persson.
- — 174. Hennes broder, se Jöns Persson.
- — Erik Perssons i Eflinge hustru 227.
- — Påvel Joensson arbetskarls hustru från Selkä by i [Lill-] Kyro sn 82 f.
- — Rasmus Christerssons hustru 155 ff. Hennes avl. broder, se Erik Jönsson; hennes dotter, se Kirstin Joen Månssons hustru.
- — Tomas Miches hustru 238, 308 f. (avl.). Hennes broder, se Olof Persson skeppsskrivare.
- — Sigfrid fiskares hustru 172.
- — Sigfrid Olsson Utanbys änka 60.
- — Sigfrids [obestämt vem] 302.
- — Staffansdotter 309.
- — Tile Splits änka, se Margareta Henriksdotter.
- — Tomasdotter på Norrmalm 316 (Thomeöns dotter!), 331.
- — Woltersdotter, Andres Angus' änka 215 f.
- — väverska, hustru 114.
- — se även Fagra Margareta.
- Marienburg, se Hans v. Marienburg.
- Marina Ambrosiidotter, Mats Perssons änka, hennes mellanhavande med Mattias v. Loo 48; d:o med Hans Voss 120; d:o med Rutger Dewenter 258; d:o med Johan v. Werle 260; ålägges betalningsskyldighet 332. Hennes fader, se Ambrosius bryggare.
- — Andersdotter 310.
- — Hansdotter 273. Hennes bröder, se Didrik Hansson och herr Märten Johannis.
- — Henrik Skutes änka 51.
- Markus (-chus, -cus).
- Markus Bengtsson spelman 228.
- — dödgrävar 63.
- — Klemetsson i Hastelby 127 f.
- — Markusson 304. Hans avl. moder, se Brita Markusdotter.
- — målare 139.
- — Månsson, kammarskrivare 304.
- Markvard, se Helmik.
- Marres, se Karl de Marres.
- Martanie, se Johan de Mortanie.
- Mats (-ttz, Matthæus). Se även Mattias.
- — Andersson, myntskrivare, haft silver i förvar 34; köper hus 273, 277, 293 f., 327.
- — Arvidsson i Strängnäs 301.
- — Bengtsson 279.
- — Eriksson på Norrmalm 83. Hans (?) hustru, se Anna.
- — se även Mats Persson i Bredvik.
- — Grelsson avl. borgareed 162.
- — Gunnarsson 180 f. Hans hustru, se Hebbla.
- — herr, se Mats (Matthæus) [Petri].
- — Herwell 120.
- — Jakobsson, borgare i Sthlm 227. Hans piga, se Sigrid Persdotter.
- — rådman, godman vid arvskifte 105; förmyndare 129.
- — Jönsson, kvartermästare (på fartyg) 106.
- — Revalsbo 290.
- — Knutsson 101. Hans farfader, se Olof Mikelsson i Sjundvik.
- — Kristoffersson, fogde vid Nacka 251.
- — Mikelsson, dräng hos prästen i Täby, tjuv 220 f., 224. Hans broder, se Henrik Mikelsson.
- — Månsson, avl. 101, 107, 113.
- — 299. Hans svärmoder, se Karin Per Anderssons hustru.
- — skräddare på Norrmalm 127 ff.
- — [obestämt vem] 288, 303.
- — Mårtensson 56 f. Hans hustru, se Gulik Persdotter.
- — 37. Hans hustru, se Ingrid Persdotter.
- — Mårtensson i valvet, hans hus vid Köpmangatan uppbjudes 129, 135, 148; d:o säljes 247 f.

- Mats Mårtensson, timmerman i stadens tjänst 107.
- Nilsson, handlingskrivare 244.
- — köpsven i tjänst hos Hans Skuthe 108.
- — landsknekt under gårdsfänikan, dråpare 158.
- — skeppare 68.
- — skomakare på Norrmalm 4.
- — tjuv 220 ff.
- Olsson, avl. borgareed 266.
- — 317. Hans hustru, se Brita.
- — bösseskytt på Norrmalm 63.
- — kopparslagare 285.
- — skrivare på Norrmalm 48.
- — slottsliggare, dräpt 158.
- — [obestämt vem] 284.
- Persson, avl. 48, 120 f., 229, 258, 260, 332. Hans änka, se Marina Ambrosiidotter.
- — anklagad för stöld 291.
- — borgare på Norrmalm 279, 316.
- — i Bredvik 186 f. (där kallad även Mats Eriksson), 190.
- — dragare 284.
- — i Gävle 290.
- — skinnare 19.
- — [Skulte], avl. borgmästare, givit befallning rör. Bernt v. Heýdens kvarlåtenskap 110; omnämnd i övrigt 36, 120, 224, 228, 246, 292. Hans änka, se Margareta; hans mågar, se herr Erik Laurentii och Mårten Olsson.
- [Petri], herr, kyrkoherde i Nykyrka, fd. predikant vid finska församlingen i Sthm 184 f.
- Sigfridsson, timmerman i stadens tjänst 107, 138.
- Simonsson i Botby (Böthe) 189.
- styrman 255.
- i Sundby 140.
- Tomasson 106, 138.
- i Tomten 140.
- Törne, kamrerare 65 f., 96.
- Matteus, se Mats. Jfr Theus.
- Mattias v. Lhar, borgare i Sthm 19, 218.
- v. Loo 48.
- Mattias v. Nottleff, löjtnant vid Didrik Anreps fana 193.
- Schubert (Skubbert), hans frågepunkter 49 f.; återkommen från Ryssland 59; hans betalningsansvar 60; hans mellanhavande med Frans Beyér 308, 319 f. (Mats).
- Stren (-nn) lovar äktenskap 230; köper hus 302; uppbördsman i södra kvarteret 314.
- v. Utleff, riksprofoss 284.
- Mauritz Grip, herre till Vinäs, bisittare i rätten 201, 204, 206; hans tjänare bestulen 49.
- Jöransson [Svan l. Laxmand] till Djula, bisittare i rätten 143; hans hus uppbjudes 129, 135, 148; d:o säljes 153 f.
- Ribbing 33.
- Stensson [Sture], greve, åberopas som vittne 25; bisittare i rätten 201, 307; närvarande vid förhandlingar med borgerskapet 282; en hans tjänare omnämnd 41.
- Maximilian Clemens, genannt Krausen 210.
- Meckelborg, se Jöran; Lukas.
- Medeman, se Herbert; Johannes.
- Meijer, se Joakim.
- Meinhart (Men-) Willamsson 172.
- Melberg, se Påvel.
- Meler-släkt [o: släkt bosatt i Mälaredalen?] 295.
- Melker (-cher).
- Jönsson, avl. 68 f.
- — borgare i Björneborg 331.
- v. Swickel, avl. 218, 220. Hans successor matrimonii, se Henrik Husman.
- Volger (Fol-) (d. ä.), avl. 62. Hans måg, se Didrik Bökman.
- Menhart, se Meinhart.
- Mensing (-igh), se Hans.
- Meýes, se Hans.
- Miche, se Tomas.
- Mikel (-chel, -chell).
- Hansson avl. borgareed 162.
- Henriksson i Täkter 327. Hans moder, se Gertrud Olofsdotter.
- [Hohenawer] isensnidare 136.

- Mikel Hvit (Hwýt), avl. 102. Hans änka, se Brita Jakob spilares hustru; hans son, se Bertil Mikellsson; hans dotter, se Karin Mikelsdotter.
- isensnidare, se Mikel Hohenawer.
- Keuler, herr, tysk predikant i Sthm 3, 9, 22, 304.
- Knutsson 101. Hans farfader, se Olof Mikellsson i Sjudnvik.
- Kristersson (Chr.) i Arboga 164. Hans svärmoder, se Kirstin Jöran Helsing hustru.
- Körel (-ll), fiskare 46, 164.
- malmfogde 75, 328.
- Mikellsson, mjölnare vid stadens kvarn 316.
- Nilsson, borgare i Oslo 261 f.
- Olsson rådmän, uppbjuder fastigheter 5, 10, 16 f., 31, 39, 52, 55, 57, 174, 180, 182, 190, 192, 224, 228, 240, 242, 245, 255, 263, 274, 277, 288 f., 291, 322, 325, 327, 332; godman vid arvs-kifte 6, 79, 105, 118, 153, 185, 252, 260, 266; godkänner d:o 199; fullmäktig vid d:o 240; d:o vid fastighets-överlåtelser 153 f., 174 f., 298, 316, 332; värderingsman 132; förlikningsman 186, 223; vittnar inför rätta 214; intygar tredjepenningsgåva 238; förmyndare 259; uppborädsman i västra kvarteret 315. Hans hustru, se Anna.
- Persson, avl. husägare 297.
- — fiskare, borgare i Sthm 5.
- slaktare 279, 291, 316.
- Smuck, skinnare på Norrmalm 147, 150, 161.
- Werre 281.
- Mischin, se Sampson.
- Mog, se Hans.
- Mortanie, se Johan v. Mortanie.
- Munkriff, se Willam Moncrieff.
- Musche, se Gilius.
- Müller, se Peter.
- Månesköld, se Arent Karlsson; Johan Karlsson; Krister Karlsson; Åke Karlsson.
- Måns (Mons). Se även Magnus.
- Eriksson i Säby 288. Hans hustru, se Madelin Jakobsdotter.
- Måns Gudmundsson 129.
- Hansson avl. borgareed 162.
- Henriksson 146.
- Klemetsson 39, 52, 174. Hans broder, se Ivar Klemetsson.
- Knutsson 99, 326. Hans styvson, se Hans Hesse.
- Larsson, brandmästare 228.
- — [Hjortö-slakten] till Norrgarn, bi-sittare i rätten 143.
- murare (murmester) 139.
- målare 102, 139.
- Nilsson, borgare i Sthm 239.
- Olsson 238. Hans hustru, se Sara.
- Persson, gästgivare 326.
- — skeppsgårdsskrivare 251.
- Robertsson, tattare 287.
- Sigfridsson 302, 324.
- Svensson 37, 160.
- Mårten (-then, Morten).
- Andersson, rådmän, kämnär 237; uppbjuder fastighet 16, 18, 288 f.; rapporterar till rätten 49 f.; förlikningsman 83, 227; godman vid arvs-kifte 105, 216, 260; uppborädsman för tomtören 227; utreder arvsmedel 264.
- bagare, hans hus uppjudes 31, 39, 52; bestulen 50; svarande i skuldfordringsmål 66; skall återbetala arv 127; förmyndare 274; hans mellan-havande med Pelle Persson 289, 331; köpt hus 308.
- Berendzson skomakare avl. borgareed 162.
- Boson 6.
- Böckler 72.
- Eriksson i Pellulasilkä 105. Hans avl. broder, se Henrik Eriksson.
- Hansson (Johannis), herr, dömd att återställa pant 185; misstänkt för tillgrepp under eldsvåda 216; frikänd 218; hans förhållande till sin broder (Didrik Hansson) 272 f.
- Jönsson, rådmän, kämnär 124; skall behålla tomt i underpant 215; utsatt för övervåld 327.
- — slottsskrivare vid Örby 73.
- Klinck 19.

Mårten Lapp 3, 23 f., 34 ff., 51.

- Larsson 296. Hans hustru, se Sara.
- Matsson 255.
- Möller, styrman 108.
- Olsson, malmborgare 208.
- — rådman, uppbjuder fastigheter 16, 18, 31, 94, 99, 101, 155, 159, 162, 224, 228, 264, 274, 277; upptager vittnesmål 8, 18; testamentsvittne 51; godman vid arvskifte 79, 101, 122, 164, 260, 266, 301; hans hus vid Västerlånggatan omnämnt 82; hans tomt i Skultens gränd 253; förlikningsman 103, 227, 318; vittnar inför rätta 110; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 230 f., 246; löftesman för nybliven borgare 232; gör fastighetsbyte 252 ff.; deponerar penningar i rätten 239; vittne vid tredjepenningsgåva 330. Hans svärfader, se Mats Persson.

- Mårten Olsson Mörck, avl. 45. Hans änka, se Brita Eriksdotter.
- — [obestämt vem] 325.
- Persson avl. borgareed 286; uppbördsman i västra kvarteret 315.
- Ruls, båtsman 326.
- Rådsack, borgare i Sthm 291.
- Skilling 309. Hans broder, se Bertil Skilling.
- Smitzer 3. Hans broder, se Tobias Smitzer.
- tegelslagare 139.
- Tepche, avl. 222.
- Tomasson, fogde i Nyslotts län 323.
- i Vreta (Värmdö sn) 230, 233, 236.
- Märta (-eta) Eriksdotter, Lasse Bertilssons hustru 303.
- Möller, se Evert; Joakim; Mårten; Wilken.
- Mörck, se Mårten Olsson.
- Mörtt, se Erik Mört.

N.

- Natt och dag, se Alfrid Månsdotter; Nils Nilsson.
- Niklas (-claus, -chell, Nicolaus).
- bagare 243.
- Calderola, avl. 329.
- v. Gius 308.
- guldsmed 323. Jfr Nils guldsmed.
- Hwetli l. Hettli 52.
- Pless 257.
- Radt 114.
- Rask, se Nils.
- Stagniola, kaptän 25 f.
- v. Jena 3.
- Nils Andersson 55. Hans piga, se Gertrud.
- — avl. 14. Hans änka, se Anna Ivarsdotter.
- — dräpt 178 f. Hans fader, se Anders skräddare.
- [—], herr, kyrkoherde i [Östra] Husby sn, Östergötland 163. Hans morbroder, se Anders Olsson.
- — skaffare 120.
- — i Söderby 166. Hans syster, se Anna Olof Knutssons hustru.
- — [obestämt vem] uppbördsman i östra kvarteret 314.

- Nils Bagge 106.
- Birgesson 161. Hans hustru, se Karin.
- Biug, slottsfogde, närvarande i rätten 208, 266, 283, 294, 298, 300, 303, 309; ombud vid fastighetsöverlåtelse 228 f.
- bokbindare, se Nils Olsson.
- Eriksson, rådman, sändebud från staden till konungen 5; fullmäktig eller godman vid arvskifte 79, 153, 216, 301; d:o vid fastighetsöverlåtelse 252; d:o i kravmål 260; redovisar arvsmedel 101; förlikningsman 207; skall infria borgen 229; hans tomt 252; köper tomt 290; okvädad 318; tillerkännes fordran 332; uppbjuder hus 334; omnämnd i övrigt 259.
- — i Nånö, avl. 136 f.
- — tjuv 94.
- i Grönsund 222.
- guldsmed 165, 323 (Niklaes). Se även Nils Olsson.
- Gyllenstierna, se Nils Jöransson.
- Hansson, borgare i Sthm 5, 105 (unge).

- Nils Hansson, stadsskrivare i Kalmar 247.
- — Brask till Helgö, k. sekreterare och ståthållare (slottsloven) på Sthms slott 1, 119, 124; bisittare i rätten 21, 25, 27, 31, 39, 48 f., 51 ff., 57, 59, 61, 63, 65, 68, 83, 92, 97, 143, 172, 180, 201, 209; levererat silver till riksregalierna 33 f.; får tomter av staden 123; hans ankomst skall avvaktas 128; uppbyder sin tomt i S. Hans' gränd 180, 182, 190; sålt huspart 183; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 193; sålt tomt 228 f.; omtalas som avliden 247, 311, 325; hans testamente till förmån för syster 311 ff. Hans änka, se Margareta Haraldsdotter.
- herr, kaplan (de fattiges predikant) i Sthm 54, 194.
- Ingvaldsson i Käinby 189.
- Jakobsson 108.
- Joensson, gammal hovman 28 ff.
- Jönsson, avl. 161, 164. Hans broder, se Olof Jönsson.
- — båtsman 5.
- — hertig Carls sekreterare, bisittare i rätten 321; hans vittnesskrift 141.
- Jöransson 108.
- [Jöransson] Gyllenstierna, friherre till Fågelvik och Lundholmen, riksråd och rikskansler, bisittare i rätten 169.
- Kristoffersson (Chr-) från Danmark, tidigare i tjänst hos Bertil Matsson [Huggut], anklagad för stöld 56.
- Larsson, avl. 131. Hans änka, se Kirstin.
- — köper tomt vid Norreport 274.
- — 207. Hans styvson, se Per Andersson.
- — båtsman 120.
- — tullskrivare, avl. 30. Hans änka, se Kirstin Olofsdotter; hans son, se Olof Nilsson.
- — överste skeppare på K. M:ts skeppsflotta [ej hos ZETTERSTEN] 250; dens.(?) omnämnd 4 (skeppare). Hans hustru, se Åletta Christoffersdotter.
- Nils Larsson från Arboga, ung tjuv 242.
- — [Böllja] till Sparesta 144. Hans svägerska, se Anna Pedersdotter; hans brorson, se Per Engelbretksson.
- — [obestämt vem] 36.
- linvävare 298.
- Månsson, skeppare 251.
- Mårtensson 241.
- Nilsson 322. Hans sväger, se Isak guldsmed.
- — [Natt och dag] till Säby, bisittare i rätten 143.
- — tjuv 97.
- [Olai Helsing] biskop i Strängnäs, avl. 152, 205. Hans son, se Hans Nilsson; hans dotter, se Karin Nilsson; hans mågar, se Henrik Gadolenus och Kasper Ylenfelt; hans successor matrimonii, se Erik Birgeri.
- Olsson 239.
- — avlägger borgareed 286.
- [—] bokbindare 239.
- — guldsmed 19. Jfr Nils guldsmed.
- — i Järna, avl. 144.
- Persson 93, 323.
- — 257 f., 270. Hans styvfader, se Jöran Beneke.
- Rask [k. sekreterare] bisittare i rätten 57 (Nielaes); omnämnd i övrigt 65.
- Sigfridsson Tysk 49.
- Simonsson [liljetopp] bisittare i rätten 283.
- skrivare 332.
- snickare 315.
- [Stephani], biskop i Växjö 199. Hans hustru, se Margareta.
- Tomasson 313. Hans hustru, se Anna Persdotter.
- Torbjörnsson (Tör-) 166. Hans moder, se Margit Andersdotter i Sjulnäs.
- Trulsson, trumslagare på Skeppsholmen 4.
- Ulfsson, borgmästare i Västerås 200 f., 229, 260.
- vaktmästare (wachtmester) 217.
- Nottleff, se Mattias v. Nottleff.
- Nougråd, se Hans Nowradt.
- Nötting, se Gert.

O.

- Ogleby, se Tomas Ogelwie.
 Oldenhoff, se Herman; Lambrekt.
 Olof (-eff, -uff).
 — Andersson [Gyllenmärs] bisittare i rätten 319, 321.
 — — i Skellefte 182.
 — — i Torsne (Törsen) 4. Hans avl. son, se herr Joen.
 — Balck, avl. 56. Hans avl. änka, se Anna.
 — Bengtsson, skraddare 19, 131.
 — Björnsson, tjuv 50 f.
 — Bosson 190.
 — drabant 42 f.
 — Eriksson, båtsman på skeppet Engeln 11.
 — [—] skeppare, avl. 174 f., 288. Hans änka, se Anna Gerlaksdotter v. Emden.
 — — tjuv 136.
 — — i Kåga 182. Hans syster, se Karin Erikdotter.
 — — i Torsholma 312.
 — Eskilsson, borgare i Sthm, hans hus i Hans Skyttes gränd uppjudes 182, 190, 192; d:o säljes 195.
 — Falck 28 f.
 — Gregersson (Grels-), borgmästare 1, 124; klagar över förköp 51; deponerar penningar i rätten 67; vittne vid tredjepenningsgåva 79, 81; närvarande vid arvsöverlåtelse (resp. arvs-skifte) 132, 311; d:o vid borgareeds avläggande 296; övertager arv efter Witting Månsson 163 hans avl. moders arvsanspråk på Åland 164; upp-bjuder sin fastighet i Brunnsgränden 174, 180, 182; förlikningsman 186, 225; omnämnd i övrigt 195.
 Olof Hansson brevdragare gjort mandrån 70, 73 ff.
 — — Gammal till Kungsberg 183 f., 216; Hans moder, se Margareta Haraldsdotter; hans styvfader, se Nils Hansson Brask.
 — — ung dräng, tjuv 208. Hans styvfader, se Erik Eriksson i Enköping.
 Olof Hemmingsson, borgare i Sthm, avl., ang. arvet efter honom 103 f., 118; köpt hus 234; d:o säljes 242. Hans änka, se Agnes Matsdotter; hans broder, se Anders Hemmingsson; hans halvsyskon, se Anna Hemmingsdotter och Erik Hemmingsson.
 — Henriksson 146.
 — — fogde vid Nacka 67, 69, 75.
 — herr, kyrkoherde i Österhaninge, avl. 180, 190. Hans son, se Per Olsson; hans änka, se Margareta.
 — Holm, fd. rådman, hans reverser (in extenso) 12—16; hans borgenärer 19 f., 132 f., 282; uppköpare för polska sändebudet 282. Hans hustru, se Margareta Nilsson; hans svärmoder, se Anna Ivarsdotter.
 — Hård [välb. man] 25.
 — Jakobsson, snickare 135, 139.
 — Jönsson 161. Hans avl. broder, se Nils Jönsson.
 — — landsknekt 163.
 — — i Hellesby 118.
 — Klausson, sekreterare hos hertig Carl 275.
 — Knutsson, avl. 18, 39.
 — — 161, 163. Hans hustru, se Anna.
 — — i tjänst i Benekes vinkällare 228.
 — Larsson, avl. 71. Hans änka, se Ingrid.
 — — avl. köksmästare hos prinsessorna 186 f. Hans änka, se Brita Erik Simonssons hustru.
 — — borgare i Sthm 90, 160, 297.
 — — borgmästare i Nylödöse 58 f., 201—208.
 — — Postill, kammarskrivare 1 f. Hans hustru, se Anna Ingvaldsdotter.
 — — Ålänning krävd 113; förvärvar tomt 248 f. löftesman för nybliven borgare* 296; omn. i övrigt 56.
 — i Långebro 217.
 — Mikellsson 332. Hans moder, se Margareta herr Olofs i Österhaninge änka.
 — — köttmångare avl. borgareed 162.
 — — malmfogde 281.
 — — i Sjundvik 101. Hans sonsöner, se

- Mats och Mikel Knutssöner; hans son-dotter, se Karin Larsdotter.
- Olof myntsven 128.
- Nilsson 30. Hans avl. fader, se Nils Larsson.
- — i tjänst hos herr Johan Gabrielson [Oxenstierna] 217.
- — i Pite 183.
- Olsson i Arboga 72.
- [—] Suinick 56, 294, 307, 309.
- Persson 146.
- — 299. Hans broder, se Hans Persson.
- — i tjänst hos salig Olof Ryning 146 f., 173 f.
- Persson, skeppsskrivare 251, 308. Hans syster, se Margareta Persdotter.
- — tattare 287.
- — i Uppsala 328 f.
- — i Övitsby 327. Hans hustru, se Anna Olofsdotter.
- Petri, M:r, gamle 60. Hans mågar, se Gisle Jakobsson och Isak Nilsson.
- Ryning, avl. 146, 173. Hans tjänare, se Olof Persson.
- Råd, herr, kyrkoherde i Runtuna, avl. 144 f.
- Siggesson 86.
- Olof Sigvardsson, vederlagssven, avl. 214, 219 f., 227, 282, 287 (Simonsson!).
- Simonsson avl. 136. Hans successor matrimonii, se Jöran Matsson.
- — borgare i Nylödöse 307 f.
- — skeppare 46 f., 106, 251.
- — se även Olof Sigvardsson.
- skeppare, se Olof Eriksson; Olof Simonsson.
- skraddare 134.
- — i Helgalekamens gränd, avl. 240. Hans änka, se Karin Persdotter.
- snickare, se Olof Jakobsson.
- Suinick, se Olof Olsson.
- Sverkesson [Elfkarl], k. sekreterare 90, 282.
- sängdräng 302, 305.
- i Täljö (Telie), bonde 129.
- Wärme, fd. skeppare 10 f., 251 (Wermdö!). Hans hustru, se Elin Nilsdotter.
- Otkott, se Jakob.
- Osmund, se Åsmund.
- Otte skomakare 234.
- Oxehufvud, se Anders Olsson.
- Oxenstierna, se Erik Gabriellson; Gustaf Gabriellson; Johan Gabriellson; Kristofer Gabriellson.

P.

- Palm, se Abel.
- Palmbom, se Ambrosius.
- Palne Eriksson [Rosenstråle] till Ravnäs 143 ff.
- Pave-Pelle vid Salberget 67.
- Peder, se Per.
- Pelegrin, se Johan Baptista.
- Pelle, se Per.
- Pepper, se Didrik.
- Per (Peder, Peer, Petter, Petrus, Pelle).
- Andersson, fd. borgmästare, »lille», avl., hans hus uppbjudes 16 f., 31; d:o säljes 37; hans hustrus korsvirkeshus uppbjudes 307, 313, 315. Hans barn, se Axel Persson; Anna Persdotter; Ingrid Persdotter.
- — unge 181.
- Per Andersson 282, 288 f., 291, 298. Hans hustru, se Karin.
- — 303. Hans avl. hustru, se Margareta.
- — i Ekeby 50.
- — f. d. hovskrivare 331.
- — i Hå (Hoostadh) 240.
- — Sother, skeppare, avl. 97.
- — i Söderköping 209. Hans hustru, se Botill; hans antecessor matrimonii, se unge Henrik v. Utrecht.
- — fd. landsknekt i hertig Carls tjänst, tjuv 91 f.
- — ung dräng, tjuv 208. Hans styvfader, se Nils Larsson.
- Arvidi, M:r 183, 197.
- Becker 150.

- Per Bengtsson, hovman under Upplandsfanan, dråpare 178 f.
- v. Biuren 297.
- Brask 311 ff.
- bårdskärare 213 f. Jfr Per Myller.
- Engelbretsson [Böllja], avl. 144. Hans moder, se Anna Pedersdotter.
- Eriksson, avl. 297.
- — 296. Hans hustru, se Abeluna.
- — Kalmarbo 4.
- — i Lidenäs 240.
- — i Nyland 103. Hans hustru, se Anna Hemmingsdotter.
- — fd. k. sekreterare 56.
- — [i Sickla] 325, 327 (Sickla-Per).
- — borgare i Söderköping 315.
- Grönskalle, avl. 20. Hans änka, se Gertrud Björnsdotter, Anders Olssons hustru.
- Haas 211. Hans broder, se Adrian Haas.
- Hake (Hå-) 109, 214, 245.
- Hane 20.
- Helsing, borgare i Sthm, hans tomt uppjudes 129, 135, 148; d:o säljes 175. Hans hustru, se Karin Olsdotter; hans mågar, se Gunnar Persson och Hans Nilsson.
- Hemmingsson 55.
- Håkansson, avl. 81, 324. Hans änka, se Brita.
- Håke, se Per (Petter) Hake.
- Jakobsson i Gävsjö 128. Hans hustru, se Margit.
- Joen profoss' dräng 233.
- Joensson avl. borgareed 91.
- — till Gavlö 320. Hans son, se Erik Persson.
- — i Hälsingland 52. Hans hustrus broder, se Joen Andersson.
- — rysstolk, avl. 108. Hans änka, se Barbro.
- Johansson 210.
- Junge, sämskmakare på Normalm 222. Jfr Per sämskmakare.
- Jönsson, borgare i Sthm 23 f., 34 f., 114, 294.
- — rådman (fd.), utlovar betalning av gammal skuld 31; uppjuder fastigheter 39, 52, 55, 57, 71 f., 129, 135, 148, 277, 286; säljer d:o 170 f., 247 f.; grevinnan Ebbas fullmäktige 59, 148 f.; förlikningsman 15, 62, 125; kärke i mål om skepps försäljning 83—86, 91; värderingsman 132; godman vid arvskifte 153; hans vinkällare 323 f.
- Per Jönsson spelman 228.
- — [obestämt vem] 245, 300.
- Kart 208.
- Kemp 323.
- de Krok (-ck, -gh), guldsmed, avl., hans testamente klandras 21 ff.; arvskifte efter honom 122; hans mellanhavande med Petter Haas 211; d:o med Peter Jönsson 323 f.; omnämnd i övrigt 39, 170, 305. Hans änka, se Johanna (Janiken); hans broder, se Anton de Krok.
- Kåre 135, 139. Hans hustru, se Gertrud Nilsdotter.
- Körel 332.
- Larsson, borgare i Sthm 253 f.
- Lydersson, avl. 131, 333. Hans änka, se Kirstin.
- Mikelsson, avl. 160, 259. Hans änka, se Anna; hans son, se Hans Persson.
- — 332. Hans moder, se Margareta herr Olofs i Österhaninge änka.
- — (Michaelis), herr [kaplan i Lagga] 37. Hans hustru, se Anna Persdotter.
- Myller, M:r, bårdskärare, avl. borgareed 162. Jfr Per bårdskärare och Per Möller.
- Månsson, knekthövitman 316.
- — skraddare 36 f. Hans trolovade, se Gertrud Persdotter.
- Mårtensson 192.
- Möller, barberare 22. Jfr Per Myller.
- Nilsson 139.
- Olsson 332. Hans fader, se herr Olof i Österhaninge.
- — borgare i Sthm, bevakar fordran 19; skottherre 149; godman vid arvskifte 182; överfallit rådman 327.
- — kvartermästare (på fartyg) 107.
- Olsson skinnare, anklagad för hustrudröp 17 ff.; gjort sig skyldig till för-

- köp 51. Hans avl. hustru, se Elin Persdotter; hans svåger, se Kristoffer Persson. Jfr Per skinnare.
- Per Olsson, stadstjänare, dräpt 190. Hans änka, se Karin Nilsdotter.
- — Torfast (Tör-), avl. borgare i Sthm, hans hus uppbjudes 182, 190, 192; d:o säljes 183 f. Hans änka, se Anna.
- — i Vik 239. Hans avl. broder, se herr Erik Olai.
- — född i Västerbergslagen, miss-tänkt för dräp 301.
- — östantill 282.
- — [obestämt vem] 114.
- Pauli Gothus, kyrkoherde i Sthm 79, 81, 100, 238.
- Persson avl. borgareed 38; hans tomt uppbjudes 61; bestulen 217, 221; hans hus i Bredgränden omnämmt 299; hans mellanhavande med Märten bagare 289, 331.
- Påvelsson 296. Hans hustru, se Agda.
- Rasmusson 64, 221. Hans hustru, se Valborg.
- — k. sekreterare 83, 90, 97. Hans dräng, se Sven.
- Rattke, skeppare från Stralsund 108.
- Seger, köpsven i tjänst hos avl. Hans Berendz, hans mellanhavande med hustru Eliana Olofsdotter 61, 187 ff.; åberopas som vittne 109; upp-bjuder pant 195, 197 f.
- Sigfridsson 308.
- Simonis, herr, kyrkoherde i Fagerhult 169.
- Simonsson avl. borgareed 286.
- skinnare 176, 300. Jfr Per Olsson.
- spillare, god man vid arvskifte 105; uppborädsman i Västra kvarteret 315.
- — dräpt 41 ff., 115.
- Staffansson, avl. 135, 160. Hans måg, se Sven Persson [Bagge].
- Sting, avl. 20. Hans avl. hustru, se Karin.
- Stolpe, bisittare i rätten 321.
- Sundeman (Sunne-, Sönne-) 176 f., 298, 308.
- Per Svensson, borgare i Sthm, avl. 200 f., 262.
- — 242, 245, 255. Hans hustru, se Brita.
- — avl. brandmästare 228.
- — borgare i Nylödöse, fd. tullnär 59, 201, 203, 300.
- sämskmakare 3. Jfr Per Junge.
- Sönneman, se Per Sundeman.
- timmerman 296. Hans hustru, se Barbro.
- Tordsson 229 f., 241, 291. Hans söner, se Bengt Persson; Tord Persson.
- — i Södersunda 163.
- Torstensson 56.
- Ulfsson 242, 332 ff.
- Wastesson, borgare i Västerås 290.
- Wernike (Wärnick), avl. 20, 119, 170. Hans änka, se Brita Hansdotter.
- Philpus (-lippus), se Filip.
- Piper, se Jöran.
- Pleÿ, se Bernt.
- Pless, se Niklas.
- Polykarpus Kopp, bisittare i rätten 283.
- Pontus [De la Gardie], herr, avl. 46.
- Porshanck, se Knut.
- Posse, se Jöns Knutsson; Jöran.
- Postill, se Olof Larsson.
- Preÿer, se Johan; Simon Mårtensson.
- Pren, se Arent.
- Prouesting, se Lambrekt Prövesting.
- Pryss, se Henrik; Jöran; Lasse; Wartenberg.
- Prysse, se Hans Prytz.
- Påvel (Pawell).
- Czinnerman 325.
- Eriksson Fyrhake 49.
- guldsmed avl. 127 ff. Hans syster, se Anna Tomasdotter.
- Hake, köpsven 214. Hans syster, se Elisa.
- Joensson, arbetskarl 82 f. Hans hustru, se Margit Persdotter.
- Larsson, tattare 287.
- Matsson 5. Hans svärmoder, se Gertrud Tomas Finnes hustru.
- [Melberg] M:r, bårdskärare 138. Hans hustru, se Karin Mauritzdotter.
- Sasse (Saß), borgare i Sthm, hans

pant uppbjudes 16; upptager vittnesmål 18; förlikningsman 62, 186; fullmäktig vid fastighetsöverlåtelse 65 f.; 170, 273; kärande i kravmål 68 f.; vittnar inför rätta 77, 109; godman vid arvskifte 105; d:o vid avvittring 305 f.; går i borgen 116 f.; förmyndare 122, 150, 218; uppbjuder fastighet 135, 148,

155; ang. arvet efter hans hustru 184, 189; hans hus omnämnt 224; d:o uppbjudes 228 ff.; d:o säljes 234, 242 f.; gör fastighetsbyte 245 f.; köper korsvirkeshus 246; testamentsvittne 269; uppsäger sitt burskap 286; begär inskrivning i tänkeboken 305.
Påvel v. Utrecht (Ytt-) 209 f.

Q.

Qvant Svart (-tt) 114, 171, 196 f.

Qwickelberg, se Lukas.

R.

Radt, se Niklas.

Ragnhild (-gnill) Haraldsdotter, Hans Stuts hustru 79 ff.

Rals, se Mårten.

Rask, se Nils.

Rasmus Kristersson (Chr-) 155. Hans hustru, se Margareta.

— Ludvigsson (Lodwÿk-), k. sekreterare, hans tomt i S. Johannisgränden uppbjudes 228—230; d:o säljes 231; upprättat inbördes testamente 330 f. Hans hustru (i andra giftet), se Klara Nilsdotter.

— Skåning, skeppsredare 83 f.

— smed 179.

Rattke, se Peter.

Raumo-Jöns, se Jöns Jakobsson.

Rebinder, se Kristoffer Rehbinder.

Regneir, se Johannes.

Reinhold (Renholt).

— guldsmed, avl. 24.

— Leuhusen (Leh-) säljer hus 38, 170; d:o uppbjudes 39, 52, 55. Hans fader, se Hans Leuhusen.

— Richart från Nylödöse 59.

Reise, se Kristian.

Remers, se Hans.

Ribbing, se Bengt Svensson; Bo; Mauritz; Seved.

Richter, se Bertil.

Rickard (Richart, Rÿckertt) 318.

— Pettersson, skottherre 149; köper hus 221; uppbördsman i inre kvarteret 315.

— Skotte [dens. som föreg?] 208.

— se även Reinhold.

Rickved Persson 258. Hans hustru, se Ingrid.

Robert (Robbertt) Juncker 68.

— Klemetsson (Cl-) 45.

— Skotte, dräpt 299, 301.

Rode, se Hans.

Rosenbielke, se Isak Jönsson.

Rosenstråle, se Palne Eriksson.

Rudolf II, kejsare (322).

Rutger (Rottgert, Rotgard).

— Dewenter 258 f.

— Kampferbecken 95, 98.

— Lode 321.

Ryning, se Axel; Erik; Olof.

Rysse, se Kristian Reise.

Rytter, se Hans.

Råd (Rååd), se Olof.

Rådsack, se Mårten.

Rålamb, se Lars Andersson.

Rölicher, se Anders; Tileman.

Röper, se Bernt; Hans.

S.

Sach, se Jöran.

Sacharias, se Zacharias.

Saltoug, se Frans Soltow.

Salvadore, se Jöran de Salvadore.

Sampson Mischin 52.

Samuel Andersson 191, 321.

- Samuel hingstridare 128.
 — skrivare 193.
 Sander Forst 141.
 — se även Hartvig.
 Sanfort, se Karin v. Santfort; Elisabet v. Sanfort.
 Santman, se Anders; Hans; Henrik.
 Sara Larsdotter 166. Hennes systrar, se Anna Larsdotter; Gertrud Larsdotter.
 — — piga i tjänst hos Anna Olof Knutssons hustru 161, 164.
 — Måns Olssons hustru 238.
 — Märten Larssons hustru 296.
 Sasse, se Johan; Pável; Staffan d. ä.; Staffan d. y.
 Schack, se Erik Nilsson.
 Schröder, se Gert.
 Selbeck, se Augustinus; Jöran.
 Sellrick, se Brita.
 Seved Ribbing bisittare i rätten 319 f., 326, 334.
 Sicila, se Cecilia.
 Sichel, se Tomas.
 Sigfrid (Siffrid, -dh).
 — bältare avl. 184 f.
 — dagsverksskarl 171. Hans hustru, se Elisabet.
 — Davidsson, tattare, avl. 73.
 — fiskare 172. Hans hustru, se Margareta.
 — Jakobsson 89 (i Västerås), 324.
 — Jönsson, borgare i Björneborg 316.
 — — kvartermästare (på fartyg) 106 f.
 — klädskrivare 326.
 — Larsson, borgare i Arboga 160.
 — Matsson, avl. 103. Hans änka, se Margareta Eriksdotter; hans syster, se Elsa Matsdotter.
 — mjölnare 28.
 — Månsson i Käinby 189.
 — Nilsson, fd. rådman 116, 302.
 — Olsson, dräng vid Salberget 167.
 — — i Törnbolstad (Törbjörns-) 163.
 — [—] Utanby, avl. 60. Hans änka, se Margareta.
 — skinnare på Norrmalm, avl. 93. Hans systerson, se Erik Henriksson.
 — Utanby, se Sigfrid Olsson.
 — se även Margareta Sigfrids.
 Sigrid Jakobsdotter, Sven bottnekarls »bolskap» 164, 178.
 — Persdotter, piga, avl. 306; (jfr 292, där hon kallas Arvid Perssons dotter).
 — — piga i tjänst hos Mats Jakobsson [dens. som föreg.?] 227.
 Sigvard Kruse, avl. 148.
 Silentz, se Katharina.
 Simon Andersson, tjuv 179, 186.
 — Bard (-dh, Bhar) i Danzig 77, 126.
 — [Berckholt], apotekare 3, 150, 228.
 Hans antecessor matrimonii, se Donatus; hans broder, se Bernt Berckholt.
 — Depken (Döp-, Dypkin) 105.
 — Eriksson i Enköping 189.
 — Henriksson i Skräddarböle 180 f.
 Hans sonhustru, se Elsa Henriksdotter.
 — Joensson, tjuv 284.
 — Kerckhoff 19, 135, 323.
 — Larsson, tjuv 120.
 — Mikelsson 101.
 — Mårtensson Preijer, myntsven 76, 306.
 Hans hustru, se Karin Jönsdotter.
 — Persson 255.
 — Pettersson 68.
 — Skröder, borgare i Lybeck 269 f.
 — på Södermalm 245.
 — Tomasson, timmerman i stadens tjänst 107.
 — Wolder 325.
 Simson, se Hans.
 Sixtus Olsson, landsknekt 179.
 Skenck, se Kristoffer Schenck.
 Skepperstede, se Henrik.
 Skepperus, se Erik.
 Skilling, se Bertil; Herman; Märten.
 Skipper, se Erik Skepperus.
 Skipperstede, se Henrik Skepperstede.
 Skotte, se Rickard; Robert; Tomas.
 Skröder, se Jakob; Simon.
 Skubert, se Mattias Schubert.
 Skult, se Hans; Laurentz.
 Skulte, se Mats Persson.
 Skuthe, se Hans; Henrik.
 Skåning (Ska-), se Rasmus.
 Skäkerman, se Didrik Scheckerman.
 Slang, se Erik Bertilsson.
 Slatte, se Klaus (Claes).

- Smitt, se Hans.
- Smitter, se Jakob; Jöran.
- Smitzer, se Märten; Tobias.
- Smuck, se Mikel.
- Småpepper, se Henrik Småpeper.
- Sofia, hertiginna av Sachsen-Engern, född prinsessa av Sverige (furstinnan) (140).
- Soltow, se Frans.
- Somme, se Sven Månsson.
- Soneva (Sunäffva) Andersdotter 293. Hennes naturlige fader, se herr Anders.
- Soop, se Arvid Jönsson; Axel Åkesson; Erik Jönsson; Hans Åkesson; Åke Åkesson.
- Sothen, se Per Andersson.
- Sparre, se Erik Larsson; Johan Larsson.
- Spikernagell, se Hans.
- Splitz, se Tile.
- Spren, se Ernst.
- Staffan (-en).
— Drake, dråpare 285.
— Henriksson 24. Hans fader, se Henrik Pryss.
— Krygård 24.
— Larsson på Södermalm 293. Hans hustru, se Elin.
— [Mölleman] i Rostock 51.
— Olsson, dräng vid Salberget 167.
— Sasse d. ä., avl. 12, 16, 216 f., 304. Hans änka, se Emerentia Hansdotter.
— — d. y. 12.
— Staffansson, timmerman i stadens tjänst 107.
- Stagniola, se Niklas.
- Stake, se Erik; Lindorm.
- Stedner, se Kristoffer.
- Sten [Axelsson] Baner (Banner) till Händelö, riddare, bisittare i rätten 57.
- Stenbock, se Erik Gustafsson.
- Stenike, se Baltzar.
- Stensel sämskmakare, utsedd till förmyndare 53; omtalad som avliden 301. Hans änka, se Karin; hans bröder, se Jöran Wirtzick och Laurentz Wirtzick.
- Stierna, se Arvid Månsson; Jöran Månsson.
- Sting, se Per.
- Stolpe, se Per.
- Stortelberg, se Hans.
- Stren (-nn), se Henrik; Mattias, .
- Struss, se Gisle Nilsson.
- Stråle, se Anders Svensson.
- Sture, se Mauritz Stensson.
- Stuth, se Hans Stut.
- Stywer, se Dankwart.
- Suckat, se Hans.
- Sundeman (Sunne-), se Peter.
- Sunäffva, se Soneva Andersdotter.
- Svan, se Hans Ulfsson; Mauritz Jöransson.
- Svartt, se Lars Erics; Qvant; Söffring.
- Sven, dräng i tjänst hos Per Rasmusson bestulen 97.
— Bertilsson, se Sven Birgersson.
— Birgesson, skeppare i K. Maj:ts tjänst 138, 139 (Bertilsson!).
— bottnekarl 164, 178.
— Elfsson [hertig Carls sekreterare] bisittare i rätten 201, 321.
— guldsmed 178, 309. Hans hustru, se Cecilia.
— Larsson 52, 55.
— Laurentii, herr 264.
— Lillie (Lilie) till Ugglö, bisittare i rätten 143, 319.
— länge, landsknekt 44.
— Månsson hingstridare 326. Hans hustru, se Margareta Andersdotter.
— — [Somme] till Västerby, bisittare i rätten 143, 283.
— Nilsson 4.
— — fogde vid Danviken 333.
— Persson 4, 238.
— — [Bagge] till Väsby, hans hus i Helgalekamens gård vid Skomakaregatan uppbjudes 135, 148, 155; d:o säljes 159 f. Hans svärfader, se Per Staffansson.
— — underlagman i Västerbotten 183.
— — i tjänst hos herr Erik Sparre 95 f.
— salpetersjudare 13.
- Swichtenberg, se Jakob.
- Swickel, se Melker v. Swickel.

Swinick, se Olof Olsson.
 Söderman, se Joen.
 Söffring Jute, avl. 86, 324. Hans änka,
 se Ingeborg (Ingrid).

Söffring Svart, borgare i Nylödöse 201 f.
 Sölfbeck, se Augustinus Selbeck; Jöran
 Selbeck.
 Sönneman, se Peter Sundeman.

T.

Teodor (Theodorus) Lanfusa 26.
 Teofil (Theophilus) Homodeus, doktor
 26, 68, 139.
 Tepehe, se Mårten.
 Teutschman, se Donatus Donatison.
 Theus Gußman, stallmästare hos avl.
 Hans v. Marienborg 219. Hans hustru,
 se Kirstin Larsdotter.
 Tile Splitz, avl. 6, 9, 47, 248. Hans änka,
 se Margareta Henriksdotter.
 Tileman Abram, avl. 300. Hans änka,
 se Barbro Jöns Jöranssons hustru.
 — klockare 309.
 — Cornelius, borgare i Sthm; hans vitt-
 nesskrift 22; hans mellanhavande
 med Johan Baptista Pelegrin 111 ff.;
 d:o med Andres de Bitter 196 (Cor-
 neliusson); bestulen 242, 256; avlägger
 ed 260; erbjuder sig till svaromål
 290; konstituerad till fullmäktig 308;
 omnämnd i övrigt 108.
 — Rölicher i Lybeck 226, 234. Hans son,
 se Anders Rölicher.
 — Simonsson, borgare i Sthm 83.
 Tobias Smitzer, avl. 3. Hans broder, se
 Mårten Smitzer.
 Tomas (-mnes, -us, Thomes).
 — Beuræus (Bureus) 66, 275.
 — Björnsson, avl. 36, 129. Hans änka,
 se Anna.
 — båtsman, dräpt 318.
 — dansmästare 26.
 — Dubb 226.
 — Eriksson 255.
 — Felbyr (Feel-) 19.
 — Finne 5. Hans hustru, se Gertrud.
 — Henriksson 296. Hans hustru, se
 Elin.
 — Jönsson 286. Hans hustru, se Anna.
 — Klemetsson (Cl-) avl. borgareed 162.
 — Klinck 58, 116.
 — Klucke (Kloken) 126.

Tomas Losenkamp 193.
 — Lubb, skeppare, bosatt på Norrmalm
 222, 224. Hans hustru, se Karin.
 — Mattsson 146.
 — Mische (-ee) avl. borgareed 61; gör
 tredjepeningsskifte 237 f.; köper
 huspart 308 f. Hans avl. hustru, se
 Margareta Persdotter.
 — Ogelwie (Ogleby), borgare i Nyköping
 44 f.
 — Persson, skeppare, bosatt på Norr-
 malm 254 f. Hans styvson, se Erik
 Albrektsson.
 — Ragvaldsson (Raffwels-), avl. 69, 75.
 Hans son, se Lasse Tomasson.
 — Siesel, fd. brandmästare 228.
 — Skotte 208.
 — sockerbagare 3.
 Tora Åslögsdotter, borgerska i Oslo 261.
 Hennes avl. man, se Jöns Bonde.
 Torbjörn (Tör-) Tidemansson 238.
 Tord, herr (i Huddinge) 249.
 — Persson 145 f. Hans systerdotter, se
 Anna i Väla.
 — — tjuv 229, 233, 236, (291). Hans
 fader, se Per Tordsson; hans broder,
 se Bengt Persson.
 Torfast, se Per Olsson.
 Torkel (Törkil, -kil).
 — Birgesson 20.
 — Joensson [Lilliesparre] avl., skövlat
 Djursholm 142; omnämnd i övrigt
 195, 198, 211, 221. Hans änka, se
 Karin Erikdotter; hans antecessor
 matrimonii, se Abel Palm.
 — Jönsson, borgare i Strängnäs 73. Hans
 dotter, se Anna Torkildsdotter.
 Tott, se Tönnes Eriksson.
 Trost, se Jöran.
 Truls [Andersson Marbo] skrivare, till
 Ravnäs, avl. 144 f. Hans (första?)

- hustru, se Malin Nilsdotter; hans son, Tönnes bösseskytt 182, 190, 192.
 se Anders Trulsson. — Eriksson [Tott] 275.
 Tusk, se Erik Tysk. — Folmersson 289.
 Tÿde, se Jakob. — v. Hamburg (-borg) 108.
 Tyres stenhuggare 16 f. — skräddare 131, 149.
 Tÿse, se Didrik. Törfast, se Per Olsson Torfast.
 Tönnes (-ies, -ius). Törne, se Mats.

U.

- Ulf i Båstorp (Bastetorp) 307. rätta 99; förlikningsman 177, 227,
 — Persson [halvhjort] till Flishult 158 f. 275; uppjuder fastighet 313, 315 f.
 — se även Erik Gudmundsson. Utanby (Vthenbÿ), se Sigfrid [Olsson].
 Untzen (l. Unsen), se Jost v. Untzen. Uthof (-ff) se Jöran; Ålert.
 Urban (-nus) Matsson, tjuv 242, 256. Utrecht (Yttrecht), se gamle Henrik v.
 — Mikelsson, rådman, kämnär 1; låter Utrecht; unge Henrik v. Utrecht;
 inskriva i tänkeboken 12; dråp be- Påvel v. Utrecht.
 gånget i hans bostad 27; vittnar inför Uttleff (Vtt-), se Mattias v. Utleff.

V, W.

- Valborg, Anders skräddeles hustru 178. Sthm, sigillvittne 25; hans hus om-
 — Hans Hanssons änka 250. nämnt 37; bestulen 120; hans pörte
 — Innemas hustru 161 f. på Södermalm 148; säljer fastighet
 — Jakob Kraffwerts hustru 238. 198; vittne till sotsängsbekännelse
 — Knutsdotter, piga i tjänst hos Mats 292.
 Bengtsson 279. Hennes fader, se Knut Wedenhoff, se Henrik.
 Mikelsson. Wein (Weÿn), se Augustinus v. Wein.
 — Lasse Månssons hustru 130. Welling, se Hans Vellingk.
 — Per Rasmussons hustru 64 f. Venceslaus Herold, avl., hans tomt vid
 — Persdotter 313. Västerlånggatan 217; omnämnd i
 — Sigfridsdotter (Siff-) 121. Hennes avl. övrigt 49, 238, 274, 277, 280. Hans
 syster, se Agnes Sigfridsdotter. änka, se Kerstin Måndsotter.
 — Tomasdotter 323. Werle, se Johan v. Werle.
 Valdemar (Wollemar) Becker i Lybeck Wernestadh, se Kristoffer Wernstedt.
 55. Hans broder, se Filip Becker. Wernike, Peter.
 Wall, se Anders. Werre, se Mikel.
 Valentin (Fall-). Wesgiöthe, se Lasse Västgöte.
 — Hudde, borgare i Enköping 226, 234 Westhop, se Henrik Westhöfft.
 ff. Wibking, se Kristoffer.
 — plåtslagare 298, 302 f. Wichman, se Brita Wichman.
 — skinnare, avl., hans änka 3. Wijk, se Willam de Wijk.
 — sämskmakare, avl. 53, 265 f. Hans Wikman Lastorp, avl. 170.
 broder, se Jöran Smitter; hans änka, Wilken Möller, avl. 133. Hans änka, se
 se Kirstin. Karin.
 Wartenberg (Wå-) Pryss, borgare i Willam Boÿe, M.r, bisittare i rätten 31;
 Danzig 114, 165 (Wärtman). Hans bestulen 179.
 tjänare, se Henning; Jakob Swichten- — Cappell, dråpare 190.
 berg; Jost. — Cåll avl. borgareed 162.
 Vaste Eriksson, borgare och skeppare i — Dantzeville (-will) 319 f.

- Willam Davidsson, borgare i Sthm, hans hus omnämnt 37; avger vittnesmål 45; godman vid arvskifte 216; borgensman 235; intygar tredjepenningsgåva 238; skottherre 245; edgårdsman 323. Hans hustru, se Gertrud.
- Moncrieff (Munkriff) 203.
- skeppare 289.
- de Wÿk, skall ställa borgen 48; äger inteckning i hus 71; köper tomt vid Slottsbacken 108 f.; d:o på Gråmunkeholmen 265 f.; förvärvar hus i Hans Skultes gränd 309; säljer fastighet till drottningen 262 f.; hans hus uppbjudes 298, 302; hans mellanhavande med Laurentz Filtzer 186, 224 f.; d:o med Didrik Hansson 275 f.; krävd på Lasse Mårtenssons kvarlåtenskap 191; hans planer på äktenkap 275; hans son omnämnd 303; se även 114.
- Willam Willamsson 266. Hans styvfader, se Erik Nilsson; hans halvsyster, se Elisabet Eriksdotter; Karin Eriksdotter.
- Wirtzick, se Jöran; Laurentz.
- Wittenberg, se Hans.
- Witting Månsson, avl., arvet efter honom 133 f., 163 f.; hans hus vid Brunnsgränden uppbjudes 164. Hans hustru, se Karin; hans syster, se Brita Månsson.
- Wolder, se Simon.
- Wolff, se Kort Wulf.
- Wolter Delwig (-wik) 322.
- Laurentz 186, 319 f.
- Voltis-släkten, se Hartvig Henriksson.
- Voss, se Hans.
- Wärme, se Olof.
- Wärner, se Hans Werner.
- Wärnick, se Peter Wernike.
- Västgöte, se Björn; Lasse.

Y, Z.

- Yttrecht, se Utrecht.
- Yxkull, se Johan.
- Zacharias (Sa-) doktor, bisittare i rätten 321.
- Zacheus Leuhausen (Leh-) 213.
- Zelling, se Bernt.
- Zilentz, se Katharina Silentz.
- Zion organist 323.

Å, Ö.

- Åke Karlsson [Månesköld] till Skratteby 146.
- Åkesson [Soop] bisittare i rätten 283, 294.
- Ålert (A-) Uthoff (Vt-) 278, 282, 287.
- Åleta Kristoffersdotter, Nils Larssons hustru 250.
- Åleta, Jöran Benekes änka 270.
- Ålänning, se Anders Olsson.
- Ångerman, se Joen Persson.
- Åsmund (Os-), stadstjänare 194.
- Ölstern, se Arent v. Ölstern.
- Östgöte, se Joen.

Yrkesregister.

1) Statsöverhuvud och furstliga personer.

Kejsaren av Tyskland, se Rudolf II.
Konungar (svenske), se Gustaf I; Erik XIV; Johan III. — Konungar av Danmark, se Kristiern II (avl.); Kristiern IV.

Drottningar, se Gunilla [Johansdotter (Bielke)], Johan III:s andra gemål; Katharina [Gustafsdotter (Stenbock)] Gustaf I:s tredje gemål (änkedrottningen).

Övriga, se Gustaf, hertig av Sachsen; Karl, hertig av Södermanland; Sofia, hertiginna av Sachsen-Engern, född prinsessa av Sverige.

2) Hovämbetsmän och hovtjänare.

Hovmarskalk: Hans Åkesson [Soop].
Hovmästare (hos drottning Gunilla): Axel Åkesson [Soop].
Hovbarberare: Hans Kock.
Hovmålare (k. konterfejare): Johan Baptista.
Hovskrivare: Jöran; Per Andersson (fd.).
Hovtjänare (i allmänhet): Erik Falck; hos hertig Carl: Hans enspännare; Joen Knutsson; hos hertig Gustaf: David Danielsson; Erik Jöransson; Henrik skräddaresven.
Köksmästare (hos prinsessorna): Olof Larsson (avl.).

3) Adel och adelstjänare.

Grevar: Axel Stenon [Leijonhufvud]; Magnus Brahe; Mauritz Stenon [Sture].
Friherrar: Erik Gabriellson [Oxenstierna] till Eka; Erik Gustafsson [Sten-

bock till Torpa]; Gustaf Gabriellson [Oxenstierna] till Fånö; Hogenskild [Nilsson] Bielke till Läckö; Johan Gabriellson [Oxenstierna] till Årsta; Jöran Gera (avl.); Klaus Fleming till Vik; Krister Claesson [Horn]; Kristiern Gabriellson [Oxenstierna] till Hammarskog; Mauritz Grip till Vinäs; Nils [Jöransson] Gyllenstierna till Fågelvik och Lundholmen; Pontus De la Gardie (avl.).

Andra (svenska) adelsmän: Alf Eriksson [Ikorn]; Anders Keith; Anders Olsson [Oxehufvud]; Anders Sigfridsson [Rålamb]; Anders Svensson [Stråle] till Ekna; Anders Trulsson [Marbo]; Arent Karlsson [Månesköld] till Eke; Arvid Jönsson [Soop] till Bottna; Arvid Månsson [Stierna]; Axel Johansson [Natt och dag] till Göksholm; Axel Rynning; Axel [Johansson] Bielke till Häradssäter; Axel Åkesson [Soop] till Algö; Bengt [Svensson] Ribbing till Främmestad; Bertil Matsson [Huggut]; Bo Ribbing; Erik Abrahamsson [Leijonhufvud]; Erik Bertilsson [Slang] till Mälkilä; Erik Falck; Erik Jönsson [Soop] till Bottna; Erik Jöransson [Ista-slakten]; Erik [Larsson] Sparre till Sundby; Erik Matsson [Körning] till Nora; Erik Nilsson [Schack] till Utö (avl.); Erik Persson till Gavlö; Erik Rynning; Erik Stake; Erland Björnsson [Bååt] till Skattmansö; Erland Johansson [Bååt] till Edeby; Gisle Nilsson [Struss till Barksäter]; Gustaf [Axelsson] Baner till Djursholm; Gustaf Björnsson

[Bååt] till Fällnäs; Hans Johansson [Görtzhagen]; Hans Åkesson [Soop] till Bjurum; Hartvig Henriksson [Voltis-slåkten]; Henrik Matsson [Huggut]; Isak Jönsson [Rosenbielke]; Ivar Månsson [Liljeörn] till Edeby; Jakob Bagge till Bo; Johan Bagge till Siggesta; Johan Karlsson [Månesköld] till Ora; Johan Larsson [Sparre] till Bergkvara; Jöns [Knutsson] Posse; Jöns Nilsson till Silarp; Jöns Ulfsson [Bååt-Snakenborg]; Jöran Eriksson [Gyllenstierna]; Jöran Ladau; Jöran Månsson [Stierna till Bolmsnäs]; Jöran Persson [Tegel] (avl.); Jöran Posse; Jöran Ulfsson [Bååt-Snakenborg] till Norrnäs; Klaus Joensson till Barkestorp; Klaus [Nilsson] Bielke till Vik; Klaus Slatte [till Forsa]; Knut Knutsson [Lillie till Ökna]; Krister Karlsson [Månesköld] till Seglinge; Kristoffer Skenck; Kristoffer Wernstedt; Lars Andersson [Rålamb]; Lars Knutsson [Hand]; Lindorm Stake; Mauritz Jöransson [Svan l. Laxmand] till Djula; Mauritz Ribbing; Måns Larsson [Hjortö-slåkten] till Norrgarn; Nils Larsson [Böllja] till Sparesta; Nils Nilsson [Natt och dag till Säby]; Nils Simonsson [liljetopp]; Olof Andersson [Gyllenmärs]; Olof Hård; Olof Ryning (avl.); Palne Eriksson [Rosenstråle] till Ravnäs; Per Engelbrektsson [Böllja] (avl.); Per Joensson till Gavlö; Per Stolpe; Seved Ribbing; Sigvard Kruse (avl.); Sten Axelsson [Baner] till Händelö; Sven [Jönsson] Lillie till Ugglö; Sven Månsson [Somme] till Västerby; Sven Persson [Bagge] till Väsby; Tomas Beurraeus; Torkel Joensson [Lilliesparre]; Truls [Andersson (Marbo)] skrivare till Ravnäs (avl.); Tönnes Eriksson [Tott]; Ulf Persson [halvhjort] till Flishult; Åke Karlsson [Månesköld] till Skratteby; Åke Åkesson [Soop].

Utländska adelsmän: Alexander Guagnino

(italiensk riddare); Jakob Friis till Landvig; Johan Yxkull v. Menzen.

Adliga damer: Alfrid Månsdotter [Natt och dag]; Anna [Brosdotter (Butz)]; Anna [Hansdotter (Garstenberg)]; Anna Persdotter till Lydinge; Brita Ulfdotter [halvhjort]; Ebba Månsdotter [Lilliehöök], grevinna till Raseborg; Karin Eriksdotter [gift Lilliesparre]; Karin [Jöransdotter (Gyllenstierna)] till [Bjärka-] Säby; Kerstin [Jakobsdotter (Krumme)] till Åminne; Margareta Arvidsdotter [Drake] till Hagelsrum.

Adelstjänare i tjänst hos Erik Sparre: Sven Persson; hos Hogenskild Bielke: Lasse Bengtsson; hos Johan Gabrielson Oxenstierna: Bengt Jönsson kock och Olof Nilsson; hos Klaus Slatte: Lasse Jönsson; hos Krister Claesson Horn: Lars Pryss; hos Olof Ryning: Olof Persson.

4) Civila ämbets- och tjänstemän (inkl. betjänte).

Brevdragare: Joen; Olof Hansson.

Byggningskrivare: Anders Siggesson.

Fogdar (befallningsmän); Anders Larsson [Gammal] (Noraskog); Erik Björnsson Katt (Sthms slott); Filip Kern (Uppsala slott); Hans Mårtensson (fd. i Nedre Satakunda); Henrik Eriksson (Raseborgs län); Isak Nilsson (Örbyhus' län); Jöns Persson (Värmdö); Karl Nilsson (Västerbotten); Kristoffer Bagge (Sthms gamla ladugård); Mats Kristoffersson (Nacka bruk); Märten Tomasson (Nyslotts län); Nils Biug (Sthms slott); Olof Henriksson (Nacka); Sven Nilsson (Danviken).

Fogdetjänare: Anders Jönsson.

Handlingskrivare: Mats Nilsson.

Häradsskrivare: Hans Mårtensson (Nyslotts län).

Isensnidare, se Myntgravör.

Kammarsskrivare: Erik Hansson; Hans Larsson; Hans Tomasson (avl.); Kle-

- met Matsson; Markus Månsson; Olof Larsson Postill.
- Kammarsven: Knut.
- Kamrerare: Knut Persson; Mats Törne. — (i hertig Carls tjänst): Knut Henriks-son; Lars Eriksson.
- Kansliskrivare: Johannes Bure.
- Klädskrivare: Sigfrid.
- Kornskrivare: Halvard.
- Kryddskrivare: Jöran.
- Köpman (K. Maj:ts): Anders Larsson.
- Lagläsare: Hans Hansson Bilefelt; Lars Heliesson (tf. domhavande i Ale härad); Lars Matsson (underhärads- hövding ibid.); underhärads hövding- ar i Bro hd 46; Sven Persson (under- lagman i Västerbotten).
- Lagmän: Anders Olsson [Oxehufvud] (tf. i Västergötl.); Axel Johansson Bielke (Östergötl.); Bengt [Svensson] Ribbing (i Västmanl. och Dalarne); Erik [Larsson] Sparre (ibid.); Hogen- skild Bielke (i Uppl.); Jöran Eriks- son [Gyllenstierna] (tf. i Västergötl.); Klaus Fleming (i Västernorr.); Kris- ter Gabriellsson [Oxenstierna] (i Sö- dermanl.).
- Landsskrivare: Amund Eriksson (i Ånger- manl.).
- Löningskrivare: Abel Larsson.
- Myntgravör (isensnidare): Henrik; Mikel [Hohenawer].
- Myntmästare: Bastian; Mr Gilius [Coÿet]; Jost.
- Myntskrivare: Mats Andersson.
- Myntsvänner: Olof; Simon Mårtensson Preÿer.
- Professer: Hans [Fällerman]; Joen (skeppsprofoss); Joen Söderman (knektprofoss). — Jfr Riksprofoss.
- Rikskanslerer: Erik [Larsson] Sparre (vice); Nils [Jöransson] Gyllenstierna.
- Riksmarsk: Klaus Fleming.
- Riksprofoss: Mattias v. Uttleff.
- Riksråd: Erik [Larsson] Sparre; Hogen- skild [Nilsson] Bielke; Klaus Fleming; Klaus [Nilsson] Bielke; Nils [Jörans- son] Gyllenstierna.
- Rysstolk: Per Joensson (avl.).
- Salpetersjudare: Sven.
- Sekreterare: Ambrosius Palmbom (tysk); Erik Matsson [Körning]; Hans Kranck; Henrik Matsson [Huggut]; Johan [Jakobsson] Berendes; Jonas Petri; Nils Hansson Brask; Nils Rask; Per Eriksson (fd.); Per Rasmusson; Ras- mus Ludvigsson.
- (i hertig Carls tjänst); Henrik Hen- riksson; Nils Jönsson; Olof Claesson; Sven Elfsson.
- Skrivare: Filip; Joen Persson; Jöran; Mats Olsson; Nils; Samuel.
- Slottsbetjänte (på Sthms slott): Erik Persson (fd. korndräng); Eskil fat- dräng; Olof sängdräng.
- Slottsfogde (på Sthms slott): Nils Biug.
- Slottsloven (ibid.): Erik Matsson [Kör- ning]; Jakob Bagge; Nils Hansson Brask.
- Slottsskrivare: Frans (Uppsala); Mårten Jönsson (Örby).
- Ståthållare i provinserna: Hogenskild [Nilsson] Bielke (Östergötl.); Jöran Eriksson [Gyllenstierna] (Älvsborg); Klaus Fleming (Finl.).
- Tolk, se Rysstolk.
- Tullnärer: Klaus Filipsson; Per Svensson (fd. i Nylödöse).
- Tullskrivare: Gert [Elberts]; Gisle Jakobs- son; Nils Larsson.
- Varuskrivare: Lars Kristoffersson (i Lö- döse).

5) Krigsmän (till lands).

- Arkliskrivare: Hans Larsson.
- Bösseskyttar: Anders Markusson; Knut Henriksson; Mats Olsson; Tönnes.
- Drabanter: Erik Bengtsson (fd.); Lars; Olof.
- Hingstridare: Samuel; Sven Månsson.
- Hovmän: Bernt; Gert; Nils Joensson; Per Bengtsson (under Upplandsfanan).
- Hövitsmän: Erik Larsson; Heden Johans- son (Västmanl.); Joen Gisleson; Per Månsson.
- (i hertig Carls tjänst); Lars Olsson.
- Kaptener: Karl de Marres; Niklas Stagniola.

Knektar (vid gårdsfänikan): Anders Dalkarl; Erik Andersson (fd.); Lars Jönsson; Lars Persson.

Knektprofoss: Joen Söderman.

Kvartermästare: Lars Bertilsson; Lars Månsson; Mats Jönsson.

Landsknektar: Hans Svensson; Långe Sven; Mats Nilsson; Olof Jönsson; Sixtus Olsson.

— (i hertig Carls tjänst): Per Andersson.

Löjtnant: Mattias v. Nottleff.

Ryttmästare: Didrik Anrep.

Råsbårmästare: Henrik Eriksson (avl.).

Slottsliggare: Mats Olsson.

Tygmästare: Erik Björnsson Katt.

Vaktmästare: Nils.

6) Sjöfolk.

Överste amiral: Klaus Fleming.

Båtsmän: Galmenlin tho Galleno; Hans Klytz; Hans Meijer (högbåtsman); Henrik Jakobsson; Mårten Rals; Nils Jönsson; Nils Larsson; Olof Eriksson; Tomas.

Kvartermästare (på fartyg): Per Olsson; Sigfrid Jönsson.

Skeppare: Anders Andersson (K. Maj:ts); Erik Björnsson; Erik Mört; Filip Andersson; Jakob Ootkott (engelsman); Jakob Tyde (från Alt-Stettin); Joakim Bertilsson (från Danzig); Johan Henriksson; Jöns Holländer; Jöran de Salvatore; Kjell Larsson; Klaus skomakare (i Stralsund); Lars Eriksson; Mats Nilsson; Nils Larsson (överste skeppare på K. Maj:ts flotta); Nils Månsson; Olof [Eriksson]; Olof Simonsson; Olof Värme (fd.); Per Andersson Sothen; Per Rattke (från Stralsund); Sven Birgesson (K. Maj:ts); Tomas Lubb; Tomas Persson; Vaste Eriksson; Willam.

Skeppsgårdsskrivare: Måns Persson.

Skeppshövitsmän: Ingemar Nilsson; Lars Månsson.

Skeppsprofoss: Joen.

Skeppsskaffare: Bartolomeus.

Skeppsskrivare: Abel; Joen Larsson; Lars Hansson; Olof Persson.

Styrmän (lotsar): Albrekt Hoppe; Gregers; Mats; Mårten Möller.

7) Andlige och kyrkotjänare.

Biskopar: Anders Laurentii (ärkebiskop); Laurentius [Petri] (d:o); Nils [Olai Helsing] (Strängnäs); Nils [Stephani] (Växjö).

Dödgrävare: Markus.

Kantor: Hans.

Kaplaner: Hans [Laurentii] (Sthm); herr Nils (Danviken); Per Michaelis (Lagga).

Klockare i Sthms finska förs. 194; klockarehustru 292. Se i övrigt: Bryniel (i Sollentuna); Lars (i Estuna); Tileman.

Kyrkoherdar

i Stockholm: Petrus Pauli Gothus.

i Fagerhult: Petrus Simonis.

i Fogdö: Mr Henrik [Gadolenus].

i Halikko: Filip [Theobaldi Fabricius].

i Hattula: Knut [Sigfridi].

i Normlösa: Hans [Nikolai].

i Nykyrka: Mats [Petri].

i Pernau: herr Johan.

i Runtuna: Olof Råd.

i Täby: Lars [Olai].

i Ume: Erik Laurentii.

i Uppsala: Joakim [Olai Bröms].

i Åby: Håkan Germundi.

i Österhaninge: herr Olof.

i Östra Husby: Nils Andersson.

i Över-Selö: Erik [Birgeri].

Predikanter: herr Erik (finsk i Sthm); herr Kasper; Mikel Keuler (tysk i Sthm).

Prästmän (utan angiven funktion): Mr Abraham Andreæ Angermannus; herr Anders; Anders Storbjörnsson (Pite); Mr Erik Olai Skepperus; herr Joen (avl.); Joen Olai; Lars Erici Svart; Lars Haquini; Mårten Johannis; Sven Laurentii; herr Tord (i Huddinge).

Ärkebiskopar, se Biskopar.

8) Läkare och apotekare.

Apotekare: Bernt Berckholt; Simon [Berckholt].

Bårdskårare: Gävle-M:r Hans (avl.);
M:r Hans d. ä.; M:r Hans d. y.; gamle
M:r Jakob ; Jakob; Per; M:r Per
Müller; M:r Påvel [Melberg].

Barberaremästersvenner: Hans Skult;
Jonas Matsson.

Kopperska: hustru Karin.

Läkare: d:r Bengt Olai; d:r Zacharias.

9) Lärare.

Professor: M:r Lars Joannis Lelius (i
Gråmunkekollegiet).

Skolmästare: Ambrosius Bertilsson (i
Söderköping).

10) Musici och lekare.

Dansmästare: Tomas.

Organister: Johannes Regneir; Kornelius
(avl.); Zion.

Spelmän: Anders Olsson; Markus Bengts-
son; Per Jönsson.

Trumpetare: Asmus Nilsson; Hans.

Trumslagare: Nils Trulsson.

11) Borgmästare och rådmän m. fl. ämbets- och tjänstemän (inkl. be- tjante) i städerna.

a) i Stockholm.

Borgmästare: Gynte Olsson; Henrik
Simonsson; Lars Eriksson; Mats Pers-
son [Skulte] (avl.); Olof Gregersson;
Per Andersson (avl.).

Kännärer: Erik Björsson; Lasse Persson;
Mårten Andersson; Mårten Jönsson.

Rådmän: Anders Jönsson; Anders Lars-
son; Bernt Jönsson; Erik Björsson
(jfr ovan); Erik Nilsson; Filip Pers-
son (avl.); Gynte Olsson (jfr ovan);
Hans Andersson; Hans Ulfsson [Svan];
Henrik Balck; Henrik Simonsson
(jfr ovan); Jakob Ivarsson; Kasper
Ylenfelt; Lasse Persson (jfr ovan);
Mats Jakobsson; Mikel Olsson; Mår-
ten Andersson (jfr ovan); Mårten
Jönsson (d:o); Mårten Olsson; Nils
Eriksson; Olof Holm (fd.); Per Jöns-
son (fd.); Sigfrid Nilsson (fd.); Urban
Mikelsson.

Brandmästare: Hans Olsson; Måns Lars-

son; Per Svensson (avl.); Tomas
Siekel (fd.).

Malmfogdar: Lasse Bengtsson (Norr-
malm); Mikel; Olof Mikelsson (Söder-
malm).

Stadsskrivare: Lars Henriksson.

Stadstjänare: Jöran; Per Olsson (avl.).

Stockknektar: Evert; Jöns.

Timmermän (i stadens tjänst): Bertil
Olsson; Erik Andersson; Mats Mårtens-
son; Mats Sigfridsson; Simon Tomas-
son; Staffan Staffansson.

Vårdskrivare: Anders [Larsson].

Vägare: Henrik Hansson.

b) i övriga orter.

Borgmästare

i Arboga: Jakob Andersson.

i Nylödöse: Hans Nilsson; Olof Lars-
son.

i Söderköping: Henrik Pryss.

i Västerås: Nils Ulfsson.

Stadsskrivare

i Kalmar: Nils Eriksson.

Vägare

i Kalmar: Lars Nilsson.

12) Borgare (endast de som i texten kallas borgare, vanligen utan angivet yrke):

a) i Stockholm: passim.

b) i andra städer.

i Arboga: Daniel Persson; Johan köp-
sven; Sigfrid Larsson.

i Björneborg: Erik Matsson; Joen
Elfsson; Melker Jönsson; Sigfrid
Jönsson.

i Danzig: Ignatius; Simon Bard;
Wartenberg Pryss.

i Enköping: Erik Eriksson; Simon
Eriksson; Valentin Hudde.

i Gävle: Kristoffer Persson.

i Hamburg: Hans Hass.

i Hedemora: Jakob Larsson.

i Jönköping: Augustinus Hansson.

i Kalmar: Lars Nilsson.

i Linköping: Arvid Knutsson.

i Lybeck: Arent Köllen; Gilius

- Musche; Hans Hesse; Hans Santman; Henrik Skepperstede; Henrik Wedenhoff; Henrik Westhöfft; Joakim Haas; Joakim Lembke; Johan v. Werle; Johannes Medeman; Jöran Uthoff; Simon Skröder; Tileman Rölicher; Valdemar Becker.
- i Norrköping: Erik Hansson.
- i Nyköping: Tomas Ogilwie.
- i Nylödöse: Hans Birgesson; Olof Simonsson; Per Svensson.
- i Oslo: Mikel Nilsson.
- i Stralsund: Kort Pust.
- i Strängnäs: Gert Nötting; Torkel Jönsson.
- i Söderköping: Per Eriksson.
- i Tälje: Hans Simson.
- i Viborg: Bertil Persson; Henrik Breier.
- i Västerås: Anders Hansson; Anders Persson; Bengt skrivare; Erik Persson; Helmik Marquard; Lars Månsson; Per Wastesson.
- 13) Yrkes- och näringsidkare.**
- Badstugukarl: Hans badare (avl.).
- Bagare: Erik Hansson: Hans (avl.); Henrik; Jakob; Jöran; Lars; Märten; Niklas.
- Barberare, se under 8) Bårdskärare.
- Bokbindare: Frans; Nils Olofsson.
- Boktryckare: Anders Gutterwitz.
- Bryggare: Ambrosius Bertilsson.
- Bårdskärare, se under 8).
- Bältare: Hans (avl.); Joakim (på Norrmalm); Joakim (på Södermalm); Sigfrid (avl.).
- Dagsverkskarlar: Pålvel Joensson; Sigfrid.
- Dragare: Mats Persson.
- Fiskare: Mikel Körel; Mikel Persson; Sigfrid.
- Gardenär, se Trädgårdsmästare.
- Glasmästare: Hans (avl.); Hans Remers; Jakob.
- Guldsmeder: Anders (i Nylödöse); Anders Ingvaldsson; Anton de Krok; Bertil; Erik Jöransson; Erik Olsson; Finvid; Frans Beijer; Halvard; Hans Andersson; Hans Beijer; Isak; Kort; Lars; Niklas; Nils; Nils Olofsson; Peter de Krok; Pålvel; Reinhold; Sven.
- Gästgivare: Erik Svensson; Hans Spikernagel (på Södermalm); Måns Persson.
- Hattmakare: Henrik.
- Kannjutare: Lars.
- Klensmed: Enevald.
- Kock: Mr Filip Liebertz.
- Kopparslagare: Ambrosius; Mats Olofsson.
- Krutkrämare: Hans Meyes.
- Källarmästare: Jöran Beneke (avl.).
- Källardräng: Olof Knutsson.
- Köpmän: Anders Larsson (K. Maj:ts); Hans Berens; Hans v. Bären; Hans Hille d. y. (på fartyg); Herman Oldenhoff.
- Köpsvenner: Anders Rölicher (från Lybeck); Erik Andersson; Henrik Jönsson; Henrik Lambrock; Johan (från Arboga); Mats Nilsson; Per Seger; Pålvel Hake.
- Körsnär: Hans.
- Köttmångare; Anders; Henrik; Lars; Olof Mikelsson.
- Linvävare: Adam; Nils.
- Mjöltnare: Jakob Eriksson; Lars Persson; Mikel Mikelsson; Sigfrid.
- Murare (murmestere): Bertil; Erik; Måns.
- Målare: Gert; Gert Olsson; Markus; Måns.
- Nålmakare: Hans.
- Plåtslagare: Valentin.
- Pärlstickare: Kristoffer.
- Sadelmakare: Baltzar Steniken; Hartvig.
- Skaffare: Nils Andersson.
- Skeppsbyggare: Eskil Andersson; Jakob Eriksson.
- Skeppsredare: Rasmus Skåning.
- Skinnare: Hans Faderkin; Hans Krus; Hans (på Norrmalm); Henrik; Joen; Jöns; Krister; Lars Persson (gamle); Mats Persson; Mikel Smuck; Per Olsson; Sigfrid (på Norrmalm); Valentin.
- Skomakare: Adam; Henrik; Jakob; Kasper Berendsson; Mats Nilsson; Märten Berendsson; Valentin.
- Skräddare: Anders; Erik Jöransson; Erik Markusson; Erik Mårtensson; Erik

(på Södermalm); Jakob; Jesper; Jeronimus; Joakim; Mats Månsson; Olof; Per Månsson; Tönnes.	Taskmakare: Anders.
Skräddaresvenner: Arent v. Ölstern; Henrik (hos hertig Gustaf).	Tegelslagare: Mårten.
Slaktare: Mikel.	Timmerman: Per. Jfr ovan under 11 a).
Smeder: Bertil (på Lidingön); Jöran; Knut; Knut Eriksson; Rasmus.	Trädgårdsmästare: Bernt Pleÿ (gardenär vid Drottningholm).
Snickare: Nils; Olof Jakobsson.	Trädgårdsdräng: Kristoffer Persson (i K. Maj:ts tjänst).
Socketbagare: Tomas.	Tunnbindare: Jonas Bödker.
Spilare: Jakob; Per.	Urmakare (segermakare); Jakob Skröder.
Stenhuggare: Kristoffer.	Vederlagssven: Olof Sigvardsson (avl.).
Stensnidare: Kristian Reise.	Väverska: Margareta.
Svärdfejare: Jöran.	Åkare: Eskil.
Sämskmakare: Per Junge (på Norrmalm); Stensel.	Överskärare: Jöran Trost.
	14) Bönder. Se Ortregistret.

Ortregister.

1. Stockholm.

a) Stadsdelar, torg och öppna platser, broar, hamnar och holmar.

Brunkeberg 63.	Skeppsholmen 4.
Galgberget 267.	Slottsbacken 16, 93, 108, 333 f.
Gråmunkeholmen 265, 267.	Stadsgården 123.
Järntorget 14, 62, 170, 262, 304.	Stortorget 110, 153, 169.
Kyrkogården 175.	Södermalm 5, 10, 16, 28, 30, 61, 66, 71 f., 92 f., 123, 131, 141, 148 f., 153, 162, 217, 223, 227, 240, 245, 260, 267, 270, 281, 293, 323 f., 326 ff.
Munkbron 263.	Söderström 18.
Norrmalm 4, 13, 22, 48, 63, 75, 83, 91, 93 f., 116, 122, 127 f., 131, 147, 171, 179, 184, 216, 222 f., 251, 254, 258, 316 f., 324, 328.	

b) Gator och gränder.

Bernt Jönssons gränd 181.	Jöns tunnbindares gränd 93.
Bredgränden 146, 200, 254, 278, 299.	Kartusergränden (Ca-) 153.
Brunnsgränden 52, 164, 174, 180, 182, 245.	Kindhästegatan 101, 228, 243.
Erik Jönssons gränd 10.	Kåkbrinken (Kakebringzgränden) 16, 155, 174, 182, 307.
Fru Gunnils gränd 107, 113, 115.	Köpmangatan 16, 20 f., 129, 153, 228, 242, 247, 321, 334.
Gamla skolstugugränden 241.	Lasse Magges gränd 16.
Gamle Jöns timmermans gränd 92.	Lasse Månssons gränd 200.
Gråmunkegränden 148, 155, 182, 191, 193, 215, 264, 274, 277.	Lille Bryniels gränd 76.
Hans Anderssons gränd 224, 228.	Lille Markus' gränd 55, 61.
Hans Skultes gränd, »som fordom kalla- des Olof Skottes gränd», 73, 190, 195, 298, 309. Jfr Skultensgränden.	Lille Mikels gränd 61.
Helga lekamens gränd 160, 240, 260.	Markus båtsmans gränd 240, 242.
Herman Anderssons gränd 325.	Mats Törnes gränd 12, 16.
Herman Fossers gränd 248.	Mäster Filip Kerns gränd 53.
Herman Skillings gränd 252.	Mäster Mikels gränd 56.
Herr Jöran Geras gränd 224, 246.	Nils Helsings gränd 52.
Johannis sekreterarens gränd 130 f., 322, 325.	Nils Larssons gränd 253.
Jöns timmermans gränd 108.	Nygränden 45, 180, 182, 263, 274, 316, 332.
	Olof Skottes gränd, se Hans Skultes gränd.

Pelle Perssons gränd 288 f.	Smedjegatan 10, 59, 66, 135, 148, 223, 298.
Prästgatan 175.	Staffan köttmångares gränd 159.
Rasmus Bagges gränd 135.	Stockhusgränden västantill 327.
S:t Johannis gränd 123, 180 (S. Hans), 190, 229 f., 247, 264, 274, 277.	Store Jöns' gränd 104, 118.
S:t Lars' gränd 174, 182, 193, 300.	Svartmunkegatan 37, 39, 174, 199, 223.
Sigfrid Olssons gränd 72.	Sven Stenssons gränd 217.
Simon Mårtenssons gränd 302.	Trappgränden 61, 71, 171.
Sjåla[gårds]gatan 298, 302, 321, 334.	Urvädersgränden 313, 315.
Skeppare Carls gränd 18, 31, 39, 166.	Vattubrinken 47, 97.
Skomakaregatan 101, 129, 138, 154, 160, 327.	Våghusgränden 262.
Skultensgränden 253 f., 267. Jfr Hans Skultes gränd.	Västerlånggatan 47, 81 f., 102, 183, 197, 217, 259, 264, 273, 329.
Skårsgränden 94, 99, 101.	Österlånggatan 37.

c) *Byggnader (även kyrkor, portar och broar).*

Danviks hospital (de fattige) 100, 171, 185, 191, 194, 256, 306, 333.	Klostergården 304.
Fatburen på Södermalm 66.	Norreport 148, 274.
Finska kyrkan 199, 223.	Reparebanan på Norrmalm 63.
Frisgården på Södermalm 141.	Rundeln på Norrmalm 63.
Gamla skolstugan 193.	S:t Nikolai port 142, 195, 199, 221.
Helga lekamens gård vid Skomakaregatan 148, 155, 159.	Skultenshuset (östan till) 253.
	Stochehuset 44.
	Söderport 38 f., 153, 174, 214.

2. Orter utom Stockholm. *)

A.

Ale, hd i Västergötl. 307.	Antwerpen (Antorf, Andörpen), stad i Nederländerna 84, 172, 176 f., 325.
Algö [i Över-Selö sn, Södermanl.] Axel Åkessons [Soop] sätesgd, 262 f., 275, 333.	Arboga, stad i Västmanl. 72, 100, 113, 160, 165, 167, 242, 299, 301, 326.
Alt-Stettin (Ålde Stetin), stad i Tyskl. 141.	Arnön i Mälaren [tillh. Bond-Arnö sn, Uppl.] 220.
Alunda (Adelunnda), sn i Uppl. 4.	Aspnäs (-enäs) i Styrnäs sn, Ångermanl. 180.
Andörpen, se Antwerpen.	
Amsterdam, stad i Holland 10, 112.	

B.

Barkestorp [i Dörby sn, Smål.], Claes Joenssons sätesgd, 71.	Bergkvara [i Bergunda sn, Smål.], Johan Sparres sätesgd, 264.
Bastetorp, se Båstorp.	Bjurum [i likanämnda sn, Västergötl.].

* Ortnamn, ingående i personnamn, se personregistret. En asterisk efter namnet betyder, att orten i fråga ej kunnat identifieras.

- Hans Åkessons [Soop] sätesgd 157, 180, 193.
 Bjärka-Säby, se Säby.
 Björkö i Botniska viken, tillh. Mustasaari sn, Österbotten 248, 318.
 Björneborg, stad i Satakunda 128, 284, 316, 331.
 Bladåker, sn i Uppl. 16.
 Bo (-oo) i Värmdö sn, Uppl., Jakob Bagges sätesgd 1, 10, 83, 124.
 Bockabo (-boda) i Vissefjärda sn, Smål. 261.
 Boda [i Vårfrukyrka sn, Uppl.] 140.
 Bogesund, stad i Västergötl. 300.
 Boglösa, sn i Uppl. 140.
 Botby (Böthe) i Helsinge sn, Nyland 189.
 Boteå (Botha), sn i Ångermanl. 180.
 Botkyrka, sn i Södertörn 256.
 Bottna [i Bro sn, Uppl.], Erik Jönssons [Soop] sätesgd 28.
 Bredvik i Värmdö sn, Uppl. 186, 190.
 Bredåker [i Över-Lule sn, Norrb.] 166.
 Brejöla* i Halikko sn, Finl. 290.
 Bro [i likanämnda sn, Uppl. = n. v. Brogård], fru Annas [Brorsdotter (Butz)] sätesgd 72, 146, 199 f.
 Bro, hd i Uppl. 46.
 Bromma (Brum-), sn i Uppl. 140.
 Brunnsviken, förbjudet hamnområde 31.
 Brännkyrka (Brenne-), sn i Södertörn 93, 240.
 Buemåla (? Gyemåla) i Vissefjärda sn, Smål. 261.
 Bungamåla (? Ruggemåla) i Vissefjärda sn, Smål. 261.
 Båldön, gd i Vissefjärda sn, Smål. 261.
 Bålsta (-dh) [obestämt var] 140.
 Båstorp (Baste-) [i Skepplanda sn, Västergötl.] 307.
 Böle i Karislojo sn, Nyland 97.
 Börock* i Åkers sn [obestämt var] 144.
 Böthe, se Botby.

C.

Calmare, se Kalmar.

| Certefanbus* [ort i Nederländerna] 298.

D.

- Dalarne, landskapet 63, 204.
 Danderyd (Daneryd), sn i Uppl. 221 f., 226, 254, 256.
 Danmark 20, 56, 84, 87, 141, 191, 261.
 Dannemoraberg 129.
 Danzig (-tzick), stad i Polen 77, 114, 222, 224, 271 f., 326.
 Djuffwÿk, se Dyvik.
 Djula [i Stora Malms sn, Södermanl.] Mauritz Jöranssons sätesgd 143, 153.
 Djursholm [i Danderyds sn, Uppl.], Gustaf Baners sätesgd 142.
 Drakenäs [obestämt var] 106.
 Drottningholm (Drötninge-), k. slott [i Lovö sn, Uppl.] 160.
 Dyvik (Diuffwÿk) i [Öster-]Åkers sn, Uppl. 179.

E.

- Edeby (Edby) [i Ripas sn, Södermanl.] Ivar Månssons [iljeörn] sätesgd 144. — [i Salems sn, Södertörn] 79.
 Edsviken (Estwÿken), förbjudet hamnområde 31.
 Eflinge (Eg-) i Värmdö (nu Ingarö) sn, Uppl. 227.
 Eka (Ee-) [i Lillkyrka sn, Uppl.] Erik Gabrielssons [Oxenstierna] sätesgd 63.
 Eke [i Roslagsbro sn i Uppl.] Arent Karlssons [Månesköld] sätesgd 143, 321.
 Ekeby [i Danderyds sn, Uppl.] 254. — i Munsö sn, Uppl. 50.
 Ekerö, sn i Uppl. 331.
 Ekna (Eck-) [i Tjureda sn, Smål.] Anders Svenssons [Stråle] sätesgd 12.
 Ekolsund (Ekelsundh) [i Husby-Sjutolfts sn, Uppl.] 140.

Elffzborg, se Älvsborg.
 England (Enge-) 52.
 Enhörningen, se Över-Enhörna.

Enköping, stad i Uppl. 140, 189, 208,
 226, 239, 259.
 Estuna, sn i Uppl. 136.
 Estviken, se Edsviken.

F.

Fagerhult, sn i Smål. 169.
 Fellingsbro (-lesbro), sn i Västmanl. 140.
 Filke [i Hagby sn, Uppl.] 140.
 Finland [i K. Maj:ts titel] 62, 100, 142,
 158; i övrigt 68 f., 184, 197, 280, 284 f.,
 295, 300.
 Finström, sn på Åland 133, 163, 181.
 Flishult [i Näsby sn, Smål.] Ulf Perssons
 [halvhjort] sätesgd 158.
 Fogdö (Fougteö), sn i Södermanl. 152.
 Follenäs, se Fällnäs.
 Frankrike (-ckerÿke) 68.

Främmostad (Fremie-) [i Söne sn,
 Västergötl.] Bengt Ribbings sätesgd
 143, 204, 206.
 Frösunda, sn i Uppl. 143.
 Frötuna, sn i Uppl. 5.
 Fällnäs (Folle-) [i Sorunda sn, Södertörn]
 Gustaf Björnssons [Bååt] sätesgd 143.
 Fånö (-öö) [i Löts sn, Uppl.], Gustaf
 Gabriellssons [Oxenstierna] sätesgd
 143.
 Förlångsö i Vissefjärda sn, Smål. 261.
 Försäter i Lövstads sn, Uppl. 172.

G.

Gaffle, se Gavlö.
 Galleno*, ort i Pommern 326.
 Gavlö (Gaffle) [i Dannäs' sn, Smål.]
 Per Joenssons sätesgd 321.
 Genua (Je-), stad i Italien 84.
 Gillfors (-efors) [i Skultuna sn, Väst-
 manl.] 223.
 Girestad, sn i Uppl. 140.
 Gotland (Gott-) 289.
 Gransö* i Sollefte sn, Ångermanl. 136.
 Grantorp [i Huddinge sn, Södertörn] 256.
 Gryta, sn i Uppl. 140.
 Grävsnäs (Gräffz-) [i Erska sn, Väster-
 götl.] grevinnan Ebbas [Månsdotter
 (Lillichöök)] sätesgd 148.
 Gröneborg 233.

Grönsö (? Grönsund) [i Bond-Arnö, nu
 Kungs-Husby sn, Uppl.] 220, 222.
 Gudi, se Gåde.
 Guldsmedsboda [antagl. i Kvistbro sn,
 Närke] 78.
 Gundbo (Gunbode) i Vendels sn, Uppl. 208.
 Gyemåla, se Buemåla.
 Gåde (Gudi) i Boglösa sn, Uppl. 140.
 Gärna (Gærne), se Ytter-Järna.
 Gävle (Gäffle), stad i Gästrikl. 17, 223,
 290.
 Gävsjö (Gäffwesiö) [i Vallentuna sn,
 Uppl.] 128.
 Göksholm (Göx-) [i Stora Mällösa sn,
 Närke] Axel Johanssons [Natt och
 dag] sätesgd 293 f.

H.

Hagby, sn i Uppl. 140.
 Hagelsrum [i Målilla sn, Smål.] fru
 Margaretas [Arvidsdotter (Drake)]
 sätesgd 169.
 Halikko (-licko), sn i Finl. 279, 290.
 Hallinge i Salems sn, Södertörn 174.
 Hamburg (-borgh), stad i Tyskl. 68,
 108.
 Hammarby i [Över-]Enhörna sn, Söder-
 manl. 79.

Hammarland, sn på Åland 118.
 Hammarskog [i Dalby sn, Uppl.] Krister
 Gabriellssons [Oxenstierna] sätesgd
 204, 206.
 Hamra (-bra) [i Botkyrka sn, Södertörn]
 256.
 Hapsal (Hopsall), stad i Estl. 294.
 Harbovik, se Harg.
 Hargs hamn (? Harbovik) 31.
 Harön [i Värmdö sklg] 233.

- Hastelby* i Kumo sn, Satakunda 127.
 Hattula, sn i Tavastl. 189.
 Hedemora (Hene-), stad i Dalarna 73.
 Helgö [i Frösunda sn, Uppl.] Nils Hanssons [Brask] sätesgd 1, 63, 83, 123 f., 193, 311 ff.
 Helleby i Irsta (? Tillberga) sn, Västmanl. 249.
 Hellesby (-eby) i Hammarlands sn, Åland 118.
 Helsinge, sn i Nyland 189.
 Helsingfors, stad i Nyland 68 f.
 Helsingör, stad i Danmark 212.
 Hienshyttan (Hingz-) i [Stora] Skedvi [nu Husby] sn i Dalarna 78.
 Hoff, se Hov.
 Hollenäs, se Hällnäs.
 Holstad i Tingstads sn, Östergötl. 93.
 Holveden (-uegen), skogstrakt mellan Östergötl. och Smäl. 287.
 Hoostadh, se Hå.
 Hopsall, se Hapsal.
 Hossestad, se Håstad.
 Hov (Hoff) i Estuna sn, Uppl. 136 f.
 Huddinge, sn i Södertörn 16, 249.
 Hult (-tt och -tenn), tre gårdar i Vissefjärda sn, Smäl. 261.
 Husby (Husse-), sn i Dalarna 78.
 — i [Öster-]Åkers sn, Uppl. 28.
 — se även Östra Husby.
 Husen* [möjl. Husa i Össeby-Garns sn, Uppl.] 317.
 Hvittån, se Vitån.
 Hå (? Hoostadh) i Söderala sn, Hälsingl. 240.
 Hällnäs, sn i Uppl. 97.
 Håstad (Hosse-) [i Över-Selö sn, Södermanl.] 78.
 Hälsingland (Helbänge-) 52, 70, 240.
 Häradssäter (Härsäther) i Värna sn, Östergötl., Axel [Johansson] Bielkes sätesgd 63.

I.

- Iffwarila,* by i Kyro sn, Österbotten 316.
 Ingarö, ö (nu sn) i Värmdö sklg, Uppl. 227.
 Ingermanland [i K. Maj:ts titel] 62, 100, 142, 158.
 Ingvasta (Ingewastadh) [i Rasbokils sn, Uppl.] 143, 145.
 Ingå (-go), sn i Nyland 327.
 Irsta (Irestadh), sn i Västmanl. 249.
 Italien 84 f.

J.

- Jomala, sn på Åland 163.
 Juringe, sn i Huddinge sn, Södertörn 16.
 Järna (Jer-) [i Gryts sn, Södermanl.] 144.
 Jönköping, stad i Smäl. 83.

K.

- Kalmar (Calmare), stad i Smäl. 151, 177, 247.
 Karelen [i K. Maj:ts titel] 62, 100, 142, 158.
 Karislojo, sn i Nyland 97.
 Karlsö [utanför Gotland] 222.
 Kaukola (-oila), by i Kyro sn, Österbotten 316.
 Kegelholm, se Käggelholm.
 Kivinäbb, sn i Karelen 105.
 Klippingsbo (-boda) i Vissefjärda sn, Smäl. 261.
 Kolbäck (? Kålberg), sn i Västmanl. 140.
 Konga, hd i Smäl. 261.
 Konungsberg, se Kungsberg.
 Kumo, sn i Satakunda 127 f.
 Kungsberg (Konungs-) i Fogdö sn, Södermanl. 183.
 Kusmark, se Ovan-Kusmark.
 Kyro (Kÿre), se Lill-Kyro; Stor-Kyro.
 Kåga i Skellefte sn, Västerbotten [jfr nuv. Kågeträsk] 182.
 Kålberg, se Kolbäck.
 Käggelholm (Kegle-) [i Ödeby sn, Närke], grevinnan Ebbas [Månsdotter (Liliehök)] sätesgd 148.
 Käinby i Helsinge sn, Nyland 189.
 Köpenhamn (-mnpn), stad i Danmark 212.

L.

- Landvig (-wÿk) [i Nedenes' län, Norge] Jakob Friis' sätesgd 261.
- Lejsta (Leestadh) i Rasbo sn, Uppl. 143, 145.
- Lempälä (-pelax), sn i Satakunda 83.
- Lerjeholm [i Angereds sn, Västergötl.] 148.
- Lidenäs* (Lÿ-) i Söderala sn, Hälsingl. 240.
- Lidingö [nu egen sn, tillh. Danderyds sklg, Uppl.] 222.
- Lill-Kyro (Kÿre), sn i Österbotten 82.
- Lindesberg [i Västmanl.] 114.
- Lindön, två gdr i Vissefjärda sn, Smål. 261.
- Linköping, stad i Östergötl. 147.
- Litslena (Lÿdz-), sn i Uppl. 140.
- Livland (Lÿff-) [i K. Maj:ts titel] 62, 100, 121, 142, 158.
- Lybeck, stad i Tyskl. 11, 14, 27, 55, 57, 68, 71, 98 f., 109 f., 124 f., 181, 196 f., 214, 234, 257, 260, 269 f., 278, 291, 322, 325.
- Lyckeby, ort i Blekinge 191.
- Lydinge [i Stavby sn, Uppl.], fru Anna Pedersdotters sätesgård 143.
- Lytesgårdet (Lutters-) [i Danderyds (nu Lidingö) sn, Uppl.] 254.
- Långasjö (Longe-), sn i Smål. 261.
- Långbro (Longe-) [antagl. i Brännkyrka sn, Södertörn] 217.
- Lödöse (Lödesö), stad i Västergötl. 96.
- Lövstad (Löstadh), sn i Uppl. 172.

M.

- Marieholm [i Leksbergs sn, Västergötl.] 25.
- Melchele, se Mälkilä.
- Menzen [i Harjals sn, Livl.] Johan Yxkulls sätesgd 322.
- Mollösund (Mål-), hamn i Bohuslän 68.
- Muggetorp i Vissefjärda sn, Smål. 261.
- Munsö (-dzön), sn i Uppl. 50, 221 f.
- Mustasaari (-sar, Mussar), sn i Österbotten 94, 248, 318.
- Myckelby (-kleby) i Boteå (nu Styrnsnäs' sn, Ångermanl.) 180.
- Myckelaby* i Fellingsbro sn, Närke 140.
- Målsund, se Mollösund.
- Mälkilä (Melchele) [i Bjärnä sn, Finl.] Erik Bertilssons [Slang] sätesgd 188.
- Mömlin*, ort i Tyskl. 326.

N.

- Nacka, kronobruk [i Huddinge sn, Södertörn] 67, 69, 251.
- Narva (Narffwen), stad i Ingermanl. 68, 188, 268 (thet narffwiske gods), 272.
- Neapel (-polis), stad i Italien 84 f., 89, 91.
- Nibble (Nÿbbele) [sannolikt i Ekerö sn, Uppl.] 174.
- Niskapittile by* [obestämt var] i Finl. 191.
- Nora [i Danderyds sn, Uppl.] Erik Matssons [Körning] sätesgd 1, 10, 63, 83, 124.
- sn i Ångermanl. 103.
- Noraskog (-ga), bergslag i Västmanl. 113.
- Norge (-rÿe) 68, 261.
- Normlösa, sn i Östergötl. 127.
- Norrgarn (Norgarne) [i Bladåkers sn, Uppl.] Måns Larssons [Hjortö-slåkten] sätesgd 143.
- Norrköping (Nör-), stad i Östergötl. 300.
- Nornnäs [i Värmdö sn, Uppl.] Jöran Ulfssons [Bååt-Snakenborg] sätesgd 283.
- Norrtälje (Norra Telie) hamn förklaras olaglig 31.
- Nybbele, se Nibble.
- Nykyrka, sn i Finl. 184.
- Nyköping, stad i Södermanl. 24, 44 f., 68.
- Nyland, by i Nora sn, Ångermanl. 103.
- landskapet 6, 327.
- Nylödöse (-löse, -dese), stad i Västergötl. 58 f., 201—208, 307.

Nyslotts län i Savolaks 322.
 Nånö (Södrenånö) [i Estuna sn, Uppl.]
 136.

Närke (Nerÿke) 158; i hertig Carls titel
 201, 203.
 Näs, se Uppsala-Näs.

O.

Odensala, sn i Uppl. 94.
 Olsnäs i Finströms sn, Åland 133,
 163.
 Ora (Öra) [i Faringe sn, Uppl.] Johan
 Karlssons [Månesköld] sätesgd 143,
 146, 173.
 Orengeßmarck, se Ovan-Kusmark.

Ornö [tillh. Österhaninge sn, Södertörn]
 233.
 Oslo (Ox-), stad i Norge 261.
 Ovan-Kusmark (Orengeßmarck!) i Skel-
 lefte sn, Västerbotten 182.
 Oxelby (Oxle-) i Salems sn, Södertörn 50.
 Oxlo, se Oslo.

P.

Pellulasilkä (-Iche)* i Kivinäbbs sn,
 Karelen 105.
 Pernau (-now), stad i Livl. 189.
 Perná (-no), sn i Nyland 285.
 Petsmo, by i Mustasaari sn, Österbotten
 248, 318.

Pite (Pÿthe), sn i Norrbotten 166,
 183.
 Pleskow (-schow), stad i Ryssland 25.
 Polen (Pälenn) 25, 44.
 Pommern (Pomeren) 326.

R.

Raffnes, se Ravnäs.
 Rasbo, sn i Uppl. 143.
 Rasborg (Rasborgh), slott i Nyland,
 huvudort i grevinnan Ebbas [Måns-
 dotter (Lilliehöök)] och greve Axel
 Stenssons [Leijonhufvud] grevskap
 148, 159.
 —:s län 197.
 Rattleff, ort [obest. var] i England 52.
 Raumo (-gmo), stad i Finl. 242. Jfr 293
 (Raumo- Jöns).
 Ravnäs (Raffnes) [i Häradshammars sn,
 Östergötl.] Palme Erikssons [Rosen-
 stråle] sätesgd 143 f.
 Rebro [i Tillinge sn, Västmanl.?] 134.
 Redväg (-wegh), hd i Västergötl. 321.

Replot, ö i Bottniska viken, tillh. Musta-
 saari sn, Österbotten, 248, 318.
 Reßhöffwett* [obestämt var] 222.
 Reval (Reffwell, Räfte), stad i Estl. 57,
 98, 101 f., 204, 268, 290, 294.
 Roslagen (Roden) 17, 163.
 Rostock, stad i Mecklenburg 51.
 Ruggemåla, se Bungamåla.
 Runtuna, sn i Södermanl. 144.
 Ryssland (Rydz-) 59, 62, 100, 142, 158.
 Råby [antagl. i Ödeshögs sn, Öster-
 götl.] 287.
 Rånö [tillh. Ösmo sn, Södertörn] 233.
 Räfte, se Reval.
 Rävkuila (Räfte-) [obestämt var] 222.
 Rörshyttan i Husby sn, Dalarne 78.

S.

Salberget (-lebergitt) [i Västmanl.] 67,
 293.
 Salby (-eby) i Toresunds sn, Södermanl.
 78.
 Salem (Släm), sn i Södertörn 174, 289.
 Savilax (-welagh) i [Lill-]Kyro sn, Ös-
 terbotten 82.

Seglinge [i Almunge sn, Uppl.] Krister
 Karlssons [Månesköld] sätesgd 143.
 Selaön (Sella) [i Mälaren] 78.
 Selke (-cke), by i [Lill-]Kyro sn, Öster-
 botten 82.
 Sella, se Över-Selö sn. Jfr Selaön.
 Seminghundra, hd i Uppl. 143.

- Sibbo, sn i Nyland 6.
 Sickla [i n.v. Sicklaö sn, Södertörn] 327 (Sickla-Per).
 Sigtuna (Sich-, Sict-), stad i Uppl. 70, 74, 287.
 Silarp (Siletorp) [i Dalums sn, Västergötl.] Jöns Nilssons sätesgd 300, 321.
 Sjulnäs (Siule-) i Pite sn, Västerbotten 166.
 Sjundea (Sjundo, -de), sn i Nyland 101, 327.
 Sjundvik i Sjundea sn, Nyland 101.
 Skarnes, se Styrnäs.
 Skattmansö [i Vittinge sn, Västmanl.] Erland Björnssons [Bååt] sätesgd 143.
 Skedvi, se Stora Skedvi.
 Skellefte (-lethe), sn i Västerbotten 182.
 Skottland 68, 203.
 Skratteby [i Össeby-Garns sn, Uppl.] Åke Karlssons [Månesköld] gd 146.
 Skräddareböle [nu Strömsvik] i Finströms sn, Åland 180 f.
 Skårby (Skrå-) i Täby sn, Östergötl. 263.
 Slada i Hällnäs' sn, Uppl. 97.
 Släm, se Salem.
 Småland, landskapet 96.
 Snäcktorp (Snecken) i Frötuna sn, Uppl. 5.
 Sollefte (-letha), sn i Ångermanl. 136.
 Sollentuna, sn och hd i Uppl. 166 f.
 Solonskipetin i Ryssland [i K. Maj:ts titel] 62.
 Soppizoki* i Halikko sn, Finl. 279 f.
 Spanien 11, 84, 87.
 Sparesta (Sparstada) [i Lids sn, Södermanl.] Nils Larssons [Böllja] sätesgd 144.
 Speyer (Spÿr), stad i Tyskl. 321 f.
 Stora Skedvi, sn i Dalarne 78.
 Stor-Kyro, sn i Österbotten 316 (Kyro).
 Stralsund (Stråle-), stad i Pommern 108, 185, 192, 214.
 Strängnäs (Strengnes), stad i Södermanl. 73, 119, 152, 255, 301.
 Strömsholms län 68.
 Strömsvik, se Skräddareböle.
 Styrnäs (Skarnes!), sn i Ångermanl. 180.
 Sundby i Bromma [o: Spånga] sn, Uppl. 140.
 — [nu Stora Sundby i Öja sn, Södermanl.] Erik Sparres sätesgd 63, 264.
 Svartsjö, slott på Färingsön i Uppl. 329.
 Svidja (-ie) [i Sjundea sn, Nyland] Klaus Flemings sätesgd 252.
 Säby [nu Bjärka-Säby i Vists sn, Östergötl.], Nils Nilssons [Natt och dag] sätesgd 67, 143.
 — i [Ytter-]Järna sn, Södertörn 288.
 Säländ, se Zeeland.
 Söderala (-drala), sn i Hälsingl. 240.
 Söderby [obestämt var] 166.
 Söderköping, stad i Östergötl. 24, 120, 209, 263, 315, 325.
 Södermanland [i hertig Carls titel] 201, 203; i övrigt 25, 204, 206.
 Södersunda (Södresundh) i Jomala sn, Åland 163.
 Södertälje, se Tälje.
 Södra Möre, hd i Smäl. 261.
 Södrenånö, se Nånö.

T.

- Techter, se Täkter.
 Telie, se Tälje; Täljö.
 Tierp (Tÿerpe), sn och hd i Uppl. 60.
 Tingstad, sn i Östergötl. 91, 93.
 Tomten [obestämt var] 140.
 Tongan, se Tången.
 Tonna, se Tåme.
 Toresund (Tordzsenn, Torßen), sn i Södermanl. 78, 318.
 Torsholma [i Frösunda sn, Uppl.] 312.
 Torsne (Törsen), by i Alunda sn, Uppl. 4.
 Totamåla (? TöBemåla) i Långasjö sn, Smäl. 261.
 Tuna, sn i Uppl. 163.
 Tyskland (Tydz-) 10, 24, 54, 110, 155.
 Täby, sn i Östergötl. 263.
 Tåme (Tonna!) i Skellefte [nu Byske] sn, Västerbotten 182.
 Tången (Tongan) i Vissefjärda sn, Smäl. 261.

Täby, sn i Uppl. 220.
 Täkter (Techter) i Ingå sn, Nyland 327.
 Tälje (Telie), stad i Södermanl. [nu Södertälje] 18, 31, 50.
 Täljö (Telie) i [Öster-]Åkers sn, Uppl. 129.

Tärby i Vårfrukyrka sn, Uppl. 140.
 Tordzsen, se Toresund.
 Törnbolstad (-biörnstad) i Finströms sn, Åland 163.
 Törsen, se Torsne.
 Tössemåla, se Totamåla.

U.

Ugglö (Uglö) [i Häradshammars sn, Östergötl.] Sven Lillies sätesgd 143.
 Ullånger (Vlå-), sn i Ångermanl. 239.
 Ume (-må), sn i Västerbotten 252.
 Uppland (Vpl-) 203, 206, 252, 284.
 Uppsala (Vps-), stad i Uppl. 3, 5, 34, 49, 54, 70, 73 f., 90, 129, 134, 136,

141, 143, 155, 161, 185, 202, 242, 285, 287, 291 ff., 316.

Uppsala slott 130, 154, 223.
 Uppsala-Näs, sn i Uppl. 185.
 Utö (Vthöö) [i Bond-Arnö sn, Uppl.], fru Brita Ulfsdotters sätesgd 71.

V.

Vadstena, stad i Östergötl. 58.
 Vagnsönd utanför Sthm 201, 206.
 Valgrund i Mustasaari sn, Österbotten 318.
 Valsön* i Munsö sn, Uppl. [jfr Valmarsund, som var det dätida namnet på nuv. Bonavik] 50.
 Vekall i Mustasaari sn, Österbotten 94.
 Vele, se Väla.
 Vendel, sn i Uppl. 208.
 Viborg, stad i Karelén 105, 310.
 Viggby i Litslena sn, Uppl. 140.
 — [obestämt var] 185.
 Vik (Wÿk) [i Balingsta sn, Uppl.], Klaus Bielkes sätesgd (friherreskap) 275, 294.
 — [i Sjundeå sn, Nyland] Klaus Fleming's sätesgd (friherreskap) 68, 201, 203, 206.
 — i Ullångers sn, Ångermanl. 239.
 Vikbolandet (mellan wÿka) 92, 163.
 Vinäs (Wÿnes) [i Eds sn, Smål.], Mauritz Grips sätesgd (friherreskap) 204, 206.
 Vissefjärda (Wißefierde), sn i Smål. 261.
 Vitån (Hvittån) [i Råneå sn, Norrbotten] 166.
 Vreda [i Frösunda sn, Uppl.] 312.
 Vreta i Värmdö sn, Uppl. 230, 233.
 Vårfrukyrka, sn i Uppl. 136, 140.

Wätzski petin i Ingermanl. [i K. Maj:ts titel] 100, 142, 158.
 Väla (Wele) i Tillinge sn, Uppl. 145.
 Vällinge (Wel-), kvarn [i Salems sn, Södertörn] 66.
 Värmdö (We-), sn och sklg i Uppl. 99, 186, 227, 230, 236.
 Värmland (Werme-) [i hertig Carls titel] 201, 203.
 Väsby* (Wes-) i Brännkyrka sn, Södertörn 93.
 — [i Horns sn, Östergötl.] Sven Perssons [Bagge] sätesgd 159.
 Västanstång i Östergötl. 316.
 Västerbergslagen 301.
 Västerbotten (Westrebothnen) 182 f., 249, 252.
 Västerby [nu Västerbyholm i S. Johannis sn, Östergötl.] Sven Månssons [Somme] sätesgd 143.
 Västergötland 141, 300.
 Västernorrland (Westre Nordlanden) 204, 206, 252.
 Västersjön 68.
 Västerås (-års), stad i Västmanl. 43, 89, 105, 129, 140, 163, 200, 214, 226, 229, 234, 290, 310.
 Västmanland (Weßmanne-) 63, 92, 204.

Y, Z.

Ytter-Järna (Gærne), sn i Södertörn 288. | Zeeland (Sä-), provins i Nederländerna
Ytternäs (Yttre-) i Jomala sn, Åland 163. | 11, 84, 87.

Å, Ä.

Åbo, stad i Finl. 120, 162, 178, 293. | nas [Jakobsdotter (Krumme)] sä-
Åboö [i Ripsa sn, Södermanl.] fru Annas | tesgd 290.
[Hansdotter (Garstenberg)] sätesgd | Ångermanland 103, 136, 180, 313.
160. | Årsta (-dh) [i Brännkyrka sn, Södertörn]
Åby, sn i Östergötl. 297. | Johan Gabrielssons [Oxenstierna] sä-
Åker, sn [obestämt var] 144. | tesgd 217.
— se även Öster-Åker. | Åsvestad, se Åvasta.
Åkerby, sn i Uppl. 140. | Åtvidaberg (Åttwidz gruva) i Östergötl.
Åkers å, förbjuden lastningsplats i Uppl. | 4.
31. | Åvasta [Åswestadh] i Frösunda sn
Åland 133 f., 163, 188. | Uppl. 143 ff.
Ålde-Stetin, se Alt-Stettin. | Älvsborg (Elffz-), stad och fäste i Väs-
Åminne [i Halikko sn, Finl.] fru Kristi- | tergötl. 95, 109, 204 f., 207.

Ö.

Öffuidsby, se Övitsby. | Österröra i V. Ryds sn, Bro hd, Uppl.]
Öra, se Ora. | 46.
Örby [i Vassunda sn, Uppl.] Erik Jöns- | Österåker (Åker), sn i Uppl. 28, 129,
sons [Ista-släkten] sätesgd 200. | 179.
Örbyhus (Örby) [i Vendels sn, Uppl.] 63, | Östra Husby, sn i Östergötl. 163.
73. | Östra silvberget 34.
Öregrund, stad i Uppl. 16, 232. | Över-Enhörna (Enhörningen), sn i Sö-
Öresund 68. | dermanl. 79.
Österbotten (-trebothnen) 248. | Över-Selö (Öffre Sella), sn i Södermanl.
Östergötland 4, 63, 91, 163, 193, 263, 284, | 73, 152.
287, 297, 316. | Övitsby (Öffuids-) i Sjundeå sn, Ny-
Österhaninge, sn i Södertörn 180, 190, | land 327.
332.

Sakregister.

A. Rättens sammansättning.

I. Borgmästare och råd.

a) Ordinarie former.

Borgmästare och råd:

1) utan angivna bisittare	} pas-
sim.
2) jämte slottsfogden	
3) » en eller flere ståthållare (slottsloven)	
4) » såväl slottsfogde som ståthållare	

b) Extra ordinarie former

1) Med (ett eller flera) riksråd.

1589 $\frac{1}{8}$ 57 (två); $\frac{2}{8}$ 63 (ett); $\frac{2^{3/8}}{8}$ 83 (ett).

1590 $\frac{2}{8}$ 168 (tre); $\frac{8}{8}$ 206 (fyra); $\frac{1}{8}$ 201 (med hertig Carl och fem rr. samt talrika andra bisittare.

1591 $\frac{1}{4}$ 266 (ett); $\frac{1}{5}$ 283 (ett); $\frac{1}{8}$ 294 (fyra); $\frac{1}{7}$ 298 (tre); $\frac{1}{7}$ 300 (två); $\frac{1}{8}$ 307 (tre); $\frac{2}{8}$ 319 (tre); $\frac{1}{10}$ 320 (tre).

2) Med andra bisittare.

Adelsmän (utområds) 57, 63, 143, 168, 180, 201, 260, 266, 283, 294, 298, 300, 303, 307, 309, 319 ff., 326.

Civla ämbetsmän (sekreterare) 63, 201, 207, 260, 320.

Krigsbefäl 10, 13, 21, 27, 31, 39, 266.

II. Allmän rådstuga.

Menigheten sammankallad 3, 5, 10, 31, 98, 107, 195, 228, 237, 239, 257, 282, 287 ff., 313, 317, 324; i riksråds och ett flertal adelsmäns närvaro 334.

B. Den dömande verksamheten.

I. Rättegång.

Konungsdoms-sessioner (säkra eller möjliga, se ovan A I: 1 b).

Lagmansdom åberopas 144 f., 226, 235.

Häradsrättsdom bekräftas 46, 167; åberopas 137.

Äldre rådhusrättsdom avkunnad i Arboga 113.

Stadslagen åberopas i dess olika balkar: dråpmålabalken 158; edsöresbalken 295, 301; högmålabalken 16, 295; konungabalken 119; rådstuvubalken 9, 65.

Tänkebokens äldre årgångar åberopas 20, 22 f., 173, 210, 269; inprotokollering

begäres och medgives 2, 12 f., 51, 67, 198, 222, 232, 264, 267; d:o av in extenso införda handlingar 24, 55, 79, 196, 201, 235, 238 ff., 244, 278 ff., 280 f., 305, 311 ff., 325, 329 f.

Laga forum: mål underställas K. Maj:t 163, 308, 322; hänskjutes till riksrådet 92; till andlig domstol 322; till häradsrätt 181, 297, 299; till andra stadsrätter: Gävle 290; Kalmar 151; till utländsk rätt 197.

Lokal för rättens (eller borgerskapets) sammanträden (mestadels ej utsatt): på slottet 83; på rådhuset 282; i vårdskrivarestugan 52, 302; i fraktkam-

- maren 25, 263; i kämnärskammaren 260.
- Borgen (löfte) ställes eller skall ställas 49, 58, 77, 116, 184, 281, 289, 297, 303, 306, 333; för skada 101 f., 194; för nyblivna borgare 91, 170, 232, 266, 296; utkräves 105, 116, 229; frihet mot borgen 75. Borgensmän skola hava förmånsrätt 219.
- Depositioner i rätten av penningar 67, 120, 239, 287, 300, 304, 306, 327.
- Edgång erbjudes 3 (av menigheten i gemen), 54 (av präst), 60 (av fordringsägare), 147, 168, 234; åläggas 69, 211; kräves 191; uppskjutes 250; avstås 13, 60, 150, 218; begärd sådan vägras 9; tillstoddes icke 54 f., 173; bör undvikas 89; fullgöres 260, 297; vittneseder 73, 121, 137, 164; värjemålsed tillstoddes 7, 161, 285; d:o inhämtas från sjuksäng 8, 292; d:o åläggas 18, 20, 75, 113, 121, 128, 135 f., 203, 320; d:o fullgöres 19, 51, 71, 113, 121, 129, 139, 146, 167, 191 f., 255, 299, 307, 323, 326 f.
- Fridskilling, se s. 398: Fastighetsöverlåtelse.
- Förlikning 11 f., 52, 77, 97, 113, 133, 173, 177 f., 199, 206, 215, 225, 240, 243, 257, 275, 289, 292, 318, 331.
- Förlikningsmän förordnas 83, 113, 162, 177, 181, 207, 211, 218, 227, 283, 310, 324; utsätts för klander 119.
- Kärandetalan i brottmål föras, där ej annat säges, i åklagaremål av profossen. Se Personregistret Hans Fallerman.
- Nåd, se Underställning.
- Reseförbud 277.
- Sekvest (arrest, kvarstad, rotering) på penningar och varor 48 f., 72, 93, 97, 291. Jfr s. 398: Skingringsförbud (på fast egendom).
- Skriftliga inlagor infordras 26, 59; inlämnas 59, 63, 74, 88, 144 f., 156, 167, 169, 173, 247, 315, 323, 331 f.
- Stämning 99; ej komparerad 258.
- Tortyr (pinligt förhör) 316; hot med bödeln för frampressande av bekännelse 284.
- Underställning i livssaker (nåd) 50, 136, 169.
- Uppskov för närmare undersökning eller inskaffande av bevis 4 f., 17, 70, 95, 113, 120, 128, 135, 164, 172, 179, 187, 218, 226, 243, 258, 281, 299 f., 303, 328.
- Urminnes hävd 20.
- Vad (appellation till högre rätt) 9 f., 119; till kejsaren i Speyer 322.
- Vite utsatt för dombrott 126, 151, 173, 205 (liv och gods), 277 (livsstraff), 292.
- Vittnesmål hämtat från sotsäng 2 ff.; av kvinna anses mindervärdigt 220; i övrigt passim.
- Väldgivning 206, 276.

II. Särskilda mål.

a) Tvistemål och civila ärenden.

1) Giftermålsbalken.

- Avvittring 219, 301, 305 f.
- Bruten trolovning 322.
- Bördsbrev 151 f.
- Morgongåva 21 ff., 106, 122, 223.
- Äktenskapslöfte (efter lägersmål) 230.
- Äktenskapsskillnad 17, 54.

2) Ärvdabalken.

- Arv 4 ff., 24, 37, 60, 67, 69 f., 78 f., 93, 95 ff., 101, 103—106, 109 f. (utlänningens kvarlåtenskap), 118—121, 127, 131 ff., 141, 145, 152, 161, 163—166, 172, 182—185, 189, 209 f., 215, 239 f., 252, 257 ff., 264, 266 f., 269 ff. (tillbakataget löfte om arv), 279 ff., 288, 299, 301, 308 ff., 313, 316 f., 323, 327 f., 331 f.
- Arvlöshetsförklaring 273.
- Arvskifte 222 ff., 253, 259 f., 311 f.; klandras 69 f., 118 f., 155 ff., 255; skall fullgöras 75; stadfästas 122, 153. Jfr Arv.
- Bouppteckning 19 f. (register på skulder); 312 f. (inventarium på lösören).
- Förmyndare eller förmynderskap 3, 53, 129, 149 f., 176, 213, 218, 223, 259, 265, 269, 275, 301, 314.

Inbördes testamente (tredjepenningsgåva) 1 f., 21 ff., 79 ff., 99 f., 103 ff., 117 f., 130, 145, 165, 182, 197 f., 231 f., 237 f., 240, 243 f. (in extenso), 250 f. (d:o), 270, 308, 330 f.

Testamente till eller av enskilda personer 3, 51, 93 f., 121, 222, 239, 257, 269, 273, 293 (till oäkta dotter), 308 (ogil-lat).

3) Jordabalken.

Bördsrätt 183, 288, 302.

Diskretion, se Vängåva.

Fastighetsöverlåtelse (gåva, köp eller byten) 30, 37 f., 45 ff., 53 f., 56 f. (mot sytning), 59 f., 62 f., 65 ff., 71, 73, 76, 102 f., 108 f., 123, 146—149, 152 ff., 159 ff., 170 f., 174 ff., 181—184, 193—200, 213 f., 216 f., 221, 228—231, 242 f., 245—249, 252 ff., 262 f., 264 ff., 273 ff., 277 f., 288, 290, 294, 297, 299, 302, 308 (tveköp), 309, 313, 316, 318 f., 321 f., 325, 332, 334.

— på landsbygden 79, 261 f., 263, 307.

Jfr Jordatvist på landet.

— i Nylödöse 206.

Hembud 66, 161, 171, 176, 197, 199, 234, 274, 302, 332.

Husbrev (inkl. köpebrev) förlorade 20; förnyas 21; ej utlämnade 71; överlämnas i samband med förlikning 97; återopas 181, 243; pantsatt 241.

Hushyra (lega) 263.

Jordatvist på landet 143 f., 180.

Klander (bespråkning) rörande hus eller tomter 36, 59, 71, 100, 155, 191, 193, 215, 255, 274 f., 277, 282, 293, 301.

Laga fasta 59, 76, 102, 149, 248, 265. Jfr Fastighetsöverlåtelse.

Pantsättning av fast egendom 14 f., 24, 81 f., 155, 215, 241, 258 f. (förbud emot), 278, 301 f., 324 f.

Skingsringsförbud (kvarstad) å fast egendom 258 f.

Stadens egna fastigheter (ofria tomter) 66, 123, 146.

Uppbud å fastigheter 5, 10, 12, 16 ff., 31, 39, 52, 55, 57, 61, 71 f., 93 f., 99, 101, 107, 113, 115, 129, 135, 148, 155,

159, 162, 164, 174, 180, 182, 190, 192, 195, 198, 211, 224, 228 ff., 240, 242, 245, 255, 263 f., 274, 277, 286, 288 f., 291, 298, 302 f., 307, 313, 315 f., 322, 325, 327, 332 ff.

Vederboenderätt 206, 293.

Vängåva (diskretion) vid fastighetsköp 299.

Värdering (skattning) av fast egendom 132, 152, 221, 275.

4) Köpmålabalken.

Bodmeri 260.

Borgen för skuld 116.

Pant på lösören 129, 132 f., 185, 187 f., 243, 332.

Ränta (intresse, ocker) 15, 24, 61, 113, 185, 201, 241, 270, 324.

Skuldfordringsmål (kravmål) passim.

Uppbud å lös pant 16, 18 f., 72, 75, 77, 83, 91, 116, 195, 197 f., 240, 242, 245.

Värdering (av lös pant) 77.

5) Sjörättsmål (inkl. fartygsköp).

Fartygsköp 83 f., 111—113, 315.

Fartygsförsäljning i utlandet till vanpris 203, 208.

Lega för fartyg 118.

Reklamation av uppbringat och försålt fartyg 290.

Syn på fartyg 106, 108, 110 f., 113, 138 f.

Tvist om skeppspart 210, 268; mellan redare och skeppsbefäl 10 ff., 333.

b) Brottmål.

1) Särskilda brott och förseelser.

Barnamord 284, 294 f., 326.

Barnarov 128.

Bälgmord, se Fosterfördrivning.

Dråp (manslag) 27 ff., 39—43, 53, 70, 73 f., 115, 136 f., 158, 166 f., 169, 178 f., 190, 281, 284 f., 299—303, 305, 316 ff.; vådadråp 121 (på hustru), 304, 321 (i nödvärn). Se även Barnamord.

Edsöresbrott 30.

Fosterfördrivning (belgmordh) 130.

Förfalskning av varor 309.

Förgiftning (anklagelse för) 292 f., 306.

- Hor, se Äktenskapsbrott.
 Inbrott 208.
 Insubordination (av knektar) 308.
 Kätteri, se Äktenskapsbrott.
 Lägersmål 49, 54 (av präst), 230, 294 f.
 (med systerdotter).
 Misshandel, se Slagsmål.
 Mutor (tagna av profossen) 286 f.
 Olaga handel 51 (förköp).
 Ryktessmideri 6, 25 f., 64, 227.
 Rymning (av tjänstfolk) 249.
 Rån 5, 289.
 Själv mord 328 f.
 Skalkhet bedriven nattetid 228.
 Slagsmål (misshandel, parlamente) 17 f.
 (hustrumisshandel), 75, 151, 218, 220,
 232, 284, 303, 310, 327 (rådman slagen).
 Jfr Övervåld.
 Smädelsor (okvädingsord, ärerörig beskyllning i tal och skrift) 6, 46 f., 99, 119, 125, 152, 157 f., 167 f., 177 f., 207, 218, 220, 249, 314, 316, 318, 324, 327 (mot rådman).
 Sårsmål 283.
 Tjuvnad (stöld) 4, 23, 34 ff., 49 f., 54 ff., 63, 72, 91—94, 97, 120, 134, 136, 140, 161, 172 f., 179, 185 f., 208, 216 (under eldsvåda), 217, 220 f., 224, 229 f., 233, 236, 241 (av inneboende), 242, 249 (av rymd tjänare), 256, 279, 284, 291, 293, 316, 326 (från präst); kyrkostöld 221 f., 226, 254, 256.
 Trolldom 92, 151, 164 (hjälp av djävulen), 178, 202.
 Tvegifte 16 f., 25, 82 f.
 Våldtäkt 295.
 Äktenskapsbrott (hor och kätteri) 17, 130, 135, 165, 179, 284 f., 295, 326.
 Ärekränkning 6. Jfr Smädelsor.
 Övervåld på stadstjänare 194, 256 f.; på vakten 326; på krigsbefäl 308. Jfr Slagsmål.
- 2) *Straff och skadestånd.*
 Bränning å båle 16 (avsagd till elden), 295 (benådad till svärdet).
 — i kindbenet 50.
 Böter för smädelse 47, 119, 205, 249; i form av gåvor till de fattige 65, 77; för övervåld mot stadstjänare 257, 326; d:o mot rådman 327 (dubbla); våldsbaneböter 301. Jfr Vådabot.
 Dödsstraff åskas 54; medelst hängning (galge och gren) 35, 93, 95, 136, 161, 217, 236, 256, 316; medelst halshuggning (svärd) 43, 138, 285, 295; utan angivet dödsätt 24, 28, 53, 169, 317, 319; annoterat såsom verkställt 53, 138, 169.
 Fängelse för gäld 45; för stöld 54, 63; för tvegifte 83; för smädelse 159; i och för vidare rannsaking 5, 23, 72, 75, 134, 217, 221, 249 (på egen kost), 279; i avvaktan på K. Maj:ts beslut 185; i väntan på lösen 208; oskyldigt häktade 44, 242; befrielse ur häkte av brist på bevis 4; d:o på grund av motparts uteblivelse 75; d:o till följd av frikännande 173.
 Förvisning ur staden 56.
 Gäldande av bårds kärarelönen 257.
 Kyrkostraff 295.
 Kåkstupning 50, 94 f., 256, 316.
 Mansbot 190, 285 (ej utgiven).
 Risslitning (stupning i rådstugugången) 293.
 Skadestånd utdömes efter prövning 205; för kost och förtäring 207; ålägges föräldrarna till ungdomliga förbrytare, som därigenom straffriförklarar 208.
 Slagning i järn 185.
 Stegel och hjul 289.
 Stympning 50 (mist örönen), 95 (d:o), 256 (händer avhuggna).
 Tvångsarbete 179, 185; på slottet 249.
 Vådabot 304.

C. Den civila verksamheten.

I. Stadens förvaltning.

Stadens brev (med stadens sigill bekräftade vidimationer, vidissen, certifikationer och skriftliga bevis) in extenso införda 116 f., 123, 125—127 (på tyska), 141; d:o omnämnda 2 f., 45, 110 (på tyska), 118, 147, 152, 178, 214, 262 f.

- besvär insändas till K. Maj:t 5.
- fastebrev 59, 76, 102, 149, 248, 265.
- reversal dödförklaras 276.
- utlånta penningar 300.

*

Bergsbruk erbjudes staden 129.

Borgareed, se Burskap.

Borgläger (inkvartering av knektar) 38, 52, 61,

91, 162, 170, 232, 266, 286, 296, 309, 322; d:o uppsäges 286.

Båthållning för resande 324.

Danviks hospital (de fattige) tilldömes gåvor (böter) 65, 77; får testamente 256; försäkras om underhåll 100; sålt fastigheter 171, 306, 333.

Gäster (främmande köpmän) åläggas att skaffa sig hus 317.

Gästgiverier inrättas på malmarne 324; gästgivare tillsätts 326.

Hjälpgård till kronan kräves (resp. beviljas): 5 (hudar och talg till arkliet); 98 (bryggning och bakning till K. M:ts ankomst samt öltunnor); 289 (sängkläder till sjuka knektar); 310, 314 (till krigsfolkets underhåll).

Mångleri avlyses 31.

Pass 85; missbrukat 286.

Prisreglering på inhemska varor åläggas magistraten 282; jfr 287 f.

Privilegierna uppläsa offentligt 52.

Renhållning 18, 228, 324.

Vakhållningen 98.

II. Stadens inkomster.

Skottet 149; skottherrar utses 149, 245. Testamente till staden 51 (subsidiärt).

Tiondepennning vid arv som gå utom staden 101, 104.

Tomtören 66; uppboordsmän för deras utkrävande tillsätts 227.

III. Kronan och staden.

Kungl. brev införda in extenso:

1579 $\frac{1}{2}$ 329 (rör. fastighet).

1582 $\frac{1}{10}$ 62 (rör. d:o).

1589 $\frac{1}{3}$ 100 f. (ang. hospitalens underhåll).

1590 $\frac{5}{8}$ 142 f. (rör. ett stenhus i S:t Nikolai port).

1590 $\frac{1}{4}$ 158 f. (rör. Anders Keith).

— omnämnda: 10 (ang. Abrahams Andree i Tyskland tryckta arbeten); 18 (ang. stadens besvär); 31 (om olaga hamnar m. m.); 95 f. (för Henrik Beneke); 119 (rör. Didrik v. Böklens kvarlåtenskap); 128 (rör. Påvel guldsmeds d:o); 239 (ang. myntet); 257 (om tullen); 265 (gåvobrev 1574); 286 (ang. tatarne); 314 (ang. tillförsel till krigsfolket); 317 (rör. gränshandeln); 324 (rör. källareprivilegier); återkallat 202.

— skydds brev (försvarels brev) 92, 285 (ej aktat); skola uppvisas 326.

IV. Vissa korporationer och tjänstemän.

Brandmästare tillsätts 228.

Bödeln (mästern) skall hava ersättning av bestulne 186; till tjänsten utses en tjuv 256.

Kvartermästare skola utöva tillsyn över renhållningen 228.

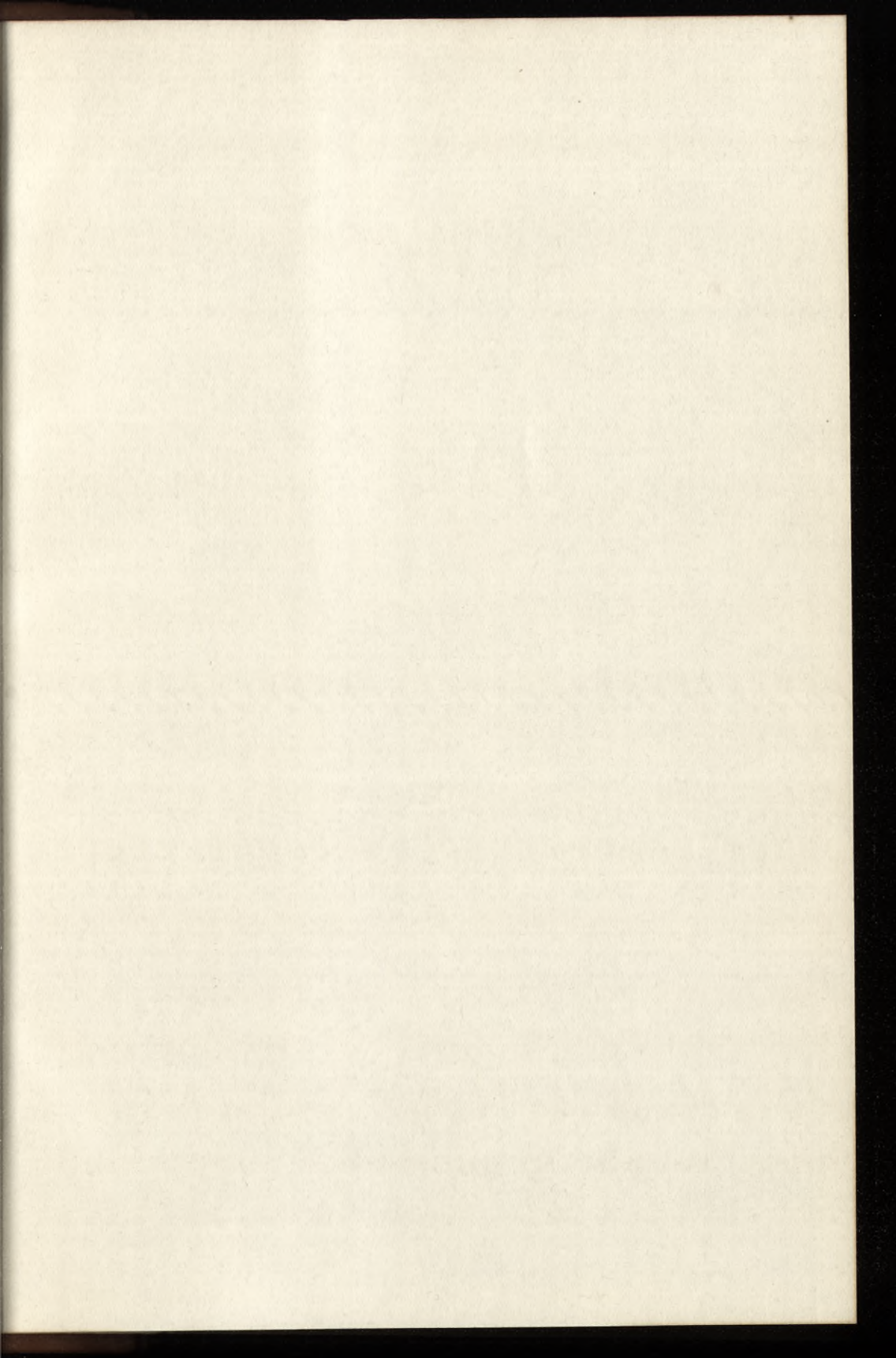
Kämmärerna skola verkställa dom 3; rapportera resultat av förhör 49 f.;

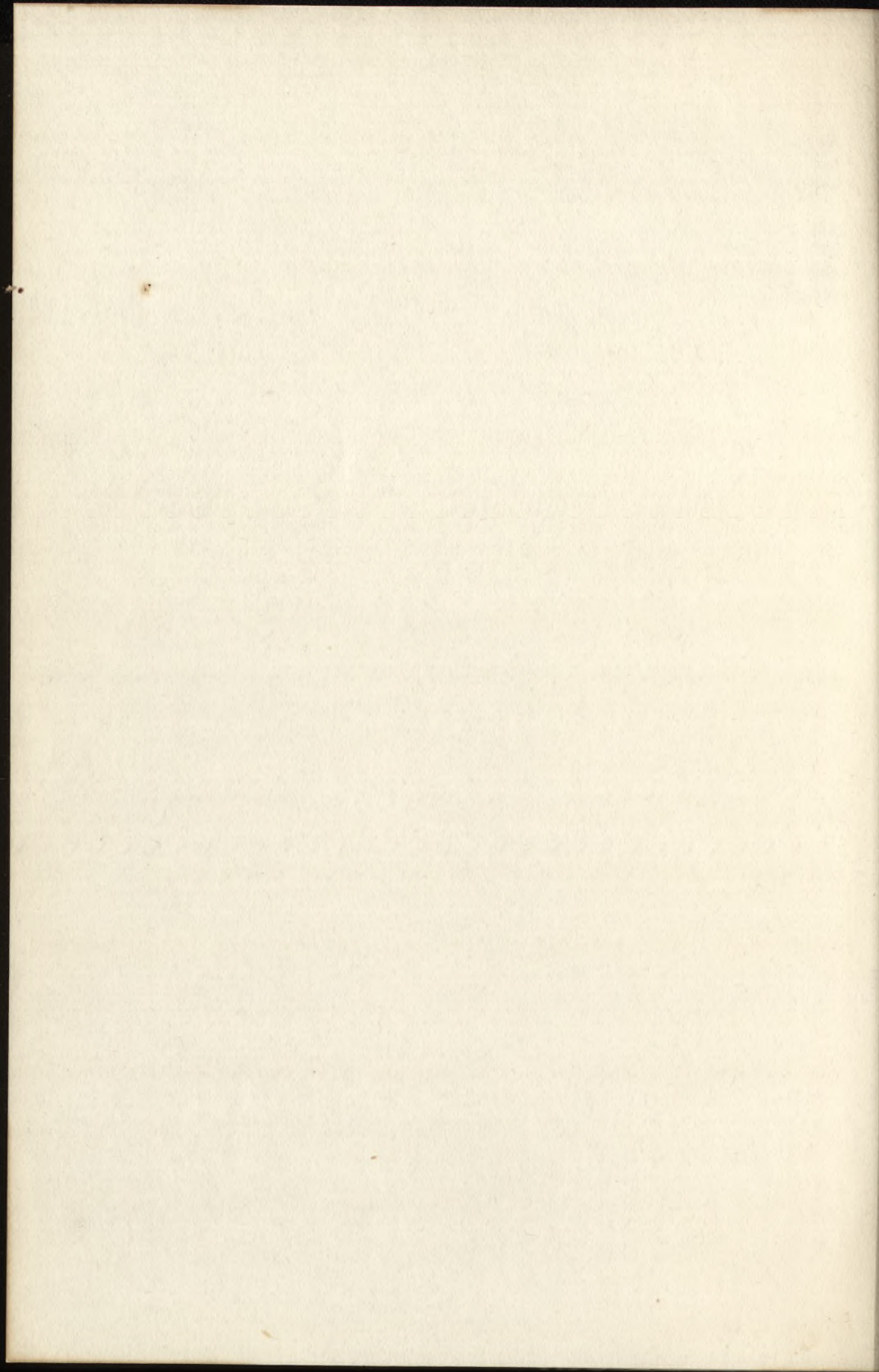
- mål hänvisas till deras avgörande 77;
skola hembjuda pant till ägaren 77;
skola införskaffa arvsmedel 94; skola
utsöka böter 220, 233, 326.
- Mästerman, se Bödeln.
- Skottherrar utses 149, 245.
- Skran: Bagareämbetet tillhålles att efter-
komma sin ordning 107.
- Bårdskärareämbetet skall höras i mål
ang. förment förgiftning 293.
- Guldsmederna haft befattning med
regaliernas förfärdigande 32, 34;
deras ålderman skall utöva för-
mynderskap för avliden mästars
barn 129.
- Hattmakareämbetet klagat över bön-
haseri 48.
- Stadstjänare avsattes 99; överfallen 194,
256; okvädad 314.
- Stockeknekt anklagad 300.
- Uppbördsmän utses för utkrävande av
tomtören 227; för hjälpgården till
krigsfolket 314 f.
- Ämbeten tillsätts 52, 162, 286.
- Ämbetsed avlägges av nytillsatta borg-
mästare 162.

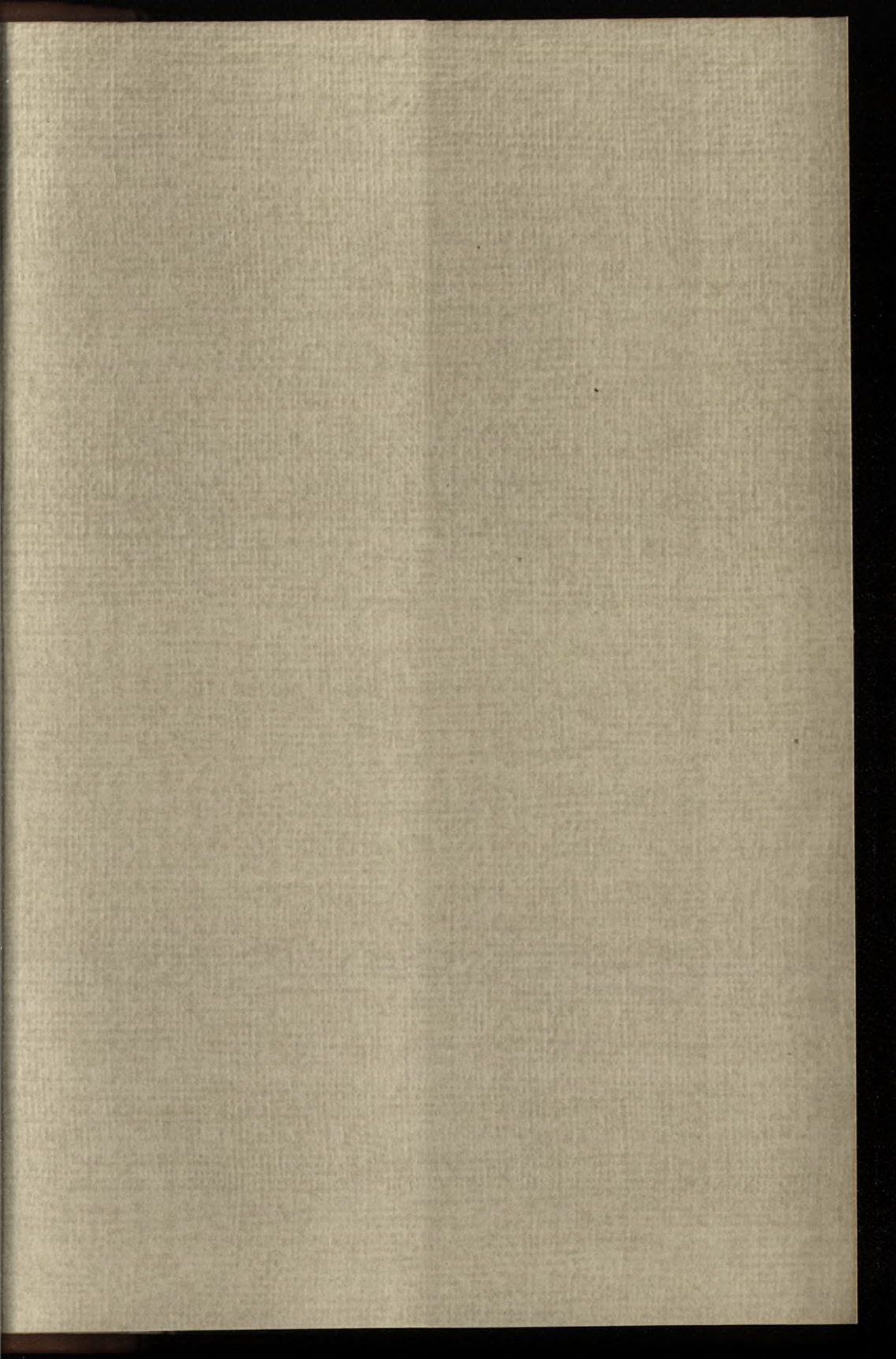
D. Diverse notiser.

- Bomarcken 86, 236, 279.
- Bordell (olovligt hus) 44.
- Borgarehustrur få ej bära främmande
dräkt 31.
- Bönhaseri förbjudes 48.
- Eldsvåda på Södermalm 71; på Norr-
malm 216.
- Fartygsnamn: Den mindre pelikanen 83,
85, 89 (Lille pelikanen); Engeln 10 f.,
67; Gyllene hanen 68; Kockebåten
120; Christoffer 106, 108, 110 f., 260;
Morianen 136 f.; Svanen 120; Ål-
borgsskeppet 88.
- Gästabad, överflödighet därvid förbjudes
31.
- Husgeråd 312 f. (inventarium vid Helgö).
- Klosteringivning 329.
- Kvacksalveri 191, 194; förbjudes 195.
- Kvinnokön påverkar domslut 213; gör
vittnesmål mindervärdigt 220.
- Kyrkokärl stulna 221.
- Marknader: Distingen (i Uppsala) 143,
145.
- Mynt: k. mandat ang. myntvalvering 239;
myntvärdet skall upprätthållas
genom varuprissättning 282 (jfr
324, 326); ommyntning till klip-
pingar 283.
- Konung Gustafs mynt 162, 246, 254.
- Konung Eriks mynt 162, 219 (klip-
pingar).
- Mynt: Konung Johans mynt (av olika år-
gångar): daler (= 4 mark); mark
örtug (♁), öre och penningar pas-
sim; slagna daler 134, 186, 223 ff.,
261, 275 f.; runstycken (av vilka
36 på slagna daler och 32 på van-
liga daler) 82, 186, 264; fyrkar
255; klippingsmynt 187, 190 (1669
års), 283 (mottages ej i han-
deln).
- Främmande mynt:
Daler, tyska 191.
Engellotter 52.
Gyllen, ungerska 33, 134, 154,
190, 214, 279; kuranta 260.
Kronor (= 4 lod silver) 80, 84,
103.
Mark, lybska 71, 98, 181, 257,
278; sundiska 214.
Skillingar, lybska 55 (av vilka 22 gå
på dalern), 98, 214 (33 på dalern).
- Mått och vikt passim. Längdmått: aln,
kvarter. — Rymdmått: fat; fjärding;
läst; stop; tunna. — Vikter: skeppund;
[lis-]pund ([L]ŧ); markpund (♁);
skålpund; lod.
- Pest, tecken skola utmärka därav smitta-
de hus 98, 107, 195; dödsfall i 222.
- Regalier förfärdigas 32 ff.
- Skjutslega 322, 326.
- Släkttavla 293.

- Spel och lekar: skjuta pilketoffel 53; dubbel 97.
- Sytning mot överlåtelse av fastighet 56 f.; mot testamente 94.
- Tattare (även kallade gardianer) 286 f.
- Varupris på järn 287 f.; på kläde 133, 150; på koppar 186, 287; på lärft 93; på salt 133, 316; på socker 52.
- Varuslag (vissa):
 Dryckesvaror: kallskål (koldskål) 299; mjöd 271 f.; pryssing 271 f.
- Läkemedel och gifter: arsenik, använt vid förgiftning 292; botemedel mot fallandesot 191, 194; sevenbom 295. Jfr 296.
- Tygsorter: engelskt kläde 120, 133, 174, 190; d:o dubbelstål 171, 199, 248; grovgrönt kläde 299; holländskt lärft 199; lempelakan 58; packlakan 150, 199.
- Vådadöd 130 f., 304.

STOCKHOLMS STADSBÖCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgivnas i fyra serier: Jordeböcker, Tänkeböcker, Räkenskaper och Matriklar. Tidigare hava utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok 1420—1474. Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok 1474—1498. Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt burspråk. Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1483—1492. Häft. 1—4. Stockholm 1921, 1924, 1933, 1944.

Andra serien, del 3. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500. Stockholm 1930.

Andra serien, del 4. Stockholms stads tänkeböcker 1504—1514. Stockholm 1931.

Andra serien, del 5. Stockholms stads tänkeböcker 1514—1520. Stockholm 1933.

Andra serien, ny följd, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1544—1548. Stockholm 1936.

Andra serien, ny följd, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1549—1553. Stockholm 1937.

Andra serien, ny följd, del 3. Stockholms stads tänkeböcker 1553—1567. Stockholm 1939.

Andra serien, ny följd, del 4. Stockholms stads tänkeböcker 1568—1575. Stockholm 1941.

Andra serien, ny följd, del 5. Stockholms stads tänkeböcker 1576—1578. Stockholm 1943.

Andra serien, ny följd, del 6. Stockholms stads tänkeböcker 1573—1583. Stockholm 1945.

Andra serien, ny följd, del 7. Stockholms stads tänkeböcker 1584—1588. Stockholm 1947.

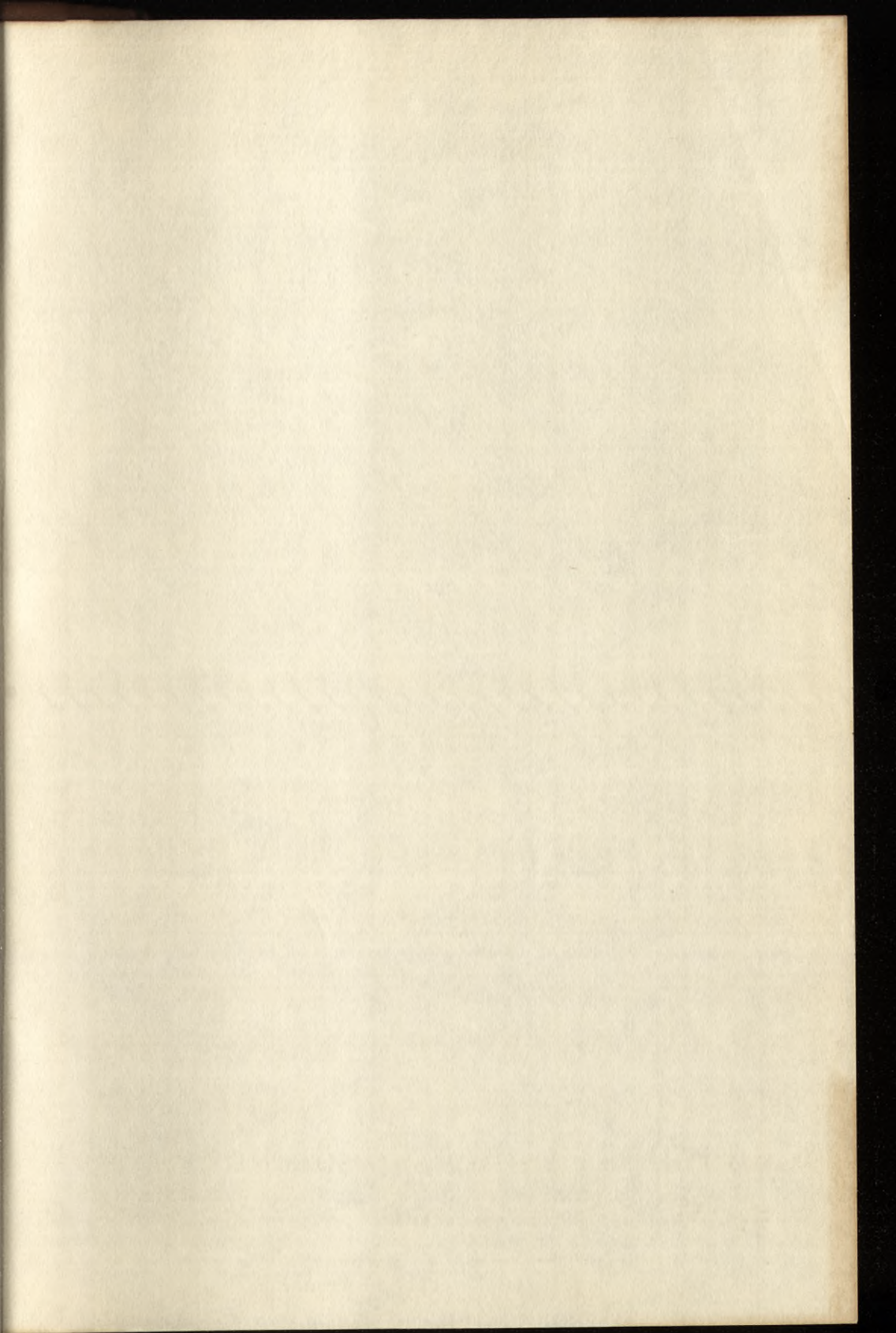
Tredje serien, del 1. Stockholms stads skottebok 1460—1468 samt strödda räkenskaper från 1430-talet och från åren 1460—1473. Stockholm 1926.

Tredje serien, del 2. Stockholms stads skottebok 1501—1510. Stockholm 1889, 1915.

Tredje serien, del 3. Stockholms stads skottebok 1516—1525. Stockholm 1935.

Fjärde serien, del 1. Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544. Stockholm 1927.

34 A
5/2-
49

6000244718

Göteborgs universitetsbibliotek

1765

